Subject: [N&n galeria] meghívó az N&n galéria zalotay címû kiállítására
Date: Sun, 6 Nov 2005 15:47:08 +0100
From: N&n galéria <galeria@nagybalint.hu>
To: N&n levelezõlista <nnngaleria@lists.c3.hu>

Az **N&n galéria** tisztelettel meghívja

Önt és barátait

2005. november 9-én, szerdán 18 órára

zalotay

címû kiállításának megnyitójára

megnyitja: U. Nagy Gábor építész

kurátor: Perényi Lóránt építész

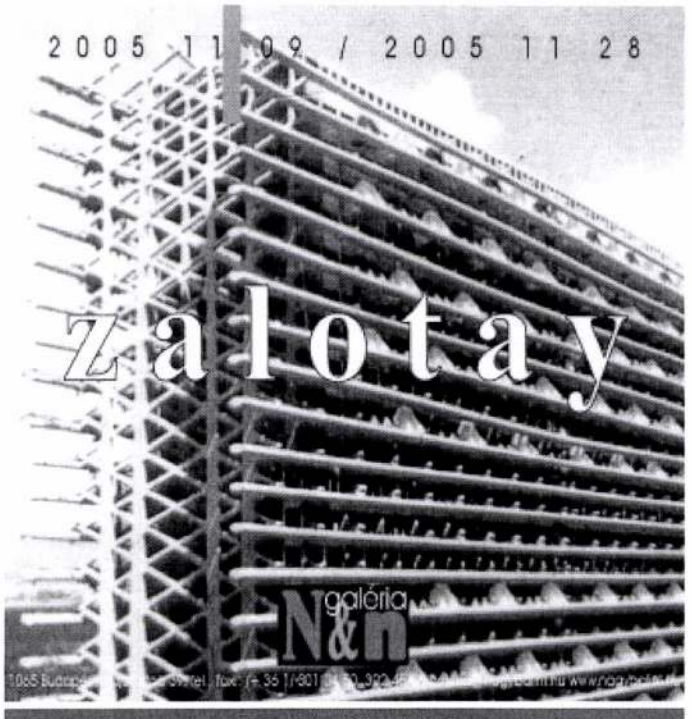

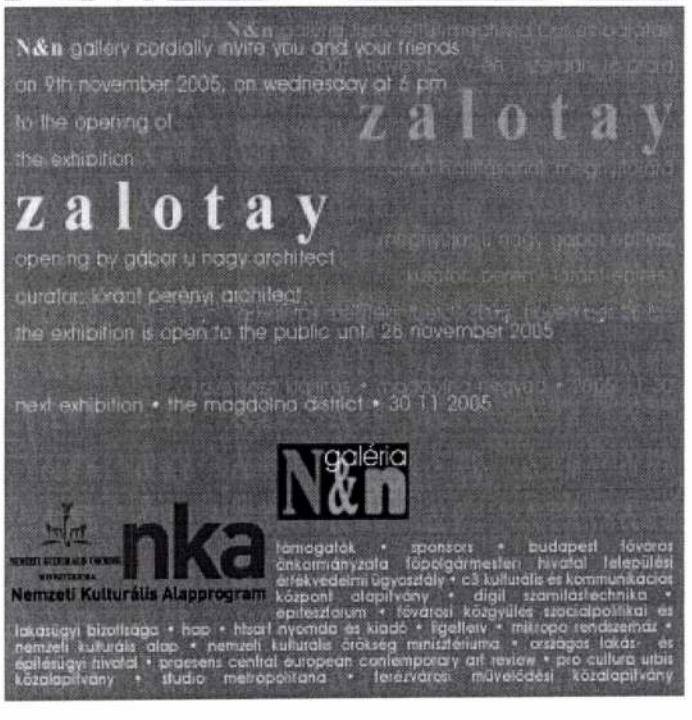

Zalotay Elemér

1932 október 30-án, született Szentesen

1957-ben diplomázott a Budapesti Mûszaki Egyetemen

1962-ben az Interbuild „Corb plus" címû cikkében ismertette a Szalagház koncepciót

1965 - 1971 VASITERV Szombathely

1966 dugványtároló Bajt

1966 bõrdíszmû telephely Sárvár

1968 szputnyikmegfigyelõ állomás Szombathely

1973 Svájcba disszidált

1973 - 92 svájci építészirodák alkalmazottjaként dolgozott

1978 - óta építi saját otthonát a Bern közeli Ziegelriedben

2004 - ben véget ért az otthona körüli évek óta húzódó jogi processzus, amely a háza elhagyásával fenyegette

2002-ben az egyik francia tévétársaság filmet forgatott néhány európai ország általuk kiválasztott épületeirõl. Svájcot Zalotay Elemér háza képviselte volna, azonban a svájciak ezen annyira megütköztek, hogy egyrészt sikeresen lebeszélték a forgatócsoportot a forgatásról, másrészt ennek következtében kiújult az évek óta alvó háború Zalotay és ellenfelei között, akik szeretnék eltüntetni a házat a föld színérõl.

Ez a második támadás is eredményesen folyik, elõbb tavaly év végéig kapott haladékot az építész (aki egyébként a Svájci Építészszövetség tagja) az általa tervezett és épített, ám adósságai fejében a hitelezõ bankok által értékesített ház elhagyására, a legutóbbi döntés ezt a határidõt tíz hónappal meghosszabbította. Ezt az intézkedést szociális indokok mellett (Zalotay egy önálló életvitelre képtelen embert fogadott be a házába és ad neki otthont hosszú évek óta) az is magyarázza, hogy házát a kanton védett építészeti értéknek minõsítette, mióta róla rangos nemzetközi folyóiratok, az alternatív

építészettel foglalkozó könyvek közöltek ismertetéseket.

A franciák választását és ugyanakkor a svájci közvélemény, valamint a szomszédok tiltakozását talán a képek megmagyarázzák, de nem árt ehhez további gondolatokat fûzni, Zalotay neve sem igen ismerõs a fiatalabb építésznemzedékek elõtt

Az immár közel ötven éve a mega szerkezetekkel foglalkozó építész a hetvenes évek elején hagyta el Magyarországot, miután hiába próbálkozott városléptékû házterveinek elfogadtatásával és megvalósításával. Szellemes szerkezeti újításait, amelyek a nemzetközi gyakorlatnál magasabb, könnyebb, gyorsabban építhetõ, olcsóbb épületvázakat tettek volna lehetõvé, csupán apró, kísérleti építményeken próbálhatta ki, anélkül, hogy tovább tudott volna lépni. Gondolkodását erõsen befolyásolta Le Corbusier építészete - nem véletlenül hivatkozott erre címében (Corb plus) a Zalotay életmûvet a nyolcvanas évek elején ismertetõ The Architectural Review cikke - mind épületvárosainak tájba illesztésére, mind részletformáira vonatkozóan. Szombathelyi szputnyikmegfigyelõ állomása (1968), amely csak részben készült el, kicsiny méretei ellenére a Corbu késõi munkásságára jellemzõ expresszionista vasbetonépítészet legszebb hazai példája. Törekvése a lakásínség megaszerkezetekkel történõ megoldására közvetlen rokona volt a nyugat-európai építészeti utópisták és részben a japán metabolisták terveinek. Zalotay híressé vált szalagháza a Duna vonalát kísérte volna négy kilométer hosszúságban, lábakra állítva az erdõs tájban, hogy a lineáris infrastruktúra felett lakók csak a természetet lássák az ablakukból kitekintve.

Svájcban készített újabb és újabb terveit sem kísérte a megvalósításhoz elegendõ érdeklõdés. Egyesült Államokba történt meghívását, hogy egy hatalmas együttes terveit készítse el, a megalázó feltételek miatt visszautasította.

Azonos szerkesztési elveket, újításait felhasználva egyedül saját házát építette fel egy kis faluban, Bern közelében. Építési technológiájával bizonyítani tudta, hogy elképzelései a "make it yourself" lakóházról, valamint a mega szerkezetbe beépíthetõ lakásról, azaz a "make it yourself felhõkarcolóról", nem utópiák. A könnyû, lécekbõl összeállított és összefeszített tartószerkezetek egyetlen ember munkájával összerakható házat eredményeztek annak egyedi módon formált sajátosságaival, a ferde üvegfalakkal, a tetõterasszal, a terep adottságainak megfelelõen alakított beépítéssel és a természettel való intim kapcsolattal együtt.

Zalotay számára a kétfajta léptékben való gondolkodás természetes egységet képez: a több száz méteres acélváz kompozíciója és a csomópontok formai kialakítása egyformán hangsúlyos a tervein. Elkészülte után azonnal nekilátott saját házának a természetes környezettel történõ, számára oly fontos egybeolvasztására. Alkotó energiáit megosztotta a konstrukcióinak továbbfejlesztett, új környezeti szituációkba illesztett megoldásai és a házát gazdagító részletek megformálása között. (Közben építészeti irodákban dolgozott, hiszen meg is kellett élnie, de anélkül, hogy tehetségére igényt tartottak volna.) Folyamatosan készültek tehát a hatalmas méretû rajzok, kiadványok, felhívások, amelyeket folyóiratoknak, építési vállalkozóknak, potenciális befektetõknek küldött - és küld - szét, és házának egyszerû, racionális szerkezeteit egyre jobban elborították a talált tárgyakból: kavicsokból, építési hulladékokból,

kötelekbõl, drótokból szobrászi igényességgel alakított részletek. Ezek jelentõs része konkrét funkciót tölt be a lakásban, de az ornamentika és a használati tárgy között semmiféle határ nem létezik a számára, míg a tetõterasz csigalépcsõje fokozatosan használaton kívül került, raktári állványként belepték a növények, amelyekkel együtt élõ szoborrá alakult át, a házon kívül egy olyan szobor jött létre, amely alkalmas rá, hogy fölmászva rajta a tetõre lehessen jutni. Fokozatosan oldódott a különbség a kint és bent között, Zalotay a ház környezetét is gondosan, de elsõsorban a természet saját eszközeivel formálta át, és a létrejött eredményt házából az üvegfalakon át úgy lehet látni, mintha a szemlélõ egy egységes külsõ-belsõ térben volna. Ezt a hatást fokozza a rejtett világítás rendszere, amely este valóban eltünteti az üvegfalat, a házon belüli egyre több növény pedig megteremti a reális átmenetet. Az esetlegességet érzékeltetõ, ám gonddal megoldott enteriõr-részletek úgy töltik be a ház belsõ tereit, hogy a szerkezet és részletforma közötti különbség is megszûnik, ahogy egyetlen ornamentált szerkezetté, szoborként megformált térré alakul a ház.

Aki ismeri a svájci pedantériát, a polgári ízlés szabályaihoz, a társadalmi elvárásokhoz történõ igazodás normáit, nem csodálkozhat a civilizált viselkedés normáit felrúgó tiltakozáson, ami idõnként megnyilvánult a szabadság eme elviselhetetlen mértékû burjánzása láttán. Nyilván éppen ugyanez keltette fel a francia érdeklõdést, a minden újszerûségük mellett is mélyen a svájci talajban gyökerezõ minimalisták munkái már túlságosan ismertek, a Zalotay-ház merõben másfajta világot tár fel, olyat, amilyen talán a legjobban hiányzik a mindennapjainkból.

Melyik mûvész ne irigyelne egy alkotást, amely egy élet munkájával készül folyamatosan, amelyet az alkotó saját maga számára, minden kényszertõl, befolyástól mentesen hoz létre? Mi más volna az õsképe minden lakberendezési törekvésnek, mint hogy az ember a maga legsajátabb képére formálja a környezetét? Mi volna idõszerûbb építészeti gondolat, mint a külsõ és belsõ tér tökéletes harmóniája, amelyben a mesterséges elemek, a szerkezet feloldódik egy természetet utánzó folyamatban létrejövõ formavilágban?

A bemutatott ház a spontán alkotó folyamat révén válik példa értékûvé, amely ezúttal egy tudatos, képzett és nemzetközi rangú építész fantáziavilágából bontakozott ki. /Gerle János; Ház-simogató, 2003/2 Régi-Új Magyar Építõmûvészet/

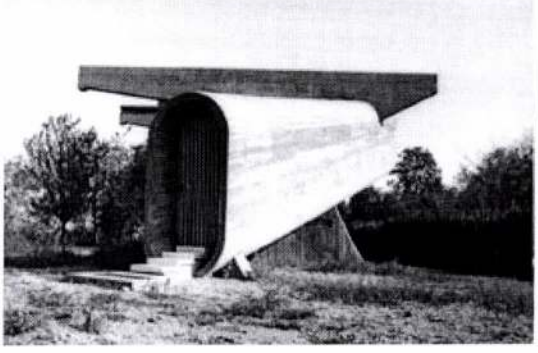

Modern építészet és asztrológia

Ösztönösség és tudatosság Zalotay Elemér építészetében

Nemrégiben módom volt azt a referenciaépületet megismerni, amelyet Zalotay Elemér a svájci Ziegelriedben saját lakóházaként megépített. Zalotaynak is, az épületnek is - mivel a szalagház építési rendszerét alkotó szerkezet elvén épült - mítosza van. A ház megismerésén kívül ennek a mítosznak bizonyos elemei is gondolkodásra késztettek. Ennek a gondolatsornak azt a címet is adhatnám: „A modernista építész - a szaturnikus embertípus". Hangsúlyozom, hogy nem konkrétan Zalotayra gondolok, nem horoszkóp készítése a célom, de az asztrológia ismeretanyagából kiindulva pszichológiai következtetésre nyílik lehetõség, amely a modernista építész egy karaktertípusát vázolja. A vázlat (Dr. Pressing Lajos pszichiáter elméletének továbbgondolása) olyan általánosítás, amelynek Zalotay - éppen említett épülete és a heroikus harc révén, amellyel azt létrehozta é amellyel azt a svájci társadalmi környezettel szemben védi - magasan felette áll.

Zalotay a lovagokhoz hasonlítható, amikor házát építi és védi. De nem Artur király köréböl való, hanem inkább a késõbbi, idealista utód: Don Quijote fajtájából. Õ magányos harcos, egymaga építette fel a házát sokévi aszketikus élet termékeként, maga-teremtette szûkös anyagi forrásból. Magánya annyira teljes, hogy egy személyben õ a víg fegyverhordozó is, az önként vállalt fizikai és adminisztratív gyötrelmeket csak saját humora segít elviselni. Ez a humor szinte mindig ironikus, a legélesebb akkor, ha a nyelvét önmagán köszörüli, a leglíraibb, ha építészeti koncepciójának jövõjérõl szõ terveket. Zalotaynak az építészet az imádott Dulcinea, háza a hozzá írt költemény. Lovagi küzdelmeire pillantva írom le az alábbi, nem túl vidám hipotézist.

Zalotay építészete olyan fajtájú és fajsúlyú, hogy már küzdelme mitikus jegyei nélkül is az építészet kozmikus jelentésére tereli a figyelmet. Az építészet -- mint foglalkozás -- az õsi asztrológusok szerint a Szaturnusz uralma alá tartozik, mint a többi szakma, melyek szorosan kötõdnek az anyaghoz, a földhöz: a sírásó, a földmûves, a fazekas, a téglavetõ, a kútfúró és a szobrász. Kétségtelen, hogy közülük az építészé a leginkább szocializált tevékenység. Ahhoz, hogy építésszé legyünk, a szaturnuszi kartakter

szükséges, de nem elégséges feltétel. Zalotay a szaturnuszi jellemvonásokból éppen azokkal rendelkezik, amelyek -- konkrét és átvitt értelemben -- az anyaggal szembeni közdelemhez és a felette aratott gyõzelem kivívásához kellenek. Milyen jellemzõi vannak általában a szaturnuszi uralomnak? Az asztrológusok és az alkimisták a Szaturnuszt a négy õselem egyikével, a földdel rokonítják: a hidegség, szárazság tulajdonságaival ruházzák fel. A hõmérséklet csökkenése sûrûsödést, összehúzódást jelent, eredménye a megmerevedés, a kristályosodás. Az ember ezeket a folyamatokat leste el a természettõl, hogy építõ anyagai elõállításához felhasználja. A modernista építészet számára ennek a technológiai folyamatnak az elméleti analógiája is döntõ: a funkciók anyagba merevedett lenyomatát jelentik és jelképezik, materialista és szakrális értelemben.

A modern építészetnek nemcsak az építész személyét illetõen kulcsszava a struktúra, de a tárgya vonatkozásában is. Elsõsorban azokra az új makro szerkezetekre gondolok, amelyek megszületése a modernista építészet talán legnagyobb vívmánya. Az élet állandó változása közepette a struktúra a tartósság, az állandóság biztosítéka, amelyek az asztrológiai hagyományok szerint az alaposság, szorgalom, szívósság, lelkiismeretesség, rendszeresség és rendszeretet révén valósulhatnak meg. A modern építészet kvalitásos alkotói minden bizonnyal ilyen jellemvonásokkal bírnak. Ez eredményezhette, hogy a modern építészet egyre inkább szaturnikussá váló pályáján eddig soha nem látott szerkezetekkel rukkolhattak elõ.

A lelki struktúra azonban, mivel elrendez és megszilárdít, egyszersmind el is zárja a cselekvés más útjait: determinál. A lelkileg strukturált személy jövõjét múltja határozza meg. A karma a múltbéli cselekvések bilincsekké váló, a cselekvõre végzetszerûen visszaható következményeit jelenti. A sors végzet szinonimája a következõ fontos szaturnikus személyiségjegyhez, a szenvedéshez vezet. Oka elsõsorban abból ered, hogy a megszilárdult lelki struktúra összeütközésbe kerül a külsõ környezet állandó változásaival. Ilyen módon a szaturnikus ember magában hordja a kudarcot, a sorsszerû megpróbáltatást. Merész analógiával feltételezem: a szaturnikus modernista építészet alkotói strukturáltságának és az ebbõl adódó következményeknek a hatására nem volt képes egyetlen korszak vagy társadalmi berendezkedés emberének sem általános megelégedésére szolgálni. A szenvedés másik indoka a struktúra korlát jellege. A struktúra szûkíti, végül el is zárhatja saját lehetõségeit. Az önmagába zártság analógiáját maga a Szaturnusz kínálja sûrûsége, fõként gyûrûje révén. A fentiekbõl szinte kézenfekvõ a szaturnikus lélek újabb jellemzõje: az izoláció. Önmagunk gyûrûjébe zárva elszigetelõdünk a világtól.

Az utolsó, az elõbbiekbõl nagyrészt következõ szaturnikus kulcsfogalom: a halál. A Szaturnusz által felállított legnagyobb korlát éppen az idõbe-vetettség. A lelki és a materiális struktúrák végül is létrejöttük pillanatában magukban hordják saját elmúlásuk kényszerét. Ez az építésre mint emberi kreativitásra általában is vonatkoztatható. Az építészet korszakai közül legsúlyosabban éppen a modernista építészetre illik az anyag-halál értelmezés, mivel ennek ideológiája meglehetõsen vulgáris materializmusra épül, amely a szellemiséget kizárólag a pusztuló anyagba vetítette. Így szükségszerû a modernista építészetnek az a végkifejlete, amely az embert is holt tárgyként kezeli.

Kétségtelen, hogy Zalotay pályája és mûve: a szerkezet, sok ponton kapcsolható a szaturnikus jegyekhez. Magyarországi küzdelmei a szalagházzal, társadalmi kudarca, majd meghurcoltatása, de kitartása és a próbatétel újabb vállalása Svájcban nagyon is kézenfekvõ kapcsolódási pontok. Ha a szaturnuszi jegyeket magyarázatként hagyjuk mûködni, értelmezhetõk a személyes és a mûvel kapcsolatos konfliktusok, a szenvedés motívuma, a korlátok, az izoláció. Még a halál direkt motívuma is fellelhetõ -- szerencsére csak -- életveszélyes gleccsersíelések és autócross-mutatványok formájában. Van azonban az elkészült referencia-háznak egy igen fontos eleme, melyet bizonyára egy más bolygó hatásából tudnánk levezetni, bár ez is: struktúra. A tartószerkezetet egy kettõs üvegfüggöny öleli körül. A belsõ többé-kevésbé hagyományos nyílászáróként funkcionál. A külsõ azonban csak másodlagos funkcionális elem: szélfogó. Elsõdlegesen sokkal bonyolultabb lelki szerepe van: Zalotaynak szüksége van rá. Kézmûves jellegû iparmûvészeti szövevény ez a struktúra, acélkötelekbõl, rézdomborításokból, kerámia- és faelemekbõl fonja be a második, külsõ üvegfalat. Minden négyzetcentiméterébõl sugárzik az alkotóerõ. Engem nagyon megnyugtatott. Ez Zalotay ébredése saját megmerevedett lelki struktúrájából. Ennek alapján tudok hinni abban, hogy saját házát olyan léptékû épületek követhetik, melyek méltóak az eredeti szerkezethez.

Álljon itt befejezésül egy szimbolikus, de igaz történet: Zalotay egyszer, egy szép nyárestén végre ott állhatott Ronchampban, a templomkert bejáratánál. Véletlenül került oda, mégis nagy pillanat ígérkezett, nemcsak mert minden oda zarándokló építésznek az, de mert Zalotay Le Corbusier törekvéseinek egyik legbelsõbb lelki rokona. A templomkert újonnan épült, elektromosan gördülõ, távirányított vaskapuja éppen az orra elõtt teátrálisan becsukódott. Groteszk pillanat volt, már csak azért is, mert a modernista építészet eme szentélye elõtt egy akármelyik magyar falusi ház kerítésén is felfedezhetõ „kvázi-kovácsoltvas" kertkaput hajtott az elektromos motor. Sok laposvas voluta meg spirálba sodort pálcaszelvény. Igen takaros darab. Tudat alatt Zalotay mélyen felháborodhatott, mert azonnal átugrott rajta. Ekkor azonban a semmibõl elõlépve vagy inkább sántikálva egy Quasimodo küllemû mankós ember állta az útját. Elõször csak a mankójával suhintott egyet-kettõt Zalotay orra elõtt néhány milliméterre, majd a francia nyelvû tiszteletteljes kérés után, mely immár csak a templom külsõ megtekintésére szorítkozott, szélesen nemet intett, többször élesen a sípjába fújt, és kijelentette, hogy indul a puskájáért. Zalotay, anélkül, hogy a nevezetes kápolnára akár csak egy röpke pillantást vethetett volna, sietve távozott. Lenn a faluban még szeretett volna a plébánostól engedélyt kérni. De az ajtót nyitó apácáktól megtudta, hogy a mankós õr maga a plébános volt. Így járt Zalotay Corbuvel Ronchampban. /Szegõ György Magyar Építõmûvészet 1984/6./

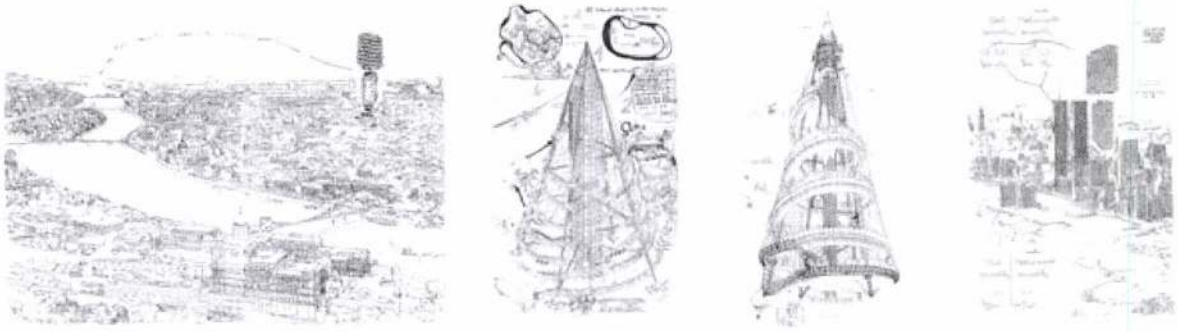

a kiállítás megtekinthetõ:
2005. november 28-ig

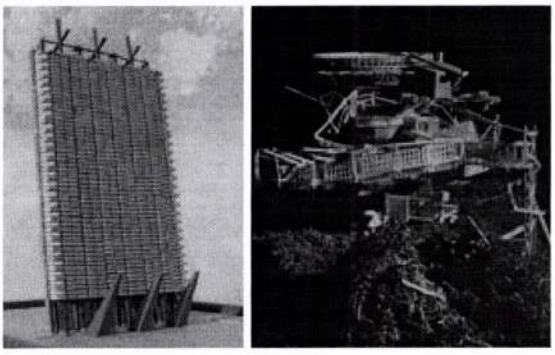

következõ kiállítás • magdolna negyed • 2005 11 30

N&n galéria

1065 Budapest, Hajós utca 39.

tel., fax.: 302-45-96, 301-04-50

mobil: 30-934-73-89

e-mail: galeria@nagybalint.hu

www.nagybalint.hu

Kisöcsi vigadalom efZámbóval és kubaiakkal

Az ötödször megrendezett Kisöcsi Fesztivál idén vált le a Művészetek Völgyéről, új arculatot is kapott, s a hazai zenekarok mellett már külföldi együttesek is színesítik a zenei palettát.

Öcsöt egyáltalán nem könnyű megtalálni, az egyik jelzőtábla túl kicsi, a másikat lelopták, amin nem is csodálkozhatunk, hiszen egy Öcs feliratú tábla bizonyára kitűnően mutat a lakásban. A mindössze kétszáz fős település szerencsés adottságai miatt tökéletesen alkalmas fesztiválhelyszínnek: a faluszéli kőfejtő, a polgármesteri hivatal udvara, a három templom és Vali néni kocsmája egyaránt kultikusan izgalmas tér.

A közösségi ház galériáján lepke- és bogárkiállítás várja a bátrabbakat: monarch lepkék Mexikóból, fecskefarkú és Atalanta lepkék Dél-Európából és sok egzotikus pillangó, amelyeknek csak latin név jutott. A bogarak közül a legérdekesebb egy el grecós szarvasbogár, láttára hideg borzongás fut végig a hátamon. Hát még akkor, amikor az udvaron repül felém, immár gombostű nélkül.

Az emeleti könyvtárban – amely egész évben üzemel – megörülök gyerekkori kedvencemnek, Szutyejev Vidám mesék című könyvének. Főképp a Micsoda madár ez című epizódba feledkezem bele: emlékeznek, a liba, aki minden madártól kölcsönkérte szexepiljét, végül igencsak hibrid lénnyé vált.

Az olvasásból kortárs zajzene riaszt fel, efZámbó István mutatja be az infantilis eklektika önironikus szellemében készült kísérleti filmjeit. Később színpadra lép a festőperformer saját zenekara, a Happy Dead Band, és az underground tánczene kedvelőinek rögvest boogie van a lábában.

A táncos lábúak megfelelő talajra lelnek a kőfejtőben is, ahol elszabadult kubai ritmusok keringenek az éjszakában, a Magyarországon élő Elsa Valle és a RumbaCaliente, majd a havannai Septeto Nacional jóvoltából. Utóbbi még a híres Buena Vista Social Clubnál is öregebb, több mint hetven éve alapította Ignacio Pineiro. Lassan már a harmadik generáció is kiöregszik, de dalaik még mindig hihetetlenül vérpezsdítők és lendületesek.

Selmeczi Bea

Kisöcsi Fesztivál
Öcs, Veszprém megye

zatát a bankautomatához és végül megtalálni azt a helyet, ahol észrevétlenül megölheti. A védőügy-

mánybírósági döntés ugyanis több kiskaput is hagyott, ezért néhány állam csak felfüggesztette az ér-

hogy nem engedményeket kell tenni, hanem a halálbüntetés egész intézményét kellene eltörölni.

---

degenforgalom,
ortáborok soka-
onz ide. A kör-
mint háromszáz
alálható, ezen a
lagabb a dalmát

ul, akár busszal
rnyező népszerű
Félórányira van
gősibb horvát ki-
o szigeten fekszik
lagúna közepén.
lálható Biograd,
Kálmánt horvát
vábbá Benkovac,
mindegyik vonzó

A dalmáciai nyaralást különféle rendezvények teszik változatossá, például a júliusban Zadarban megrendezett Noc punog miseca (telihold éjszakája) nevű népi mulatság, amikor az egész tengerparti sétányon, a Riván leoltották a villanyt, és csak fáklyafény világította meg a helyi népviseletet és népi szokásokat bemutató táncosokat. A vendéglők a dalmát gasztronómia ízeit kínálják: a főtt halat lesóval (párolt főzeléknövényekből), kagylót, rákot. Étvágygerjesztőként a királyok italaként emlegetett híres zadari maraszkinó meggylikőrt szolgálják fel.

Zadar utcáit, tereit járva sokszor magyar szó üti meg a fülünket, de nem minden esetben van szó nyaralóvendégekről: több száz magyar telepedett le itt az elmúlt évtizedekben. A kis közösség nemrég Csárdás néven művelődési egyesületet is alakított. **jgb**

Az Adriai-tenger hőmérséklete (°C)

Rovinj	27
Sibenik	26
Dubrovnik	26

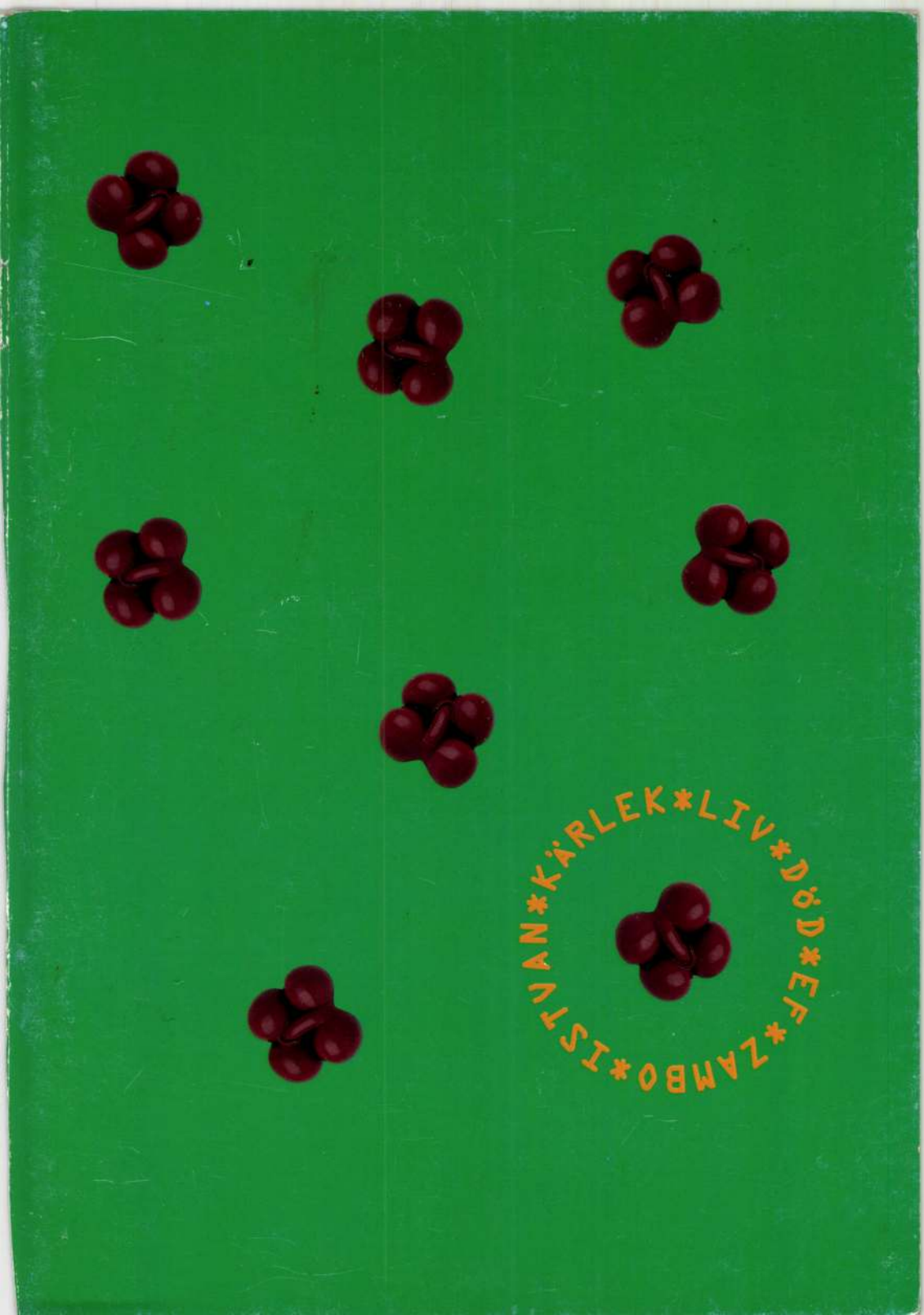
ISTVAN*KÄRLEK*LIV*DÖD*EF*ZAMBO*

TOYAJ
SWEDEN

LAYOTA
SWEDEN

SÖDERTÄLJE*KONSTHALL*1990*

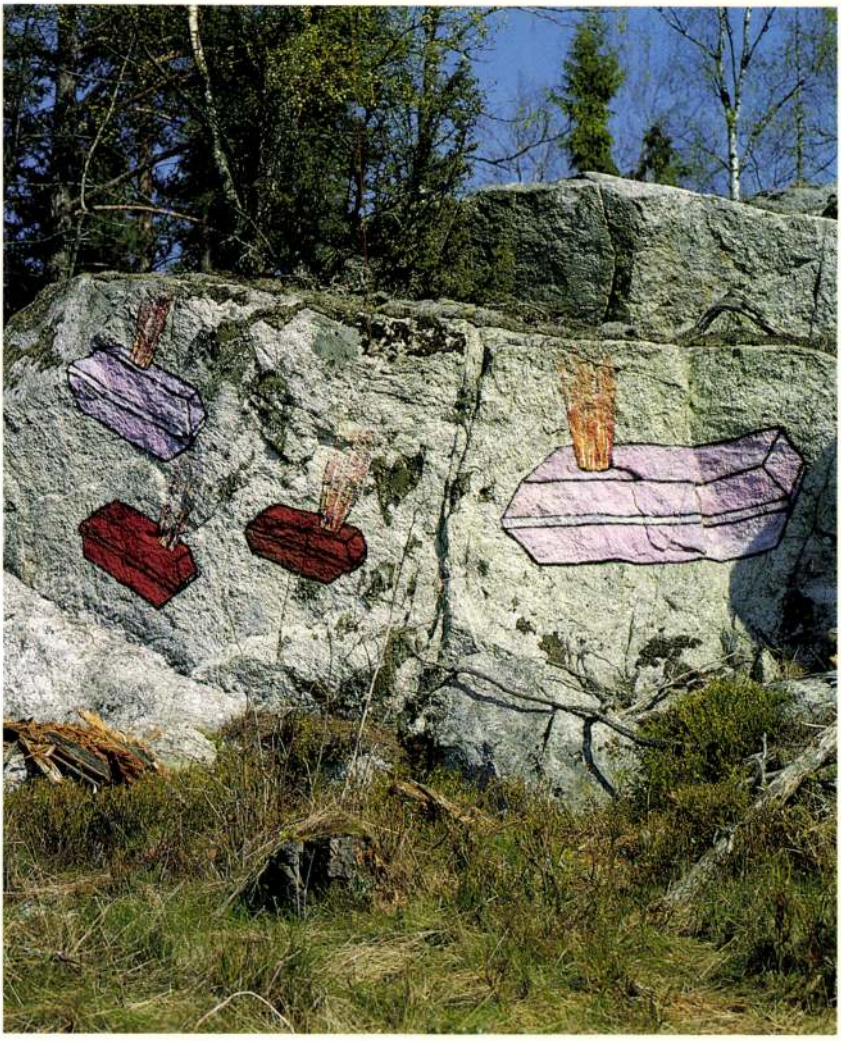

FÖR NÄSTAN JÄMNT TIO ÅR SEDAN visade vi en stor samlingsutställning av samtida ungersk konst i Södertälje konsthall. En central gestalt var István ef Zámbó, vars "sandlåde"-installation med nedgrävd videokamera och monitor besökarna knappast glömt. Där såg man sin egen bild i jorden. Nu återkommer ef Zámbó med en delvis tillbakablickande separatutställning, kompletterad med verk av kollegor i gruppen "Studio Lajos Vajda" och av föregångarna i "Europeiska skolan" i Szentendre. ¶ Utställningen "Ungern 82" omfattade konstnärer från hela Ungern. I den aktuella utställningen "KÄRLEK – LIV – DÖD." har samtliga utställare det gemensamt med ef Zámbó att de har – eller hade – rötter i den lilla staden Szentendre, rik både på historia och på modern konst. ¶ Drivande kraft bakom både denna och föregående ungerska utställningar har varit Ungerska föreningen i Södertälje, den äldsta av våra invandrarföreningar, som härmed bidragit till att konkret berika vår mångkulturella miljö och att skapa en fastare förbindelse mellan exil- och ursprungsland. ¶ Under utställningsförberedelserna har denna gång mycket hänt i Ungern. Dess återvunna nationella suveränitet som egen republik gör att framtida utbyte på främst kulturområdet kan ske helt officiellt och på lika villkor. ¶ Det unika med denna utställning är, att den – symboliskt – börjar i "exil", på "bortaplan", där ef Zámbó ofta sökt arbetsro under de gångna åren, och sedan går "hem", d.v.s. till konstmuseet i Székesfehérvár. ¶ Vi hoppas på ett snart kommande tillfälle att gästa Székesfehérvár eller Szentendre med en svensk utställning! ¶ Vi tackar Ervin Pák, ordförande i Ungerska föreningen för hans och föreningens initiativ och stöd samt Josef Takács för hans personliga entusiasm och generositet under ett år av förberedelser. Ett tack går också till Ungerska kulturministeriet och Svenska institutet för bidrag till Ungernbesök. Till slut önskar vi konstnären István ef Zámbó all framgång och lycka och skickar en hjärtlig hälsning till Péter Kovács och Márta Kovalovszky på konstmuseet i Székésfehérvár, som med oss delar glädjen över utställningen "KÄRLEK – LIV – DÖD."

PER DROUGGE
kulturintendent

A STOCKHOLM KÖZELÉBEN, Grödinge-ben élő Takács József úr hosszú ideje teljesíti önkéntes kulturális misszióját, a magyar képzőművészeti kultúra svédországi népszerűsítését. Az általa fenntartott vendég-műteremben egymást váltják az új magyar képzőművészeti generációk legjobb, legtehetségesebb mesterei. Takács úr azonban a nyugalmas és gondtalan alkotói lehetőségen túl időről időre kiállítási lehetőségeket is szervez-teremt pártfogoltjai részére. Emlékezetes, és komoly sajtóvisszahangot keltő kiállítása volt 1988-ban a szentendrei fiatal avantgard művészeknek az általa válogatott anyagból a régi királyi székhely, Uppsala város múzeumában. ¶ Takács József úr az utolsó évek új lehetőségeivel élve igyekszik egyre elevenebbé tenni kapcsolatait a mai Magyarországgal. Szülővárosában, Dunaújvárosban Salvador Dali munkáiból rendezett kiállítást 1989-ben, s nagy értékü adományával megteremtette egy állandó kiállítás lehetőségét is. ¶ Ef. Zámbó István kiállításának megszervezésével a svédországi Söderteljében és a magyarországi Székesfehérvárott Takács József úr több célt is szolgál: egyrészt a kitünő szentendrei művész jórészt Svédországban készült munkáit teszi ismertté az ottani közönség előtt másrészt visszaszármaztatva azt, a magyar közönséget is beavatja abba az izgalmas szellemi műhelymunkába, ami az ő segítségével alakul hosszú évek óta Grödingében. ¶ Szeretnénk remélni, hogy ef Zámbó István kiállításának ez a mostani svédországi és magyarországi bemutatója egy mind gazdagabb sorozat első állomása lesz, hogy évente új és új kiállítások követik majd, s hogy idővel a vállalkozás kiszélesülve fórumává válhat a két nemzet művészeinek.

KOVÁCS PÉTER
a Székesfehérvári István Király Múzeum igazgatója

STRÅLANDE LIKKISTA 1990
Olja papper 46 × 64 cm

SUGÁRZÓ KOPORSÓ 1990
Olaj papír 46 × 64 cm

STÅLMANNENS TRÄFF MED KARAFF MISKA 1989

Olja väv 145 × 185 cm

SUPERMAN TALÁLKOZÁSA MISKA KANCSÓVAL 1989

Olaj vászon 145 × 185 cm

"HÅLLER DU PÅ OCH KLOTTRAR NU IGEN, ÖCSIKE?!"
– *ett försök till positionsbedömning i klotterstil*

ALLA SOM KÄNNER István ef Zámbó litet närmare kallar honom Öcsi, "Lillen" (utt. Ötchy). Det gör jag. Och det finns folk som bara känner honom under detta namn. ¶ Öcsi är liten praktisk och obetänksam, men han är också klipsk och full av energi. Han är familjens kelgris och allas gullgosse. Öcsi får göra allt som faller honom in. Det betyder att han klottrar överallt – d.v.s. tecknar, målar och skriver – och att han jämt för oljud – d.v.s. komponerar och spelar musik och utför performances med sina vänner. Dessemellan får han lust till andra påhitt. Då trollar han med sina fingrar. Så kommer skulpturer, objekt och andra "grejer" till. Och ibland bygger han på sitt hus. ¶ Det här har nu pågått i 20 år. ¶ Öcsi ef Zámbós konst kommer till under sådana förhållanden. Under utövandet av rollen som Öcsi har frambringats otaliga utkast, oljemålningar, skulpturer, dikter, sånger, videos o.s.v. Medan allt detta ägt rum har det skett stora förändringar i yttervärlden. Förutom familjen – en "familj" som omfattar även vänner, bekanta, fans och flickor – har inte alla alltid tyckt att "för Öcsi är allting tillåtet". ¶ Han har hunnit vara först "förbjuden", sedan "tolererad" och till slut nästan "priviligierad", om inte den maktfullkomliga nomenklaturen gått i graven tillsammans med den "kulturpolitik", som den gjort sig skyldig till. Sådant har inte betytt särskilt mycket för honom, men stundom har han haft det besvärligt. Det är lättare nu. ¶ Eftersom jag känner Öcsi sedan länge, har jag svårt att få distans till honom, och tycker allt har sagts som kan sägas om honom under 20 års tid. Men för mig är i alla fall István ef Zámbós konst, Öcsi och hans "Öcsi-tillvaro" naturlig för att inte säga lika naturlig som "det växande gräset", som det heter i Happy Dead Band's sång "Jag kunde också vara ett moln". Den är en lekvärld, som man kan glädjas åt, men som man samtidigt måste ta på allvar som all annan lek. ¶ "...låt honom hållas med sin lek...", säger poeten Attila Jozsef, och i sin "Ars poetica" tillfogar han: "Jag är poet – men varför ska jag intressera mig för poesin själv?" Jag hörde Öcsi säga något liknande i pausen mellan två sånger på en Bizottság-konsert, fast han på DADA-vis lekte med orden: "Jag är MÅLARE – varför ska jag intressera mig för POESIN själv?"... och så satte han igång att göra MUSIK. En poets "ars poetica" verifieras av hans liv och verk. Det gäller också István ef Zámbós gudskelov ännu ej avslutade livsverk. I detta sammanhang är det ofrånkomligt att peka på Szentendre som dess viktigaste spelplats. ¶ Det ungerska måleriets nyare historia började enligt Lajos Füleps och Béla Hamvas med målarna i Nagybánya, främst då med Karoly Ferenczy, som sedermera bosatte sig i Szentendre, där Lajos Vajda, den ledande gestalten i modern ungersk bildkonst, även skulle komma att leva. ¶ Enligt Hamvas innebär "Ferenczy – Vajda en huvudlinje i den moderna, genuint ungerska konsten". Trots Ferenczys "natura-

listiska stildrag", menar Hamvas, att han inledde "sanningssökandet" i ungerskt måleri. Det fortsatte av Gulácsy, Csontváry, Derkovits och Vajda. ¶ Huvudlinjen Ferenczy – Vajda motsvarar inte den europeiska linjen Manet – Cézanne – Picasso, som i Ungern snarast betraktas som "estetisk", utan dess motsvarighet utgörs av linjen Kandinskij – Chagall – Klee. ¶ Inom denna riktning – fortsätter Hamvas – "skapar bilden inte först och främst en samtidskänsla utan ger snarast en aning om en "högre verklighet." Här finns en spänning mellan det humanistiska och det demoniska, vilket är fallet hos Dostojevskij liksom i Stravinskijs musik. Och bilden innebär "närvaron av det skrämmande – demoniska, en högre makt. Bilden hängs inte heller upp framför människan utan människan ställs inför bilden". Målningen är inte längre ett konstföremål, utan ett tecken, en ikon, en mandala – en "absolut" bild. ¶ Den som inte förstår, har hamnat utanför spelet, och ropar om skandal. Men vad är skandal? Ty – Kätteriet och Upplysningen var lika mycket skandaler som Kubismen och DADA! (I allmänhet innebär en skandal, att en sanning plötsligt och oväntat gör sig hörd i samhället.) Sanningen blir genom skandalen obönhörligt tydlig. Sanningsupplevelsen är på en och samma gång en verklighetsupplevelse. "Det här handlar inte om estetik" hette det i en av katastrofbandet Bizottsågs sånger – med István ef Zámbó vid orgeln. ¶ Sanningssökandet framträder i Ferenczys självporträtt, besläktat med Aljosja Karamasovs gestalt, som "bär drag av sin tids fattiga och maktlösa, de i anden fattiga..." – d.v.s. de som törstar efter sanning. Denna andens fattigdom kan uppträda som olika former av associalitet, naivitet och primitivitet. Det finns en mängd exempel på detta, alltifrån Velázquez' tiggare, som bär på den djupaste livsvisdom. I detta sammanhang är den andliga hungern och törsten en kraft i kampen mot maktfullkomlighetens orättvisor, den fria människans rätt att stifta sina egna lagar, att leka, att leva i frihet. "Ett osvikligt tecken på maktanspråk, är det falska allvaret". ¶ Fattiga i anden i nämnda mening var Gulácsy, som blev galen, Csontváry som ansågs galen för att Gud var hans enda rättesnöre, och Derkovits som inte kunde kompromissa. Här kommer också Vajdas leklynne in. Han förkroppsligade Szentendrekonsten.("Den lekfulle är inte rädd. Den som inte är rädd, besegrar draken. Spökena viker", säger Béla Hamvas. ¶ Den gemensamma nämnaren för sanningssökarna är inte stilen. Det finns och fanns betydande konstnärer utanför deras krets. Det väsentliga är att de skapat historia, och att de som tillhör denna bildar en kontinuitet genom att fortsätta linjen från Vajda. Den fortsattes också av Endre Bálint och Dezsö Korniss samt av Jenö Barcsay, som förenade "sanningssökandet" med "esteticismen" liksom Jenö Gadányi och sedermera Pál Deim. Inom denna ram av referenser kan vi kanske placera István ef Zámbó i sin roll som Öcsi som en efterföljare till dessa "sanningssökare och i anden fattiga". Så kan man kanske fatta något av hans egenart, ty hans konst är

omöjlig att stilbestämma. Här finns också förklaringen till hans mångtydiga titlar, som inte avslöjar något, och till varför hans stilbrott heller inte är till för att reta borgerligheten, som de brukar vara i modern konst. "Se "skandal"!). Och det tycks i ef Zámbós fall handla om mer än spänningen mellan "infantilism" och "motivisk banalitet" å ena sidan och "naturbegåvningens mirakulösa bildskapande säkerhet och formella elegans" å den andra. ("Jag kan inte misslyckas", beklagar sig Öcsi.) ¶ Hans konst bygger till synes heller inte vidare på den moderna konstens innovationer – fast osvuret är bäst. Och den tycks heller inte "kamouflera sjuka idéer och perversiteter bakom artistiska konventioner". Den går snarast "rakt på sak", som all sann konst. Inom de nämnda referensramarna, som Hamvas gjort upp, kan kanske svar ges på en del uppkomna frågor. T.ex. varför Vajdas surrealism kom att få en sådan grundläggande betydelse, (inte minst för Studio Lajos Vajda!), varför Dadaismen blivit i högsta grad inspirerande, och varför konst för Öcsi är Instinktiv och Automatisk Terapeutisk aktivitet... ¶ Och kanske vi kan få reda på vilken "den amerikanske universitetlärde Jumbo Steven och forskaren Rab Ráby" är, liksom meningen med "Kommittén för underhållningsmusik" och orkestern "Dö Lycklig", som bedriver studiecirkeln "ÄLSKA – LEVA – DÖ". Och kanske man förstår vad som menas med intuitiv-associativ röstterapi och panik-punk... Till slut har – för att återknyta till Béla Hamvas – konsten alltid haft uppgiften att väcka vårt samtidsmedvetande, och därför är det viktigt att se István ef Zámbós konst mot bakgrund av de aktuella europeiska strömningarna, dock utan att glömma vad som är karaktäristiskt och genuint ungerskt. "Öcsi-fenomenet" är en länk i ett historiskt sammanhang. ¶ Till en Öcsi, en lillebror, brukar man säga: "När ska du bli stor?". Här bör man tillägga: "Stor", men inte "förvuxen" (d.v.s. falskt allvarlig). Framtiden får avgöra!

ANDRÁS SZALAI
Szentendre, 10-15 *mars* 1990.

STOR SEXPRESSIV DEPRESSIVT LANDSKAP 1989-90
Olja fiber 100 × 70 cm

NAGY SZEXPRESSZÍV DEPRESSZÍV TÁJKÉP 1989-90
Olaj farost 100 × 70 cm

TORSO MED ORM 1989

Brons 7 × 5 × 15 cm

TORZÓ KIGYÓVAL 1989

Bronz 7 × 5 × 15 cm

"MÁR MEGINT FIRKÁLSZ ÖCSIKE?!"
– helyzetmeghatározás-vázlat firka-stílusban

EF ZÁMBÓ ISTVÁNT mindenki, aki kicsit közelebbről ismeri "Öcsiké"-nek ("Öcsi"-nek) hívja. Én is. Sőt van, aki *csak* ezen a néven tartja őt számon. ¶ Öcsi a kisebbik (fiú) testvér – kicsit védtelen, kicsit mamlasz, de vásott és eleven is – a család kedvence és mindenki szemefénye. Magától értetődően – hisz' az öcsi-nek meg van engedve – "firkál" (-rajzol, fest, ír) és "zene-bonát csap" (-zenét szerez, muzsikál, performanco-kat csinál) együtt a barátaival. Közben persze mindenféle más játék is eszébe jut. Fúr-farag, "bütyköl" – ebből szobrok, objektek vagy "valamik" lesznek – és néha építkezik. ¶ Igy megy ez már több, mint húsz éve. ¶ Ebből a léthelyzetből nőtt ki ef Zámbó *Öcsi* művészete. Ennek az "öcsikeségnek" eredménye megszámlálhatatlan rajz, festmény, szobor, vers, dal, videó, stb. ¶ Miközben mindez – szinte kivül az időn – történt és történik, a külvilágban persze sok minden változott és változik. A "családon" kívül – beleértve a családba barátokat, ismerősöket, rajongókat és a lányokat is – nem mindenki és nem mindig gondolta úgy, hogy "az Öcsinek ez meg van engedve". ¶ Az elmúlt két évtizedben, mint művész volt "tiltott", "tűrt" és talán lassacskán "támogatott" is lehetett volna, ha el nem hal közben ez a "frappáns" művészetpolitikai nomenklatúra a művészetpolitikával (-fából vaskarika !) és *azzal* a politikával együtt, ami ezt is meg azt is létrehozta. Bár ezek a dolgok soha *nem* voltak számára *igazán* fontosak, néha azért nehéz volt elviselni. Jobb így! ¶ Mivel Öcsikével szemben elfogult vagyok – most zavarban vagyok. Ugy tűnik az elmúlt húsz évben szinte már mindent elmondtak vagy megpróbáltak elmondani róla. ¶ Számomra ef Zámbó István művészete, Öcsi és az "öcsikeség" magától értetődő, természetes – "nő, mint a fű" (idézet a "Lehetnék én is egy felhő" c. Happy Dead Band számból). Jó játék, amit élvezni lehet, és mint minden játékot, komolyan kell venni. ¶ "...játszani is engedd...!" – mondta József Attila a költő. Ars poetica-jában pedig ezt: "Költő vagyok – mit érdekelne engem a költészet maga?" Emlékszem, valahogy így mondta Öcsike is egy költői esttel kombinált "Bizottság"-koncerten két szám között – csak kicsit csavart a szón (hisz'" mindnyájan a dadaizmuson nőttünk fel"): "FESTŐ vagyok – mit érdekel-ne/engem a KÖLTÉSZET (maga)"... és ZENÉLNI kezdett. A költő ars poetica-ját élete és életműve hitelsíti. Eképpen hiteles élet-mű ef Zámbó István – hál'Istennek még befejezetlen – életműve is. (Ez nem csak felszines párhuzam legfeljebb bővebb magyarázatra szorul!) ¶ Ef Zámbó István élet-művével összefüggésben nem elhanyagolható körülmény az, hogy ami történt (főleg) Szentendrén történt. ¶ A magyar festészet története Fülep Lajos és az ő nyomán Hamvas Béla szerint (is) a nagybányai festőkkel, elsősorban Ferenczy Károllyal kezdődik. Ferenczy Nagybánya után Szentendrén müködött és itt alkotott a későbbi magyar festészet meghatározó alakja Vajda Lajos is. Hamvas szerint a festészet-

ben "a modern, sajátos, autochtón magyar művészet (az), amelyet a Ferenczy-Vajda-fővonal jelent." Ferenczy festészetében többnyire csak "naturalista stilusjelenséget" látnak, holott a magyar festészet "igazságkereső" irányát indította el – állapítja meg Hamvas Béla. A folytatást – ugyancsak Hamvas Béla szerint – Gulácsy, Csontváry, Derkovits és Vajda Lajos festészete jelenti.) ¶ A Ferenczy-Vajda főiránynak az európai festészetben nem egy Manet-Cézanne-Picasso-vonal felel meg – ebből Magyarországon "izlés"-irány lesz inkább –, hanem az az irány, amihez Kandinszkij, Chagall, Klee neve kapcsolható. Ezen a vonalon – tovább követve a Hamvasbélaí gondolatmenetet – "a kép elsősorban nem a jelenkortudatát teremti meg, hanem fölemelkedik valamilyen 'magasabb' valóságba." Ahol a *humánussal* szemben a *démoni* van jelen úgy, mint Dosztojevszkijnél vagy Sztravinszkij zenéjében. A kép pedig "a tremendum – a megborzongató magasabb hatalom jelenléte és igy nem a kép áll az ember előtt, hanem az ember a kép előtt." A kép nem műtárgy többé, hanem "felfokozott megszólító erő mágikus középpontja! – jel, ikon, mandala (teljes kép). ¶ Aki a megszólítást nem érti, az a játékon (a titkon) kívül áll és botrányt kiált. De mi is a botrány voltaképpen? Hisz' botrány volt az eretnekség, a felvilágosodás vagy a kubismus és a dada! ("A szellem hirtelen és váratlan megnyilatkozása a társadalomban az, amit általában és bizonyos tekintetben és + értelmezésben botránynak nevezünk-") ¶ Az igazságkeresés, az "igazságkereső" Ferenczy Önarcképén Aljosa Karamazov alakjához hasonlíthatóan jelenik meg, aki "magára nem a kor hatalmasainak vonását vette fel, hanem... a *lelki szegények'* vonásait,..." (Lelki szegény az, akinek éhsége van a szellemre.) A lelki szegénység a bohócban vagy a gyermeki, a primitiv különböző változataiban is megjelenhet. Velazquez bolondjaitól kezdve – "akik a világ legmagasabb filozófiája fölött rendelkeznek" – számos példa van rá. Ilyen értelemben a lelki szegénység a hatalmasok igazságtalanságaival szembeni erő, a "törvénybontó-törvénytermető szabad ember" állapota. A játékhoz való jog. Létbeli szabadság. ("...a hatalmaskodás csalhatatlan jele,...az álkomolyság") *Igy* volt lelki szegény Gulácsy, aki belebolondult, Csontváry, akit bolondnak tartottak, mert csak az Uristennel felvett kapcsolat számitott neki, vagy az alkut szintén nem kötő Derkovits Gyula. De ez ad magyarázatot Vajda, "a" szentendrei festő "játékosságára" is. ("A játékos nem fél. Aki nem fél az a sárkányt legyőzi. A 'tremendum' megsemmisül." – mondja Hamvas Béla) ¶ Az "igazságkereső"-irány láncszemei nem stilusbeli hasonlóságok vagy szempontok alapján kapcsolódnak össze. (Ráadásul nagy festők ezen *kívül* is voltak és vannak.) A lényeges az, hogy ez az irány *történetté* áll össze, és a fővonalba tartozók valódi részesei "az azonos törvényszerüségek folyamatosságában való együttélésnek". Ennek a történetnek kulcsfigurája Vajda Lajos, akit festői módszere "Szentendre képsugárzásához" kapcsol. ("Szentendre jelenti az elsüllyedt hagyomány kelet-európai arcának élő, nem lehet tudni, milyen sorsjáték jóvoltából megmaradt vetületét.") ¶ A *történet*

Vajda Lajos által kapcsolódik igazán Szentenréhez és tőle indulnak ki a további szálak is: Bálint Endre, Korniss Dezső és az "igazságkereső" irányt az "izlés"-iránnyal egyes Barcsay Jenő és Gadányi Jenő, majd a nyomdokaikban tovább lépő Deim Pál művészete. ¶ Ebben a hamvasbélai karakterisztikákkal felrajzolható koordinátarendszerben helyezhető el ef Zámbó István is, és az "öcsikeség", mint az "igazságkereső lelki szegénység" egyik lehetséges megjelenési formája. ¶ Ebbe a hamvasbélai *történetbe* belehelyezve adódik mélyebb és valódi értelmezésre lehetőség stiluskritikai besorolásoknak ellenálló, "komoly" stíluselemzést nem igazán türő munkásságával kapcsolatban. *Itt* van a magyarázat arra, hogy a címszavak miért nem engedelmeskednek, hogy a formabontás nem csupán a polgárpukkasztásra irányuló bevett (bocsánatos) taktikai fegyver, amit szokás a modern művészetben alkalmazni. (lásd: botrány) Hisz' úgy tünik ef Zámbó Istvánnál (is) többről van szó, mint a témák banalitása, "infantilizmusa" és a "megformálás eleganciája közötti feszültség vagy az "iskolázatlan tehetség képépítő biztonságának" csodája. (Nem tudok rosszat csinálni !" – szokott panaszkodni Öcsike.) Sőt nem is "a század nagy újításanak művészettörténeti emlékeit őrzi". festészete – bár ez is lehet –, de nem is "futárszolgálat" ez "torz eszmék, visszataszító vágyak és tisztességes (sic!) művészeti gondolkodás között". (Akkor már inkább "alászállás", mint általában minden, ami igazán művészet.) ¶ a vázlat (Hamvas Béláé) vázlatonként vázolt összefüggésrendszerben összeáll a kép – a jelenségek lénnyeggé válhatnak, a felvetődő kérdésekre *lehet* magyarázat. ¶ Magyarázat, többek között arra, hogy miért a vajdai képalkotás és a szürrealizmus (és miképpen) határozta meg a kezdeteket? (Nem is szólva a "Vajda Lajos Studióról.") Miért a dadaizmus a leglényegesebb inspiráció? A művészet miért és hogyan "Ösztönös és autómatikus Terápiás Tevékenység" Öcsi számára? Ki és Mit jelent az, hogy a "Bizottság" szabadidő-zenét játszó katasztrófa-zenekar (volt), a HAPPY DEAD BAND pedig "Szerelem-Élet-Halál szakkör"? (No és az "intuitiv-asszociativ hangterápiák" meg a "pánik-punk"?!)...stb...stb. ¶ Végezetül – visszatérve Hamvas Béla történet-vázlatához – a művészetnek mindig feladata a jelenkortudat megteremtése is. Ezért *lényeges* a modern, a kortárs európai áramlatok értelmezése ef Zámbó Istvánnal kapcsolatban is. De a jelenkortudat-teremtés sem értelmezhető igazán a (sajátosan magyar, autochton) történetbe-helyezés nélkül. Ehez persze az "öcsikeség" jelenségeinek értelmezését is "azonos törvényszerüségek folyamatosságává" kell tenni. ¶ Az öcsiknek szokták mondani: "Nagyra nőjj!" Most azonban tegyük azt is hozzá: "De 'felnőtt'(álkomoly) soha ne légy!" a többit majd meglátjuk! (Pl. *ezen* a kiállitáson!)

SZALAI ANDRÁS
Szentendre, 1990 március 10-15

DEN LILLA KORGENS ÖGONBLICK 1990
Blandad teknik 10 × 20 × 20 cm

KIS KOSÁR PILLANTÁS 1990
Vegyes technika 10 × 20 × 20 cm

GRUPPUTSTÄLLNINGAR (CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK) 1968-1977 Szentendrei Októberi Szabadtéri Kiállítások. 1972-1985 Szentendre, Vajda Lajos Studió kollektiv tárlatai. 1983-1990 Salgótarjáni Tavaszi Tárlatok. 1980-1990 Szegedi Nyári Tárlatok. 1982-1987 Győr, Müvésztelepi Tárlatok. 1974-1984 Studió kiállítások. 1973 Budapest, Metró Klub "Ideg-N" c. csoportos tárlat Budapest, Fiatal Művészek Klubja. 1975 Bydgoszcz, Poland (+ Performance). 1976 Szentendre, Vajda Lajos Studió "Minden relativ" c. Kiállítas. Dunaújváros, Uitz-terem, Vasszobrász művésztelep Duisburg, BRD, Studió kiállítás. Budapest, Petőfi Irodalmi múzeum, Studió kiállítás. 1977 Szentendre, Vajda Lajos Studió, "Téma" c. kiállítás (+ Performance). Turkeve, Finta Muzeum. Mlakole, Kisplasztikai kiállítán. Leninváros, Derkovits Művelődési Ház (FMS kisérleti műhely V csoportja). 1978 Budapest, Fiatal Művészek Klubja (V-csoport) "Sajna de Mahorka" Performance. Budapest, kulturális Kapcsolatok Intézete (V-csoport) Párizs, Grand Palais. Veszprém, (VLS-tárlat) (+ vödrös performance). 1979 Nürnberg, BRD, Internationale Jugendtriennale + Meister der Zeichnung. Pécs, 6. Országos Kisplasztikai Biennálé. 1980 Budapest, Petőfi Irodalmi Muzeum. Kecskemét, (VLS-tárlat). Eger, megyei könyvtár (VLS-TÁRLAT). Budapest, Duna Galéria (FMS-TÁRLAT). Wilhelmshaven, BRD, (FMS-kiállítás). 1981 Budapest, BTM Képzőműv. Szöv. tárlat. Bilbao, Spanyolország. 1982 Salgótarján, I. Országos Rajzbiennálé. Budapest, Fészek Galéria "Bélyegmunkák". Budapest, Fészek Galéria "Egoland Art". München Gauting, BRD, Szentendre, Vajda Lajos Studió. Kecskemét, Lecsógyári kiállitás. Kecskemét, Épitő Munkásszálló (+ performance-koncert). 1983 Budapest, Mücsarnok (Szobrász szimpoziumok). Budapest, Nemzeti Galéria (Mai magyar grafika és rajzművészet). Szentendre, Kollázs kiállítás. Szentendre, Mühely Galleri. 1984 Budapest, Mücsarnok (Országos Képzőműv. Kiállítás). Salgótarján, II. Országos Rajzbiennálé. Pécs, Pécsi Galéria "Rajz". Szeged, Ifjusági Ház (Jazz kiállítás). Ljubljana, Jugoszlávia, Grafikai Biennálé. 1985 Nagykőrös, I. Nagykőrösi Grafikai tárlat. Budapest, Óbudai Galéria. Pécs, Pécsi Galéria (101 tárgy). Budapest Galéria. Szentendre, "Űrkőkorszaki" csont és bőr kiállítás. VLS pincemühely. Stockholm, Sweden, Art Invest Gallery. Wien, Tatgalerie. 1986 Új-Delhi, India. Székesfehérvár, Csók Galéria "Idézőjelben". Szentendre, Szentendrei Képtár "Új vegyes". 1987 New York, USA. Szentendre, "Akt kiállítás" (VLS pincemühely). Zürich, Svájc, Rote fabrik (+ performance NMA) Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum (Képvers-Verskép). 1988 Szentendre, Gravitáció (performance) + Happy Dead Band Budapest, Lajos útcai Galéria, Mágikus képek (+ performance NMA). 1989 Aachen, BRD, Neue Galerie (+ performance NMA) Vilnius, USSR, VLS csoportos tárlat. Budapest, Almássy tér, (Zászlóképek) + HDB koncert.

SEPARATA UTSTÄLLNINGAR (EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK) 1974 Budapest Műszaki Egyetem, E Galéria. 1976 Toldi Mozi Galéria, Budapest (A csik, mint motivum). 1977 Toldi Mozi Galéria, Budapest (Bolygóközi realizmus). 1978 Újpesti Mini Galéria, Budapest. 1980 Studió Galéria, Budapest Pécs, "Szinháztér" Galéria. 1981 Szeged, Ifjusági ház. 1982 Södertälje, Sweden, Konsthall. Kecskemét, Erdei Ferenc Művelődési Központ. 1983 Hamburg, BRD, Galerie Mensch. Budapest, Fiatal Művészek Klubja. Hochstain, BRD, Galerie Risse. 1984 Budapest, Altrium Hyatt. Székesfehérvár, Ifjusági Ház (+ performance + döngőlt föld) Koppenhága, Danmark, Galerie Annamarie Hoffman. 1985 Budapest, Studió Galéria (Performance). Hamburg, BRD, "Haydi and Nikolet" Kunststopf Galerie. Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem. 1986 Dunaújváros, Uitz-terem. 1987 Västerås, Sweden, Konstmuseum (Performance NMA) Stolberg, BRD, Vem Akadémi (Performance) Győr, Xantus Múzeum. 1988 Uppsala, Sweden, Konstmuseum (Performance NMA). 1989 Dachau, BRD, Kunst Betrieb (Performance NMA). Bielefeld, BRD, Kino-Galerie (Performance, koncert NMA). 1990 Södertälje konsthall (SZERELEM-ÉLET-HALÁL), Galleri Atrium Stockholm, István Király Múzeum Székesfehérvár.

KÄRLEK – LIV – DÖD ¶ SÖDERTÄLJE KONSTHALL ¶ ARTHALL SÖDERTÄLJE ¶18 AUG. – 20 SEPT. 1990 ¶ SWEDEN ¶ SZERELEM – ÉLET – HALÁL ¶ ISTVÁN KIRÁLY MÚZEUM ¶ MUSÉE ROI SAINT-ETIENNE ¶ SZÉKESFEHÉRVÁR ¶ 1990 OKT. 20 – NOV. 18 ¶ MAGYAR ORSZÁG ¶ FOR INFORMATION CONTACT ¶ LAYOTA ART STUDIO AB ¶ PH. 46.753.292 00 ¶ SWEDEN.

SPONSORER ¶ VON ELERN & BLOHM BYGGLAGET AB ¶ VÁRHELYI ARKITEKTKONTOR AB ¶ GÁBOR LUDWIG NÉMETH (DESIGN) ¶ KRISTINA & LENNART (MONILAR AB) ¶ STAFFAN SANDLER (POEFORM/SANDLER) ¶ BÖRJE OLSSON (MATTLÄGGARN AB) ¶ ERDÉSZ LÁSZLÓ (MÜHELY GALÉRIA) ¶ TAKÁCS LAJOS (GALLERY CHRISTOFF) ¶ LJUNGBERGS TRYCKERI AB ¶ GALLERI ATRIUM ¶ TRYCKPRODUKTION AB ¶ TACK TILL PÉTER MATULA.

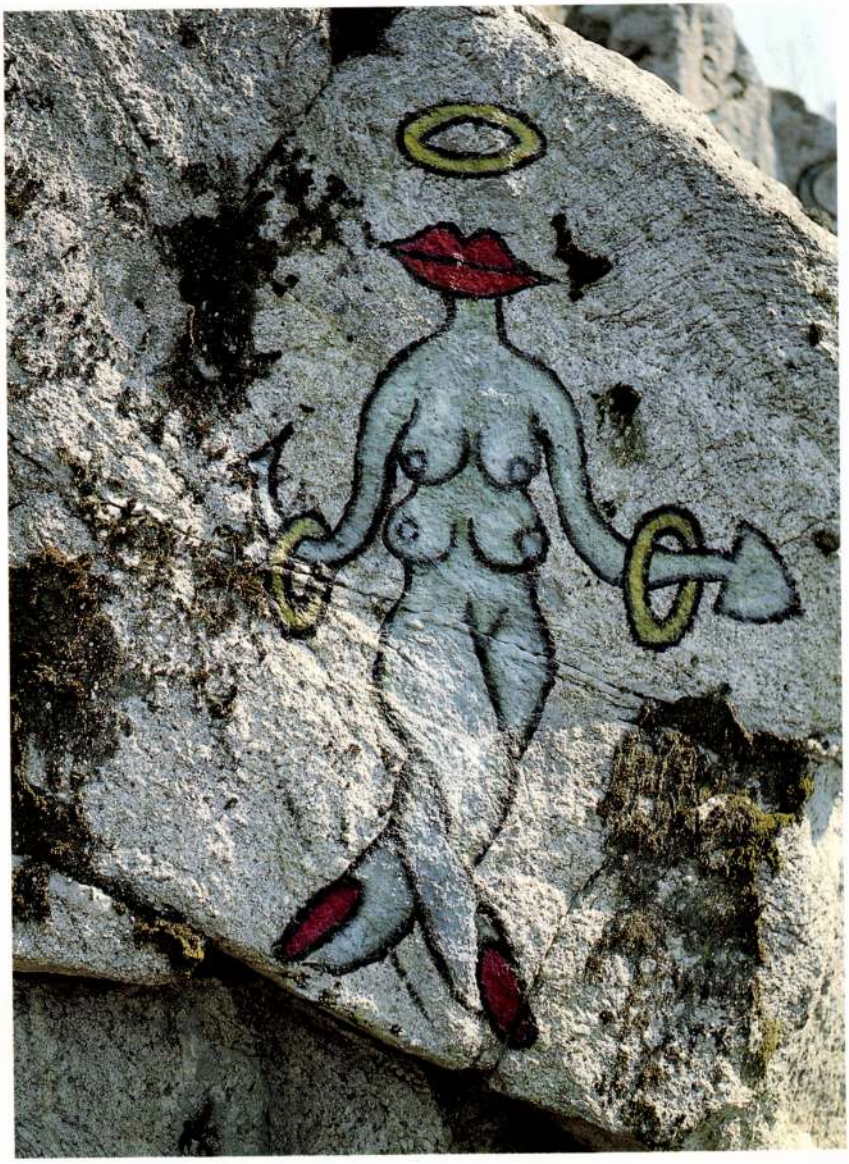

MVZEVM*1990*ISTVAN*KIRALY*

ART
STUDIO AB

TRA
BA OIDUTS

SZERELEM*ELET*HALAL*EF*ZAMBO*ISTVAN*

Zalonyi Nagy János
nagyváradi
könyvkötő
l. 1732

Magyar Könyvszemle
1944. 151. l.
152. l.

Zalonyi Nagy János*

könyvkötő Nagyvárad

1732.

l.

Gárdonyi 1917

35. l. é.

kv. ll.

* Józsefnek

is írva

MAULBERTSCH: RÉSZLET A VÁC

Zalonyai Nagy János

magyarádi könyvkötő 1734.

l.

Magyar Könyvszemle

1944. 6. l. 8. l.

Zalonyi Nagy János

könyvkötő

Nagyvárad 1733

l.

Romhányi

86. l.

263.

Zalmen Pál.

Az RU. képzőművészeti iskola növendéke.
Sztálin-szobrával két díjat is nyert.

Világosság, 1952. febr. 1.

MDK

Zalmai Pál, csepeli munkás

Fogany C.G: Az ifjusági képzőmüv. és iparmüv. kiáll. Szn. 1950. jun. 17. 4 l.

MDK

Zalmi Pál 28.é.munkás
Csepel

Sztálin, gipsz

Ifjusági ~~ás~~ Képzőm. és Iparm. kiáll. N. Szal. 1950.
16 l.
jun.

Zalman Máté

ötvös

1758 Bártfa

Kapuvárosi ötvösök 32 l.

929. J.F. Falkoner képe.

Vászon méretei 53.2: 40.
Némethy Lajos adománya,
76959 ex 902 sz. leirat alapj
Becsértéke 50 Ka.

Zalotay Elemés

Az MHS szombathely. szétkázát
tervezte (eml.)

Mohrardi Gyula: Szombathely
mo- és helnap

Vas Népe 1969 VIII. 10

Zalotay Elemér, építész MD 4

Zalotay az Új Tárlatban vitát indított terveiről. Ebbe kapcsolódik be a cikk írója.

Orosi István: A szalagház legendája és a valóság 6.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. dec. 31.

Zalotay Elemér 1. MDK

Szalaghár tervét ismerteti: A szalaghár-rendszer egy városrész építésénél olyan megoldása, amikor a lakóházakat az eddigi szétszórtság helyett egy tömbbe összpontosítják, hossza különböző nagyságrendű, magassága pedig 30-50 emelet. Az épületet endő övezet, nagy sporttelep csatlakozna. Közlekedés gyorsvasúttal. Az épületen belül központi szolgáltatások (mosoda, konyha stb).

Alapgondolata egyezik az Unité d'Habitationével, de részleteiben eltér.

Zalotay Elemér: „A szalaghár"

Korunk. 1961. — 6. sz. jún. 920. l.

Zalotay Elemér 2. MDK

A 20 ezer lakásos szalagház terv-rajza

Kortárs. 1961. 6. sz. ~~sz~~ jún. 922. l.

melk

Zalotay Elemér épitőmüvész

terve: 40 emeletes ház Csillagkegyen.
(kép)

R: A. 40 emeletes ház Csillagkegyen. Egy frontal m. épitész nagy jelentő-
tégü terve.

Nepjava, 91 évf 130. sz 1936 jun 6. 8. l

Zalotay Elemér, építén

MDK

H szalagház-tervek kidolgozója.

H. E.: Egén város egyetlen háztömbben 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. jún. 28.

Zalotay, építész MDK

A Zalotay-Böröcz féle szalagház terveivel kapcsolatos nyilvános vitáról és a vita tanulságairól mondja el a cikkíró a Népszabadság véleményét és állásfoglalását.

Orosi István: A szalagház legendája és a valóság 6 –

NÉPSZABADSÁG, sp. 1966. jan. 1.

NÉPSZABADSÁG

Zalotay, építész

MDK

Az elitélő cikk sok „olvasó véleményét" közli.

Orosi István: A szalagház legendája és a valóság 5

NÉPSZABADSÁG Sp. 1966. febr. 12

Zalotay Elemér, építész 1.) Folytatás.

Szputnyikmegfigyelő állomás, Szombathely,

Magyar Építőművészet, 1988. 3., 48-old,

Zalotay Elemér, építész 2.) Folytatás,
Szputnyikmegfigyelő állomás, Szombathely.

Magyar Építőművészet, 1988., 3., 48-old.

Zalotay

amlitve

Horiászólás Zalotay Elemér nyílt leveléhez (név nélkül).

Új Szás V. évf. 1965 aug. 8. sz. 128. l.

Zalotay Elemér

Zalotaynak és munkatársainak akkor, amikor magas és nagy épületekben kíván lakásokat építeni... igazunk van, ... akkor is, amikor megállapítják... hogy a lakásépítést és lakás kérdést úgy lehet majd megoldani, ha az építési anyagokban és az épületek szerkezetében nagy mértékben és radikálisan változtatunk. ... a mainál sokkal nagyobb lakóépületeket kell majd építeni és ezeket... a városon kívül természetes környezetbe kell helyezni.

Hozzászólás Zalotay Elemér nyílt levelébe (név nélkül):

Új Irás V. évf 1965 aug. 8 sz. 128. l.

Zalotay

terve társadalmi szinten jelentkező realitás, mint építészeti koncepció a lakáskérdés „feltalálás"-szerű megoldása radikális úton, egyszer és mindenkorra. És hogy éppen ez a volumen, ez objektív szükségszerűség eredménye.

Zalotay: „Realitás az, ami a lakosság szempontjából a leggazdaságosabb, legelőnyösebb, nem pedig a hierarchikus felépítettségű építész-társadalom szempontjából."

Tarkányi Zoltán: Reális-e a szalaghéz?

Új Irás V. évf. 1965 okt., 10. sz. 75. l.

Zalotay

... ha egy ilyen nagy visszhangot kiváltó terv ennyire nem áttekinthető, mint ahogy a bizottság irja, miért nem hivták meg Zalotayt és Böröczöt ...

Kovács András:

A szalagház és ami mögötte van

Uj Irás V.évf. 1965.dec., 12.sz. 79.l.

Zalotay Elemér

Építésügyi Minisztérium 32034/1965
Új Irás Szerkesztősége
Budapest VII.
Lenin krt 9/11.

Az Új Irás 1965. évi júniusi számában egy „Nehéz ember" cimmel nyilt levél jelent meg, amelynek írója Zalotay Elemér építészmérnök.

Az Építésügyi Minisztérium Lajtóirozdája a mellékelt közleményben reflektál Zalotay Elemér levelére.

Kérem, hogy a közleményt az Új Irás legközelebbi számában szíveskedjenek közölni.

Budapest, 1965. július 29.

Dr Pintér László
az Elnöki és Jogi Fővszt. vezetője

Új Irás, V. évf. 1965 szept., 9. sz. 104. l.

Zalotay Elemér

I.

Ferenczy Károly építész:

„... a tudományos szocializmus feladata: a termelési formák forradalma mellett az emberek tudatának olyan formálása, amely az előremutató kollektív formák között folyik.

Zalotay Elemér szalagház koncepciója, problémafelvetése ilyen értelemben előremutató és forradalmi, mert... az építész feladata olyan települések és lakások konstruálása, amelyek a tartalmában új társadalom életét, lakásokban való életét determinálják.

Jozób Tamás: Vélemények a Zalotay-Bőrocz szalagházról.

Új Iszás V. évf. 1965 szept., 9. sz. 103. l.

Zalotay Elemér II.

A tér- és életmód szoros összefüggésben vannak egymással és az építész az építményével, meg a térben jelentkezik, meghatározza az abban folyó életmódot és életformát.

Zalotay Elemér koncepciója oly nagy volumenű, hogy már-már KGST méretű összefogást igényelne. Széles körű vizsgálatra és kutatásra van szükség a szalaghár konkrét megvalósulása előtt. Én a magam részéről ezt a megoldást, a koncentrált magasházat vagy ennek egy változatát tartom a szoc. kollektivház technikailag és társadalmilag megvalósítható, legracionálisabb formájának.

Uj Irás V. évf. 1965 szept. 9. sz. 103. l.

Zalotay

Prohászka László közlekedési kutató (a MÁVAUT volt vszt. vezetője, az Autóközlekedési Tud. Kutatóintézet volt igazgatója:
- A korszerű városterverés a közlekedési gondok megoldása érdekében arra törekszik, hogy az összefüggő és zárt településeket a közlekedés szempontjából kedvező egységekre bontsa fel. Erre kiváló lehetőséget nyújt a Zalotay-féle szalaghár koncepció, ahol többek között a lakók jelentős része „háron belül" közlekedik, ami egyszerű eszközökkel olcsón és jól megoldható.

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalaghárról.
Új Ivás V. évf. 1965 szept., 9. sz. 101. l.

Zalotay Elemér

Dr Köczényi Mihály egyet. docens, a Vertészeti Főiskola tanára:

„Városépítészeinknek olyan feltételeket kell teremteni, olyan építési módokat találni és fejleszteni, amelyek az előnyös klimát úgy hasznosítják, hogy a természetes növényzet „zöld-terület-hatást" gondozás nélkül biztosíthasson. Erre a törekvésre talált -- megoldást Zalotay Elemér és Böröcz Imre szalagháza.

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalagházról.

Új Irás V. évf. 1965 szept. 9. sz. 102. l.

I.

Zalotay Elemér

Vörös György, a Középületterező Intézet statikus tervezője: A találmány lényege-statikailag-nem a függesztésben van. Ezt a szerkezetet... nyalmas alátámasztással is ... meg lehet valósítani. A találmány lényeges része, hogy Zalotay Elemér és Böröcz Imre a szalagháznakban külön kívánják építeni, a tartószerkezetet és ebbe helyezik be-függesztik vagy alátámasztják-rugósan csatlakoztatva a „lakódobozokat".

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalagházról.

Új Irás V. évf. 1965 szept. 9. sz. 100. l.

Zalotay Elemér II.

A tartószerkezet megvalósítása részletkérdés; egy azonban biztos: vasbetonkerettel magasház nem oldható meg. Ezért gondoltak a feltalálók a rácsos tartókra, amivel bármilyen magasságú épületet fel lehet építeni... A különválasztással... örökéletűvé tették házukat, hiszen a tartószerkezet, mivel cementbetonból készül, élettartama több száz év, a lakóodobozok pedig viszonylag kis költséggel bármikor cserélhetők... A csatlakozási és függesztési csomópontok statikailag kifogástalanok, hangszigetelésük a számítások alapján jó.

Új Irás V. évf. 1965 szept. 9. sz. 100. l.

Zalotay Elemér III.

A tartószerkezet előregyártva gazdaságosan elkészíthető és... ez a technológia gazdaságosabb minden eddiginél... lehetővé teszi, hogy a jelenlegi 750 kg/m³ szerkezeti súlyt kb. 150 kg/m³-re szorítsa le ...egy szerkezet megvalósulását és annak gazdasági kihatásait csak spekulatív úton meghatározni nehéz. Szükséges... hogy kísérleteket folytassunk ezzel a rendszerrel.

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalagházról.

Új Irás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 100-101. l.

I.

Zalotay MTA Akusztikai Kutatócsoport.
„Vélemény a Zalotay-Böröcz féle talál-
mány akusztikai tulajdonságairól." Alá-
író dr Tarnóczy Tamás az Akusztikai Kutató-
csoport vezetője. Dátum: 1962. szept. 28. „... A fel-
függesztett elemek határolófelületei vékony
lemezek. Ezáltal... nagy súlycsökkenés érhető
el... Az egymással nem érintkező építési ele-
mek (pl. szobák) testhang elleni védelmét
a találmány szerzői teljesen korrektül ol-
dották meg. Az általuk javasolt megoldás-
sal remélhető, hogy hangszigetelési szem-
pontból lényegesen jobb tulajdonságú lesz
az új házszerkezet, mint a hagyományos mó-
don készített ház...
Vélemények a Zalotay-Böröcz szalagházról.
Új Irás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 100. l.

Zalotay

II.

A találmány ... eléri, sőt meghaladja a mai épületek akusztikai állapotát ... Mind az általam megadott becslés ellenőrzését, mind ... a legmegfelelőbb anyag kiválasztását csak kísérletileg lehet megoldani!"

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalaghárról!

Új Trás V. évf. 1965 szept. 9. sz. 100. l.

Zalotay

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalagházról.

Az Építéstudományi Intézet tartószerkezeti tagozat jelentése a Zalotay-féle szalagházról az ÉM. Műszaki Fejlesztési Főosztályának. Előadó Litvai Tamás, aláíró Tóbiás Lóránd igazgató, dátum: 1961. november 4. „... Ezzel a megoldással a szerkezet önsúlyát oly mértékben igyekszik csökkenteni, hogy azonos pillérterhelés mellett a szokásosnál jóval nagyobb emeletszámot lehet elérni, anélkül, hogy különleges alapozási vagy egyéb szilárdságtani problémák vetődnének fel. ... a javaslat alapvető elképzelései egybevágnak az építőipar műsz. fejlesztési célkitűzéseivel..." Új Irás V. évf. 1965 szept. 9. sz. 100. l.

I.

Zalotay

Győri László építész, a Budapesti Városépítési Tervező Vállalat igazgatója két évvel ezelőtt a Magy. Építőművészek Szövetsége felkérésére birálta Zalotay szalaghár terviratait. Ma sem tud többet mondani mint akkor. A koncepcióról az a véleménye, hogy fantasztikum. Egy ekkora terverést meg kell előznie egy szociológiai felmérésnek. Ilyen felmérést Z. nem végzett és a BUVÁTI-nak sem áll rendelkezésére szociológiai adat.

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalaghárról.
Új Írás V. évf. 1965 szept. 9. sz. 99. l.

Zalotay

II.

Gőri László építész nem tartja a Zalotay-tervet ofannak, hogy megvalósulása lehetséges lenne, ám örülne annak, ha a javított és bővített tervek újbóli áttanulmányozására összehívnának és meghallgatnának egy másik szakmai testületet, amelik városrendezőkből, közlekedés szakemberekből, építészekből, statikusokból és szociológusokból állna és véglegesen eldöntenék ezt a vitát.

Vélemények a Zalotay-Bőrön szalagházról.
Új Irás V. évf. 1965 szept. 9. sz. 100. l.

Zalotay

...amikor Zalotayék nagy épületeket és ennek megfelelő szerkezeteket terveznek és kívánnak megvalósítani, iskolát nyitnak és amikor keresik a megfelelő könnyebb szerkezeteket, akkor annak előfeltételeit kívánják biztosítani, hogy gazdaságosan ... építhessenek.

Tímár Márton:
Horvátszólás Zalotay Elemér nyílt leveléhez.
Ki Irás V. évf. 1965 aug., 8. sz. 128. l.

Zalotay

Tinnér Márton: Honászólás Zalotay Elemér nyílt leveléhez.

--nagy egyszerre újítanak abban, hogy nagy.. épületet kívánnak építeni.. új szerkezetekkel és anyagokkal az épület minden elemét illetőleg és... a lakások alaprajzi szerkezetét is.. újszerűen akarják megoldani, nehéz fába vágták fejszéjüket. Zalotayék egyszerre túl sokat kívánnak... valóban elő kell készülni a... nagyobb, magasabb, új szerkezetekkel épülő lakóépületek építésére, ennek megfelelően kell a telepítési, építész tervezési és építőipari vonalon a lépéseket megtenni.

Új Iras V. évf. 1965. aug., 8. sz. 128. l.

Zalotay

...a szalaghár gondolatát megfelelő reális keretek közé szorítva, támogatni kell... Zalotayék elgondolásának nincs megfelelő előképe sehol sem, de ez nem jelenti azt, hogy ezek az elképzelések ne volnának jók és használhatók.

Timár Márton: Horrászólás Zalotay Elemér nyílt leveléhez, Új Irás V. évf. 1965 aug., 8. sz., 128. l.

Zalotay Elemér

Az „Új Irás" múlt évi (1965) júniusi számában jelent meg Zalotay Elemér levele! ... Lapunk öt számában kilenc horzászólás (és egy, apolémiához körvetve kapcsolódó építészeti cikk) jelent meg, s érdekes egyéni vagy kollektív véleményeket tükrözött.

„A „szalaghár vitát" mi lezárjuk."

Új Irás VI. évf. 1966. jan., 1. sz. 80. l.

Zalotay

Az „Új Irás" hasábjain lezajlott véleménycsere nyomán... reálisabb viszonyok közé került... a Zalotay-Böröcz-féle terveret, különösen az építőipari lehetőségek s a kínálkozó társadalmi segítőerő felmérese után. A ma és a közeljövő kapacitását figyelembe véve a „szalaghár" elképzelése nem nélkülöz bizonyos utópista jelleget... s lehetséges, hogy csak egyes szerkezeti ötleteit lehet majd-kisebb méretekben-alkalmazni.

Új Irás VI. évf. 1966. jan., 1. sz. 81. l.

Zalotay

emlitve

Kovács András:

A szalagház és ami mögötte van

Uj Irás V.évf. 1965.dec., 12.sz. 82.l

Zalotay

... Csak pár hónappal a Nehéz emberek ... megkezdése után került ujra a kezembe ... a szalag ház-terve, s ekkor kerestem meg Zalotayt. Zalotaynak tehát ... semmi személyes szervezésre nem volt szüksége, hogy foglalkozzam az üggyel.

Kovács András:

A szalagház és ami mögötte van.

Uj Irás V.évf. 1965.dec., 12.sz. 79.l.

Zalotay

Most mutatták be "Ma vagy holnap" c. filmemet, amely ... a"szalagház" körüli vitákkal foglalkozik. Ez is Zalotay szervezésén mulott volna? Aligha, hiszen Zalotayról azt sem tudtam, hogy ... mérnök-e vagy iró.

Kovács András:

A szalagház és ami mögötte van

Uj Irás V. évf. 1965. dec., 12.sz. 79.l.

Zalotay Elemér

A szalagház körüli vitáaban gyakran hallani, hogy az egész kérdésről azért esik annyi szó a sajtóban és a közvéleményben, mert ... Zalotay Elemér agressziven ... szervezi a maga hirverését. ... nem az-e a nagy visszhang oka, hogy valóságos társadalmi gondokra keres ez az elgondolás választ? ...

Kovács András:
A szalagház és ami mögötte van

Uj Irás V. évf. 1965. dec., 12. sz. 79. l.

Zalotay Elemér

II.

~~ha~~ ha nem így történik, esetleg a vitát indító szerkesztőségi megjegyzésben megjelölt szakmai anhét megrendezése is feleslegessé vált volna, s nem támadhatott volna... ogan illúzió, hogy minden, amiről mint távolabbi tervről és elképzelésről szó esik, máris kuszolónálló valóság.

„A „szalaghár vitát" mi lezárjuk".
Új Szás VI. évf. 1966. jan., 1. sz. 82. l.

I.

Zalotay Elemér

Az „Új Irás" hasáljain lezajlott esmecsere... egyetlen kívánalmat hangsúlyozott mindvégig: a végleges és objektív döntés... kívánalmát. Csak sajnálni lehet, hogy sem Zalotay Elemér nyílt levelére, sem a Zalotay-Böröcz-féle koncepciót támogatók érveire érdemi ellenvetés nem érkezett s hogy a magyar Építőművészek Szövetsége például néma maradt:

Új Irás VI. évf. 1966. jan., 1. sz. 82. l.

Zalotay

A Zalotay-Böröcz féle elképzelés.. érdekesen foglalkozik nemcsak általános urbanisztikai, de az életformával és életszemlélettel kapcsolatos kérdésekkel is, a „kevesebből jobbat" igazán időszerű etnméje hajtja és a legkülönfélébb tanácsokat igjekszik koncepciójába beépíteni - minder... előnyére és dicséretére válhatik.

„A „szalaghár vitát" uri lezárjuk".

Új Szás VI. évf. 1966. jan., 1. sz. 81. l.

Zalotayék

emlitve

Galla Kovács Ágnes: Ábrándés lehetőség.
Új Inés V. évf. 1965. okt. 10. sz. 80. l.

Zalotay

Két főkérdés körül forog a vita:
1. Műszakilag életképes-e a találmány?
2. Igényli-e a társadalom a szalaghárban nyújtható szolgáltatásokat?

A második vizsgálva 1962 óta háromszáz különböző korú, társadalmi állású nő, férfi véleményét kérdeztem. Legtöbbjük semmit, vagy keveset... hallott a szalaghárról. Megismerkedve a Zalotay-Böröcz féle elgondolással... Mintegy 20% adott egyértelműen igenlő feleletet.

Galla Kovács Ágnes: Ábrándés lehetőség. Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 80. t81. l.

Zalotay

Valósítsuk meg a Szalaghárat a magánhár építés keretében. Így a beütemezett építkezésekre előirányzott néhány tízmillió Ft is felhasználható lenne, meget Zalotay... említett... nyilt levelében...

Tárkányi Zoltán: Reális-e a Szalaghár?
Új Szés V. évf. 1965. okt. 10. sz. 79. l.

Zalotay

Mivel a szalaghár közművesítetlen területen épülne, az É.M. azt veti ellene, hogy igen sok lakótelepet közművesített területre építenek.... minderek ellenére miért írt ki az É.M. hagyományos lakótelep terverésére terepgáratot a szalaghár közművesítetlen területére éppen Zalotay nyílt levelének időpontja körül? Nyilvánvaló, hogy mind a szalaghár, mind a garçontorony épület kivitelezését el akarják fojtani.

Tárkányi Zoltán: Reális-e a szalaghár?
Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 80. l.

I.

Zalotay

terve ~~tár~~ sadalmi szinten jelentkező realitás, mint építészeti koncepció, a lakáskérdés „feltalálás"-szerű megoldása szadikális úton, egyszer és mindenkorra. És hogy éppen ez a volumen, ez objektív szükségszerűség eredménye.

Tárkányi Zoltán: Reális-e a szalaghár?
Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 75. l.

II.

Zalotay:

„Realitás az, ami lakosság szempontjából a leggazdaságosabb, legelőnyösebb, nem pedig a hierarchikus felépítettségű építész-társadalom szempontjából." Mert az a „társadalom" aggodalommal vette tudomásul a... fiatal építész berobbanását a Nagyok „olimpuszi" világába. Indokolatlanul szorongának: A Szalaghár korában mindnyájan Zalotay-epigonok lesznek,... munkásai egyetlen... alkotásnak, az ő alkotótevékenységük pedig a történelem lomtárában szendereg...?

Tárkányi Z.: Reális-e a Szalagház?
Új Ines V. évf. 1965. okt. 10. sz. 75. l.

Zalotay III.

Az aggodalmak... oka: Zalotay periféri hefrete, kasztból kivetettsége, tervének ismeretlenségéből is ered... Tímár Márton volt OTP főmérnök... Zalotay tervének támogatását javasolja..., de „megfelelő reális keretek közé szorítva". A realitás „keretei" itt a feladat-szétosztás hierarchikus megmerevedettségét jelentik, és az ebből adódó hazai-valójában hamis-realitást.

Tárkányi Zoltán: Reális-e a Szalaghár?
Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 75. l.

IV.

Zalotay

A Zalotay-terv... realitásának bizonyítására most be kell mutatnom a Szalaghárat... Már elnevezése megtévesztő, valójában nem ház, nem szalag (kortudatban = sablon, tipus, falanszter), de... új építészeti iskola, melynek keretében az építőművészek tevékenysége még hálásabban, bontakozhat ki, mint addig bármikor! Építészeti újságai: új architektonika, új szerkezetek, új anyagok... hatalmas jelentőségű..., hogy... társadalmi szinten jelentkező realitás... a Szalaghár konstrukciója lehetővé teszi a kiviteleres társadalmi szinten való megszervezését... eredmény: majdnem kétszer annyi lakás!

Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 76. l.

Zalotay V.

a „Szalaghár „koncepcióhoz" nem kisebb igénytelvetéssel jutott, mint: „egyszerre megvalósítani a kollektív élet és a természet szerves kölcsönkapcsolatában álló szeparált otthon valamilyen formáját" (Kortárs 1961/6). Életmód és architektónika elválaszthatatlan ebben az igénytelvetésben, amit Zalotay architektónikai igénye... magyarár... (Univerzum 1962/11. sz.)

Tárkányi Zoltán: Reális-e a Szalaghár?
Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 76. l.

VI.

Zalotay-
nak sikerült a sok ellentmondó té-
nyező szintézise! Hogy mennyire, an-
nak értékelését szinten az Univerzum
említett száma adja (az „Interbuild
cikke nyomán): „Zalotay koncepciójában
a sértetlen természet nyújtotta biotikus
viszonyokat... hegreállítja... Formakeprése
lényegileg új... az ellátószolgálatot vi-
lágviszonylatban is elsőnek Zalotay vetet-
te fel... Az elgondolás igen gazdaságos."
Tárkányi Zoltán: Reális-e a Szalaghár?
Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 76. l.

VII.

Zalotay

tervezési igénynormái a modern ember magas élet-igényeit jelentik: az otthon és természet kapcsolatának... létrehozatalát, az otthon... ellátását... kapcsolatát a sporttal, felüdüléssel, gyors és kényelmes otthon-munkahely utazást... az életmód forradalmi változását a Házváros felépítése esetében.

Tárkányi Zoltán: Reális-e a Szalaghár?
Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 76. l.

Zalotay

VIII.

terve ennek révén reálisabb, mint a szokványos reális megoldások... A Szalaghár bemutatásához hozzátartozik az új életmód bemutatása, ezt azonban csak vázlatosan és egy fontosabb mondanivaló előkészítése érdekében teszem. Ez... a társadalmi szinten való kivitelezés módja.

A Szalaghárat... erdő övezi... az erdőn túl a Szalaghár mindkét oldalán... sporttelep terül majd el... a Duna... alig fél km-nyire... ez a Város füst, por és zaj nélkül éli... életét.

Tárkányi Z.: Reális-e a Szalaghár?
Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 76-77. l.

IX.

Zalotay

A Budapest Észak Déli gyorsvasút megépítésével a Szalaghár lakói napi 1,5-2 óra... elveszett időt kapnak szabad időként... idő többletet jelent majd az otthonok és a Szalaghár szolgáltató-ellátó apparátusának gépesített kontaktusa is... A lényeg... az otthonnal nem rendelkerők otthonhoz jutnának!
A megoldás módja csak társadalmi szintű szerverés, egyben teljesen új organizáció lehet.
Zalotay Szalaghárának organizációja reális, lehetővé teszi a lakók társadalmi munkáját saját otthonuk megteremtésében...

Tárkányi Z.: Reális-e a Szalaghár?
Új Szés V. évf. 1965. okt. 10. sz. 77. l.

Zalotay I X.

„társadalmi munka"-organizációja a Zalotay-Böröcz szerkezeti szabadalomra épül. Ennek lényege: a fő tartószerkezet kivitelezése függetlenithető az akár cserélhető lakásdobozok építésszerelésétől. A szerkezeti szabadalom eredménye az épület súlyában jelentkező 60-80%-os csökkenés is. Zalotay-Böröcz új szerkezete esetében a... vázrendszerbe utólag húzzák be a tetőn elhelyezett motorokkal a... lakásdobozokat, elemről-elemre haladva.

Tárkányi Zoltán: Reális-e a Szalaghár?
Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. s. 77. l.

Zalotay XI.

A vár a felső 5-6 szint magasságában kb. 25%-át tartalmazza egy mai épület (5-6 szintes) vasbeton mennyiségének, ... a Zalotay-Böröcz épületsúly 25%-a egy mai épület súlyának. Kb. 40 emelet esetében eléri ugyan az egy lakásra vetített vasbeton mennyiséget, de nem haladja meg ... ez a korszakalkotó benne! Az épületen kívül elmaradó közműköltség lakásonként 35000 Ft megtakarítás!

Tárkányi Zoltán: Reális-e a szalaghúz?

Új Irás V. évf. 1965. ~~szept. 5.~~ okt. 10. sz. 77. l.

Zalotay XII.

Hogy pontosan tudjuk a vízköltségnél jelentkező megtakarítást, akkor feltétlenül meg kellene építeni azt a 40-50 emeletes Zalotay-Böröcz garçon-torony épületet, melynek ismertetését a terverett záróanyaton javasloru. Terv szinten nehezen határozható meg az egy lakásra eső vízköltség, de bizonyos, hogy (alapozással együtt) alatta marad a fentebb elemzett megtakarításnak. Ig a futószalagszerűen felépített hatalmas üreges vár (Kovács András „Ma vagy holnap" c. filmjének makettjein valóra is vált...) szinte „ingyen" elkészíthető lenne.

Tárkányi Z.: Reális-e a Szalaghár?
Új Ivás V. évf. 1965. ~~szept~~ okt. 10. sz. 78. l.

XIII.

Zalotay

...a lakásdoborokat a nagyvártól független helyen készítenék, talán éppen egy helszínen létesített épületcsemgjárban. Ezzel éppen annyival több lakást építhetnénk, amennyivel olcsóbb a szalaghár egy lakása. De... ez még nem jelenti a lakáskérdés végső megoldását. A társadalmi szinten történő társadalmi munkaszervezés jelentené a megoldást! Mert a lakásdoborok... bárhol... készíthetők. Egy garçon lakásdobor teljes költsége kb. 30000 Ft (Zalotay torony-terv-dokumentációja alapján...).

Tárkányi Zoltán: Reális-e a szalaghár?
Új Irás V. évf. 1966. ~~szept~~ okt. 10. sz. 78. l.

I.

Zalotay Elemér

Az építésügyi Minisztérium Sajtóirodája felhatalmazást kapott az alábbiak közlésére:

Az Építésügyi Minisztérium illetékes vezetője nem járult hozzá, hogy Zalotay Elemér építészmérnök az Új Irás 1965. évi 6. számában közölt levelének címzettjei hivatalos minőségben válaszoljanak a levélírónak.

Vélemények a Zalotay-Björöcz szalagházról.

Új Irás V. évf. 1965. ~~aug.~~ szept. 9. sz. 104. l.

II.

Zalotay Elemér

A fenti döntésnél nyomatékkal esett latba, hogy a levélíró a saját érvényesülése végett foltat kitartó kürdelmet és azokat ságalmazza, akiknek... kötelességük a látszatra,... a hamis eszmékre alapozott egyéni érvényesülés ellen kürdeniök.

Az Építésügyi Minisztérium mindenkor érdemben foglalkozott az érdeklődésre számot tartó javaslatokkal, elképzelésekkel. Ennek jegyében foglalkozott a minisztérium annak idején Zalotay Elemér építészmérnök javaslatával.

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalagházról.

Új Irás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 104. l.

Zalotay III.

Ennek szóbeli ismertetése után a javaslatot tevő a legmesszebbmenő támogatást kapta ahhoz, hogy elképelését kidolgozza és azt elvirálható módon előterjesse.... módot kapott arra, hogy felszámolja különféle-többek között anyagi-nehézségeit.... akár öntöndiynak, akár finetésnek megfelelő rendszeres pénzbeli juttatást kapot, hogy elképelését meghatározott időn belül papírra vesse. Az Építésügyi Minisztérium vezetőinek a jószándéka azonban a várt eredményekben nem mutatkozott meg. Zalotay a meghatározott időt,... az azt messze meghaladó terminust sem találta elegendőnek ahhoz, hogy tervét kisegítő műszaki és közgazdasági képettségű konzultánsokkal... kidolgozza és készen benyújtsa.

Új Szás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 104. l.

Zalotay Elemér IV.

Éppen ezért az Építésügyi Minisztérium a ...kedvezményt tőle megvonta. Biztosítottá viszont... hogy megfelelő munkakörben, a törvényes feltételek mellett tervezési munkát végezhessen. Zalotay Elemér ezzel a lehetőséggel nemélt és a munkaviszony létesítésére vonatkozó ajánlatot nem fogadta el. A... javaslatot az É.M.... csak nagy vonalakban, s csak egyes részleteiben, várlatosan kimunkált tervek alapján... ismerte meg. A javaslat összefüggésben van a lakásépítési és lakáspolitikai gyakorlattal, a városépítéssel, az ország regionális fejlesztésével, az építkezés technológiájával és a műszaki fejlesztés problémáival.

Új Szás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 104-105. l.

V.

Zalotay Elemér-

nek az É. M.-hoz bemyújtott rész-terveiben, illetve a különféle sajtótermékekben e tárgyban megjelent ismertetésekben semmi olyan érdemleges momentum nincs, amely akár építészetileg, akár pénzügyileg, akár a... regionális fejlesztés vagy városrendezés tekintetében további érdemi megvizsgálást tenne szükségessé. Népgazdaságunk fejlődésének belátható távlatait felmérve is hasonló álláspontra kell helyezkedni... nem adott választ arra nézve, hogy a kárában elhelyezett 80 ezer lakos igazgatási, egészségügyi, oktatási, kultúrális stb. kiszolgálását biztosító középületek hogyan helyezhetők el épülettömbjében.

Új Irás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 105. l.

VI.

Zalotay Elemér

... a fenti állásfoglalás indítékai:

1. Zalotay Elemér a magyar városépítés hagyományait a jelenlegi, és szerű, valamennyi szak- és irányító hatóság által jóváhagyott... városépítési terveket, távlati célkitűzéseket kiiktatva olyan elképzelésse~~kkel~~ állt elő, amely... elfogadhatatlan.

2. Egy ilyen méretű ház építése kizárná, hogy egy adott városon belül, más városrészekben-sőt az ország más városaiban és községeiben-az adott időszakon belül további lakásépítkezés folyjék. Ez... megvalósíthatatlan.

~~3~~ Vélemények a Zalotay-Böröcz szalaghárról.

Új Irás V. évf. 1965. szept. ~~1965~~ 9. sz. 105. l.

Zalotay Elemér

VII.

3. A lakás nemcsak alvásra való... Abban... családi élet zajlik... Az elképzelés szerinti lakásban ez éppen a kolosszális méretek, a... nagy fal közé zárt óriási embertömeg miatt elképzelhetetlen. Ezt nem pótolja ~~az említett~~ publikált „természettel való közelség."

4. A javaslatot tevő műszakilag ofan szerkezetmegoldást ajánl, amelyet maga sem tudott kidolgozni és amilyen nincs is... a javaslat szerzője nem ismeri az építőiparban nemzetközi és hazai vonatkozásban adott lehetőségeket, a technikai fejlettség adott és várható szintjét. A... szükséges építőanyagokról és szerkezetekről nincs konkrét elképzelése.

Új Szás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 105. l.

Zalotay Elemér

VIII.

5. Tévedés az, hogy a szintek számának növelésével az építés gazdaságosszegi mutatói javulnak.... nyilvánvaló, hogy bizonyos szintszámon túl az építési költségek a szintek számának növekedésével párhuzamosan emelkednek.... az emelkedés jóval nagyobb arányú, mint amennyit a körmű és járulékos bernhárásoknál meg lehet takarítani, ha azoknál... módszer megtakarításra. A levélírás est nem dolgozta ki.

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalaghárról.
Új Irás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 105. l.

Zalotay Elemér

IX.

6. A javaslattevő hivatkozik szabadalmára, amelynek lényege az, hogy a lakásméretű épületelemeket pontszerű, rugalmas csatlakozással, felfüggesztve illesztik a teherhordó vár szerkezetéhez. Szerintem ez is megtakarítást jelent. Az építés gyakorlatából azonban ismert, hogy a rugalmas felfekvő csatlakozásoknak még a vonalmenti megoldásai is milyen nehézséget és költséges megoldást jelentenek. Különösen... a pontszerű függesztett csatlakozás...

7. Azegy tömbben építendő 40 emelet magas, 3 km hosszú lakóház tervének megvalósítása nemcsak Magyarországon, hanem a világ bármely országában... vár osépítési, lakáspolitikai szempontból abszurdum.

Új Irás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 105. l.

Zalotay X.

A fentiek alapján az É. M. a Zalotay-féle javaslatot elvetette. Erről a részleges és teljes egészében sohra be nem nyújtott tervről, figyelembe véve azt, hogy a szükséges célok megvalósítását nem segíti elő, az É. M. nem kíván vitát folytatni.

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalaphárról.

Új Szás V. évf. 1965. szept. 9. sz. 105. l.

XI.

Zalotay

Nem fedi a valószégot az az állítás, amely szerint az É.M. akadályt gördített volna a Zalotay-féle szabadalmak külföldi értékesítése elé... hogy az É.M. bármely szerve megakadályozta volna Zalotay elképzelésének szejtő útján való ismertetését.

Az É.M. a maga részéről a témát lezártnak tekinti és azzal... érdemben nem kíván foglalkozni.

Vélemények a Zalotay-Böröcz szalaghárról.

Új Szás K évf. 1965. szept. 9. sz. 105. l.

ZALOTAY Elemér

MIKLÓS Gábor: Szalagháztól toronyházig. = Népszabadság, 1993. május 8. 24-25.ill.

ZALOTAY Elemér építész

SIMONFFY András: Zalotay: A tett halála. = Népszabadság, 1993. május 21. 15.

ajom király

z erdei állatok, hogy új királyt
omra esett a választásuk, mert
enkinek nagyon tetszett.
lte tőle a dicsőséget, és elhatá-
adandó alkalommal jól rászedi

dezett egy csapdát és benne egy
tte a majmot, s mint hűséges
tta neki. Őfelsége megfogta a
csapdába. A róka jót kacagott...

Aiszóposz nyomán

UTÁN A RÓKA A MAJOMKIRÁLYNAK?

te gondolsz erről!

ZALOTAY ELEMÉR
ÉPITÉSZ

Z. E.: TŰTORONY LAKÓHÁZ
— 167 EMELETTEL

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET
1935, 46-49

Magyar
Iparművészeti
Főiskola

Budapes
Zugliget
H-1121

Tisztelt Munkatársunk!

Kérjük, hogy a **megváltozott lakossági folyós**
betétszámla) legkésőbb **december 27-28-ig** a
Jakubcsákné Gabihoz eljuttatni szíveskedjék.

Az új számlaszám az 1995. október havi OTP é

A számlaszám hiánya esetén nem tudjuk az ese

Budapest, 1995. december 18.

I.

Zalotayék

Szerte a világon kísérleteznek hasonló megoldásokkal. Legutóbb Torontóból érkezett hír a „Habitat 67" lakótelepről, amely teljesen más megközelítésben, más műszaki megoldásban hasonló célt kíván elérni, mint Zalotayék...

Galla Kovács Ágnes: Ábránd és lehetőség.
Új Szás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 83. l.

Zalotayék II.

széles körű, a szocializmus talajából fakadó kommunális elgondolásai ezen messze túlmennek. Ezért úgy vélem:
- foglalkozni kellene a ... műszaki konstrukciónak külföldi értékesítésével, megpedig ... alaposan, s ofan megoldásban, amely a harai megvalósítást is segíti;
- lehetőséget kell nyújtani a feltalálóknak ... hogy ... kisebb lakóházak építésével bebizonyíthassák a találmány műszaki értékeit;
- ha a szalaghár eddigi kidolgozásában nem életképes ... arra kellene törekednie minden horrá értőnek, hogy azzá tegye.

Új Szás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 83. l.

Zalotayék

Sokat írunk és beszélünk a családi élet szocialista átformálásáról... visszavisszatérő motívum a nők második műszakjának megkönnyítése.
Csakhogy ezt a második műszakot nem megkönnyíteni, hanem megszüntetni kell-és lehet is Zalotayék elgondolása alapján.

Galla Kovács Ágnes: Ábránd és lehetőség.
Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 81. l.

Zalotayék

Mintegy 60%-ra tehető azoknak az aránya, akik fenntartásokkal hajeslik az elgondolást. Szó esett a Bajza utcai Garzonházról is, ... illusztrációjául annak, hogyan lehet a gyakorlatban visszájára fordítani egy elméletileg kitűnő elképzelést.

... ha háromszáz ember számára sem sikerült megszerverni a teljes kiszolgálást, ellátást, hogyan realizálható Zalotayék sokkal nagyobb vonalú, komplexebb elgondolása?

A Garzonház - illetve hibái - a szalaghár mellett szólnak. A szalaghár ... gazdaságosabb lehetne a Garzonháznál ...

Galla Kovács Ágnes: Ábrándi és lehetőség. Ujtrás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 82-83. l.

Zalotayék

A szalaghár szolgáltatásai... életrekeltésének sok bonyolult anyagi és szociális feltétele van. Zalotayék a szolgáltatásokat fokozatosan vélik bevezetni, a feltételek megszületésének ütemében ~~mérten~~ szabottan.

Galla Kovács Ágnes: Ábrázol és lehetőség.
Új Irás Tr. évf. 1965. okt. 10. sz. 83. l.

Zalotay

A gazdasági ellenérvek megfontolandók... a szalaghár felépítése... A kapcsolódó és járulékos beruházások... költségei e néretek szerint oly tetemesek, hogy népgazdaságunk a terheket még évtizedekig nem vállalhatja.

Ha tárgyilagos, alapos vizsgálatok igazolnák e véleményeket, akkor sem szabadna egyszerűen elvetni Zalotay és Bőrocz elképzelését, hanem foglalkozni kellene a találmány külföldi értékesítésével.

Galla Kovács Ágnes: Ábránd és lehetőség. Új Irás V. évf. 1965. okt. 10. sz. 83. l.

I.

Zalotay Elemér

Nem ismerem Zalotay Elemért személesen, csak publikációin keresztül, és... pár gondolatnak a révén... a szalaghár-koncepció tömkelegéből.

Épületgépész vagyok és nem építész, azaz nem ofan szakember, aki hivatott volna véleményt nyilvánítani akár a koncepció lényegétől, akár szerkezeti megoldásairól.

Nagy Csaba: Lépegessünk.

Új Irás V. évf. 1965. dec., 12. sz. 83. l.

Zalotay II.

Követnem kellett azonban az Új Irás hasábjain napvilágot látott háborúságot, mert megragadott Zalotay önbizalma... első kedvező impresszióimat igazolta később elismert szakemberek kedvező nyilatkozata, amely egyértelműen a szalaghár-koncepció mellett foglalt állást.

Nagy Csaba: Lépegessünk
Új Irás V. évf. 1965. dec. 12. sz. 83. l.

ZALOTAY Elemér

SZEGŐ György: Modern építészet és asztrológia : Ösztönösség és tudatosság Zalotay Elemér építészetében. = MÉpitőművészet, 1984.6. VIII-IX. p.ill F.

N. Horváth Margit

Latin nyelvi feladatlapok

Zalotay

Mivel a szereplőket szemégesen nem ismerem, nem foglalhatok állást sem Zalotay, sem ellenlábasai mellett, mindkét oldalról feltételezhet-és az érdekeltek hangvételét tekintve nem alaptalanul-elfogultságot és inkorrektséget a külső szemlélő.

Megj Csaba: Lépegessünk.
Új Szás V. évf. 1965. dec. 12. sz. 83. l.

Zalotay
... az Építésügyi Minisztérium... honcáállás
A országtól a mai terveresi munka-
szükséglet mellett nem lehet igen nagy
terverői kapacitást elvonni. A koncepció
azonban Zalotay elképzeléseiben tagad-
hatatlan, biztosítunk tehát neki korlá-
tozott létszámú apparátus mellett terve-
resi lehetőséget. Tipikus út egy koncepció
lényegének elkenésére, halálra ítélésére.
Pedig... a szükséges terverőgárda felállítá-
sára mai körülményeink között két út
is kínálkozik:
A KGST képes lehetne egy olyan nemzetközi
terverőfórum létrehozására, amely kielégíti a
szaleghár-terverés követelményeit.
Adódik: még egy... megoldás: a munka társadalmasítása.
Új Irás V. évf. 1965. dec. 12. sz. 84-85. l.

Zalotay-
-féle koncepció

emlitve

Kovács András: A szalaghár és ami
mögötte van.
Új Irás V. évf. 1965. dec. 12. sz. 80. l.

M. D. U.

ZALOTAY Elemér építész

Szalaghár terve (Csillaghegytől párhuzamosan a Dunával 2-3 km hosszúságban)

Teknős Péter: Húszezer lakás az erdő közepén

Magyar Nemzet 1961. ápr. 28. 5. l.

ZALOTAY ELEMÉR, építészmérnök

Celldömölk városközpontjának általános rendezési tervére a VASITERV házi pályázatot írt ki 1967.aug.19-én. A VASITERV házi pályázatának összefoglaló értékelésnek kiadására 1967.okt.31-én került sor.-Kiemelt megvételt kapott Zalotay Elemér terve,2800 forintot. 328.old 24.jegyzet,340.old.

HEOKENAST JANOS: Celldömölk új központja 323.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 3.sz. Szombathely

ZALOTAY ELEMÉR, építészmérnök

Celldömölk városközpontjának általános rendezési tervére a VASITERV házi pályázatot hirdetett 1967.aug.19-én.-A kiemelt,megvételt nyert általa készitett tervre viszont a képzelőerő túlságosan is szabadjára eresztett és már a realitások fölé emelkedő szárnyalása volt a jellemző. 5.ábra. 328.old

HEGYMEGI JÁNOS: Celldömölk új központja 325.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 3.sz. Szombathely

ZALOTAY ELEMÉR, épitészmérnök

Celldömölk városközpontjának általános rendezési tervére a VASITERV házi pályázatot hirdetett 1967.aug.19-én.-5.ábra.-Zalotay pályamunkájának beépitési terve.A kötöetlen szabad épületfüzés és gazdag skálájú környezeti elemek alkalmazása jellemzi.-Fekete repr.

HECKENAST JANOS: Celldömölk új központja 323.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 3.sz. Szombathely

ZALOTAY ELEMÉR, épitészmérnök

Szombathelyen az új mozi épitésére meghivásos tervpályázatot hirdettek 1967 végén. 7.pályázat.A VASITERV munkatársai négyet készitettek.Mátis Lajos, Rónay Károly, Szilágyi István és Zalotai Elemér. 484.old

HECKENAST JÁNOS-MÁTIS LAJOS: Az új Savaria Filmszinház és a belváros rekonstrukciója 481.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 4.sz. Szombathely

ZALOTAY ELEMÉR, épitész

Szombathelyen a Smidt-Muzeum épületének külső és belső felujitasat Zalotay Elemér épitész végezte a Tanacsi Epitöipari Vallalat keretében az 1968-69-es években. 227.old

K.SMIDT ERZSÉBET: A szombathelyi Smidtmúzeum története nete 225.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szám, Szombathely

Zalotay Elemér építész

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

300. old

Zalotay Elemér

Csillagvizsgáló, Szombathely. Építész: Zalotay Elemér, statikus dr. Pachner László. - Képekkel, ismertetés.

26-27. l.

Magyar Építőművészet, 1969. 2.sz.

Zalotay Elemér építész (Vasitev.)
Sárvárott a műbörgyártó szövetkezet iroda-épületét alkotta, (repr.) valamint a most elkészült szolgáltatóházat.

Kubinszky Mihály: Új lakóház és környezete Sárvárott.

Magyar Építőművészet, 1971. V/64. old.

Zalotay Elemér

„feltűnést keltő szpuszjik-lesö különleges-
ségé"-t említi

Kubinszky Mihály: Szombathelyi séta.

Magyar Építőművészet, 1971. 2.sz.
62-63. 1.

Zalotay Elemér

Zalotay Elemér és Fazakas Péter sárvári épületeit méltatja és birálja Kubinszky Mihály kritikája /Uj lakóház és környezete Sárvárott/.

Magyar Épitőművészet, 1971. 1.sz.

64. 1.

Zalotai Elemér

Mélt ötás

Menyhárt László: Üzenetek anyanyelven.
Művészet, 1980. május – 14. lap.

Zalotay Elemér, építész
Modern építészet és asztrológia.

4.) Folytatás

11

11—12. Nyaralóépület egyébcélú előregyártott elemekből

12

Magyar Építőművészet, 1984. 6., IX.-oldal.

Zalotay Elemér, építész
Modern építészet szárztológia.

3. Folytatás

8. Szalagház tartószerkezeti tornyának részlete

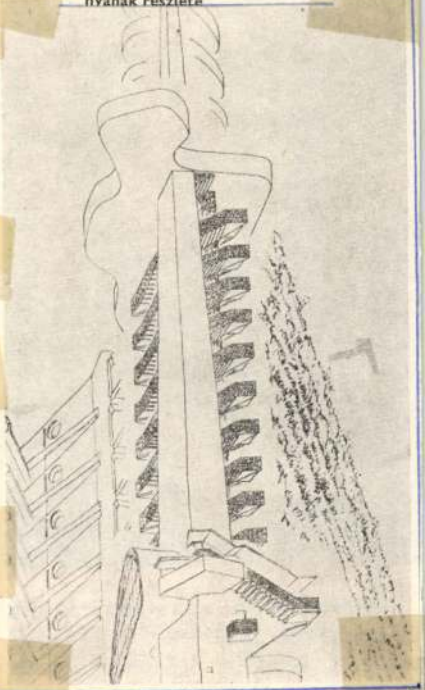

9. Pihenőház

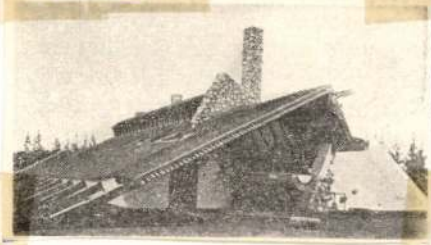

10. Svájci kiadvány címlapja

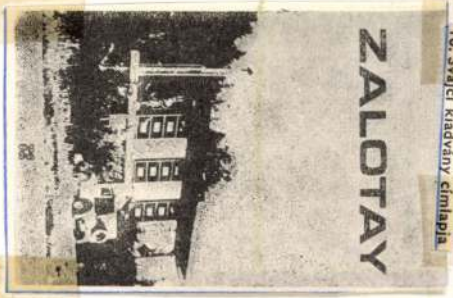

Magyar Építőművészet,
1984. 6., IX.-oldal,

Zalotay Elemér, építész

2.) Folytatás

Modern építészet és asztrológia.

5. Családi ház alaprajza (repr.)

6.7. Családi ház alaprajza és homlokzata (repr.)

5. Családi ház alaprajza

6, 7. Családi ház alaprajza és homlokzata

4. Az „amőbaház" egy szintjének alaprajza

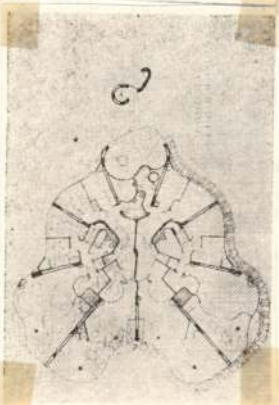

4

3. Toronyház távlati képe

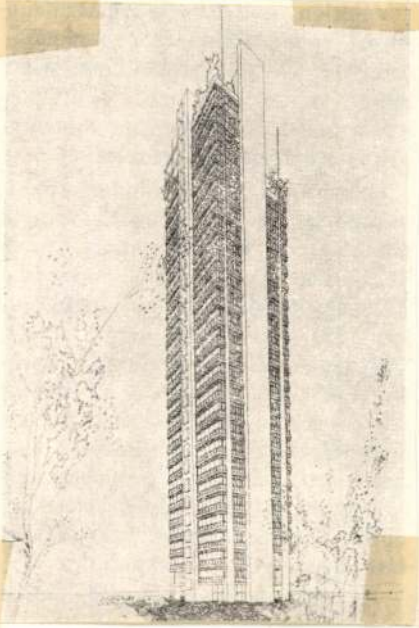

Magyar Építőművészet, 1984. 6., VIII-old.

Zalotay Elemér építész.

Magyar Építőművészet, 1988. 3. 5½-old.

A színes képeken: Zalotay Elemér saját tervezésű családi háza Schüpfenben (Svájc). 1985

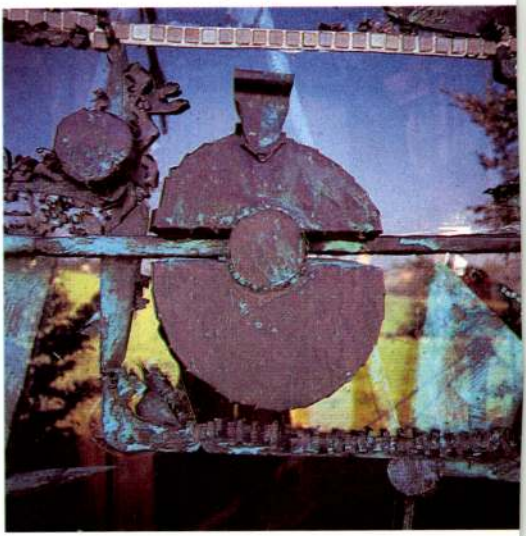

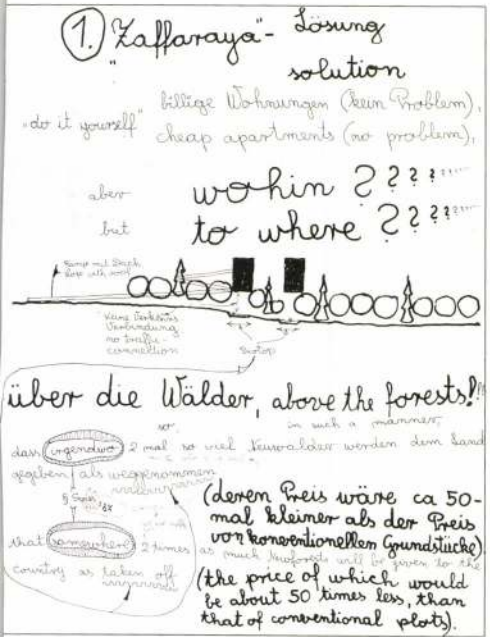

Johanna: Minden igényt kielégít egy ilyen épületтömb, és én el is fogadnám, mert nincs lakásom. De azért, ha választani kellene, hát tessék engem tartani konzervatívnak, vagy bárminek, hát nem tudom, de... nem tudom... az a hetvenezer ember valahogy óriási tömeg...

Láncos lány: Én azt gondolom, hogy ahol már ilyen sok ember együtt van, az olyan, mintha egyedül lennék.

Fiatalember: A városban is együtt él az ember esetleg millió emberrel és közelebbről a háztömbben együtt él a ház lakóival, végső soron mindegy, hogy 70 000 ember él ugyanabban a házban. Ez csak úgyis elméletileg fontos. Én arról úgysem tudok, hogy ott a sarokban, ki fog lakni.

Fekete munkás: Én emeletes házban élek, és azt sem tudom, kik laknak a szomszédban, pedig ott lakunk négy éve és nem is... nem is találkozik vele az ember.

Fiatal lány: Én egy ötemeletes házban lakom, de fölöttem van egy, alattam van egy, mellettünk, hát itt is csak úgy kerülne.

Szemüveges fiú: Komoly összegbe mernék fogadni, ha ez a terv megbukik, ez azért bukik meg, mert nem mernek nekilátni. Ki kellene próbálni, kísérletezni, stb. Kísérletezésre stb.-re nincs mód. Ha sikerül, akkor már biztos lenne lakókra vállalkozás, de nem, nem, nem mer nekivágni az ország.

Nagy Richárd, a budapesti KISZ Bizottság titkára, jelenleg a Budapesti Pártbizottság osztályvezetője: Ha a szalagház csupán úgynevezett mikroméretekben is alkalmazható, még akkor is érdemes, ha olcsóbban lehet korszerűt alkotni. Tehát nem csak 70 000-es nagyságrendben, ha lehet, tízezres nagyságrendben, miért kell egyáltalán elzárni a fejlődés útját ilyen elképzelés elől...

Kovács: Szóval úgy tapasztalja, hogy eléggé nagy konzervativizmus nyilvánul meg ebben a...

Nagy Richárd: Nem pontos a kifejezés, az elég nagy nem nagyságrend, sajnos, több mint elég nagy.

Kovács: Mi tulajdonképpen a vitának a sorsa, ami a Kortársban is volt?

Szigetvári: A vita az elmúlt időben leállt teljesen.

Kovács: Miért? Talán nem aktuális a probléma?

Szigetvári: Éppen olyan aktuális, mint volt. Csak úgy néz ki, mintha kényes téma lenne. És egyelőre leállt ennek következtében.

Kovács: Tehát olyan kérdéseket feszeget, amik nehéz problémák elé állítják...

Szigetvári: ... az építészet irányítóit, elsősorban, és nem a tervezőit.

Bondor: Szerintem a vitát folytatni kell. Kell folytatni a vitát, mert a lakásépítkezés témája nem egyszerű építészeti téma, tehát nem ipari téma, nem arról van szó, hogy betonból vagy téglából, vagy akár panelből házakat építeni. Itt emberek fognak lakni, méghozzá szocialista rendszerben élő és szocialista módon gondolkodó emberek, akiknek az életformája már nem azonos azokéval, akik ezelőtt 15—20 évvel éltek, vagy akik akkor éltek, amikor a belvárosi vagy nem is beszélve a külvárosok házairól... egy élő kérdés. Szóval ezt ezért elintézni egy kézlegyintéssel, hogy ez a vita laikus vita, szerintem eg yolyan téma, amit nem is lehet levenni a napirendről. Ez, ha itt most levették, akkor majd másutt fog jelentkezni. Nem is szabad kitérni előle.

Kovács: Most olyan munkahelyen dolgozik, ahol ezt a tervét

Zalotay Elemér, építész. 1.) Folytatás.
Modern építészet és asztrológia.

1. Zalotay Elemér saját lakóháza előtt

2. A tekercs részlete az „amőba-ház" változatával

Magyar Építőművészet, 1984. 6., VIII-old.

Zalotay Elemér, építész

14

14. Zalotay Elemér: Irodaház, Sárvár

15

15. Zalotay Elemér: Szputnyikfigyelő Állomás, Szombathely

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 24-old.

SINKOVITS Péter
331 60 02

Tisztelettel Ajánlom
Az Illetékes Személy
Figyelmébe e nem
Mindennapos valóban
Különlegesen Egyedi
Kiállitást.

Bizva az Ismeretlen
Véletlenek Különleges
Hatásában Valamint
A Földet Körülvevő
Misztikus Erőkben
Hogy Sikerül Felkel-
tenem Az Érdeklődést
És Megtekintik A
KIÁLLITÁST!

Meghívó

A Béke Galéria
(Radisson SAS Béke Hotel 1067 Budapest, Teréz krt. 43.)

szeretettel meghívja Önt és barátait

Zalubel István

rajzművész
kiállításának megnyitójára 1998. november 16-án 17 órára

A vendégeket köszönti: Dénes Anna
A kiállítást megnyitja: Török Zoltán

Közreműködik:
Pitti Katalin a Magyar Állami Operaház magánénekese
és Péter Szabó Anikó zongoraművész

A kiállítás megtekinthető 1998. december 20-ig
a képek a helyszínen megvásárolhatók.

Zalubel István alkotásai misztikus mély tiszta egyedi hitet tükröző különleges alkotások amik képesek megállitani az embereket e rohanó világ-

Tisztelettel Ajánlom
Az Illetékes Személy
Figyelmébe e nem
Mindennapos valóban
Különlegesen Egyedi
Kiállítást.

Bizva az Ismeretlen
Véletlenek Különleges
Hatásában Valamint
A Földet Körülvevő
Misztikus Erőkben
Hogy Sikerül Felkel-
tenem Az Érdeklődést
És Megtekintik A
KIÁLLÍTÁST!

Zádor Tibor

cikke: Városrendezés menet közben. - Debreceni vázlatok. - Valóság, 1966. 9.sz. 12. n., 29-40.

Az 1966. évi magyar művészettörténetiirodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 25o.l.

Zamárdi fürdő-
telep rk. templom

Terveste Körmendy
Mándor

l.
Mihályi falnegyhm.
19. l.

Præs 30a Julii 1812.

Wienn

An den K. K. Herrn Hofrath und Ober Inspector dann St. Stephanns Or„ dens Ritter H. Franz Xaver: Dreveniak v̊ Taktakeniös.

a Schmöllnitz Ex Offo.

9083. Nahmens Allerhöchst Seiner Kaiserlich und Königlich Apostoli„ schen Majestät, unsers Allergnädigsten Herrn, dem K. K. Herrn Hofrath und Ober Inspector zu bedeuten:

Auf das bey dem diesortigen Vice Præsidio untern 13ten Maÿ d. J. ge„ machte Ansuchen wird nach [illegible]

az N&n galéria tisztelettel meghívja Önt és barátait

N&n gallery cordially invite you and your friends

2005. november 9-én, szerdán 18 órára

on 19th october 2005, on wednesday at 6 pm

zalotay

című kiállításának megnyitójára

to the opening of

the exhibition

zalotay

megnyitja: u nagy gábor építész

opening by gábor u nagy architect

kurátor: perényi lóránt építész

curator: lóránt perényi architect

a kiállítás megtekinthető: 2005. november 28-ig

the exhibition is open to the public until 28 november 2005

következő kiállítás • arcadEUropea • 2005 11 21

next exhibition • arcadEUropea • 21 11 2005

magdolna negyed • 2005 11 30

the magdolna district • 30 11 2005

galéria N&n

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

nka

Nemzeti Kulturális Alapprogram

támogatók • sponsors • budapest főváros önkormányzata főpolgármesteri hivatal települési értékvédelmi ügyosztály • c3 kulturális és kommunikációs központ alapítvány • digit számítástechnika • epiteszforum • fővárosi közgyülés szociálpolitikai és lakásügyi bizottsága • hap • htsart nyomda és kiadó • ligetterv • mikropo rendszerház • nemzeti kulturális alap • nemzeti kulturális örökség minisztériuma • országos lakás- és építésügyi hivatal • praesens central european contemporary art review • pro cultura urbis közalapítvány • studio metropolitana • terézvárosi müvelödési közalapítvány

2005 11 09 / 2005 11 28

Zalotay

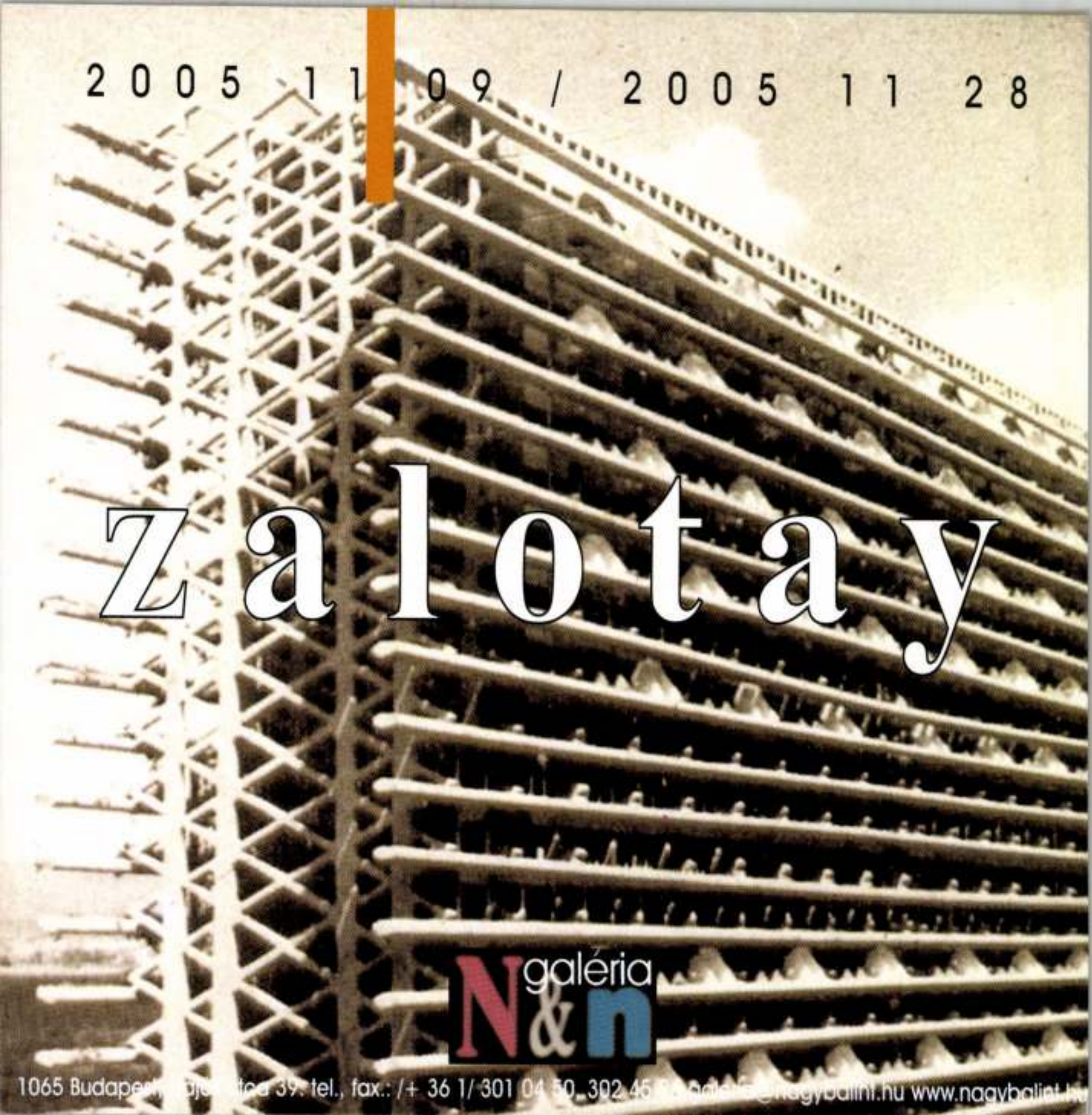

galéria N&n

1065 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 39. tel., fax.: /+ 36 1/ 301 04 50, 302 45 [illegible] galeria@nagybalint.hu www.nagybalint.hu

Meghívó

A ***Béke Galéria***
(Radisson SAS Béke Hotel 1067 Budapest, Teréz krt. 43.)

szeretettel meghívja Önt és barátait

Zalubel István
rajzművész
kiállításának megnyitójára 1998. november 16-án 17 órára

A vendégeket köszönti: Dénes Anna
A kiállítást megnyitja: Török Zoltán

Közreműködik:
Pitti Katalin a Magyar Állami Operaház magánénekese
és Péter Szabó Anikó zongoraművész

A kiállítás megtekinthető 1998. december 20-ig
a képek a helyszínen megvásárolhatók.

Zalubel István rajzművész 1969-ben született Budapesten.
Három évvel ezelőtt belső késztetésre kezdett el rajzolni.
Képei aprólékosan kidolgozott,
a flamand iskola hagyományait követő,
misztikus egyedi technikával komponált alkotások.
Viszonylag kevés számú műve egyre nagyobb értéket képvisel
a művészet planétáján.
Jó szívvel ajánlom, tekintsék meg e nem mindennapi kiállítást.

Nagy Katalin

ZALUBEL ISTVÁN

ZALUBEL ISTVÁN

HOTEL LIGET RT és a **TÖRÖK BT**
szervezésében

meghívjuk

ZALUBEL ISTVÁN

rajzművész

bemutatkozó kiállítására

Látogatható :
1997. október 13-tól
október 31-ig
naponta 11.00–20.00 óráig

Az alkotások a helyszínen megvásárolhatók !

ZALUBEL ISTVÁN

Zalubel István 1969. augusztus 6-án született Budapesten.

Nevelőotthonban nőtt fel.

Belső késztetésre kezdett el rajzolni. Stílusban és technikában saját érzéseit követi. Hivatalos úton nem tanult rajzolni. Saját zárt világát igyekszik az alkotásokon megjeleníteni. Tükrözi az élet nehézségeit, de felvillantja a remény sugarát is. Munkái aprólékosan kidolgozottak.

A kiállítás ünnepélyes megnyitója :
1997. október 13-án hétfőn
17.00 órakor

A kiállítást megnyitja :
TÖRÖK B. ZOLTÁN
szervező

Cím :
Hotel Liget Rt. Étterem
Budapest VI., Dózsa György út 106.
(Hősök terénél)

Zamárdi vk. végi
templom

Ep. 1771-74

l.

Mihályi falucsjhun

19. l.

Schmöllnitz ausprägen zu lassen, selbstständen etwelchen Stücke Sil„
bernen, und kupfernen Denkmünzen, auf deren Avers Seite das Brustbild
dieses Gelehrten mit der Umschrift, MARTINUS GEORGIUS KOVACHICH SENQVICIENSIS
auf der Revers Seite aber blos die Innschrift „IN PEREGRINATIONE DIPLO„
MATICA LITTERARIA NUSQUAM PEREGRINUS enthalten seyn soll, bey der Münz
Städte zu Schmöllnitz ausgepräget werden därffen; jedoch haben die
Unternehmer das hiezu erforderliche Medaillen Silber in natura her„
beyzuliefern, das Kupfer aber und alle übrige Gestehungskosten in so
weit sie ab ærario bestritten werden, vollständig zu vergüten. Wornach
dann der Herr Hofrath hierwegen die nöthige Einleitung treffen kann.

Uibrigens verbleiben Demselben Allerhöchst Seine Majestät in
Gnaden gewogen.

Gegeben. Wienn den 16ten Julii 1812.

v. Leithner m.p.

Thad: Rit: v. Lichtenfels m.p.

Coll.

Zamay Conef

Laid

Ex libris Ericii
Cat. Apost., 903,
34 l.

MDK

Zamay József
rajzoló

által fervezett nagy naptár. 22
könyvgyüjtő-cimerével van díszítve.
1799 ből.

÷ Ex librisz kiállítás az Iparmüvészeti
Muzeumban
Grafikai Szemle 1903 évf 5. sz 752.

Támbó Ernő, statikus

Ahmássy téri Szabadidő Központ, Budapest. Építészek: Straub Éva, Jakab Zoltán, Somogyi Pál (tervezők)

Belsőépítész: Somogyi Pál.
Statikus: Támbó Ernő, Pálinkás Béla.
Tér-textilidk: Kelecsényi Gilla.

Magyar Építőművészet, 1986. 1., 12-old.

Zamarski L. C.

10881.

Árpád.

A JUSTITIA REGNORUM FUNDAMENTUM, VIRIBUS UNITIS és ÉL MAGYAR, ÁLL BUDA MÉG jeligével ellátott kép előterében a hármas hatlyon trónol az ország czimerére támaszkodó Pannónia, kinek balról Deák Ferencz, Gróf Széchenyi István és Kossuth Lajos hódolnak. Közelében az Erő és Igazság helyezkedett el. Előtte a koronázási jelvényeket babárgalyak veszik körül, a melyeknek leveleir[illegible] A NEMZET GÉNIUSAINAK-nak neveit olvassuk, mig a sarkokban a Művészet, a Földmivelés és az Ipar jelvényei képeznek csoportot. Fölötte szárnyas lények lebegnek virágokkal és koszorukkal és a felhők közt a pogány istenek [illegible] vannak. A háttérben Buda és Pest szemlélhető a lánczhiddal. A kép keretein a vármegyék czimerei és az uralkodók mellképei nyertek elhelyezést Álmostól I. Ferencz Józsefig. Feliratai,

[illegible] MAGYARORSZÁG 1000-ÉVES ALKOTMÁNYOS-FENNÁLLÁSÁNAK ÖRÖM-ÜNNEPE.

ezután balról: FREUDE-FEIER DES 1000- JÄHRIGEN CONSTITU[illegible]NELLEN BESTANDES UNGARN'S.

jobbról: JUBILÉ DE 1000IÈME ANNIVERSAIRE D'ÉTAT CONSTITU[illegible]IONNEL DE LA HONGRIE.

alól balra: Nyom. L. C. Zamarski-nál. - Mindennemü utánzás tilos.

jobbra: Tervezte és kiadja: Halász István, Budapest, VII., Kerepesi ut: 69.

Szin. köny. , mér. az alányomásnak 54.8: 70.3. cm.

Sz. n. 105-904.

436-904 — i.

ZÁMBÓ ATTILA 1027 Budapest, Varsányi Irén u. 4.

1966 nyarán születtem Budapesten.
Sárbogárdon éltem, asztalosnak tanultam.
1985-ben költöztem Budapestre.
1988 óta vagyok tagja a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának.

I was born in the summer of 1966 in Budapest.
I lived in Sárbogárd and studied to become a carpenter.
I moved to Budapest in 1985.
I am a member of the Studio of Young Artists since 1988.

Önálló kiállításaim/Individual Exhibitions:

1989. Művelődési Ház, Sárbogárd
Pink-Práter Presso-bár, Budapest
Vizivárosi Galéria, Budapest
Fiatal Művészek Klubja, Budapest
1990. Megyei Művelődési Központ, Székesfehérvár

ZÁMBÓ Attila

Zambelli, Giovanni

l.

Pálinkás Casago

6. l.

MDK

Zambelli János, pesti épitőmester

B.G. II. 624 l.

Zambelli János

építőm.

laid

Spb. 103. l.

Luca, olan festö

Cambiaso, III. 154.

Zambelli (Sam-
belli) Janos

ejutom.

1803. Pest.

Adr. 1803. 1691.

~~Besztercebányai r. Kath. tót templom~~

VIII. 41.

Zambely János

Könnivesm

1791-ben háztelket
vásárolt a Két Sas
utcában (utóbb Sas u.)

Pásztor Mihály

A százötven éves
Lipótváros

Bp. 1940. 43. l.

185. l. (Képe XXIX. táblán). — Genthon: AZEFK, 5. l. — Lepold—Lippay 37. l. (Képe VII. táblán.) — Lepold Katalógus 23. sz.

KEHELY,

ranyozott ezüst, a láb egyik oldalán domború születtel. A zománcos rotulusokon IHESVS. ótstílű.

Mag. 16·9 cm.

Magyar munka 1450 körül Paténája aranyozott züst.

Gerevich PA, 259. l. — Lepold Kataógus 31. sz.

KEHELY,

ranyozott ezüst, a száron gótikus P betűk. csészén körül gót minuszkulákkal: daz . kömt . on . peter . enlender . her . — got . wende . al . alpán címer.

Mag. 17 cm.

Magyar munka 1450 körül.

kassai gróf Csáky-gyüjteményből, majd Ipolyi rnold gyüjteményéből.

Egyházi műrégiségeink az 1885. évi budapesti országos kiállításon. Egyházművészeti Lap, VI., 1885., 333. l. — Lepold Katalógus 33. sz.

PÁPAI GYŰRŰ,

ranyozott bronz, fejében kristálykő. Oldalain az vangelisták jelvényei, címer három liliommal és a SISTO felirattal.

Zambeli András

Baumeister

1822. Pest.

Vojd 155.1.

~~Brera-~~ képtár, milanói, ~~rajz gyűjte-~~

~~ményének~~ katalogusa ~~(III. 154–155.~~

Zambelli

läsd

Kremregi Bp 32. l.

Eredmény

her	Veszteség	Nyereség
595 77		
942 –		8500
	600 –	
621	~~47 43~~ ~~1 22~~	
~~621~~	2500	
	21934 1	

Zambelli.

laid

Lam 1887 24 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a mühelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Mühelyi minta. -

Zambelli András

Keszítette ~~egy lövet~~ a pesti lövölde tervét, mely hiányos alapozasa-miatt az 1838-ki árvíznek esett áldozatul. Amyira, hogy helye is feledésbe ment. Az épületet Düttrich és Kasselek Franc egyetettek, portikusának szobrait Dunaroszky faragta.

Lbp. 193. l.

Az árvíz elhárú ugyanezen tervek szerint épült meg a lövölde tér, mely polgári lőhely

Erődi Béla V. 78.

Zambelli András

é.

1792-1824.

l.

Spb. 26. l.

~~Lazzaro da II. 26.~~

~~Lazzaro, Maturanzio da II. 26.~~

1907. november 21. 586

Szeged VI. kir. város tanácsának: a főfelügyelőség hajlandó a Somogyi-könyvtár- és városi múzeum kiegészítendő néprajzi példálya részére a 25.000 kor. államsegélyt javaslatba hozni, ha a város megfelelő helyiségről és szakképzett munkaerőről gondoskodik; a segély első sorban a gyűjtemény-re fordítandó. (718/1907.)

Zambelli András

4/
MAGYAR MUVESZET
1929. 605, 606, 609

MAGYAR MÚZEUM

Zambelli András

éjjelen

lásd

Horváth Henrik

A régi Pest.

MAGYAR MŰ

1929.6091.

Zambeli (Szambelli)

András

épitész

Pestről, 1811-ben 20 éves

lásd

Fleischer Béla

97 l.

Római fazekas-kemencre

VI. 267, 268,

Zambelli

(Szambelly)

András

építőmester

1821-ben mu-
tatta be remekét
a pesti könnves
céhnek

Pkc. 213 l.

Rosenberg, M.: Der Goldschmiede
Marktzeichen
Vl. 26, 27

$$133/917 + \frac{468 + 259 + 231}{1916}$$

$$154/917 + \frac{526 + 944 + 146}{1916} + 411/915$$

$$156/917 + \frac{234 + 183}{1916} + 230/915$$

$$160/917 + 303/916$$

$$165/917 + 304/916$$

Zambelli épitesz

Lásd

Lay Bpeshiparmüokiall

59. l.

SZÉ

E

HE

Zambelli András

pesti építész

László

Horváth Kentpéter

220 l.

223 l.

224. l.

C./ MÜVÉSZETTÖRTÉNET.

VIII./ tanfolyam: Kollokvi

IX. " : Előkészi

Az egyes tanfolyamokon
megbeszélik az egyetemen előad
tanfolyamok során történik a k
tárgyalása, technikai tanácsok
közlése. Müvészettörténetből a

A tanfolyamok hallgatói
jegyzeteket 50% engedménnyel v

Előadó tanárok: Bolgár
Gyula egyet. tanársegéd, Kenye
tanársegéd és Dr. Tóth Lajos e

Tandij: A heti 1 órás t
2 órás tanfolyamoknál havi 8 p
havi 12 pengő.

Tanitási idő: október 2

Jelentkezés és az órák
Dr. Tóth Lajos egyetemi tanár
zött az Esztétikai Gyüjtemény

Beiratási dij t

Zambelli András

1792-1824

Ltáb IV

62, 64. 70, 153

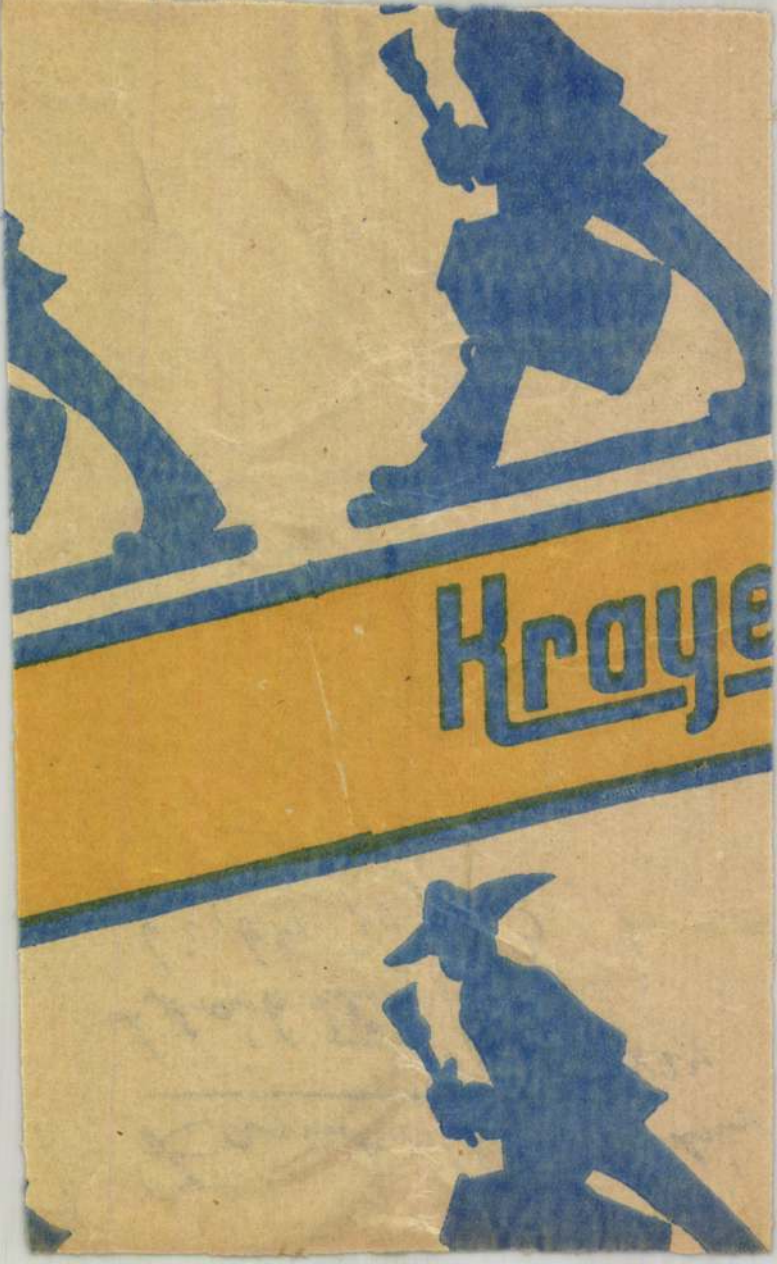
Kraye

Zambelli Andrea

XIX.

Pare sia nato a
Pest da famiglia
italiana. Nel 1824
edificò il casino
per il trio segno
di Budapest

Budinis

161.l,

MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

35986 szám.

A folyó évi április
ti hozzám a bizottság a szi
lom helyreállitási és kibőv
vetését, mely szerint a tem
óvására 1800 korona, - a k
14185 korona 32 fillér szü

Jelentvén a bizott
boltozatának iveiről a köve
szükséges biztositási, s a
ezennel elrendelem s az e m
get engedélyezem, egyidejü

Z a m b e l l i A n d r á s
építész

Lechner Jenő dr.:Amig Pest-Budából Budapest lett. Az Ujság.1925. febr.15.

Zambelli András

l.

Zádor – Rados

149, 222, 353. l.

Halbleder M. 55.—, signierte, in 200 Exemplaren hergestellte Vorzugsausgabe mit Faksimile-Wiedergaben von vier Handzeichnungen Goyas in Halbleder M. 75.—.

Goyas gigantisches künstlerisches Schaffen erfährt in diesem Werk, das durch seinen illustrativen Reichtum hervorragt, die allumfassende Würdigung, die ihm nach seiner überragenden Bedeutung zukommt. Ein sorgfältig bearbeiteter Oeuvre-Katalog der Gemälde, Zeichnungen und graphischen Arbeiten vervollständigt die Bedeutung des Werkes.

»Ein Buch, das ungeahnte Perspektiven gibt; komplett und kaum zu übertreffen als wissenschaftlich-künstlerische Leistung und als Dokument eines verlegerischen Willens, der Achtung gebietet.«

Prof. Georg Biermann im »Cicerone«.

Suida, Wilhelm. Leonardo und sein Kreis. Groß-Oktav, 20½×27 cm. 328 Seiten Text und 336 Abbildungen auf 192 Tafeln. In Ganzleinen M. 35.—.

Der mit 336 Abbildungen nach teilweise nie publizierten Kunstwerken versehene Band enthält das geschlossene Bild einer der merkwürdigsten und größten Persönlichkeiten, ihrer Entwicklung und Wirkung, wie es in so umfassender Weise zu zeichnen bisher nie versucht worden ist. Ausführliche Oeuvrelisten und Register erhöhen die Brauchbarkeit des Buches.

Zambelli, Andrea

épitém Pesten

XIX. n.

[illegible]

Budinis. Ibi. l.

C. L. VII. t.

83 c

Zambelli András

l. Hor Bp

55, 94. l.

157. t.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Zambelli András

Építész

lásd

Spb 100. l-

lásd okv

Spb. 103. l-

Zambeli János építőmester fia, szül. 1792. jul. 30. Pesten. 1822 máj. 22 nyert polgárjogot Pesten. Meghalt u. o. 1824. ápr. 25. Eleddig egyedüli ismeretes alkotása a pesti negyedik lövölde, melynek építését körbejött halála miatt Dietrich József folytatta s Kasselik Ferenc fejezte be.

De akárt lásd a fenti forrást

Az a lövölde elpusztult 1838 márcsiniába a pesti árvukor

Zambelli Andrea

építész

Budinics

131–132, 161. l.

157. tábla

~~Nagytekintetű~~

Műemlékek Oss

Nagytekintetű Ell

F. é. nove

bélyen, dühöngő ~~nag~~

fedélszékét két hely

lások ideiglenes hely

a következőkben tis

előterjesztem.

A templom

a dél keleti részén

területen, a fedélsz

Zambelli András

+ Pest 1824. ápr. 25.

l. Schoen 1948

15. l. 16. l.

Grabbe

Térdig, áll[illegible], kis-
van s balját az asztal
Kállt hord. Fekete nyak
elejű kabátja vállrojto-
kard lóg. Felirata a

„GENERAL-LIEUT
General Adjutant S-
dl'ól balra: „GEDR. B. J. F
jobbra két sorban: „
E

s legalól balra: „WIE
jobbra: „ Eigenth

Könyomat,

Lth

Z a i n b e l l i

építész

Pesti Napló. 1923.ápr.8. (Régi pesti emlékek egy hires ötvös életrajzában.)

Zambelli András

épitőmester

l.

Schoenserézvárosi

6-l.

M. N. Múzeum Kézirattára VIII. 57

Zambelli Andrea

l.

Pálinkás Casagr

6-l

Zambeli András

építőmester

építette a pesti lövöldét

Pat. 12. l

Alapkövét letették

1824-ben

Elpusztult az 1838 ikis

árviskor.

Besztercebányai múzeum V. 165.

Zambelli András

a pesti lövöldé
homlokrata

Budinis

157. tábla

MAGYAR ORSZÁGOS
KÉPZŐMŰVÉSZETI TANÁCS

Budapest, 1904. juni 15.

Méltóságos Uram,

A számvevőség kimutatása szerint a Műemlékek Orsz. Bizottságának f. évi javadalma terhére eddig a

ZAMBELLI *(Sambelli) András*, építész, * Pest 1792 júl. 30, † u. o. 1824 ápr. 25. Z. János pesti építőmester fia. 1822. nyert polgárjogot Pesten, hol Z. tervei alapján épült a városi lövölde, melyet korai halála miatt Ditrich József és Kasselik Ferenc fejeztek be. Ez az épület az 1838-i árvízben pusztult el.

Sz. Gy. II. 624 l

K

= Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Budapesten =

TAVASZI KIÁLLÍTÁS

. . . 1900

Ára 60 fil.

Singer és Wolfner - - kiadása

Zambelli

l.

LykaMagyműI300-50

442, 445, 450, l.

1936

Zambelli András

terve szerint (Hild József ötlete alapján) épült fel a Dimitrov tér – Királyi Pál utcai Lövölde épülete.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 161 l.

MDK

Zambelli

Schoen Csillag gyüjt. 27.1.

M.D.K.

Zambelli András, építész

terverte, Hild József ötlete nyomán a mai Királyi Pál utca sarkán épült céllövöldét, melyet halála után Kasselik Ferenc fejezett be, s amelyet 1824-ben avattak fel

Citka Péterné: A pesti polgári céllövöldéről

— BUDAPEST, 1967. Bp. V. évf. 12. sz. 42 old.

MDK

Zambelli /Sambelli/ András, épitész
/Pest, 1792.jul.3o.-u.o.1824.ápr.25/

E.G. II. 624 l.

MDK

Zambelli András épitész

"Polgári lőhely" 184o

Rados J: A magyar klasszicista épitészet hagyo
mányai. Bp. 1953 21.

Zambelli András MDK

építész

Az 1824-ben Zambelli ~~xxxx~~ tervei szerint épült régi pesti Lövölde oszlopos udvarát látjuk egy aranyozott poháron. (Fővárosi Tört. Muzeum ltsz nélkül Felirata: "Das bürgerliche Schiesshaus in Pest!")

239.o. és 250.o. 24.jegyzet.

Borsos Béla:A magyar üvegművesség története a reformkorban és az elnyomatás alatt (1800-1860).II. Műv. Ért 1955. IV. évf. 2. sz. 235-251.o.

Zanbekk

MDK

Zambelli

1840-ben helyezik el alapkövét az uj Lövöldének,
amely Zambelli tervei nyomán készül.

Ltáb IV. 70.l.

MDK

Zambelli András építén

„Polgári lőhely"-e 1840ben készült él.

Rados J: A magyar klasszicista építénet emlékei. Bp. 1952 11

Zambelli
építész

M.D.K.

A pesti polgári Lövészház. 1840. Zambelli építész
rajza után Lenhardt Acélmetszet.

Budapest vége és most. Bp. 1923. 61.

MDK

Zambelli András, Pest

udvari díj,

1816. aranyérem

Bécsi képzőm. akad. kxxkk magyar ösztöndíjasainak névsora. Fleischer Bécs. 99. l.

Laubelli András
építész

M.D.K.

Egy új lövöldeépület terveit készíti.

Dr. Lechner Jenő: Budapest Műemlékei
Dr. Lechner Jenő: Budapest műemlékei József nádor korától a Fővárosegyesítéséig 1931.

Bp. 1924.

le. D. K.

ZAMBELLI András építész

született 1824. április 25.

Építészcsaládok

Magyar Építőművészet 1960. 2. sz. 64. l.

Zambelli

Budapest. T. 1370. II.

Szemben látjuk a régi lövöldét oszlopos folyósójával és homlokzatának tympanonjában allegorikus szoborcsoportozattal. Felirata:

Ansicht der neu erbauten bürgerlichen Schiesssstädte in der Königl Freistadt ~~Ofen~~ Pesth.

alól balra: Zambelli aedific. et del.
jobbra: Lehnhardt sc. Pest.

Rm., mér. a rl. 37.6 : 48 cm.

Schoen Arnold: A pesti negyedik lövölde.
A 96-ik oldalt bárd a komplett példány-ban.

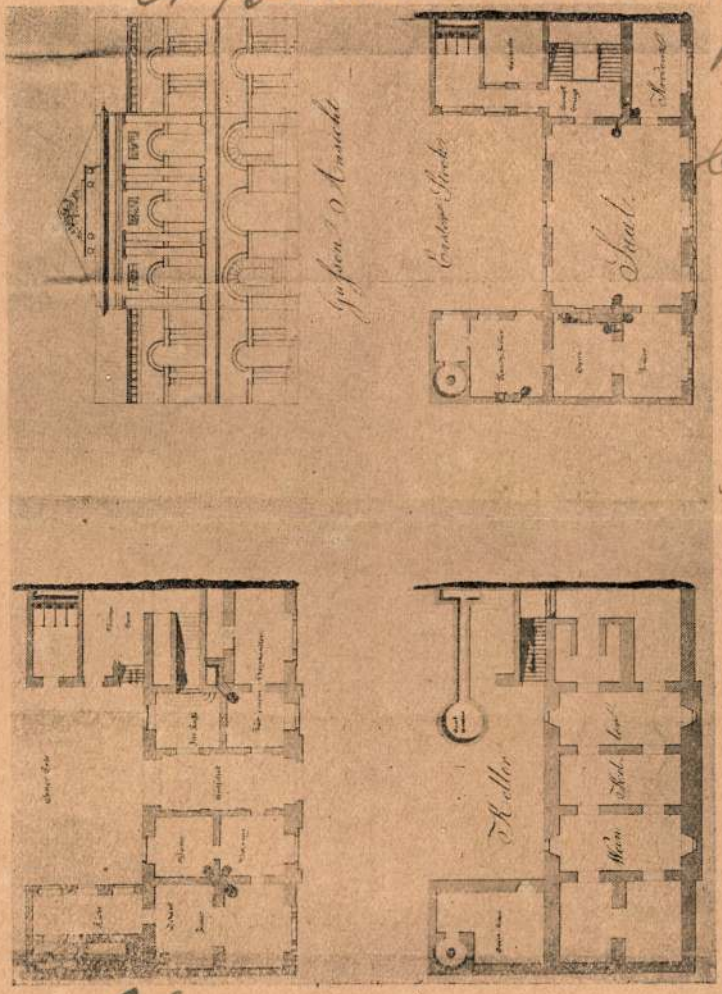

30. A pesti negyedik lövölde utcai épülete. Zambelli első, meg nem valósított terve.
Fővárosi Levéltár.

Schoen Arnold:
Pest-budai művészeti almanach az 1919. esztendőre. Bp.

97

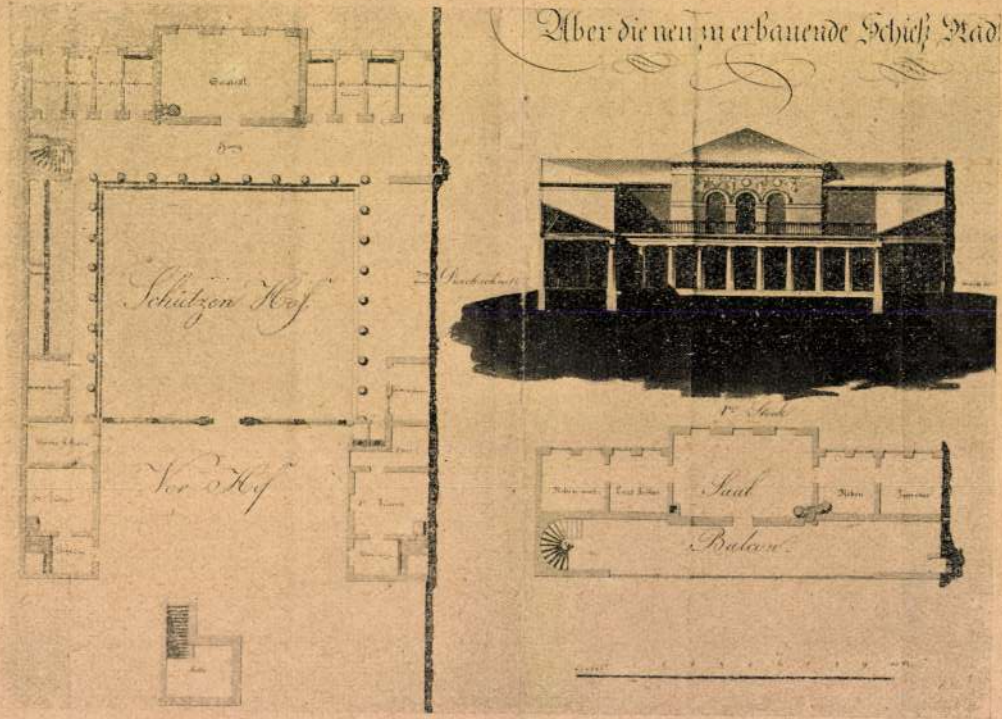

31. A pesti negyedik lövölde udvara.
Zambelli első terve.
Fővárosi Levéltár.

időben, tehát az első céllövölde a Hatvani-kapu és a szabórondella között közvetlenül a városfal mentén húzódott és itt eleinte fa-, majd 1771-től kőépületben tartotta összejöveteleit a pesti polgárok céllövő-egyesülete 1786 ig.

Ez esztendőben tekintettel a Hatvani-kapú környékének a fejlődésére, uj lövöldét építettek a Kecskeméti-kapun túl a céllövész és alsó Duna-rondella között[2] szintén közvetlenül a városfal mellett a pestis temető helyén és pedig a mai Vámház-körút—Királyi Pál-utca—Bástya-utca—Só-utca—Fővám-tér által határolt háztömb telkén. Ezt az általunk harmadiknak ismert lövöldét Jung József építőmester tervezte és építette fel 5934·6 forint költségen; a lövölde területe 14 bécsi öl széles és 104 bécsi öl hosszú volt a Duna felé eső golyófogóval együtt. A Fővárosi Levéltárban meglevő rajz szerint e lövölde architekturája hiján volt minden művészi csínnak s a tevékeny Jung mesterről, aki a maga idejében jobbnevű építő volt és a piaristák is foglalkoztatták őt,[3] csak annyit mond nekünk, hogy a terepet jól ki tudta aknázni, hasznosítani s az ő terepbeosztása lett irányadó a negyedik lövölde centrumának a kiépítése alkalmával.

Ezt a lövöldét, amelyet tagjai előtt mindenkorra nevezetessé tett Ferenc király közvetlen megkoronáztatása után (1792. VI. 28.) való látogatásával, alig húszévi fennállás után kettős veszedelem fenyegette. Az egyik az építkezés gyengesége, mert a pestis-temető helyén, ahol annakidején hevenyészve hantolták el a holtakat, mély alapokat ásni nem lehetett sem közegészségügyi, sem építkezési szempontból. Ezért az egyesület fokozott takarékossággal kuporgatta garasait és gyűjtésbe fogott uj, szebb és erős épület emelése céljából. A pusztuló épületet az a másik veszély is fenyegette, amely Hild János városrendező térképén a lövölde telkét két félre szakította a Kereszt-utca (Kreutzgasse) meghosszabbításával. Erről mihamar, 1807 október 3-án, értesíti az egyesületet gróf Nádasdy Mihály azzal a magyarázattal, hogy Hild a város határában jelölt ki telket az uj

lövölde számára. Már most nem csak az anyagiak megteremtéséért, de a régi telek megtartásáért is küzdenie kellett az egyesületnek. S ez a küzdelem megacélozta erejét, siettette a pénzgyűjtést és olyan eredményre ösztönözte az egyesület vezetőségét, hogy annak művészi megoldása előtt a Verschönerungs-Comission is szabályozási terve ellenére meghajtsa fejét.

Összegyüjtvén az építkezéshez kivánatos összeget és a lövölde helyét a tüzérségi parancsnoksággal is veszélytelennek jelentetvén ki a körülötte emelkedő városrészre nézve, Degen Jakab mérnök elkészítette a lövölde tereprajzát; *Zambelli András* építész pedig az egész lövölde architekturáját. S ezen mellékletekkel 1823 október 12-én feliratban folyamodtak a nádorhoz; a folyamodványt elsőül báró Orczy Lőrinc írta alá, aki 1813 óta a pesti polgári céllövő-egyesületnek (Oberst-Schützen-Meister) elnöke volt. A folyamodók hivatkoznak privilegiumukra, melyet már I. Lipót király biztosított az egyesületnek, majd a lövöldének a környékre való veszélytelenségét bizonyítják, aztán a városhatárnak messze alkalmatlan voltát ecsetelik, továbbá kiemelik a mostani lövölde közelségének a gyakorlati jelentőségét a Hild-féle tervvel szemben; még külföldi példákat is tanuságul hívnak arra, hogy a lövölde a város tőszomszédságában maradhasson s végül biztosítják őfenségét, hogy a mellékelt terv alapján művészi külsőt adnak az uj lövöldének. A nádor a folyamodványt jóindulatúlag teszi által a Szépítő Bizottsághoz. S mikor a bizottság, melyben Degen mérnök és Pollack Mihály építész is részt vett, a folyamodvány indokolását elfogadva, arról értesíti a nádort, hogy az uj lövölde valóban művészi dísze leend ennek az elhagyatott városrésznek, mivel az uj városrendezés Pest déli részét kereskedelmi és ipari telepnek szánta, a nádor menten még Bécsből utasitja november 28-án a Szépítő-Bizottságot, hogy az közölje a pesti polgári céllövő-testülettel az építkezés megkezdésére vonatkozó engedelmet azzal a kikötéssel, hogy a bemutatott tervekhez pontosan ragaszkodjanak. E ter-

32. A pesti negyedik lövölde alaprajza. 1824.
Részlet Lehnhardt rézlapjáról.

33. A pesti negyedik lövölde alaprajza. 1824.
Részlet Lehnhardt rézlapjáról.

veket, említettük már, Zambelli András készítette Hild József alapgondolata alapján.[4]

Zambelli András, akit Szandelj, Sambelli és Zambélly néven is találunk feljegyezve, János építőmesternek a fia s született 1792 julius 30-án Pesten.[5] Apja jóízlésű építőmesternek bizonyul abból az egyetlen ismert tervrajzból, melyet 1799-ben készített a pesti nemzeti iskola épületére. Hol és kitől tanult meg mit alkotott fia, ezidőszerint ismeretlen előttünk. 1822. május 22 én polgárjogot nyert Pesten s már 1824. április 25-én mint nőtelen férfi szélhűdés következtében meghalt.[6] Eleddig egyedüli ismeretes alkotása a pesti negyedik lövölde, melynek építését közbejött halála folytán Dietrich József építő folytatta s Kasselik Ferenc építész fejezte be. E műve azonban olyan építőművészt varázsol elénk, aki építészeink legjobbjai közé tartozik.

A lövölde tervezésénél az egyesület a következő szempontokat fogalmazta meg Zambelli számára feltételekül: tiszta antik, azaz óklasszikus stilus, dórrendszerű oszlopfolyosó-korridor, könnyű áttekinthetés a lőcsarnokokból a céltáblákig, mindenki számára szabad beletekintés a lövészek munkájába, lehetőleg sok levegő és napfény az épület minden részében s végül az egész területnek parkirozása.[7] Zambelli e feltételek alapján, melyek meghatározzák az architektura stílusát s mindenekfölött célszerűséget, kényelmet és élveznivaló csínt követelnek, nagyarányú vázlatot készített két épület számára. Az első egyemeletes épület (30. ábra) az utcai frontot foglalta volna el; ebben üzlet, pénztár, vendéglő, étterem, pipázó, társalgó, ruhatár s az emeleten táncterem lett volna minden szükséges mellékhelyiséggel. A második épület szintén egyemeletes a tulajdonképeni lövölde (31. ábra), melynek földszintjén a lőcsarnokok, irodahelyiségek, kis vendéglő, lövészmesterek lakása és a középpontul szolgáló oszlopos korridor, az emeleten pedig tágas ünnepi terem a korridorra néző hosszú balkonnal.[8]

Mire azonban ez a nádor által is elfogadott szép terv kivitelre került, Zambellinak számolnia

kellett a rendelkezésre álló anyagi erőkkel is. S csakhamar belátta úgy ő, mint az egyesület, hogy az összegyűlt húszezer forint nem fedné az építkezés költségeit. Igy a monumentális építkezéseket kisérő átok, a pénzhiány itt is határt szabott az építész képzeletének. S mivel az építkezés sürgős volt, meglehetős gyors leleménnyel kellett a terv módosítását keresztülvinnie. Az uj tervben elsősorban az utcai frontépület maradt el, díszes kapunak adván helyet, majd a lövöldeépületet magát leszállította emeletes magasságából magas földszintű nivóra.

E megváltoztatott terv alapján még télviz idején fogott hozzá Zambelli az építéshez Kauser Józseffel szerződvén a kőfaragómunka elvégzésére s Dunaiszky Lőrinc szobrásznál rendelvén meg a saját rajza után készítendő reliefet.[9] A fokozottan szorgos munka közben Zambelli meghalt és helyét Dietrich József építőmester foglalta el, aki pontosan ragaszkodott Zambelli tervéhez. E szünet nélkül való ernyedetlen munka következtében már 1824 május 19-én folyt le az alapkőletétel ünnepsége, melynek lefolyását külön nyomtatványban ismertette az egyesület.[10] S mivel az egyesület nyári évadra való tekintetből sürgetten sürgette a munkálatokat, Kasselik Ferenc építőmester közbenléptével a lövöldét már julius 4-én nyitották meg nagy ünnepségek között háromszázteritékű díszvacsorával, táncmulatsággal s három napon át tartó díszverseny-céllövéssel. Ez alkalommal nyujtották át báró Orczy Lőrincnek, az egyesület első lövészmesterének az első célbalövés emlékére azt a Szentpétery József ötvös által trébelt tíz hüvelyk széles, öt hüvelyk magas ezüstreliefet, mely az uj lövölde oszlopos korridorját ábrázolta távlati képben.[11]

Persze a megnyitás alkalmával a lövölde csak nagyjában állott készen, a részletek kidolgozását csak azután fejezték be. Sőt a lövölde tympanonjának a reliefjét, amelyhez Zambelli maga készítette el a rajzot I. Ferenc királynak 1792-ben tett látogatását örökítvé meg, még 1830-ban is munka alatt levőnek mondja az egyesület almanachja. Ez a negyedik lövölde 1838 márciusáig állott fenn, amikor az árvíz

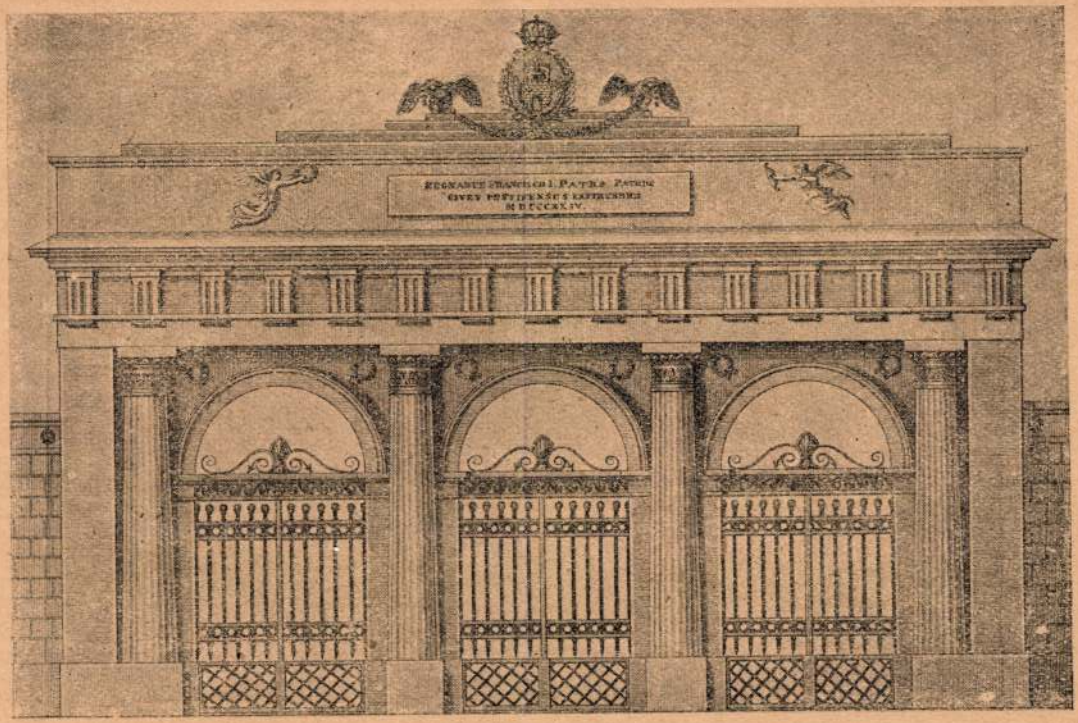

34. A pesti negyedik lövölde kapuja.
Zambelli tervezte, Kasselik épitette 1824.

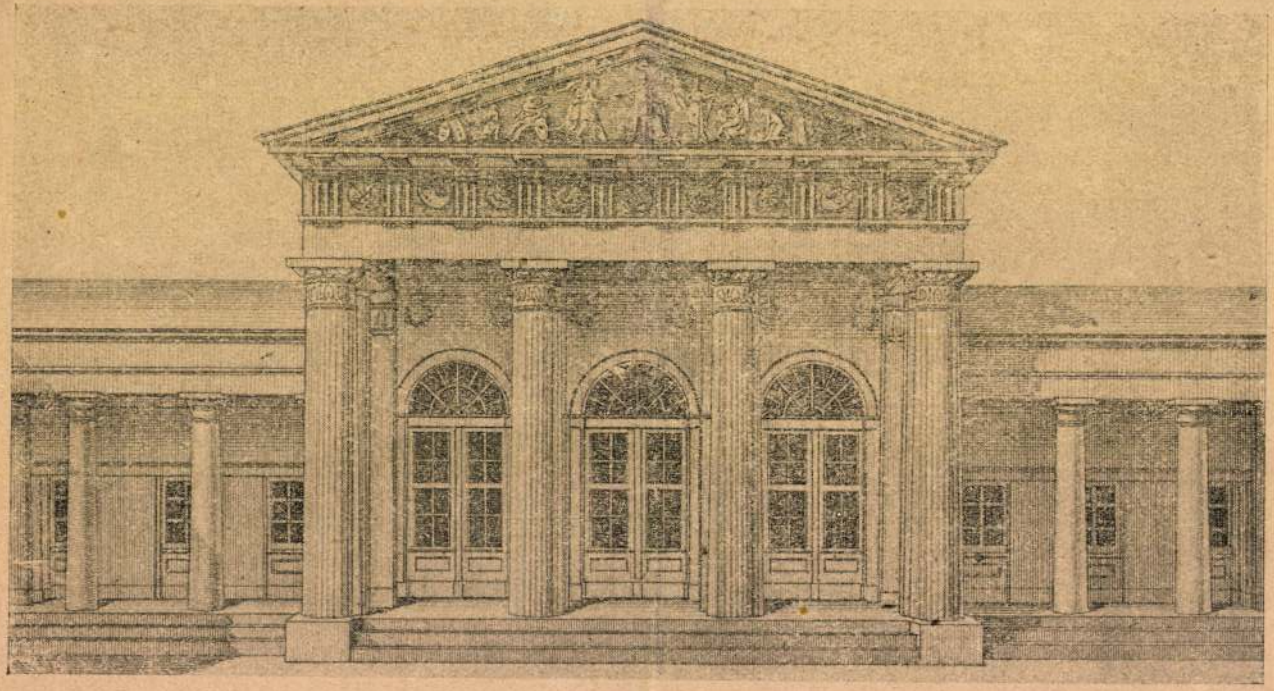

35. A pesti negyedik lövölde udvara. Zambelli tervezte és épitette. 1824. Részlet Lehnhardt rézlapjáról.

elpusztította s egyetlen faragott kő sem maradt belőle reánk emlékül és még a helye is kitörlődött az emberek emlékezetéből olyannyira, hogy Römer e negyedik lövölde teréül a mai Lövölde-tér északkeleti részét jelöli meg.[12] Pedig arra a helyre csak az árviz után költözködött az ötödik lövölde, amely a Zambelli-terv nyomán épült s 1890-ig állott fenn. Zambelli alkotását Vasquez apró képéről és Lehnhardt Sámuel két nagyméretű metszetéről ismerjük. Lehnhardt metszetei 1824-ben készültek és pedig Zambelli rajzainak másolataiként s így minden részletükben teljesen megbizható, okmányszerű források. E két metszet jegyzetéből teljes biztossággal megállapítható, hogy a kapu kivételével, melyet Kasselik Ferenc csak épített — „Zambelli del: F. Kasselik aedificav:" — az egész lövöldét Zambelli nem csak tervezte, de ő fel is építette s így Dietrich építőmester szerepe csak átmeneti jellegű volt, hogy az építkezés meg ne akadott legyen.

A lövölde alaprajza (32., 33. ábra), mely az architekturát övező növényi vegetációnak is esztetikai formákat határoz meg, mindenütt világos elrendezésre és áttekinthetésre törekedve, összhangzó egységet mutat az épületek s a környezet, milieu között. Alapjellege a symmetria, a neoklasszicizmus sarkköve, az architektura minden részletében uralkodó. A lövölde területére, parkjába, melyet négy oldalról magas fal övezett, díszes kapu vezetett hármas bejárattal (34. ábra). A négy pillérből, négy oszlopból, architrávból és attikából alkotott portale a római diadalkapú nagyszerűségére emlékeztet nemcsak főbb elemeiben, de esztetikai hatásában is. A kapu külső attikájának merőleges mezejét két cherubim és az építést jelző — Regnante Francisco I. Patre Patriae Cives Pestinenses Exstruxere MDCCC. XXIV. — felirat, tetejét pedig Pestnek két sas által őrizett címere diszítette. E diadalkapunak beillő portale megvesztegető szépséggel hatott a belépőre s nem csodálkozunk, ha az egykorú leírások egyöntetű dicsérettel emlékeznek meg róla. Alapgondolatában eltagadhatatlan rokonságot árul el a Sartory-ház kapujával, melyet Hild

József 1822-ben tervezett. Azonban míg Hild hidegen tartózkodik a struktiv formáknak apró dekorativ elemekkel való elözönlésétől s mindvégig előkelően egyszerű maradt, addig Zambelli minden igyekezete arra összpontosul, hogy a sima felületeket ne csak szerkezeti — aktív, de passziv — reliefdísszel is élénkítse. Ez a diszítő kedv különösen a dórrendszerű oszlopok nyakánál szembetünő. Zambelli az egyszerű zsinórral átkötött hypotrachelion helyett palmettadíszt faragtat az oszlop nyakára, ami a dórrendszerű oszlop lényegével merőben ellenkezik. A kapun belépve gyönyörű látvány tárult a szemlélő elé; dús növényzet, gondosan ápolt ösvények, szökőkút, jobbra a céllövőmester, balra a vendéglős symmetrikusan kiépített ízléses háza után következett a céllövölde pompás peristyliuma, udvara.

Bár a céllövölde épülete, mely legszélről két átjárót, majd két irodahelyiség s négy lőcsarnok által övezett nagy társalgótermet s ebből a céltáblák felé nyiló terraszt foglalt magában, egész elrendezésében egységes művészi összhatást gyakorol a szemlélőre, mégis gyönyörködésünket a Schützen-Hof fórumszerű szépsége táplálja a legnagyobb mértékben. A 19. század első felében épült pesti palotákra, bérházakra jellemző a belső négyszögű udvar, a quadrum, melyet pilléreken vagy oszlopokon nyugvó szabad-nyilt folyosók öveznek, ahol erre az anyagi előfeltételek megvoltak E korridoroknak nevezett nyilt folyosókat kiváltképen Hild József kedvelte, aki a Pfeffer-féle fürdőnél, a Lloyd-palotánál, a Császárfürdőnél meg másutt gyönyörű példáit adja e melegebb éghajlatot feltételező építkezésnek. S aki még a Pfeffer-, illetőleg Diana-fürdő kedves belső udvarára, melynek alaprajzát a Verschönerungs-Archiv őrzi, reá emlékszik, az előtt világossá válik, hogy mind a két udvar nemcsak azonos gondolkodás eredménye, de úgyszólván egy művésznek, Hildnek az eszméje, melyet ő Zambellinek átengedett kivitelre. Tehát a céllövölde udvarának alapgondolata Hildtől ered.

A huszonnyolc dór oszlopból álló kolonnad a bejárat felől szabad volt s így csak három oldalról

zárta az udvart a társalgóterem előtt kiugró négy oszlopos csarnokkal (35. kép). Míg a kolonnád huszonnyolc oszlopa tiszta dórstilusban készült, addig a kiugró oszlopcsarnok négy oszlopában a kapuoszlopok diszítő motivumai ismétlődnek. A négy oszlopon görög szellemben kiképzett architráv, majd triglyphes metopes fríz s ezeken geison és sima alkotta tympanon nyugszik. A metopek reliefjei céllövészetre vonatkozó emblemeket tartalmaztak, a tympanon pedig az említett látogatását I. Ferenc királynak.

Ha e futólag érintett építészeti elemeket összefoglaljuk, előttünk áll az a gondolatkör, amely a 19. század eleji pesti építészek alkotó szellemét izgatta. A mintakép a görög-római architektura volt, melyet Schinkel romantikus elemekkel toldott meg s a természettel és annak növényi vegetációjával szoros kapcsolatba hozott, mert szerinte az architektura a maga konstruktiv tevékenységével csak folytatása a természetnek. Schinkel szerencsés viszonyok között nagyszerű fejedelmi épületeket emelt Németországban; Pesten azonban, ahol fejedelmi bőkezüség hiányzott s a polgári építkezésen kívül legfeljebb nyilvános közintézetek építettek gyüjtött pénzen nagyobb terjedelmű palotákat, csak apróbb árkádokra, kisebb korridorokra, homlokzati oszlopsorokra s előcsarnokokra szorítkozott az építészek neoklasszikus stilusú s monumentális épületeket kereső tevékenysége. Mert oly terjedelmű épületek, mint a céllövölde, a Lloyd, a Nemzeti Muzeum már a pesti építkezés csúcsait jelzik s őszintén fájlalhatjuk, hogy a Zambelli-féle céllövöldéről csak mint művészettörténeti adatról emlékezhetünk meg.

Jegyzetek: [1] Schmall L.: A budai céllövő-egyesület. Budapesti Hirlap. 1896. 161. sz. — [2] Székesfővárosi Levéltár erre vonatkozó kötege. — [3] Friedreich E.: A bpesti piaristatelek tört. 1914. 45—51. old. — [4] Scheiben-Schützen Almanach für das Schützen. Jahr 1830. 27. old — [5] Kivonat a pesti belvárosi plébánia anyakönyvéből. — [6] Kivonat a pesti lipótvárosi plébánia halottaskönyvéből. — [7] Idézett almanach 27. old. — [8] Verschönerungs-Archiv XLII. 3162. sz. — [9] Dunaiszky Lőrinc: Einschreib-Buch „Ein Fronton Baralief aus Pesther

veissen Stein, das Baralief wird 4 Klafter lang, 4 Schuh hoch, nach der Angabe H. Architekt Szambelj". Kézirat a Szépművészeti Muzeumban. — [10] Die Feier der Grundsteinlegung ... des bürgerl. Schützen-Hofes ... in Pesth, dem 19. May 1824. Trattner. — [11] Vereinigte Ofner-Pester Zeitung. 1824. 57. sz. 836. old. — [12] Rómer F.: A régi Pest. 1873. 1. o. old.

Zámbó Ernő, Statikus.
Családi ház, Budapest, III. Szentendrei út 164. Építész: Szalay Tihamér.

Statikus: Zámbó Ernő.

Magyar Építőművészet, 1988., 2., 39-old.

Zámbó Dezső
Ludovikás évente 1930. IX. évf.

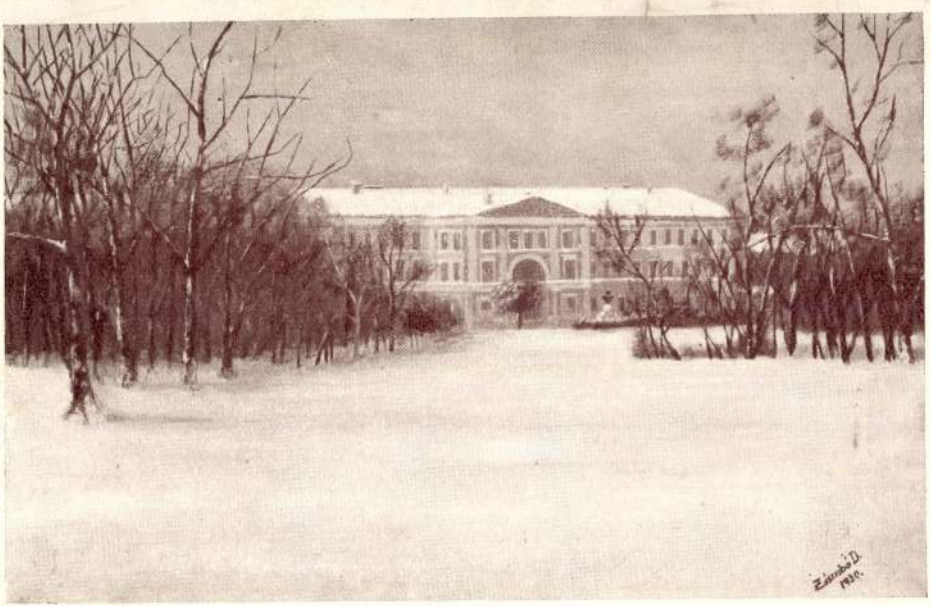

TÉLI TÁJ A LUDOVIKA AKADÉMIA KERTJÉBEN

ZÁMBÓ DEZSŐ akadémikus olajfestménye

Zámbó Gyula

dr. Kiss Tibor: Üdülő, Budapest-Pünkösdfürdő. - Építész: Ráday György, statikus Zámbó Gyula, gépészek: Buzási István, Kohlmann Miklósné. Belsőépitész Kigyóssy Ágnes, mélyépitő Győrffy Gyuláné. - Ismertetés, Ságí György és Mikusi László fotóival.

Magyar Ép.müv. 1971.3.sz.34-35.1.

Zámbó Gyula

dr. Kiss Tibor: Pécs Városi Tanács Rendelőintézete. Épitész: Fodor László, statikus Zámbó Gyula, belsőépitész Hornicsek Erika. - Ismertetés; fotók: dr. Szász János, Sági Károly. -

20-22.l.

Magyar Épitőművészet, 1972.1ssz.

Zámbó Gyula

dr. Kiss Tibor: Pécs Városi Tanács Rendelőintézete. Építész: Fodor Ugszló, statikus Zámbó Gyula, belső-építész Hornicsek Erika. - Ismertetés; fotók: dr. Szász János, Sági Károly. -

20-22.1.

Magyar Építőművészet, 1972.1.sz.

Zámbó Gyula

dr. Kiss Tibor: Állami Szanatórium, Sopron. - Építész Kun Attila, belsőépitészek Szabó György, Német Péter, statikusok Kovács János, Zámbó Gyula. - Ismertetés; emliti a I.,vil.háború előtt épület, Tömböly Dénes tervezte "Ciklámen" szállót; ehhez előcsarnokkal kapcsolva épÍt Kun Attila szanatóriuma.

Magyar Építőművészet, 1972. 1.sz. 48-50.l.

Zámbó Gyula

Zámbó Gyula

dr.Kiss Tibor: Agroterv székház, Budapest, XI. Budafoki út. - Épitész Fodor László, belsőépitész Garajszky József, statikusok Zámbó Gyula, Kováts Gyula. - Ismertetés.

Magy.Ép.müv.1972. 6. sz.

46-47.l.

Zámbó Gyula

dr. Kiss Tibor: Kertészeti Kutató Intézet, Budapest, XXII, Park utca. Épitész V.Pázmándi Margit, belsőépitész Bánky Péterné, statikus Zámbó Gyula, mélyépitő Zimay János. /Ismertetés, fotók: Pázmándi, Sági/.

Magy.Ép.miv.1972.5.sz.40-42.1.

Zámbó Gyula

Kertészeti Kutató Intézet központi épület. Építész V.Pázmándi Margit, statikus Zámbó Gyula. Képes ismertetés.

Magy.Ép.Ip. 1971. 1.sz.

30-31.1.

Zámbó Gyula

Agroterv-székház, Budapest. Épitész Fodor László.
belsőépitész Garajszky József, szatikus Kovács Gyula.
Zámbó Gyula. Képes ismertetés.

32-33.l.

Magy.ép.ip. 1971.1.sz.

Zámbó Gyula

Soproni Állami Szanatórium. Építész Kun Attila, statikusok Kovács János, Zámbó Gyula, belsőépítészek Szabó György, Németh Péter. - Tsm.

Magy.Ép.Ip. 1972.1.sz. 6-7.l.

ET ZÁMBÓ ISTVÁN

Új művészet

1998. okt.

19.o.

ET ZÁMBÓ ISTVÁN

Új művészet

1998. máj.

21.o.

schale zur Hochzeit von Kathari

MagyKepLex, 1915 (z.T.

Siebenbürg. Mus. (Gundelsheim)

(zu 2); *H. Heitmann/G. Servatius*

Nemes Füstűs, *Lőrinc* → **Füstű**

Goldschmiede-Fam.)

Fam.)

EF ZÁMBÓ ISTVÁN

Új művészet

1996/NOV

42.o.

EF ZÁMBÓ ISTVÁN

Új művészet

1999/ ~~szept~~ NOVEMBER

3.0

engyel 155-156.p.

óhivatal. V., Vilmos császár-út 28 feliratú

szóval.

ai (Fejtő Ferenc, Ignotus Pál, Nádass

októberében előadókörutat tettek Csehszlová-

fel a Nemzetközi Kultúrliga szervezésében,

majd Érsekújváron és Komáromban, végül

odalmi osztályának és a Magyar Petőfi Kör-

mi esteket. Ld. még 1224/6.

EFZÁMBÓ ISTVÁN

Új művészet

2002/jan

28.o.

Matáv

2003. június 1.

English | Befektetőknek | Írjon nekünk!

matáv

Matáv Csoport ▾ Lakossági Szolgáltatások ▾ Üzleti Me

EFZÁMBÓ ISTVÁN

Új művészet

2002 / NOV

5.o.

```
blk= kue
3000= 00009750
3100= Edvi Illés, Jenoe^BS
31vo= $Edvi-Illés, Jenoe^BS
refv= Vo2, 1955
31vo= Aradi Edvi, Illés
refv= Vo1, 1953
3105= Aradi Edvi Illés, Jenoe^BS
3007= Aradi Edvi, Lajos?
3140= m
3162= Landschaftsmaler &
Maler
2194= Ungarn &
Rumänien
3200= Ungarn &
Siebenbürgen
3270= 1886.12.19
3290= Arad
3330= 1962.07.04
3350= Budapest
3420= Budapest
3094= Vo1, 1953 (irrig als Aradi Edvi,
Vo2, 1955
309a= MagyKépLex, 1915;
Mue^BSvLex I, 1965;
MagyÉletLex I, 1967
9995= 0022
kenn= hg
redk= Nováky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
katg= 4
```

ET ZÁMBÓ ISTVÁN

ÚJ MŰVÉSZET

1998/OKT.

P-9396

19.o.

Lajos zengővárkonyi éveihez. (= A

1975-76. Pécs, 1977. 269-27o. p.)

3. Ld. 797/2.

EF ZÁMBÓ ISTVÁN

ÚJ MŰVÉSZET

1998/ máj.

P - 9396

21.o.

zt, hogy Te ama nagyon kevesek
gnak félreérteni. Nem Szekfűt
ágát jól látom - hanem a magyar
átszik, sokaknak köztünk éppen ez
anságban érzik magukat jól és
orem populi.
Párisból megindul cimedre, ne
meg tiszteletpéldányként Pierre
járt szerkesztőjével, aki régi

iszteletű/ Asszony már jól van.[6]
etettel ölellek és maradok

EF ZÁMBÓ ISTVÁN

Új művészet

2001. aug.

26.o.

EF. ZÁMBÓ ISTVÁN

Erotika és szexualitás a magyar képzőművészetben, Szerk. Andrási Gábor, Bp. 1999

Szöveg: 80, 99, 108, 109, 110, 111

Kép: 109

EF. ZÁMBÓ ISTVÁN

BERCSÉNYI TUDÓSKLUB

'95.ÁPRILIS 8.

19.00 ef.ZÁMBÓ ISTVÁN FÉNY C.KIÁLLÍTÁSA

20.00 ef.ZÁMBÓ-ANTAL: FILM
REND A LELKE MINDENNEK

21.00 LOIS VIKTOR - ÚJ VERSEK

21.30 TÓTH GÁBOR PERFORMANCY

22.00 TUDÓSKONCERT

23.00 LYDIA LUNCH 4 FILMJE

24.00 CONGRESSESSION

TUDÓSKLUB!- MINDEN HÓNAP ELSÔSZOMBATÁN

BERCSÉNYI U. 28/30. XI KER.
/MÓRICZ ZS. KÖRTÉRNÉL/

ZÁMBÓ ISTVÁN
festőművész.

MEGHÍVÓ

„Az előre kigondolt mitológia hamis, és hamis dolog ezt festeni a valóságos föld helyett. Ha az ember nem tudja visszaadni a víz reflexeit a lomb alatt, hiába helyez oda egy istennőt, mit tud az a vízzel kezdeni."

Derkovits Gyula

Tisztelettel meghívjuk
Önt és barátait
a **BOLYAI JÁNOS GIMNÁZIUM**
DERKOVITS GYULA ISKOLAGALÉRIÁJÁBA

ef. ZÁMBÓ ISTVÁN
festőművész

"TALÁLKOZÁSOK" c.
kiállítására.

Köszöntő beszédet mond: Dr. Matits Ferenc művészettörténész

A kiállításmegnyitó időpontja: 2003. október 8. 10.30

Közreműködik: Mrakics Nikolett, Pintér Gergő 11.d

A kiállítás utolsó napja: 2003. november 6.

cf. Lámbó István

MEGHÍVÓ

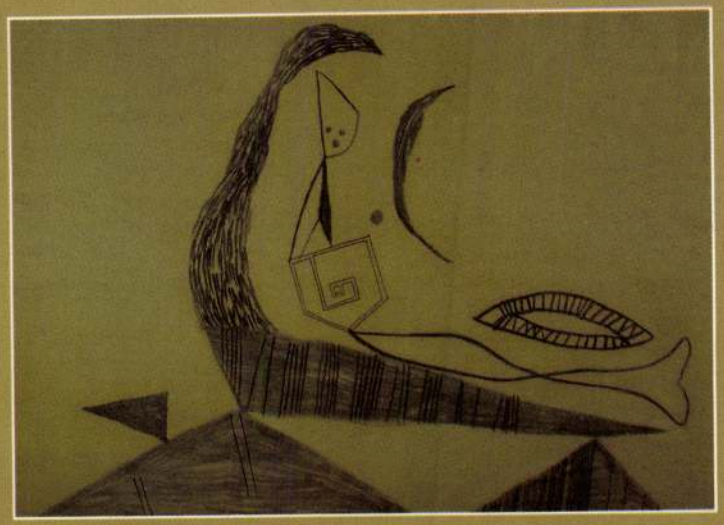

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága tisztelettel meghívja Önt, családját és barátait
2004. május 2-án 17 órára

A FELÚJÍTOTT VAJDA LAJOS MÚZEUM MEGNYITÓJÁRA

(2000 Szentendre, Hunyadi u. 1.)

A kiállítást megnyitja:
Dr. VÍGH ANNAMÁRIA főosztályvezető
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Múzeumi Főosztály

Köszöntőt mond:
efZÁMBÓ ISTVÁN festőművész

A kiállítás megtekinthető hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Fenntartó: Pest Megye Önkormányzata

ef Zámbó István

Szentendrei művészportrék 2004.

1. Regős István
2. Jávor Piroska
3. Szakács Imre
4. **ef Zámbó István**
5. Ligeti Erika
6. Bartl József
7. Szentirmai Zoltán
8. Aknay János
9. Vincze Ottó
10. Balogh László
11. Farkas Ádám
12. Kocsis Imre

Szentendrei művészportrék

4.

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága és
az Ipszilon Galéria
szeretettel meghívja Önt és partnerét
a Szentendrei művészportrék című
beszélgetés-sorozat negyedik összejövetelére

ef Zámbó István

képzőművésszel

Török Katalin beszélget
2004. május 5-én szerdán, 18 órakor
a Szentendrei Képtár Kamaratermében
(Fő tér 2-5.)

A műhelybeszélgetés alkalmából rendezett
kamarakiállítás megtekinthető:
2004. május 30-ig
péntek, szombat, vasárnap 14-től 18 óráig

A beszélgetésről filmfelvétel készül,
ezért csak annyi érdeklődőt tudunk fogadni,
ahány ülőhely van.

Helyfoglalás és információ:
Török Katalin, a sorozat kurátora (Ipszilon Galéria)
Tel.:06/20-446-9672, e-mail:ipszilongaleria@freestart.hu

Címlapon:
ef Zámbó István: Szamárhegy szimbólumokkal, 2001.
olaj, merített papír, 30x22cm

Támogatók:
Korona Étterem
Welecomp Kft.
Lengyel signs
www.elsigns.hu

ef Zámbó István
(+ 22)

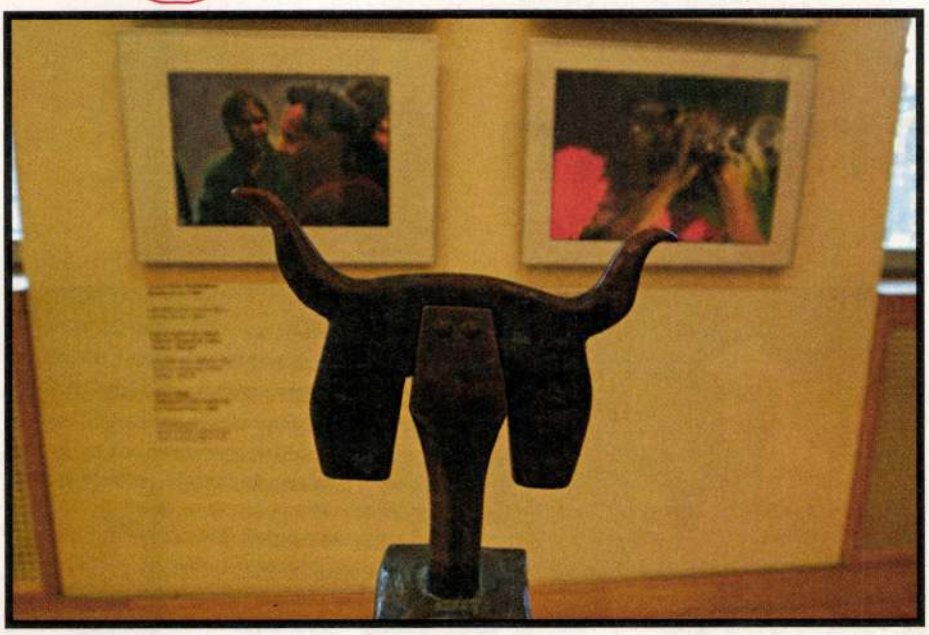

Fotó: Sióréti Gábor

Kiállítás

Nem jön vissza soha már...

FMK – azok a nyolcvanas évek

A Kogart (Kovács Gábor Művészeti Alapítvány) előkelő Andrássy úti székházában, ahol 1960-tól a kilencvenes évek közepéig a Fiatal Művészek – leharcolt állapotú – Klubja üzemelt, egy csoportos kiállítás erejéig a „legendás" múltba révedhet bele a látogató.

A cím nem kevesebbet sugall, mint hogy az épületben zajló szellemi folyamatok és tárgyi produktumok egy laza időbeli és szubjektívan kiemelt tárgyi elemeket tartalmazó metszetén keresztül reprezentálható a kor szubkulturális jellege, s nem mellesleg a reinkarnálódott palota előzményének bemutatásával a mecénás és magángyűjtő kortárs képzőművészettel kapcsolatos elkötelezettsége is legitimálható. Ha ez utóbbi megállapítás egy kissé nyersnek tűnik is, nem szabad elfeledkezni arról, hogy az FMK története – ellentétben a szintén híres Bercsényi Klubbal – nincsen feldolgozva, s egy üzleti alapon működő művészeti vállalkozás számára a jótett (a szinte már csak szájhagyományban élő művészeti események részleges dokumentálása) mellett természetesen egyéb önös érdekek is számításba jöhetnek.

A kiállítás anyagát a Kogart főkurátora mellett az FMK egykori művészeti vezetője állította össze, és ennek során elsősorban a Gesamtkunst jelleget – a képzőművészet, a kortárs alternatív zene és az irodalom összefonódását – kívánták előtérbe helyezni. Az alkotók és művek közötti, tudatosan vállalt szelekció miatt nyilván sok érintett megsértődhetett, de a kívülálló szempontjából érdemesebb úgy tekinteni a válogatásra, ahogy az a sajtóanyagban is szerepel: mint az „évtized műfaji és esztétikai szempontból is igen sokszínű képzőművészeti életének illusztrációjára".

Egy kilúgozott képeskönyvre,

amely csak felidéz valamit, de az át- és megélés lehetőségétől igyekszik távol tartani a befogadót. Nem mintha a művek elrendezésével (a kiállítás narrációjával) vagy kvalitásukkal olyan nagy problémák lennének, sőt. Az álnaiv, neodada-szürrealista „idétlenségekre" (ef. Zámbó István, feLugossy László, Wahorn András) archaizáló, prehistorikus elemekre emlékeztető montázs (Szirtes János) és organikus, folklorisztikus és antropomorf szobrok (Samu Géza, Varga Géza Ferenc) felelnek, a sci-fi-diszkó paródiát (Nyári István) ellenpontozza a rejtett hangszóróból szóló alternatív zene vagy a zenélő szobrok (Lois Viktor, Móder Rezső) látványa. A hetvenes évek hűvösen és személytelenül szétdaraboló, analizáló törekvései és a szürke lét helyébe a nyolcvanas években a műfaji határvonalak áttörésére, az egész megragadására tett kísérletek lépnek, melyeket öntörvényű, színes egyéniségek csoportjai celebrálnak. A kozmikusra tágított terek „kukkolása" (Lengyel András, Várady Róbert, Gábor Áron, Méhes Lóránt – Vető János) mellett az underground összművészeti eseményei is dokumentálódnak. Láthatjuk a „kultúraegészben gondolkodó" irodalmi Új Hölgyfutár Revue néhány példányát (Szkárosi Endre), excentrikus divatbemutató meghívóját (Király Tamás), látványvilágra épített koncertek képi (Pácser Attila) és tárgyi (Koncz András, Böröcz András) lenyomatait vagy színpadias performanszok díszletei mellé rendelt fotósorozatot (El Kazovszkij). A rendezők számára az alternatív közösségek felsorolásszerű bemutatása is fontos lehetett: a korszak művészeti eseményeit ismerő számára jogosnak, bár kissé könyvízűnek tűnik a Rózsakör–Rabinec Stúdió, az INDIGO-csoport, a Vajda Lajos Stúdió, a XERTOX- vagy a plakáttervezőket tömörítő DOPP-csoport tagjainak szerepeltetése. Az alternatív kulturális nyilvánosság helyszínei között az FMK csak

egy volt a sok közül,

olyan ellenőrzött terep, ahol bemutatkozhattak a hivatalosan el nem fogadott művészeti jelenségek. A nyolcvanas évek kiállított programfüzeteit tanulmányozva feltűnő, hogy a klubnak sokkal szélesebb körben kellett megfelelnie az elvárásoknak, semmint hogy sajátos, egyéni profillal rendelkezhetett volna. Másrészt az alte-rock képviselői rendszeresen felléptek egyetemi klubokban (Bercsényi, a BME Kollégiuma, Közgáz), művelődési házakban (Kassák, Ganz Mávag, Ikarus, MOM), s a képzőművészek számára sem egyedül az FMK jelentette az ismertséghez szükséges egyetlen kitörési pontot. A hatalommal szembeni lavírozás mindennapos gyakorlatára utal, hogy 1983-ban Gémes Jánost (Dixit) kitiltották az FMK-ból, vagy hogy ez az intézmény „büszkélkedhet" a Magyarországon politikai okokból betiltott kiállítások legkésőbbi darabjával (1984, *Magyarország a Tied lehet*), s a radikális „csakegykislány. Nehézzenei klub" is csak abban az időben (1986) jöhetett létre, amikor – túl két lemezen – az A. E. Bizottság együttes befejezte pályafutását. Az FMK attól volt más, mint a többi, hogy zártkörű volt, csak a tagsággal rendelkező egyedek (+ rokonaik és barátaik) ismerhették előnyeit és hátrányait. Azok az emberek, akiket ott láthatunk Szilágyi Lenke és Lugosi Lugo László fényképfelvételein, akik például ott lehettek az *Eszkimó asszony fázik* című film Trabant-koncertjének felvételén. Nekünk, a többieknek csak az ezerszer átmásolt demokazetta jutott, illusztrálandó megfakuló emlékeinket.

Dékei Krisztina

Bp. VI., Andrássy út 112. Nyitva március 15-ig, naponta 10-től 18 óráig

Színházbaráti látogatás

Csoda Varsóban

Nos, az még rendben lenne, hogy amikor a lengyel színház nagyjairól beszélünk, akkor jó néhány nevet tudunk sorolni – még azok is, akik különösebben nem ásták mélyre magukat a lengyel kultúrában: Grotowski, Kantor, Szajna, Jarocki, Świnarski; még az is rendben van, hogy innen Magyarországról is jól látszik az új színházi nemzedék, a harmincas, kora negyvenes generáció: Brzoza, Jarzyna, Warlikowski, Jan Klata. Az nincsen rendben, hogy a lengyel színházi kultúra innen Magyarországról mégiscsak néhány – ilyen-olyan okból – fanatikussá lett ember ügye és terhe, mi meg, magyarországi színháziak és szakírók, oda se hederítünk, hacsak nem valami rangos fesztiválon.

Miközben, úgy tűnik, Lengyelországban elég jó árfolyama van a magyar színháznak – Zsámbéki, Gothár, a Katona, Kaposvár a lista eleje, de mindenki tudja, kicsoda Schilling Árpád (persze, a *Liliom* már 2001-ben kint járt Toruńban), Bagossy László (szintén Toruń, 2003, a kritikusok különdíja) meg Háy János, akinek a *Gézagyerek* című drámája előbb Pinczés István magyarországi rendezésében nyert második díjat odakünn, majd maga Zbigniew Brzoza, a varsói Teatr Studio igazgatója rendezte meg, előbb az egyik főiskolán, majd a lengyel tévészínházban (ja, mert Lengyelországban még mindig létezik ez a műfaj, minden héten színház van a tévében, a fele külföldi darab, a nézőszámok milliósak).

A VARSÓ TEATR STÚDIÓ VENDÉGJÁTÉKA A KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZBAN

Wrocław

A wrocławi Grotowski Központ elsősorban „szellemet" őriz; a hajdani Laboratórium Színház szellemét. A felújított kis ház legfölső szintjén a színházterem inkább próbateremnek jó – de egyik oldalán az a téglafal látható, amelyik még... Jaroslaw Fret, Grotowski egykori színésze, a központ igazgatója mondja el, hogy a hely '89 óta archívum, kutatóközpont és „minikönyvtár", de immár egy színház is működik itt (nem is itt, hanem a várostól nem messze lévő, még Grotowski által vásárolt „farmon", ahová busszal viszik a közönséget), pontosabban egyetlen produkció, a Grotowski szellemében sok év alatt készült *A gyermekség evangéliuma*. A Lázár feltámasztásának történetét rekonstruáló produkció készítése során a társulat többek között Grúziában, Görögországban és Bulgáriában gyűjtött autentikus zenei és liturgikus anyagot. Az előadás márciusban a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében a Merlin Színházban szerepel.

Amikor a modern és ronda, ám belülről meglepően funkcionális irodaházban Kazimierz Budzanowski, az alsó-sziléziai vajdaság kulturális vezetője fogad, minden hivatalnoki körülményességre és unalomra föl vagyunk készülve. A meglepetés kellemes: a mai hivatalnok tegnap és azelőtt tizennégy évig a nevezetes wrocławi Teatr Polski igazgatója volt, amelynek – dicsekszik el – jelenlegi székéből egymillió złotyval többet juttat a vajdasági büdzséből. Fejből vágja az adatokat: a vajdaság tizenhat kulturális intézményt tart el – ez ugyan jelentős csökkenés a néhány évvel ezelőtti 56-hoz, de mivel a városok által fenntartott intézmények sokkal jobban vannak elerezstve, ez a normális, magyarázza. Lengyelországban egyébként a GDP 0,2 százalékát fordítják kultúrára (gyanítom, hogy nálunk többet), ez persze kevés, teszi hozzá. A Teatr Polski – melynek majdnem 800 fős nagyterme és 260 fős kamaraszínháza van, 4 millió złotyt kap a központi költségvetésből, 4,2 milliót a Vajdaságtól, ehhez jön az egymillió złoty bevétel (az egyszerűség kedvéért hatvannal szoroztuk a złotyt, ha a forintösszegekre voltunk kíváncsiak – a jegyárak pedig 15–30 złoty közt vannak).

Varsó

„A varsói Teatr Rozmaitości olyan, mintha a Krétakörnek már színháza lenne", mondja Bába Kriszta, a varsói Magyar Intézet igazgatóhelyettese, csak hogy tudjam, merre hány óra. Tudom. Az igazgatói irodában a direktor két munkatársa fogad, az ablakon röntgenfelvételek darabosra tört lábszárcsontot mutatnak – még jobban tudom. Grzegorz Jarzyna, a direktor hat éve, harmincéves kora óta áll a kisméretű, alig kétszáz személyes színház élén; áll, már amikor éppen nem külföldi fesztiválon játszanak. Jarzyna saját, nagy port fölvert előadásai mellé Krzysztof Warlikowski, az új lengyel színház másik ifjú csillaga is leteszi a maga névjegyét: a *Bakkhánsnők* (Euripidész) után Sarah Kane *Megtisztulva* című darabjával például (ez különben három színház együttműködésével jött létre, a varsói mellett a wrocławi Współczesny és a poznańi Polski Teatr „vállalta a balhét"); az előadás a hírek szerint hamarosan Magyarországon is látható lesz.

111

111 ▪ ALMÁSY ALADÁR (1946–)

Cinkezaj

49,5 x 71 cm
Olaj, vászon
Jelezve hátoldalán: Almásy Aladár, Cinkezaj

Kikiáltási ár: 250 000 Ft

112 ▪ ALMÁSY ALADÁR (1946–)

A Halepigon

130 x 100 cm
Olaj, vászon
Jelezve hátoldalán: Almásy Aladár A Halepigon
Marcel Duchamp 1991-ben lett kész

Kikiáltási ár: 250 000 Ft

cf. ZAMBÓ ISTVÁN

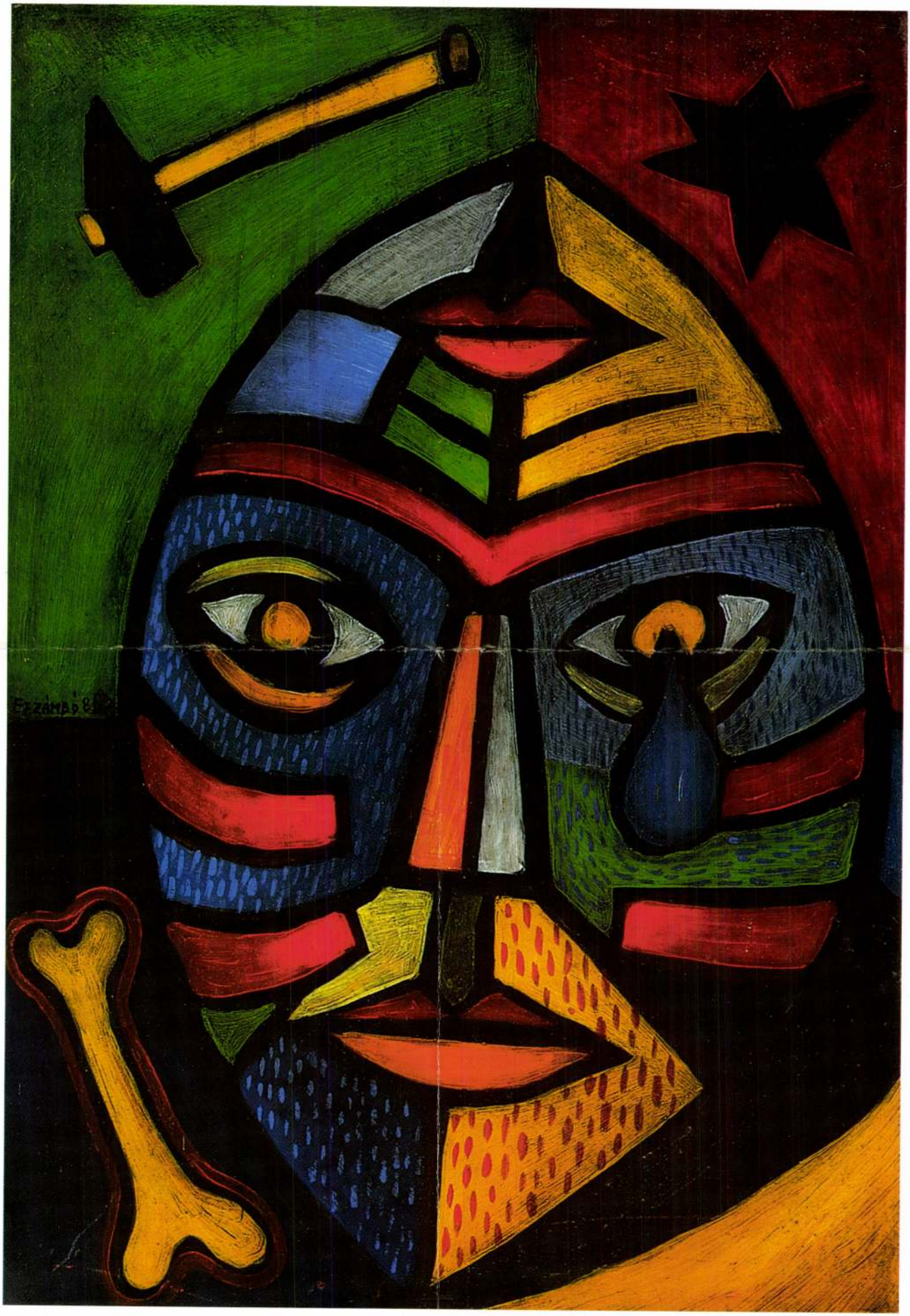

Zsenia Bozukova és ef Zámbó István festőművész kiállítása december 10-ig, munkanapokon 14–18 óra között látogatható a budapesti Bartók 32 Galériában (XI., Bartók Béla út 32.). *(mh)*

2004. nov. 26.
pentek 11.
Magyar Hírlap

....Ft, azaz .....

.....
témafelelős

zéről hitelesített számla másolatok egyidejű csatolása

szeget, ha a Kedvezményezettnek ÁFA levonási joga
ok, dologi kiadások, beszerzések nettó értékeihez

ef. Zámbó István

Új Művészet
2004. Márc.
XV. évf. 3.

13. old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 FEB 22

DOLGOZÓK LAPJA

Zámbó Kornél kiállítása

1021

Zámbó Kornél kiállítása

Február 23-án, pénteken, 17 órakor nyílik meg az oroszlányi városi tanács klubtermében Zámbó Kornél festőművész kiállítása. A tárlatot Havas Márton, a városi tanács elnöke nyitja meg, majd tárlatvezetést rendeznek.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 I. 342

Név: Zambó Józsefné

Foglalkozás: játékkártyafestő

Szárm.hely: Pest

Hitfelekezet: R.K. Csal.állapot: özvegy

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1818 XI. 30

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

Zambó József

pesti kártyafestő a
XIX. sz. első feleben
Négy segéddel dolgozott.

U. 4066

Magyarország
1925. márc. 22.
(Kártyasok és kártya-
festők a régi Pest-
Budán.)

Vasárn. **3** Xav. Ferenc		Protestáns: Olívia Görög: Szofoniasz Izraelita: Kislev 15
Hétfő **4** Borbála		Protestáns: Borbála Görög: Dam. János Izraelita: Kislev 16
Kedd **5** Szabbasz		Protestáns: Vilma Görög: Szabbasz Izraelita: Kislev 17
Szerda **6** Miklós		Protestáns: Miklós Görög: Miklós Izraelita: Kislev 18
Csütört. **7** Ambrus		Protestáns: Ambrus Görög: Ambrus Izraelita: Kislev 19
Péntek **8** Mária fog.		Protestáns: Mária Görög: Patáp Izraelita: Kislev 20
Szomb. **9** Fourier	1933 **DECEMBER** 31 nap	Protestáns: Natália Görög: B.-A. fog. Izraelita: Kislev 21

49-ik hét. Nap kelte 7 ó. 28 pk. — Nyugta 16 ó. 12 pk.

Zambó József

U. 4066

Szabó Károly: Régi magyar Könyvtár

VI. 218

Zambó (Sambo)

József

kártyafestő

l. Pest 1815-27

Kolbkártyaf

Zambó József

kárpitgyártó, Pest.

1818 – 1827.

Lásd

Tanulmányok Bpest I

135, 139. l.

140, l.

Életkép.

A beszállásolás.

A balra lévő ház előt
fogva vezeti, udvariasan fog
kit szolgája követ. A háttér

Beszállá

fölül jobbra: Honderühez.

Kny., alányomással,

Kubó Károly
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-745, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

1970 JUL 7

1021

5

Látogatóban

Dombon áll a majki kastély. A százados torony kopott falai irányjelzőként emelkednek az erdő fái fölé. A domb ölén a tó; tükrén kilenc tavirózsa bontja szirmait. Napsugár ébreszti a lótusz-családot minden hajnalon. És ilyenkor fehér páragomolyagok emelkednek a tó felől. S a dombnak ütközve, a fák között észrevétlenül megszöknek a melegnek igérkező nap elől.

Napverte· páranélküli reggelen, úgy kilenc óra körül érkeztünk a kastélyhoz. A díszesen kovácsolt vaskapun lazán állt a lánc; a résen harman nyomakodtunk át, s egy perc múlva már a lezárt kastélyajtó szegletében, a csengő gombján volt az újjunk.

„Vagy alusznak, vagy nem hallják!" — vagy mégsem? Odabent már fordul a kulcs kattan a zár és egy szempillantás múlva sarkig tárja az ajtót a „házigazda": Zámbó Kornél. A festőművész széles mosolya kíséri a fogadtatást: ·,Szevasztok! Ugye elnézitek, hogy ebben a strandkosztümben fogadlak benneteket, de ez a hőség..."

Ha festő lennék· mondom, megörökítenélek Kornél és művemnek azt a címet adnám, hogy Művész, fürdőnadrágban; egyébként mondd, mit csinálnak a kísértetek? Valóban, toldják meg utitársaim, hogy élnek itt a szellemek? ,·Hagyjátok el, ne boszszantsatok még ti is. „Na jó: egyébként is nemrég számoltunk be olvasóinknak a majki kísértetről...

A lakószobából a műterembe lépünk. Körbe, mindenütt rajzok, vázlatok. Mindenki ott ül le· ahol helyet talál. Egy gumimatracon mentegetőzöm: „Köszönöm, most nem iszom, nemrég tejet reggeliztem". A művész felesége nem enged a „huszonegyből": krinolint és kenyeret kínál, s erre már ·,csúszik" a kövidinka.

A házigazda ismét tölt; kínál és koccintunk. A gyerekek is itt vannak? Persze, válaszol a művész, a parkban játszanak. És ebben a pillanatban kivágódik az ajtó és a Zámbóikrek — az ötéves lány és fiú — kipirult arccal valósággal berobbannak a műterembe. Ez aztán az idilli magány, a művészt megihlető környezet! Hiába is cukkoltok, mondja Kornél· az én múzsám a család zsivalya. Szaván fogjuk a művészt: megtekinthetnénk a legújabb művedet? Máris invitál; a szoba túlsó sarkában befejezés előtt Móricz Zsigmond lebilincselő portréja. Méltán megcsodáljuk. A megyei művelődési központ tulajdona lesz ez a mű, azt hiszem a könyvtárba kerül — mondja a házigazda, majd kimutat az ablakon.

— Mit szóltok ehhez a napfényes gyönyörű tájhoz? Minden nap, minden órában felfedezek itt valami szépet· valami újat. — És mintha kicsit zavarba lenne, a teli poharakat búcsúzóul körbe kínálja.

(Kubik)

TOTÓ

27. heti eredménye

1.	Ózd—Oroszlány	2:1	1
2.	BKV Előre—FŐSPED	0:1	2
3.	ZTE—Kecskemét	0:3	2
4.	MÁV DAC—BVSC	2:0	1
5.	Sz. MÁV—Szf. MÁV	3:2	1
6.	Győri D.—KISTEXT	0:1	2
7.	Budafok—KFSE	2:1	1
8.	PBTC—Mázа-Szászvár	1:5	2
9.	K. Táncsics—Z. Dózsa	0:0	x
10.	Nagybátony—Kisterenye	7:1	1
11.	Középítők—Lehel	0:3	2
12.	DEAC—Sátoraljaújh.	1:1	x
13.	Cegléd—Miskolc	1:0	1
+1			
14.	Gyula—Szeg. Dózsa	2:2	x

13 találatos 1 darab, a nyeremény 372 893 forint.

13 plusz 1 találatos szelvény nincs.

12 találatos 35 darab, a nyeremény egyenként 7103 forint.

11 találatos 423 darab, a nyeremény egyenként 588 forint.

10 találatos 4185 darab, a nyeremény egyenként 89 forint. A 28. hétre átvitt jutalomösszeg 330 024 forint.

Világ Kupa

Megtörtént a megegyezés a Feijenoord Rotterdam és az Estudiantes De la Plate között a labdarúgó Világ Kupa

Sp

ifjúsági Kupa 1945—1

Gy
és a Bányá

A SZOT és az MLSZ nemzetközi ifjúsági labdarúgótornájának első fordulójából két mérkőzést vasárnap délután a Tatabányai Bányász sporttelepén játszottak le. A „családias légkörben"

A Bányász-v

ZÁMBÓ KORNÉL

24 ÓRA 1994. X. 25

Zámbó-groteszkek Békéscsabán

Zámbó Kornél festőművész különleges groteszk világot teremtett festményeivel az elmúlt három-négy esztendőben. A múlt és a jelen „szörnyalakjaival" népesíti be festményeit, a középkori Bosch különös világát is felidézve. Ezek az emberi „szörnyalakok" azonban jelképiségükben is valóságos figurák – az elmúlt világ rekvizitumai, őskövületei, veteránjai – a képmutatás, a harácsolás, a hazugság, a paráznaság, a mértéktelenség megtestesítői – közülünk valók, vagyis mi vagyunk. Zámbó groteszkjein az „emberiség nevetve búcsúzik múltjától", s ez az önironikus leleplezés és búcsú felszabadító erejű, katarzist teremtő is egyúttal.

Legutóbb a Miskolci Nemzeti Színház Hamlet-előadásának premierjéhez kapcsolódva láthatta a közönség a képeket – most újabb színházi bemutató kísérő tárlatán szerepelnek az alkotások. A békéscsabai Jókai Színház Dürrenmatt János király című drámáját mutatja be október 29-én este, s a hatalom és a lelkiismeret összeütközését tragikomédiában oldó színjátékhoz várhatóan jól illeszkednek majd e groteszk festmények a színház előcsarnokában – és mintegy bevezetik a képek a nézőt az előadás hangulatába is. Az első úgynevezett „páholy-előadást" (a színházat anyagilag támogatók, páholyt-vásárlók alkotják a közönséget) party követi, társasági est, amelyen Mezei András költő mutatja be a művészt és a kiállítást – a festő rajzaiból aukciót is rendeznek.

Mogyorósbányán is fellobbant a gázfáklya...

Mogyorósbányán sokan eljöttek arra az ünnepélyre, amelyen a falu polgármestere, Rózsahe-

luba már korszerű, tiszta energiával fűtenek. Július 10-én kezdődött a gázműépítés, és határ-

ZÁMBÓ Kornél

Kiáll. Zalaegerszeg. Kisfaludy Stúdió Terem, 1985

T. A.

Zámbó Kornél zalaegerszegi tárlata

Népszava 1985. márc. 1. G.

A few drafts and fragments
that he actually set out to
indicated in his letters.
however modest in size, is ex-
profound thoughts and fruitful
was, for instance, in one of
lysing works of fine art that
ed and open works of art was
ime;[13] the same idea was de-
ács in his essay Beszélgetés
Conversation on Laurence

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Zámbó Kornél

Dolgozók Lapja

1967 FEB 15

Zámbó Kornél képei a Kuny múzeumban

A tatai Kuny Domokos Múzeum programjában szerepel fiatal mai alkotók munkásságának bemutatása, népszerűsítése is. Így kerül sor a hónap végén a tatai művész-tanár, Zámbó Kornél kiállítására a múzeum toronyszobájában.

A művész régebbi és legújabb képeit mutatja be, mintegy keresztmetszetét adva eddigi munkásságának. Az oroszlányi bemutatkozásán szerepelt munkák egy egész sor új festménnyel bővültek, és így mintegy 40 grafika és olajkép szerepel majd a hónap végén nyíló kiállításon.

Az érdekes „helyi" tárlatot egy hónapig láthatja majd a közönség.

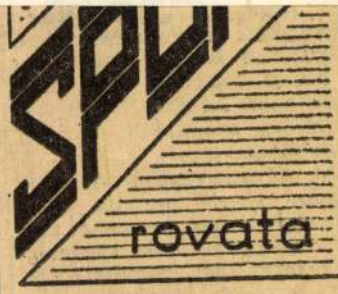

Vasúti kedvezmény

Zámbó Kornél

festőművész kiállítása, Tata, Kuny Domokos Múzeum. - Ism: (gombkötő) Komárom Megyei Hírlap, 1967. márc. 12.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970.1.sz. 65-107.l./
94. l.

Zámbó Kornél Jedő

Mürek nem emlitve

1966. Feb. 6. Komárom Merjei Dolgozók Lapja

Zámbó Kornél festő

Szívesen emlisi oroszlányi hiállitá-
sát

Komásom Mergei Dolgozók Lapja 1966 már 15

MIK.

Zámbó Kornél

Kiállitási kritika

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1966 máj.12.

DOLGOZÓK LAPJA

1021

Műteremben

A műterem — egy általános iskola semmire nem használt szertára. A művész bizonyára így sóhajtott fel: „De jó, hogy a típustervek nem mindig hibátlanok. Ime, itt van ez az általános iskola, ahol a műterem van. Csak alsó tagozatos gyerekek járnak ide, mégis öklömnyi betűk hírdetik a típustervek változtathatatlanságának szigorú törvényét: Természetrajzi előadó. A terembe most egy osztály jár. A szertár viszont, nagy ablakával, puritánságával éppen arra áhítozott, hogy egy festő költözzön be ide. Szerencsés véletlen. S milyen szerencse, hogy nem is lakom messze."

A műterem gazdája Zámbó Kornél, az Eötvös gimnázium tanára, festőművész. Most nagy tablókat rakosgat, rendezget. Első önálló kiállítására készül. A tatabányai Fiatal Értelmiségiek Klubjának nagyon egészséges kezdeményezése ez: teret, lehetőséget adni a megye fiatal művészeinek a megnyilatkozásra.

— Izgalommal jár az előkészület az első önálló bemutatkozás. Aztán jön a következő tárlatom is. Májusban Oroszlányban egy nagyobbszabású kiállításomra is sor kerül.

A legfrissebb csendélet

Ötödik elemibe járt, amikor elhatározta, hogy rajztanár lesz. Képzőművészeti gimnáziumban érettségizett, majd Egerbe került, a főiskolára, rajz-földrajz szakra. Főként rajzot tanít. Meg ábrázoló geometriát, meg művészettörténetet. Egyszóval szakmai vonatkozású tárgyakat. S rendszeresen fest. Most például?

— Most például egy nagyobb képet tervezek. Már meg is van hozzá a kompozíciós vázlatom, s a színvázlatom is. — Mutatja. Három alak látható a rajzon. — A kép címe: Tatai halászok...

A kiállítások látogatóinak Zámbó Kornél neve ismerős. Képei szerepeltek már a megyei tárlatokon, s a pedagógus festők országos kiállításán is. Most a FÉK-tárlatán a tatabányai Technika Házában mintegy huszonöt képét láthatják majd az érdeklődők.

Kaktusz az asztalon, kaktusz egy friss képen. A valóság szürkészöld színei mintha

DOLGOZÓK LAPJA

Értelmesen tanc

NÉHÁNY HETE már foglalkoztunk lapunkban a banai termelőszövetkezeti pártszervezet életével. Megemlítettük, hogy a munka megjavulásához, a kibontakozáshoz hasznos lenne a járási szervek segítsége is. A járási pártvégrehajtóbizottság egyébként készült is erre, hiszen már előzőleg munkatervébe iktatta, s a napokban meg is vitatta a pártszervezet gazdaságszervező tevékenységét.

Igaz, egy pártszervezet tevékenységének ez csupán egyik része, oldala. Ám az egyik legbonyolultabb oldala: a munkastílus kialakítása során a termelőszövetkezeti pártszervezetek talán éppen itt támaszkodhatnak a legkevésbé megszilárdult hagyományokra. Mi tagadás, érződik ez Banán is, mind a községi közös vezetőség, mint az alapszervezet munkájában.

A gazdaságszervező munkának „klasszikus" módszere a gazdasági vezetők beszámolóinak meghallgatása és megvitatása. Nem szószaporítás a két főnév említése: a puszta meghallgatás ugyanis önmagában még keveset ér. Márpedig — a járási vizsgálat tapasztalatai szerint — a közös pártvezetőség ezen még lényegében nem jutott túl. Fél év alatt hét-nyolc ilyen tájékoztatást [illegible] séges is. Negyvenhárom kommunista egy termelőszövetkezetben nagy erőt jelent. De csak akkor, ha megfelelően összefogják, tájékoztatják, irányítják. Jelenleg viszont éppen ez akadozik: a párttagság nem kap megfelelő tájékoztatást a tsz életéről, a legtöbb kommunistának nincs megbizatása.

KIDERÜLT a járási pártvégrehajtóbizottság ülésén, hogy a banai kommunista vezetők egy kicsit misztifikálják a gazdaságszervező munka fogalmát: túlságosan nagy, bonyolult, szinte megfoghatatlan dolgot látnak benne. Holott... már néhányszor egészen egyszerű, szinte elemi intézkedés is sokat jelentene. Például: a pártfórumok ne az illetékes szövetkezeti szervek állásfoglalása után, hanem előzetesen vitassák meg a szőnyegre kerülő legfontosabb kérdéseket. Igy mindjárt lenne értelme összeülni, megbeszélni, vitatkozni, javaslatokat tenni — s ennek emellett a tsz közösége is hasznát látná. (Ami egyébként nem is „emellett", hanem voltaképpen a legfontosabb az egészben.)

S ez egy [illegible]

csak itt, de számos más helyen is még csak tapogatóznak a gazdaságszervezés, a pártellenőrzés helyes módjainak kialakításában. Sok az általános napirend — „tavaszi munka", „betakarítás", „zárszámadás" — ahelyett, hogy (a testület tagjainak előzetes felkészülése után) egy-egy részterületet vennének alaposabban, behatóbb elemzés alá. Igy tudnának érdemleges javaslatokat tenni, határozatokat hozni, egyszóval kézzelfoghatóan érzékelhetővé válna a közös gazdaságban a pártszervezet által nyújtott segítség.

A JÁRÁSI SZERVEK részéről is még több támogatás kellene ehhez az alapszervezetek számára. S hadd tegyen ehhez a krónikás is egy javaslatot. Két-három éve a járási párt-végrehajtóbizottság egy kitűnő összeállítást készített arról, hogy milyen legyen, mire terjedjen ki a gazdaságszervező munka a tszpártszervezetekben. Talán elő lehetne ezt ismét venni, s ne[illegible] ki[illegible]ni az itt szereplő irány[illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JAN 27

Komárom Megyei Dolgozók
Lapja

Zámbó Kornél

ÉPÍTŐMUNKÁS

lnökségének ülése

szmt-k elnökségi üléseire. A megyei társadalombiztosítási tanácsok titkáraitól, a társadalombiztosítási igazgatóságok vezetőitől, az állami emberektől azt kéri az elnökség, hogy fejlesszék tovább az apparátus döntéselőkészítő és lebonyolító munkáját, hogy csökkenteni lehessen a tisztségviselők ez irányú és meglehetősen nagy leterheltségét.

Ezt követően az elnökség a szakszervezetek és a SZOT 1985. évi *gazdálkodásáról* szóló jelentést tárgyalta. Egyetértéssel állapította meg, a testület, hogy az elmúlt évben a szakszervezetek és intézményeik eredményes gazdálkodást folytattak, a bevételi előirányzat 105,1 százalékra, a felhasználás 97,8 százalékra teljesült. *Nőtt a tagság részére történő közvetlen juttatás összege.* A tagdíjbevételekből különböző segélyekre, üdülési célokra, kulturális és sportkiadásokra az előző éveknél többet fordított a mozgalom. Rendszeressé vált a nyugdíjasok, nagycsaládosok anyagi támogatása, az üdülési beutalójegyekhez, utazáshoz való hozzájárulás. Fontosnak tartja az elnökség, hogy a SZOT és a szakmai szakszervezetek tovább keressék az új bevételi lehetőségeket, a gazdálkodás korszerűsítésének módjait.

Az elnökség jelentős eredménynek tartja a 96,4 százalékos szervezettségi szintet, az elért tagdíjbevételt, amely az összes bevétel 86,1 százalékát képezi. Ugyanakkor a tagdíjtervek teljesítésében mutatkozó kisebb lemaradások, valamint a szervezettségi szint évek óta tartó egykét tizeddel történő csökkenése miatt felhívta az alapszervezetek figyelmét a tagdíjszervező és tagdíjmunka fejlesztésére, mert ez alapozza meg az alapszervezetek gazdálkodásában a tagság szociális, kulturális és sportolási igényeinek jobb teljesítését. A testület szükségesnek tartja a tagság körében jelentkező új igények mélyebb megismerését, ezek rangsorolását. Teljesítésüket a gazdálkodás belső tartalékainak feltárásában, a jóléti és kulturális alapokkal való célszerűbb gazdálkodásban látja.

D. L.

---

iváló szövetkezet

munkaszervezésre. Ez utób-

öttagú brigád, amely eddig

Zaníbó Kornel

Nejprave 1986. V. 10.

Zámbó Kornél

SZOMBAT, 1986. DECEMBER 13. **NÉPSZAVA**

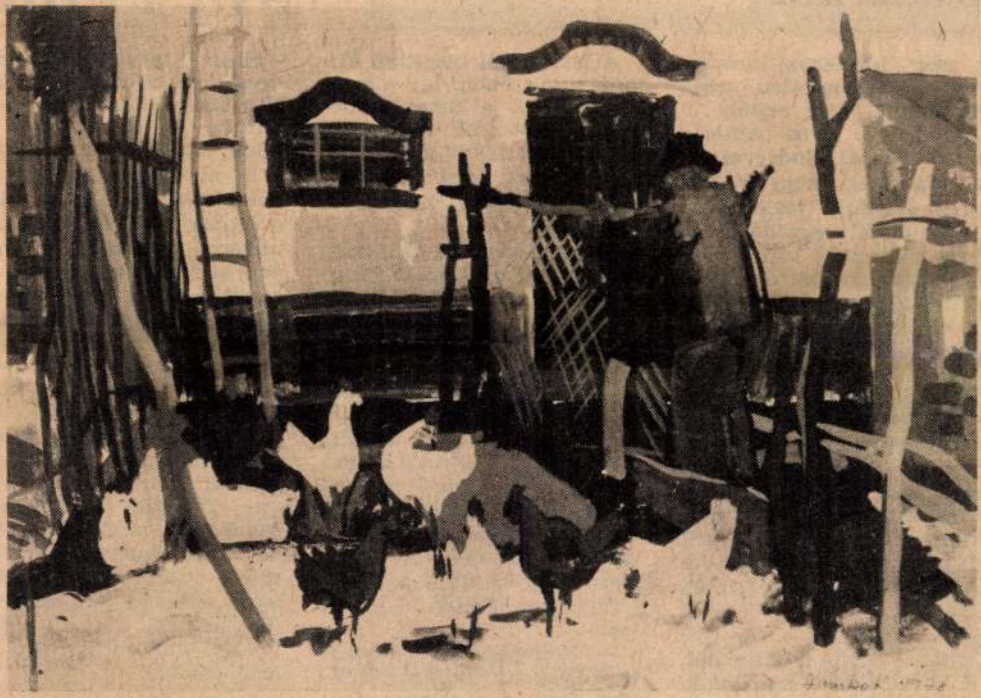

Zámbó Kornél **GAZDASÁGI UDVAR**

jában
is). Együtt jár
elemi iskolába, technikumba,
és a Pestföldi Gépgyártó
Vállalat szakmunkásai lettünk.

Katonai kötelezettségünket is egy alakulatnál teljesítettük. Utána, egy évig se legénykedve, pár hónap eltéréssel, megnősültünk. Kispál Endre Csolnokon talált magának feleséget, az ottani papírgyárban, ahol kiküldetésben egy új gép szerelésén dolgozott. Én az utcánkból Rostás szomszédék lányát, Magdát, vettem el feleségül.

A szüleinkhez nősültünk, kényelmes családi házba. Az asszonyok már első látásra
barátnők lettek. Csak a kar-

— ...
zunk — súgtam ...
távoztam.

Hazaérve, Magda kételkedett a történtekben ...

Másnap, munka közben, nem mertem Endrétől kérdezősködni. A komor arcából megértettem lekiállapotát. A munkaidő után azért megvártam, hogy régi szokásunk szerint együtt menjünk haza.

Az utcán Endre kezdte a szót:

— Holnapra elkéredzkedtem. Még ma Csolnokra utazom, Lenke szüleihez, megmondani, miért válok el a lányuktól. Lenkével már tudattam, hogy nincs bocsánat

Lenke
tudják, hol tartózkodik.

Endrével együtt nemcsak tanácstalanok, dühösek is lettünk.

— Türelem, türelem, ká
izgulni! — szólt ránk Mag
da olyan hangon, mint ak
rájött valamire. — Szerin
tem Lenke tudatosan elbújt
megijeszteni Endrét! Várjá
tok ki, míg megunja a ko
médiázást! ...

Ebben maradtunk; egyelő
re várunk. De néhány na
múlva a papírgyárból levél
ben szólították föl Lenkét

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Zámbó Kornél

Komárom Megyei Dolgozók Lapja

1966 JUN 10

[illegible] az erőmű 40 ezer tonnát befogadó széntárolójába.

— **Oroszlány** művelődési intézményeinek rendezésében nyílik meg június 11-én szombaton délelőtt fél 12 órakor a városi tanács klubjában Zámbó Kornél tatai képzőművész kiállítása.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Komárom megyei

Zámbó Kornél

1967 MÁR 12

1021

Képzőművészet

Zámbó Kornél kiállítása a Kuny múzeumban

A tatai Kuny Domokos Múzeum kiállító terme nemcsak helyet, de rangot is ad a fiatal festőművész-tanár első „hazai" bemutatkozásának. Zámbó Kornél, tatai művész képei gyűjteményes formában most kerülnek először a város érdeklődő közönsége elé. (Bár alkotói feladataival. (Havas utca, Kútnál). Élőek, elevenek portréi, (Zöld arckép, Tanulmányfej, Öreg bányász, Nagymama) a Kasban című olajképe pedig a kiállítás leghatásosabb, legérettebb darabja.

Megkísérli, hogy általánosabb érvényű mondanivalóját

Vásár (olaj)

Oroszlányban egy esztendeje már jelentkezett önálló kiállítással, ezt a jelenlegi gazdagabb és teljesebb anyagát mégis a bemutatkozás igényével szerkesztette, állította össze.) Ismét csak alá lehet húzni, nagyon hasznos, hogy a Kuny múzeum lehetőséget teremt fiatal, most kibontakozó alkotók megnyilatkozására is. S nemcsak a klasszikusok, a vitathatatlan értékek, a „megméretett" alkotások bemutatására vállalkozik, de a „múzeumi szentély" rangjával fémjelzi a fiatal művészek szándékát, eredményeit, kibontakozásuk, előrehaladásuk útját is.

Mert a kiállítás, a megnyilatkozás elengedhetetlen a „megméréshez" és így a művészi fejlődéshez is. S ez különösen fontos olyan induló képzőművész számára mint Zámbó Kornél. Míg a megyei kiállításokon 17—20 kiállító munkái közt csak egy-egy szín jelenthettek képei, addig a mostani gyűjteményes tárlat már összefoglaló jellegű, és jelentőségű. Az, hogy több év termelése került így össze az anyagban a bemutatkozásnál szerencsésnek tűnik. Kissé tükrévé válnak a tárlat képei a megtett útnak, amely a táj, az élet mindennapi jelenségeinek festői pillanatképeitől, a tudatosabb emberábrázolás felé, az esetleges, az egyedi jelenségek megragadásától, a tudatosabb komponálás, az általánosabb érvényű festői, alkotói mondanivaló megfogalmazásáig vezet.

Olykor még érződik, hogy keresi egyéni hangját, sajátos, a csak rá jellemző stílust, és kifejezési formát. De legjobb tájképei (Külszíni fejtés, Tatabányai táj) jelzik, hogy meg is találja.

Egy-egy nagyobbigényű vállalkozása, olajképeinek sora, jelzi, hogy egyre inkább meg tud birkózni az emberábrázolás bonyolultabb, összetettebb (egy auschwitz-i látogatásának élményét) absztrahálta bb, átírtabb, lényegre törőbb módon fogalmazza meg. S bár új és szokatlan számára ez az ábrázolásmód, a képek őszintesége, hitele kétségtelen.

A fiatal tatai művész rokonszenves kiállításának egésze bíztató és ígéretes. A legjobb képei pedig jelzik, hogy lesz ereje önmaga és művészete, mondanivalója és stílusa gazdagításához.

(gombkötő)

nisták" vagyunk...

magas fizetését. Ez azonban természetes jelenség. A fizikai dolgozók egy része még ma is úgy látja, hogy aki nem áll a gép mellett, nem fogja a csákány nyelét, egyszóval nem végez fizikai munkát, az nem érdemel magasabb keresetet. Az még sajnos, elkerülheti a figyelmüket, hogy a magasabb beosztással járó munkakör nagyobb felelősséggel, és az eset többségében sok és megerőltető előtanulmánnyal és szellemi megterheléssel jár.

Most azonban nem ezen van a hangsúly. Az anyagi érdekeltség fokozásának természetes velejárója kell legyen a nagyobb felelősséget vállalók, a munkájukkal társadalmilag nagyobb hasznot hajtó dolgozók fokozottabb mértékű anyagi ösztönzése. Ennek a kérdésnek a központba állítása azonban politikailag nem látszik szerencsésnek. A reform ugyanis elsősorban a fizikai dolgozók nagy tömegeinek, egész népünknek anyagi érdekeltségét hivatott fokozni. A reformnak a kétkezi munkás a központi alakja. Az ő szükséglete, életszínvonalának fokozása, a jobb korszerűbb, olcsóbb termékek előállítására való ösztönzése a fődolog. A vezetők ennek a központi gondolatnak a realizálását segítik elő, s ha jól csinálják ezt, akkor természetesen ők is megérdemlik a nagyobb keresetet, ha pedig rosszul, akkor anyagilag is megérzik azt. Az ő esetükben tehát nem a nagyobb egyéni jövedelem, hanem az eredményes vagy eredménytelen irányítás és az ettől függő kereset közötti szoros összefüggés a döntő.

Távol áll tőlünk, hogy bárkit is besoroljunk valamilyen elmarasztaló kategóriába. A reform ügye nem azon múlik, hogy egy-két ember hogyan vélekedik róla. A tömegek tudatos vagy tudattalan félretájékoztatása, a vezetők és a fizikai munkások anyagi érdekeltsége közötti lényegtelen különbségek felnagyítása azonban árt a reform propagandájának. Ebben az esetben az anyagi érdekeltségnek, mint általános jellemzőnek a hangsúlyozása a döntő. Aki a különbségeket túlozza el, annak magatartása súrolja a demagógia határait.

Persze a reform kapcsán számtalan más előny is adódik, ami mind-mind a dolgozók nagyobb érdekeltségét szolgálja. Az üzemi demokrácia kiszélesítése, a vállalatok ügyeinek áttekinthetőbbé, ellenőrizhetőbbé tétele, a dolgozók aktív részvétele az irányításban és az ellenőrzésben, az egyéni, vállalati és társadalmi érdek jobb összehangolása és érvényesülése bizonyára ez a kérdések iránt eddig közömbös emberek érdeklődését is felkelti. Kár lenne azonban nem számot vetni azzal a ténnyel, hogy a kereset, a jövedelem növekedése vagy csökkenése a leghatékonyabb ösztönző. Az új irányítási rendszer pedig éppen azt célozza, hogy az életszínvonal fokozatos emelésének eddigi politikája még biztosabb alapokon nyugodjon.

Lássuk, hogy miből is élünk, mondják tréfásan az egyszerű emberek. Nem tartozik ugyan szorosan ide, de megemlítjük: Kínában hiába bélyegezték ökonomizmusnak a munkások életszínvonal emelkedést és megtartás célzó észrevételeit ez a munkásokat egyátalán nem zavarta és továbbra is az „ökonomizmus" talaján maradtak. A mi gazdaságpolitikánk is ilyen „ökonomista" politika, amely a megvalósulás során szükségszerűen elnyeri a nagy dolgozó tömegek tetszését.

S hogy ez nemcsak afféle jóslat, azt a Bábolnai Állami Gazdaságban kísérletképpen már ez év elején bevezetett újfajta bérezési forma is igazolja. Az új, ösztönzőbb bérezés lényege az, hogy az eredményesebb munkát kellően honorálja. A dolgozók elégedetten nyilatkoznak erről, mert minden hónapban a zsebükön tapasztalják, hogy érdemes egyre jobban, szervezettebben, új és új elgondolásokat megvalósítva és kamatoztatva dolgozni.

Ez persze, csak egy példa, de az utóbbi időben hozott kormány- és miniszteri szintű intézkedések is mind azt bizonyítják, hogy az anyagi érdekeltség fokozása kezd módszeressé válni. A kiemelt építkezéseken dolgozó munkások keresetének javulása, valamint a IX. kongresszus határozatain alapuló új tsz-nyugdíjrendszer, a gyermekgondozási segély bevezetése és más intézkedések mind azt példázzák, hogy a párt és a kormány politikájának egyik sarkalatos pontja az életszínvonal emelésére való állandó törekvés. Ezt a politikát teszi gazdaságilag még megalapozottabbá az új irányítási rendszer. Nem lesz ez valami csodaszer, de azt lehetővé teszi, hogy aki jobban dolgozik, az jobban is keressen. S lehet-e ennél közérdekűbb célt kitűzni?

K. E.

lejtette el munkás mivoltát. Tudja mi fáj, hol szorít a cipő, s hol esik jól a segítség.

Erdész Dezső még soha nem járt a Parlamentben. Ha meg-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

1984 SEP 5

Zámbó Kornél festő grafikusművésznek

1021

Vissza a látványhoz

Jegyzetek Zámbó Kornél kiállításáról

A bányásznapi ünnepségek jegyében Oroszlányban nyílt meg Zámbó Kornél festőművész legújabb tárlata a Bányász klubkönyvtárban. Kamarakiállítás ez, finom akvarellek sora látható a falakon — többségükben tájképek, vízparti csendéletek, a hétköznapok pillanatfelvételei: napsütötte parasztudvar, anyóka a tornácon, pecázó emberek — a mikrovilág, amely életünk közege, mindennapjaink része, s legfőbb jellegzetessége a természetesség, a líra, a derű, — a színekben és a képkompozíciókban egyaránt. Zámbó Kornél mer hagyományos módon közeledni a valósághoz — a látványból indul ki, és a művészi átlényegítés, a képi megfogalmazás, az absztrakció után újra csak visszatér a látványhoz — ez legújabb képeinek is legfőbb jellegzetessége, sajátossága. Van benne „bátorság", hogy úgy fessen, ahogy egy átlagnéző is látni szereti a szára képpé formált valóság egy-egy darabját, szándékosan gyönyörködni hagyja, szépnek festi számára a természeti képet, nem az disszonanciát keresi, hanem a harmóniát. A közönség számára fest — és ez is ellentmond a manapság jellemző és divatos művészi „attitűdnek" — modornak, beállítottságnak — vállalja a természetességet, a látványt, a harmóniát.

Az oroszlányi kiállítás persze csak egy kis epizód az életpályán — nem is a legjellemzőbb, és a legeredetibb képek kerültek a falakra. Hangvételük, festőiségük mégis jellemző Zámbó Kornél munkásságára — egy kamaratárlat terjedelmi és mélységi szintjén adnak képet az alkotó törekvéseiről, változatlan munkakedvéről, természetszeretetéről.

— g —

NAGY ÉRTÉKŰ ÉS NAGY TELJESÍTMÉNYŰ PAPÍRGYÁRTÓ GÉPSOROKHOZ, KORSZERŰ FÉLAUTOMATA ÉS AUTOMATA GÉPEINKHEZ

felveszünk

LAKATOS, VILLANYSZERELŐ, MŰSZERÉSZ ÉS FORGÁCSOLÓ SZAKMUNKÁSOKAT

(akiket papírgyártó szakmára átképezünk), férfi betanított és segédmunkásokat gépmunkára betanítunk.

MUNKAIDŐ:

folyamatos munkarend, 40 órás munkahét, minden hat nap után két szabadnap, ezen felül évenként 13 többletszabadnap.

Jó kereseti lehetőség, szakmunkásoknak havonként 7000—9000 Ft, betanított- és segédmunkásoknak havonként 5500—7000 Ft.

Szociális és kulturális juttatások. Utazási hozzájárulás, kedvezményes étkezés (ebéd), férfiaknak munkásszállás.

Az albérletben lakóknak havonként 370 Ft hozzájárulási díjat fizetünk.

Jelentkezni lehet személyesen:

a PAPÍRIPARI VÁLLALAT BUDAFOKI PAPÍRGYÁRÁNAK munkaügyi osztályán.

Budapest, XXII., Gyár u. 15. 1222 **8362**

A RITMIKA
munkaközösség

művészi torna oktatást indít

—14 éves korú leányok részére a karika-, szalag- s labdagyakorlatok zonorakíséretre.

Kezdő és haladó csoportok félévenként bemutatók.
Részvételi díj: 160 Ft/hó.
Testvérek esetén: 120 Ft/hó.
Jelentkezés: KPVDSZ Művelődési Ház Tatabánya V., Schönherz Z. u. 17/2. (Turul mozi mögött).
Vagy a 11-791-es telefonon Simonyi Zsomborné.

RITMIKA MUNKAKÖZÖSSÉG
MŰVÉSZI TORNA

KOMÁROMI ÉPÍTŐ SZÖVETKEZET

felvételre keres

asztalos, villanyszerelő, tetőfedő, épületbádogos szakmunkásokat, valamint építésvezetőt, legalább ötéves szakmai gyakorlattal, és 2 építésztechnikust.

Jelentkezni lehet: Komáromi Építő Szövetkezet központjában, 2901 Komárom, Marek J.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Zámbó Kornél

Dolgozók Lapja

1021

1967. március 10. péntek

Úttörő-riporterek JELENTIK

TATA

Mi, a Vaszary iskola tanulói is megtekintettük Zámbó Kornél festőművész kiállítását. Zámbó Kornél városunk legfiatalabb festője, a mi iskolánk növendéke volt. Budapesten járt gimnáziumba, Egerben tanult tovább, de visszatért Tatára, és most a mi városunk gimnáziumában tanít. Festményein a megye tájait, munkásokat, bányászokat, ipari létesítményeket örökít meg. Olajfestményeket, friss színű akvarelleket láttunk a kiállításon, amely mindannyiunknak nagyon tetszett.

Szabó Irén
úttörőriporter

OROSZLÁNY

Úttörőcsapatunk karnevált rendezett. A lelkes készülődésnek meglett az eredménye: ötletesebbnél ötletesebb jelmezek sereglettek össze a bálon. A zsűrit ez nehéz feladat elé állította, bár az első helyezetten nem kellett sokat töprengeni. „Ivanhoe és lova" nyerte el a diadalmi tortát. Másodiknak a „Békét Vietnamnak" című jelmezt jutalmazták. A harmadik díjat egy „Rakéta" hódította el, üzemanyagként csokoládét kapott. Ezután léggömbfújó versenyt, lekvárevő vetélkedőt rendeztünk, majd tombolát sorsoltak, amelyen szintén az ehető díjak hódítottak: torta és csokoládé.

A vidám mulatság után komolyabb feladatra készülünk: március 21-én ünnepélyes csapatgyűlésen köszöntjük a város legrégebbi KISZ-tagjait.

Kun Ilona
a Martos Flóra úttörőcsapat tudósítója

1967. március 10. péntek

Bikini — műbőrből

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Zámbó Kornél

Komárom megyei

1966 JUL 1

1021

Két találkozás

A festmény, amely erre az írásra okot adott, ott függ az oroszlányi művésztelep egyik szobájának falán. Keret nélkül, csupán hevenyészett paszpartúrában. Ha valamikor kiállításra kerül, bizonyára sokan és sokat fognak előtte vitatkozni, értetlenül szemlélve a biztos kézzel, de látszólag kuszán odavetett vonalakat, az üde, de érthetetlen formákat alkotó színeket. Pedig a képnek konkrét tárgya van, megszületésének pedig való története.

Amikor Zámbó Kornél festőművész oroszlányi kiállításán Litkey György tárlatvezetést tartott, hosszabban elidőzött a terem egyik sarkában látható képnél. A címe: Oroszlányi osztályozó. „A gondos kompozíció, a tudatosan felépített színvilág igazolja, hogy alkotója szeretettel nyúlt ehhez a témához" — mondotta többek között. Pedig akkor még ez az ipari épületegyüttes csupán mozgalmas térformákat, izgalmas fény-árnyék viszonyokat jelentett számára. Ahhoz, hogy az emberi munka színterévé, a bányászatban igen fontos munkahellyé váljon tudatában, egy, számára jelentős eseménynek kellett lezajlania.

Délelőtt kilenc órakor várták őt az üzem vezetői. Nem várt sokat ettől a tervezett munkás-művész találkozótól, hiszen majdnem minden nyáron megfestette már az üzemet a nyári művésztelep idején. Szerencsére, már az első benyomás is igazolta, hogy a kerítésen belülről minden más, monumentálisabb, mozgalmasabb. Ez magával ragadta. Mindent meg akart nézni. Így jutott el a palatörőhöz, majd a vezérlőterembe. Itt fogta meg őt a váratlan téma. Úgy érezte, azon nyomban meg kell festenie a képet. Addig föl sem állt, míg nem készült el. Hazaindulva, a jól végzett munka örömével hívta meg kiállítására a szocialista brigádok tagjait.

A városi tanács klubszobájában lezajló második találkozóra elhozta az üzemben készült képet is. Láthatóan megilletődötten, de kissé idegenkedve nézegették a meghívottak. Ő, most már az ismerős közvetlenségével magyarázott: „Amikor kétórás hosszú figyeléssel végigjártam munkahelyüket, a sok lépcsőtől, a sokirányú munka láttán már szédültem. Mindez összekeveredett bennem. Ilyen állapotban voltam, amikor a vezénylő terembe vezettek. A műszerfal és a vezetékeket rejtő szekrényeket látva, vált előttem is célszerű tevékenységgé mindaz, amit addig érdeklődéssel, de a kívülálló értetlenségével szemléltem. Mindezen túl festői is volt az a sok huzal és elektromos alkatrész, amit Felkay Péter megmutatott. Úgy éreztem, ez az a téma, amelyben az üzem egész feladata, természetesen gondolati áttételekkel tükröződik. Meg kellett festenem."

A kép most itt lóg a falon. Különös értéke van. A szocialista brigádok azért értékelik, mert segítségével bepillanthattak egy fiatal festőművész munkájába. Zámbó Kornél azért tartja nagyra, mert rajta keresztül jutott el a térformák, az épületek falai mögött élő, dolgozó emberekig.

H. M.

Pártmunka a bányaüzemeknél

A műszakbeosztáshoz alkalmazkodva

Hogyan tudnánk tartalmasabbá, élőbbé tenni a pártmunkát, magasabb szintre emelni a tömegek között végzett nevelőmunkát? Ez a lap hasábjain kibontakozott eszmecsere központi kérdése. A magam részéről igen fontosnak tartom ezt az eszmecserét, hiszen olyan gondolatokat, problémákat vet fel, amelyek ugyancsak időszerűek.

Taggyűlés szakonkint

Figyelembe kell venni, hogy Szerintünk ez előnyösebb a területen rendezett központi pártnapoknál. Ezt a megállapításomat néhány számmal szeretném alátámasztani.

A munkaidőből ez nem okoz kiesést, mert nálunk egy pártnap időtartama körülbelül 15—20 percet tesz ki. Emellett még arra is van mód, hogy az esetleg felmerülő kérdésekre választ adjunk. Ha pedig a válasz hosszabb időt igényelne, akkor a következő napon személyes beszélgetés során adjuk meg az illetőnek a feleletet.

Tapasztalataink alapján a politikai tanfolyamokat például szerintem helyesebb az üzemben tartani, már csak azért is, mert ezeken zömében műszakiak, középkáderek vesznek részt. Az egyéb oktatási formákat viszont véleményem szerint is helyesebb a lakóterületen megrendezni.

Itt azonban jelentkezik egy probléma. Évről-évre növekszik a tanulni akarók száma. Ha a színvonalra is figyelmet fordítunk, biztosítani kell, hogy egy-egy csoport létszáma ne haladja meg a 20—25 főt. Ezt viszont akadályozza, hogy — legalább is nálunk Oroszlányban — elég szűkösen állunk helyiség dolgában.

Végezetül még annyit: a pártoktatás és egyes egyéb összejövetelek területi megrendezése önmagában nem oldja meg az előttünk álló feladatokat. Ehhez elsősorban az szükséges, hogy tovább növekedjék a párttagság aktivitása.

Hegyi János
az oroszlányi XIV-os akna párttitkára

gondok

nak címezve

Az idén is számít az iparban dolgozók segítségére a termelőszövetkezet. Nélkülük aligha tudnák megoldani a betakarítást. Amikor munkájuk szóba került, a tsz vezetői mindjárt egy kérést is tolmácsoltak:

A községben lakó bányászok egyrésze az aratás idejére kéri fizetett szabadságát. Csakhogy a mezőgazdasági munka nagymértékben függ az időjárástól. Beköszönthet-

Az első tárlat

Zámbó Kornél pedagógus festőművész képeivel, grafikáival a Komárom megyei festők kiállításán és az Oroszlányi Művésztelep tárlatain gyakran találkoztunk már, de első gyűjteményes kiállításán, amely nemrégiben nyílt meg Oroszlányban, még inkább lemérhettük művészi pályájának eddig megtett útját.

Zámbó Kornél: Az »Auschwitz« sorozatból

Szembetűnő, hogy főleg a figurális témák foglalkoztatják; itt is érezzük legjobban emberi humánumát. Megjelenítő erejének lendületét szépen tolmácsolja az *Öreg bányász* vagy a *Nagymama, Auschwitz-i* lapjai pedig ízig-vérig modern művészi felfogását mutatják.

Guache és akvarell képein szerencsésen egyesül a látvány és festői átfogalmazása. Mély barnák mellett finom kékesszürkék, az erőteljes sárgák mellett a fölfokozott zöldek, kékek és felvillanó fények jellemzik koloritját. *(Tóparti táj, Hegyes táj, Balaton, Gömbakácok)* Olajképein ez a színkultúra egyszerűbb, összefogottabb *(Fák, Vásár, Tatai táj)*. Talán itt mutatkozik legszembetűnőbben Zámbó Kornél jövő fejlődési útja. Tehetsége, szakmai szeretete biztos zálога ennek a további fejlődésnek.

Sárkány Lóránd

tet eltöltsenek itt, »a festők pa
dicsomában«. Valóságo
bánya... Ki sem kel
kollégiumból, már az
és az erkélyről is izga
izgalmasabb témák ki
az egymás fölé lépő h
musa, a völgyek és d
vonalai, a színek és f
tozatos világa.

A város vonzását es
itt is a pompás ellátás,
lassy Istvánné gondnok
vel a kollégiumi konyha nyújtott.
Erthető, hogy a következő esztendőre is visszavágyik ide a már nyugdíjas Daday Kálmán (Siófok) éppúgy, mint a tavaly is ittjárt Nagy Béla (Gyöngyös) vagy Garancsi Borbála (Nagyvecsed) és a Veszprémmel először találkozó Papp Izabella (Fábiánháza).

Körutamon minduntalan bő alkalom kínálkozott arra, hogy tisztelegjek a pedagógus hivatásszeretet előtt, megismerkedjek számos szerényen, de szívósan és eredményesen munkálkodó tehetséggel. És közben a mappám is megtelt friss művekkel.

Ezek egy részét itt mutatom be — övék a fő mondanivaló, enyém a kísérő szöveg — a többit meg a következő lapszámokban. Telik belőlük az őszi, meg a téli, tavaszi hónapokra, ahogy ez már a nyári termés rendeltetése.

FÉNYI ANDRÁS

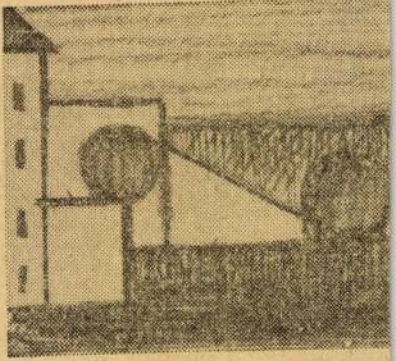

Simon Fere

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Zámbó Kornél

Komárom Megyei Dolgozók Lapja

— Ismét képzőművészeti kiállítás szerepel a tatabányai fiatal értelmiségiek klubja e hónapi programjában. Ezúttal a fiatal tatai képzőművésztanár, Zámbó Kornél tárlatára kerül majd sor a Technika Házában.

Zámbó Kornél
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

1970 MÁR 22
1021

AZ ÖTÖK KIÁLLÍTÁSÁRÓL

Zámbó Kornél: Alvó

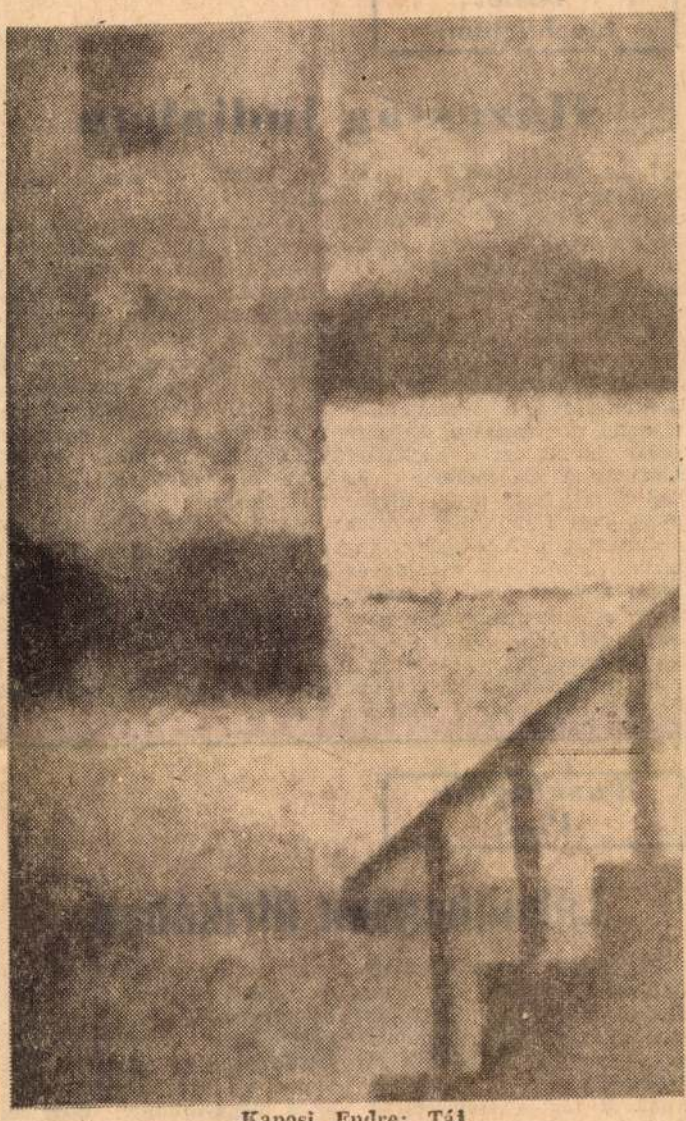

Kaposi Endre: Táj

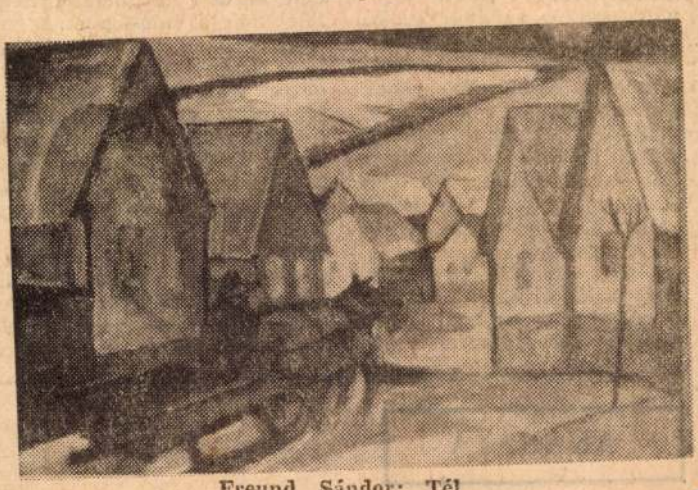

Freund Sándor: Tél

Diplomatique

„Forradalom" a szállításban

Valóban ezt hihetjük, ha átfutjuk a „konténerláz" nagy irodalmát. Megállapíthatjuk, hogy nem sok közös pont van a föníciaiak óta használt hajótér rendetlensége és a „container-ship" szabályszerű négyszögei között. A kikötőkben eltűnt a dokkmunkások nyüzsgése a daruk körül; néhány traktor viszonylag csöndben szállítja a konténereket az óriási portáldarukhoz. Furcsa benyomást keltenek a viszonylagos nyugalomban működő konténer-kikötők, amelyekben a különleges hajók csak néhány órát töltenek, de ez alatt több árut vesznek fel, mint a hagyományos tehergépkocsik.

Végeredményben csak a rendszerezés új: elvégre a konténer nem egyéb, mint nagy doboz, s ezt a banális megállapítást kell végsőkig vinni a gyakorlatban: Ilyen módon eljutunk az egymás között cserélhető „terhelési egységekig" amelyeket észszerűen lehet kezelni, sajátságos szállítóeszközökkel és eljárással. Ez a megoldás gazdasági és műszaki szempontból olyan csábító, hogy jelenleg több mint 500 ezer konténert használnak világszerte.

Az „új" szállítóeszközök óriási tömege jelentősen megkönnyíti a nemzetközi szállítást. Ráadásul kivihető lesz olyan cikkek szállítása, amelyeket eddig nehezen lehetett mozgatni és így szállításuk túlságosan terhes volt.

Basler Nachrichten

Házasság Indiában

India lakosságának minden rétegében arról vitatkoznak, hogy a házassági korhatárt három évvel fel akarják emelni. Jelenleg a fiúk 18, és lányok 15 éves korukban házasodhatnak.

A korhatár felemelése ellen sok diák tiltakozik azzal az indoklással, hogy ily módon elterjedne a házasság előtti nemi élet szokása. Néhány szülő viszont ezt a korhatárt sem tartja elegendőnek és azt állítja, hogy a 21, illetve a 18 éves fiatal még éretlen a házasságra. A szegény indiaiak azonban — városon és falun egyaránt — úgy vélik, hogy a késői házasság a gazdagok fényűzése. Egy új-delhi-i mosónő, aki két leányát 13 éves korában adta férjhez, kijelentette, hogy képtelen lett volna tovább élelmezni őket.

A korhatár-felemelés oka, az egészségügyi és családtervezési miniszter szerint, a rendkívül magas születési arányszám. Évente 21 millió gyermek születik, 8 millió ember hal meg, így az 530 milliós nép évi szaporodása 13 millió. A miniszter szerint a születési arány 20 százalékkal csökkenne, ha a lányok csak 20 éves korban mennének férjhez.

A törvényes rendelkezések ellenére India egyes vidékein 13 éves lányokat is oltár elé vezetnek, az ennél idősebbeket a szülők már pénzügyi megterhelésnek érzik, a 20. életév felé haladó lányokat pedig egyenesen szerencsétlenségnek tartják.

Washington Post

Lábujjhegyen Afrikában

William P. Rogers külügyminiszter, amikor 15 napos afrikai körútjára indult, azt mondotta: célja megmutatni az Egyesült Államok „új érdeklődését" a kontinens iránt. E régóta esedékes érdeklődés kimutatásának kockázatos volta nyilvánvalóvá vált, amikor az amerikai külügyminiszter a kontinens meglátogatása címén egyik országból a másikba rohant. Az amerikaiak közel-keleti politikája miatti elégedetlenséggel fogadták a meglátogatott észak-afrikai mérsékelt arab országokban, de szembe kellett néznie Kelet-, Közép- és Nyugat-Afrikában is a kifogások, panaszok és a tanácsok áradatával.

Rogers külügyminiszter mintegy „lábujjhegyen" ment végig az érzelmi alapokon álló afrikai politika veszélyes ösvényein. Az Afrikai Egységszervezet főtitkárával, Diallo Tellivel folytatott nyilvános vitában hangsúlyozta: az a meggyőződése, hogy az Egyesült Államok képes minden kérdést megoldani, nem felel meg a valóságnak.

Az 1970-es pénzügyi évben igen vékony sugárban csörgedezik Washington mindössze 160 millió dolláros gazdasági segélye ahhoz, hogy megoldják a kontinens kétségbeejtő problémáit. Idealista szavak és a szívélyesebb külpolitika ígéretei aligha győzik meg az afrikai vezetőket és népeiket arról, hogy a hosszú időn át elhanyagolt földrész előbbre került az amerikaiak elsőbbségi sorrendjében.

AKAHATA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

1970 MÁJ 29

1021

TÖPRENGŐ

(Zámbó Kornél rajza)

nagy zenemüveszet

vészony, s ez maradé... csak akkor lehetséges, ha a népdalt írva-olvasva is képesek vagyunk elsajátítani. Kodály Zoltán számtalanszor figyelmeztetett erre — az Ő szellemében járnak el azok, akik e népdalkiadvány létrehozásán munkálkodnak.

A Röpülj, páva I. füzete, amely az első öt előadóestén elhangzott dalokból ad válogatást, még márciusban napvilágot lát, a II. füzet megjelenését májusra tervezik.

... kívül a kötetben megtaláljuk az egyes előadóestek bevezető szavainak részleteit is (Ortutay Gyula, Rajeczky Benjamin, Tolnay Klári, Veres Péter).

„MEGHAL A NÉPDAL, elrejtezik, új életre támad, halhatatlan" — mondja Ortutay Gyula. Ezt a megújulást segíti, biztosítja vetélkedőjével a televízió és a megjelentetett gyűjteménnyel a Zeneműkiadó.

Fodor Ákos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Komárom m. Dolgozók
Lapja

Zámbó Kornél

1021

Zámbó Kornél: TANULMÁNYFEJ

...ről ...

...hisznek ...lemben

már komolyan a háborút. A lagosi kormánycsapatoknak azonban egy igen erős szövetségesük akadt: az éninség. Legújabb hírek szerint föltételezhető, hogy a nigériaiak Port Harcourt irányából zárooffenzívát indítanak. Vajon az utolsó lesz-e?

Dolgozók (Novi Sad)

A 125-ös...

A klub Hollandiában alakult és a címben lévő 125 nem valami politikai fogalom rejtjelét, hanem kilogrammot jelent. Az új klubnak ugyanis 125 kilón felüli testsúlyú férfiak lehetnek csak tagjai. A 125-ösök eredetileg a legsúlyosabb egyéniséget, a 209 kilogrammot nyomó Piet Groenvel-

Basler Nachrichten

Vége az angolok fegyelmezettségének?

Régebben joggal állították az angolokról, hogy rendkívül fegyelmezett nép, nagyra tartja a polgári erényeket, engedelmeskedik az előírásoknak, és ha szükséges, csodálatra méltó türelemmel áll sorban. A második világháború idején, feketepiac. Ezen túlmenően az angolokat az európai szárazföldön is a legudvariasabb és legfegyelmezettebb járókelőkként és autósokként ismerték.

Az utóbbi években azonban az erkölcsök meglehetősen elvadultak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

1973 JAN 3

Zámbó Kornél festőművész

Zámbó Kornél kiállítása a fővárosban

A fiatal oroszlányi festőművész, Zámbó Kornél önálló kiállítása nyílik meg 5-én, pénteken este hat órakor Budapesten, a Ferencvárosi Pincetárlat rendezvényeként. A kiállítást, amely 19-ig tekinthető meg, Izsáki Mihály, a megyei pártbizottság titkára nyitja meg.

1021

január 1-től 31-ig p
A díj befizetéséhez m
ügyfelének névre szól

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1975 JUN 22

István Zámbó

DAILY NEWS

1021

FOTO MTI — T. FÉNYES

In dem südlich von Budapest gelegenen Industriezentrum Dunaújváros haben sich neun bildende Künstler in einem Studio zusammengetan, um aus den Stahlprodukten des hier ansässigen riesigen Stahlwerkes Büsten und Statuen zu verfertigen. U. B. zeigt István Zámbó, der an einer bizarr geformten Stahlplastik arbeitet.

ITI

DAILY

nsprozeß festigen

Gesellschaft zu ermöglichen, einer Gesellschaft, in der die Ausbeutung des Menschen durch den Menschen unbekannt sei, die Produktionsmittel vergesellschaftet seien und jeder Staatsbürger Möglichkeit zur freien Entwicklung habe.

Die Bewegung der Bewaffneten Kräfte sei parteiungebunden und habe die Aufgabe, den Weg zum Sozialismus zu sichern. Portugal befinde sich gegenwärtig in einer Übergangsperiode

heißt es in der Erklärun die im weiteren das Vol von Portugal aufruft, sic aktiv am Revolutionsproze an der Schaffung von Volks organisationen und ihrer Tä tigkeit zu beteiligen.

Der Revolutionsrat beton die Verfassungsgebende Na tionalversammlung habe nu jene vom Wahlauftrag erhal tenen Aufgaben zu erfüller namentlich, die Ausarbei tung der neuen Verfassung

MDK.

Zámbó Kornél

Kiállitási kritika

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1965 ápr.21.lap-

MDK.

Zámbó Kornél

Kiállitási kritika

Dolgozók Lapja 1966 nov.9.

Zámbó

Említve

Jenkei János: Ősi tárlat 170
Dolgozók Lapja, 1970. nov. 15. 5. l.

Zámbó Kornél

Tanulmányfej ~~[illegible]~~ Tekvő nő és
Délelőtt c. képe (eml.)
szerepel a magyar Őszi Tárlaton

Fenkel János: Őszi tárlat 1968

Komárom m. Dolgozók Lapja 1968 XI. 24
7 oldal.

Zámbó Kornél

Kiállítása Oroszlányban

Jenkei János: Ötöd

Dolgozó Lapja, Tatabánya 1970. már. 15.

Zámbó Kornél

Betep gyermek c. képe (eml.)

szerepel az őszi tárlaton Tatabányán.

Jenkei János: Őszi Tárlat 69.

Dolgozók Lapja. 1969. nov. 30.

Zámbó Kornél

A. M.: Két találkozás. (Zámbó Kornél) — Komáromi Magyar Dolgozók Lapja. 1966. júl. 1.

-jenker (János): Műtermében (Zámbó Kornél festőművésznél.) - Komáromi Magyar Dolgozók Lapja 1966. jan. 27.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

256. l.

Zámbó Kornél

kiállitása. Oroszlány. - Ism. Flóián Zsursa, Komárom megyei Dolgozók Lapja, 1966. máj. 28.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284.1./

XXX 27o. 1.

Komárom m. Dolgozók
Lapja
1968 DEC 1

AZ ŐSZI TÁRLAT ANYAGÁBÓL

Zámbó Kornél: Fekvő nő.

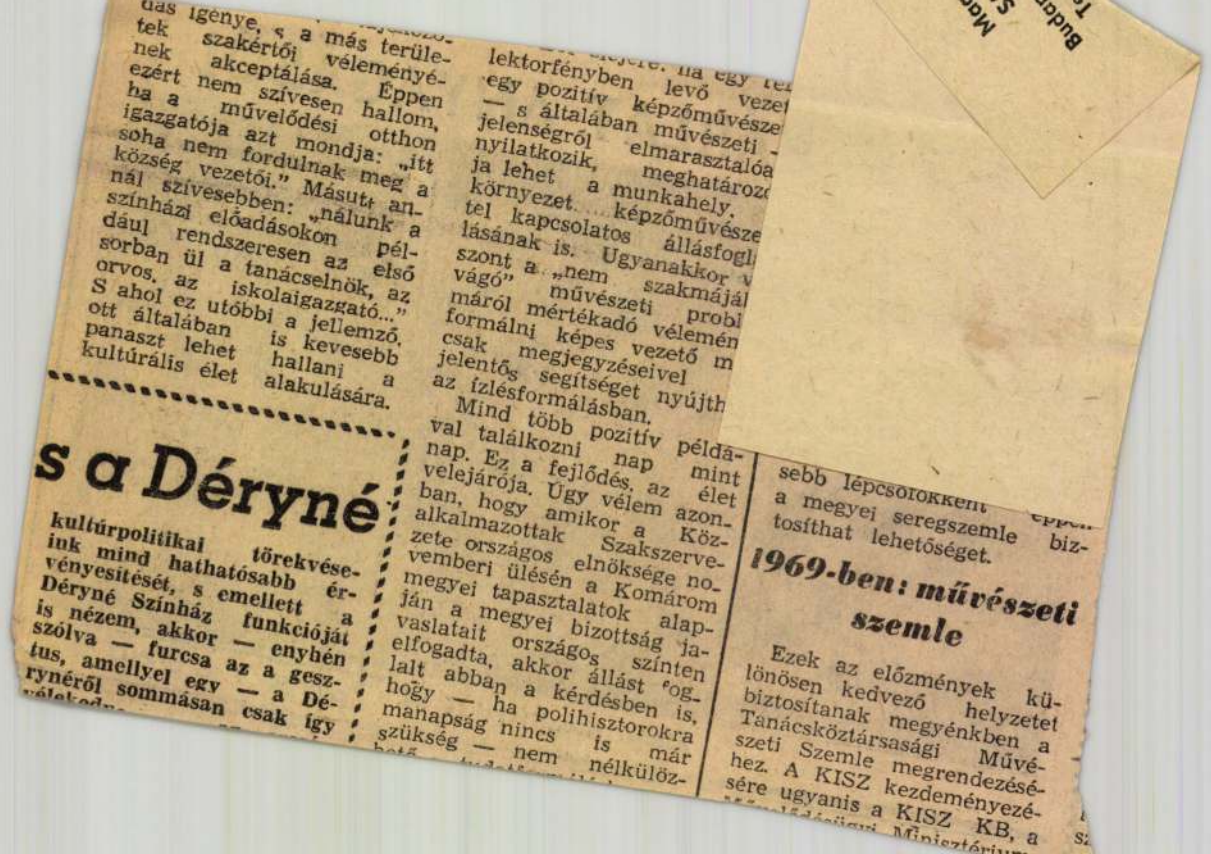

igénye, s a más területek szakértői véleményének akceptálása. Éppen ezért nem szívesen hallom, ha a művelődési otthon igazgatója azt mondja: „itt soha nem fordulnak meg a község vezetői." Másutt annál szívesebben: „nálunk a színházi előadásokon például rendszeresen az első sorban ül a tanácselnök, az orvos, az iskolaigazgató..." S ahol ez utóbbi a jellemző, ott általában is kevesebb panaszt lehet hallani a kulturális élet alakulására.

s a Déryné

kultúrpolitikai törekvéseink mind hathatósabb érvényesítését, s emellett a Déryné Színház funkcióját is nézem, akkor — enyhén szólva — furcsa az a gesztus, amellyel egy — a Dérynéről sommásan csak így

lektorfényben levő vezet
egy pozitív képzőművésze
— s általában művészeti
jelenségről elmaraszta
nyilatkozik, meghatáro
ja lehet a munkahely,
környezet. képzőművésze
tel kapcsolatos állásfogl
lásának is. Ugyanakkor
szont a „nem szakmájá
vágó" művészeti probl
máról mértékadó véleme
formálni képes vezető m
csak megjegyzéseivel
jelentős segítséget nyújth
az ízlésformálásban.

Mind több pozitív példával találkozni nap mint nap. Ez a fejlődés, az élet velejárója. Úgy vélem azonban, hogy amikor a Közalkalmazottak Szakszervezete országos elnöksége novemberi ülésén a Komárom megyei tapasztalatok alapján a megyei bizottság javaslatait országos szinten elfogadta, akkor állást foglalt abban a kérdésben is, hogy — ha polihisztorokra manapság nincs is már szükség — nem nélkülöz-

sebb lépcsőfokkal
a megyei seregszemle
tosíthat lehetőséget.

1969-ben: művészeti szemle

Ezek az előzmények különösen kedvező helyzetet biztosítanak megyénkben a Tanácsköztársasági Művészeti Szemle megrendezéséhez. A KISZ kezdeményezésére ugyanis a KISZ KB, a

Zámbó Kornél

Uszályok; Délelőtt c. műve (ent.)

szerepel az alábbi tárlaton

Jenkei János: A tatai művészek kiállításáról

Komárom megyei Dolgozók Lapja
1969 V. 25.

Zámbó Kornél

Emlitve

Gebe Imre: Tárlatok – nem kritikuskért
Napló, Vesprém, 1969. szept 17.
G. I.

Zámbó Kornél

Kiállít Oroszlányban

Prospektus az Otthon

Delgozáktapja, latabánya

1970 feb. 19.

Zámbó Kornél

Szerepel a Kuny Domokos Múzeum alábbi. tárlatán

N.N.: ha nyílik a tatai képzőművészek kiállítása

Komárom megyei 1969 V. 18

Zámbó Kornél

Szerepel a fiatal festők tárlatán
Oroszlányban

N.N.: Fiatal festők tárlata
Oroszlányban

Komárom m. Dolgozók Lapja 1969 II. 6.

Zámbó /Kiss/ Kornél
egy tájképpel MDK

szerepelt a tatai Vaszary Általános Iskola /Kiss/
egyik termében rendezett kiállitáson.

Gombkötő Gábor: Szubjektiv jegyzetek a megyei
Képzőművészek tatai kiállitásáról.
Komárom Megyei Dolgozók Lapja. 1963. jun. 22.

MDK

Zámbó Kornél

szerepelt a Tatabányán rendezett kiállításon.

Juhász Antal: A Komárom megyei rajztanárok kiállítása.
Pedagógusok Lapja, 1963. jun. 20.

MAHIR SAJTOFIGYELO

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Zámbó Kornél, festőművésa

DOLGOZÓK LAPJA

1982 FEB 2 0

1021

el arra nevelte a
yait — köztük S
ost, Szabó Vladim
ványi Lajost —,
daadással dolgozz
ényképe volt a
estészet. Ezért is
miskolci m
hová nyaranta m
ával vitt. Így
áraz, akadémiku
ánó rajzolással

— *Milyen szer*
it Bartha Lász
n a valóságna
rténéseknek,
k?

— Én mindig
dtem, hogy a festés során a barlangra
veszítsem el a kontaktust

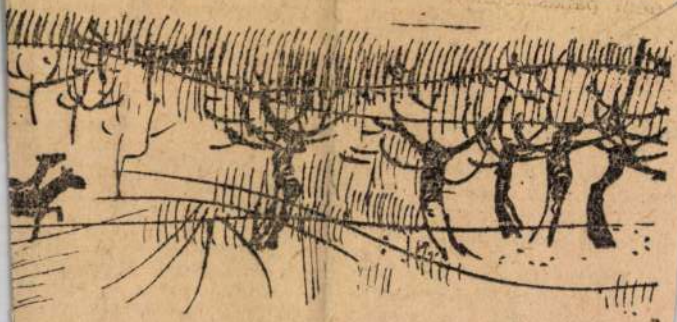

Téli táj. (Zámbó Kornél rajza)

Zámbó Kornél festőművész.

Okt. 18.-án Oroszlányban a zenetörténeti előadás keretében Dózsa György-ről is megemlékeznek. A festőművész Derkovits Gyula „1514" fametszetsorozatát mutatja be a közönségnek.

Dalgozók Lapja, 1972. okt. 18.

Zámbó Kornél, festő

□ ZÁMBÓ KORNÉL festőművész kiállítása október 29-én, délután 5 órakor nyílik a nagykanizsai (Deák tér 3.) Egry József teremben. A tárlatot, mely november 12-ig látogatható, Borbély László művészettörténész nyitja meg.

Zámbó Kornél. 2.

Esti Hírlap 1981. okt. 28.

Zámbó Kornél, festő- és grafikusművész

a tatai várban rendeztek meg a „Tavaszi tárlat '82" c. kiállítást. – Zámbó Kornél „Öregek" c. elnagyolt olajtemperája sem tartozik a halhatatlanságra ítélhető alkotások közé. (Említve). Megszokott témáit nem tudta megtölteni feszítő erővel, érzelmekkel. A puha, világos színek, a nádas ház, a tornác, meg a lékapu, a suta kalapos öreg tetszetős nyugalmat, nosztalgiát áraszt, de az őszinteséget, átélést nem tudta egyik képe elfogadtatni. Darokkosan mozgalmas, groteszk rajzai jó készséget, karakterérzékenységet árulnak el, de képein ebből most semmi nincs jelen.

Salamon Nándor: Vita képzőművészeti életünkről. Dolgozók Lapja, 1982. máj. 29.

Zámbó Kornél festő

Rédén készült műveiből kiállítást rendeztek négy művész-társával közösen. Itt szinte csak felvésre-feketével dolgozott a művész, maskáns munkásarcokat és asszonyokat ábrázoló művein. (emlétve)

Sárándi József: Festők Réden
Dalgozók Lapja, Tatabánya, 1972. júl. 16.

Zámbó Kornél festő

A Komárom m.-i képzőművészek tárlatát a II. ker. Marcibányi téri Úttörőházban rendezték, melyen szerepelnek munkái a fiatalabb évjáratot képviselő művésznek.

Tasnádi Attila: Kiállítási kalauz.
Népszava, 1973. nov. 16.

Zámbó Kornél, festő

— ZÁMBÓ KORNÉL festőművész kiállítása szerdán nyílt meg Oroszlányban. A művész ezúttal a munkáséletet, a bányászéletet ábrázoló alkotásait állította ki.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG,

Bp. 1975. nov. 6.

Zámbó Kornél

1

a Ferencvárosi Pincetárlatou

nyílt Ziállítása

Népszava 1973 január 19

Kold.

Zámbó Kornél

2

„Vizimolnár temetése"

„Pihenők"

„Megállt az idő" c. lyjsei emlitve

Népszava 1973 jánuár 19.

2. old.

Zámbó Kornél

a Vértesi Napok eseménysorozatának keretében Zámbó Kornél oroszlányi tárlatának vándoroltatása is szerepel,

Dalgozók Lapja, 1973. febr. 6.

Zámbó Kornél

Nyársinatók, temp. 62×90 (repr.)
Női fej, -"- 62×90

Ötök kiállítása, Ferencvárosi Pincetárlat, Bp. 1971. okt.

Zámbó Kornél

Nyárszirakok repr.

Ötök kiállítása
Ferencvárosi Pincetárlat Bp. 1971.

Zámbó Kornél

1. Nyársiratók tempera 62×90
2. Női fej —"— 62×90

Ötök kiállítása
Ferencvárosi Pincetárlat Bp. 1971.

Zámbó Kornél

Szerepel Oroszlányban az alábbi-
táslatok

(jenkei): Az Ötök tiáltitásáról

Dolgozók Lapja 1971 III. 21

Zámbó Kornél festőművész (Tata)

Öt képzőművész 24 alkotása látható az oroszlányi kiállításon. Képeit a lírai látásmód jellemzi a művész lágy zúnci derűt, meleg békességet árasztanak. „Ildike" – Fekvő nő – „Délelőtt" – „Urzályok" c. (említve)

Jenkei János: „Ötök" fiatal festőművészek tárlata Oroszlányban.
Komárom m. Dolgozok Lapja, 1969. febr. 13.

Zámbó Kornél

1021

GYERMEKNAP (Zámbó Kornél rajza)

Palm Beach-ben élő néger bevándorolt munkások és a New Yorkban élő puerto ricóiak körében.

A bizottság jelentése szerint Alabamában 1800 olyan néger családot találtak, ahol az anyáknak nem volt teje csecsemője táplálására, és ezért csak kút- és patakvizet tudott adni neki. 12 hónapos gyermekek San Antonioban, Texasban gyakran kisebb súlyúak voltak, mint születésükkor. A Washingtonban néger gyermekek körében végzett felmérésből kitűnt, hogy a megvizsgáltak 30 százaléka vashiányban szenved.

A Chicagóban megvizsgált gyermekek 31, 6 százaléka, Mississippiben 62,1 százaléka, Alabamában 80 százaléka szenvedett krónikus vérszegénységben. A szegénységben élő terhes anyák a hiányos táplálkozás miatt állandó vérszegénységben szenvednek.

nyereség elosztásában te
szabadságot kaptak. Eg
vállalatoknál a terme
alapok rovására túlság
megnövelték a béralapot
a munkatermelékenység
a reálbér növekedése kö
aránytalanságokhoz v
tett. 1967-ben a munka
melékenység 1,4 százalék
a munkások és az alkal
zottak reálbére pedig 7
zalékkal növekedett.

Az indokolatlan bére
léssel kapcsolatban törv
fogadtak el, amelynek értelmében a népgazdaság számos ágazatában a béreket az 1967. decemberében elért szinten rögzítik. A törvény 1968. júniusáig lesz érvényben.

hogy a külföldi partner nem kap semmiféle tulajdonjogot, részvételét a jugoszláv vállalatokkal közös befektetésekben hosszúlejáratú pénzügyi együttműködésnek kell tekinteni.

ÚJ SZÓ

Káros áram

Zámbó Kornél

a kiállítási program szerint önálló kiállításon ~~jelentkeznek~~ jelentkezett, ez evben.

Dalgozók Lapja, 1973. febr. 4.

Zámbó Kornél, festő

Az Oroszlányban tartózkodó Nitz Béla ellátogatott Zámbó Károly festőművész-tanár otthonába.

Nagy Béla: Nitz Béla Oroszlányban 10.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 3.

Zámbó Kornél

Az „Ötök" nevű képzőművészeti csoport tagjai a Ferencvárosi Pincetárlatban okt. 9-án kiállítást rendez, melyen műveivel szerepelni fog.

Dalgozók Lapja (Komárom), 1971. okt. 6.

Zámbó Kornél festő

A Komárom megyei Képzőművészek 1974 évi őszi tárlatán szerepelnek munkái, két olajtempera képe.

Welmer Tibor: Kísérletek, próbálkozások átlagszint az őszi tárlatón.
Dolgozok Lapja (Komárom), 1974. dec. 15.

Zámbó Kornél

ZÁMBÓ KORNÉL FESTŐMŰVÉSZ kiállítása szerdán az Oroszlányi Városi Tanács épületében megnyílt. A művész a munkásélet főként a bányászéletet ábrázoló alkotásait állította ki.

Magyar Hirlap 1975/293/8

Zámbó Kornél.

Az elmúlt héten Bpten, a Ferencvárosban mutatkozott be öt Komárom megyei képzőművész. A kiállításon művei szerepeltek.

B. L.: Az Ötök Ferencvárosban.

Dolgozók Lapja (Komárom) 1971. okt. 12.

Zámbó Kornél

A Tatán megnyílt Őszi Tárlaton két alkotása szerepelt.
„Vízimolnár temetése" c. (emlétve)

Jenkei János: Őszi Tárlat '72.
Dalgozók Lapja, 1972. nov. 26.

Zámbó Kornél, fest.

● *KIÁLLÍTÁSOK.* *Zámbó Kornél festőművész alkotásait mától állítják ki az oroszlányi művelődési központban. Páczay Mária iparművész munkáit Kapuvárott tekinthetik meg az érdeklődők, a Rábaközi Múzeumban. A Békés megyében élő művészek grafikái kiállítását pedig, ugyancsak ma délután nyitják meg a gyulai Dürer-teremben.*

— o Kiállítások 8.

ESTI HÍRLAP, Bp. 1975. okt. 10.

Zámbó Kornél, Jeső

□ ZÁMBÓ KORNÉL festőművész kiállítását holnap este 6 órakor nyitja meg dr. Losonczi Miklós művészettörténész a Csepel Galériában. (XXI., Rákóczi Ferenc út 142.)

— :a Zámbó Kornél ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. okt. 13.

Zámbó Kornél

művével szerepel az
„Ötök" Kiállításán Orosslányban

Magyar Nemzet 1971 március 14
12. old.

ZÁMBÓ KORNÉL festő
Tét, 1938

1960-ban szerzett rajztanári oklevelet az egri Tanárképző Főiskolán, majd 1971-ben elvégezte a Képzőművészeti Főiskola festő-tanszakát is. Oroszlányban művész-pedagógus. Csoportos bemutatók mellett Tatabányán, Tatán, Oroszlányban és 1972-ben a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében jelentkezett önálló kiállítással. - Realista hangvételű, konstruktiv fogalmazású képeinek legfőbb témája a dunántuli népélet és táji környezet; előszeretettel dolgozza fel a bányászok munkáját, világát.

Művészéletrajzok 1975

Zámbó Kornel

„Chilei vizíók"

A fasizmus rémtettei sorozatból III.

tus 86 x 61,5 cm

„Chilei vizíók"

A fasizmus rémtettei sorozatból

tus 86 x 61 cm

Őszi Tárlat 1975, Tata, Vár 1975 december-1976 január

Zámbó Kornél

Oroszlányi munkás I. gouache 60x40cm

Oroszlányi munkás II. — " — 60x40cm

Őszi Tárlat 1975, Tata, Vár 1975 december-1976 január

Zámbó Korinth

A mai képzőművészek közül
tolben, közöttük a művész is
szerepeltek művein a lányász-
életet.

— Művészet a lányászatról.
Prekör, 1977 június 26-43. lap.

Zámbó Kornél

fiatal oroszlányi festőművész alkotásaiból kiállítás nyílt péntekén az oroszlányi városi tanács klubtermében

magyar Ifirlap 1973/54 Sold

Zámbó Kornél

1973. nov.-ben részt vett a Marcihányai-tén Üttörő-házban rendezett Komárom megyei képzőművészek tár-latán.

Népszava, 1973. nov. 16. 101. erf. 268 sz. 4 p.

Zámbó Kornél festőművész

Öröstöndíjakat ítél oda a megye végrehajtó bizottsága. Kéthónapos alkotó szabadságban és havi 3 ezer ft. östöndíjban részesül a művész.

Dolgozók Lapja (Kanáram) 1974. máj. 29.

Zámbó Kornél, festő

• ZÁMBÓ KORNÉL festőművész kiállítását ma délután 2 órakor nyitják meg az Oroszlányi Szakmunkásképző Intézetben.

— :o Zámbó Kornél 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jan. 24.

Zámbó Kornél festő

a tatai várban rendezett őszi-téli tárlaton szerepelnek a művész művei: két karakterisztikus oroszlányi munkás-portréja.

Jenkei János: Jegyzetek az őszi-téli tárlatról.
Dalgozók Lapja /Komárom/ 1975. dec. 21.

Zámbó Kornel

Mivo szerepel a Tatai Kuny Domokos
Muzeum Őszi Tárlatán

Tata, Vár, 1977. december-1978. január.

-katalógus a könyvtárban-

Zámbó Kornél (Tét, 1938. február 14 –
festő

Kiállítása a tatai Kuny Domokos
Múzeumban 1978. február 19 – március 20.

– Katalógus a Könyvtárban. –

Ly. 4795/78

Zámbó Kornél, festőművész

A tatai Várban megrendezett hagyományos kiállításon, – a lépcsőfordulóban I látható a művész Veterán-tablója. (emlitve)

Jenkei János: Észrevételek az Őszi-Téli tárlatról.
Dolgozók Lapja, Komárom, 1947. dec. 18.

Zámbó Kornél

53. Szénlapátoló olajtempera 90x100 cm
54. Kártyázók olajtempera 100x120 cm
55. Országúti munkás tus 59x42 cm

Őszi tárlat 1976 Tata, Vár - Turabolyos

Zámbó Kornél

alkotásaiból gyűjteményes kiállítást nyitottak vasárnap Tatán, a Kuny Domokos Múzeumban. A tárlaton több mint félszáz mű — olajfestmény, akvarell és tusrajz — látható.

Magyar

Zámbó Kornél, festő

L: Simon Ferenc

–: O Tárlatok

Esti Hirlap,

Bp. 1978. febr. 18

12.

Zámbó Kornél

Zámbó Kornél: Oroszlányi bányászok

Magyar Hirlap 1977/6/8

Zámbó Kornél festő

Lasonci Miklós: Kiállító

Pestmegyei Hírlap, 1975. [illegible]

Zámbó Kornél

Az *oroszlányi* munkásélet örömmel és küzdelemmel zsúfolt hétköznapjait pergeti le szénlapátolójában, kártyázóiban, sör mellett üldögélő lángosevőiben. Markáns egyéniség, dinamikus alkat. Oroszlány képben feljegyzett üzenetét hozta a *Csepel Galériába* a két munkásváros kapcsolatának fokozása jegyében.

Zámbó Kornél

az Őszi Tárlaton szerepelnek a művész művei.

„Kártyázók" c. (említve) – „Szénlapátolók" c. (említve).

Gombkötő Gábor: Őszi tárlat, 1976.
Dalgozók Lapja, 1946. dec. 14.

Zaimbó Kovriel

Az Orgoszlány rikkellyel meg-
alakulo s alig 2-3 évig együtt
dolgozó „Ötök" elnevezésű csoport-
hoz tartozott a művész is.

Wehner Tibor: V. is szhangtalanul.
Művészet, 1979. május – 38. lap.

Zámbó Kornél

Méltatás.

Wehner Tibor: Visszhangtalanul.
(Művészet, 1979. május - 36. lap)

Zalatló Kornél.

1976-ban állami meghízás-
ból az oroszlányi sportcsar-
nok sgraffitóját készítette el.
1969-óta Oroszlányban él a
művész.

—: Komárom megye képzőművészei.
Művészet, 1979. május – 40. lap.

Lauró Tamás

Az egri Tanárképző Főiskolán szerzett diplomája után Lauró Tamás tanulmányait a képzőművészeti Főiskolán folytatta.

— : Kortárs magyar képzőművészet. Művészet, 1979. május — 40. lap.

Zámbó Kornél

A 60-as évek kezdete óta kiál-
lító művész. Tusrajzainak és
táblaképeinek központi téma-
ja a dolgozó ember.

—: Komárom megye képző művészei.
Művészet, 1979. május — 40. cap.

Zaimbó Stavriel

Önálló kiállításai: Oroszlány, 1966: Tata, Kuny Domokos Múzeum, 1967, 1978: Esztergom, Balassa Bálint Múzeum, 1977.

—: Komárom megye képzőművészei, Művészet, 1979. május – 40. cap.

Lainbó-Dr. Kornel

A képző és Iparmű vészeti Gym-
názium, elvégzése utan az egyi
Tanárképző Főiskolán szerzett
diplomát, itt a mestere Jakuba
János volt.

— Komárom megye képzőmű vészei.
Művészet, 1979 május — 40. lap.

Szombó Károly

Szombó Károly festőművész, 1938-ban született Tatán (Győr-Sopron megye). A budapesti képző- és iparművészeti gimnázium tanára volt.

— Komárom megye képzőművészete. Művészet, 1979. május — 40. lap.

Zámbó Vurnél

festőművén

Tésre a SZOT ösztöndíjas Tégrőművének

Ziállításán

Esti Magazin

1984 XI.1.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

ZÁMBÓ KORNÉL

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1985. FEBRUÁR 21-ÉN

CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
HALASSY GÁBOR
SZERKESZTŐ RIPORTER

MEGTEKINTHETŐ:

1985. FEBRUÁR 21–MÁRCIUS 2.

KÉP CSAR NOK

KISFALUDI STROBL TEREM
ZALAEGERSZEG,
KOSSUTH LAJOS U. 17.

85-0051 GENERALART Dorogi Ny F. k.: Köteles István

Régi fixa ideám, hogy rosszul ismerjük – s ennek megfelelően rosszul is népszerűsítjük – a mai magyar művészetet, mert arculatának megrajzolásakor többnyire csak annak a néhány tucat alkotónak a munkásságából indulunk ki, akik valamilyen ok folytán (s ezek az okok igen sokszor művészeten kívüliek!) a figyelem reflektorfényébe kerültek. Hogy konkrét példával éljek: külföldi útjaimon nem egyszer botlottam olyan „reprezentatívnak" mondott magyar kiállításokba, melyeken helyet kapott az éppen divatos fővárosi festők szinte mindegyike, de alig szerepeltek például a vidéken élő alkotók.

Pedig a magyar vidéken – tanúk reá a regionális képzőművész-szervezetek rendezvényei – komoly munka folyik, s nem egyszer sokkal több szociális és esztétikai élmény éri a látogatót, mint a budapesti kiállítótermekben. Távol a főváros forgatagától, ugyanis, ahol az intellektuális ráhatások és a divatos áramlatok erősen rányomják bélyegüket a születendő alkotásokra, a vidéki visszavonultság esetenként komolyabb elmélyedést, termékenyebb és eredetibb művészmunkát tesz lehetővé, hisz az itteni alkotók kevésbé függetleníthetik magukat szűkebb és tágabb környezetüktől – a konkrét valóság tényeitől.

Így van ez Zámbó Kornél, a fiatal, de máris ereje teljében lévő oroszlányi festő esetében is, aki pályakezdése óta őszinte hivatástudattal dolgozik. Belső motivációját akár kollektívnek is nevezhetjük, melyet a művészet társadalmi funkciójának eszménye irányít. A hamis illúziókeltést elkerülendő, kezdettől fogva a környezetében és a gondolatvilágában fellelt életanyag általánosításából alakította ki kompozícióit – tudatosan alkalmazkodva a valóság arányaihoz és tartalmaihoz. Ebbeli alapállásából adódik, hogy piktúrájában lényeges szerepe van az élménynek: csak annak az ábrázolására vállalkozik, amit ténylegesen is átélt, de ugyanakkor tartózkodik attól is, hogy benyomásai szubjektív vonásait egyoldalúan felfokozva elvonatkoztasson az élményt kiváltó realitástól. A látvány, valamint a látvány hatására keletkezett érzelmei sajátos, dialektikus egységben jelennek meg képein.

Zámbó Kornélt egyidőben előszeretettel nevezte a kritika a „bányászok festőjének", mert a pályakezdő művész szívesen és gyakran foglalkozott a tárnák népének életével, a bányászmunka kemény, és sokszor tragédiákba torkolló mozzanataival. Jóllehet, a bányásztéma ma is fellelhető repertoárjában, igencsak tévedés munkásságát csupán erre a motívumkörre leszűkíteni. Tévedés, mert Zámbót voltaképpen minden érdekli, ami körülötte történik, megihleti a táj, a dunántúl népélete, érzékeli és ábrázolja azokat a feszültségeket és ellentmondásokat, melyek egy faluból várossá fejlődő közösség életében fellelhetőek. A maga módján komplex képet rajzol tehát szűkebb pátriájáról, amely pátria – ne tagadjuk – a maga kicsinységében az ország minden fontosabb kérdését összesűríti.

Zámbó Kornél az utóbbi évtizedben nemcsak látókörét illetően lett szélesebb horizontú alkotó, de a festőiség tekintetében is hatalmasat fejlődött. Korábban volt valami nyugtalan rapszódikum, egyfajta kívülről hozott és erőszakolt dramatizáltság képein – talán ezzel is próbált igazodni bizonyos elvárásokhoz, divatjelenségekhez. Újabb képei azért is állnak hozzám közelebb, mert bennük meri vállalni önmagát, tehetségének sajátos természetét, azt a lírai hangoltságot, amely részben emberi alkatából, részben egykori mestereinek – elsősorban Szőnyinek – hatásából következik. Ez a líraiság természetesen távol áll a belenyugvástól, s nem merül ki csupán a szemlélődésben, mindenesetre olyan közeg, amely hitelesíti törekvéseit és etikáját. Művészete ilyenképpen tisztességes művészet, olyan tükör, amelybe belenézve magunkra, a mi világunkra – jelenünkre ismerhetünk.

TASNÁDI ATTILA

Zámbó Kornél

Tárcsolók -nagy

Weporana 1985. IV. 13.

Zámbó Kornel

Palántázól rajz

Nápszava 1985. IV. 6.

Zámbó Kornél

Zámbó Kornél

BÁNYÁSZARCOK

Veszprém 1985. III. 2.

Zámbó Konrad

Népszava
1985. 1. 19.

ZÁMBÓ KORNÉL

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Z

DOLGOZÓK LAPJA

1981 MÁR 8

1021

Zámbó Kornél rajza

Egész életemben énekeltem

Beszélgetés Pászthy Júliával

A közönség ritkán gondol arra, hogy egy sikeres művészpálya beteljesedéséhez a rátermettségen, a szakmai fölkészültségen és a szorgalmon kívül jó adag szerencsére is szükség van. Pászthy Júlia azok közé az operaénekesek közé tartozik, akiknek keservesen meg kellett küzdeniük a színpadért. Kezdjük csak az elején.

— Nem akartam soha énekesnő lenni. Mégis, ha belegondolok, egyebet sem csináltam egész életemben, mint énekeltem. Kicsi koromban Egerben éltünk a jó bortermő vidéken, s szüleim mindig magukkal vittek a szőlőbe, mert nem volt kire hagyni engem. Emlékszem, a sok szomszéd ámulattal hallgatta azt az apró kis emberkét, aki ki sem látszott a földből, de tisztán énekelt nekik népdalokat.

— Középiskoláimat már az énekesi pálya jegyében végeztem Egerben, Vajda Lászlóné tanítványaként, majd Miskolcon a szakiskolában. Sok választásom ezek után már nem nagyon volt, egyenesen a Zeneakadémiára kerültem. A főversenyeknek és díjaknak köszönhetem, melyeket külföldön szereztem a főiskolai éveim alatt. Az első a Lipcsei Bach-verseny III. díja, a második a hazai Kodály Zoltán Énekverseny és a nemzetközi prágai énekverseny helyezése volt. A sikeres operavizsga után pedig ösztöndíjasként a Magyar Állami Operaház magánénekese lettem, amikor is három, egymástól eltérő stílusú feladat várt rám. Britten: Koldusopera Lucy Lockit-ja, Monteverdi: Odüsszeusz hazatérésében Pallas Athéne szerepe és Gluck: Orfeuszában Euridiké. Ez a három szerep megoldása jelentette számomra és mások számára is a bizonyságot.

mutatós, de megerőltető drámai szoprán figura megoldása után belátni, hogy ez nekem már nem megy. Nem egy tragédiát látok lezajlani a szemem előtt.

— *Az elmúlt években sű*
rűn láthattuk nevét a han

Zámbó Kornél

Táblát Zalaegerszegen

Nepszava 1985. III. 1.

Zámbó Kornél

Velence
1965. IX. 21.

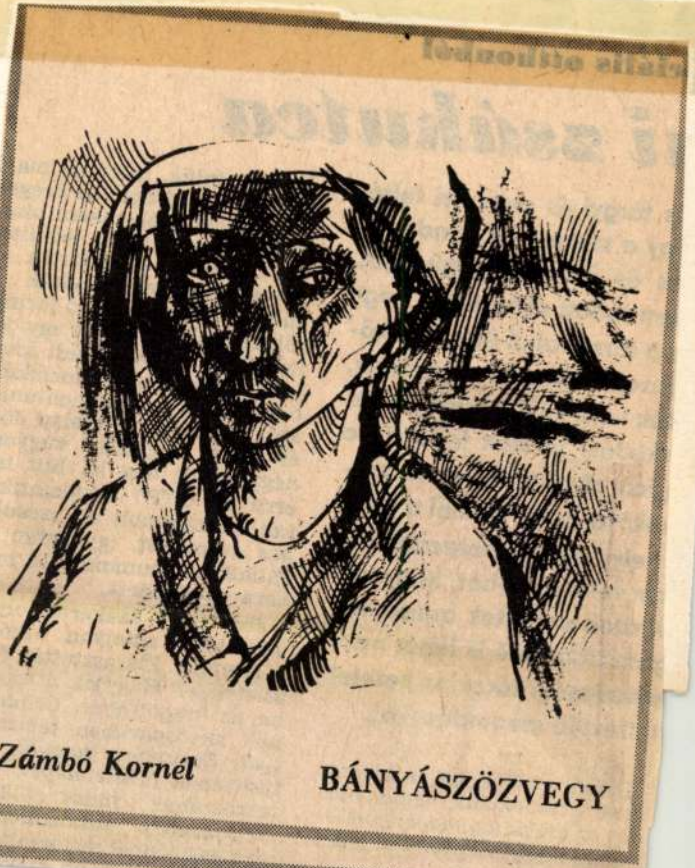

aközösségi társulás keretei
letrevaló megoldásokat.

Következésképpen az időszakos, színvonalas magánellátás, a családias magángondozás szükségességét nem lehet

ötletekkel. Hagyják a csudába az öregotthont. Csináljanak az ősparkban *teniszpályát*. Építsenek *panziót*. Létesítsenek *fűrésztelepet*. Vállalkozzanak *fóliás zöldségtermesztésre*. Mindehhez simán és azonnal megkapják az

Zámbó Kornél

Zámbó Kornél **TÉLI OROSZLÁNY**

Nyíregyháza 1985. II. 16.

Zámbó Kornél

festő-grafikusművész,

munkái itthon és külföldön Nógrád megye tájviseletében.

Nógrád
1984. márc. 19.

Zámbó Kornél festőművész

W.T.: Képzőművészeti krónika.
Konárom megye, 1985. jan., febr.

Uj Forrás, 1985. 3. szám

A

Kernstok Galéria

szeretettel meghívja Önt

1992. április 17-én, pénteken 17 órára

ZÁMBÓ KORNÉL

festőművész

Tragédiák és Komédiák

című

groteszk, szatírikus, a történelmi félmúltat

drasztikus realizmussal ábrázoló

kiállításának megnyitójára.

Megnyitja: Mezei András

Kernstok Galéria
Tatabánya, Dózsa Gy. u. 55.

F.K.: Salamon Hugó

Radír Kft.

TATABÁNYA II, DÓZSA GY. U. 55.

KERNSTOK galéria

1992. április 17-étől május 10-éig

ZÁMBÓ KORNÉL

festőművész

TRAGÉDIÁK ÉS KOMÉDIÁK

című kiállítása

Nyitva: naponta 10—18-ig. Vasárnap és hétfő szünnap.

TRAGÉDIÁK ÉS KOMÉDIÁK

ZÁMBÓ KORNÉL KIÁLLÍTÁSA

A művészi feldolgozás nem ismeri az elévülés fogalmát.
Zámbó Kornélnál nem ütközik semmiféle „jogi akadályba" a nemzeti önvizsgálat, a vaskos humorban oldott elszámoltatás, amely a rekeszizmok megállíthatatlan összerándulásaival nevetteti ki belőlünk mindazt, amitől csakis így szabadulhatunk meg; művészi leszámolással. Azzal a tündéri — avagy mondhatni: drasztikus realizmussal, melyben megértés, megbocsátás és szeretet van. — A szemünk előtt az elmúlt negyven év — és az ezer év —, a hátunk mögött a nagy bohózat, ahogy a tragédiák komédiák formájában korról-korra rendszerint ismétlődnek;

— Van aki akasztást követel —
Zámbó Kornél a festményeit akasztja fel. Nincs szüksége alkotmánymódosításra. De nekünk szükségünk van az efféle feloldásokra, mert gyilkos mérgeink megölnek bennünket, ha nem tanulunk meg nevetni. — Ki-ki tetszése szerint nevezheti a Kernstok Galériában megnyílott kiállítást a „Sződd a selymet elvtárs" avagy a „Folyónál áll Dunnyuska" — dallamainak, szövegeinek variánsai szerint annak; AMI.

A budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban érettségiztem, majd az egri Tanárképző Főiskola rajz szakán, utána a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végeztem tanulmányait.

A Képzőművészeti Főiskolán 1971-ben diplomáztam.

Világ életemben realista szemléletű festő voltam. Korábban hatalmas méretű figurális kompozíciókkal birkóztam, nagyon sok murális, állami megbizatást kaptam. Ezzel párhuzamosan érdekelt a bánya világa, az értékeket teremtő, dinamikus munkát végző alkotó ember figurája.

Egy időben nagyon szerettem a falusi barangolásokat is, a tevő-vevő, szöszmötölő öregeket, a régmúlt paraszti világ néma, vagy halk szavú tanúit is ábrázolni. Neurotikus, rohanó világunknak azokat a csendben megbúvó pontjait kerestem, melyre mindannyian vágyunk, melyből azt meríthetjük, amire századunknak a legnagyobb szüksége van: derűt, harmóniát és bizodalmat.

Rohanó, változó történelmünk sodrása, a múlt történelmének átértékelése forgatagában új arcok, új problémák feldolgozásai jelzik alkotó munkásságom újabb, — egyenlőre kimeríthetetlennek tűnő témaválasztását. Önmagunkat, a gyarló ember máz, álarc nélküli, minden póztól mentes, lemeztelenített együgyű, gonosz, szeretetreméltó, istent félő és tagadó figurák a modelljeim, tehát megint csak az EMBER.

Korábban hittem, hogy ez a groteszk világ főleg az elmúlt 40 év tükröztetésének egyik leg-lehetségesebb műfaja, de egyre inkább látom, hogy ez örök. Mára ugyanúgy érvényes, mint a jövőre, vagy akár az évezredekkel előbbi korokra.

ZÁMBÓ KORNÉL

1997 dec. 1

Modellje a gyarló ember...

Zámbó Kornél groteszk festményei a fehérvári Mészöly galériában

Fogatlanul vigyorgó kalapos férfi portréja fogadja a látogatót a fehérvári Mészöly Géza galérában, Zámbó Kornél festőművész tárlatán. A kiállítás kapujában elhelyezett groteszk portré sejteti, hogy miféle világlátást tükröznek „odabent", Zámbó Kornél nagyméretű vásznai. A művész a 80-as évek végén fordult egy új kifejezésmód felé...

— Világéletemben embercenrikus festő voltam. Korábban a bánya világa, és az ott dolgozó, dinamikus munkát végző emberek megörökítése izgatott — meséli az Oroszlányban élő festőművész. — A 80-as években a rendszerváltás idején, a szemem láttára alakultak át kaméleon módjára az emberek... Mindig éreztem hajlamot a fricskára, a humorra, de ez a jelenség új kifejezésmódra sarkallt: így születtek meg ezek a groteszk képek. A legfőbb modellem továbbra is az ember maradt — de ezeken a festményeken máz nélkül, a maga együgyűségében, gonoszságában és szeretetre méltó mivoltában jelenik meg. Az igazi művészet mindig a máról beszél. Ezért is

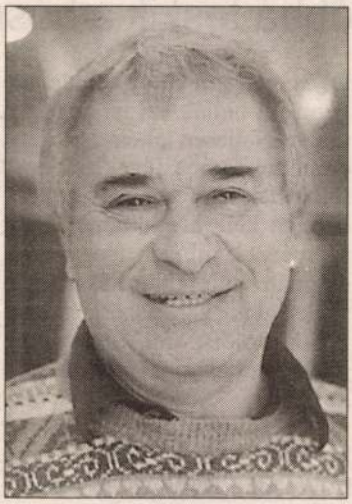

festettem meg a „szocializmus építőit", roggyant öregurakként, akik mellükön kitüntetésekkel hordják körbe-körbe a vödörben a homokot: ez az elmúlt 40 év semmittevéséről szól... De persze, nem szeretem, ha a művészet csak az aktuális politikai helyzetre reagál: az, ami engem a rendszerváltás éveiben megihletett — az emberi gyarlóság — nem csak ma érvényes. Az egyik képemen groteszk alakok állnak sorba — hogy egy széken álló, letolt nadrágú figura ülepét nyalják: az emberek rendszertől függetlenül jók vagy rosszak. Kegyetlen világban élünk, de jobb, ha a panaszkodás helyett megpróbálunk nevetni rajta...

Zámbó Kornél egyik hatalmas képén feltűnik Faludy György költő is. Nem véletlenül. A festőművész baráti körébe Magyarország legkiemelkedőbb alkotói tartoznak:

— Számomra ezek a kapcsolatok, ez a szellemi közeg nagyon fontos. Faludy Gyuri bácsival mély barátság alakult ki köztünk. Ezen a képen kettőnk világát próbáltam megfogalmazni. Ő adta a kép címét is: „A mi világunk". Az ő költészetét átható, Villont idéző, középkori figurákat is megörökítettem...

Zámbó Kornél a legutóbbi festményeit is bemutatja a fehérvári tárlaton:

— Mostanában egyre jobban érdekel, hol a helyünk, mi a szerepünk a világban... És az is izgalmas számomra, hogy az emberiség miféle isten-mítoszokban keresett választ a kérdéseire. Erről beszél a Válaszolj, uram! és a Misztikus dimenziók című képem is... **(gábor)**

Szigorú ellenőrzés a vágó

Alaposabbá, átfogóbbá teszik a húsminősítés gyakorlat

● **Peresztegi T. Ferenc**

„Félsertések 380 Ft/kg-os áron eladók", telefon, cím. Ilyen, és ehhez hasonló hirdetésekre „rágtak be" a szaktárca vezetői és a Vágóállat és Hús Termék Tanácsban, mert — állítólag — országosan milliós nagyságrendekben vélik a feketevágást, akik kijátsszák az adótörvényeket, akik óriási konkurenciát jelentenek a hivatalos vágóhidaknak. Zádori László, az említett tanács titkára nem is titkolta, amikor megkérdeztük, hogy a félhivatalos és engedély nélküli vágásokat szigorúan ellenőrzik. Ennek elkészítették a programját; három pontba foglalva azokat a feltételeket, amelyeket törvényi alapon fogalmaztak meg. A sertés feketepiac teljes felszámolása a cél, de nagyon jól tudják azt is, hogy ez ma már teljesen lehetetlen. Úgy döntöttek a tárca illetékes államtitkár-helyettesével egyetértésben, ha kell, húskommandót is szerveznek minden megyében, és pontosan elkülönítik a saját szükségletre való vágást, és azt a „bő kóstolót", ami csupán arra jó, hogy eltakarják a feketeértékesítést.

A feketepiac most újra élénkül, amikor az év végi ünnepekre készül a lakosság, és bizony csábítóak az ajánlatok, hiszen a combot, a tarját, az oldalast is csaknem fele áron mérik a zugvágóhidakon. Ők ezt könnyen megtehetik, mondja dr. Kondrády Péter, a Székesfehérvári Mesterhús Kft. ügyvezető igazgatója is, mert olyan kiadásoktól, mint az állategészségügyi ellenőrzési díjak, az általános adózási kötelességek, közterhek nem drágítják a magánakciókat. Mondhatni tiszta pénz, amit ilyen úton szereznek egyesek. Kondrády is azokhoz csatlakozik, akik azt vallják, hogy a húságazatnak megbízható és minőségi hústermékkel kell ellátni a lakosságot.

Fejér megyében is szervezik már azt a figyelőrendszert, amelynek az az elsődleges dolga, hogy kiszűrje azokat a hirdetéseket, amelyekben értékesítésre kínálnak hústermékeket. De arra is figyelnek, hogy a húsboltokban hivatalos számlával igazolt és hatóságilag ellenőrzött hús kerüljön a hűtőpultokba. A mészárszékek is áldozatai lehetnek ugyan a kísértésnek,

Az autóbuszgyártás jövője Oroszországban

Magyar összeszerelő üzem Szentpétervárott?

Az orosz kormány nemrég elfogadott járműipar-fejlesztési koncepciója vegyes vállalatok alapítását javasolja az orosz autóbuszgyártók számára, hogy mielőbb versenyképes termékekkel jelenjenek meg a piacon, s ennek eredményeként a külföldi gyártók a héten valósággal egymásnak adták a kilincset Moszkvában — írta a Kommerszant Daily.

A tekintélyes orosz gazdasági napilap emlékeztetett arra, hogy az utóbbi hetekben elsőként Széles Gábor, az Ikarus Rt. elnöke járt Oroszországban, s bejelentette azt a szándékot, hogy Szentpétervárott, a Kirovgyárban távolsági autóbuszokat szerelnének össze (az előz... megnéztek maguknak a svéd buszok és teherautók helyi összeszerelésének előkészítése érdekében. A megállapodást pedig már a jövő héten, Borisz Jelcin svédországi látogatása idején aláírják Göteborgban.

A Kommerszant Daily megállapítása szerint a külföldi gyártók eddig is uralták az orosz piacot, hiszen a hazai gyártók inkább a mikrobuszok és a kisebb kategóriájú autóbuszok gyártását növelték. A közép- és nagyobb kategóriákban viszont a Mercedes, az Ikarus, az Iveco és a Hyundai gyártmányai vannak többségben. Az orosz gyárak idén mindössze ezer városi ...

Környezetbarát új buszokra sze — jórészt elöregedett — járműv vállalatok. A szakemberek szorg gye lehetővé, hogy a központi kö kentést is támogassa

KOSSUTH KLUB

Budapest VIII., Múzeum u. 7.

M E G H Í V Ó

Zámbó Péter

festőművész kiállítására

A kiállítást megnyija:

SZITÁNYI GYÖRGY
fényképező művész

Megnyitó: 1998. június 11., 18.00 óra.

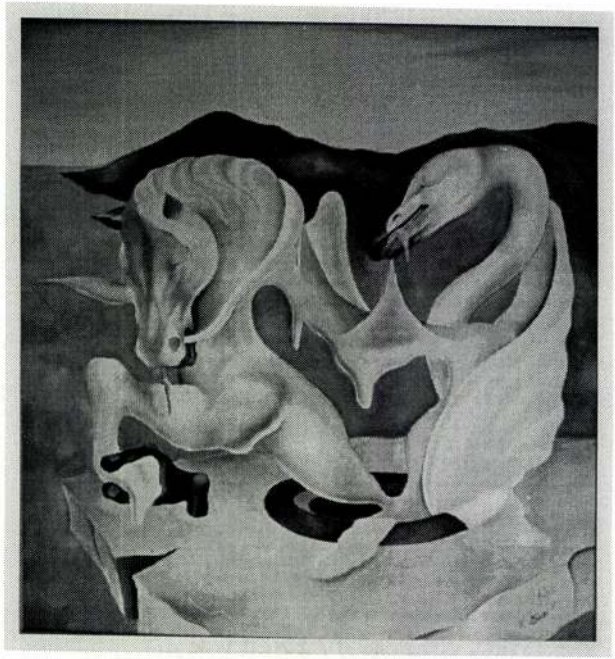

A kiállítás megtekinthető:

1998. június 11-től július 1-ig, hétfőtől péntekig 9-18 óráig,
szombaton és vasárnap a klub egyéb rendezvényein.

ZÁMBÓ Kornél

GÉZA DÁMOSY
Alt-Buda

A FORTUNA 11 GALÉRIA

SZERETETTEL MEGHÍVJA

Z Á M B Ó K O R N É L
festömüvész

KIÁLLÍTÁSÁRA.

A kiállítást megnyitja

MEZEI ANDRÁS író

december 4-én du 5 órakor.

Nyitva: december 4-18 naponta 10-18

I. Fortuna u. 11.

1014 BUDAPEST, FORTUNA U. 11.

Lóska Lajos

Budapest
Felvőzöldmáli u. 61-65.

1025

Zámbó Péter

Meghívó

Zámbó Péter
festőművész

Feltámadás című kiállításának megnyitójára
1999 április 7-én 19 órakor

A kiállítást megnyitja:
Spitzer Gyöngyi "Soma"

Budapest V. Vörösmarty tér 1.

A kiállítás megtekinthető 1999 április 7-től május 7.

Ha nem értenek meg a fájó mondatok,
S elfogynak a szavak mégis mit mondhatok
Mit mondhatok éjjel, mikor tüzben izzol kéjjel
Lángvörösre festett éggel, elolthatod puszta kézzel

Százszor ott a múlt a reggel
Jégmagányban nem kelek fel
Hátbadöfött ágymeleggel,
Lezárt képben tüzszemekkel

Hamu, s könnycsepp, sárban fegyver
Vár az álmod sölét fejjel
Szétszórt gyémánt szüzet vett el
Várd a reggelt vetett fejjel

Zámbó Péter

Ybl Miklós-díj településrendezésért:
Zambó Terézia

Zambó Terézia (1954)

Tanulmányok:
- 1978 BME Építészmérnöki Kar

Szakmai gyakorlat:
- 1978–1990 PÉCSITERV
- 1991– Koller és Társa Tervező Kft.

Fontosabb rendezési tervek:
- Pécs Általános Rendezési Terve
- Pécs Uránváros rehabilitációs rendezési terve
- Pécs Újhegy rendezése
- Letenye Általános Rendezési Terve
- Fonyód Déli terület idegenforgalmi hasznosítása (pályázat, I. díj)
- A Fertő és Környékének rendezése, idegenforgalmi hasznosítása (pályázat, II. díj)
- Nagykanizsa Piac-tömb rendezése (pályázat, I. díj)
- Pécs Donátus Szabályozási Terve
- Siklós Város Szabályozási Terve
- Pécs Belváros Szabályozási Terve
- Keszthely – Hévíz Szerkezeti Terve

Zambó Terézia

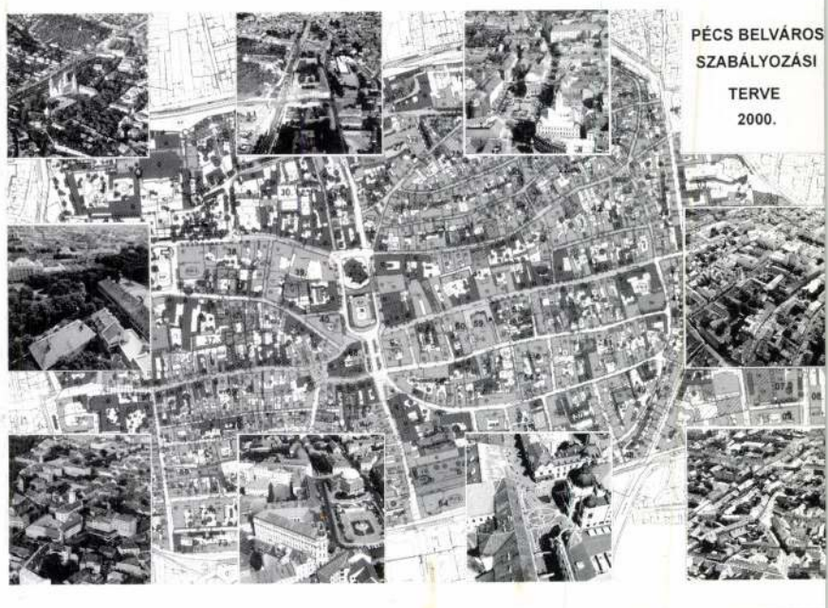

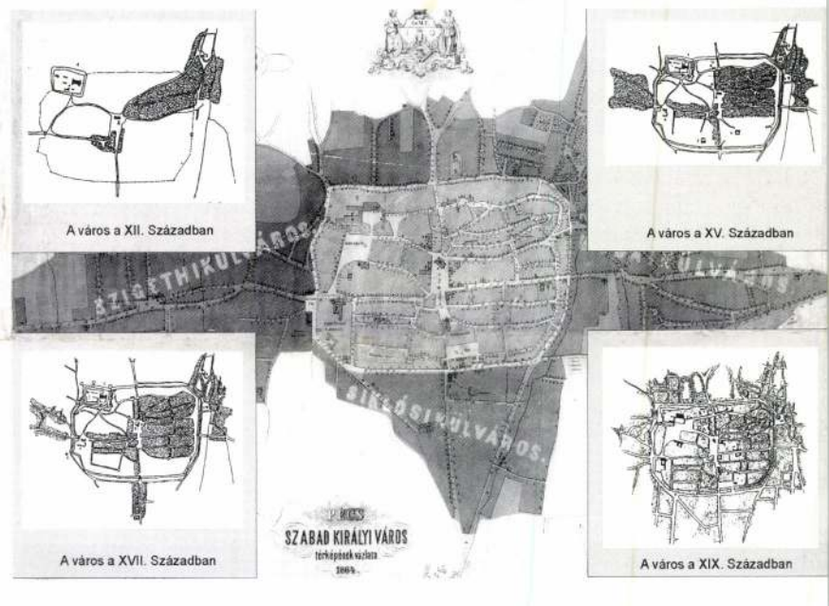

Zambó Terézia pécsi építész településrendezési, tervezési tevékenységéért kapott 2001-ben Ybl-díjat. Munkái közül kiemelkednek a történeti városmagok rendezési tervei, melyekért méltán kapta meg ezt a legmagasabb szakmai elismerést. Építészetit – mert munkáit építészeti feladatként értelmezi, és építészeti, térbeli megoldását adja a feldolgozott területnek. Az értékek egyébként minden rendezési tervben hangsúlyozottan vagy látensen megjelenő sorolásában ő a városépítészeti minőséget, a települési szövet minőségét tartja a legfontosabbnak, és ennek megőrzését, additív, harmonikus fejlesztését oldja meg tervei szabályozó funkcióival. Bizonyítja, hogy az építészetnek nem szabad kivonulnia ebből a nagyformátumú téralakítási munkából akkor sem, ha közben megerősödtek a településtervezésben a gazdasági, szociológiai, jogi elemek, hiszen a végeredmény mindenképp térbeli struktúrákban jelenik meg.

Egy sokhektáros apró és egymástól különböző elemekből szerveződő terület építészeti megoldása persze irdatlan munkával jár, mert olyan mélységekbe kell alászállni a rendezési tervezés szokásos felszínéről, mely telkenkénti mérlegeléseket, a meglévő értékek sérelme nélkül lehetséges fejlesztések építészeti részletekbe menő megfontolását igényli.

Tervezési filozófiája szerint nem a felmerülő fejlesztési igényekre koncentrál, hanem arra, hogy a terület részleteiben is feltárt értékeinek sérelme nélkül milyen feltételekkel, milyen részletképzési előírások mellett, milyen térbeli fejlesztések engedhetők meg. Ez a tervezési filozófia természetesen több kockázattal is jár, melyeket Zambó Teréz tudatosan vállalt és vállal most folyó munkáiban is.

Vállalnia kellett annak kockázatát, hogy az építészeti megoldás részleteibe is belenyúló szabályozást a konkrét építtetői igények ismerete nélkül kénytelen rögzíteni. Szembesülnie kellett annak kockázatával is, hogy a településtervezés keretei között nem ismerhet minden részletet olyan mélységben, mint az az építész, akinek megbízása kapcsán csak egy-egy telekkel és annak közvetlen környezetével kell foglalkoznia, és mégis az ő megoldását is kénytelen szabályozni kitűzött és hittel képviselt célja érdekében. Bizonyos kockázatot rejt magában a terv statikus jellege is, hiszen a vizsgált állapot utáni fejlesztések minden részlete még a kiterjedt szabályozás keretei között megvalósuló beépítések esetében sem lehetnek ismertek, az illeszkedést pedig ezekhez is, s nem csak a vizsgált állapothoz kellene biztosítani. Zambó Terézia úgy vállalta ezeket a kockázatokat, hogy azok negatívumait lehetőleg elkerülje. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a szabályozás merevségét, túlhatározottságát tömbönként összefűzött, telkenkénti vizsgálati és javaslati lapokkal egészítette ki, ide utalva a szabályozás olyan elemeit, melyeket ajánlási formába puhítva is elégségesnek ítélt. Ezzel a technikával egyben megteremtette a lehetőséget a vizsgálat folyamatos karbantartására, ami az ilyen felfogásban készült tervek kockázati tényezőit jelentősen csökkentené, ha ezt valaki valóban elvégezné. A tervek használati tapasztalatai e nélkül is igazolták ezeknek a vizsgálati-javaslati lapoknak a fontosságát, életszerűségét, hiszen az építési hatóság és a beruházók is folyamatosan és eredményesen használják ezeket a lapokat.

Zambó külön érdeme, hogy munkásságával jelentősen hozzájárult településtervezési gyakorlatunk formálódó tartalmának, technikáinak folyamatban lévő fejlesztéséhez. Munkái a lehetséges változatok egyik szélső megoldási lehetőségét példázzák. Kilépve az elméleti megközelítések és viták elefántcsont-tornyából, ennek az építészeti megközelítésnek minden pozitívumát és kockázatát konkrét tervi formában megjelenítve lehetőséget teremtett annak a gyakorlat próbájával való szembesítésére.

■ TÓTH ZOLTÁN

Hotel Villa Anna, Cool Cocktail Bar

Mali Losinj, Horvátország
Tervezők: Csizmadia Zsolt és Veres Péter

A horvát tengerpart egyik üdülőhelyén lévő szálloda bővítése és felújítása kapcsán került sor az azelőtt diszkóként működő önálló rész átformálására. A megbízó igénye egy nívós, több profillal rendelkező szórakozóhely kialakítása volt, ami szerves része a szálloda nyújtotta szolgáltatásoknak. Így háromféle elemet kellett egy térben ötvözni. Egy zenés-táncos szórakozóhelyet, egy klubot és egy koktélbárt. A tervtől a kivitelezés befejezéséig négy hónap telt el.

Mind a tér, mind a berendezés kialakítása az ellenpontok hangsúlyozására épül. A puha kárpitok, a szőnyegborítás ellentéte a lámpák, bútorok hideg, kemény üveg-fém szerkezete, a vörös és a kék, a fényes és matt, a hideg és meleg, a szögletes és kerek formák kontrasztja és a hetvenes évek formavilágát idéző belső tér adja a hely egyedi hangulatát. Belépéskor is ugyanaz az ellentét fogad, az előtér meleg narancs színe csak fokozza a mediterrán forróságot, mellyel a krómacél ajtó mögött feltáruló „cool" bár üdítő hűvössége áll szemben. A berendezés mobilitása és az ezen elv alapján kialakított világítás mindig új és új látvánnyal fogadja a rendszeresen oda látogatókat is.

A tér három fő részre tagolódik: a bárból, amely magába foglalja a táncteret is, a pultból és a bárszékek együtteséből és a klubszerűen elkülönített ún. VIP-részből. A bárban kellett biztosítani a legnagyobb mobilitást, ezért itt a bútorzat kialakítása is ezt az elvet követte. A fal mentén körben elhelyezett ülőbútorokat egységekre bontottuk, melyek négy elemből állnak. Ezek közül kettő mozgatható, így a tér „egybenyitható" vagy boxok kialakításával tagolható, attól függően, hogy éppen melyik funkciója dominál.

A tánctér kialakítása is ezt az elvet követi az alsó megvilágítású panelekkel. Ebben a részben szabályozható fényerejű falikarok világítanak, ezek tagolják a nagy, egybefüggő falsíkokat.

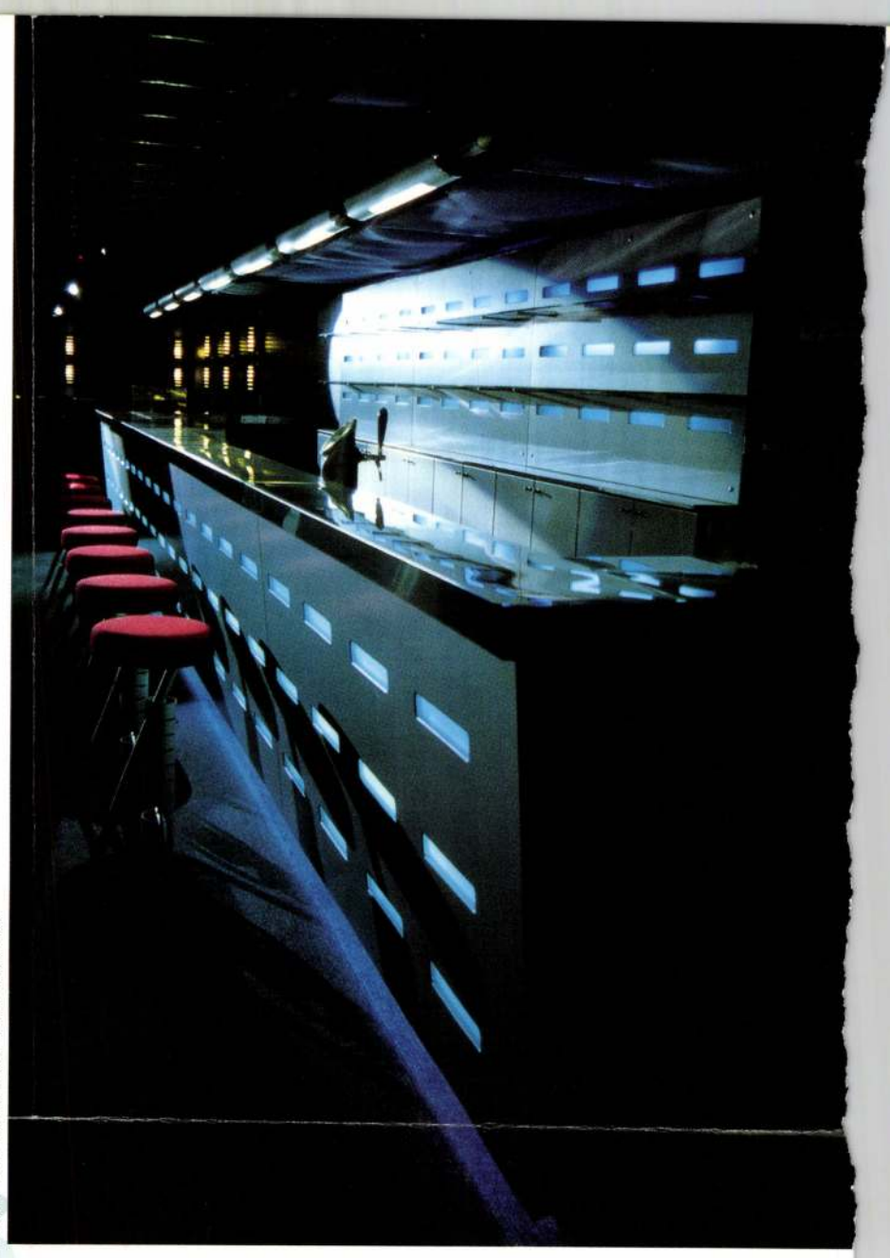

Fotók: Csizmadia Zsolt és Veres Péter

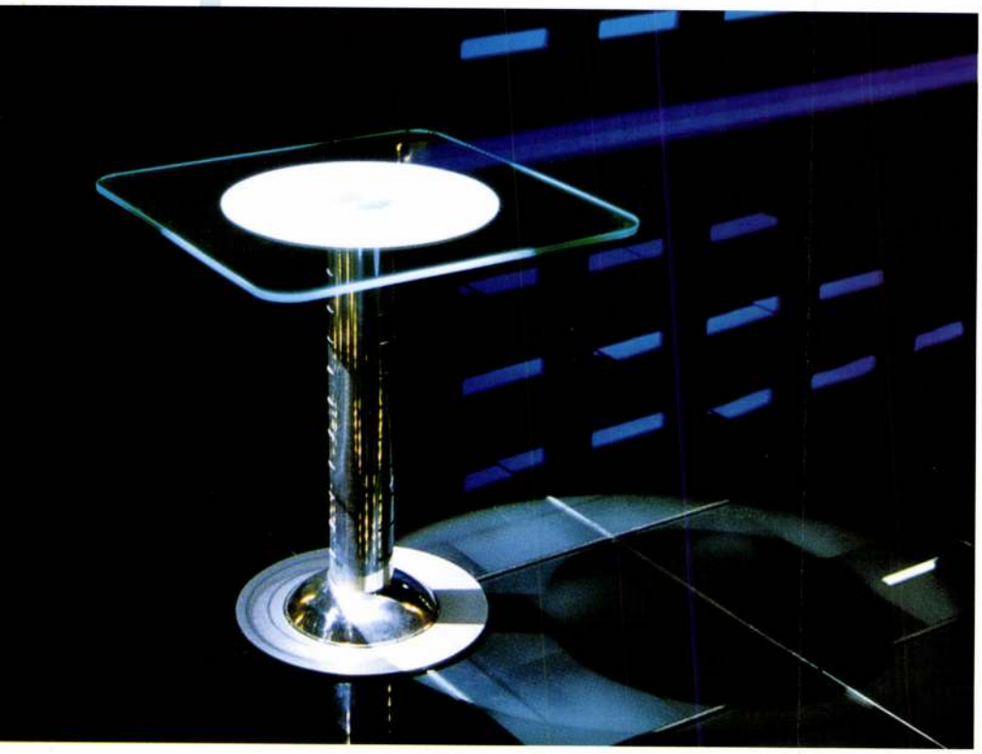

Zámbóné Halmágyi Judit, építész

Helyreigazítás

Lapunk 1987/4—5. számában hibásan jelent meg *Zámbóné Halmágyi Judit* neve.

A szerkesztőség

Magyar Építőművészet, 1988., 2., 54. old.

Zámbóné Pollermann Judit

A III. Ipari Textilművészeti Biennálét rendezték meg Szombathelyen a Savaria Muzeumban.
"Textilminta készitők" cimmel Vadas József számol be a kiállitásról s megnevezi az ott szereplő művészeket, akik a cikk szerinti sorrendben itt következnek: Kovács Lajosné, Gyöngyösi Gergelyné, Payer Emilia, Bartók Éva, Horváth Mihályné, Gremsperger Bea, Katona Gyöngyi, Kovács Péter, Zámbóné Pollermann Judit, Buzás Árpád, Attalai Gábor, Szabóné Ehrsam Éva, Pauli Anna, Droppa Judit, Markovitsné Almási Angéla.
Fenti cimü kritikát lásd: Attalai Gábor nevénél.
Élet és Irodalom, Bp. 1977. szept. 3. XXI. évf. 36. sz. 12. lap.

Zámbóné Pollermann Judit
iparművész

Különleges hőtött modelljeit
mutatta be Zámbóné Poller-
mann Judit a Divat Intézet
munkatársa.

(f. b.): A csíkok ritmusa
Nők Lapja, 1977. ~~febr.~~ 26-18 oldal.

Zámboré Pollermann Judit

Kötött modellek

(repro)

(f. b.): A csíkok ritmusa

Nők lapja, 1977. febr. 26 – 18 oldal.

Zámboki, metrző, térképkészítő

Magyar-történelmi metszetek a XVI–XIX. századból. Ez a címe annak a vásárlással egybekötött metszet-kiállításnak, a Szepesi Rákóczi úti Fókusz Könyvárúházban rendeztek meg. A gyűjtő, aki ezeket a metszeteket összeválogatta Gregus István antikvárius. Körülbelül 1560–7-es évekből vannak itt metszetek. Magyarország-térképe Zámboki-féle lapok, gyönyörű színezéssel. (Ennlitve).

Láttuk, hallottuk.

1984. IX. 20. Petőfi 10.45

1974. III. 15. / Zene. / 19.30 / 75 / V. Egri kaleidoszkóp.

- A Tanácsházán, a város költségvetésében olvastuk, hogy lo millió foritot költenek évente , pincékre, alagutakra. Meghökkentő ez a szám, Zámbori Ferenctől Eger város főmérnökétől kérünk felvilágositást. Mit takar ez az összeg, mi van emögött ?

- Ismeretes, hogy Egerben igen hosszú, és nagy pincerendszerek vannak, 1973 év végéig, fölmértünk több mint 80 km. hosszúságú pincét, amely átszövi a föld alatt a város egész területét.

- Gondolom, hogy ami a jó bornak jó, az a város főmérnökének gondot okoz.

- Igez, ez a pincerendszer, mind a bor tárolására, mind különböző gyümölcsök tárolására igen alkalmas, azonban mindazoknak, akik a városban az épitészettel, és különböző épitkezésekkel foglal-

Zámbori Ferenc, Eger város főmérnöke

koznak, igen sok gondot okoz. Ezek a pincerendszerek, igen régen épültek. Egyrészük, az ugynevezett édesvizi mélykőbe vájt pincék, még a török időkből származnak, már abban az időben is nem voltak megfelelően állékonyak, és azóta természetesen állékonyságuk továbbra is romlott. Előfordulhat, mint ahogy itt a városban hallottunk ilyen mende-mondákat, hogy az ember kinéz az ablakon, és egyszer csak eltünik a kertjéből egy rózsabokor, mert alásüpped vele az alagutba. Ez azt jelenti, hogy esetleg félni kell attól, hogy Eger egyszercsak a multjába süllyed ?

- Attól nem kell félni, azonban több olyan furdsaság történt, hogy az emberek a kertjükben állva, egyik pillanatról a másikra elsüllyedtek, és a különböző épitkezések során is, olyan furcsaságok akadtak, hogy két pincerendszert, épités előtt föltártak, a harmadikat épitkezés közben találták meg, ugy, hogy az emberek, és különböző munkagépek elsüllyedtek.

- Most jön tehát akkor ez a 10 millió forintos összeg. Hogy próbálják megoldani a város problémáját ?

- 1969-ben megkezdtük a város földtani kutatását, és e munka keretén belül, többek között a földalatti ürekrendszernek a föltárását is. A központi szervek segitségünkre voltak abban, hogy évente 10 millió forintot adtak a pincék megerősitésére. Ez a munka folyik jelenleg is, a költségkihatásoktól függően vannak olyan, és lesznek olyan pincék, illetve pincerendszerek, amelyeket be fogunk temetni, de lesznek olyanok, amelyeket megerősitünk, tehát további olyan pincerendszereket alakitunk ki, ahol zöldséggyümölcs, és bortárolásra alkalmas helyek alakulnak ki, de az idegenforgalom számára is megfelelő földalatti pincerendszereket szeretnénk kialakitani, mint a Kazamata Étterem is, ahol megfelelő étterem , vendéglő, és különböző szórakozó helyek alakultak ki, létesültek.

- Olyanra nem gondoltak, hogy a müvészeknek is adnak egy kis teret ezekben a pincékben, mert rendkivül érdekes pinceszinházat, pinceklubot lehetne létesiteni.

- Gondoltunk erre is, pinceklubokat szeretnénk kialakitani a fiatalok részére, müvészek számára, és múzeumok részére is, például Bormúzeumot szeretnénk kialakitani. A belvárosban. De például a Szépasszony-völgyben is, ahol ez a terület kifejezetten a szórakozást szolgálja, és az ott meglévő értékes müemléki pincéből, egy Bormúzeumot szeretnénk kialakitani.

- Ide kapcsolódik még egy kérdés. Milyen lesz néhány év mulva, Eger városképe. Mi minden fog épülni meg ?

- Néhány éven belül, fölépül egy új városrész Egerben, egy ugynevezett CSebukszári városrész, ahol 20 ezer ember fog élni, a

belvárosban különböző áruházak, éttermek fognak felépülni, igy például egy 2600 négyzetméteres Lakberendezési Áruház, a Vadászkürt Étterem, a város különböző részein utak, és szolgáltató egységek. Rövid időn belül átadásra kerül egy új négypályás tekepálya, amely ugy tudom, az országban az egyik legmodernebb önmüködő, automata rendszerü tekepálya. Ismeretes, hogy Egerben kiváló úszók voltak. Szeretnénk a jövőben az úszó sportnak különböző sportlétesitménye ket adni, igy egy új 50 méteres uszodát, strandot, egy úszóiskolát, hogy minél több lehetőséget adjunk az utánpótlásnak.

Zámbori Ferenc festőművész

kiállítása a csornai művelődési központban

Népszabadság, 1986. IX. 11.

MDK

Zámberi Géza

Juhász L.:Lakberendezés a III. M.Iparm.és Népműv. Kiállitásen. Szabad Művészet, 1956. 1-2 sz. 54.l.

Zámbori Géza
Falipolc
Virágállvány
Ülőkék
Rádióasztal
Irógépasztal

Ernst Muzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.

6 l.

08 213

[illegible]

gye történeti névtára. I. kötet, Vác,

[illegible] Harangján
~~todox~~ [illegible] betüs felirat van,

en régi sirkő, melynek mindhárom
A legfelső 1826. évszám, középen
felirat olvashatatlan.

M. D. K.

ZÁMBORY Géza belsőépítész

Tengerparti luxus yacht és belsői (Repr.)

Hornicsek László: Az Iparművészeti Főisk. belső építészeti Tanszékének korábbi évek munkáiból
Magyar Építőművészet 1957. (VI.) 3-4. 82. e.

Zámbori László MDK

Hazafelé, kr.

Öreg házak, kr.

Szegedi O. Képzőm. Kiáll. Szeged 1964

vezette a toledói váro
rint

Zamboni Lona

Nobrais

l.

Interieur

1912. 6. 22

6-1.

miniszter

KIFIZETTETETT

MAGY. KIR. ÁLLAMPÉNZT IX. kér.

Budapest, 1912 év április hó 13

A Műemlékek Országos Biz

Zámbori Lona

Margitay Ernő: "Művésznők kiállitása" cimmel ir a Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállitásáról a Nemzeti Szalonban:
A részt vevő művészek:
Augusztin Mariska, Fesztyné Jókai Róza, Komáromi Kacz Endréné, Klammer Mariska, Payer Gizella, Rauscher Juliska, Schütz Julcsa, Büttner Helén, Gimzer Etelka, Braunecker Stina, V. Dávida Mariska, Zombori Lona.

Zámbori Lona: királyszobra méltó az elismerésre,-mondja Margitay Ernő kritikájában.

ÉLET, Bp. 1912. ápr. 14. IV. évf. 15. sz. 472. lap.

Zámbor István

1923

(Kassa?)

Ki tud tóla?

Budapest, 1922. április 29.
VII., Rózsa-utca 32.

(1.)

E T É S :

OS BIZOTTSÁGA

É N E K

B u d a p e s t e n .

g szobor körüli emelvény festéséről:

elvény/: Estrade: /
ott architekturája
l gondosan megtisz-
va és időálló
zien ó-szerüre
ám, szállitás stb.

Žambor Štefan

l.

Wagner Profil

63. l.

Gliederung der ~~Mittleren Partie~~
Giebelwand mit Volut~~e~~en und Rundf
erbauten ~~Kassaer~~ Kaschauer Jesuiten-, geg
der ~~gemässigten Anfangs~~-Barock-
~~ist mit~~ einer zweiten ~~Nachahmun~~ Nachempfindu
her als die ~~Kolozsvárer Kirche~~, Klausenberger
ziskanerkirche, dem Werke des K
möglich, dass dieser ~~Kassaer~~ letzterer Me
stenkirche entworfen hat.

Bei einer Gruppe der siebe
hingegen der breite und ruhige
Umgebung von Pest /Gödöllő, Péc
kovichbarock lebhaften Widerhal
infolge seiner guten Gliederung
1778 auf U-förmigem Grundriss e
hem Dach versehene Gernyeszege
In dieser Gruppe gehört ~~in~~ mit sein

Zámbori Emil

rajztanár

1871-72

l.

Faragó Bálint:

A mezőtúri ref. egyház
története 1530-1917-ig
Mezőtúr é. n. 232. l.

ett peremű érem előlapján,
élben van ábrázolva. Fejét
szttel, haja vállaira omlik,
idör. Brokátköntöse felett
DOVICUS HUNGARUS« és jel-
ő 15 soros szöveg pedig ez :
AVENSI CAROLI HUNGARIAE
: KASIMIRI MAG : EX SORORE
EQUESTREM IN POLON : PLU-
OBIIT TYRNAVIAE A. D. 1382.
. 12. D. 12. SEPTEMB.«.

elt. sz. 974. — Vétetett 1905-ben
-905). — Kifizettetett 1905 ápri-
1905 május 15-én (508–905). —
905 november 30-iki 21515 szvsz.

Zámbory Soós István

Mohácsi halász, tempera
Karám, tempera
Furuglázó somogyi pásztorok, olaj

Somogymegyei Képzőművészek Szakszervezete, Kaposvár, 1947. Vaszary János emlékkiállítás katalogusa

Zámbory Sóos István

Forum Romanum, tempera,
Fények, " "
Fekete zongora, tempera
Bünbeesés, tempera
Sározók, tempera
Szines szörnyetegek, tempera

Somogymegyei Képzőművészek Szakszervezete, Kaposvár, 1947. Vaszary János emlékkiállítás katalogusa

Zámbori Soós István

11. Kaposi zárda, rézkarc
12. Torre Municipió /tempera/

Somogymegyei Képzőművészek Szakszervezete, Kaposvár, 1947. Vaszary János emlékkiállitás katalogusa

Zámbory Soós
István
tanító
Kaposvár Németh
J. u. 40

MKSz 1947

MDK

Zámborszky Ilona

Zámborszky Ilona: A magyar Országház. Bpest, 1937.

MDK

Zámborszky Ilona

Zámborszky I.: A magyar Országház. Bpest,1937.

Tchaikovsky, Piotr Ilyich. Symphony No. 1 : G minor, Opus 13 "Winter Dreams" / Tchaikovsky.

MDK

Zámborszky Ilona

Zámborszky Ilona: A magyar Országház. Epest. 1937.

Zambra Alajos egy. tanár

dr. Tóth László val szerkesztette a Garibaldi-emlékkiállítás katalógusát a M. Nemzeti Muzeum Kiállításai sorozatban.

A Garibaldi-emlékkiállítás katalogusa.

M. H. 932. VI-24.

Zambra Alajos dr. egy. tanár
kormánybiztos

személyesen rendezi a magyar pavillont.

Magyarország résztvesz a firenzei nemzet-
közi kiállitáson.

N. U. 932. III. 23.

M.D.K.

Zamencsik Sándor, békéscsabai építész

terve ugyerte el a kitűrött 100 K. pályadíjat a bihardereces-hei orth. izr. templomra kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

ápr. 20 sz. 7. old.

Zamfir Gligor

ötvös

1828 Csakova

Kapmagyarorszötvösök 48 l.

onáztatik.

le Contrafactur aller vnderschiedlichen Ae-
tt in Hungarn den 23 May Aº 1611 zum
krönt worden" (kozepütt magát a koronázá-
fel abban a pillanatbin, midőn Ditrichstein
óf π. Mátyásnak fejére teszik a koronát. E
gy-négy kisebb kép veszi körül, melyeken a
részleteket szemlélhetjük: „Wie Kö: Mt zwi-
fangs für den Altar kompt die Krönung
önig: Mt die Finger auff das Buch legen,
." – „Wie Kö: Mt zum Böhmischen König ge-
Kö: Ma das Königlich Schwerdt empfahen" és
nigliche Ring an Finger gethan wirt" – „Wie
len Scepter vnd den Reichs Apfel empfahen" –
Stēdē in Böhmē glück gewünscht vnd mit
ler Aÿdt pssirt wirt." – „Wie entlich Kön: Mt
vnd Wein opfern." Idzése alól kőrépütt: „G. Keller"

éretei a vonalkeretnek 19: 28·7 cm.

9328.

140/95 Nº 231.

MDK

Zamkovszky

Kárpitosságban remekelt a kiállitáson.

Margitay cikke.

Magy. Iparművészet, 1908. 181. lap

Hammerer Mária.

A Nemzeti Szalon csoportkiállításán portrait szerepelnek.
(emlitve.)

Nemzeti Ujság, 1928. jan. 22.

ZÁMODY József

Nyitra m. mérnöke, 1789-ben megye tálán

FODOR Ferenc: A magyar térképirás.
Bp. 1952-1954. 1-3. kötet

MDK.

Zámoly Ferenc

Dunakanyar

Mezőgép 1967 febr.

ZÁMOLY (Tejér)

Zámoly

Vértes?

TEMPLOMROM a kath. temetőben, állítólag Aba Sámuel építtette. Téglából.

PUSZTATEMPLOM déli falán festés nyomai.

TÖRÖK ŐRTORONY maradványai Kerek Gy. András néven.

Zámolyi Ferenc építész

h 1964 évi tepát érem
ezüst fokozatát kapta

Nagyvarsa, 1964, jul 2., 4 old.

Fénykép

Milgué

Képzőművészeti Főiskola:

Zamoskin dokáns a Szövetségben

Fénykép

Milyné

Képzőművészeti Főiskola

Zamaskin doktár a szövetségben

Fénykép.

Fénykép

Mi. Lyné

Képzőművészeti Főiskolán:

Zamecskia dotárs a Képzőművészeti Főiskolán

Bottyik, Éle és Pátzay dotárszakkal.

Fénykép

Fénykép

Lindgré

Képzőművészeti Főiskola

Zamoskin dotáris a képzőművészeti Főiskolán

Bortnyik Sándor, Bernát Aurél és Ék Sándor dotárszak-
kal.

Fénykép.

Fényhép

Milyné

Képzőművészeti Főiskola:

Zamoskin-alotnás a képzőművészeti Főiskolán,

Bartyik, Éle és Bernát alotúrsaikkal

Fényhép.

ZÁMORI ESZTER

ÚJ MŰVÉSZET
2000/szept.

P - 9765

20.o.

ROLY - FÜLEP LAJOSNAK

—(1 sn

a] Margherita, [1935.] VIII. 14.

től és szívből kívánom, hogy a
i e hó végéig itt maradunk Liguriá-
Roma. De szeretném, ha Ön is itt
stre?? Roma után ismét Parisban
ívánsággal] Carlo-Rina. ——→|

Fényképész

Magyar Foto: 9018/1-7

Hegedüsné

Zamoskin tálalgalása a Fővárosi Képtárban

Rovás

1950. II. 25.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: 8984/1-23 Hegedüsné

Zamoskin látogatása az Iparművészeti Főiskolán

Bardal

1950. II. 20.

Neg. van

Antow Zampis

litográfiája: „Ich sehe noch immer keine Ungarn." 412. sz. reprodukció.

Rózsa György – Spira György: Negyvenvyolc a kortársak szemével. Budapest 1973, 5751

Zampis, Anton

festő

l.

Beetz 51. l

15 sous mintre.

A. Zampis

testó

Soirée im ~~[illegible]~~ Volks-
garten. agu. Esedeti
sört. Eepés - rajz. Gyujt

Pálffiggrof, Hg Esterházy
Sándor grof Alatjanoll

Zebrese mines

Zichy Edmund

Koronázási díszben.

~~A~~ balra fordult lovon ül a ~~gróf~~ (főlovászmester helyettese), ki jobb kezében ~~a~~ pallost ~~kardot~~ tartja. Haja rövid, bajusza és szakálla őszbevegyült. Öltözete: vörösbarna mente prém-gallérral és szegélylyel, sárga atilla, zsinóros szűk nadrág és rojtos topán sarkantyuval. Előtte két csatlós halad, kiknek egyikenél forgóval és prémkalpag van. Sallangos szerszámú lovának díszes takarója hímzett. A sarokban Magyarország koronás ozimezét veszszük észre. Balról a koronázási domb és a háttérben a pozsonyi liget facsoportjainak koronái látszanak. Feliratai alól

balra: Gem. v. Zampis.
Középütt: K. K. Hof.-Kunstdruckerei u. Artist. Anst. v. Reiffenstein & Rösch in Wien
jobbra: Chromolith. v. J. Bauer.

Szines Könyomat, nagysága 43·4 : 41 cm.

9741.

65-98-111. Sz. N. 107/98.

Zampis, A.

Gúnylap. T. 4820.

A bécsi Práter előterében a hol számosan üdülnek, egy bécsi úr és egy magyar polgár ölelik egymást át, minek láttára amannak felesége ijedtében a napernyőt ejti el. Felirata a kép alatt:

Servus amici! Servus.

legalól középütt: Eigenthum u. Verlag von A. Leykum in Wien.
ez után: III 2.

Szines kny., mér. a vk. 21.4: 17.8 cm.
Verbrüderung der Ungarn und Wiener 1848.
Készitette: A. Zampis.

107-95

Zampis

Úri négyesfogat az 1880-as években. Fenti rajza után készült fametszet.

Repr.

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört
V. k. Bp. c. n. 193. l.

Zampis

Körajzoli

Sándor Móric gróf
mit urkocsis
litogr.

Repr

Gáspdivat

II. 130 l.

József Attila munkásságáról, ha

oOo

A miniszterelnök be

kongresszusán. A magyar dolgoz

zattal, mint eddig. De részese

országa. Meg kell szilárditani

megszereztünk a dolgozó társad

reztük meg szabadságunkat, de

tegyük, hogy ne lehessen olyan

szorithassak az ország forumá

közül.

oOo

A miniszterelnökség

oOo

A budapesti rendőrs

oOo

Hadjárat 1848 T. 6925 6289.-

Nemzetőr.

A Brazilianische Gesandschaft előtt álló őrszemmel az ellenőrző tiszt beszél. Felirata:

NATIONAL GARDE

jobbra félmagasságban: AZ.
alól balra: Ausschl. Eigenth. d. Producenten.
jobbra: Gedr. bei J. Höfelich.

Kny., ma mér. 36 : 28.3 cm.
A. Zampis: Erinnerungs Bilder aus Wiens October-Tagen 1848, bei J. Höfelich.

Szn.5-99
36-99-I e)3.

Hadjárat 1848. T. 6290. 6726

Legionarius vérttel.

A balra fordulva ábrázolt vértes szivarzik és bal oldalán hosszú egyenes kard lóg. Felirata:

EIN LEGIONÄR IM HARNISCH

jobbra félmagasságban: AZ.
alól balra: Ausschl. Eigenthum d. Producenten.
jobbra: Gedr. bei J. Höfelich.

Kny., mag. mér. 31.2 : [illegible] 24.3 cm.
A. Zampis: Erinnerungs-Bilder aus Wiens October-Tagen 1848 bei J. Höfelich

Szn. 5-99
36-99-I e) 4

Hadjárat 1848

6732
T.6296. –

Nemzetőr.

Az egyik bécsi ház tetején álló nemzetőr balra fordulva messzelátóval néz Magyarország felé és oldalán egyenes kard lóg. Felirata:

ICH SEHE NOCH IMMER KEINE UNGARN

jobbra az ereszen AZ.
alól balra: Ausschl. Eigenthum d. Producenten.
jobbra: Gedr. bei Joh. Höfelich.

Kny., mér. 38 : 28.7 cm.
A. Zampis: Erinnerungs-Bilder aus Wiens October-Tagen 1848, bei J. Höfelich.

Szn. 5-99
36-99-I e) 10.

Hadjárat 1848. T. 6293. – 6729

A könnyü hadtest.

A balra forduló és arczélben látható leány tarisznyával és puskával van ábrázolva. Felirata:

LEICHTES CORPS

jobbra félmagasságban: AZ.
alól balra: Ausschl. Eigenthum d. Producenten.
jobbra: Gedr. bei J. Höfelich.

Kny., mag. 30.5 cm.
A. Zampis: Erinnerungs-Bilder aus Wiens October-Tagen 1848, bei J. Höfelich

Szn. 5-99
36-99-I e) 7.

Hadjárat 1848 T. 6294.

A kétes hajóraj.

A babos kendővel bekötött fejü leány jobbra fordul és a karjain lévő 30 DAMPFSCHIFFE AUS UNGARN!!! feliratú sajtótermé-ket árulja. Felirata:

EINE FLOTTE VON ZWEIFELHAFTEN RUF

balra félmagasságban: AZ.
alól balra: Ausschl. Eigenth d. Producenten.
jobbra: Gedr. bei J. Höfelich.

Kny., mér. 31 : 25.5 cm.
A. Zampis: Erinnerungs-Bilder aus Wiens October-Tagen 1848, bei J. Höfelich.

Szn. 5-99
36-99-I e)8.

Hadjárat 1848. T. 6295.

Mozgó őrség.

A jobbra fordulva ábrázolt őrszem szivarozik, jobbját zsebre dugta és baljával szuronyos puskáját tartja. Felirata:

EIN MOBILEGARDE

balra félmagasságban: AZ.
alól balra: Ausschl. Eigenthum d. Producenten.
jobbra: Gedr. bei J. Höfelich.

Kny., mag. 30.2 cm.
A. Zampis: Erinnerungs-Bilder aus Wiens October-Tagen 1848, bei J. Höfelich.

Szn. 5-99
36-99-I e) 9.

Hadjárat 1848 T. 6292. 6722

Szerezsán.

A balra fordulva ábrázolt szerezsán jobb kezével lábhoz eresztett puskájának csövét fogja, mig tüszője mellé késeket és pisztolyokat dugott. Felirata:

EIN SERESSANER

jobbra félmagasságban: AZ.
alól balra: Ausschl. Eigenth. d. Producenten.
jobbra: Gedr. bei J. Höfelich.

Kny., mag. 31.2 cm.
A. Zampis: Erinnerungs-Bilder aus Wiens October-Tagen 1848, bei J. Höfelich.

Szn. 5-99
36-99-I e) 6.

Hadjárat 1848 T. ~~6288.~~ 6724

Bécsi deák.

A balra fordulva ábrázolt és arczélben látható deák kezeit karba fonta és mélyen elgondolkozva halad. Felirata:

EIN STUDENT AM 31 OCTOBER

balra félmagasságban: AZ.
alol balra: Ausschl. Eigenthum d. Producenten.
jobbra: Gedr. bei J. Höfelich.

Kny., mér mag. 32 cm.
A. Zampis: Erinnerungs-Bilder aus Wiens October-Tagen 1848 bei J. Höfelich.
Szn. 5-99
36-99-I e)2.

Hadjárat 1848.

6723
T. 6387.-

Végvidéki tartalékos.

A jobbra fordulva álló tartalékos határőr kezeit összedugta és a vállára vetett szijakon tölténytáskát és tarisznyát hord.
Felirata:

EIN GRÄNZER VOM RESERVE-BATAILLON

jobbra félmagasságban: AZ.
alól balra: Ausschl. Eigenthum des Producenten.
jobbra: Gedr. bei J. Höfelich.

Kny., mag. 31 cm.
A. Zampis: Erinnerungs-Bilder aus Wiens October-Tagen 1848, bei J. Höfelich
Szn. 5-99
36-99-Ie)1.

Hadjárat 1848. T. 6291.-

Proletár.

A kissé balra tekintő proletár karabélylyal tölténytáskával és tarisznyával van ábrázolva. Jobb kezét zsebbe dugta. Felirata:

EIN BEWAFFNETER PROLETARIER

jobbra félmagasságban: AZ.
alól balra: Ausschl. Eigenthum d. Producenten.
jobbra: Gedr. bei J. Höfelich.

Kny., mag. 29.6 cm.
A. Zampis: Erinnerungs-Bilder aus Wiens October-Tagen 1848, bei J. Höfelich.

Szn. 5-99
36-99-I e) 5.

Életkép. T. 8698.

Az ábrázolt négyes fogat balra halad, a bakon az úr ül, hátul pedig a kocsis foglalt helyet karbatett kezekkel.

Szines kny., A. Zampistól, mér. 28.1:84 cm.

Szn. 140-905
549-905-23

Zannusi Josephus

Nagyszombat. T. 2534. III.

A kőfallal, őrtornyokkal és köröndökkel megerősitett városon innen, a patakon, a karfás hidon kivül, még egy kőhid is vezet át, a melyet szentek szobrai diszitenek. Felirata a lebegő mondatszalagon:

TYRNAVIA

balra a kövön: Josephus Zannusj Tyrnaviensis
Pictor delin 1778.
alól jobbra: August Zenger Sculpt 1779.

Rm., mér. a vk. 22 : 16.7 cm.
Felül a város és az ország korona nélküli czimere képez diszt

Nagy-Szombat. T. 1264. II.

A város és az ország czimerével diszitett látképen a kőfalakkal, őrtornyokkal és bástyákkal megerősitett várost látjuk a tornyok egyikén a sarlós boldogasszony szobrával, mig az előtérben a hidak közül a kőből épitettet két szobor disziti. Felirata a lebegő mondatszalagon:

TYRNAVIA.

az előtérben balra a kövön: Josephus ~~Szonnusj~~ Zannusj Tyrnaviensis Pictor delin. 1778.
és alól jobbra: August. Zenger sculp. 1779.

Rm., mér. a vk. 22 (?): 65.1 cm.

Zannusy Joseph

festő

Meghalt Bécsben

1737 máj. 27.

Bejegyzés a halotti anyakönyvben

Joseph Zannusy, 36 Jahre alt, Maler, beim goldenen strauss in Mariahilf.

Starzer VI. B. № 13442.

Volksheim, becsi V. 235.

Zannusy József

ZANNUSY JÓZSEF, festő. A XVIII. század második felében Nagyszombatban élt. 1778-ban megrajzolta Nagyszombat látóképét, mely a következő évben rézmetszetben is megjelent.

—344. Sz. Gy.

Művészet 1910. 45. l.

Budapest Székesfővárosi I. kerületi Község

Kelet			Mértékegység			
év	hó	nap				

Kávé

	Ár	P	f
zlet l. szerint @	6·10	20740	–
skontó		2592	0
hnam József Fiai,	1·30	2600	–
n. 2 havi hitelre.			
forg adó. Fizetek száll.		52	–
2030 btó u a 0·73 pr q		14	82
hoz szállítva e. hölb		14	60
. bsz ár pr kg. 1·32 P.			

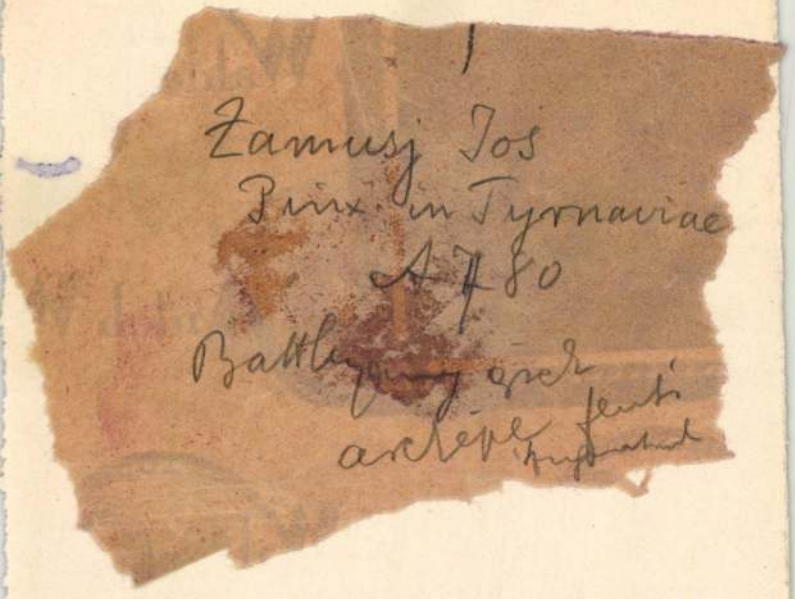

1

Zamusj Jos
Pinx. in Tyrnaviae
A 780

Battly [illegible] gich
archiepe [illegible]

Zierlich Rezső
szobrász. IV. Egyetem u. 2

Zimányi Ernő
Jászárokszállás

Zsellér Imre
üvegfestő VII. Thököly
út 163.

M. KIR. ADÓHIVATAL M. SZIGET
ERK. 1904 DEC 14
20864
szám

Zannusy József

festő.

Tyrnavia. – Fol. A város s az ország cimerevél. Aug. Zenger sc. 1779. 18 mészet u tán rapolta Zannusy József festő Nagyszombat-ba 1778-be jelerve.

Bubics Magyarországi várch. 47 l

Zannusy Józef

festo

Tyrnavia. Rerin.
folio.
Josephus Zannusy /
Pictor del in / Tyrna-
viensis / 1778:
August Zenger sculp.
1779.

Zámbory Lajos

olajfestménye: „Losonci Vársa 1849. VIII. 8."

750. sz. reprodukció. 1850.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575.

Zámpory Marfit

~~A Mübarát 1922~~

Nagybányai Kiáll

Eat. 1912

81 l

~~Bodnár János X. 120~~

~~[illegible]~~

R. D. K.

ZÁMPORY Margit festő

1906-ban Nagybányán a Szabadiskola növendéke

Réti Bp. 1954. 327. l.

M. D. K.

ZÁMPORY Margit festő

1905-ben Nagybányán a Szabad-
iskola növendéke

Réti Br. 1954. 326. l.

Zámpory Margit,

1905-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 81.l.

MDK

Zámpory Margit,

1906-ban az iskolában dolgozott.

A szabadiskola idője. /1902-1912./ 83.1.

Zámpory Margit

Nagybányai kiáll kat. 1912

83

Radisics Jenő IX. 146.

1977.VIII.27. 5,40 N.

102

Falurádió

– És [illegible]ét, de most már hazai kiállitásra hivjuk fel hallgatóink figy[illegible]t. A Mezőgazasági Muzeumban már megnyilt az Országos Kézimunka Kiállitás. Perjés Klára itt készitette riportját.

– Meglapatés volt Zana Endrénénak vagy pddig azért egy kicsit számitott rá, várta ezt az első dijat?

– Én örültem annak, hogy följött egyáltalán kézimunkám a kiállitásra.

– Palotaszegi himzéssel nyerte a kézimunka pályázatot az első dijat. Szakszerübben be tudja mutatni, mint én.

– Vágottas abrosz szalvétáival együtt, hát a himzés nagyon nehéz. Szálra figyelemmel kell dolgozni ugy, hogy ez egy olyan másfél éves munka.

– De nem mótnközben irta föl az orvos a szemüveget?

– Nem.

– Általában mindenféle kézimunka fajtával foglalkozom.

– Fő munkája ez?

– Nem. A Vizügyi Igazgatóságnál vagyok főelőadó. Például hogyha a hivatalból eléggé fölzaklatott idegekkel megyek haza, akkor általában a kézimunkához nyulok legelőször. Már nagynn sokakkal kicseréltem a tapasztalatot. Arra nagyon büszke vagyok, hogy a szomszédasszonyom az a gombfelvarráshoz sem értett és most már kézimunkázik. Ugyanigy van a hivatalbelieknél is. Szakkörünk van ugy, hogy ott szoktunk együtt dolgozni.

– Paloc teritőket, párnákat küldött be a pályázatra Suri Józsefné. És az állami gazdaságok különdiját kapta, mint szakkör vezető.

– Nekem nincs benne saját munkám, ez mind a szakköri munka, az

asszonyok jóvoltából kaptam a különdijat, aminek nagyon örülök lehet ugy is mondani, hogy a tanitványaim kapták ezt a dijjat.

-- Hogyan verbuválta össze az asszonyokat Kecskeméten a Helvéciai Állami Gazdaságban?

-- Hetenként egyszer volt ilyen szakköri foglalkozás, mindig a hétfői napot használtuk erre, mert akkor nincs televizió és ez nem vonta el az asszonyokat és a hetfő este is igy ki volt töltve. Miért palóc mintát választottak Bács Kiskun megyeiek?

-- Egyszerü, két szinnel dolgozik és ezt nem lehet elrontani.

-- De azért ez a dij is mutatja, hogy az egyszerü is lehet nagyon szép.

-- Talán mindig a legszebb az egyszerü.

-- Ezt a kiállitást még szeptember 10-ig látogathatják az érdeklődök.

Zampori Pál

ötvös

1828 Losonc

Kapmagyarornötvösök 48 l.

T. 6564.

juk a bástyákkal és köröndökkel meg-
, a Zagyvától jobbra, házak képez-
dig hegyek hullámzanak. Felirata fölül:

k. 5.9 : 10.2 cm.

95.

MDK

Zamusy József

Batthyány püspök képmása, of.

Ernst Muzeum aukciói XXX. 61.l.

Zanáky Viktor

budapesti műveit említit, munkásságát méltatja:

Megj: helyesen Janáky Viktor!

P. Brestyánszky Ilona: Iparművészek a fővárosért.
I. Keramikusok. - Budapest, 1970. 11.sz. 18-20.
1.

Zana János

MDK

Magyar paraszt, fafaragás

Gólya, fafaragás

Műcsarnok 1960. Képző- és Iparművészeti körök kiáll.

Zana János MDK

havas: kiváló mükedvelő festő.kiáll. ... Népszava 1959. jun. 9.

Zana József, fafaragó, népművész MDh

A képzőművészeti és díszítőművészeti körök kiállításán feltűnést keltettek ötletes és eredeti fafaragásai.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9.(

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 16.

ZANA KRISZTIÁN

Biennálé Békéscsaba

2002

ccad. delle Arti del Di-
Einladung des Wiener
henswürdigkeiten der
reis; 1939 3. Preis des
. Preis der Budapester
dapester Aqu.-Ausst.;
is von Rom; 1966 1.
chaftsbilder „Castello
estaltete vorwiegend
ittelbaren Wohnorts,
vom Balaton und von
ken waren Aqu., Rad.,
nd selten, nur als Mo-
sind lyr. Atmosphäre
uchtende Farben und
l bis ins kleinste De-
nen als Zchngn und
va). 🏛 BUDAPEST,
PÉCS, JPM. 👁 *E:*
rát (mit Béla Czene,
948 Fészek Klub (mit
Pereházy) Derkovits
latok Intézete; 1972
front (I. Bez.); 1981
erem (K: E. Tóth) /
, Képcsarnok / 1977
/ 1979, '86 Szolnok,
eg, Kisfaludi Strobl
942 Venedig: Bienn.
üvLex I, 1965; *Witte*
Lex., VI, Szekszárd

MDK

Zana Sándor

Szőke nő, repr.

A Műterem kiáll.
Művészet 1938. ~~xxxxx~~ 119.1.

Zana Sándor: Szőke nő

A Műcsarnok kiállításáról

Művészet. 1938. 11?

Zana Sándor

Elemér finom tájképe

A legváltozatosabb témakört ölelik fel művé reprezentativ kifejezésére a következők: Katóaki nemcsak brilliáns technikával, de a fiatcsak ritkán tapasztalt elmélyüléssel festi meg Atyja, Katócz Kálmán iskolájában alkalmafestés mesterségbeli részét jól megtanulni, de ae fiatal festőnő egyéniségéből árad: ösztönöponáló készség és szinfrisseség: egészen az övé.

Érett, komoly művek: a vitéz Takács Szvoboda Mara „Fehér barátja", Andr Ilona, részben már ismertetett tájképei, alapi Smon István történelmi vásznai, técsői Bá Géza tájai. Bókus Sándor arcmásai, Demkyné Volf Irma akvareljei, P. Dem Erzsébet, Dongó György, Domján Faragó Pál, Friedrich Gábor, ifj. mel József, Hegedüs Elemér, Hofma Marsowszky Emilia, Horváth Glock Klári, Johann Hugó, (modern ü pek), Körössy János, Károly Irén, ves Boldizsár, Markup Valéria, (Markuleánya), Martonné R. C., Ollé Vilmosné taky Ferenc, Pellérdy N., Prohá József, Nagy Vilmos, D. Relkovic ria, Reichel Lajos, Rökk E., Si Nándor, Z. Szabó Luci, Székely Szász István, Szlávik Dezső, Szvayné P. M., Teleky Vámosi Árpád don Benjámin, Wolf Károly, Veszpr R., Waldner-Unger M., Gyulay Pártay István és Zana Sándor képei.

Erdélyi

A MŰCSARNOK SZENT ISTVÁN KIÁLLÍNAK JUTALMAZOTTJAI. A Képzőművészeti lat biráló bizottsága a Szent István-kiállításnak lása után a következő művészeknek itélte oda a d A Forster Gyula bárótól alapított Vaszary Kolo Rakssány Dezső „Attila látomása" cimű ko ciójának, az Ipoly Arnold püspök alapította dijat máromi Katz Endre „Látomás" cimű f

120

Művészet. 1938.

II. évf. 20. sz. 1191.

Virág.

Zana Sándor: Szőke nő.

Zana Sándor

Féner Tamás fotókiállitása a Marcali Galériában febr. 28.-ig, Vécsy Attila fotóművész kiállitása a Fiatal Művészek Klubjában február 15.-től, Körtvélyessy Magda és Pálffy Katalin: "Természet a képzőművészetben" c. kiállitása a Csepel Galériában február 17.-ig tart nyitva.
Erdős János a Pécsi Galéria Széchenyi téri termében március 3.-ig.
Makovecz Imre a Zalaszentgróti Művelődési Központban
Horváth Gábor, K.Kovács Imre és Zana Sándor a Ferencvárosi Pincetárlaton febr. 13-ig,
Szemadám György a Fényes Adolf teremben febr. 14-től
Balogh Balázs András, Kalányos Lajos, Kiss József és Oláh Jolán a komáromi Csokonai Művelődési Központban szerepel alkotásaival,-közli a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1980. febr. 9. XXIV. évf. 6. sz. 8. lap.

Zana János MDK

Gólya, fafaragás

Gém I-II, fafaragás

Liba, fafaragás

Gólyatöcs, fafaragás.

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Zana

Szerepel a Vasas Képzőművészkörök

országos kiállításán

Néprava 1965 nov. 24

ZAMUSJ (*Zannusy*) *József*, festő az 1770—80-as években Nagyszombatban. 1778. festette Nagyszombat látképét, melyet a köv. évben A. Zenger metszett rézre. 1780-ból Batthyány hercegprímást ábrázoló olajfestménye ismeretes. Alighanem fia volt a hasonló

nevű bécsi festőnek, aki 1737 május 27-én halt el.

K-Z II. 624

TÁRGYMUTATÓ.

Losoncz égése:

A középtért elfoglaló város épületeit, körtük a templomok tornyai a kakassal, a kettős keresztel és a csillaggal, minden oldalról a lángok pusztítják. A városon innen külön féle csoportokban 17 zsandár és 20 menekült férfi s nő képez csoportokat beszélgetve s járkálva. A zsandárok körül, kettőnek szuronyán egy-egy pár csizma lóg, s a menekültekből egy férfi félig meztelen; az asszonyok egyike pedig a nyakába kapaszkodó gyermeket tartja, s másika podgyászán ülve ölében lévő polyás gyermeket ápolja. Az előtérben középütt a város szimerével ellátott emlékkövön e föliras van:

LOSONCZ
Városa
Aug. 8kán 1849.

A vászon hátán pedig ezeket olvassuk:

Festette
Zámpony Lajos
Losoncz: Marcz: 20. 1854. Év.

Olajfestés, vászonra, méretei 64:102.5 cm.
Az 1848-diki ereklyemuzeumból. 107/95.

107/95: XXVI.

Zámpory Lajos

785. Zámpory Lajos.

Működött a XIX. század közepén.

Losoncz égése.

A középtérben szemlélhető, hol a város épületeit, köztük a templomok tornyait a kakassal, kettős kereszttel és csillaggal, minden oldaláról a lángok pusztítják. A városon innen tizenhét csendőr és húsz menekülő férfi, illetőleg nő képez különféle csoportokat. A zsandárok közűl kettőnek szuronyán egy-egy pár csizma lóg; a férfimenekülőkből egy félig meztelen; az asszonyok egyike a nyakába kapaszkodó gyermeket tartja, másika pedig podgyászon ülve az ölében lévő pólyás gyermeket ápolja. Az előtérben, középütt a város czímerével ellátott emlékkövön, a felírás ez: »LOSONCZ *Városa Aug. 8-án 1849*« és a vászon hátán: »*Festette Zámpory Lajos Losoncz: Márcz: 2*). *1854. Év.*«.

Vászon, méretei 64 : 102·5 cm. — Lelt. sz. 785. — Értéke 50 K. — Vétetett a gr. Kreith-féle ereklyemúzeumból. — A megszerzésére vonatkozó adatokat l. a 62. lapon az 580 lelt. sznál. — Átvétetett 1895 április 23-án (107–95). — Átvételi jegyzék XXVI. — Az átvételt tudomásul vette az 1896 április 8-i [illegible] 895 sz. leirat (159–96).

Zampis, Anton

nevét, mint a magyar negyvennyolcas forradalom ábrázolásainak szignatúráiból jól ismert osztrák művészét említi könyvismertetésében Rózsa György. /Kurt Kalbach: Mellach: 1848. Protokolle einer Revolution. Wien-München, 1968./

Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 69. l.

Zámpory Sajos
festő

l.

Perálltörtképes

112.496 l

Zampory Lajos

Perálltört képes
112. l.

Zombory Lajos?

MDK

Zanátzky István, ép.

pavillont tervezett a vásár területén. Repr.

Budapesti Nemzetközi Vásár pavillonjai. MIP.1934. 147.1

Zemátzky Istv án, ép. MDK

pavillont tervezett a vásár területén. Repr.

Budapesti Nemzetközi Vácár pavillonjai. MIP.1934. 147.l.

MDK

Zanátzky István

Zanátzky István és Guttmann Imre pavillon tervei a Bpesti Nemzetk.Vásáron. Repr.

Magy.Iparművészet, 1934. 147.l.

Zander Janos

ekszerész

1

Közlezrkiàll

1430.1

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Zander János

arany - ezüstműves

Pancsova

l.

Ezredéves Kiáll

XVI. cs. 18. l.

DR LUX KÁLMÁN ÉPÍTÉSZ
MŰEGYETEMI MAGÁNTANÁR
BUDAPEST, X., SZABÓKY-UTCA 40. SZ.
TELEFON: 37-8-83

A Műemlékek nagytekintetű
Országos Bizottságának

Budapest

VI Aréna u. 41

JOHANN ZANDL, fazekaslegéyn

1838-ban Weimann manufakturájában dolgozott Friedrich Schmidt és Johann Johann Zandl is, mint legény/Gesellen/ A gyár felszámolásakor 39 ft. 38 kr. ill. 18 ft. 44 kr-ral mint elmaradt bérkövetelésükkel elsőként állnak a hitelezők között. 388.old. 15.jegyz

MOLNAR LÁSZLÓ: Weimann Ágoston kőszegi kőedénygyara 383.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, XX.évf. 1966 3.szám Szombathely, 1966

JOHANN ZANDL, fazekaslegény

xIxxxBAN 1838-ban Weimann manufakturájának

Ernst Muzeum aukciói

1640. MELLKERESZT, hat rekonstruált rubinba incrustált brilliánsokból, körülötte brilliánsokkal kirakott levelek. A kövek à jour foglalásuak, arany vázon. Tokban. Bécs, XIX. sz. M. 10,5 cm.

1641. GYŰRŰ, arany, drágakövekkel, 14 brilliánssal övezett rekonstruált fejében rubin, incrustált brilliánssal. Ez a középrész kicsavarható és helyébe egy rubin, egy fehér szafir, egy amatiszt, egy aquamarin, egy türkiz, egy mexikói tűzopál, egy lapislazuli, egy rózsatopáz, egy braziliai rubin, egy ceylon-szafir, egy csillagrubin (cabochon), egy holdkő, egy világos ceylon-rubin, egy peridot és egy hyacint csavarható. Tokban. XIX. sz. v.

1642. SZELENCE, ovális, festett zománc, schwarzlot festésü jelenetekkel. Német, XVIII. sz.

1643. GYÖNGYHÁZFEDŐ, festett virágkoszoruval, nyolcszögü bronzkeretben. Empire.

1644. ÉREMALAKU SZELENCE, ezüst, egyik oldalán szárnyas géniusz, másik oldalon koszorukban német felirat. Belsejében uralkodók szinezett rézmetszetü képe. Tokban. Bécs, 1813—14.

1645. ARANYSZELENCE, vésett domboru diszitéssel, fedelén szines mozaik tájkép, négy sarkában egy-egy rubinokból alkotott levél. Francia, 1800 k.

1646. ARANYSZELENCE, fekete zománccal, a felületét gazdag növényi disz boritja. Bécs, 1825.

1647. ZSEBÓRA (kettős fedővel), arany, sötétkék, beágyazott, indás rajzu zománcdisszel. Jelezve GRILL. XIX. sz. e. f.

1648. KARPEREC, arany, domboru virággal, hajlott indákkal, kék zománcdisszel és redős szárral. Tokban. Francia, 1830 körül.

1649. ÖVCSAT, aranyozott ezüst, filigrán és festett zománc virágos diszitéssel. Magyar, XIX. sz

IX. FAFARAGÁS ÉS BUTOR.

1650—1791.

1650. FIÓKOS SZEKRÉNYKE, fényezett, gyökérfa berakással. XVIII. sz. v.

1651. SZEKRÉNYKE, fehérre mázolt fa domboru aranydiszitéssel és cimerekkel, kétajtós, belsejében fiókok.

1652. COMMODE-ALAKU SZEKRÉNYKE, fényezett diófa három fiókkal.

1653. ÓRA, tölgyfatokban, rézveretekkel, számlapján zománckép. XVIII. sz. v.

1654. ÓRA, fényezett fatokban, vésett számlapján felirat: Johan Zang fecit Corona. XVIII. sz. k.

1655. ÓRA, faragott, aranyozott és festett fa: kendőt tartó sassal, számlapján gyürüt verő Ámor. Empire.

1656. ÓRA, ezüstözött, trébelt sárgaréz rocaillos diszitéssel, számlapján : Augustin Steinner Vienn felirattal. Faszekrénykében. XVIII. sz. k.

1657. ÓRA, fekete fatokban, aranyozott, áttört diszitéssel. Az óra lapján: Kilian Geist Vienn. XVIII. sz. v.

1658. ÓRA, aranyozott sárgaréz négy madárlábon. Empire.

1659. ÓRATOK, faragott és festett fa. A talapzaton Kronosz homokórával. XVIII. sz. v.

1660. ÓRATOK, faragott, aranyozott fa tükörbetétekkel. XVIII. sz. k.

1661. LÁBASSZEKRÉNY (Stollenschrank), tölgyfa, előlapján három mezőben német reneszánszizlésü faragott diszités.

1662. SAROKSZEKRÉNY, fényezett, mahagoni faboritással, reneszánsz-izlésü alakos sárgaréz-berakással.

1663. ELLENZŐ, gazdagon faragott és áttört keretben festett tájképpel.

1664. LÁDA, tölgyfa, faragott, olasz reneszánsz-izlésü diszitéssel.

1665. KAROSSZÉK, fa, vörös lakkboritással, vésett diszü veretekkel. Kina, XIX. sz.

1666. GARNITURA, darabjai: karosszék, két támlásszék és négy ülőke, faragott bükkfakagylós diszitéssel.

1667. SZEKRÉNY FELSŐRÉSZE, fényezett dió- és diógyökér boritással, két ajtaján későbbi berakás.

1668. NŐI IRÓASZTAL, diófaboritással, lehajtható lappal. XVIII. sz. v.

1669. SZEKRÉNYKE, tölgyfa, faragott barokizlésü diszitéssel.

1670. SZEKRÉNYKE, diófaboritással, belsejében rézveretes fiókokkal. XVIII. sz.

1671. KAROSSZÉK, faragott, állvány kék posztóval kárpitozva, cimerpajzsban ágaskodó oroszlánnal.

1672. TOILETTE-DOBOZ, dió- és gyökérfaboritással. XVIII. sz.

1673. SZEKRÉNYKE, különböző fákkal berakott, előlapján architektonikus diszités, a német reneszánsz modorában. XIX. sz.

1674. LÁDA, diófa, olasz reneszánsz-izlésü faragott diszitéssel.

1675. ASZTALKA, fényezett gyökérfával boritott, lapján berakással. Biedermeier.

1676. LÁDIKA, fényezett diófa, háromrészes fedéllel. XIX. sz.

1677. LÁDIKA, reneszánsz-izlésü stukko-diszitéssel.

1678. LÁDIKA, sárgaréz veretekkel és applikált szines metszetekkel. XVIII. sz. k.

1679. LÁDIKA, diófa, keleti izlésü csontberakással. Velence, XIX. sz. k.

1680. FIÓKOS SZEKRÉNYKE, paliszanderfa, parketta-mustrás berakással és aranyozott bronz-veretekkel. Francia, XIX. sz. k. Illusztr. LXI. tábla.

1681. SZEKRÉNYKE, faragott fa, belsejében fiókok. XIX. sz.

1682. FADOMBORMŰ, ovális, Michelangelo Madonnájának kisebbitett mása. Magyar, modern.

1683. KÉT SZOBROCSKA, hársfa, *a tél* és *Apollo*, tagozott talapzaton. Német, XVIII. sz.

1684. NÉGY SZOBROCSKA, hársfa, rokoko talapzaton a tavasz, nyár, ősz és tél allegoriája. Német, XVIII. sz.

1685. MADONNA, szinezett faszobor. Német renaissance modoru.
M. 38 cm.

1686. KERESZTELŐ SZENT JÁNOS, szinezett faszobor. A szentet álló helyzetben ábrázolja, baljában könyv, rajta az Isten báránya. Délnémet, XVI. sz.
M. 106 cm.

1687. NEP. SZT. JÁNOS, szinezett barok faszobor. Osztrák, XVIII. sz.
M. 96 cm.

1688. PIÈTA, szines faszobrocska. Mária, a kereszt tövében ül, ölében Krisztus. Osztrák, XVIII. század.

1689. CÉHBEHIVÓ TÁBLA, faragott fa, festett és aranyozott diszitéssel. Egyik oldalon csizmadia céhjelvények, másikon Szent Imre Mária előtt. Népies magyar munka. Szekszárd, 1766.

1640. MELLKERESZT, hat rekonstruált rubinba incrustált brilliánsokból, körülötte brilliánsokkal kirakott levelek. A kövek à jour foglalásuak, arany vázon. Tokban. Bécs, XIX. sz. M. 10,5 cm.

1641. GYŰRŰ, arany, drágakövekkel, 14 brilliánssal övezett rekonstruált fejében rubin, incrustált brilliánssal. Ez a középrész kicsavarható és helyébe egy rubin, egy fehér szafir, egy amatiszt, egy aquamarin, egy türkiz, egy mexikói tűzopál, egy lapislazuli, egy rózsatopáz, egy braziliai rubin, egy ceylon-szafir, egy csillagrubin (cabochon), egy holdkő, egy világos ceylon-rubin, egy peridot és egy hyacint csavarható. Tokban. XIX. sz. v.

1642. SZELENCE, ovális, festett zománc, schwarzlot festésü jelenetekkel. Német, XVIII. sz.

1643. GYÖNGYHÁZFEDŐ, festett virágkoszoruval, nyolcszögü bronzkeretben. Empire.

1644. ÉREMALAKU SZELENCE, ezüst, egyik oldalán szárnyas géniusz, másik oldalon koszorukban német felirat. Belsejében uralkodók szinezett rézmetszetü képe. Tokban. Bécs, 1813—14.

1645. ARANYSZELENCE, vésett domboru diszitéssel, fedelén szines mozaik tájkép, négy sarkában egy-egy rubinokból alkotott levél. Francia, 1800 k.

1646. ARANYSZELENCE, fekete zománccal, a felületét gazdag növényi disz boritja. Bécs, 1825.

1647. ZSEBÓRA (kettős fedővel), arany, sötétkék, beágyazott, indás rajzu zománcdisszel. Jelezve GRILL. XIX. sz. e. f.

1648. KARPEREC, arany, domboru virággal, hajlott indákkal, kék zománcdisszel és redős szárral. Tokban. Francia, 1830 körül.

1649. ÖVCSAT, aranyozott ezüst, filigrán és festett zománc virágos diszitéssel. Magyar, XIX. sz

IX. FAFARAGÁS ÉS BUTOR.

1650—1791.

1650. FIÓKOS SZEKRÉNYKE, fényezett, gyökérfa berakással. XVIII. sz. v.

1651. SZEKRÉNYKE, fehérre mázolt fa domboru aranydiszitéssel és cimerekkel, kétajtós, belsejében fiókok.

1652. COMMODE-ALAKU SZEKRÉNYKE, fényezett diófa három fiókkal.

1653. ÓRA, tölgyfatokban, rézveretekkel, számlapján zománckép. XVIII. sz. v.

1654. ÓRA, fényezett fatokban, vésett számlapján felirat: Johan Zang fecit Corona. XVIII. sz. k.

1655. ÓRA, faragott, aranyozott és festett fa: kendőt tartó sassal, számlapján gyürüt verő Ámor. Empire.

1656. ÓRA, ezüstözött, trébelt sárgaréz rocaillos diszitéssel, számlapján : Augustin Steinner Vienn felirattal. Faszekrénykében. XVIII. sz. k.

1657. ÓRA, fekete fatokban, aranyozott, áttört diszitéssel. Az óra lapján: Kilian Geist Vienn. XVIII. sz. v.

1658. ÓRA, aranyozott sárgaréz négy madárlábon. Empire.

1659. ÓRATOK, faragott és festett fa. A talapzaton Kronosz homokórával. XVIII. sz. v.

1660. ÓRATOK, faragott, aranyozott fa tükörbetétekkel. XVIII. sz. k.

1661. LÁBASSZEKRÉNY (Stollenschrank), tölgyfa, előlapján három mezőben német reneszánszizlésü faragott diszités.

1662. SAROKSZEKRÉNY, fényezett, mahagoni faboritással, reneszánsz-izlésü alakos sárgaréz-berakással.

1663. ELLENZŐ, gazdagon faragott és áttört keretben festett tájképpel.

1664. LÁDA, tölgyfa, faragott, olasz reneszánsz-izlésü diszitéssel.

1665. KAROSSZÉK, fa, vörös lakkboritással, vésett diszü veretekkel. Kina, XIX. sz.

1666. GARNITURA, darabjai: karosszék, két támlásszék és négy ülőke, faragott bükkfakagylós diszitéssel.

1667. SZEKRÉNY FELSŐRÉSZE, fényezett dió- és diógyökér boritással, két ajtaján későbbi berakás.

1668. NŐI IRÓASZTAL, diófaboritással, lehajtható lappal. XVIII. sz. v.

1669. SZEKRÉNYKE, tölgyfa, faragott barokizlésü diszitéssel.

1670. SZEKRÉNYKE, diófaboritással, belsejében rézveretes fiókokkal. XVIII. sz.

1671. KAROSSZÉK, faragott, állvány kék posztóval kárpitozva, cimerpajzsban ágaskodó oroszlánnal.

1672. TOILETTE-DOBOZ, dió- és gyökérfaboritással. XVIII. sz.

1673. SZEKRÉNYKE, különböző fákkal berakott, előlapján architektonikus diszités, a német reneszánsz modorában. XIX. sz.

1674. LÁDA, diófa, olasz reneszánsz-izlésü faragott diszitéssel.

1675. ASZTALKA, fényezett gyökérfával boritott, lapján berakással. Biedermeier.

1676. LÁDIKA, fényezett diófa, háromrészes fedéllel. XIX. sz.

1677. LÁDIKA, reneszánsz-izlésü stukko-diszitéssel.

1678. LÁDIKA, sárgaréz veretekkel és applikált szines metszetekkel. XVIII. sz. k.

1679. LÁDIKA, diófa, keleti izlésü csontberakással. Velence, XIX. sz. k.

1680. FIÓKOS SZEKRÉNYKE, paliszanderfa, parketta-mustrás berakással és aranyozott bronz-veretekkel. Francia, XIX. sz. k. Illusztr. LXI. tábla.

1681. SZEKRÉNYKE, faragott fa, belsejében fiókok. XIX. sz.

1682. FADOMBORMŰ, ovális, Michelangelo Madonnájának kisebbitett mása. Magyar, modern.

1683. KÉT SZOBROCSKA, hársfa, *a tél* és *Apollo*, tagozott talapzaton. Német, XVIII. sz.

1684. NÉGY SZOBROCSKA, hársfa, rokoko talapzaton a tavasz, nyár, ősz és tél allegoriája. Német, XVIII. sz.

1685. MADONNA, szinezett faszobor. Német renaissance modoru.
M. 38 cm.

1686. KERESZTELŐ SZENT JÁNOS, szinezett faszobor. A szentet álló helyzetben ábrázolja, baljában könyv, rajta az Isten báránya. Délnémet, XVI. sz.
M. 106 cm.

1687. NEP. SZT. JÁNOS, szinezett barok faszobor. Osztrák, XVIII. sz.
M. 96 cm.

1688. PIÉTA, szines faszobrocska. Mária, a kereszt tövében ül, ölében Krisztus. Osztrák, XVIII. század.

1689. CÉHBEHIVÓ TÁBLA, faragott fa, festett és aranyozott diszitéssel. Egyik oldalon csizmadia céhjelvények, másikon Szent Imre Mária előtt. Népies magyar munka. Szekszárd, 1766.

Langmár András, dinlettervező

A debreceni előadáshoz a dinleteket tervezte

↓

[Havas Ervin]: Hamlet 7.

Népszabadság, Bp. 1977 febr. 15.

Kani Zanav Aestő

a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep kiállításán szerepelnek a művész munkái.

Székelyhidi Ágoston: A Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep kiállítása.
Hajdu-Bihari Napló, 1977. aug. 17.

Zánk

MDK

az Iparegylet első kiállitásán elismerő iratot nyert

Pesther Handlungszeitung. 1842. okt.5. 349-51 l; okt. 12. 357-59 l.

Zánik János müasztalos.

Pesther Handlungszeitung. 1842. okt. 5.
349-51. l.
okt. 12.
357-59. l.

Zavik

jó bútorasztalos a 19. század első felében Pesten. Részt vett az 1842. évi Iparmű Kiállításon.

Kaesz Gyula: A butorstilusok. Bp. 1962. Kossuth k., ~~ill~~ 268 l., ill., képes.

190. l

MDK

Zánik János

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmesterek. M.I. 1922.

12.1.

Zámik János

XIX.

lásd

Budapesti asztalos-

mesterek.

Zaneri Bartoló

óbudai selyemgyáros
1781.

l

Schöber József

A selyemsci feldolgozása.
Bp. 1926.
18. l.

M. Kst. Orsz. Tanácsa VIII. 229

Az ajándékok sorát Haggenmacher Károlynak 100 darabot meghaladó s kizárólag régi svajczi keramiai gyűj-

Ferencz osztrák-magyar cs. és k. konsulnak, az indiai tárgyak buzgó gyűjtőjének, ki saját költségén szállította Budapestre e becses gyűjteményt, mely India majdnem összes iparágait felölelte, s ekként lehetővé tette, hogy átalán a hazai közönség, de kivált az iparosok e távoleső ország mintaszerű műiparával megismerkedjenek; azonkívül előzékenységének köszöni a muzeum azt is, hogy szerény pénzforrása daczára számos, valóban értékes tárgyat szerezhetett meg. Stockinger annál is inkább számot tarthat hálánkra, mert egyrészt, miként azt az olvasó bizonyára sejtette, a gyüjteményt ismertető első czikknek adatait, melyek a helyi viszonyok felől tájékozást nyujtanak, ő volt szives rendelkezésre bocsájtani, másrészt pedig,

Zanetti, F.

rézmetsző

lásd

Gatteri, G. L.

alatt.

Zanetti F.

rezin:

l.

Szilágyi S. A mag.

nemzet tört.

II. k. 47 l.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyuláné

asszonyság

Budapest

Lágymányos u. 16.

M.D.K.

Zanetti Lőrinc, ötvösmester

Zanetti lőrinc veszprémi mester mesterjegye, 19.sz. eleje. 13 kép. Fekete repr. 300.o.

Somogyi Árpád: Adatok a veszprémi ötvösség történetéhez. 300.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 2. Veszprém 1964

Zanetti Lőrinc

M.D.K.

Zanetti Lőrincz, ötvös mester

Veszprémi mester, 1831 körül szerepel

Somogyi Árpád: Adatok a veszprémi ötvösség történetéhez. 297.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 2. Veszprém 1964

Zang János

órás XVIII sz.

Brassó (?)

L.

Ernst Múzeum aukció

XV. 99. L.

XXIX.

794

809

Zang János

órás Brassó

Szekrényára

XVIII. m

írod

Csányi Mihalál

100. l.

Zang Janós

örás Brassó

XVIII. z

ród

z

Prätz

57. l

A'. 149 (8).

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MEGAFON

1973 MÁJ. 7.

Zandler Károly

AFON

1021

Köszöntjük az édesanyákat

Zandler Károly linómetszete

ett, zú

us else

itt mindenfajta

M. D. K

ZANDT Ferenc ~~aranyozó~~ márványozó

újlaki plébániatemplom fő-

oltár márványozó munkái

zandt tórseffel

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 162. e.

\st műemlékei II. Bp. 1962.

MDK

Zandt Ferenc és József

márványozók

Szokolay 47. ujlaki

Zandt Ferenc és

József

márványozók

l.

Szokolay 47 cl.

újlaki

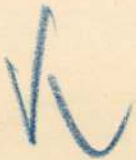

M. D. K

ZANDT József márványozó

bijloki bibóniatanplom tőoltár

márványozó munkák

Zandt Ferenccel

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 162. k.

Zandt József és Ferenc MDK

márványozók

Szokolay 47. ujlaki

Zandt József

mimárványozó

l.

Schoenkrisztinaváros

7. l.

Eisenmann IV. 169

Zandtfux Sámuel

esztergályos

Kassa 1765.

l.

Arch. Ép.

1916.235.l.

EÖLLÖS
HÍRLAPIRODA
KARCAG

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Landtfux Sámuel esztergályosmester

Kassán. 1765.

Archaeologiai Értesítő

1916, 235.

Kemény Lajos: Mű- és műemlékvédelmi adatok Kassa életéből.

Zanátzky István
és Guttmann Imre

K

Pavillon a bécsi Mauvret-
kövi vásáron, dervertek
fentich, repr.

Magyar
Iparmüvé-
szet.
1934. 147 l.

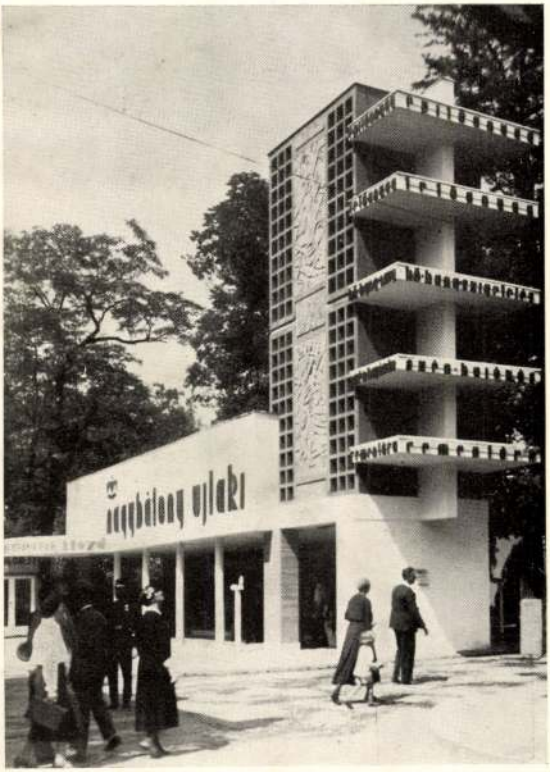

ZANNA LEOPOLD (kőműves)

Várady J.* Dunántúl reF. templ. 1

Diósgyőr, 2000

139.o.

n.) Az alat-
emes barok
ált lourdesi
zobrot a na-
püspöki ad-
özött. A mü-
ben egyaránt

kerül nemcsak a magyar, hanem az európai közönség elé is és ezzel a fiatal író pályája elérkezik eddig legdöntőbb állomásához. *Balla* Borisz ugyszólván első sorai óta, mint a maga korrétegének legjelentősebb egyéniségre tünt fel s az egyre szilárdabb vonásokkal kialakuló spirituális irányzatnak is, uttörője, propagá-

Zanatzky István

sajtóhiba

Janáky István

helyett.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1934. 147

146. l.

Ir.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Zanátzky István

Pavillon a budapesti Nemzetközi vásáron fentitől.

Repr.

Magyar Iparművészet

1934. 146. l.
147. l.

Zanátzky István

Pavillon a budapesti Nemzetközi Vásáron, festett terv, repr.

Magyar Iparművészet

1934. 146 l.

1934. 1936 f.

Zanathy Antal

Szatmárunge sétége

(Görös: Magyar Atlas

Bécs 1802)

Nem Ell

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedélyé

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírása

8. sorsz. Műhelyi minta. — E

Zanaty

1788

l.

Eperjessy 1929

54 l.

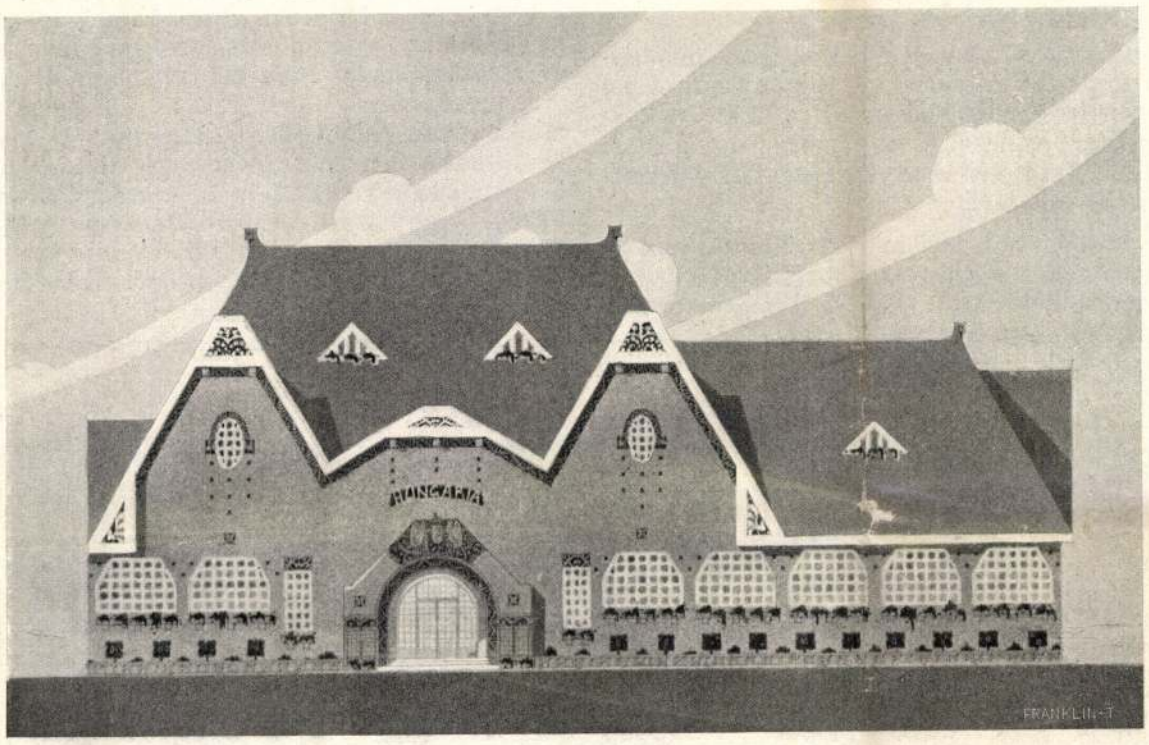

A PAVILLON A FELÉPÍTÉS UTÁN.

két vonalat húzunk 3·5 méter távolságban az egymásután következő két oldalfal mellett, miáltal négy területre bomlik az előbbi négyzet; a nagyobbik lesz a *nagyház*, mellette az *oldalház*, elől az *eresz*, mögötte a *kamra*. A nagyház alatt *pincze*. Az ajtó szemöldökfáján ez olvasható: *Nicol. Zaniz.* (Valószínüleg a faragó mester neve. *Anno Domini 1609 Die decemb. SI.* vagy ST. A tulajdonos neve, eddig még rejtély, mert a jelenlegi tulajdonos, Darkó Mihály igazgató tanító állítása szerint e ház az ősi székely eredetű *Veres* családé volt mindig, a melyből alvajda is telt ki, s Mátyás király idejéig vezethető vissza a leszármazás. A kapu felirata említi a Veres Péter nevét, a ki e házat átalakította a mai formájára. Hozzá toldotta a keleti oldalfalát és a száraz kamrát a hajdan nyitott ereszhez; ennek elébe állította a tornáczot, a mely a pinczelejárat fölé emelt verandába vezetett. Ez átalakítás az 1751. évben lehetett. Érdekes még a fedélszéke a háznak, a melyről elmondhatjuk, hogy magas góth fedél, minden megszakítás nélkül. Csupán két füstlyukat találunk rajta, a melynek elrendezése azt sejteti, hogy még egy harmadik is volt a szimmetriának megfelelő helyén.

Ily régi faház nem található több a Székelyföldön, tehát párját ritkító régiséggel állunk szemben, a melynek ritkasága mellett szerkezeti részei is annyira tanulságosak, hogy megmentése és fentartása nemzeti feladataink közé kellene, hogy tartozzék. Tulajdonosa nem hajlandó tovább is viselni a tatarozás költségeit s igy lebontása e tavasz alatt elhatározott tény.

Nekem az volna a nézetem, hogy valamely formában vegye át az állam és adja át Háromszék megye hatóságának, egy létesitendő kis múzeum részére, a melyben a *székely ház* belső berendezése és minden butorzata a megfelelő időből összeállittatnék.

Ide iktatom még az ugyanezen telken levő galambbugos nagy kapu fénykép felvételét, a melynek diszesen faragott oszlopai közt, a kis kapu feletti fülkében egy nagyobb és kisebb köralakú diszités a sugárzó *napot* és a *holdat* ábrázolja. A holdat jobboldalon egy halfarkú szirén tartja, baloldalán pedig a két lábra felemelkedő medve. A szemöldökfán e felirat olvasható. «*Fieri curavit benerosus Dominus Petrus Veres unacum Conjuge Helena Kováts Anno CIↃDCCLI.* (1751.) A galambbugos nagykapuk és eltünnek e megyéből, s e becses alkotás a kapuk virágzó idejéből, megérdemelné a fentartást.

Szinte Gábor.

KEMPFNÉ BOROSTYÁNI IRMA.

Tragikus körülmények közt, hirtelenül halt meg a közelmúlt napokban Kempf (Kemenes) Józsefné, Borostyáni Irma, a ki kivált régebben zajtalanul, feltünő szereplést kerülve, de tehetséggel és sikerrel dolgozott az irodalom terén s kinek halála sokfelé keltett élénk részvétet.

Borostyáni Irma nővére volt Borostyáni Nándornak, a nyolczvanas és kilenczvenes évek kiváló magyar irójának és hirlapirójának, ki hosszabb időn át szerkesztette a Pesti Hirlapot s egy időben lapunknak is rendes munkatársa volt. Kemenes Kempf Józsefnek, a jeles Homérosz-fordítónak és klasszika-filológusnak felesége volt az elhunyt irónő. Ő maga régebben számos érdekes tárczát irt a napilapokba s a *Vasárnapi Ujság*-ba is. Sikerrel próbálkozott az irónőknek oly nehezen elérhető szinpadon is; 1895-ben *Kis Zsuzsa* czimű kedves vigjátékával tünt fel egy pályázaton, az 1900-iki saisonban színre is került és számos előadást ért *Másodvirágzás* czimű egyfelvonásos vigjátéka, melyet vidéken is többfelé előadtak. Még legutóbb is foglalkozott drámai tervekkel s pár héttel halála előtt fejezett be egy *Bűnös szerelem* czimű háromfelvonásos társadalmi szinművet, melyet be is nyujtott a Nemzeti Szinházhoz. Darabja előadását már nem érhette meg; márczius 26-án eltemették a kerepesi-úti temetőbe. A szeretetreméltó úri nőnek sok tisztelője volt a főváros társadalmi köreiben s az általános részvét megható módon nyilvánult a temetésén.

HELLÉ.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta Marcelle Tinayre. Forditotta M. Hrabovszky Julia.

Páris, november 8.

«Bruxellés-i tartózkodásom alatt, megtiltva magamnak az önnel való levelezést, bizonyos czélom volt, kedves Hellé. Fel akartam fedezni ön iránti érzésemnek állandó és mély okait, valódi természetét. Itélni akartam érzéseim fölött és egyedül kellett lennem, hogy elmélyedhessem gondolataimnak elzárt erődítvényébe, a hol az ön kedves képe megzavarodást és elragadtatást okoz egyszersmind. Önt is meg akartam itélni, szembe akartam állitani a lelkét az én lelkemmel és most, azt hiszem, már ismerem önt és kell, hogy ön is teljesen ismerjen engemet.

«Elbeszélték önnek a történetemet. Én magam is elmondtam apránként, minő erkölcsi krizisek jelölték életemnek nagy fordulópontjait és remélem, nem tünök fel ön előtt érzelgő, szenvedélyes szerelmesként. Semmi illuzióm sincs a személyemet illetőleg és tekintve koromat, külsőmet, már őszülő hajamat, sokáig valószinűtlennek tartottam reményeim megvalósulását. Elhatároztam, hogy elhallgatom azokat és beérem azzal, hogy a barátja lehetek.

«Honnan jön tehát, hogy ma merészkedem önhöz, a ki fiatal, szép és gazdag, igy szólani: «Én szeretem magát, Hellé. Akarja az én munkásságból, fáradozásból és szegénységből álló életemet megosztani velem?»

«Sohasem szóltam még igy asszonyhoz. Egy sem hallhatta volna e szavakat mosoly vagy felháborodás nélkül. Egy sem volt méltó arra, hogy szivem merész vágyát megértes.

«Már serdülő korom óta az eszméért rajongtam és semmiféle testi szépség nem törülte el előttem az elvont szépséget. A forró könnyeket, a melyeket tizennyolcz éves korunkban az egynapos szeretőkért ontunk, az én szemeimből csak a történészek és a költők voltak képesek kifacsarni. Szerelemmel szerettem a nagy, hősies alakokat, a kik kimagaslanak a népek között és kiknek lángoló szavai: «Haza, Erény, Szabadság, Igazság.» Az életemet azon czéloknak szenteltem, a miket ezek a szavak szolgáltak és melyeknek diadala, megtámadva a rosz által, sohasem végleges.

«A barátaim, a családom nyugtalankodni kezdett körülöttem és igy szóltak hozzám: «Válassz egy tisztességes pályát, ha már nem akarsz tétlenül, a fényüzésben élni. A vagyonod, intelligenciád magasabb ambiciókra jogosit.»

«Szótlanul hallgattam meg ezen tanácsokat és ezalatt a száműzött szomorúságát éreztem.

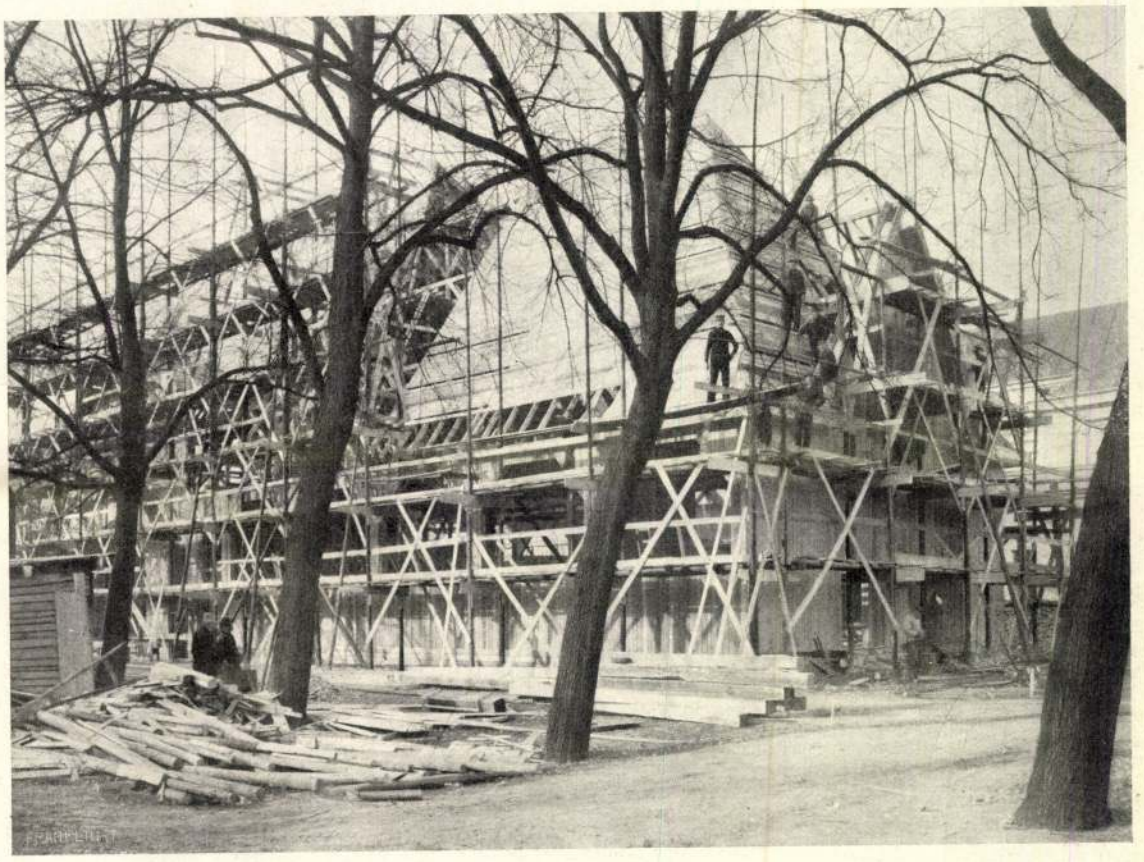

A PAVILLON ÉPÍTÉSE.

A DREZDAI NEMZETKÖZI HYGIENE KIÁLLÍTÁS MAGYAR PAVILLONJA.

A rendelkezésre álló idő rövidsége és a hely szűkes volta nem engedte meg, hogy az ország törekvéseiről a hygiene terén teljes képet nyújtson s meg kellett elégednünk, hogy viszonyainkról egyes példákkal nyújtsunk tájékozást.

A 700 négyzetméteres pavillon egy nagyobb és egy kisebb teremből áll. A 18 fülkéből ötöt a székesfőváros foglal el s az ország szivének közegészségügyi viszonyairól a következő csoportokban tájékoztat: szocziális higiéna, iskolai egészségügy, közélelmezési higiéna, fürdők, kórházak, fertőtlenitő intézetek, köztisztaság, vizellátás, csatornázás.

Három gyermekmenhelyet gipszmodellben, 17-et fényképen mutat be.

A nyolczas számú fülke az ipari munkásbiztosításról tájékoztat. A társadalmi muzeum a fazekasipar, nyomdászipar, a festő- és mázolóipar hygienejét, a gümőkór, az alkohol elleni küzdelmet s a munkásjóléti intézményeket ismerteti.

A földmivelésügyi miniszterium a vizszabályozást, a mezőgazdasági munkásvédelmet, az állami fürdőket, a tejkisérleti állomásokat, a vetőmagvizsgáló állomást s a földtani intézet működését a közegészségügy terén mutatja be.

intézet kiállításai a 21. számú fülkében vannak. A budapesti egyetem orvosi kara klinikai telepekkel, az egyetemi közegészségtani intézet és a bacteriologiai intézettel van képviselve.

A huszonnégyes számú fülke az igazságügyminiszterium kiállítását tartalmazza. A kis terem közepén a balneológiai egyesület, a II. kerületi állami főreáliskola egészségügyi kiállítása, Szeged város közkórházmodellje talál helyet. Ugyanitt vannak a történelmi vonatkozású kiállítási tárgyak. Az ápolónőkről három felöltöztetett bábú ad képet.

Esküvő után. (A vőfély az életfájával).

Falusi zenekar Beregből.

Ungmegyei rutén menyasszony és vőlegény.

Máramarosi huczul leányok.

Rahói huczulok.

MAGYAR RUTÉNEK.

A hatos számú fülke a magyar királyi belügyminiszterium közegészségügyi osztályának kiállítását foglalja magába és pedig a központi statisztikai hivatal által készített grafikonokon tájékozást nyújt a tuberkolózis, a trachoma, a kórházak, valamint a malária, a hevenyfertőző bántalmak viszonyairól, a kolera-járványról, az elmeügyről, a kivándorlás hygienejéről. Mindezekről egy ismertető füzetet is bocsájt az érdeklődők rendelkezésére.

A hetes számú fülke az állami gyermekvédelemről számol be. Az állami gyermekvédelmi menhelyek száma az 1901: VIII. törvényczikk hatása alatt gyorsan megszaporodott. Ezekről és a telepekről domborművű térkép ad képet.

A pénzügyminiszterium az állami vasgyárak, a dohány, a fémbányászat hygienejét, valamint az állami munkástelepet mutatja be.

A nagy terem közepét a társadalmi gyermekvédelem, a tuberkulozis szanatorium, a tejcsarnok s a vakokat gyámolító országos egyesület foglalják el. Az állatorvosi főiskola az állati élősdieket, az ojtóanyagokat, a mérgezéseket, a tejhygienejét mutatja be.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium a fenhatósága alatt álló gyógypaedagogiai intézményeket ismerteti. A kolozsvári tudományegyetem orvosi fakultása, a magyar királyi állami bábaképzők és a budapesti Pasteur

EGY HÁROMSZÁZ ÉVES SZÉKELY HÁZ.

Az itt rajzokban és fényképi felvételben bemutatott s 1609-ből való dálnoki ház oly szép példánya a rég letünt épitkezési divatnak, hogy abban mintegy összpontosítva látjuk a korábbi századok vivmányait a falusi épitkezésben és magvát találjuk a jelenleg fennálló falusi lakóházak minden változatának.

Úgynevezett *egygyes ház*, a mit itt bemutatok, a melyben egyúttal megfejtését találjuk ama fogalomnak, a melyet a székely nép a *ház* alatt ért.

Alaprajzilag vegyünk fel egy négyzetes területet, a melynek egyik oldala 12 méter. Ebben

«Idegen lévén az enyéim között, férfikoromig hármas lakatot tettem a szájamra és a szivemre. Nemsokára aztán magam ura lettem. Mohón vágyva az igazság számára használni fel a magamban sejtett fiatal erőt, mely érintetlen, naiv volt és a mivel egy világot hittem a sarkaiból kiforgatni tudni, mégis sokáig haboztam ellentétes eszmék között. Tanácsot kértem hires emberektől, kiknek művei erkölcsi és társadalmi problemákat — a mik engem is nyugtalanítottak — tárgyaltak, a nélkül, hogy azokat megoldanák. Tájékozni akartam magamat egyes nagy világítótornyok fénysugarainak segítségével, de ezek mindegyike a sötétségnek csak egy részét világította meg. Ha az igazságosságot kérdeztem, a tudós a világ királynőjét, a Szükségességet mutatta meg, a végzetes törvényeket, melyek a csillagokat és az észt irányítják; minden szabadságot illuzióriusnak, a háborút a fajok, a háborút az egyének között, a minden érzés gyökerén élősködő önzést. A történész kimutatta nekem a törvénykönyvek hazugságát. A pap az igazságosság megvalósítását áthelyezte egy problematikus túlvilágba. A politikus valamennyi a saját szisztémáját dicsőitette és vagy mindent el akart törülni, vagy régi tradiciókhoz akartak visszatérni, vagy olyan megalkuvásokat ajánlottak, a mik senkit sem tudtak kielégiteni.

«Igy, ha az eszem ki volt elégítve, valami a szivemben szólalt fel; ha a szivem el volt ragadtatva, az eszem érvelt a lelkesedésem ellen.

Az oldalház ajtaja

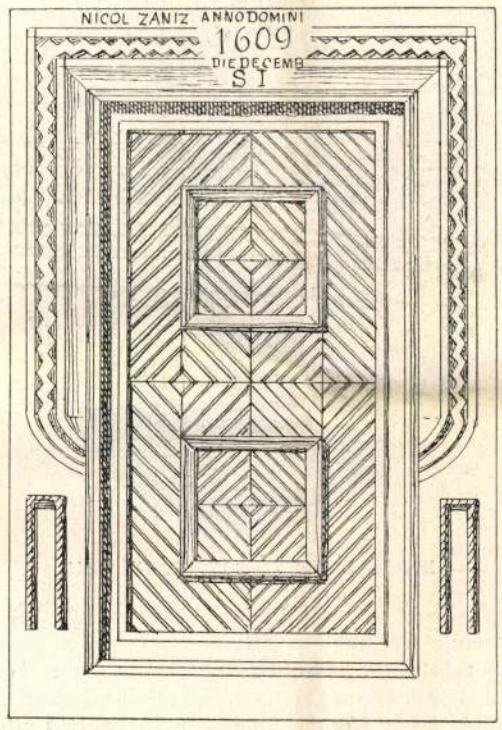

AZ OLDALHÁZ AJTAJA.

és több nemzedék együttes erőmegfeszitései által jöhet létre.

«Ekkor ismertem meg Laurent Jacques-ot. Ő ugyanazon aggályokon, ugyanazon megpróbáltatások szenvedésein ment át. O megtanított a magasabb rendű önzéstelenségre, a vetőnek filozófiájára, a ki nem fogja az elvetett magot kikelni látni.

«Bevégeztem volt orvosi és jogtudományi tanulmányaimat. Könyvem a «*Bűnös lélektanáról*», czikkeim a *Társadalmi Jövő*-ben ismertté tették a nevemet. Máris voltak ellenségeim! De nemsokára éreztem, hogy a pusztán teorétikus működés roszúl felel meg a vérmérsékletemnek. Eszméimet tehát emberi formákba bujtattam, egy kigondolt mese tág keretébe, való és képzelt dolgokat vegyitettem. Igy teremtettem meg a *Szegény* czimű könyvemet: felháborodásaimat és álmaimat tartalmazza az.

«Elérkeztem ifjúságomnak majdnem a végére, egyedül, nem adva lelkemnek más táplálékot, mint az igazság iránti szeretetet, az igazat. Életemből száműztem a nőket; mert a kikkel találkoztam, ha szabadok voltak, és gyakran intelligensek és bájosak, mulatnivágyásukat nem tudtam kielégiteni. Mások, alázatos lelkek, nagy szivűek, ösztönszerű, öntudatos teremtések voltak. Egyik sem volt az én világomból való.

«De önnel találkoztam Hellé és nem tudtam többé feledni istennői homlokát, mely szép

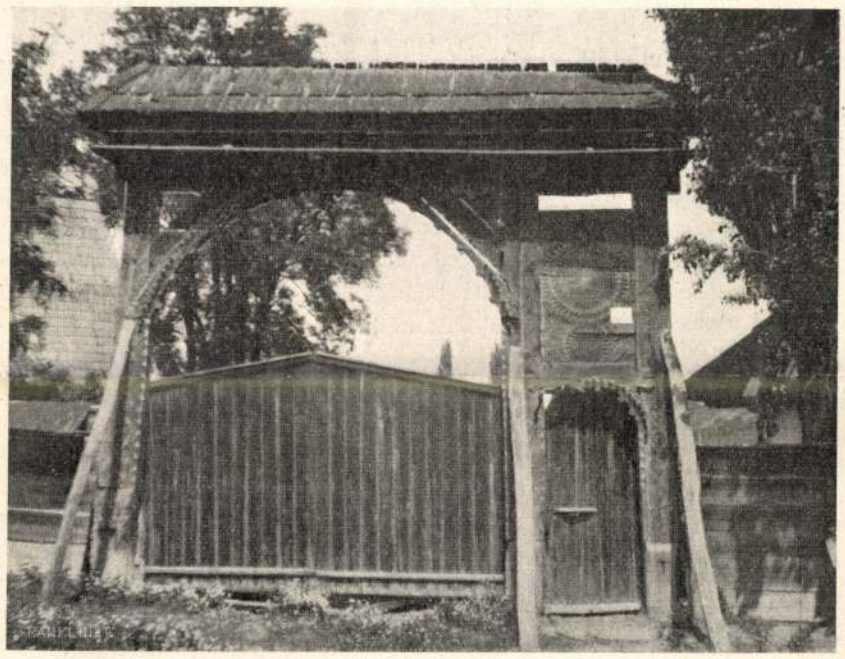

GALAMBBÚGOS NAGYKAPU A HÁZ TELKÉN.

AZ EGGYES HÁZ.

HÁROMSZÁZ ÉVES DALNOKI SZÉKELY HÁZ.

«Igy bolyongtam én, telve eszmékkel és kielégithetetlen érzésekkel, mikor egy európai utazásom alatt elmentem Tolstoj-hoz. Bár nem hajlottam a nagy ember által prédikált néoevangelizmushoz, én sem vontam ki magamat a befolyás alól, a mit e nagy ember a nemzedékembeli ifjakra gyakorolt. Egyike volt ő a lelkemben hordott ideális Pantheon isteneinek és szerettem őt, a miért azon kor brutális szükségességében elzsibbadt lelkeket ébresztgette. Egész Oroszországból, egész Európából jöttek hozzá fiatal férfiak és nők tanácsért, lesve a szót, a mi életük sorsát eldöntse. Zarándoktársaim közül sokan jöttek hozzá ilyen szándékból. A mester azon szavakkal felelt nekik, melyek — mint mondák — annyira szokásosak voltak nála, hogy egészen közmondásossá váltak a hazájában: «Egyszerűsítse magát. Üljön a földre.»

«Nem osztottam Tolstojnak minden doktrináját, sem a teoriáját a szerelemről, sem teoriáját az ellent nem állásról a roszban, sem a szláv népeket jellemző miszticizmusát. Lelkem könnyen hajlott a szeretet, a szánalom felé, de álmodozó és viaskodó természet is voltam egyszersmind; az eszmét nem választottam el a tettől. Nem kellett-e minden személyes büszkeséget félretéve «a földre ülnöm» az alázatosak és a kicsinyek közé, az ő életüket élnem, őket megismernem, őket szeretnem — és megerősödve felemélkednem, hogy őket védhessem? Hiába kerestem az igazságot a böl-

cseknél, a természetben, a politikában, az államban. De az emberi szenvedés látványánál a szeretet és felháborodás felfedte azt a szivem előtt.

«Gazdag voltam és kevés követelményeim voltak. A fiatalság tulajdonságát képező naiv lelkesedésemben, a mi sok tévedést megbocsájtat, tetszett nekem, jóvá tenni a roszat, a menynyire az a tehetségemben állott. Tetszett nekem nehány eltévelyedettet valódi hivatásának útjára terelni, az egyiknek megadva a szükséges időt, a másiknak a műszereket, hasonlóan a kertészhez, a ki a rendetlenül elvetett plántákat gyökerestől kitépi és mindegyiket a neki megfelelő földben ülteti el.

«Csak a legszükségesebb jövedelmet tartva meg magamnak, nem szenvedve a szegénységem által, megkezdtem dantei alászállásomat a társadalmi pokol köreibe. Még most is borzongok tőle. Mindenütt az erősebb taposta el a gyengét, a férfi elnyomta az asszonyt, a természetes és konvenczionális igazságtalanság a gyermeket nyomta. Fenn a közönyt és megvetést találtam; lenn az elbutulást és gyűlöletet. Végigjártam a kórházakat, a börtönöket, a műhelyeket és a csapszékeket. Gyakran félreismertek, gyanús voltam azok előtt, a kiken segiteni akartam és fáradozásaim gyakran fordultak saját magam ellen. És sirva csalódásaim és tehetetlenségem fölött, megértettem az újjáalakítás művének óriási nehézségeit, a mely újjáalakítás csak ismeretlen kataklizmák

volt fehér szine és formája, de még szebb az alatta rejlő gondolat által. Imádtam önben a szeplőtlenséget, az intelligenciát, a büszkeséget. Szivem mélyében először éreztem: «Ez, egyedül ez a leány lehetne az élettársnőm.

«Olyan szerencsés voltam megnyerni de Riveyrac úr rokonszenvét. A reménység és félelem sajátszerű váltakozásaival figyeltem meg önt, Hellé kisasszony. Ismerve a szellemét, próbára akartam tenni a szivét is. Hazzászokva az esztétikus felindulásokhoz, az ön szive talán nem jött volna rezgésbe az élet lökése, az emberi szerencsétlenség láttára. Talán arra volt hivatva, hogy magasabb régiókban élő mintája legyen a szépnek, arra teremtve, hogy kinyiljon, élvezzen, ragyogjon, eltelve legyen önmagától.

«Ha ilyennek találtam volna, oh! akkor csak messziről bámulom, de nem tudtam volna szeretni.

«És én szeretem. Láttam, mint születik meg önben a szánalom Lamirault Marie és gyermekének láttára: ők feltárták ön előtt a nyomort és a gyengeséget, a miről még nem volt tudomása. Az igazságtalanságok láttára szemét fellángolni láttam, a keble emelkedett. Hallottam — oh, minő gyönyörrel — szivének a dobogását. A szobor asszonynyá vált. Tudott szeretni és szenvedni.

«Hellé, ha érzi magában az emberfölötti erőket, a miket a szerelem teremt meg és tart fel, jőjjön hozzám és áldozza magát a művemnek.

Együttesen nagy dolgokat tudnánk teremteni és küzdelmeink és csalódásainkért csudás kárpótlásban részesülne. Mi képeznénk azt a párt, a kiről egykor beszéltem önnek, és többé nem úr és rabszolgáról lenne szó, de egyenrangú, bár különböző házasfelekről, kik egyesülve a jó és a boldogság érdekében, megerősödnek, tökéletesbednek egymás által.

«Ne siessen a felelettel. Gondolja meg, hogy nem valami középszerű eszményt javaslok. Ha nagylelkű szive reményteljesen dobban meg, gondolja meg, hogy jól meg kell gondolnia, jól meg kell vizsgálnia magát, mert a mi egyesülésünk csak isteni, vagy szerencsétlen lehet.

«Szeretném e levelet olyan szavakkal fejezni be, a melyek végtelen szerelmemet fejezik ki. De valamennyit vulgárisnak tartom. Mert hej! önnel szemben, Hellé, ügyetlen és félénk vagyok. De mi ön nekem, mi lesz örökké, azt megmutatja önnek, egyetlen szerelmem, az aggály, a miben vagyok.»

Hogy Antoine szeretett, azon nem csodálkoztam; hogy nőül akar venni, ez túlhaladta előrelátásomat, mert megszoktam őt magányosan élő embernek tekinteni, a ki csak intellektuális ragaszkodásra képes. Az ő szerelme, mely komoly, szűzi volt, mint a lelke is, büszkeséggel fogadott megtiszteltetés volt számomra. De ő nem fogadott nekem vak imádatot, feltétlen alárendelést, a mivel a férfiak a frivol női lelkeket meghódítják. Nem titkolta előttem életének fanyarságát, az áldozatokat, a mikre házasságom kötelez. Nem volt benne semmi a győztes szerelmes külsejéből, bájából, a miről fiatalságom álmodozott, nem volt szép, mint a hősök, nem volt király a zseniális emberek között, nem volt a nép imádott megfékezője. Antoine komoly erényei megijesztették kissé húsz évemet. Ebben a korban bármily tiszta is legyen a szerelem, nem ment az érzéki vágytól, a poétikus lelkesedéstől. Az ilyen szerelem hegyek alján, szelid éghajlat alatt nyíló tavaszi vadrózsa. Genesvrier szerelme ritkább virág volt, viharos levegőben, az ormokon nyílott.

Hogy próbára tegyem önmagamat, azt kérdeztem magamtól, mit tennék, ha valami váratlan esemény száműzné Antoinet az életemből? Ez a gondolat fájdalmas volt nekem és éreztem, hogy a köztünk folyton erősbödő köteléket már nem lehetne fájdalom nélkül elszakítani. Nagybátyám halála óta ragaszkodásunk a magányban még erősödött. Nem gondolva az előítélettel, a mi a fiatal leányokat *garde de dame* felügyelete alatt kényszeríti élni, én megtartottam a lakásomat, szokásaimat, független magaviseletemet és gondolkodásmódomat, a mit nagybátyám jelenléte sem akadályozott meg egykoron. Marboy aszszony kissé megütközött ezen és megjegyzéseket tett nekem e miatt, Gerardné szörnyűnek találta az elhatározásomat. Ámde a titkos roszalás, a mit kitaláltam, nem bántott és semmi sem volt becsesebb előttem az Antoine-al való szeretetteljes intimitásnál, gyakori érintkezésünknél. Nem titkoltam sem azt, hogy elfogadom őt magamnál, sem azt, hogy hosszú látogatásokat teszek nála. A munkái jobban érdekeltek, mint valaha és megpróbáltam életének tevékeny munkálkodásában részt venni. Voltak pártfogoltjaim, kik betöltötték üres óráimat. Különböző tipusokat látva, — főleg nőket, — megtanultam módosítani és indokolni a véleményeimet, megismerni a lelkeket, azoknak szép oldalait, hibáikat, az élet kegyetlen reakcióinak foganatját. Ezen élő könyveket egyre növekvő kiváncsisággal betűztem.

Jóakaratom felbátorította a vezetőmet. Miután majdnem akaratom ellenére annyira előre jutottam azon az úton, a hová ő vitt engem, miért ne követném őt álmai útjának egészen a végéig?

De lelkem mélyében, gyáva nyugtalansággal, majdnem tartottam tőle, hogy ő véghez viszi a csodát és annyira magasan emel fel engem. Bátrabb lennék, — mondtam magamban, — ha Antoinet szenvedélyesebben szeretném.» De jól megvizsgálva a szivemet, ott csak bámulatot, tisztelétet, némi félelmet, meddő akaratot és törekvéseket találok, és mindez egy megnevezhetetlen érzést képez nálam. Ez talán a szerelem előjele, de még nem maga a szerelem.

Egyedül, inkább búskomoly hangulatban ebédeltem; nyolcz óra felé Genesvriert a szalonban találtam. Az ablakhoz dőlve, a kertre hulló esőt nézte. Elém jött és a magas lámpához vitt, a mely nagy, fényes kört vont az asztal körül.

— Jól a szemébe kell néznem, édes Hellé! — mondta.

A sápadtsága meglepett.

— Mit határozott? . . . Elfogadja a gondolkodási időt?

— Igen, várni és gondolkodni fogok, mielőtt határoznék.

— Tűzze ki a határidőt önmaga. Vegyen három hónapot, négyet, ha szükséges. Ha közönséges emberek lennénk, türelmetlenebbnek mutatnám magamat. De tekintve a tételt, komoly játszmát játszunk. Ne hallgasson, kedves barátnőm, nagylelkű és múló lelkesedésre, ne hagyja magát a képzelete által elragadtatni. Ha az enyémnek kell lennie, azt akarom, hogy öntudatos elhatározással, saját akaratából legyen az enyém.

— Ebben magára ismerek, Antoine, és hálás vagyok ezért az erkölcsi becsületességéért. Megigérem hát, hogy próbára teszem az erőmet, tanulmányozni a szivemet. Három hónap múlva feleletet adok. Addig nem kötöm le magamat senki másnak.

— Ezt nem kivánom, — felelte Genesvrier élénken, — önnek szabadnak kell maradnia.

A kezeit szorongatta és a reménységtől egészen átszellemülve, elkápráztatott az örömével, a gyöngédségével, mely sugárkéveként konczentrálódott szemének fényében.

— Nem tudok udvariaskodni, Hellé. Kevés szavam van a szeretett nővel szemben . . . De mi lesz majd a boldogság, ha már a boldogság reménye is ilyen mélyen megrázkódtat!

— Antoine, — szóltam, — semmit sem igérhetek, de mindent remélhet. Nem ismerem a szivemet; akarnám szeretni, akarnám . . . De bármit fogok is felelni három hónap mulva, tudja meg, hogy iránta való barátságom örökös; becsülésemben minden más férfi fölé helyezem és köszönöm, a miért ragaszkodik hozzám. Ha nem leszek a felesége, a testvére maradok.

— Köszönöm, Hellé, — válaszolt Antoine elfult hangon.

Megcsókolta a kezeimet és elfordult, hogy elrejtse a felindulását.

— Jönnek, — mormolá, — kifürkészhetetlen arczot öltve.

— Marboy asszony lesz.

Az ajtó felnyílt. Marboyné volt és Clairmont Maurice.

(Folytatása következik.)

KEMPF JÓZSEFNÉ BOROSTÁNYI IRMA.

A HÉTRŐL.

Háromszáztizenhat előadást tartott idáig — a háromszáztizenhatodikat mult héten Bécsben — Prof. Th. *Lessing* ugyanegy témáról: a csönd védelméről vagy, szabatosabban szólva: a városi lárma mérsékléséről. El lehet tehát neki hinni, hogy öt év óta, a mióta a «propagandát» megindította, egész működése ezé a föladaté és föl lehet róla tenni azt is, hogy a míg él, ennek a törekvésnek fog élni. A ki háromszáztizenhat előadást tudott tartani a városi lárma romboló hatásáról, az könnyebben fog tartani róla még háromezret, mint a mekkora fáradságába az első harmincz, vagy talán csak az első három előadás megkomponálása került.

Nem azért vagy legalább is nem csak azért, mert a gyakorlat teszi a mestert. Lessing Theodor tanár úr a gyakorlatot megszerezhette, tehát a mesterséget megtanulhatta már akkor is, a mikor talán még más témákról tartott előadást. Más az, a mi most már a dolgát megkönnyíti. Mikor a jeles és bizonyára tudós professzor ezt az ő most már speciális témáját fölfedezte és először mondott el róla olyan észrevételeket, a melyeknek a hatása és visszhangja kétségtelenül nagyobb volt, mint a mekkorára számított. Lessing tanait még kötötte és korlátozta valami. A tárgyilagosság. Tételeinek és ezek fontosságának arányosítása. Akkor a kitünő professzor még nem volt az, a mi ma: a városi lárma világ-speczialistája, liga-alapító és a csönd apostola. Akkor még tudta, hogy egyéb baja, keserűsége és veszedelme is van az embereknek, mint a városi zaj, a villámosok zúgása és csöngetése, a kocsik dübörgése, a vonatok fütytye és a gyárkémények búgása.

Ma már ezt aligha tudja és ha tudja is, semmi esetre se hajlandó elhinni, illetve bevallani Lessing tanár úr. Nem engedi meg neki, nem mondjuk, hogy az *üzlet*, de — a hivatás. Ez természetes. A ki a maga élete hivatásának fogadta azt, hogy küzdeni fog a városi lárma ellen és öt év alatt háromszáz előadást tud tartani az emberiségnek erről a veszedelméről, az nem lehet, vagy legalább is nem szabad, hogy ennél fontosabb, nagyobb, jelentősebb és sürgősebb föladatot elismerjen. A hamburgi tanár, mint becsületes jóhiszemű apostol, ma már föltétlenül meg van győződve róla, hogy nincs égetőbb szüksége az emberiségnek a városi zaj mérséklésénél és a tuberkulózis nem pusztít el annyi életet, mint az utczák mai lármája. Lehet-e ez másként egy olyan embernél, a ki öt év alatt háromszáztizenhat előadást hallgatott végig erről a témáról? Mert a saját előadásait okvetetlenül kellett hogy végighallgassa az érdemes professzor. Bizonyos tehát, hogy saját magát rettenetesen meg kellett már győznie.

Lessing tanár még nem járt Budapesten. Egy előadása végighallgatásának gyönyörűségét és hasznát még a jövő tartogatja számunkra. De statisztikája maga is érdekes anyagot ád a gondolkodásra. Ekkora munkát egy témáról csak egy apostoli fanatizmus produkálhat. De lehet-e valaki fanatikusa annak, hogy a villamosok kevesebbet csöngessenek és az automobilok halkabban tülköljenek? És apostolság-e az, a melynek a kazánját egy ilyen természetű fanatizmus fűti? A nagy lárma valóban nem kellemes és meg is viseli az emberek idegeit. De ennek a kellemetlenségnek a fejtegetése, magyarázata, kiszinezése és támadása lehet-e tartalma egy egész élet tudományos vagy épen apostoli munkájának? Minden ideál, mondja az olaszok nagyszerű hisztorikusa, *Ferrero*: egy *óriás*. Ha nem óriás, akkor csak — *mánia*.

*

Azt a czélt és ideált, a melyet a szoczializmus apostolai tűztek ki maguk elé, bizonyára nem lehet lekicsinyelni és ezzel ideál voltában kérdésessé tenni. Erről, akár az eszménye valakinek, akár nem, azt föltétlenül el kell ismerni, hogy óriás. Alkalmas arra, hogy a föld megrendüljön alatta, a hányszor egyet-egyet lép.

Érthető tehát, ha az ember nem tud fölocsudni a meglepetéséből, mikor egyszerre olyan különös, sőt bizarr csoda derül ki, hogy ez a világot megrendítő óriás, a mely nem ijed meg császároktól, hadseregektől, nem fél ágyúktól és tengeri aczélváraktól, iszonyatba esik és elmenekül — egy czilinderkalaptól. Megostromol minden bástyát, bevesz minden erősséget, farkasszemet néz minden veszedelemmel, fölveszi és kitűzi piros lobogóját a legmagasabb ormokra, de a mint ezt megpillantja, a fekete, fényes kürtőkalapot, egyszerre megrokkan, elveszíti a szívét és riadtan megretirál. Minden veszedelmet el tud viselni. De a czilinder elviselésére nem mer vállalkozni.

Tükör-képek

Beszélgetés Zankó Tamással

festőművész
díszlettervező
építész

Művészet 1985/7/47-53.old.

1

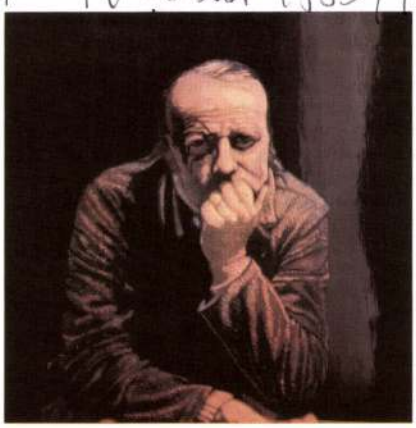

– Egy új magyar film forgatása teremtette meg az alkalmat arra, hogy itthon beszélgessünk Zankó Tamással, aki festőművész, díszlettervező, építész – és nem is tudom, minek nevezzem azt az interdiszciplináris műfajt, amelyet az utóbbi években művelsz, amikor városképi léptékben folytatsz tervezői tevékenységet. Az elmúlt években többször jártál már idehaza, 1956 óta azonban Párizsban élsz. Ezt megelőzően négy évig az Iparművészeti Főiskola hallgatója voltál, de már nem Magyarországon diplomáztál.

– Igen, a diplomámat már Párizsban szereztem, ahol először a Képzőművészeti Főiskolára jártam másfél évet, de szerettem volna befejezni az itthon kezdett díszlettervezői tanulmányaimat, ezért utolsóévesnek átmentem az ottani Iparművészeti Főiskolára.

– A budapesti főiskolán, ha jól tudom, Z. Gách György volt a tanárod.

– A szaktanárom valóban Z. Gách volt, aki úgy látszik, hogy engem különösen kedvelhetett, mert abból az évfolyamból egyedül nekem engedte meg, hogy díszlettervezőnek menjek, akkor ugyanis már túl sok díszlettervező volt, és igyekeztek a növendékeket másfelé terelni.

– Gondolom, hogy részben Z. Gách pedagógiai módszerének, akkori tanítási gyakorlatának is köszönhetően, amikor kikerültél Párizsba, nem hatott meglepetésszerűen az a művészeti közeg, amely ott fogadott, hiszen éppen Z. Gách révén rendelkeztél már bizonyos információkkal az akkori nyugat-európai kortárs törekvésekről. A diploma után hogyan indult művészi pályád?

– Eléggé jól sikerült az az egy évem, amit az Iparművészeti Főiskolán töltöttem. *Jack Noel* volt a professzorom, aki rögtön maga mellé vett asszisztensnek, sőt gyakorlatilag egyenrangú munkatársakként dolgoztunk egymás mellett, hiszen amit kerestünk, lényegében megfeleztük. Noel eléggé ismert, ma is dolgozó színházi díszlettervező.

– Különböző színházakban terveztél, a legkülönbözőbb rendezőkkel.

– Talán ez is volt a baj, mert mivel gyakorlatilag nem létezik a színházakban díszlettervezői státus, a legjobb olyan rendezőkkel dolgozni, akiknek jól megy, akik sokat rendeznek, hiszen akkor velük együtt a díszlettervező is sokat tud dolgozni.

Az ismertebb rendezők közül Noellel együtt dolgoztunk például *Barrault*-nak, aztán én dolgoztam Olaszországban *Fulchinoni*val, aki rendező, professzor, és teoretikusa mindennek, ami képi művészet, most például a videóval foglalkozik.

– A díszlettervezés mellett, már a 60-as évek elejétől, mint festő is dolgoztál. Milyen hatással voltak pályakezdésedre az akkori avantgarde irányzatok?

– Eléggé közvetlenül kapcsolódtam az avantgarde irányzatokhoz. Párizs helyett egyre inkább New York lett a művészet központja, és az úgynevezett Párizsi Iskola a különböző amerikai hatásokat szenvedte. Én a 60-as években nagyon sokat kerestem a hozzám legközelebb lévő irányzatot, először a gesztusfestészettel próbálkoztam, amelynek a Cobra volt az az európai változata, amelyen keresztül az ember eljuthatott az amerikai festészethez, amely akkor tényleg egy bizonyos felszabadulást jelentett a művészek számára, a párizsi irányzatokhoz képest is egy teljesen új irányzat volt. Aztán jött az angol és az amerikai pop art.

2

– Azt hiszem, a pop art megjelenése volt a párizsi művészeti élet számára a legnagyobb megrázkódtatás. Hiszen az ezt megelőző lírai absztrakt vagy gesztusfestészet még bizonyos fokig az európai festészeti iskola folytatásaként is felfogható – gondolok itt Gorky *vagy* Pollock *európai kapcsolataira –, de már a pop art, különösen annak amerikai változata meglehetősen sokkolóan hatott Párizsban. Te még a poptörekvésekkel is megpróbáltál együtt haladni?*

– Sőt a poptörekvések tették lehetővé számomra, hogy egy olyan irányzatához csatlakozzam – amelyet az amerikaiak nem is fogadnak el popművészetnek, szürrealistának neveznek –, amelynek azonban valahogy sikerült meggyökereznie Európában, összekapcsolódva a mondjuk franciásabb dada, szürrealista és a *Duchamp* nevével jegyzett mozgalmakkal, amelyek szintén újraéledtek abban az időben. Ebbe belekapcsolódva úgy éreztem, hogy valahogy közelebb jutottam ahhoz is, amit én európai nívónak éreztem.

– Ezt fogalmazhatjuk úgy is, hogy a pop artra oly jellemző „ready made"-et festői kontextusba helyezve, kollázsként használtad?

– Igen. A ready made az amerikai és az európai popban egyaránt megtalálható, de az európaiban mindig volt valami, ami túlment ezen, és amire az amerikaiak azt mondták, hogy nem elég tiszta, ez mindig egy kicsit anekdotikusabb, mindig egy kicsit szürrealistább volt, nem olyan objektív szemléletű, mint amit ők csináltak. Az ő törekvésük annyira követte már az antiartnak a vonalát, hogy csak a reklámstílusú lett az, amit igazi pop artnak fogadtak el. Én az úgynevezett európai popot festőileg mindig sokkal izgalmasabbnak tartottam, habár elméleti szempontból ez a „kemény" pop art természetesen nagyon érdekes volt, mert végeredményben ez vezetett el a konceptuális dolgokhoz. Ez volt az utolsó olyan periódus, ameddig én követtem az avantgarde irányzatokat, és mondjuk, hogy szinkronban voltam velük.

1 Zankó Tamás: Önarckép, akril, lakkvászon, 60x60 cm, 1973
2 Zankó Tamás: Apám az ablakban, akril, lakkvászon, 140x100 cm, 1976

– A 68–69 végén készített munkáidban, ugyan latens módon, de még a konceptuális felfogás, módszer is érződik.

– Igaz, de itt van az a pont, ahol kezdtem leszakadni az avantgarde irányzatoktól. Mindig gondoltam arra, hogy egy műnek kell hogy legyen egy bizonyos értelemben vett elméleti megalapozottsága, egy koncepciója, ami nem egy egyszerű ötlet, hanem inkább egy idea. Én a művészetnek egy régi vonalát fedeztem fel a magam számára, ami, azt lehet mondani, a platóni idea világából jön, és amit öntudatlanul a konceptuális művészet is föl-fedezett, de igyekezett mindig elkerülni az ilyen összehasonlításokat, mert ugye, egy avantgarde irányzat az mindig avantgarde akar maradni, tehát soha nem fogja bevallani, hogy végeredményben évezredes tételekből indul ki. De a konceptuális irányzattal ellentétben, amelynek a fő törekvését *Kosuth* fogalmazta meg nagyon egyszerűen, „idea et no object", én ezt az ideát akartam megtestesíteni, méghozzá festői módszerekkel, festői kifejezéssel.

– Ehhez az elhatározásodhoz hozzájárult bizonyára magyarországi művészi neveltetésed is, és egy olyan belső kényszer, hogy festő lévén a puszta koncepció kedvéért nem voltál hajlandó lemondani a festői kifejezés örömeről.

– Így van.

– Ez a művészi, festői idea egy fogalomból, a reflexióból vezethető le.

– Ez még ugye, eléggé konceptuális lenne, hogy az ember egy ideából indul ki, amit ez a szó kifejez: reflexió. Ennek a fogalomnak kettős értelme van, egyrészről magának a gondolkodásnak a folyamatát jelenti, másrészt a francia nyelvben a visszaverődést, visszatükröződést jelenti, a tükörnek a játékát, és mindazt, ami ezzel összefüggésben áll. Ennek a szónak, ideának a tartalmi gazdagságát fel lehetett volna írni egy papírra vagy kis képekre, és akkor ebből konceptuális művészet lett volna. Eredetileg én is csak ezeket a szövegeket akartam megcsinálni, de amikor megvolt az elképzelésem, úgy alakult ki ez az egész, hogy meg kellett szerveznem a térben. És ebből a gondolatból, amelynek témája reflexió volt a művészetről, így született egy környezeti festménysorozat, amelyben azt akartam, hogy maga a forma is reflexió legyen, ezért egy olyan anyagot kerestem, amire festeni tudok, és ami közel van a tükörhöz, de nem tükör, mert az mint ready made nyersen és direktül tükröz vissza mindent, ami a „látószögébe" kerül. A reflexió fogalmának, ideájának kettős értelmét, amit ki akartam fejezni, úgy sikerült elérnem, hogy elkerültem, hogy valóságos tükrökkel dolgozzam.

– Ehhez természetesen egy új anyagot kellett találni.

– Ez az anyag egy plasztikkal bevont vászon, amelynek tükröződő felülete olyan, mint egy sötét plexitükör, és erre a felületre festek, úgy, hogy hangsúlyozom ezt a tulajdonságát is, és olyan technikával dolgozom, hogy ne hasson egy régi festő lelakkozott, sötét hátterű képének, amivel néha tényleg össze lehetne téveszteni, de hogy az emberekben még sincs ez a gondolat, az éppen a technikai különbségek miatt van.

– Azt hiszem, magának az összecserélhetőségnek a gondolata áttételesen nagyon is benne van a ciklusban, hiszen a sorozatnak a témája is a régi festészetre, művészetre való reflektálás.

– Legalábbis kezdetben a reflexió témája vagy inkább a tárgya valóban a művészet volt, amely aztán egy szélesebb gondolatsorrá, teóriává fejlődött a képekben. A reflexiónak különböző fokozatai vannak, nem csupán abból áll, hogy szembesítem a tárgyakat a tükörrel, illetve tükörképükkel, hanem már változtatok is ezeken a képmásokon. Aztán elhagyom a tárgyat mint tulajdonképpen fölösleges dolgot, hogy továbbléphessek a reflexió egy következő fokozatába, amikor kezdem magát a memóriát, az emlékeket faggatni.

– Azt a festménysorozatodat, amelynek a címe is Reflexió, *mikor festetted?*

– 1970-ben kezdtem az anyaghoz és a technikához szükséges próbákat, mert, mint mondtam, egy új anyagra festettem,

3

6. Devant la haut, un arbre que Zanko peint sur le mur devient prolongement, ombre de l'arbre réel. Boulevard de Strasbourg à Paris. Photo Percuis

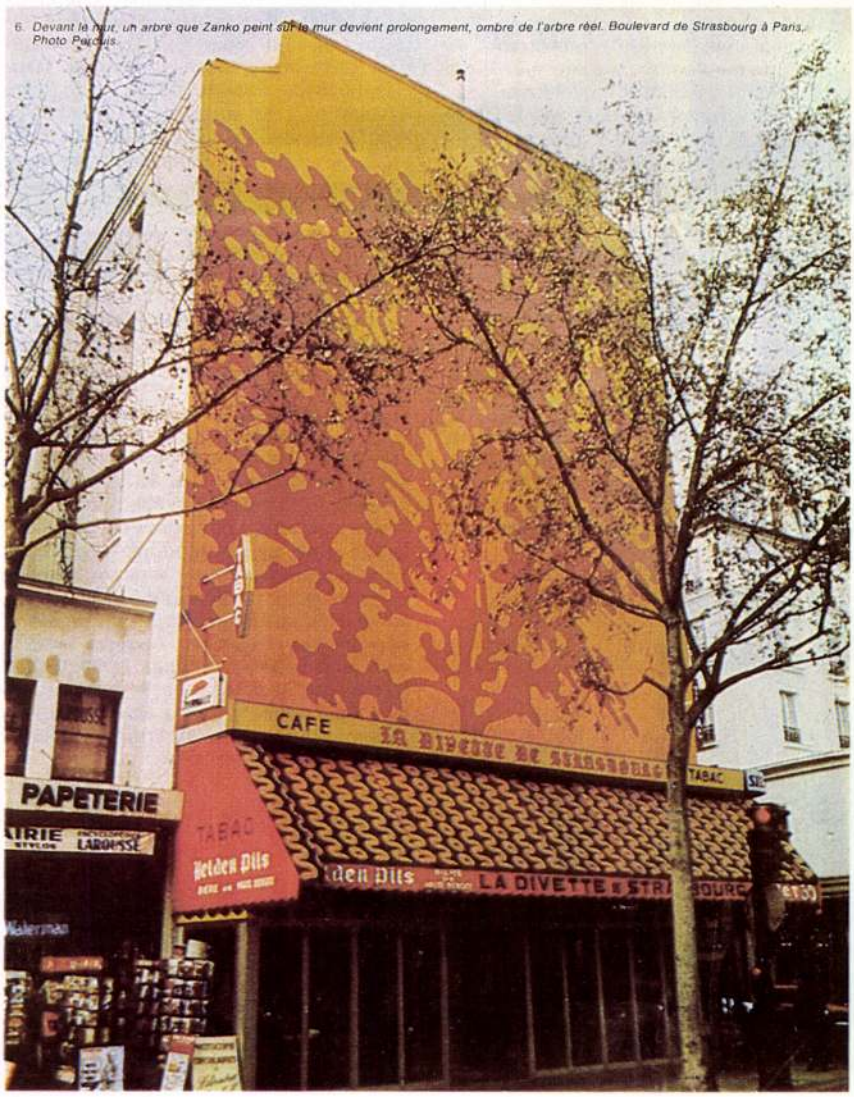

3 Zankó Tamás: A fa árnyéka, falfestmény, 16x10 m, 1972

4

úgynevezett szépiatechnikával. Ezt követően kezdtem a húsz nagyméretű képből álló széria festését.

– *Ezt a sorozatodat vagy ennek egy részét állították ki 1977-ben a Beaubourgban?*

– Nem. Ugyanezzel a technikával, ebből az ideából kiinduló, de egy speciális témában készült környezet-festménysorozatot állítottam ki, amely egy régi kávéháznak volt a feleleventése, mondhatom, mitologikus módon. Elképzelt emberekkel népesítettem be, felhasználva egy régebbi környezeti tervem modelljeit is. Egy egész utcát rendeltek tőlem, kávéházakkal, és ezt a korábi képemet, a *Két világ kávéházát* is kiállították.

– *Ez utóbbit, ha jól tudom, a párizsi városi tanács megbízására festetted.*

– Igen, de ehhez egy kicsit vissza kell mennünk a 70-es évek elejére, amikor megnyertem egy pályázatot. Ezt az Iparművészeti Múzeum és a Televízió szervezte, hogy legyen Párizsban is murális művészet, abban az értelemben, ahogy Amerikában. Erre a város ajánlott fel több falat, témát. Én mind a négy témában pályáztam, kettőnél az első, kettőnél a második, harmadik díjat nyertem 800 pályázó között.

A *Cafe deux Monde* című képet egy másik helyre terveztem, a város felkérésére, de nem lehetett megcsinálni, mert az épületet végül is úgy rehabilitálták, hogy valódi lakásokat és valódi kávéházat építettek benne. Eredetileg úgy volt, hogy az egész csak egy fal marad, amelyet meg kell festeni. Erre terveztem a festményt, az emeleti ablakokat is megfestettem, lakókkal, virágokkal.

– *Az egyik ablakba például édesapádat festetted, aki soha nem járt Párizsban.*

– Igen. Az emlékeimet festettem meg róla, mint ahogy a kávéház kirakata mögött barátaim mellett ott ül például *Freud*, *Van Gogh*, *Nietzsche* vagy *Dosztojevszkij* is.

– *Az említett pályázat alapján azonban mégis kaptál megbízást.*

– A város adott egy falat, amelynek az volt a hátránya, hogy egy fa volt előtte. Én a „tükröződési elméletemmel" ebből a hátrányból előnyt csináltam, megfestve a fa árnyékát. Ezáltal a fa maga is védett lett. Ez volt az egyik első párizsi falfestmény.

4 Zankó Tamás: „Café de deux mondes", részlet, pannó, akril, vászon, 3 db 200x70 cm, 1976

5

– Festészeti módszered mennyiben különbözik a hiper- vagy fotórealizmustól?

– Nálam az idézetek mintegy ready made-ként működnek, olyan dokumentumként, amelynek határozott kifejezőereje van.

– De ezeket a „dokumentumok"-at minden részletükben megfested, tehát nem kollázsként használod?

– Nem. Ezeket mindig megfestem, bizonyos technikával úgy alakítom át őket, hogy az elképzeléseimnek megfelelően illeszkedjenek bele a képbe. Nem ecsettel, hanem pointillista módon, festék-„bombákkal" festek. Ha ezt összetesszük a plasztikkal, amelyre festek, borzalmas a hatás; „plasztik-bomba". Lehet, hogy a galériák ezért nem szeretik a festészetemet, mert úgy hat rájuk, mint a plasztikbomba?

– Te a képeidben egy olyan egyéni mitológiát kívánsz teremteni, amelyben egyaránt felhasználod saját emlékképeidet és egy tágabb-szűkebb közösség személyes motívumait; gondolok itt a Reflexiók-sorozat művészettörténeti utalásaira, de még inkább a következő, Opera *című ciklusod motívumaira, amelyben már egy réteg – az operát ismerő, szerető emberek – közös képzeteiből, ha úgy tetszik, mitológiájából is merítesz.*

– Ez a keveredése, szembeállítása az egyéni emlékeknek és egy szélesebb mitologikus tudat elemeinek, megvolt már a Reflexiókban is, ahol például a Velasquez-képen *Velasquez kutyájá*val én játszom, helyesebben gyerekkori önmagam. Ez csak folytatódik az Opera-ciklusban, ahol a személyes emlékek motívumai és egy tágabban értelmezett közösségi tudat elemei úgy keveredtek össze, hogy ha érezhető is, hogy különböző elemekből áll össze az én operám, ahogy azt én látom, mindig arra törekedtem, hogy csak olyan dolgokat mutassak meg, amelyek a közös tudathoz szólnak. E két dolog szétválasztása azonban inkább elméleti, mint gya-

5 Orpheus és Euridike film (Gaál I.) Elysiumi mezők díszlet, 1984 (fotó Pándi Titusz)
6 Zankó Tamás: Varázsfuvola-díszletterv, makett, 1975

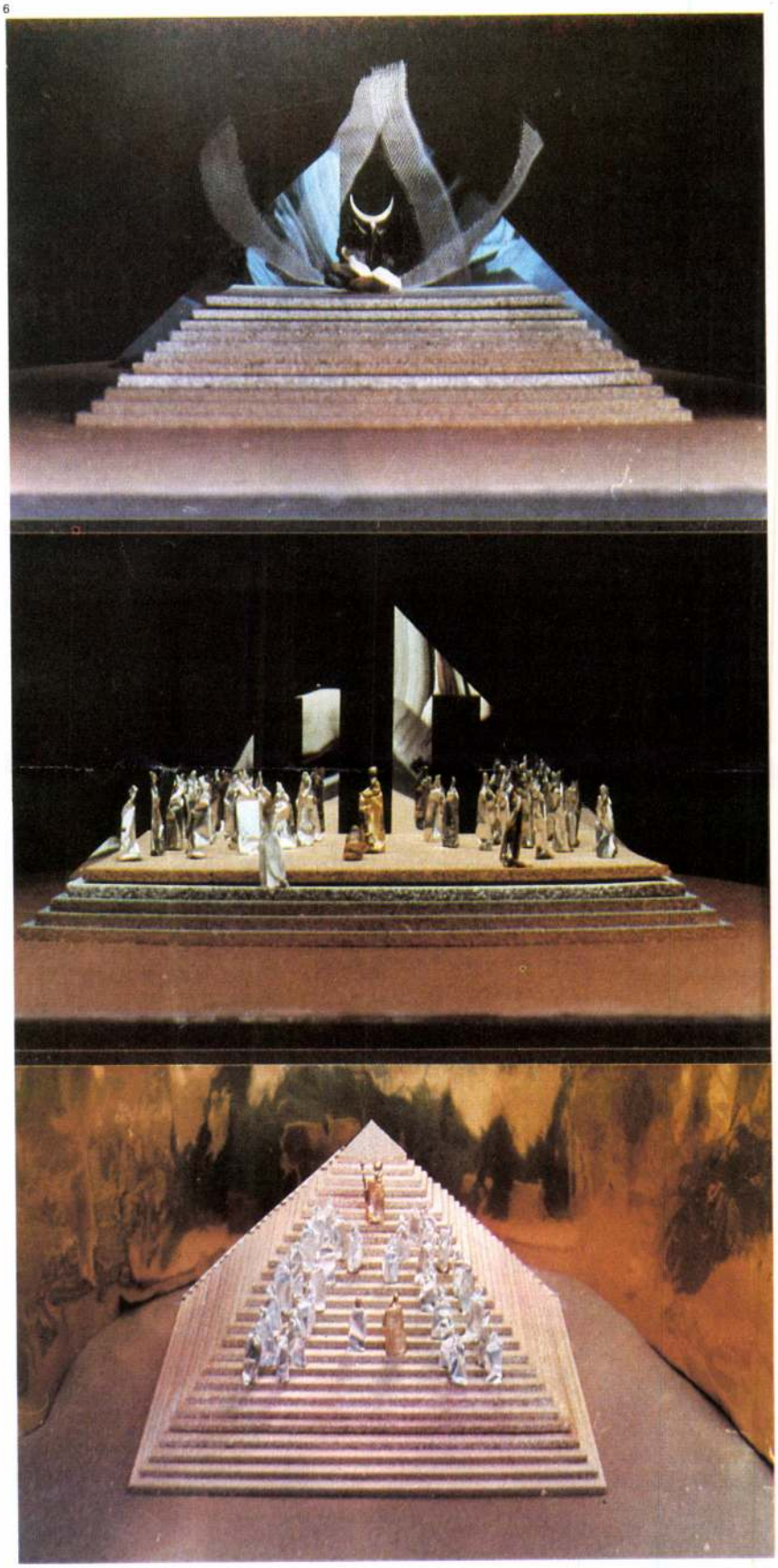

korlati probléma. A gyakorlatban a kép mindig csak akkor hat, ha olyan ereje van, hogy mindenkihez tud beszélni. Ha minden képnek, így például az Opera-ciklus képeinek is, van is valamilyen története, ezt nem kell ismerni ahhoz, hogy az ember megértse a képet. Ha valaki operabarát, akkor ráadásul még talán azt is élvezheti, ha ilyen vagy olyan dolgokat, motívumokat felismer a képen. De elsősorban az kell, hogy ezek a képek ikonok legyenek, a szó valódi értelmében. Hogy amit bemutatnak, annak olyan ereje legyen, hogy mindenkihez képes legyen szólni. Ha én az apámat festem le, az olyan legyen, hogy mindenki érezze; egy apáról van szó, akit az ember szeret, és akit nem okvetlenül öl meg, mint ahogy Franciaországban ezt általában egy avantgarde festőtől elvárják.

– *A 70-es évek végétől újabb területtel, az építészettel bővült munkásságod. Festő, díszlettervező lévén, hogyan kerültél kapcsolatba az építészettel?*

– Ez tulajdonképpen nagyon régi história, mert a párizsi Iparművészeti Főiskolán folyó oktatásnak az az egyik legnagyobb érdeme, hogy itt a díszlettervezőknek is gyakorlati módon oktatják a különböző technikákat, kivitelezési formákat. Tehát már a főiskolán szoros kapcsolatba kerültem az építészettel, a belsőépítészettel. Ezt megelőzően Pesten és Párizsban is sokat dolgoztam mint makettista, így hát magamban könnyen tudtam összekapcsolni ezeket a dolgokat, úgy vélem, hogy végeredményben az építészet, a díszlettervezés és a festészet, ezek mind lehetnek egy közös törzsből eredő különböző ágak, amelyek szerves összefüggésben vannak egymással. Mielőtt konkrét építészeti tervezéssel kezdtem foglalkozni, mint designer is sokat dolgoztam. Sőt 1971-ben Olaszországban, a design hazájában formatervemmel díjat is nyertem.

Az első kimondottan építészeti munkám egy tervpályázat volt. Amikor lebontották a régi párizsi nagy vásárcsarnokot, a helyére építendő centrumra több sikertelen tervpályázatot írtak ki. Erre a területre *Corbusier* óta mindenki csinált már terveket, s egyik rosszabb volt, mint a másik, mert egyiknek sem sikerült megoldania azt a leglényegesebb problémát, hogy ez a terület már a történelmi korokban is egyike volt Párizs legfontosabb centrumainak, a szó szoros értelmében fórum volt. A sok sikertelen terv hatására Párizs főpolgármestere, *Jacques Chirack* végül megunva a dolgot, kijelentette, hogy most már ő lesz a konstruktőr, és innen-onnan kiválasztva megcsinálta a tervet. A baj csak az volt, hogy az ő elképzelése semmivel sem

7 Zankó Tamás: Opera des Halles, pályázati terv (részlet), ceruza, papíron, 1979 (A párizsi Iparművészeti Múzeum tulajdona)
8 Zankó Tamás: Nárcisz (Narcissus), 250x140 cm, akril, lakkvászon, 1974

8

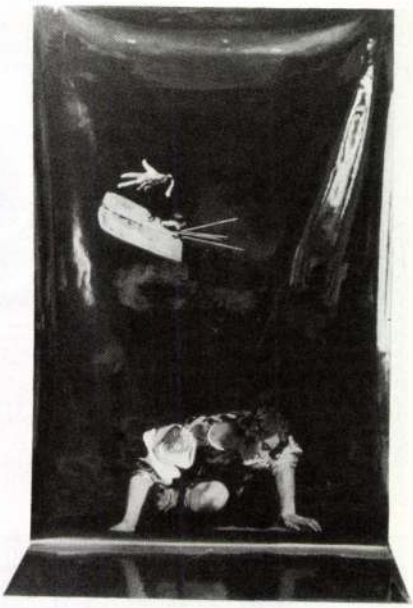

9/a Opera de Bastille, pályázati terv, pausz, ceruza, 40x60 cm (Hajó – alapötlet), 1983 (a párizsi Iparművészeti Múzeum tulajdona)
9/b (Opera homlokzata), papír, ceruza 70x100 cm, 1983, (A párizsi Iparművészeti Múzeum tulajdona)
(fotók Zankó T.)

volt jobb, mint a többi, sőt még talán gyengébb is volt, ezért az építész szakszervezet egy ellenpályázatot hirdetett meg, amelyen barátaim biztatására én is részt vettem. Ez 1980 elején történt. Ezen a pályázaton nem kaptam ugyan díjat, de a tervemnek meglehetősen nagy lett a szakmai sikere. Eredetileg ez egy ötletpályázatnak indult, és ezt én nagyon komolyan vettem. Ez a tervpályázat volt a modernek és a posztmodernek utolsó nagy csatája, amikor a zsüriben még a moderneknek utoljára sikerült érvényesíteniük a meglehetősen fád és száraz funkcionalista szemléletüket. Ugyanakkor ezen a pályázaton nagyon sok úgynevezett posztmodern vagy utópista építész is részt vett már, akiknek volt egy lapjuk is, a *Livres de Pierre*. Ez a lap leközölte az én tervemet is, amelynek nagy részét az Iparművészeti Múzeum megvásárolta tőlem. A terv, illetve a hozzá tartozó grafikák azóta többször is ki voltak állítva különböző múzeumokban, most ha jól tudom, valahol Olaszországban vannak. E pályázat révén kerültem kapcsolatba különböző építészekkel, és kezdtem el velük együtt dolgozni. Az az elképzelés, amely engem legalábbis utólag összekapcsol a posztmodernekkel, az utópistákkal mindenesetre, hogy én abból indultam ki, hogy ez a terület egy olyan városi centrum, fórum, amelyik elveszett, és amelyet nem hiszem, hogy a mai körülmények között lehetséges lenne újrateremteni, de amire az ember utópisztikus módon mégis vágyódik, és ebből a vágyódásból, nosztalgiából születhet valami valóságos dolog. Én itt olyan régi romokat képzeltem el, ahol minden romokban van ugyan, de amelyeket meg lehet őrizni. Az egészet mint valami nagy színházi díszletet képzeltem el, amely arra hívja fel a figyelmet, hogy valamit mi leromboltunk, ami már többé nem létezik, és ennek a helyére kellene valamit teremteni. Az egész együttes olyan épületekből és romokból áll, amelyek emlékeztetnek mindenfajta régi fórumrészletekre, régi színházi terekre vagy arénákra. Ennek azonban mindegyiknek megvolt a funkciója. Volt egy nagy szabadtéri színpad, amelyik restaurált „romos" állapotban is természetesen tudott funkcionálni, volt egy nagy szálloda, elképzeléseim szerint a föld alatt volt egy nagy centrum, amelyben kiállítási helyiségek voltak, kis kézműves atellier-k, uszoda, korcsolyapálya, tehát általában a program gyakorlati pontjait is igyekeztem betartani. A terveimben szerepelt egy parkrészlet is, ahol sétálni-járkálni lehetett a romok között, amelyek összekeveredtek a valódi romokkal, a vásárcsarnok pincéinek maradványaival, s végeredményben az ember már nem is tudja, hogy hol jár, a múltban vagy a jelenben, a valódi vagy a hamis romok között. Még a régi, sikertelen pályázatok „romjaiból" is bekomponáltam néhány elemet.

7

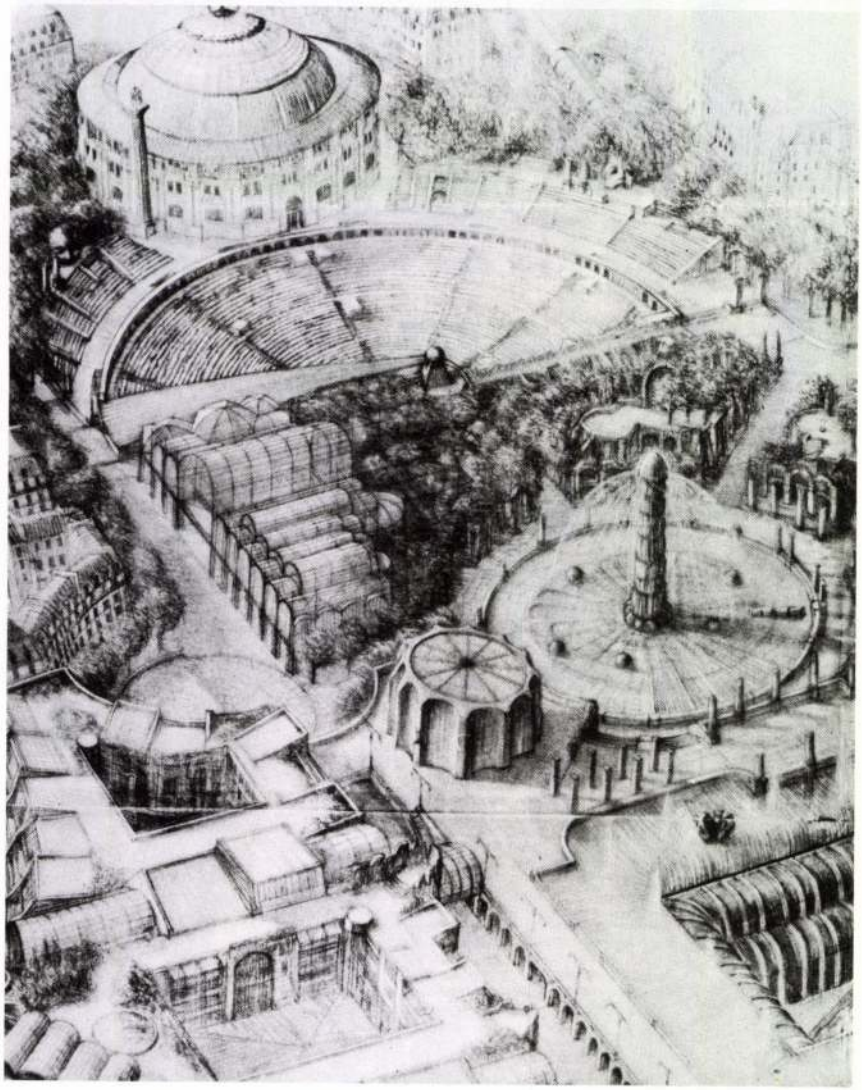

– Ez úgy tűnik, hogy teljes egészében konceptuális idea volt.

– Igen, ez kifejezetten konceptuális elgondolás volt. Ez rokonította a tervet mindenekelőtt az utópista építészeti elképzelésekkel.

– A következő nagy építészeti pályázat, amelyen részt vettél, tudomásom szerint a párizsi városi park kialakítására meghirdetett pályázat volt.

9a

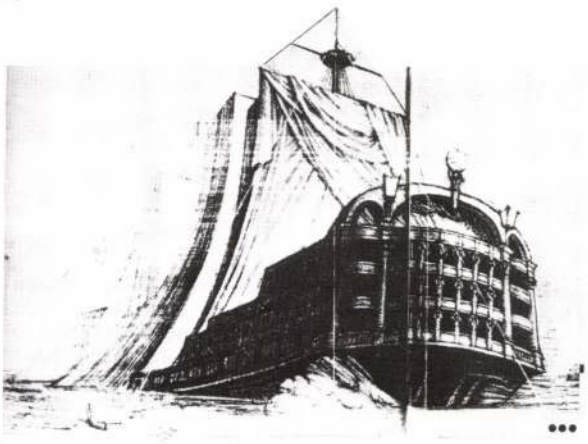

9b

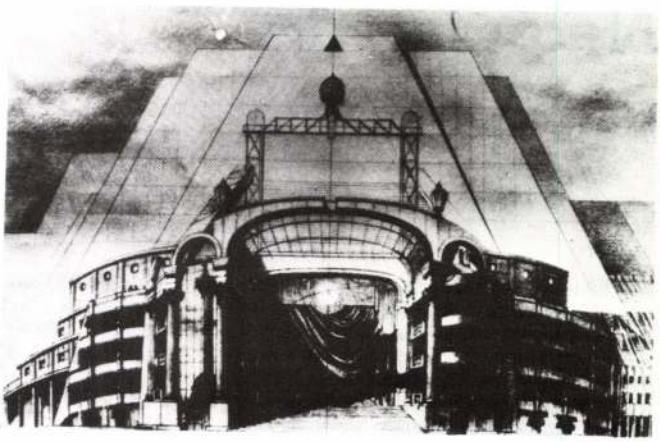

– Igen. Ott lényegében szellemében az előző elgondolásokat folytattam, természetesen az adott tér és funkció követelményeihez alkalmazva.

– Ebben a tervedben, úgy hiszem, nem kevés személyes nosztalgia is munkált, hiszen ha jól tudom, Pesten sokáig a Városliget közvetlen közelében laktál.

– Igen, és nagyon szerettem mindig a Városligetet, oda jártam jégpályára, uszodába, és nem tagadom, e párizsi parkban is igyekeztem átmenteni mindazt, amit a pesti Városligetből szerettem. Terveztem egy uszodát, amelynek méretei körülbelül megfelelnek a Széchenyi uszodának, de formájában inkább a római thermákra emlékeztetett, egy mesterséges nagy tavat is beleképzeltem a párizsi tervbe, habár ez a terület sokkal kisebb, mint a Városliget, csak körülbelül 50 hektáros. Ugyan ezt a pályázatot sem én nyertem, hanem olyan terv, amelyik A-tól Z-ig pragmatikusan betartotta a megadott programot, de munkámat az értékelés során kiemelték.

– A harmadik nagyszabású építészeti pályázat, amely a közelmúltban zajlott le, a párizsi Bastille Operaház *tervpályázata volt. Erre is készítettél ötletterveket.*

– Igen, habár ezt nem adtuk be a pályázatra, mert ugyan a magam részéről majdnem teljesen kész voltam vele, az az építész, akivel együtt pályáztunk volna, egyébként a L'ivres de Pierre szerkesztője, a saját munkájával nem készült el. Később ezt a tervemet is leközölte egy építészeti magazin, összehasonlítva a díjnyertes pályázatokkal.

– Ezt a publikációt magam is ismerem, és ennek alapján mondhatom, hogy terved engem leginkább egy XVII. századi díszes vitorláshajó tatjára emlékeztet.

– Az a terv, amit leközöltek az újságban, az épület alapötletrajza, ami még nem egy opera, de ami már lehetne egy épület. Mindenesetre valóban nagyon hasonlít egymásra egy régi vitorláshajó hátsó felépítménye, ahol a különböző lakosztályok voltak és egy XVII. vagy XVIII. századi olasz operaház balkonsora. A nézőtéri részről nem beszélve rengeteg kapcsolat van egyébként is a hajós és a színházi kifejezések között is.

– Persze, ez a hasonlóság nem azt jelenti, hogy a te operaházadban csak Wagner Bolygó hollandi *című operáját lehetne eljátszani.*

– Nem. Ezt az operát úgy képzeltem el, hogy amellett, hogy ezt a hasonlóságot kihasználtam, elsősorban a hasonlat szimbolikus erejét akartam kifejezni. Nem Wagner, inkább Mozart *Varázsfuvolája* szimbolikájának felhasználásával akartam megteremteni az épületet. A homlokzaton az opera balkonsoraiból csináltam ezt a hajóra emlékeztető felépítményt, középen mint bejáratot az Operaház színpadát használtam fel, és a néző, amikor belép, ott találja magát egy hamis perspektivájú nézőtér előtt, amely maga az előcsarnok, és az igazi nézőtér e mögött van. A nézőtéren a Varázsfuvolát illusztráló mennyezetfreskó fogadta volna a látogatót, szemben pedig a színpad, amely fölött ennek a „hajó"-nak egész vitorlaszerkezete, amely kívülről nagy fehér csonka piramisnak látszódik. Az egész opera tulajdonképpen semmi más, mint a Varázsfuvolának a díszlete, a mű szimbolikájával, mert ott van a sötétség birodalma, tehát a nézőtér, és ott van a világosságé, amely ez a fehér piramis, ami alatt van elhelyezve a színpad.

– Úgy tudom, hogy ebben a munkádban már a környező teret is megtervezted. Az utóbbi években érdeklődésed egyre inkább a városkép felé fordul. Mint építész városi terekben, városrészekben gondolkozol. Ez tulajdonképpen mit jelent?

– Tulajdonképpen itt is szcenográfiáról van szó, nevezhetnénk urbanisztikai szcenográfiának is. Az épületeket és az épületek környezetét olyan díszleteknek fogom fel, amelyekben az emberek mindennapi életszerepeiket játszhatják el. Az olaszok ugyanazt a szót, a szcenográfiát alkalmazták a díszletre és a térre is.

– Kíváncsi volnék arra, hogy ebből a szcenográfikus nézőpontból milyennek látod például a mai budapesti tereket? Úgy gondolom, építészetileg, városképi szempontból, sajnos nagyon kevés jó terünk van ma Budapesten, annál több rossz.

– Jó terünk például a Batthyány tér. És van egypár jó a Várban is, szóval a régi terek, elsősorban a város szívében. Ezeket csak rendbe kellene hozni. Ugyanakkor vannak olyan tereink, amelyek inkább hasonlítanak egy külvárosi közlekedési csomópontra, mint városcentrumokra. Ezeknek egyáltalában nincs urbanisztikai hangulatuk. Itt nincsenek olyan középületek, amelyek maguk köré tudnák szervezni a teret, sem olyan szórakozóhelyek, bevásárlási centrumok, amelyek kellemes képet tudnának adni nekik. A Kálvin tér az egyik ilyen kirívó példa, ahol még a háborúban lebombázott házak foghíjai éktelenkednek, s a meztelen tűzfalakra mindenfajta borzalmas reklámok vannak felfestve. Természetesen egy teret nemcsak úgy lehet helyrehozni, hogy a foghíjakra lakóházat vagy irodaépületet építünk, hanem hogy építészetileg és hangulatában egyaránt, ha úgy tetszik, szcenografikusan, megtervezzük.

– Mint a beszélgetésünk elején említettem, ennek az interiúnak az apropója egy új magyar film forgatása, Gaál István operafilmjének, az Orpheus és Euridiké*nek. A forgatáson mint a film díszlettervezője működsz közre, és ez ismét egy újabb műfaj, egy újabb tevékenységi terület eddigi művészetedben.*

– Igen. Filmdíszletet eddig még valóban nem csináltam. Ez a terület önmagában eddig azért sem érdekelt, mert a filmek 80 százaléka, ha nem több, teljesen a reális környezetet kopírozza, és nagy ritkaság, ha olyan filmet csinálnak, amelynél valami poétikus elem megköveteli, hogy ettől a valóságtól elszakadjanak. Gaál István filmje témájánál fogva ilyen alkotás, és a rendező erre a munkára azért is kért föl, mert az operával elég régen foglalkozom, ezt a műfajt elég közel érzem magamhoz, és ennyiben nem is új ez a tevékenység a számomra. A különbség csupán annyi, hogy most nem színpadi, hanem filmdíszletet kellett terveznem, és ez olyan szempontból is izgalmas feladat volt, hogy például a külső felvételeknél a valóságos táji elemekbe, környezetbe kellett beilleszteni egy operadíszlet poétikus vagy stilizált elemeit.

Rideg Gábor

Nagy István

Kriterion Kiadó, Bukarest, 1984

Az 1984-es húszesztendős, 2500. kötetén túljutott romániai kiadó, a Kriterion művészeti monográfiái sorában a 25. *Murádin Jenő* 1984 őszén megjelent *Nagy István*-könyve. Régi adósságot törleszt vele a kiadó, hiszen a XX. század első felében Erdély képzőművészetének legkiemelkedőbb, máig ható életműve a Nagy Istváné. S ráadásul annyira szerteágazó (három ország, Magyarország, Románia, Jugoszlávia művészetébe beletagozódó), legendákkal teli s regényesítéssel (*Surányi Miklós* 1923-as könyve) elhomályosított, hogy még az alaptájékozódás, az életmű ismerete s a valós tények visszakeresése is komoly próbára teszi a kutatót. Még akkor is így van ez, ha a bő terméső Nagy István-irodalomban cikkek özöne. *Pap Gábor* máig meghatározó alapvetése és *Solymár István* kísérlete egyaránt rendelkezésre áll. Az életmű legfőbb darabjait így is Bukaresttől Brassóig, Csíkszeredától Makóig és Szabadkáig, Budapesttől Pécsig és Bajáig lehet csak megközelítő teljességben látni-tanulmányozni. Mindezzel csupán a Nagy István-kutatás, pontosabban az abban való előbbre és továbblépés objektív nehézségeit jeleztem. Murádin Jenő nem vállalkozik a korábbi monográfiákban megcélzott teljességre. Ő az életmű egészének globális, de mégis alapos és megbízhatóan pontos ismeretében a szülőföldhöz, Erdély képzőművészetéhez kapcsolódó szálakat pontosítja, félreértéseket oszlatva, bizonytalan évszámokat egyértelműre igazítva (például Nagy Istvánnak volt, valóban volt – ahogy eddig is sejtették – Bukarestben kiállítása, de nem a 20-as évek végén, hanem emlékkiállítás 1939 decemberében). Alapállásként, megközelítési módszerként is helyeselhető mindez, csupán azon gondolkodtam el, hogy helyes-e ennyire a művészet mai határai között láttatni azt az életművet, mely más, a maitól lényegesen eltérő mű-

1

Zánkai Dénes

Zsuffa András – Schal Róbert – Kötcles ~~Ro~~ József tervének konzulense.

Magyar Televizió Székház tervpályázata 1967.

A terv megvételben réaegült.

Magyar Épitőmüvészet 1968. 6.sz.2.1.

Zankl András

epitesz
Meghalt 1884-ben 62 éves
korában Aradon.

Halálozási H. Vas. Ujs
1884. 574. l.

ZANKÓ Gyula /

Nemzeti Színház gondnoksági ig.

Résztvett az Építésügyi Minisztérium Építészeti és Építésztervezési Tanácsa, valamint a Művelődésügyi Minisztérium Műszaki Bizottsága együttes ülésein, melyek határozatai elősegitették a Nemzeti Szinház tervezését.

A budapesti Nemzeti Szinház terve 1966. kidolg. Hofer Miklós, Halmágyi Ildikó, stb. Bp. 1966.

Zainkai ref. templom

Thury Etele: A zainkai
ev. ref. egyhaz rövid
története. Prot. Egyh. és
Isk. Lap. 1885.

ıdezések. Nagy raktár kereske-
en. Gyári árak,

*

zálloda. Elsőrangú szálloda a
Kényelemmel berendezett szo-
ıjdonos: Szentgyörgyi Ferencz.

*

ıvia. Teljesen modern berende-
konyha. Nagy választék borok-
donos Scala Ferdinando.

*

ı-tónál (Olaszország). **Grand**
- 15.—május 15-ig. Lift, villamos-
25.000 m² kert és park. Távirda
ektus ingyen. Ch. Lützelschwab.

*

s «**Gondola**» **szanatóriuma.**
inden kellékével berendezett és
Gondos kezelés, kényelmes, jó

Lanson Père és Fils Reims. Alapítva 1760. Edward angol király udvari szállítója. Képviselet **Lembergben,** Lelewala 2.

*

Lovrana. Hotel és Pensio. Königsvilla étterem, kávéház, magyar és német konyha, jó borok, nagy terrasz, kilátás a tengerre. Tulajdonosnő Herrmann Teréz.

*

Lovrana. Quarnero-Pensio. Ujonnan épült elsőrangú ház. Kényelmes szobák, magyar konyha és borok. Pompás tengeri kilátás. Tulajdonos Zipera Rudolf.

*

Lussingrande. Hungaria-Pensio. Kellemes családi otthont nyujtó magyar vendégház, tengerhez közel. Elegáns szobák, egyedüli kitünő magyar konyha, napi ellátás (pensió) 6 kor.

*

Lussingrande. Villa Mignon. Elsőrangú ház. Kilátás a tengerre. Gyönyörű fekvés, nagyszerű kert. Modern komfort, szobák K 18-tól hetenként. Kitünő pensio (6 kor. naponként). Meleg fürdők a házban. Anna Wüste tulajd.

Zsinkai ref. templom

Thury E.

A zsinkai ev. ref.
egyház rövid története.

Petrik 1886–1900

Zánkai rk. templom

(Zala vm)

l. Pehm 462. l
463. l

*

zálloda. Elsőrangú szálloda a Kényelemmel berendezett szo- jdonos: Szentgyörgyi Ferencz.

*

ıvia. Teljesen modern berende- konyha. Nagy választék borok- donos Scala Ferdinando.

*

ı-tónál (Olaszország). **Grand** 15.—május 15-ig. Lift, villamos- 25.000 m² kert és park. Távirda ektus ingyen. Ch. Lützelschwab.

*

«Gondola» szanatóriuma. nden kellékével berendezett és ondos kezelés, kényelmes, jó

wala 2.

*

Lovrana. Hotel és Pensio. Königsvilla étterem, kávéház, magyar és német konyha, jó borok, nagy terrasz, kilátás a tengerre. Tulajdonosnő Herrmann Teréz.

*

Lovrana. Quarnero-Pensio. Ujonnan épült elsőrangú ház. Kényelmes szobák, magyar konyha és borok. Pompás tengeri kilátás. Tulajdonos Zipera Rudolf.

*

Lussingrande. Hungaria-Pensio. Kellemes családi otthont nyujtó magyar vendégház, tengerhez közel. Elegáns szobák, egyedüli kitünő magyar konyha, napi ellátás (pensió) 6 kor.

*

Lussingrande. Villa Mignon. Elsőrangú ház. Kilátás a tengerre. Gyönyörű fekvés, nagyszerű kert. Modern komfort, szobák K 18-tól hetenként. Kitünő pensio (6 kor. naponként). Meleg fürdők a házban. Anna Wüste tulajd.

Zánkai ref. templom

l.

Korompay

17. l.

endas.

- 27-én. † ugyanott 1742
is 19-én.

árosban szemlélhető, mely-
ható vár őrsége fosztogatja.
ek között patak folyik, a
Lakossága részint lóháton,

seprükkel, villákkal, kaszák-
el űzi a fosztogatókat, kik
kat, ökröket és tehenek-t
ébe, melynek fedele cserép,
a szín tetejéről az ablakon
afedelű viskó ablakából a
Az előtérben, a talapzaton
en túl az ellenfelek élénken
zemünkbe hármas fogattal,
edik a mellete ülő férfival;
dúr veri le az ellenállókat;
k térdre ereszkedve engesz-
egy legyilkolt gyermeket
néhányan pihennek a zsák-
kecskékkel, egy nő lovagol
alogpandúr kisér vasravert
ddal lórakapott hölgy előtt
az utána haladók mögött
pedig, a megrakott szekér
el és többen egy meztelen
a emelni, a mely mellett
ek hevernek.

n. — Lelt. sz. 844. — Vétetett
309 sz. leirat alapján megkez-
jött megállapodás értelmében,
ényéből, az 1895 május 30-iki
tt szerződés szerint 500 K-án

adatok. 1907: IV. 9. G. P.

Zaňkai templom

Arch. Közl. 1876.
2. f. 59-60. l.

10.	XI. f.a 3. fok	50	25	4	50	5
	Összesen	906	75	31	50	93

Igazolják, hogy az összegeket az igénylő jogosulta átvették.

Bp. 1946. augusztus hó

hivatalfőnök

megbízott tisztviselő

Zárkai templom

(Zala vm.)

l. Kaboáirpép

352. l.

Ch. Pinther, Bourglon

(Paris VIe)

Physiologie

3 F. 1.

ZANK, Josef mánványozó

TBM 25 (1996) 373.

II (2)

bet nevlentis preladivalta

ítö

ZANKÓ Tamás

RIDEG Gábor: Tükör-képek : Beszélgetés Zankó Tamással.= Művészet, 26, 1985, 7. 47 - 53., ill.

mus-törzs sokkal ke-
s a többszörös extra-
értékek alapján ko-
is lehet. Mégis, még
s is egy nagyságrend-
az eddig leírt másfél
t!

le gén van?

obi genetikai változa-
formáinak sokféleség-
átlagos többsejtű nö-
genetikai információ-
ízezres nagyságrendű
s a teljesen megegye-
rendű gének még kö-
n levő fajok között is
n belüli változatossá-
vül hagyjuk, tízmillió
tízezer génnel) 10^{11},
dféle génformát ad.
eálisan százszorosára
természetes, civilizá-
a teljes génformaszá-
e. Ebben természete-
énváltozat benne van
allélektől az azonos
n, neutrális) megvál-

gazdálkodunk
verzitással?

onya környezetének

Ha jelenleg a fajoknak csupán 5–10%-át irtottuk ki, génformákra az 50–90% sem kizárt. Magyarországra mindenesetre ezek az értékek alábecsültek lennének.

A rendezés és a diverzitás

A bioszféra rengetegféle élőlénye és ezek társulásai a természettől elszakadt ember számára a kaotikus rendezetlenség látszatát keltik. Mivel számára áttekinthetetlen, kezelhetetlen, átalakításra, „rendezésre" ingerli. Az épített környezet, a gondozott erdő, rét vagy park sok ember számára vonzóbb lehet. Ugyanakkor e mesterséges rendszerek többnyire jóval kisebb biodiverzitásúak, s fennmaradásukhoz mindig emberi energiabefektetést igényelnek az önfenntartó természetes ökoszisztémákkal szemben.

A természetszerető biológus ezzel szemben meglátja a csodálatos rendet és harmóniát a kaotikus látszat mögött, bár inkább csak érzi, mint érti ennek lényegét. A diverzitás és stabilitás összefüggése az egyik ilyen lényegi kérdés. A már említett Robert M. May sokat idézett könyve (Stabilitás és komplexitás modell ökoszisztémákban) alapos elemzésekkel meglepő eredményre jutott. A komplexitás (a növekvő fajszám) a rendszer stabilitását csökkentette. Ez

M. D. A.

ZANNA, Bartolomeo festő

Vác, Szeresegyház kitestése (1801.)

Dercsényi-Gyomaszthi: Vác, Bp. 1960.

146. l.

Zanner, Franz v.

MDK

II József alló nobra nármazik tole

Bermann, Moritz: Österreich-Ungarn im neunzehnten Jahrhundert, Wien 1884

88

Zanneder József
ipari művész
50 éves
(szívbillentyű dégtelenség)
+1949. VIII. 7
X. her. ujköztemető

Halotti főkönyv
164

MDK

Zanotti

Gerevich László cikke. Corvina, 1939. május.
418-425 l.

Zantho Pál

ötvöslegény 1575

Nagyszeben

Korrespondenzblatt

1913. 34. l.

dohányjövedéki különlegességi árudája
KESZTHELY.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Zanti, Domenico

(nem Zenoi?)

verin.

l-

Szilágyi: Magy. nemzet
tört. V. 668. l-

Zabla vasból VII. 245.

Zanti, Domenico

Eger vára a XVI. Században. Fenti metszete 1567-ből.

Repr.
Dézsi Tivódi
101. l.

Nyugtatva

100, egypár P-ről,

Heureik vidalmi mu

munka előlege cimen

Bp. 194

Zantner Mátyás

korongos

a Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1885-ben.

69.o.

HIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár művészete.Pécs.1959.

ZANUSY (Zamusy, Czamise) József pesti
Salzburgból

1766 - ban nagyszombati polgár
1774 a pehér egyházi jezsuita t. becs-
lésénel szerepel
1778 Nagyszombat látképe
1780 Batthyány érsek arcképe

Garas XVIII. 142, 263. l.

ZANUSY

színű, hogy Zanuoli ezt a képet festette elsőként, élet után, s ezt követte a méretében is reprezentatívabb, teljesebb változat. Maria Christierna megjelenését természetessé és személyessé teszi a mozdulat is, amellyel az M betűt formázó násfa felé nyúl. A gesztus, amely a 16. század elejétől főként itáliai portrékon gyakori, itt talán megörökítésre méltó emléket is idéz. Az ékszert ugyanis Heinz feltételezésével ellentétben nem Rudolf császár ajándékozta neki esküvője alkalmából, hanem anyja, bajorországi Mária, akit ugyanezzel az ékszerrel a nyakában örökített meg 1577-ben Cornelis Vermeyen.[6]

Jegyzetek:

1. Bécs, Kunsthistorisches Museum, leltári szám: 3082. Kiállítva: Schloß Ambras.
2. *Heinz*, 1963: 73. kat.szám; *Heinz-Schütz*, 1976: 90. kat.szám.
3. *Wastler*, J.: Das Kunstleben am Hofe zu Graz. Graz, 1897. 108, 116, 128.; *Thieme-Becker*: XXXVII. 411.
4. Bécs, Kunsthistorisches Museum, L: *Heinz*, 1963: 77, 82, 83, 92, 94, 102, 103, 115. kat.számok.
5. Vö.: II. Ferdinándot 14 éves korában ábrázoló arcképpel, valamint Gregoria Maximiliana főhercegnő portréjával. (*Heinz-Schütz*, 1976: 93, 98. kat.számok.) Mindkettő 1591–93. között készült. Monte ekkor dolgozott a grazi udvarban.
6. *Heinz-Schütz*, 1976: 207. kat.szám.

Publikálatlan

Gesichtszüge vielleicht auf den Einfluß Jacopo del Montes zurückzuführen sind, der Anfang der 90er Jahre am Grazer Hof wirkte.[5]

Dieses kleinformatige Bildnis wurde höchstwahrscheinlich für die Familie angefertigt, dementsprechend ist auch sein Charakter intimer. Der Gesichtsausdruck wirkt natürlicher, der lebhafte Blick und der etwas geöffnete Mund muten unmittelbarer an als auf dem ganzfigurigen, für die Ahnengalerie der Familie bestimmten Bildnis. Wahrscheinlich hat Zanuoli dieses Bild zuerst, und zwar nach dem Leben gemalt, die auch dem Format nach repräsentativere, vollständigere Variante dürfte von diesem abhängig sein. Die Erscheinung Maria Christiernas wirkt schon durch die Gebärde, wie sie nach dem M-förmigen Schmuckstück greift, natürlicher und persönlicher. Diese Geste, die vom Anfang des 16. Jahrhunderts an auf italienischen Porträts häufig vorkommt, bekommt hier vielleicht auch eine persönliche Reminiszenz. Der Schmuck wurde ihr nämlich – entgegen der Auffassung von Heinz – nicht von Kaiser Rudolf anläßlich der Eheschließung geschenkt, sondern von Maria Christiernas Mutter, Maria von Bayern, die wir mit demselben Schmuckstück um den Hals auf dem von Cornelis Vermeyen 1577 gemalten Porträt sehen.[6]

Anmerkungen:

1. Wien, Kunsthistorisches Museum, Inv. Nr.: 3082. Ausgestellt im Schloß Ambras
2. *Heinz* 1963. Kat. Nr. 73.; *Heinz-Schütz* 1976. Kat. Nr. 90
3. *Wastler*, J. Das Kunstleben am Hofe zu Graz. Graz, 1897. 108, 116, 128.; *Thieme-Becker*: XXXVII. 441.
4. Wien, Kunsthistorisches Museum. Siehe *Heinz* 1963. Kat. Nr. 77, 82, 83, 92, 94, 102, 103, 115
5. Vgl. mit dem Porträt von Ferdinand II. im Alter von 14 Jahren sowie mit dem Porträt der Erzherzogin Gregoria Maximiliana. (*Heinz-Schütz* 1976. Kat. Nr. 93, 98.) Beide entstanden zwischen 1591 und 1593. Monte arbeitete damals am Grazer Hof.
6. *Heinz-Schütz* 1976. Kat. Nr. 207

Unveröffentlicht

2.

BÉCSI VAGY PRÁGAI FESTŐ,
17. SZÁZAD ELEJE
Dobner Sebestyén soproni városi jegyző képmása
1607

Olaj, rézlemez, 28×23,5 cm
Eredeti keretében.
A soproni Evangélikus Egyházközség letéte a Liszt Ferenc Múzeumban.

2.

WIENER ODER PRAGER MALER,
ANFANG DES 17. JAHRHUNDERTS
Bildnis von Sebastian Dobner, Stadtnotar in Sopron
1607

Öl, Kupferplatte, 28×23,5 cm
Im Originalrahmen
Deponat der Evangelischen Kirche von Sopron im Ferenc-Liszt-Museum

1

nehmend abwechslungsreiches Gesamtbild von sich und vom Charakter der geistigen und freundschaftlichen Beziehungen zwischen den Zeitgenossen.

Die Bildnisse unserer Vorfahren wurden von der Geschichte, von der Vergessenheit und von der Gleichgültigkeit um die Wette dezimiert. Was die vergangenen Zeiten überdauert hat, ist heute oft der Vergessenheit und der Undefinierbarkeit anheimgefallen und kann nicht mehr mit den historischen Fakten und Tatsachen in Übereinstimmung gebracht werden. Diese Kunstwerke scheinen aber unserem kollektiven Bewußtsein entfallen zu sein. Wir kennen sie weniger und schätzen sie auch geringer als unsere schriftlichen Dokumente. Obgleich sie gewiß ihre eigene Antwort hätten. Eine Antwort, die auch über die Disziplin der Kunstgeschichte hinausgehen und hinausführen dürfte. Es lohnte sich, sie zu befragen.

1.

OTTAVIO ZANUOLI (?) (?–1607)
Maria Christierna, Báthory Zsigmond felesége
1595

Tojástempera, rézlemez, 17,7×12,5 cm
Magyar Nemzeti Galéria
Leltári szám: 86.4 M.
Vétel 1986-ban. Az eladó közlése szerint korábbi tulajdonosa bécsi származású volt.
Restaurálva (Szentkirályi Miklós, 1988)

Maria Christierna Habsburg-főhercegnő (1574–1621) I. Ferdinánd császár, magyar király és magyarországi Anna unokája 1595-ben ment nőül Báthory Zsigmond erdélyi fejedelemhez. A házasság, amely Rudolf császár és Báthory török ellen kötött szövetségét pecsételte meg, 1599-ben válással végződött.

A festmény ismeretlen arcképként bukkant fel, párdarabjával, egy két év körüli magyar öltözetű fiú egészalakos portréjával együtt. Ez utóbbi kép ma is magántulajdonban van. Az ifjú főhercegnő a képen menyasszonyi ruhát visel fehér alapú, változatos mintázatú brokátból, gazdag ékszerdíszítéssel és felső szegélyén viselője nevének kezdőbetűiből álló gyöngyhímzéssel. A fejék és a hajviselet ugyancsak az alkalomnak megfelelő. A kép tehát a házasságkötés évében készült, még Grazban. Valószínűleg egyidőben azzal az egészalakos, életnagyságú változattal, amelyik részleteiben megegyezik az itt bemutatott képpel.[1] Az egészalakos portrét Günther Heinz kérdőjelesen Ottavio Zanuoli alkotásának tartja.[2] Az olasz származású festő Károly főherceg, Maria Christierna apja számára arcképeket készített az 1580-as évek végén, s mint festő és építész, később is a grazi udvar szolgálatában állt.[3] Heinz ennek alapján köti Zanuoli nevéhez azt a nyolcdarabos, főhercegi gyermekeket ábrázoló sorozatot, amelynek egyes darabjai 1587-ben, némelyek csak az 1590-es évek elején készültek.[4] Arcképei pedig nemcsak Maria Christierna egészalakos képmásával, de az itt bemutatott háromnegyedalakos portréval is festésmódbeli egyezéseket mutatnak. (Különösen Maria Christierna öccse, Ferdinánd főherceg, a későbbi II. Ferdinánd mellképe áll közel a kisméretű portréhoz.) A Nemzeti Galéria képén a festő az arcot, a hajat és a nyakfodrot a manierista arcképfestés előadásmódjának megfelelő aprólékossággal, a kezet pedig a miniatűr technikára jellemzően vázlatosan oldotta meg. Könnyedebb s kötetlenebb ecsetjárásra, ízesebb anyagfestésre csak a változatosan mintázott brokátruha és az ékszerdíszek megfestésekor váltott át. A ruha lendületes ecsettel, vaskosabban festett díszítményei s az árnyalatokban gazdag színvilág művészetének itáliai eredetét őrzi, míg az érzékeny arcformálás, a vonások gondos modellálása talán az 1590-es évek elején a grazi udvarban működő Jacopo del Monte hatásának eredménye.[5]

E kisméretű képmás valószínűleg a család számára készült, ennek megfelelően közelítésmódja is meghitt. Az arckifejezés itt természetesebb, az élénk tekintet és az enyhén nyitott száj miatt hatásában is közvetlenebb, mint az egészalakos, családi galériába szánt képmáson. Való-

1.

OTTAVIO ZANUOLI (?) (?–1607)
Maria Christierna von Habsburg, Gattin des Fürsten Sigismund Báthory
1595

Tempera, Kupferplatte, 17,7×12,5 cm
Ungarische Nationalgalerie
Inv. Nr. 86.4 M.
Erworben 1986. Nach Angabe des Verkäufers stammte der ehemalige Besitzer aus Wien.
Restauriert von Miklós Szentkirályi, 1988

Die Erzherzogin Maria Christierna von Habsburg (1574–1621), Enkelin des Kaisers und ungarischen Königs Ferdinand I. und der Anna von Ungarn, heiratete den Fürsten von Siebenbürgen Sigismund Báthory 1595. Die Ehe, die das Bündnis zwischen Kaiser Rudolf und Fürst Báthory gegen die Türken besiegeln sollte, wurde 1599 geschieden.

Das Gemälde tauchte als Bildnis einer Unbekannten auf, mitsamt seinem Pendant, einem ganzfigurigen Porträt eines etwa zweijährigen, ungarisch gekleideten Knaben. Letzteres befindet sich auch zur Zeit im Privatbesitz. Die junge Erzherzogin trägt ein Brautkleid aus weißem Brokat mit mannigfaltigem Muster, reichhaltiger Schmuckverzierung und ihrem Monogramm in Perlenstickerei am oberen Saum. Sowohl der Kopfschmuck als auch die Haartracht sind der Gelegenheit angemessen. Das Bild dürfte also im Jahr der Eheschließung, noch in Graz entstanden sein. Wahrscheinlich gleichzeitig mit jener ganzfigurigen Variante in Lebensgröße, die hinsichtlich ihrer Details mit dem hier vorgestellten Bild übereinstimmt.[1] Das ganzfigurige Porträt wird von Günther Heinz – allerdings mit Vorbehalt – Ottavio Zanuoli zugeschrieben.[2] Der aus Italien stammende Künstler schuf Ende der 80er Jahre des 16. Jahrhunderts im Auftrag von Erzherzog Karl, dem Vater von Maria Christierna, einige Porträts und stand als Maler und Architekt auch später noch im Dienst des Grazer Hofes.[3] Deshalb spricht Heinz den achtteiligen Zyklus der erzherzoglichen Kinder, von dem manche Stücke 1587, manche aber erst Anfang der 90er Jahre entstanden sind, als Arbeiten Zanuolis an.[4] Seine Porträts weisen nicht nur mit dem ganzfigurigen Bildnis der Maria Christierna, sondern auch mit dem hier vorgestellten Kniestück Übereinstimmungen in der Malweise auf. (Insbesondere steht das Brustbild des jüngeren Bruders von Maria Christierna, des Erzherzogs Ferdinand, des späteren Ferdinands II. dem kleinformatigen Porträt nahe.) Auf dem Bild der Ungarischen Nationalgalerie hielt der Maler das Gesicht, das Haar und die Krause in einer der manieristischen Porträtmalerei entsprechenden detaillierten Malweise, die Hand hingegen skizzenhaft – im Geiste der Miniaturtechnik – fest. Einer leichteren und freieren Pinselführung bzw. einer akzentuierteren malerischen Bearbeitung des Stoffes begegnen wir nur am Brokatkleid und an den Schmuckstücken. Die schwungvoll und zugleich pastoser gemalten Verzierungen des Kleides sowie die abtönungsreiche Farenbwelt weisen auf den italienischen Ursprung seiner Kunst hin, während die sensible Gesichtsformung, die sorgfältige Modellierung der

Zanusin Terézia

Árverési Csarnok aukció Kat.

32. sz. 1926. ápr

Barkóczy hercegprimás

archepé, olajf. 1801-ből

38 X 31.

Csáky Károly gróf, püspök X. 157

Zapletal Gusztáv

Istáló, másolat Altmann után

Kiállítva:

Pozsonyi műkiállítás

1883. 25. l

Zapletal József

morva festő

Szegeden

lásd

Kassai Viktor emlé-

kezései. 78. l.

OK LEIRÁSA.

Zápor Miklós

Pén

Lemercsillai

Kovácsoltvas antal

Országos siák népzőművészeti kiállítás.

Hódmezővásárhely 1965.

kat. bev. Orosz Lajos

15

Pór Bertalan (1880 –)

ZAPF Henriette

GÁT Eszter: Pest-budai zongorakészítők. =
Tanulmányok Budapest Múltjából XXIII.Bp., 1990
185.p.

with
was
its presentation form:
n updated, but financial
ernational collection of
ndividual items in terms
ced page for page from
rrections and additions.
l, who has undertaken
ng the volume, both at
ugh the press.

thday have been or will
pressed the wish to be

lecture delivered to the
nens being proclaimed

Genealogy of Anglo-
tutes, vol. XLVIII, 1984,

on mid-13th-century

URBAN ZAPF, kömüvessegéd

Giovanni Bernardo Ceresola épitomester Szombathelyen, aki a lékai céh tagja volt, 1666-ban Ruprecht, Wasti és Urban Zapf segédei helyett befizette a belépési dijat. a céhbe. 443.old

HARALD PRICKLER: Giovanni Bernardo Ceresola, a szombathelyi Szt. Márton templom épitője 441.o

VASI SZEMLE, XXII. évf. 3.szám. 1968. Szombathely

ZAPKI PÉTER, pénzverő

Említve: -1[illegible].-1679. A magy. kamara administratora leveléből kiderült, hogy ő volt a pénzverőház pénzverője. 1685. IV.-Tanúvallomásban "Czap Péter".-1692. IV. 17. "Pénzverő Czapki Péter" neve aktákban.-1696. VII. 2. A szepesi kamara levelében: "Petrus Czapka in domo hacce Cassovien, monetarius" szerepel.-1700. Nagybányán lakó "Csap alias Pénzverő Péter" mint felperes szerepel. 63. old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1880-1828/ 61. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LX-LXI. évf. 1961-1962. Akad. Kiadó, Bpest. 1962

Zapletai János

Szt.János evangelista, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

55 l.

Zapletál János festő MDK

A szegedi Nagy Ferenc műhelyétől került ki. 1870.

Szelesi Zoltán: Adatok Szeged XIX.századi képzőművészetéhez. 180.o.

A Mórs Ferenc Múzeum Évkönyve. Szeged.1957. Szegedi Nyomda Váll.1957

Zapleták Agoston

u obrán

1918

Eimisk 1930

90. b

kapcsolatos tényállásnak és okoknak

Emmélfogva felkérem

tési ügyek előadójával sürgosen legke

ni, hogy

1./ a vezetésére bi

szerveinek /hatóságok, hivatalok stb

vekben egyes vállalkozókkal olyan ép

dések, amelyek- vagy amelyek mellékl

nos értelmü rendelkezést tartalmazna

ból és mily célzattal? és

Valamennyi ügyosztályfonök urnak és

kel. miniszteri tanácsos úrnak.-

M.D.K.

Zapletál János
festő

Nagy Ferenc festőműhelyében dolgozott.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959. 96 l.

MDK

Zapletál János

Morva származású. Nagy Ferenc (szegedi) műhelyében dolgozott. Nevén kívül mást nem tudunk róla.

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka. Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz. 275-276. l.

Zaplotal Gusztáv

festő

szül. 1853 márc. 3.

Zirenél tanult Po-

zsonban, hol az I.

Pozsonyi Takarékpénztár

írnoka.

Pozsonyi művészállítás

1883. 32. l.

Zára Marió

Keramikus

1927

Éimisk 1930

90. C.

A miniszter rendeletéből:

xxxxxxxxxxtanácsos.

A hivata

MDK

Zaracsi Béla

1951-ben é l m u n k á s az államositott Zsolnay-gyár "Nemzeti Vállalat"-nál

a csiszoló osztályon .

78.o. 51. jegyz.
NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Zavadzky Éva

kerámikus

KERÁMIA DÍSZKUTAT ajándékozott a nemzetközi gyermeknap alkalmából a kecskeméti Szalvay Mihály Úttörő- és Ifjúsági Otthonnak a városban működő nemzetközi kerámiastúdió. A lassan csörgedező, csobogó ivóvízrendszert körbeölelő kompozíció Zavadzky Éva iparművész alkotása.

Népnakadság, 1988. máj. 28.

eredetű. A Föld központi helyz
gondolása az ókor emberének, hogy a tudom
más álláspontra. Hogy a többi égitest csal
ugyancsak a kor bölcseletében gyökeredzik
lése, a legtökéletesebb vonal pedig a kör.
a bolygók látszólag szabálytalan mozgásá
Ptolemaios körnek körön való gördülésében
tehát szinte logikusan származtak a görög
olyan mélyen nyúltak bele az emberiség
képesztő bonyolultsága ellenére másféleze
ható, hogy a kor filozófiai világképe a k
folyásolta a tudományos megismerést.

A geocentrikus rendszer kompliká
új irányzatot szült a tudományos kutat
vált az a nézet, hogy a természet törvé
Ismeretes az epicikloisok gomolyagjába b
kijelentése: ha Isten rám bízta volna a
tam volna meg. Az egyszerűség filozóf
legkáprázatosabb diadalát, de még man
használt vezérelv. Világos, hogy filozófi
fejezi ki, hogy a természet alkata és értel
kapcsolat áll fenn. Kétségtelen, hogy a
bizonyult. Határozott hajtóerőt tartaln

Zára Dénes M.D.K.

Részt vett a pályázaton. 10 000 Ft-es megvétel

Társtervező: Csonte Csaba, Dobay Miklós, Buttkay Gyula, Weber György, Cerle Tamás.

Repr.

A Budapesti Nemztközi Vásár Főpavillon tervpályázatáról

Magyar Építőművészet 1963/5. 3-10. l.

M.D.K.

Franciscus de Zara, kőfaragó

neve egy 1487. dec. 1-én Budán kelt végrendeletben szerepel, melyben Grubanich lapicida öt heti napi végrendelete végrehajtójának: (Ugyanitt megemlítve mint Lucas lapicida.)

Balogh Jolán: A művészet Mátyás király udvarában
Bp.1966. Ak.kiad. 2 köt.

1.köt. 497. old.
+ 504. "

Zára

hajdani magyar
tengerparti város

Vas. Ujs

1857 42. sz.

Neppel

A MŰEMLÉKEK ORSZÁ

BUDAPEST, VI., ÁL

4/1928. szám.

Országos Magyar Iparművészeti Mu

MDK

Zappert Károly kőmives mester

Családiház, Rákoscsaba,Aba-u.97.sz. repr.
" " Aba-u.73,75. repr.

Abai György:A fővárosi sajátház akcióról Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.9-10.sz. 284.l.

246. **Zapszony**, ev. ref. fatemplom.

1733. „Ligneum ab ipsis exstructum." (O. L.; C. P. D. A. 1733. jan. 26.). „Synagoga lignea reformatorem in vili statu posita . . ." (O. L.; C. P. D. A. 1733. jún. 18. No. 1.)

1798. kezdik épiteni a kőtemplomot. (Lehoczky IIIb. p. 803.)

Lásd még: Balogh p. 135.

(Bség m)

Domfalép

KŐVES JÓZSEF
BUDAPEST.
VI., ANKERKÖZ 1.

TELEFON: 27-7-25.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula úr

Szépművészeti múzeum

Rákos u. 12 Budapest VI.

Andrássy út

Zapunczy Liván

farcras

1715. ben Aradon

Lakatos Arad

II. k. 205. l.

RASSEGNA ITALO-UNGHERESE
Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono: 185-618

Zápolyai István nádor (+ 1499)

síremlékének mestere

kepeshelyi templom.

Renaissance stilben

vörd A pancél gotikus ízű –

Diófelsétak. 45. l.

(Keppel.)

Eger.

A vár és város épülete
nyai uralkodnak. Felirata a

ERLA

Rm., mér. a vk

140-9

Zápolya István

udvari otvose

Könnagyotvj. 3 fil

1757

Zápolya István

szerenlete

lásd

Vas. Ujs. 1868.

211. l.

a cikk szentkirályi

várkastélynál

Zápolya István

emlékére

Hankiss 204. l.

Zápolya István
epitáfiuma
Szepeshelyen
(1499)

Mindez nem mond ellent a magyar dinamizmus sokszor hangoz-

Toporc (1360—1370)

Zdrai, Dujmo

Dujmo Zadranin,
l. Zadranin Dujmo.

Slovnik umjetnikah
jugoslovenskih od Ivana
Kukujevića. God 1858.
90. oldal.

Zdrai, Dujmo

44

16
6

66.

33
40
11
4
10
14
16
4
3
1
6
8
1
1
1
10
4
2
40

210
207
132

1
1
1
42
64
34
44
20

207

3 44.3

132

√49.44 = 1
~~09~~

Záray Luci festönö.

Katol.Szemle.1930.II.781-86.l.

Záray Ilona, építész

Vasgyári Kórház, Miskolc. Építész: Gontos Gabriel Közti

Belsőépítész: Detre Villő.

Építész munkatárs: Vinczéné Buró Ilona,
Záray Ilona.

Statikus: Molnár Zoltán.

Kerttervező: Havassy Gabriella.

Magyar Építőművészet, 1986. 6., 32-old.

MDK

Záray Lucy, festö

Csendélet. Tempera.
Fasor. "

Nemz. Szalon.. Téli tárlat.XX 1938.jan.-febr. Kat.

MDK

Zárai Luci, festö

Házak. 16.1. Tempera.
Kisváros. 21.1.

OMKT.-Mücsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
Bp.1937. ápr. 29.-jun.2o. Kat. 16.1. és 21.1.

MDK

Zárai Luci, festö

A malomnál. Tempera.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
MP.1937.ápr. 29.-jun.2o. Kat. 14.1.

MDK

Záray Lucy

Művével résztvett a Munkácsy céh kiállitásán.

Művész-Élet, 1933. II. 5-6.sz. 9.l.

MDK

Záray Lucy

Női képmás.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV. A Munkácsy-céh
III.reprezentatív kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 15.1.

MDK

Záray Lucy, festöm.

/Centváryra emlékeztetö kép./

Lovas megtorpan lovával csukott szemü kapu nagyszámu kapu elött. Repr.

Meghivó Frankovszky Adrienne, Greff Lajos, Szántó Vera, Záray Lucy festöm.-k kiáll.-a
1935. febr. 24-én nyilik meg.

MDK

Záray Luci

"Séta", és "Téli kikötő" c.olajf. a képzőművésznők egyesületének kiáll.

Somogyi Vilmos: Tárlatvezetésekkel népszerüsitik a képzőművészetet.

Esti Kurir 1943.jun.9. 7.o.

MDK

Záray Luci, festö

Az udvar. Pasztell.

Nemzeti Szalon.-MAFE XX.Jub.Kiáll. 1935.dec.20.-1936. jan.6. Kat.

MDK

Záray Lucy, festőm.

Család.	Pastell.
Utca kora tavasszal.	"
Csendélet álarccal.	"
Téli kép.	"

Nemz. Szal. - VI. Tavaszi Szalon. 1931. ápr. Kat.

Záray Lucy

Kitüntető oklevél

M.Szal. Tavaszi szalon 1937.

MDK

Záray Lucy

F.J.: Téli tárlat a N. Szalonban. Pesti Hirlap 1938. jan. 23.

MDK

Záray Lucy

/k.i./: Téli tárlat a Nemzeti Szalonban.
Pesti Napló 1938. jan. 23.

Li
Tárai Lucy.

Munkája szerepel a Szinyei-Társaság Tavaszi Szalon második kiállításán.

Az Est, 1924. márc. 21.

Záray Luci

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

P.H.931.IV.5.

Army Lust

Záray Lucy

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

N.U.931.IV.5.

Záray Lucy

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

N.U.931.IV.5.

Zárai Lucy

MDK

Téli kép, pasztell

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Záray Lucy

A Tavaszi Szalonban, kitüntető elismerést nyert.

N.U.931.IV.15.

Záray Lucy

A Tavaszi Szalonban, kitüntető elismerést nyert.

N.U.931.IV.15.

Záray Lucy

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Ujság, 931. IV. 5.

Zákaz vstupu

Záray Lucy

festőművész

Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének jubiláris kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Ujság
1935.XII.21.

Záray Lucy

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállitása- Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Szellemes kertrészlete.

Pesti Hirlap
1935.XII.21.

Zárai

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Est, 931.IV.5.

ISTAS

Zárai Lucy.

„Női képmás" és színes rajza szerepelnek a Nemzeti Szalonban lévő Szinyei-Merse Pál-Társaság kiállításán. (ecsetre).

Pesti Napló, 1927. márc. 25.

Záray Luci
festő"

Kiállít a Nemzeti Szalon őszi tárlatán.

Új Magyarság 1942. X. 15.

Zárai Lucy MDK

Séta, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Zárár Lucy MDK

Két kiállitás
Esti Magyarország 1943. jun.7.

MDK

Zárai Lucy, festöm.

aki Rippl-Rónaira emlékeztetöen - az óbudai hajógyárat mutatja be ujszerüen.

Siklóssy László: A M .Képzöm.-nök Egyes. -nek kiáll. -a P.H. 1943. jun.5.

MDK

Zárai Lucy

Séta, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 15.1.

MDK

Zárai Lucy

F.J.: Két kiállitás. Pesti Hirlap 1935. febr. 24. 10.l.

ZÁRAI LUCY

Tóvárosi házak. Pasztell.

MAPE kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec.-1943.jan.

Zárai Lucy

MDK

Jégpálya, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Záray Juci

festőművész

A Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

S s t .
1930.V.11.

Záray Lucy

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.XI.9.

Záray Lucy

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.V.11.

MDK

Záraj Lucy

Utca, olajf.
Vizpart, olajf.

Nemzeti Szalon. Kut. 1942.nov.

Záray Lucy

festőművész

Csoportos kiállítás – Szépművészeti Kiállítások termében – képeivel vesz részt. Egyik képe kis-városi kompozíció: Három álmos alma az ablakdeszkán, kint az utcán alacsony házak, két asszony, az egyik piros, a másik sárga, szálla platyka szájról-szájra. Másik kép néger, ugyan pápaszemlep kivel. Érdekes vagy. Falu templom-torony és még néhány kép, amely hatásosan idéz fel elfelejtett emlékeket.

Est

1935 II 24

ZÁRAI LUCY

Záray Luci

festőművész

Spirituális festők kiállítása - Szépművészeti kiállítások szalonjában - képével szerepel. Finom és szűzien kedves egyszerűsége otthonatt érzi magát a valóságban - amelyet költészetté tud átszellemíteni - mint a szimbólumok világában -

Lejsáy

1935 II 23

Záray Lucy

festőművész

Csoportos kiállitás - Szépművészeti Kiállitások kiállitó termében - képével szerepel. A legérettebb tehetség a kiállitók közöt. Épen legszebb képein érezni nyugan Szőnyi és Bernáth hatását, de ezeken az emlékképeken túl is érezni dolgaiban az egyéniség zamatát.

Nemzeti Ujság
1935.II.24.

MDK

Zárai Lucy

A magyar képzőművésznők egyesületének kiáll. a
M. Szalonban. Uj Magyarság 1943. jun. 8. 13.l.

MDK

Zárai Lucy

Utca Egerben, olaj-temp.

Sétány a csaterna mellett, olaj-temp.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

Zárai Ludy MDK

Utca Egerben, olf,temp.
Sétány a csatorna mellet, olf.temp.

Nemzeti Szalon 1942. okt.
Őszi tárlat

MDK

Zárai Lucy festőművész

Spirituális törekvésü müvész gyüjteménye a Mária Valéria-utca 8.alatti képszalónban rend.kiállitáson.

Y.E.: Képkiállitás.

B.H.1935.febr.24. 17.o.

Fáray Lucy

festőművész

Munkácsy-céh kiállításon - Ernst Museumban - képével szerepel.

A B C
1933.III.10.

Zárai Leó

festőművész

Munkácsy-céh kiállításon - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1935.III.19.

Zárai Luci MDK

Házak, tempera

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Zárai Luci

MDK

A malomnál, tempera

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Zárai Luci MDK

Kisváros

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Zárai Luci MDK

Bányahegy, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Zdeněk Lukeš

Bělyšany, okr.

Zárai Lucy

Kiáhít

M.O. 1935. III. 3.

MDK

Zárai Lucy, festö

Téli kép. Pasztell.

Műcsarnok. IV. Képzőműv. kiáll. „A Magyar Művészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 23.1.

MDK

Zárai Lucy

Falu templomtorpnnyal,

Három festőnő és egy festő kiállitása. Az Est 1935. febr. 24.

Zárai Lucy MDK

festő

Három festőnő és egy festő kiállitása
Az Est. 1935. febr. 24.

MDK

Záray Lucy, festö

573. Jégpálya. Olf.

Bp. Mücs.-"A Magyar Müvészetért" Képzöm. Kiáll. 1942. jun. 6.-22. Kat. 22. l.

MDK

Zárai Luci, festö

176. Bányahegy. 1933. Olf.

Sp.Műcs. - OMKT. Nemz. Képzőművv. Kiáll. 1934.ápr.29.-
jun.17.

Kat. 1s.l.

MDK

Zárai Lucy

Séta, of.

KMTárs. M. Műv.ért. 1940-41

15.1.

MDK

Záray Luci

Téli kikötő, of.

Magy. Müvészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr.

15. 1.

MDK

Záray Luci

M.Képzőművésznők Egyesületének kiáll. Esti Ujság, 1943, jun. 8. 7 l.

Zárai Lucy
Tóvárosi házak, pasztel

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
kiállítás, Nemzeti Szalon, 1942, december,
lo 1.

Mag. 104 cm.
Magyar munka, 1830 körül.

MISERUHA,

öld bársonyból, csipkés szélű, leveles díszű, széles
rany paszománttal.
Mag. 106 cm.
Magyar munka, 1840 körül.

NFULA,

iros selyem alapon domború aranyhímzéssel,
írágos és indás dísszel.

MDK

Záray Lucy
Kompozició, sz.rajz
Női képmás, olaj

M.Szal. 374. kiáll. 1927. márc. 20 l.

MNK

Záray Lucy

Fiatal lányka

Ernst Múz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 11 l.

Zárai Lucy

Utca, olaj

Vizpart, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov.

MDK

Záray Lucy

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szál. N. Szal. 1937. máj.
4 l.

MDK

Zárai Lucy festő

j.j: Őszi tárlat a N.Szal.ban. Pesti Hirlap, 1942. okt. 1o. 6 l.

MDK

Záray Lucy

Kitüntető elismerés

N.Szal. Tav.Szal.Kiáll. 1934.

95

MDK

Záray Lucy

kitüntető elism.

17. Tav.Szal. dijnyert. névsora. N.Szal.
1942. jun.

MDK

Záray Lucy

Fiatal lányka

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138. kiáll.

1933. márc. 11 1.

MDK

Zárai Lucy

Akttanulmány, olaj

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 16 l.

M.D.K.

Zárai Lukács, kolozsvári építész

első díjat nyert a kolozsvári Daronata cipőgyár munkás lakótelepének terepályázatán. Ugyanczak ő nyerte el a cég naphőzi otthonára kiírt első díjat.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1944. LXV. évf.

ápr: 20 sz. 4. old.

MDK

Zárai Lukács és Rácz György

A Nép- és Családvédelmi Alap nagytétényi mintaháza. 1941, repr.

Szépmüvészet 1942. 1.sz.

MDK

Zárai Lukács és Rácz György

Az ONCSA mintaháza; tervezték fentiek

Bierbauer Virgil dr.: Szociális házépitő munka Magyarországon. Tér és Forma 1942. 49-51.l. képekkel.

Zárai Lukács

céd és Rácz György

3

Az ONCSA mintahára. Tervezték fentiek

irod

2

Bierbauer Virgil dr.:

Szociális Lázépítő munka Magyarországon.

Tér és Forma

1942. ~~47, 48~~ 49-51. k.

képekkel.

Löfkovics Arthur II 238.

MDK

Zárai Lukács és Rácz György

az ONCSA mintaháza. Tervezték fentiek

Bierbauer V.dr.: Szociális házépitő munka Magyarországon. Tér és Forma 1942. 49-51.l. Képekkel.

Záray Ilona*
Leányarckép, paszt.

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 21 l.

Záray Ilona
Pesti házak, paszt.

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 21 l.

Záray Ilona
Fejtanulmány, paszt.

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 22 l.

MDK

Záray Ilona

Leányarckép, paszt.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.
21. 1.

MDK

Záray Ilona

Pesti házak, paszt.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

21. 1.

MDK

Záray Ilona

Fejtanulmány, paszt.

Képzőm.Főisk. ifjuszági kiáll. Ernst Muz. 1924.

21. l.

Zárai Ilona
festő
1917–19
Éimisk 1930
90. l.

·u

~~xxxxxxxxx~~ tanácsos.

A hivata

m

Zárai Ilona

1922/23, 1924/25 - 1926/27

Ferkèpzomfoiskèvk
149. l.

Záray Luci

festő. Népszínház u. 31.

1934. nemz. képzm. Liáll. 176.

36. Polidoro Lanzani. Élt Ve

A 124. Család

A köz
ül a kissé job
a ~~bal terdén~~
alexandriai
nyul s balja
ja ~~meg~~. Job
zeiben bot van
kék; Jézusnak
nek vége anyja
fejéke gyöngy f
palástja ~~pellig~~
hegyes vidék terül

Ta, me
Pyrker J

31

Záray Luci

festő

Műcs. kiáll. 1934-től

Pipics 122. l.

ALAKULT 1831-BEN.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Dr. Szentiványi Gyula
BUDAPEST, Horthy Miklós út 104

úr
úrn

Záray Lucy

Dr. Tárnokyné

festő

lárd

Boz Magyarlex

1040 h.

l-Din el-Zahabi háza Kairóban. A boltívét tartó pillér és részlete --- 158
l-Din el-Zahabi háza Kairóban. A ajtaja --- --- --- --- --- --- 158
l-Din el-Zahabi háza Kairóban. A homlokzatának részlete --- --- --- 159
Din el-Zahabi háza Kairóban. A ka'a --- --- --- --- --- --- --- --- 160
Din el-Zahabi háza Kairóban. A ka'a rkoló márvány mozaik részlete --- 162
Székelyföldről. XVIII. század --- 170
XVII. század --- --- --- --- --- 171
csángó hímzés. XIX. század --- 173
on-szárny. Elefántcsont dombormű --- 199
on. Elefántcsont dombormű --- --- 200
t elefántcsontból --- --- --- --- 201
n. Elefántcsont dombormű --- --- 203
n. Elefántcsont dombormű --- --- 204
oz. Elefántcsont dombormű --- --- 205
rtó-tábla. Elefántcsont dombormű --- 206
rgy megöli a sárkányt. Elefántcsont rmű --- --- --- --- --- --- --- 207
l kilépő Venus. Elefántcsont szobrocska 209
kupa. Elefántcsont aranyozott ezüst tban --- --- --- --- --- --- 211
oboz. Elefántcsont dombormű --- 213

Záray Lucy

Az udvar, parttell

Nemzetiszalon

MAPE 20-ik jub. kiall.
Kat. 1935. dec. 20 –
1936. jan. 6.

Láray Lucy

Tavaszi szalonban kitüntetés elismerés

Záray Lucy

festő

kollt. kiáll. a Fränkel-

szalonban

1935 febr-márc.

katalógusa

nem volt.

auch er nur ein sich aufschwingender und wieder einebnender Wellenschlag der unendlichen Natur. Auch er ist ein Natursprössling, von dem kosmischen Strom der Triebhaftigkeit gespeist und davongetragen. Die urtümlichsten und unmittelbarsten Äusserungen der ungarischen Seele, ihre Volksdichtung und Musik bezeugen, dass unsere von Osten hergebrachte Weisheit Mensch und Natur auf gleicher Ebene erlebt. Diese der Natur sich vollkommen anschmiegende, mit der Natur sich vollkommen wesensgleich empfindende Humanität ist das entscheidende Merkmal der Malerei von Stefan Szőnyi, sowie jeder wesentlich-ungarischen Form überhaupt. Gewiss mag hierbei das überwiegend landwirtschaftliche Leben der Nation mitbestimmend sein. Doch der Schwerpunkt (der buchstäblich schwere Punkt) liegt im östlichen Seelenerbe, das seine Eigenart auch bei dem neuerlichen Vordringen von Stadt und Industrie bewahren dürfte.

In der Tiefe der Wesensgleichheit Mensch-Natur wird die beseligende Ahnung grenzenloser Weite lebendig. Als grosses freies Dahinschwingen, als uneingedämmtes Dahinströmen und -weben von feuchtschwerer, lichtsatter Atmosphäre. In den Landschaften Szőnyis ist diese typisch ungarische malerische Stimmung von einer ruhevollen und süssen Daseinsfreude erfüllt.

Záray Lucy

festő

Aksamulmány, olaff.

Nemzeti Szalon

1929. máj

Tavaszi szalon

ZÁRAY LUCY
83. Csendélet, tempera

300.—

ZÁRAY LUCY
86. Fasor, tempera

200.—

Nemzeti Szalon
Téli tárl. 1938 jan. febr.

Záray Lucy

l.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

Hadjárat.

Az előtérben Betiany ha
ágyút foglal el, melyen inne
háttérben jobbra Turczek fal
pütt:

XVII. Armee

alól középütt: Verlags-Eigen
427. Vervielfaltigung
leiró szövegének kezdete: G.
befejezése: die ungarisc

Kny., mér. a vk. 24.

Záray Lucy festő

Kompozíció, kinesvajz
Női képmás, daff.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

Hadsereg.

Az 1618, az 1683, az 176
évi vértesek közül csakis az e
rata fölül

középütt: DIE K.K.
jobbra: No. 7.

a kép alatt: Kürassier.
alól balra: F. 1 Allemand.
balra: Gedr. bei Joh. Höf
legalól középütt: Wien bei J.
am Graben zur gol

Kny., szinezve, mér a pap
F. 1 Allemand: Die k.k ös
zweyer Jahrhunderte, J. Berman

140-91-5.

Zaray Lucy

utca Egerbeni, olajtemp.
Sétány a csatorna
mellett, olajtemp.

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1942 - okt.

Záray Lucy festő

ZÁRAY LUCY

130	Család	pastell	200.—
131	Ucca kora tavasszal	pastell	150.—
132	Csendélet álarccal	pastell	300.—
133	Téli kép	pastell	300.—

Nemzeti Szalon 1931.

Tavaszi Szalon

Járjon a világ bármilyen mélyen, éljen az emberiség bármilyen erkölcsi fertőben, mig van müvészet, van remény arra, hogy a szeretet szépségérzete feltámad az emberekben, mint munkaszeretet és ez a vallásos érzés visszavezeti az emberiséget a folyton fejlődő Természethez, hitigazsághoz, életbölcsességhez, mely ujjászüli a nemzeteket, az emberiséget, egy uj jólétet alkotó és uj kulturát teremtő világkorszak számára.

Be the world in the deepest depths and the human race live in the lowest moral corruption, as long as ART exists, there is hope that love, as begotten by the feeling for beauty, may become love of work, and this religious feeling lead back the human race to constantly evolving Nature, the truth of Faith, the wisdom of life, and rebuild the nations and the human race in readiness for that world era which creates new wealth and culture.

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK
BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-UCCA 8. TELEFON: 82-1-22.
A KIÁLLITÁS NYITVA FEBRUÁR 24-TÓL MÁRCIUS 6-IG, 9—6 ÓRA KÖZÖTT. ÜNNEPNAP 2 ÓRÁIG
BELÉPÉS DIJTALAN.

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

urnak
urhölgynek

Zárai Lucy

M e g h í v ó.

Tisztelettel van szerencsénk meghívni

Frankovszky Adrienne
Greff Lajos
Szántó Vera
Zárai Lucy

festőművészek kiállítására, amely február hó 24-én nyílik meg.

Teljes tisztelettel
F r ä n k e l J ó z s e f.

Europa rt., Budapest

FRANKOVSZKY ADRIENNE

GREFF LAJOS

SZÁNTÓ VERA

ZÁRAI LUCY

PÁRIZS ÉS A FRANCIÁK

Zaránd Gyula fotói a Műcsarnokban

P. SZABÓ ERNŐ

Kisgyereket és kutyát a színpadra vinni tilos — íratlan törvénye ez a színházi világnak, abból a meggondolásból születhetett, hogy a gyermek vagy a hűséges négylábú puszta jelenlétével felborítja az értékrendet. Magára vonja a figyelmet, rokonszenves érzéseket kelt a nézőben, eleve tetszést arat, olyan tetszést, amely mellett a legkitűnőbb szövegrészekre sem jut elég figyelem, amellyel nem versenyezhet a legjobb színészi teljesítmény sem. A törvényt persze gyakran megsértik, de végső soron nem olyan nagy baj ez — csak azt csapják be, aki akarja is, hogy becsapják —, a kritika végül is nem azt a tetszést rögzíti, melyet eme olcsónak, hatásvadásznak is nevezhető eszközök aratnak a nézők körében, hanem azt, hogy mit tudott kezdeni a művel a rendező, a színész, a díszlettervező és a többi munkatárs. Az azonban bizonyos, hogy vannak dolgok — s már nemcsak a színpad varázslatos világáról van szó —, amelyek jelenléte valamilyen műben eleve helyzeti előnyt biztosít a mű alkotójának. Zaránd Gyula tárlata a Műcsarnokban újra jelezte azt, hogy az ilyen „dolgok" közé tartozik Párizs, Franciaország. Egyébként aligha lenne megmagyarázható a kiállítás iránti óriási érdeklődés. Nem magyarázhatnánk a fotós nevének vonzerejével — a szakmán kívül viszonylag kevesen ismerik őt itthon —, esetleg azzal, hogy éppen abban az időben nem volt Pesten más látnivaló, vagy éppen azzal, hogy a Műcsarnok elé kitett nagyméretű fotó szép, titokzatos pillantású női arca annyi embert vett rá a spontán tárlatlátogatásra, mint amennyien betértek a Műcsarnokba.

Párizs és a franciák — eleve sikert igérő cím, bár egyáltalán nem hatásvadász, inkább megfelelően árnyaló: egyrészt azt igéri, hogy a „fény városával" szembesülhetünk, másrészt azt, hogy a francia vidék embereivel találkozhatunk. Objektív a fogalmazásmód, mégis mennyire más, mint ha például azt olvassuk: Róma és az olaszok, vagy: Madrid és a spanyolok. A két utóbbi összetétel olvastán inkább arra gondolnánk, hogy az adott nép és az ország fővárosa viszonyáról van szó, a Párizs és a franciák esetében azonban az „és" szócska nem összeköt, hanem

tagol, s azt igéri, amit egy kicsit el is várunk: két különböző világról kapunk képet: Párizs nemzetközi forgatagáról és a más népek fiai elől meglehetősen elzárkózó vidékről. Szóval, nem a cím a hatásvadász, nem a kutya és a kisgyerek klasszikus esetéről van szó, hanem a bennünk meglevő vonzódásokról, amelyek ha a művészetről, életről, Nyugat-Európáról van szó, ma is elsősorban a francia kultúrára s főként Párizsra irányulnak. „Tépelődöm, miért kell nekünk Párizs? Az az óriási pislogó barnaság ott lent? Miért kerekedünk föl Fokvárosból, Teheránból és Budapestről?... mert az én Párizsom a legemberibb minden városok között. Hamis kacajú, álcás, gonosz, bús város. Csak éppen mámorosabb és cifrább a többinél" — kérdezett és válaszolt jó nyolcvan évvel ezelőtt Ady Endre. Vannak persze más „emberi" városok, „cifrák, mámorosak" is, vannak művelt, emlékekben, történelmi múltban gazdagok, s hogy miért válik ki közülük Párizs, azt csak sejteni lehet, nem pedig örökérvényű igazságként megfogalmazni. Mindenesetre Balzac szavai nem kevés igazságot tartalmaznak: „Ez a világ mindig befogad, s ennek a világnak sosem hiányzol" — írta, s neki, aki arcára húzott csuklyában lopódzott a házak tövében, hogy egy-egy típust, szituációt igazán mélyen megismerhessen, alighanem el is hihetjük ezt. Nemcsak a magyar írók, képzőművészek, zenészek számára vált hosszabb-rövidebb ideig menedékhellyé Párizs, hanem a magyar fotográfia is elszakíthatatlan szálakkal kötődik ide. A Gare de l'Estre érkezett meg annak idején André Kertész, hogy évtizedek múltán, már Amerikában élő művészként megkapja a „legpárizsibb fotós" kitüntetést; ide érkezett s itt vált világhírű művésszé — a Kertésztől sokat tanult — Brassai, innen küldte tudósításait Budapestre Aigner László a harmincas években; itt alapította meg a Magnum fotóügynökséget Robert Capa, s ide tért vissza újra és újra — s dolgozott egy ideig a Magnum csoport tagjaként is — Reismann János. Mondhatni, szorosan összekapcsolódó láncszemekről van szó, hiszen a fenti alkotók nem csupán ismerték egymást, hanem egyikük-másikuk komoly hatást gyakorolt a többiekre.

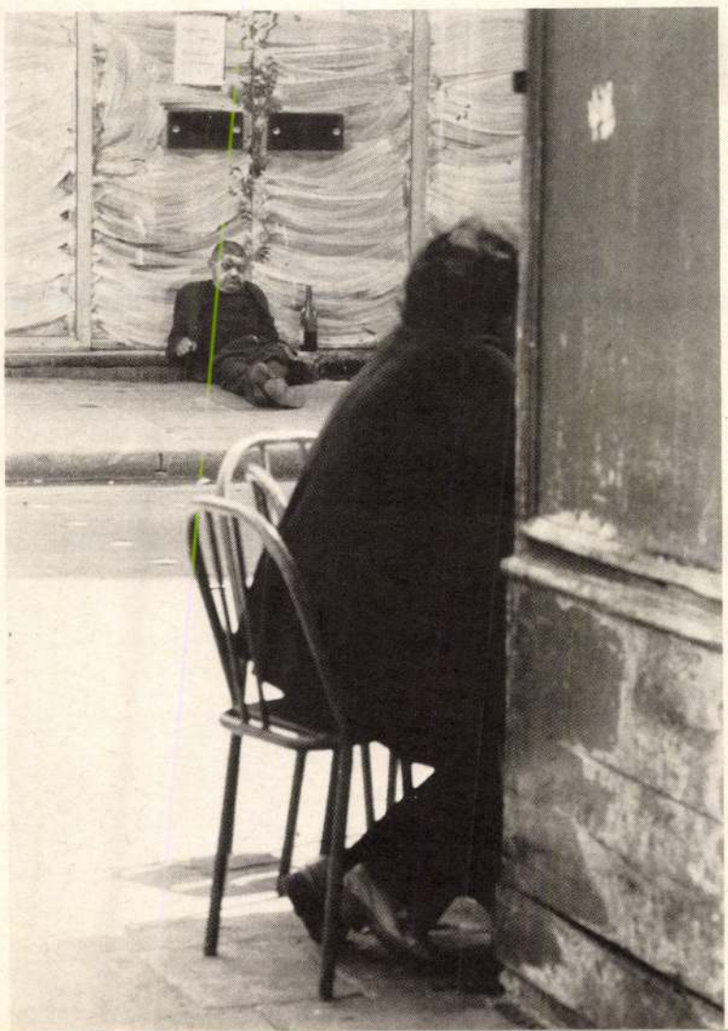

Zaránd Gyula munkássága persze csak jóval lazábban kapcsolható az előbbiekhez. Más generáció tagja, évtizedekkel később került ki Párizsba, mint az említetett mesterek. 1943-ban született Budapesten, fotográfusi pályáját 1963-ban kezdte, s a következő nyolc évben, itthon, meglehetősen sikeres fényképészként dolgozott. 1967-ben a Budapest fotópályázat első díját nyerte el, 1968-ban és 1969-ben „Az év legjobb képe" díjat kapta meg, 1971-ben a Pravda díjával ismerték el teljesítményét. Közben 1964-től annál a lapnál dolgozott, amelynek ugyanettől az évtől Reismann János főmunkatársa volt, a Tükörnél. Ahogyan ismerői, barátai emlékeznek rá; „úgy volt Pesten barátunk, hogy volt is, nem is... késői Krúdy-figuraként lebegett át életén... és csak nagy néha pottyantott le egy-egy munkát, jelezve, hogy az időtlenség csak formája, nem tartalma életének" (Féner Tamás megnyitó beszédéből). Mintha munkásságának későbbi jellemzőit is előlegeznék a fenti sorok. A kiadónál elfekvő Párizs-albumának előszavában ugyanis azt írja róla Georges Emmanuel Clancier: „véletlen, költészet és tiszta tudat" egyaránt vezérlik, s miközben a „szép képeket" szereti, nem kis kajánsággal, iróniával közelíti meg tárgyát, képei egyszerre „objektív és mélységesen eredeti módon" láttatnak. Látszólag az övéhez hasonló az a fotográfusi egyéniség, amely leginkább úgy őrizheti meg önmagát, ha kiadóktól, képeslapoktól függetlenül dolgozik, úgy fotózza a főváros és vidék embereit, hogy munkáját sem a megbízások határideje, sem a pontosan behatárolt feladatok nem befolyásolják. Az életrajzi adatok azonban éppen arról beszélnek, hogy Zarándnak szinte az első Párizsban töltött percektől kezdve nagyon is pontosan megfogalmazott feladatoknak kellett elegettennie. 1972-től a párizsi Cinémathique-ben dolgozik, majd a Seuil és a Presses de la Cité kiadóknak. 1976-ban egy francia remekművekből álló negyven kötetes sorozat illusztrálására kap megbízást a Rombaldi kiadótól, ugyanennek a kiadónak fotózik egy Franciaország tájegységeit bemutató húsz kötetes sorozathoz. Az utóbbi két évben Pierre Cardin színházi fotósa.

FRANKLIN
PMB PMB PMB PMB

Közben természetesen más megbízásokat is teljesít, például teákról, a dohányról, sörről, borról szóló könyvekhez készít fotókat, eleven példájaként annak, hogy a fotóriporter számára — legyen bármilyen alkat — csak a szünet nélküli jelenlét adhatja meg az önmagára találás lehetőségét — amennyiben a kiadók, szerkesztők, ellentétben a hazai gyakorlattal, valóban azt várják, hogy a „hozott anyag" megfelelőképpen magán viselje készítője egyéniségét is. A dolog persze meg is fordítható: a kiadókkal, írókkal, könyvterjesztőkkel, tipográfusokkal való együttműködés saját lehetőségei, szerepe megismerésében is segíti a fotóst. Jó lett volna, ha a kiállításon alaposabban megismerkedhetett volna a néző a közös munka részleteivel, mivel azonban nem lapozhattuk fel a tárlókba helyezett könyveket, csak egy-egy kinyitott oldalpár mutatta a kép és a szöveg viszonyát. Maradtak tehát a különálló képek, képsorok, amelyek közül bizonyára majdnem mindegyik megjelent valamelyik kötetben, képeslapban, amelyek azonban az erőteljes szelektálás következtében — több tucat könyv anyaga három teremben —, a Párizs és a franciák mottó jegyében elrendezve, tömörebben beszélhetnek Zaránd fotográfusi törekvéseiről, mint eredeti megjelenési formájukban. S ha hiányzik ezen belül az a vezérfonal, amelyet egy-egy könyv szerkezete, logikai rendje kínál a fotók elrendezéséhez, azt bőven pótolják azok a megoldások — mondhatni: mesteri fogások —, amelyeket a kiállításrendező alkalmazott. A tér berendezése, de már a bejárat előtti nagy fotó, majd az előcsarnokból nyíló ajtóban a párizsi postaláda fényképe is, mintegy előlegezik a képek hangulatát, atmoszféráját. Valódi kerítésrácsokat, utcai lámpákat helyezett el a termekben a tervező, Patrick Fleury s a kivitelező, Jean-Louis Murris; a Montmartre-éhez vagy a Quartier-Latinéhez hasonló lépcsőket tesz a látogató lába elé, hamisítatlan párizsi bisztró teraszára ülteti.

Ezzel valóban azt a húrt pendíti meg, amelynek hangja valamennyiünkben visszahangzik, ha Párizzsal szembesülünk. Közhelyes talán ez a dallam, de ezer kilométereket vagyunk képesek utazni ezekért a közhelyekért. Nem sok olyan város van, ahol annyi műkincset, az emberi szellem annyi nagyszerű termékét halmozták volna fel, mint itt, s talán egy város sincs, ahol ennyire éreznénk: elég elüldögélni az utcasarki bisztró előtt, hogy az élettel s az idővel találkozzunk. Zaránd, akár Párizsról, akár a francia vidékről van szó, nem feledkezik — hiszen egy könyv készítése közben nyilvánvalóan nem is feledkezhet — meg a műemlékekről, reprezentatív városrészletekről. Többször visszatér a Notre Dame-hoz, megpróbál sajátos véleményt formálni róla, viszonylag ismeretlen nézőpontot vagy különleges időpontot választ, részleteket emel ki; mesterien komponált képet mutat be a Sacré Coeurről — de láthatóan alig érdeklik maguk az épületek.

Vidéken járva is hatása alá kerül egy-egy festői hatású épületegyüttesnek (Le Puy temploma a sziklákon, Mont Saint Michel) vagy tájrészletnek (Ardennes-i sziklák, Folyó kastéllyal, Északi hajózó csatorna), képes felfedezni a poézist egy-egy apró részletben,

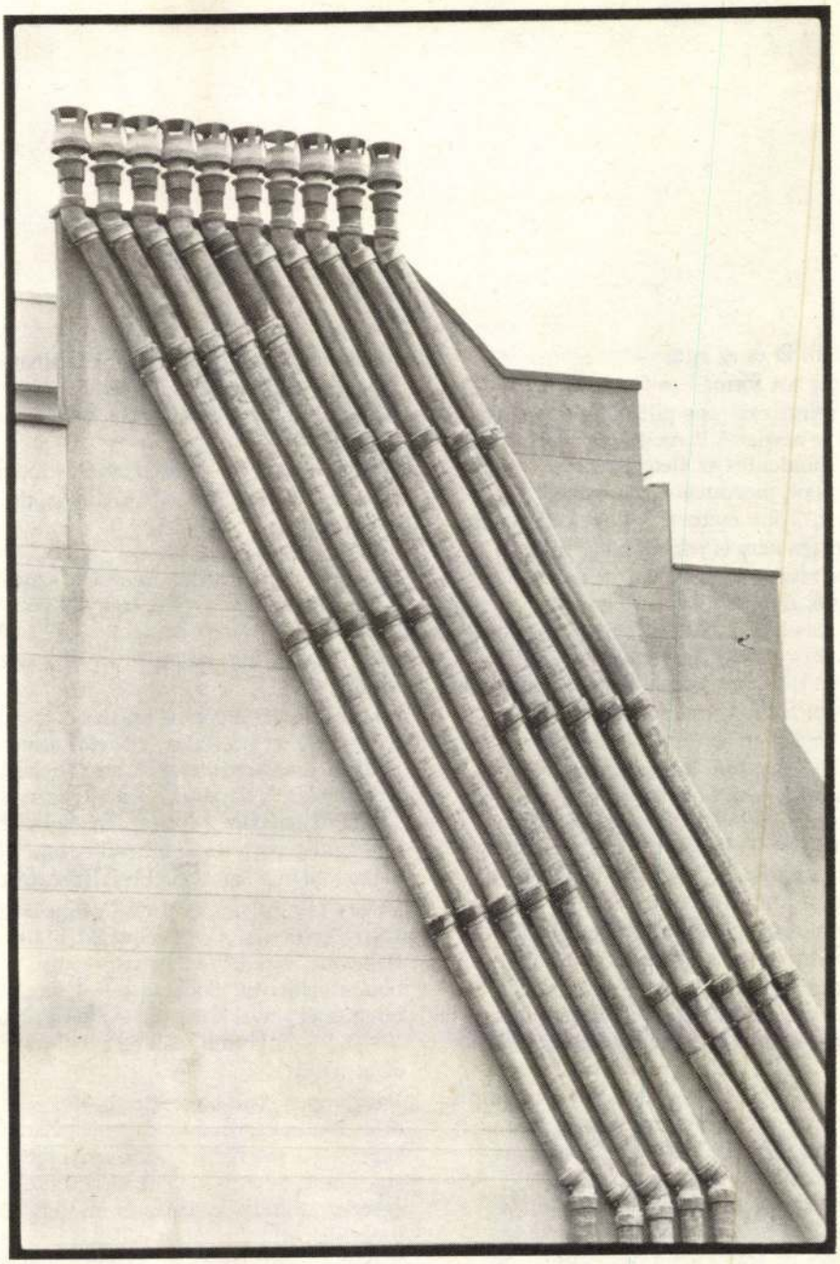

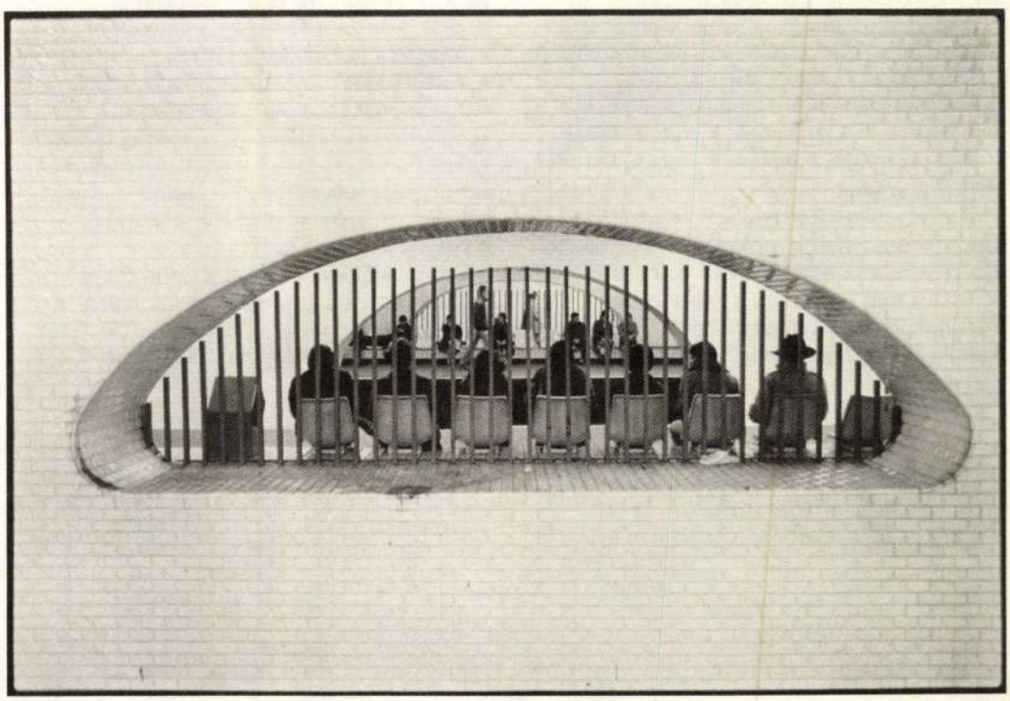

a göcsörtös fa és az ajtóvasalás egymásra rímelő csavart formáiban (Kapu), de ez a hatás szinte csak egy pillanatig tart, úgy érezzük, e részletek is mellékesek számára. Zaránd mindenütt az életet keresi, az emberi alakot, arcot, mozdulatot, a jellemző szituációt. Több esetben úgy érezzük, ha az ember maga nem is jelenik meg, vagy aprócska részlet a képen, akkor is ő a főszereplő. Azokra a képekre gondolok például, amelyek a Défensè negyed toronyházait ábrázolják, s amelyek azt jelzik: bármilyen tökéletes a technika, szupermodern, mondhatni XXI. századi a forma, s a monumentális épülettömbök hatását bármilyen nagyszerű mű (például Miró-plasztika) próbálja ellenpontozni, ez a környezet embertelen. Vagy a Les Halles bontását ábrázoló képekre gondolok, amelyek nem is egy épületegyüttesnek, hanem egy sajátos életformának, emberi viszonyrendszernek állítanak emléket. „Ezzel jártam fotózni keresztül-kasul Franciaországban" — írta a Peugeot GT-10-es motorbiciklit ábrázoló kép alá Zaránd. Ezzel járt — mit vett észre? Az auvergne-i parasztot fényképezve az ősi, ma is változatlanul bensőséges kapcsolatot az ember és az állat között; a kisvárosok csöndes hangulatait (A hídon, Apácák), magányos, idős embereit (Nantes-i pap, Apáca, A sószárító öregembere, az utcán haladó esernyős öreg hölgy), s persze a másfajta elesettséget is, amint azt a besançoni emlékmű előtt magába roskadó férfi jelzi. Megragadja egy-egy furcsa fintor (a biggyesztett szájú golyózó fiú) s groteszk jelenet (Tízórai után a limoges-i vásárcsarnokban). Csupa apró részlet, szürkeség, jelentéktelenség, kisszerűség — és mégis rokonszenvet, együttérzést keltenek e figurák, akik közül nem egyet a XX. századból kiemelve éppen a XVII. századba is beilleszthetnénk. De talán maguk is számot vetettek az idő múlásával, a világban elfoglalt helyükkel (kicsit didaktikusan jelzi ezt a Magány kereszt előtt ülő idős férfija), s talán éppen ezért több bennük a méltóság, mint a szomorúság, a bizalom, mint a reménytelenség. Van bennük valami, amit nehezen magyarázhatnánk meg, a szóhasználat csak utalhat rá: szívesebben beszélek idős férfiról és öreg hölgyről, mint öregemberről, öregasszonyról, bácsiról, néniről.

Párizs — az azért egészen más — mondjuk —, akkor is, ha bizonyos típusok itt is, ott is előfordulnak.
Persze valóban más, hiszen
ez a „mindenkit ölelő, omnibusz szívű Párizs" a franciák mellett a világ legkülönbözőbb nemzeteinek jeles és kevésbé kiváló alakjait gyűjti össze s furcsábbnál furcsább szituációkat produkál.
Balzac egyszer a párizsi utcákat jellemezve írt becstelen, előkelő, tisztességes, gyilkos, öreg stb. utcákról, emberi sajátosságú helyszínekről, s tudjuk, elég a Quartier Latinből átsétálni a Montparnasse-ra, hogy a hangulat alapvetően megváltozzon. Párizsról vallani talán a legnehezebb feladat, hiszen Párizs, mint olyan, nincs is. Van a Diadalív környéke és van a szürke utcákból álló Belleville, van a Szajna-part a maga bouquinistjeivel, clochard-jaival, az „istenke teremtményeivel", és van — itt van csak igazán? — a Hilton szálló a maga nagy-nagy eleganciájával.
Vagy éppen ettől a sokféleségtől
válik Párizs Párizzsá — sugallják Zaránd képei —, a sok részlet, az ezernyi felvillanó arc, fintor, gesztus alakítja ki bennünk az egyetlen, mindig ugyanaz és mindig változó Párizs-képet...
A bolhapiactól kezdve
a Tertre-téren át a Beaubourg-ig, a Szajna-parttól a Défensè-negyedig, Belleville-ig Zaránd Gyula a város minden részét bejárta, hitelesen ábrázolja a különböző városrészek különböző embereit; elidőzött a metróra várakozók között, fényképezte a pigalle-i lányokat, az utcai árusokat, zenészeket, szerelmeseket, munkanélkülieket, szóval mindazt lefotózta, amit egy Párizsba került magyarnak fel kell fedeznie — s amit egy párizsi fotósnak meg kell mutatnia a világnak.
Mi teszi sajátossá ezen túl Zaránd fotóit? Hiszen képein nagyjából — a sok reprezentatív helyszínt kivéve — az bukkan fel, amit néhány hétre idelátogatva is keresünk s amatőr fényképeinken igyekszünk megőrizni is. Ő is a lejtős rue Mouffetard piacán, a Szajna-parton, a diáknegyedben érzi jól magát. Ahogyan engem, a párszáz dolláros turistát, őt sem a világesemények, előkelőségek érdeklik Párizsban.
Úgy érzem, ő is inkább
a sarki bisztró teraszán üldögél egy pohár bor mellett, hogy nézze, hogyan sietnek el mellette az emberek.
Először talán azt mondanám:
elszalad mellette az élet. Azután azt: éppen ezt kell tennie; ülni a sarkon s megvárni, amíg a pillanat, az arc, mozdulat kínálja magát. Ilyenkor kell elfeledkezni a leadási határidőről, arról, hogy produkálni kell, s megérezni, hogy az időt akkor sem győzhetjük le, ha szemlélődés helyett megpróbálunk versenyt futni vele. Legfeljebb egymás mellett futunk.
Elismerem, a fenti sorok túlságosan szubjektívnek tűnhetnek, s aligha segítenek abban, hogy Párizst és a franciákat fotózók sokezres rangsorában elhelyezhessük Zaránd Gyulát. Összevetés? A napokban kezembe került a 33. nemzetközi párizsi fotószalon (1979) vékonyka katalógusa, s az összehasonlítás végeredménye az, hogy Zaránd képei természetesen csak egy kis részt jelentenek az egészből. Sok minden mást fotózhatott volna, de nem az a kérdés, hogy mit nem csinált, hanem az, hogy amit csinált, az meggyőző-e. Számomra igen.
Képei részben a múlt,
a furcsa, időtlen figurák Párizsát mutatják.
A szerelmesekét és a gyerekekét, az öregekét és az idegenekét, azt a várost, amelynek fénye sok apró szürke tónusból rakódik össze. Áll az öreg Árus a fölüljárón, lába előtt néhány kacat, alatta pedig nyolc sávon száguldanak az autók. Sok mindent mond ez a kép Párizsról, a többi között azt, hogy a kocsik már régen eltűnnek a messzeségben, a monsieur azonban még mindig itt álldogál. Megszólíthatjuk őt, vagy ha nem, legalább odabiccenthetünk neki.
Ha másra nem, erre
a biccentésre ösztönöznek Zaránd fotói.
Nem is Párizs — az emberek, az élet szeretetére.

ZARAND ERNŐ (fotó)

Fotóművészet, 1985.4.sz.

Zaránd Gyula fotós

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1969 OKT. 12.

ELSŐ SIKER

1021

ZARÁND GYULA

Micsoda kihívás. Nagy, barna, életteli tekintetekkel övezni fekete üveg mögé zárt halott szemeket. Félelmetes kontraszt. S ezt a kontrasztot vállalja Zaránd: a vaksággal a látást ütközteti. Élettől sugárzó, meleg tekintetek, beszélő emberi szemek árnyékába bújtatja-dajkálja azt, akinek élete már hanyatlik, de reszkető igyekezettel őrizgeti fénytelen tüzét.

És még egy szem: a fényképészé. A rögzítőgép, ha művész kezébe kerül, csak eszköz. Ha az objektív „meghosszabbított szem": a tudatos kiválasztás eszköze; s a rögzített pillanat: vallomás arról, ahogy az ember a valóságot látja. Ekkor szűnik meg a fénykép illusztráció lenni.

*

Zaránd Gyula 26 éves, fotografus-riporter. Mi érdekli? — *A csend és a mozgás. A természet csendjét, visszahozhatatlan formáit, egyszerű alakzatát akarom megörökíteni, dokumentálni. És az élet mozgását, dinamizmusát, azt, ami helyzetében, a környezethez való viszonyában érdekes, különös. Az év legjobb képe pályázaton a riportkategóriában pályadíjat nyertem az elmúlt két évben. Most az Öregek az utcán című sorozatból mutatok be egyet a Népszabadság olvasóinak.*

PETŰR ISTVÁN

ott is letette az útititkár, előleges
dékul. II. Mátyásnak meg éppen „
főborral" kedveskedett a nádor,
kapta a szász választófejedelem i
császár még farkasprémeket, vidr
színes kézimunkákat is.

Az útiszolgák két hétig tartó

A **Motoimport** Lengyel Külkereskedelmi Vállalat

BEMUTATJA ÚJDONSÁGAIT

LÁTOGASSA MEG AZ

AUTÓSZERVIZ '69 kiállításon a MOTOIMPORT standját!

A kiállítás nyitva október 15-től 22-ig, a Budapesti Nemzetközi Vásár területén, a Petőfi csarnokban, naponta 10-től 17 óráig.

A MOTOIMPORT SZÁLLÍT:

— gépkocsimosó és alkatrészmosó berendezéseket
— a gépkocsi villamos berendezéseinek ellenőrzésére szolgáló műszereket
— a motor és a fékek vizsgálatára alkalmas műszereket
— zsírzó- és olajcserét végző berendezéseket
— különleges szerszámgépeket gépjárműmotorok főjavításához
— lakk- és festékszórókat
— hidraulikus emelőket és elektromechanikai vontatókat

A MOTOIMPORT Lengyel Külkereskedelmi Vállalat címe: WARSZAWA, Nowy Swiat 11—13.

A Volk
kat megv
ves vevő
nésének
Trabant
Wartburg
vényes e

**A Volks
gépkocs**

A típusm
idén, rés
portált k
Azok
tételekkel
kocsit kí
kat ajánl
tunknak.
Értékesítő
47—49.)
A beje
sorolását

Zaránd Gyula

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 11. számát.

35.1.

Zaránd Gyula

és mások felvételei illusztrálják

A Budapest c. folyóirat 1969. 10. számának cikkeit

23-24. l.

Zarándi Gyula

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 8. számát.

4.

Zaránd Gyula

„Április" c. képét közli. Mesterházi Lajos
—„— c. cikkének mellékleteként

Budapest, 1969. 4.sz.

1.l.

Zaránd Gyula

„Szobrásznő" c. fotóművét kiemeli Alföldy Jenő: "A vissza nem térő pillanat" c. kritikájában, mely a Photographia Hungarica c. albumban szereplő müveket méltatja.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juli. 31.
XV. évf. 31. sz. 12. lap

Zaránd Gyula

Ez évi első képrejtvényünk jotóin (Lőrinczy György, Czeiring Lajos és Zaránd Gyula felvételei) mérom épületrészletet láthatnak.

Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan. 45. l.

Zaránd Magda

munkáit, terveit említi

Bozóky Éva: Egy fiatal városrendező.

Budapest, 1971. 10. sz.
15. l.

Záray Lukáts

épitész

Cáid

a

Magy. Iparm

1942. 54. b.

112. l. (Képe 111. l.) — Benkó Gizella: Liez
Mayer Sándor. Bp. 1932., 30—31. és 52. l.
Genthon: Az új magyar festőművészet tör
nete. Bp. 1935., 101. l. — Lepold—Lipp
57. l.

Simor János hercegprímás arcképe.

Vászon, olaj, 114×90 cm.
Jelezve lenn balra: Liezen-Mayer S.
Simor prímás ötvenéves papi jubileumára kész
1886-ban.

Maszlaghy II., 546. szám. — Gerevic
Az Újság, 1916., július 20, 4. l. — Esztergo
vármegye ... Bp. é. n. 176. l. — Gerevic
Régi és újabb magyar festők a prímási ké
tárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. (Ké
553. l.) — Lepold—Homor 98. l. — Gerevi
PA, 253. l. — Benkó Gizella: Liezen-May
Sándor. Bp. 1932., 30—32., és 52 l..
Lepold—Lippay 57. l.

LIGETI ANTAL (1823—1890)

Betlehem

Vászon, olaj, 98×123 cm.
Jelezve lent jobbra: Ligeti Antal, 1874.
Simor prímás rendelésére készült. Kiállítva P
ten, Bécsben és Turinban.

Ligeti Antal ... Vasárnapi Újság, 1875., 12
— Esztergom, II. évf. 1875., 1., 2. és
szám. — Beszédes Kálmán: Az esztergo
érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 43. l.
Földváry István: Az esztergomi érseki k
tár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l.

MDK

Zárai Lukács
építész

Rácz György építésszel együtt az ONCSA
műtrágyagyár tervezője.

(ill. 1.o.)

Bierbauer Virgil: Szociális házépítő-
mozgalom Magyarországon Bp. 1942 1.o

Zaránd Gyula | grafikus

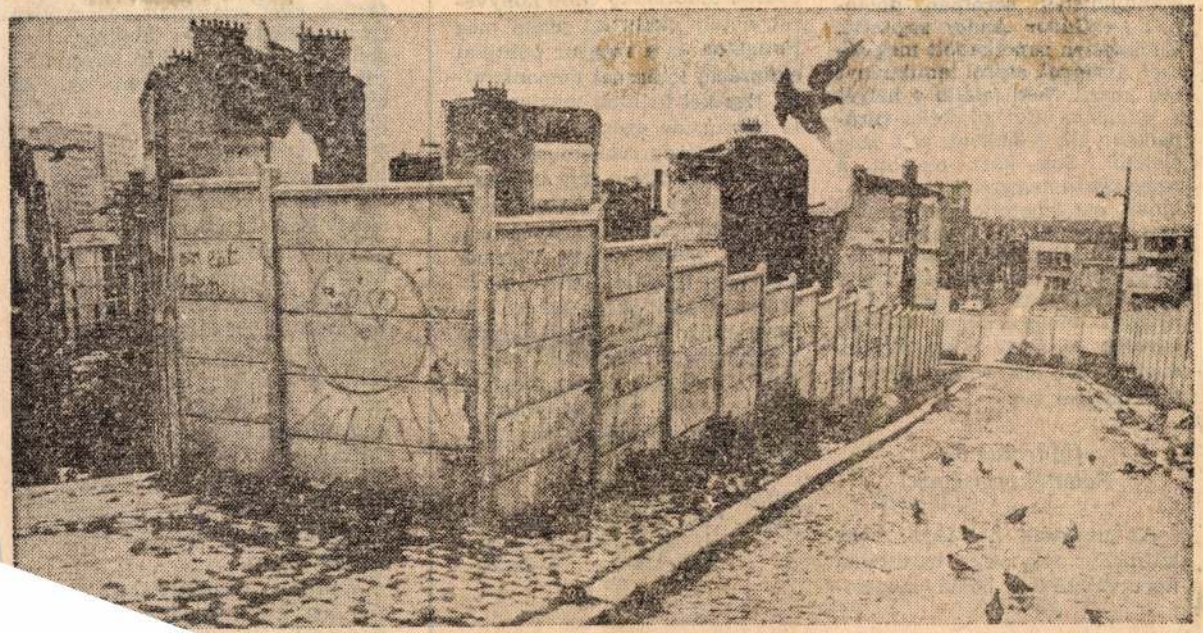

Zaránd Gyula: Ajar-illusztráció

3.

nár. 18. XXUa/11

Miklós érvel, Robert Merle Védett férfiak című szatirikus regényében igaz lehetett, a mai Magyarországon legfeljebb egy kis társadalmi csoport beltenyészetében az. Az összkép, írja Hernádi: „...a méhkirálynő és a herék viszonyát rajzolja elénk, miközben a női mitológia továbbra is áldozatvállalásról, kizsákmányolásról, örömtelenségről beszél." Hernádi szerint ma az az általános Magyarországon, hogy az asszony szerelmi életében partnerré lépett elő Mit partnerré? Úgyszólván kezdeményező és diktáló féllé! Ugyanaz az igénye a szerelmi élvezetben, mint a férfinépnek. És mi következik ebből Hernádi Miklós szerint? Hogy szegény férfiak versenyben maradjanak, saját élvezetükről félig-meddig lemondva, új, nőközpontú technikákkal a női élvezet szolgai előállítóivá válnak.

A próféta beszéljen bel
ami azt illeti, hogy
megei elsajátí

Clément Borderie nyomatgépeinek megalkotásával festészetének demiurgoszává válik, olyan játékszabályokat állít fel, mely egyesíti a világ alkotóelemeit. Az anyag két állapotát tárja elénk: a teremtés folyamatában lévô eredendôt, a hajdani jégkorszaki állapotot, valamint a jelenlegit, a roppant tájak és távoli vidékek, a mozgás kartográfiájának körvonalait megrajzoló befejezett mûét.

Párizs, 1993. április 26

Krisztina Passuth
(franciából fordítva)

A ZARÁND CSALÁD FOTÓKIÁLLÍTÁSA ELÉ

Három pillantás a magyar XX. századra

A közvetítôk létezése óta, Niepcétôl unokafivéréig, Niepce de Saint-Victorig, az idôsebb Nadártól az ifjabb Nadárig, majd Edward Westontól fiáig, Brett-ig gyakran öltött a fényképezés dinasztikus avagy családi jelleget. S akkor még nem is tettünk említést a fitográfia olyan kiemelkedô személyiségeirôl, akiket pusztán amatôr szinten fényképezô közeli ismerôsük vagy rokonuk indított el a pályán.

A Fiedler Jánostól idôsebb Zaránd Gyulán keresztül egészen az ifjabb Zaránd Gyuláig, azaz az anyai nagyapától az apán át az unokáig terjedô magyar fotográfus dinasztia eredetisége épp az egymást követô generációban rejlik. Mindhárman a XX. század gyermekei. Így alkalmunk nyílik, hogy egy magyar fotográfuscsaládban nyomon kövessük a motívumokat, a formai kísérletek fejlôdését, ugyanakkor a képek tükrözte Történelmet is, melynek ingája generációról generációra egyre nagyobb visszhangot ver. A már eddig is dicsôséges magyar fotómûvészet értékét csak tovább emeli mindannyiunk szemében az, ahogy e három fotómûvész teljesen egyéni látásmódjával tanúskodott koráról.

Az 1900-as tekintet tehát egyre szélesebb koncentrikus köröket leírva jut el ifj. Zaránd Gyula XX. század végére vetett tekintetéig. Fiedler János világa egy állandó központi téma köré szervezôdött egyéni, intim és titkos világ. A családi boldogság utolsó óráinak megkapó kifejezése a *Testvérek gyerekasztalnál* címû remekmûve. Szintén intim, ám szemérmes az 1890 és 1900 között készült egyik legszebb aktfotó-sorozat, melynek egyes darabjai, beállításai a negyedszázaddal késôbbi prágai Frantisek Drtikol képeit juttatják eszünkbe, aki (véletlenül?) Magyarországon töltötte az 1915-tôl 1918-ig terjedô három évet.

Fiedler veje, id. Zaránd Gyula, aki a harmincas évektôl kezdve munkálkodott, s akire nagy hatással voltak a korabeli avantgard irányzatok, alkotómunkájában épp úgy keresztezte a konstruktivizmust a *Fény és árnyék* (1930), vagy az ugyanakkor készült *Szemüveg* c. képeiben, mint a szürrealizmust, melynek egyik legszebb példája az az álomkép, melyet feleségéről, Johannáról készített *Fotómontázs* címmel. Azután id. Zaránd Gyula a nagy világ-égés elôtt még leszakítja a derü utolsó képeit a környezetébe beivódó emberi figurával: mintha a fotós megérezné, hogy már nem az ember lesz a világfelfogás középpontjában, s hogy megsemmisitése a totalitárius rendszerek égisze alatt kezdôdik illetve folytatódik.

A fotográfussá lett ifj. Gyula Zarand, fényképész fiú, illetve unoka, az utolsó körét jelenti a század és Magyarország a planéta felé való megnyílásának. Pályáját az ötvenes évek Budapestjén kezdi. Ifj. Gyula Zarand párizsi emigrációjáig (1973) készült magyar képei felsorakoznak abba a himanista tudosító vonulatba, melynek vitathatatlanul legnagyobb mesterei Cartier-Bresson és Willy Ronis. Ifj. Zaránd Gyula minden képébôl együttérzés sugárzik sokat szenvedett népe iránt. Néha szimbólum-értékû képekrôl van szó, melyekbôl soha nem hiányzik az irónia, s melyek drámai hatásfokát csak növeli a könnyed metafóra. Még mindig Magyarországon vagyunk, de az utolsó kör kinyílt, ésa erezzük, hogy megnyílt az út a világ elôtt... az *Ablak* (1959), a *Tûzfal* (1960), az *Alagut* (1966), a *Díszlépés* (1968), a *Vörös Csillag* (1971) megannyi megdöbbentô képe egy olyan világnak, mely egyre inkább túllép minden partikularizmuson: ifj. Zaránd Gyula fájdalmas optikáján keresztül jön világra Magyarország, amely soha nem fogja elveszíteni lelkét, amíg tiszteli csodálatos kultúrájának emlékét, és ahol Fiedler János, id. és ifj. Zaránd Gyula végre elnyeri méltó helyét.

Bernard Lamarche-Vadel

Zaránd család

PATRICK FLEURY ÉS CLEMENT BORDERIE BUDAPESTI KIÁLLÍTÁSA ELÉ

Energia - Tér - Idô

Elsô rész: Patrick FLEURY

Patrick Fleury térépítményei a bennük rejlô energiából erednek.
Ezeket az energiákat különbözô típusokra oszthatjuk:

- a szerkezetben feszülô belsô erôkbôl származó mechanikus energia,
- a sajátos térbeli tulajdonságokkal rendelkezô színek energetikus értéke,
- a mûalkotásban, illetve a nézôvel kialakított reflexív kapcsolatban rejlô szellemi energia.

Amikor - mint a jelen esetben is - a teret az energia hozza létre, úgy tûnik, mintha az idô egyáltalán nem lenne jelen. Patrick Fleury statikus mûvei szüntelenül a megszületés elôtti mozgás érzetét keltik. Ez a mozgás egy relatív idejû szellemi skálán vetítôdik ki. Az idô relativitása pedig a mûvek fizikai vetületeinek legvégsô következményeként jelenik meg.

Patrick Fleury háromféle megközelítési formát ajánl, melyek az emberi testhez való viszonyukban határozhatóak meg. Az elsô, a legkisebb, amelynél a test a tekinteten keresztül uralja és veszi birtokba a mûvet, és amelyet spontán megközelítéssel "makettnek" szoktunk nevezni. Nos, ez csak illuzió, hiszen a leszûkített modelliként létezô mû már minden dimenziójában jelen van; az alkotás szinte az elsô pillanattól kezdve önmaga monumentális kivetülését sugallja a nézônek.

A második megközelítési forma egy olyan dimenzió, melyben a mû párbeszédbe elegyedik a testtel. A mûalkotással való kapcsolat erôsen fizikai jellegû, de ugyanakkor elkerülhetetlenül az eredeti modell - a makett - meglétére utal.

A kis és a nagy dimenzió között felállított kettôsség csalóka, mert valójában a két térbeli vetület jelenlétében mindegyikünket egy harmadik, egy olyan szellemi dimenzió elképzelésére ösztönöz, melyrôl mindenki álmodik s mely fittyet hány a gravitáció ellentmondásaira.

A másik kettôsség a látható és a láthatatlan viszonyában rejlik. A nézô elé táruló mûalkotás valójában csak a látható része egy láthatatlan rendszernek, melynek az alkotás maga is alárendelt. A feszültség kiszakítja az anyagot a tömegvonzás hatása alól és a végtelen könnyedség érzésével lebegésben tartja. Patrick Fleury szünni nem akaró harca a nehézkedés ellen mintha arra invitálná a nézôt, hogy szabaduljon meg a földi erôk súlyától és induljon új utakra. Patrick Fleury ehhez rendelkezésünkre bocsátja szerkezeteit, de legalábbis ürügyet szolgáltat arra, hogy mindnyájan eljussunk saját utópiáinkhoz.

Második rész: Clément BORDERIE

Clément Borderie éjt nappallá tévô "festett vásznai" készítésén munkálkodó gépek láttán a priori két kérdés ötlik fel bennünk: az egyik a mûvészi alkotás rendszerbe helyezésére vonatkozik, a másik pedig a festés, mint cselekvés személytelenítésére.

A festészeti folyamat gépiesítése valójában már attól a pillanattól nem rendszerezhetô, mikor a természetes jelenségeket beépítve figyelembe veszi, hogy a gépezet bent vagy kint helyezkedik el s milyen a napsugarak, a hold, az esô vagy a vegetáció stb. kölcsönhatása.

A gépet itt oly módon kell felfogni, mint egy olyan energetikai és idôbeli kisérleti mintát, mely a fotóérzékeny lemezhez hasonlóan, a hónapokon keresztül napjában többször ismétlôdô hideg-meleg hatás ciklikus lenyomatait hagyja a vásznon. A mechanikai és ugyanakkor hôenergiáknak is alávetett vászon az idô múlásával a felgyorsított öregedés folyamatán megy keresztül .

Abban a pillanatban, hogy Clément Borderie elhatározza, hogy megállítja a folyamatot és leakasztja a vásznat a géprôl, az idô ráfagy az anyagra. Az eredmény, a szemünk elé táruló lenyomat az adott idôben mûködésbe lépett energiák összességének köszönhetô. Az elemek kölcsönhatásából kiszakított kép rögtön a nézô más tér-idôbe áthelyezô képzeletében találja magát.

Például a 7-es számú lenyomatból származó vásznak szegélyére nyomott keret limesként zár magába egy területet, melyen, úgy tûnik, mintha már nem változhatna semmi: idôn kívüli zóna ez, mikrokozmosz. A vásznat mágneses erô kisugárzása feszíti és mozgatja, s közben a múlt lenyomatai is láthatóvá válnak: saját kozmológiáját tárja elénk.

Zárai Lukács, építész

L: Tesz Trigyes

Morovánszky A.: Nemzeti és népies törekvések 20-22

Magyar

Építőművészet Bp. 1983 83/2

Zárai Lukács, építész
[Záruq]

L. Antal Dezső

Timon Kálmán. Az ONCSA kárépítési akció 23-24
és tanulságai
Magyar
Építőművészet, Bp. 1983 83/2

Dragomir, Silviu: Vechile biserici din Zarand
si chitorii lor in sec XIV si XV.

Zarand

Kny. Romanul
8°, 13K, 40L, Kolozsvár, 1930.

Zárai Lukács

a sepsiszentgyörgyi
pénzügyi gazgatósági
székház tervpályá-
zatán megvétel

MMÉEKözl.
1944. 232. l.

Záray Lukács

Cásd
2

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942. 83. l.

UJHÁZY JÓZSEF
hírlapbizományos
ujság, könyv és papir boltja
SALGÓTARJÁN, FŐ-UCCA 21.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Záray Lukács

Nód
z

László Gyula

A kolozsvári
művészeti hetek
kiállítása.
Szépművészet
1942. 140. l.

MARX FERENC
MŰSZAKI KULÖNLEGESSÉGEK ÜZLETE
GESCHÄFT FÜR TECHNISCHE SONDERHEITEN
BUDAPEST. V., VÁCI-UT 18.

Nt.
Műemlékek Országos Bizottsága.
Bp. IX., Hőgyes Endre-u. 1o.

Zárai Lukács

építész

írád

Bierbauer Virgil dr.

A kolozsvári művészeti hetek építészeti kiállításáról.

Tér és Forma

1942. 100. l.

3118

16 Ismeretlen:

(A XVII. Század második fele

Szerzetes – szent a koronás csontvá

A biborpiros ~~[illegible]~~ teritővel ~~[illegible]~~
kolt csontváz fekszik fején zár
egy egész alakban ábrázolt
~~[illegible]~~ (a hat Cherubtól kör
I H S
„IHS" monogramm ⊥ zavarba
kör ékesíti; előre fésült haja,
döke és szeme barna. Szükújj
fekete. Szem köst az ablako
folyótól szelt hegyes vidék t
kard és jogar köst korona
jobbra a memuyezet draperi
a fekvőhely támláján két sor

⊥ melynek kviépső betűjét kereszt ékesíti

Vászon, méretei 15
A zmyóváraljai Z

Zaránd Gyula grafikusművész

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 MÁR 1 8

1021

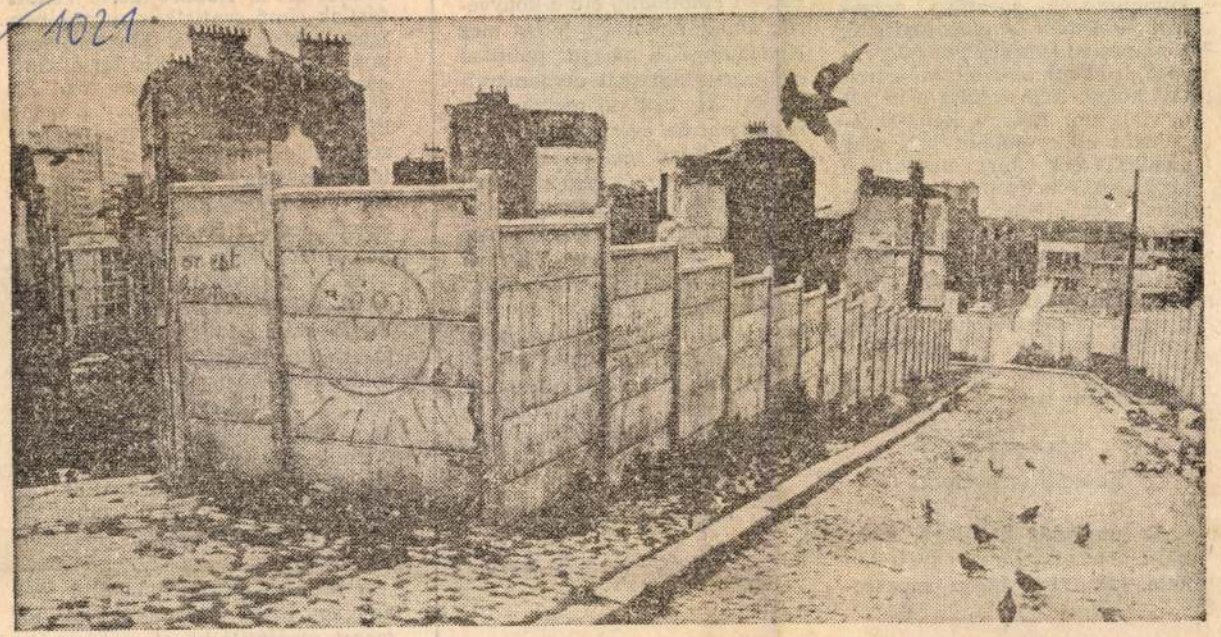

Zaránd Gyula: Ajar-illusztráció

egy időben — amikor a Nemzet kommunisták soraiban dolgozott — *Gábor Andor* segítette. Budapesten ismerkedett meg *József Attilával*, akiről tanulmányt tett közzé. Nem találta a helyét a világban. Bolygó kelet-európaiként élt, s önként vált meg életétől. Sok kárt okozott a progresszió nemzetközi arcvonalának, ezt lehetetlen elfelejteni. Mégis úgy illő, ha Budapest szülöttjétől, aki a haladással is találkozott — elbúcsúzunk. Noha arról szó sincs — mint ezt a nyugati emigrációban állítják egyesek —, hogy a legnagyobb magyar író lett volna. Nem is volt magyar író.

(Március 9.: Feledékenységek)

Az utazások hátránya, hogy külföldön alig vagy egyáltalán nem juthatunk hozzá megszo-

veszett alkotmány című k
ről, amely akkortájt jeler
Nyugaton és a magyar p
emigráció kudarcát demo
ta. Egy-két kritikai megj
is tettem, de egészében t
az esszé józan realizmusa
gazdagsága. Ezt a régi ír
emlegeti fel a müncheni
zetőr februári száma, me
tetszik nékik Nagy Kázmér
könyve, s egyúttal ekként informálja olvasóit személyemről, illetve pillanatnyi magyarországi helyzetemről: „E. Fehér Pál, ki ma is az egyik legsztálinistább közíró, ezért pillanatnyilag és némileg ki is vonták a forgalomból." Ime.

Σ Fehér Pál

az az általános Magyarországon, hogy az asszony szerelmi életében partnerré lépett elő Mit partnerré? Úgyszólván kezdeményező és diktáló féllé! Ugyanaz az igénye a szerelmi élvezetben, mint a férfinépnek. És mi következik ebből Hernádi Miklós szerint? Hogy szegény férfiak versenyben maradjanak, saját élvezetükről félig-meddig lemondva, új, nőközpontú technikákkal a női élvezet szolgai előállítóivá válnak.

A próféta beszéljen belőle! Már ami azt illeti, hogy a férfiak tömegei elsajátítják azt a szexuális

A Magyarországi Francia Intézet és a
Legújabbkori Történeti Múzeum
tisztelettel meghívja Önt

ZARÁND GYULA (Párizs): **HÁROM NEMZEDÉK**
című fotókiállításának megnyitására

1993. július 13-án, kedden 15 órára a Budavári Palota A épületébe.
A kiállítást megnyitja: **GERA MIHÁLY**, újságíró

A kiállítás a MALÉV párizsi irodája és az Editions Ticket Contact támogatásával jött létre.

DRUCK Állami Ny. Rt.

L'Institut Français en Hongrie
et le Musée d'Histoire Contemporaine
ont le plaisir de vous inviter à l'inauguration de l'exposition

TROIS GÉNÉRATIONS de PHOTOGRAPHES HONGROIS
GYULA ZARÁND (Paris)

le mardi 13 juillet 1993 à 15 heures dans le bâtiment A du Palais Royal
l'exposition sera inaugurée par **MIHÀLY GERA**, journaliste

Exposition réalisée avec le soutien de MALEV (Paris) et des Editions Ticket Contact.

Kiállító művészek
Artists of the exhibition

AGOSTI, Francesco
ALBÓK, János
ALLEN, Mariette Pathy
ALMÁSY, Paul
ANGERER, Martina
BALLA, Juli
BEPPLER, Lucie
BIASI, Mario de
BISCHOF, Werner
BÓDIS-WOLLNER, Mara
BOUREL, Bruno
BUITENHUIS, Adolf
CAPA, Robert
CARTIER-BRESSON, Henri
CLEMENS, Adolf
DAGRON, René Prudent
DEPARDON, Raymond
ERWITT, Elliott
FRAME, Allan
FULFORD, Jason
GIRARD, Thierry
HALDEJ, Jevgenyij
HENGL, Willy
HERNANDEZ-CLAIRE, José
HIRSCH, Harald
JACOBI, Lotte
KALMÁR, János
KARSH, Yousuf
KERESZTES, Lajos
KERTÉSZ, André
KOPPITZ, Rudolf
KUZIN, Anatolij
LESSING, Erich
LEVINSON, Edward
LEVY, Moshe
MAHR, Mari
MEER, Hans van der
MERVA, Monika
MEUSEL, Jürgen
MIHÁLKA, Piroska
MOLDVAY, Mihály
MOON, Sarah
MORATH, Inge
MUSERVALD, Hartmut
NAGY, Zoltán
PLACHY, Sylvia
RÜBELT, Lothar
SABUNSOY, Fethi
SAVOLAINEN, Mikko
SAVUA, Jan
SCHÖBEL, Karl
SCIANNA, Ferdinando
SEYMOUR, David (Chim)
SONTA, Virgilijus
STREIT, Jindrich
SUAU, Anthony
STEKOVICS, János
TÓTHPÁL, Gyula
VERBOVEN, Tristan
WEISS, Karl
WRIGHT, Paula
ZARÁND, Gyula
ZELMA, Georgij

HANS VAN DER MEER Budapest, 1986

FARÁND GYULA

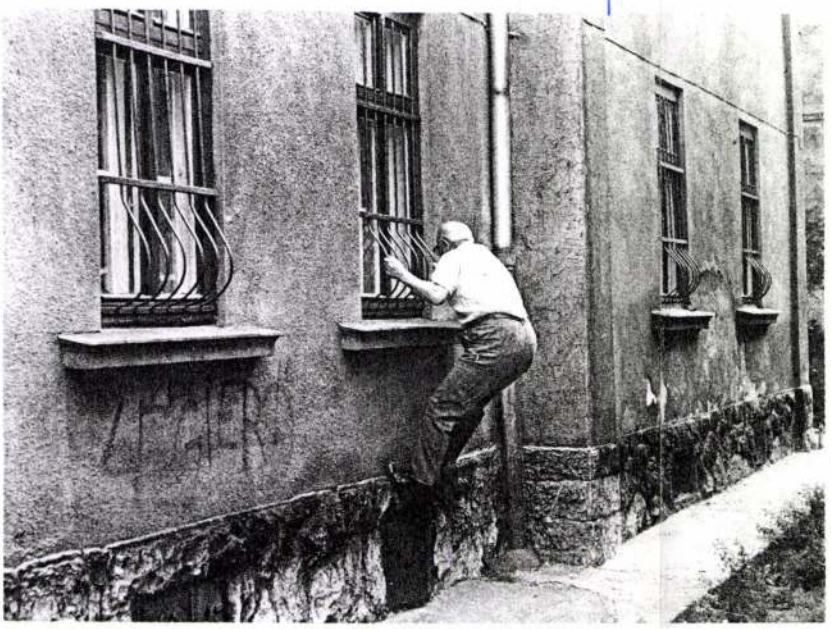

HANS VAN DER MEER Budapest, 1986

A Magyar Fotográfiai Múzeum meghívja Önt

Akik idejöttek...

Magyarország a külföldi fotográfusok kamerája előtt

című kiállításának megnyitójára

2000. november 3-án délután 5 órára Magyar Fotográfiai Múzeumba.

The Hungarian Museum of Photography invite you to the exhibition

Taken in Hungary...

A Country Mirrored by Foreign Photographers

on 3rd of November, 2000, 5 p.m. in the Hungarian Museum of Photography

Zareczky Cornél

Univenet 1912. 187

Cotta György VII. 152.

Záreczky Kornél

festő

stul. 1867, ápr. 20

Mezőtúr -

l.

Fleischer Bécs

97 l.

Rákóczy Ferenc, I-só VI. 255.

III. 652. Zareczky Cornél, 21 éves, kath., szül. Mezőtúron, Magyarországon, atyja államhivatalnok, Raupp élő modelles osztálya, 1889 okt. 21.

187

Lom 187. l.

felén Zrinyi és Frangepán becsüj-
élhetővé tevé, fölül: „Petrvs Comes
asti In Cvria" mellett „Franciscvs
Francipani" mellképét tojásdad
Zrinyi jobbra s Nádasdi és Frange-
te foglalt kép alatt alól három sor-
ts des Comtes de Nadasti et Serini,
ani Les quels ont eu tous trois
le Comte Nadasti, dans l'hôtel
iche, les deux autres en place
ause de la detes table trahison
ontre l'Empereur Leopold, en
l."

eretet véve 31.i : 25.3
de Hongrie à Amsterdam. Chez Pierre
rem. pag. 200.

Zareczky Kornél, festő; szül. 1868-ban Mezőtúron, hol atyja állami hivatalnok volt.

1889-ben a münchemi képzőművészeti akadémián Raupp élő modelles osztályán végezte tanulmányait.

Somogyi Miklós: Magyarok a münchemi képzőművészeti akadémián. Művészet 1912. 187. l.

Zdravics János építész

MDK

A Margitszigeti Palatinus Szálló terveit kénítette el.

(Makett.)

Pakots György: felépül a szigeti torony szálló

1

ESTI HIRLAP, bp. 1967. márc. 4.

Zdravics János, építész

NDK

Riport a margitszigeti toronyszálló tervezőjéről, aki a kongresszusi versenyben példamutató teljesítményt nyújtott.

Ilkei Csaba: A tervező

3.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. nov. 25.

Zárdvára

(Gömörvm)

l.

Hadtört. Közl

1914. 212. l

213. l.

Kóbor Tamás volt a házigazda, jókedvüen ő fizette az elképesztő cechet még az akkor hatalma tetőpontján állott Krausz Simon jelenlétében is és Kóbor Tamás könnyen tehette, rengeteg pénzt keresett. Munkaereje nem elégült ki a redigálásban és cikkek irásában, hatalmas vállalatoknak volt aktiv részese. Bankok és gyárak boldogan nyerték meg közreműködését, mert éles intellektusa hamar otthonossá tette a legismeretlenebb területeken és tudott szolgálni megbecsülhetetlen ötletekkel és tanácsokkal. Szerzett egy villát, félretett, ki tudja, mennyi pénzt, a mai Ujság résztulajdonosa, öregségére valószinüen nem fáj a feje, de a pénzre mégsem ült rá. Alulról jött, Bermann Adolfként kezdte, de páratlan intellektusával még azt a csodát is megcselekedte, hogy tökéletes urrá nevelte magát. Urrá, de nem a szó köznapi értelmében. Mulatásaiban nem volt sohasem hangos, az volt az elve, hogy kicsire nem nézünk és elköltött szinjózanan olyan összegeket, aminek századrészéből tü-

Zarecki, Andrej Antonovics
(1864- ?)

„Ajpetri réplet" o.fa. 23x24 cm
S. l. j.: A. Zarecki (Sérült)
kiliáltási ás: 5000 ft.

BÁV 50.képaukció katalógus,Bp.1979.december

Zoreczky C.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1889.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1 , 149 1

MDK

Zartler György

a Balatoni Művésztelep Ösztöndíját kapta

Balatoni Művésztelep. Képzőm. Kösl. 1939. 2.sz.
8 l.

Zartler György

MDK

Bolondos lány, lino

Műcsarnok 1940 Őszi tárlat

Zartler György MDK

Helembai táj, fametszet

Mücsarnok 194o Őszi tárlat

MDK

MDK

Zartler György

Vihar után, vizf.

Tihanyi templom, vizf.

N. Szal. 92. csop.kiáll. 194o. ápr.

MDK

Zartler György

Augusztusi nap, vizf.

Füredi öböl, vizf.

N. Szal. 92. csop. kiáll. 1940. ápr.

MDK

Zartler György

Badacsonyi domboldal, vizf.

Kilátás Tihanyból, vizf.

N. Szal. 92. csop. kiáll. 1940. ápr.

MDK

Zartler György

Csopaki dombok, olaj

A füredi sétány vége, olaj

N. Szal. 92. csop. kiáll. 194o. ápr.

MDK

Zartler György

Tihany Arácsról, olaj

Tihanyi templom nellől, olaj

N. Szal. 92. csop. kiáll. 1940. ápr.

MDK

Zartler György

Vihar után, olaj-kréta

Füred felől, temp.

N. Szal. 92. csop. kiáll. 1940. ápr.

Zars Ferdinand

l.

Radoskavsky II.

67. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

ZART Ferdinand Lenten

Csákvár – tájképi park terve 1801

[Gr. Esterházy Kármán lajtakátai lenteire]

MÉrt 1997/3-4. 164. sk. + ill

ZÁRICS István térképész

Gál 1989 34.p.No. 44. 1847

M.D.K.

Zarjeczky György, orgonaépítő

nevét az 1736-évi adóösszeírás említi. Ugyanez évben, Dersőfyvel együtt újjáépíti az egri jezsuiták orgonáját.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 421. old.

Zarlt Joan

Holicsi diszedény
négy domboru satyrfő-
vel ékesítve
1797 ben készült, fenti
minve
a Muzeum tulajdona

Radisics Jenő

Orsz. Magy. Iparmüvé-
neti Muzeum. Képes
kalauz a gyüjtemények-
ben. Bp. 1885. 50. l.

ūlva

salàta-moszat

Zaremba Jánosné, lovag

szül. Hadrsy Olga.

lásd

Hadrsy Olga

alatt

, sugaras mezőkben egy-egy lovag

net, XVI. század stílusa.

négy medaillonnal. Német, XIX.

ovascsata jelenettel. Német, XVII.

dísszel. XVII. század stílusa.

illonnal. XIX. század.

közt lovas alakokkal. Perzsa.

as alakokkal és felirattal. Perzsa.

Jémet, XVII. század stílusa.

l. Német, XVII. század stílusa.

zad stílusa.

el. XIX. század.

ZARGO JÁNOS, gombkötőmester

25.-Ismeretlen származású, kőszegi polgár lett 1711. ápr 30-án. A céh meterré fogadta 1713. november 7-én. 1717-ben megnősült korai halála -1720-miatt munkásságáról nincs adat. 400.old

SZŐVÉNYI ISTVÁN: Kőszegi gombkötőmesterek és műhelyek a céh keletkezésétől megszűnésig 395.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 5-6. 1971-72, Szombathely, 1975

Zartler György I e.

ält. tanf.

Ferk pzomfoisk vk

1935-36. 69. l.

LÉGRÁDY NYOMDA
KÖNYV KŐ ÉS MÉLYNYOMDA KÖNYVK
BUDAPEST V VILMOS CSÁSZÁR Ú
B

Tekintetes

Müemlékek Országos

Hivatkozva folyó

latunkra érdeklődni bátorkod

ket remélhetjük-e?

Amennyiben valam

tánczást kedvezőtlenül befol

Zartler György

l.

Ferkèpzomfoiskèvk

1939 - 41. 178. l.

XIX. század.
Réz, hossz 46 cm.

SZŰZ MÁRIA,
dombormű.
XIX. század.
Réz, mag. 10 cm.

GYERTYATARTÓ,
sárkányalak.
XIX. század.
Réz, mag. 20 cm.

CSENGŐ,
áttört.
Lippert József terve után Anders bécsi ötvöstől,
1870 körül.
Réz, mag. 18 cm.

MÉCS,
római mintára.
XIX. század.
Réz, mag. 11·5 cm.

FÉRFIARCKÉP,
német reneszánsz modorú dombormű.
XIX. század.
Bronz, 7 cm.

EREKLYETARTÓ-KERESZT,
áttört, szétnyitható. Gótikus minta utánzata.

Zartler György

rajztanárjelölt

l.

Ferk pzomfoisk vk

1939-41. 145 l

r, Elnök Úr!

atalos átiratot, mely szerint
léki része freskóinak kifejtését
elvégzését a Műemléki Bizottság
ogy a munka még e hóban

ést tudomásul véve, mély hálán-
odásáért, vagyunk a Méltósá-
ó tisztelettel

Zartler Gy

grafikus

I. Tavaszi Szalon

XIV.

A m. kir. postatakarékpénztártól.

BUDAPEST 43 IX. 24 11. 54 B

71.

16136

MÜEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest

IX. Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból
Dij átalányozva

1.000.- Pengő
1.- pt. jmg.
Zámbory Soos I.

Zartler György

pestő

Műcs. kiáll. 1940 tól

Pipics 122. l.

Elfogad a legkedvezőbb feltételek mellett:

letbiztositásokat

halál vagy elérés esetére, továbbá leánykiházasítási- és fiúellátási-, nyugdíjpótló- és jelzálog-életbiztosításokat orvosi vizsgálattal v. anélkül.

állitmánybiztositásokat

szárazföldi-, vasúti-, postai és vizi áruküldeményekre, pénzesleveleke és egyéb postai értékküldeményekre.

egbiztosi'asokat

ablakokra, kirakatokra, tükrökre.

Tűzbiztositásokat

lakóházakra, árukészletekre, lakás- és egyéb berendezési tárgyakra, mezőgazdasági terményekre és felszerelésekre, gyárakra, ipartelepekre, tiszta haszon és bérjövedelmek tűzkár folytán való elmaradása ellen.

Betöreses lopás elleni biztositásokat

háztartási és irodai berendezésekre, áruraktárakra, értéktárgyakra, készpénz és értékpapirokra.

Zartler György

II. éves fest. Szakos hallg.

Képzm. Főisk. Évk

1936/37. 73. 1.

Ferképzomfoiskévk

Zartler György

lásd

Gács György

alatt.

441. Várady Gyula	1922, 1924, 1927, 1929
442. Várady Lajos	1919, 1920, 1923
443. Varga Béla	1924
444. Vargha Lajos	1930
445. Vass Elemér	1922, 1923, 1925, 1928
446. Vaszary János	1902, 1903—4, 1924, 1925, 1926, 1927, 1930, 1933, 1935
447. b. Vaszkó Ödön	1923, 1924
448. Várkonyi Ferenczy László	1938
449. Vesztróczy Manó	1921, 1922, 1923, 1924, 1937, 1938, 1941
450. Vidor János	1924
451. Wagner Géza	1919—20, 1920, 1920—21, 1921, 1922, 1923, 1924, 1927, 1928, 1929, 1930, 1930—31, 1931, 1932, 1933, 1935, 1937, 1938, 1939
452. Wagner József	1928
453. Cs. Walleshausen József	1932
454. Cs. Walleshausen Zsigmond	1927, 1928, 1931
455. Vickenburg István gr.	1922
456. Wlassics Gyula br. ifj.	1922
457. Zartler György	1940
458. Zemplényi Tivadar	1902—3, 1915, 1918, 1922, 1923
459. Zichy Mihály	1902

Zartler György

1938/39. tanév végén polgári iskolai rajztanári oklevelet tett.

Férképzőintézet

1937/39

183.1

ZARTLER GYÖRGY

114.	Csopaki dombok, olajf.	250.—
115.	A füredi sétány vége, olajf.	300.—
116.	Tihany Arácsról, olajf.	350.—
117.	Tihanyi templom mellől, olajf.	300.—
118.	Vihar után, olajkréta	180.—
119.	Füred felől, temp.	180.—
120.	Badacsonyi domboldal, vízf.	100.—
121.	Kilátás Tihanyból, vízf.	100.—
122.	Augusztusi nap, vízf.	100.—
123.	Füredi öböl, vízf.	100.—
124.	Vihar után, vízf.	100.—
125.	Tihanyi templom, vízf.	100.—

Nemzeti Szalon 1940.
92. csop. kiáll. ápr.-máj.
E képeket mind 1939-ben
balatoni ösztöndíjas
festette.

CENTENARIUM
1839
1939

Zartler György

kiáll

Nemzeti Szalon

1940. ápr.-máj.

Fův. képt.

Zárug Lukács MDK

építészmérnök

sz. Babós, 1911

1941-42 tanévben oklevelet szerzett végzett hallg.

József nádor 1941/42. 32o l.

a sisak 1896-ból. Kétbokszakaszos
1816.

Zárug Lukács

építészmérnök jelölt.
Németországban is tanult.
Gyergyóban a székely havasi
házak szorgalmas rajzolója.
Ebben az évben a Bukarest-
ben tanuló műépítész
hallgatókat fogta önze-
munkaközösségbe, mely-
nek rendeltetése a magyar
népi építkezés formáinak
tanulmányozása és annak
szellemében való magyar
épületterveze.

Juhász István: Magyar
képzőművészeti kiállítás
Bukarestben-
Pásztortúz. 1940. 363. l.

MDK

Zárug Lukács

A korszerü magyar falusi ház. Épitészet I. kötet. 2 füzet. 1941. 34.l.

ZARTTEL, Johann Andreas könyvkötő

1800 k.

Deé Nagy Anikó: A könyvtáralapító
Teleki Sámuel. Kolozsvár, 1997
226.

ZARTLER GYÖRGY

144. Ipoly völgye Helembánál, olajf.

Nemzeti Szalon

őszi tárl. 1940. okt.

ZARJECZKY /Zaryecky/ György /Georgius/ orgonakészitő. Az 1736-os adóösszeirás emliti Zarjeczky orgonacsináló nevét. Ugyanebben az évben --+ Dersőfyvel együtt ujjáépiti az egri jezsuiták orgonáját.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Georgius Zaryecky

és Michael Dezsöffy 1736-ban kap meg-
bízást az egri Széchenyi u. 15 p. jezsuita temp-
lom ujjáépítésére.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

5331

ZAREMBA-HADZSY OLGA

202 Szent kép olajf. Eladó

Nemzeti Szalon

Árvái szentek kiáll. 1930 aug

MDK

Zaremba-Hadzsy Olga

Szent kép, olajf.

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállitasának Katalogusa. Bpest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

MDK

Zartler György

Helembai táj, fam.

Őszi Tárlat. Mücs. 1940. okt. 21 l.

MDK

Zartler György

Bolondos lány, lin.metsz.

Őszi Tárlat. Műcs. 1940. okt. 22 l.

Zasche, C

Jurjaves:

Ezen „Situations Plan des erzbischöflichen Parkes Jurjavés nächst Agram" azt az üdülő helyet tünteti fel, melyet Haulik György 1838-ban „Jurjavés" (Georgenfeld oder Georgenheim) elnevezéssel alapított, s melynek területe 700 holdat ölel fel. Balról a „Zeichen Erklärung"-ot és a mérték egységet „200°"-ra nyerjük mig jobbról a „Verzeichniss des Flächeninhalts des Parkes und der in der nächsten Umgebung von Jurjavés liegenden Allodial-Grundstücke" található. Felirata fölül balra a már idézett cím; alól balra: „Gez. von C. Zasche" s jobbra: „Lith. b. J. v. Platzer u. Comp. in Agram."

Kónyomat, a papiros nagysága
Rajzolta: C. Zasche.

Lstra 4422.

39/94 № 299.

Zdravics János

Zdravics János: Nagyszénási Szociális Otthon /Szrogh György épitész, Bősze György belsőépitész, Sipos László kerttervező/ - Müszaki Tervezés, 1966. 11. sz. 17-19. l.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283. l./ 25o. l.

Zartler György
Ipoly völgye Helembánál, olaj

Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940. október, 13 l.

346. kép. *30. (Mss. II. 2.) E*

C. Zasche

Situations-Plan/
des erzbischöflichen
Parkes (Turjavés)
nächst Agram in
Croatien.
Kryjat, zwg folio
Ger. v. fenit.

Zasche

festő.

Az 1850-es években Haulik bibornok egy Zasche nevű idegent, hozott Horvátországba, ki derék festő volt ugyan, azonban tevékenysége az országban semmi nyomot sem hagyott hátra

---

H

186-l

Zágráb. T. 4422.

E lap Situations-Plan des erzbischöflichen Parkes JURJAVES nächst Agram in Croatien, a melyhez balra Zeichen-Erklärung jobbra pedig Verzeichniss des Flächeninnhalts des Parkes und der in der nächsten Vmgebung von Jurjaves liegenden Allodial Grundstücke van adva. Jelzése fölül

balra: No. 1.
alól balra: Gez. von C. Zasche
jobbra: Lith. b. J. v. Platzern Comp. in Agram.

Kny., mér. a papirosnak 58.5 : 79.8 cm.

Szn. 39-94-299

Zágráb. T.4411.

E látkép a Jurjaves park bejáratát tünteti kilátással a kioszkra, mely felé kocsi halad. A kapu környékét és az előtért járókelők élénkitik. Felirata:

HAUPTEINGANG
des Parkes Jurjavés nächst Agram in Croatien.

a balsarokban: Joh. Zasche 1852.
alól középütt: Gedr. b. J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No.II.

Kny., alányomással, melynek mér 25.4: 33.2 cm.

39-94-299.

Zágráb. T.4413.

Az előtért a kioszk terasszá (ej) foglalja el, ahonnan a park völgyére nyilik kilátás. Felirata:

AUSSICHT VON ERSTEN STOCK DES KIOSKES
im Parke Jurjavés nächst Agram in Croatien.

balra a pilléren: Joh. Zasche. 1852.
alól középütt: Gedr. b. J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No. IV.

Kny., alányomással, melynek mér. 26.7: 33.5 cm.

39-94-299.

Zágráb. T.4414.

Az előtért terasse foglalja el, honnan a parkra gyönyörü kilátás nyilik. A középtért tó foglalja el, amelyen csolnakáznak és a melynek hidja felé hárman mennek. Felirata:

FERNSICHTF VON GIPFEL DES KIOSKES
im Parke Jurjavès nächst Agram in Kroatien.

balra a pilléren: Joh. Zasche 852.
alól középütt: Gedr. b. J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No.V.

Kny., alányomással, melynek mér. 26.7: 33.9 cm.

39-94-299.

Zágráb. T. 4416.

Az előtérben a szőlővel felfuttatott magányos lak tornácza van, honnan a Jurjaves parkra nyilik kilátás, melynek közepén házak válnak ki. Felirata:

AUSSICHT AUS DER STILLEN HÜTTE
im Parke Jurjavés nächst Agram in Croatien.

a balsarokban: Joh. Zasche. 1852.
alól középütt: Gedr. b.J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No. VII.

Kny., alányomással, melynek mér. 26.5: 33.3 cm.

39-94-299.

Zágráb. T. 4418.

E lapon a Jurjaves parknak látképét szemléljük a nyaralóból, melynek lépcsői az előtért foglalják el, a hol balra a Käsman féle gyermekcsoportot egy férfi és hölgy nézi. A háttérben toronyszerü erkélyes épület köti le figyelmünket. Felirata:

AUSSICHT VOM SOMMERHAUSE
im Parke Jurjaves nächst Agram in Croatien.

az asalsó jobb sarokban: Joh. Zasche 1852.
alól középütt: Gedr. b.J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No. IX.

Kny., alányomással, melynek mér. 26.7 : 34.5 cm.

Szn. 39-94-299.

Zágráb. T. 4417.

A háttérben a Jurjaves parkot szemlélhetjük a Bellevue-ből fölvéve, melynek korláttal bekeritett része az előtért foglalja el. Felirata:

AUSSICHT VOM BELLEVUE
im Parke Jurjaves nächst Agram in Croatien.

balra: Joh. Zasche 1853.
alól középütt: Gedr. b. J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No. VIII.

Kny., alányomással, melynek mér. 25 : 34.3 cm.

Szn. 39-94-299.

Zágráb. T. 4415.

Az előtérben balra van az emeletes svájczi ház, mely előtt egy leányka eteti a pulykákat. A háttérben legelő nyáj és a környékbeli hegység tünik szemünkbe. Felirata:

DAS SCHWEIZERHAUS UND DESSEN AUSSICHT GEGEN DAS GEBIRGE
im Parke Jurjavés nächst Agram in Kroatien.

a jobb alsó sarokban: Joh. Zasche 1852.
alól középütt: Gedr b. J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No. VI.
Kny., alányomással, melynek mér. 26.6: 34 cm.

39-94-799.

T.

Zasche Johann

Zágráb. T. 5170.

A középtért a város foglalja el, melynek épületei közül ~~[illegible]~~ a ~~[illegible]~~ egyházak válnak ki; a háttért hegyek képezik; az előtérben pedig, a buzaföldön innen, két leány és két úriasszony képez csoportot. Az utóbbiak mellett kutya szaladgál. Felirata:

balra: ZAGREB
jobbra: AGRAM
alól balra: Lithographirt v. Johann Zasche
jobbra: Gedr. b. Reiffenstein & ~~Rösch~~ in Wien.
legalól középütt: Eigenthum des Johann Zasche.

Kny., alányomással, melynek mér. 37.7 : 75.6 cm.

Szn. 620-98
112-98-2078.

Zágráb. T. 4420.

A Dalien völgy közép terét ut szeli, a melyen egy férfi halad balra. Tőle nem messze siremlék látszik. Felirata:

DAS [redacted] DAHLIEN-THAL
im Parke Jurjavès nächst Agram in Kroatien

A bal sarokban: Joh.Zasche 852
alól középütt: Gedr.b.J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No. XI.

Kny., alányomással, melynek méretei 26.7 : 33.2 cm.

Szn. 39-94-299.

Zágráb. T. 4419.

A Jurjaves parknak e látkép az alsó tavát tünteti fel, a melyen két hattyú és hat kacsa uszik. A part tulsó felén a füzfák között házikó látszik, jobbra pedig egy ember közeledik. Felirata:

ANSICHT DES UNTEREN TEICHES
im Parke Jurjaves nächst Agram in Croatien.

alól a jobb sarokban: Joh. Zasche
1852

középütt: Gedr. b.J. Rauh in Wien.
és fölül jobbra: No.X.

Kny., alányomással, melynek mér. 25 : 34.5 cm.

Szn. 39-94-299.

Zágráb. T. 4421.

A középtérben a Jurjaves park látható, a háttért hegyek képezik, az előtérben pedig aratók foglalkoznak, kik közül az egyik épen iszik. Felirata:

ANSICHT DES PARKES JURJAVES
nächst Agram in Croatien, von der Hauptstrasse aus

a bal sarokban: Joh. [redacted] Zasche 852.
alól középütt: Gedr. b. J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No XII.

Kny., alányomással, melynek méretei 26.4 : 33 cm.

Szn. 39-94-299.

Zágráb. T. 4412.

Az előtérben jobbra látjuk a falusi leány szobrát, honnan a kioszk felé nyilik kilátás. Felirata:

ANSICHT VON LANDMÄDCHEN AUS.
im Parke Jurjavés nächst Agram in Kroatien.

balra a korlátfán: Joh. Zasche 1852.
alól középütt: Gedr. b. J. Rauh in Wien.
fölül jobbra: No. III.

Kny., alányomással, melynek mér 26.6: 33.7 cm.

39-94-299.

Jurjavés:

A szép kilátás:

A „Bellevue" (Naturtempel) oszlopai faragatlan tölgyből (s csúcsivi nyirfából) valók és a korláttal körülvett térről a „Mühl Thalra" és a ~~[illegible]~~ kunyhóra (Stille Hütte) nyílik kilátás. A különféle facsoportok között utak kereszteződnek s a háttérben hegyek hullámzanak. Felirata a kép alatt két sorban:

„Aussicht vom Bellevue
im Parke Jurjavés nächst Agram in Croatien";

fölül jobbra: „No VIII"; alól az oszlop tövében: „Joh. Zasche 1853" s középütt: „Gedr. b. J. Rauh in Wien".

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek méretei 25: 34.3 c/m.

Köre rajzolta: Zasche Janus 1853.

Ltfsa 4417.

39/94 No 299.

Jurjavés:

A nyári lak:

Az előtérben látható lépcsője kilencz fokos ~~lépcsőjét~~ s ~~[illegible]~~ terasse ának sarkain virágok díszlenek. A ~~virág~~kertben, mely rácskerítéssel van bekeritve, balról a Kässman által készitett ~~s gyermekcsoportozatot ábrázoló~~ szobor áll, melyet egy úr magyarázt nejének. A háttérben, a facsoportok közt, a kunyhó s jobbról a Kiosk közi le figyelmünket. Felirata a kép alatt két sorban:

„Aussicht vom Sommerhause

im Parke Jurjavés nächst Agram in Croatien";

fölül jobbra: „N° IX";

alól Középütt: ~~„Joh. Zasche 1852"~~ „Gedr. b. J. Rauh in Wien"

s a jobb sarokban: „Joh. Zasche 1852."

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek méretei

26.7: 34.6 c/m.

Köre rajzolta: Zasche János 1852.

Ltfa 4418

39/94 N° 299.

Jurjaves:

Az alsó tó.

Az előtért ~~elfoglaló tón~~ foglalja el s vízén két ~~[illegible]~~ vér és hat fiatal hattyú uszkál, melyeknek házát a füzesben látjuk. Jobbról a Kasman által készitett és egy nápolyi halászt ábrázoló szobor, balról ~~egy~~ pedig kerek hárikó, mely előtt csolnak ~~van kikötve~~ kötött ki, vonja figyelmüket magára. Az égbolt felhőzött. Felirata a kép alatt két sorban:

„Ansicht Des Unteren Teiches
im Parke Jurjavés nächst Agram in Croatien";

fölül jobbra: „N° X";
alól Középütt: „Gedr. b. J. Rauh in Wien"
s a ~~bal~~ jobb sarokban: „Joh. Zasche
1852".

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek méretei 25:34.6 Cm.
Köre rajzolta: Zasche János 1852.

Ltha 4419.

39/94 N° 299.

Jurjavés:

A park látképe.

A háttér beli hegységen innen terül el az ábrázolt díszes park, melynek facsoportjai körül egyes épületek válnak ki, s a mely rácskerítéssel van körülvéve. A előtérbeli buza föld ~~van, kiv~~ épen aratnak ~~kapálnak~~. A ⊥ két férfi kaszál s a két nő ~~köz a~~ kévéket önköt. Kissé idább még ketten ~~all~~ vannak, körülök a leány áll, a férfi korsóból iszik. Jobbról, pedig a sarokban kapa, gereblye, kancsó s még egy meg nem határolható tárg hever. Felirata a kép alatt két sorban:

⊥ munkásokból

„Ansicht des Parkes Jurjavés
nächst Agram in Croatien: von der Hauptstraße aus;"

fölül jobbra: „№ XII";
alsóbal sarokban: „Joh. Zasche 852"
s a kőrépütt: „Gedr. b. J. Rauh in Wien".

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, méretei a keretnek 26.4 : 33.1 c/m.

Kőre rajzolta: Zasche János 1852.

Ltfa 4421.

39/94 № 299.

Jurjaves:

A parasztleány tájéka:

Balról látjuk a karfás hidat, a mely alatt a víz a felső tóból az alsóba ömlik, míg jobbról a Kászmann bécsi ~~[illegible]~~ művész által készitett szobor áll, mely ~~egy~~ parasztleányt ábrázol, ki égfelé emelt szemekkel hálát ad a jótermésért. Jobb kezében gereblyét tart. A termésel megrakott kosár mellett ~~egy~~ bárány fekszik. A fák körötti tisztás tulsó végén a Kiosk köti le figyelmünket. Az égbolt felhőzött. Felírata a kép alatt két sorban:

„Ansicht Vom Landmädchen Aus.
im Parke Jurjavés nächst Agram in Kroatien;"

a hidon: „Joh. Zasche" s ez alatt: „Joh. Zasche 1852";
fölül a jobb sarkon: „No III"
s alól középütt: „Gedr. b. J. Rauh in Wien."

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek méretei 26.6: 33.7 c/m.

Köre rajzolta: Zasche J. 1852.

Ltsza 4412.

39/94 No 299.

Jurjàves:

Kilátás a Kioszk erkélyéről:

Az előtérben az erkély van abrázolva, honnan a háttérben emelkedő hegységre, nyilik ~~gyönyörű~~ kilátás, melyen innen a városok épületei közül a tornyok emelkednek ki. Jobbról s balról fenyők és különféle facsoportok díszlenek. Felirata a kép alatt két sorban:

„Aussicht Von Ersten Stock Des Kioskes
im Parke Jurjavés nächst Agram in Croatien";

a felső jobb sarkon: „No IV.";
az erkély pillérén: „Joh. Zasche 1852";
s alól középütt: „Ged. b. J. Rauh in Wien."

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek méretei 26.8: 32.6 cm.

Körerajzolta: Zasche J. 1852.

Ltfa 4413.

39/94 No 299.

Johann Zasche

Zagreb. (Agram)
Arestojat, folio.
(Rajs és Kiadta)
fenti.

Jurjavés:

A svájczi ház ~~és környéke~~:

~~Balról van a~~ A balról levő emeletes ~~svájczi ház~~ épület, melynek földszintje termés ko ~~és emelete~~ míg többi része tölgyfa. A házon innen egy kis leány, tállal a kezében, a pulykákat eteti s közelében a kutya áll. Jobbról állatok legelnek s a háttérben hegyek hullámzanak. Felirata a kép alatt két sorban:

„Das Schweizerhaus Und Dessen Aussicht Gegen Das Gebirge";

a felső jobb sarkon: „N° VI.";
alól középütt: „Gedr. b. J. Rauh in Wien" és
jobbra a sarokban: „Joh. Zasche 1852."

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek méretei 26. 6: 34 Cm.

Köre rajzolta: Zasche J. 1852.

Ltfa 4415.

39/94 N° 299.

Jurjavés:

A Dahlien-völgy:

A gyalog úttól átszelt völgyben, hol a balról látható facsoport felé egy férfi halad, a fenyőfákon innen, ~~egy~~ pyramis köti le figyelmünket, melynek aranybetűs felirata közli azon indokot, a mely ezen park létrehozatálánál döntő volt, s a melynek szövege: Egestati. Ingaviae. Haud. Deditae. Civiumque. Industriae. Sublevandis. Incitando. Rura. Utilius. Junctim. Dulcis. Percolendi. Studio. Metropoleos. Atque Adeo Patriae. Decori. Nec. Non. Animis Abs. Re. Publica. Seriisque Fessis. Ex. Insontibus. Naturae. Deliciis. ~~Refo~~ Refocillandis Hos. Lucos. Dudum. Perfici. Optatos. Nuper. Etiam. Aliquantulum. Tentatos. Cum. Adsito. Campo. Plurium. Annorum. Decursu. Lubens Excoluit. Pro. Modulo. Ornavit. Ejusque. Rei. Hoc. Qualecunque. Existere. Fecit. Documentum Georgius Haulik. Episc. Zagrab. Officii. Banal. Locumt. Regius Anno Reperatae Salutis MDCCCXLIII." A égbolt felhős. Felirata a kép alatt két sorban:

„Das Dahlien-Thal
im Parke Jurjavés nächst Agram in Kroatien";

fölül jobbra: „№ XI.";
alól a balsarokban: „Joh. Zasche 852."
s középütt: „Gedr. b. J. Rauh in Wien."

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek méretei 26.7 : 33.8 Gm.

Köre rajzolta: Zasche János 1852.

Ltfa 4420.

39/94 № 299

Turjaves:

Kilátás a Kioszk ormáról:

Az előtérben, a második erkély egyik sarkáról van ábrázolva, honnan a ~~egész~~ környék áttekinthető. Közvetlenül a Kioszk előtt a felső tó terül el, mely a hidalatti csatornán át az alsó tó vizét ~~tavat~~ táplálja, hol egy csolnakban hárman eveznek. A karfás híd közelében három úr köri le figyelmünket, kik körül kettő a híd felé sétál. A tó körül gyönyörű facsoportok díszlenek. Az égbolt felhős. Felirata a kép alatt két sorban:

„Fernsicht Vom Gipfel Des Kioskes
im Parke Turjaves nächst Agram in Kroatien";

a sarokpilléren: „Joh. Zasche 852.";
(alól Körepütt: „Gedr. b. J. Rauh in Wien.")
a felső gobb sarkon: „N: V."

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek méretei 26.7 : 33.7 Cm.

Köre rajzolta: Zasche J. 1852.

Ltfra 4414.

39/94 N: 299.

Jurjavés:

Kilátás a kunyhóból:

A tölgyfából készült kunyhónak ~~vad~~szőlővel befutott erkélyéről szemlélhető, hosszan a közeli hegyseg és ~~az itt elterülő~~ síkság tekinthető át. A kunyhó mellett közvetlenül gyümölcsös van. A középtérben pedig a facsoportból két ház teteje válik ki. Az égbolt felhős. Felirata a kép alatt két sorban:

„Aussicht Aus Der Stillen Hütte
im Parke Jurjavés nächst Agram in Croatien.";

fölül jobbra: „N° VII.";
alól a sarokban: „Joh. Zasche 1852."
és középütt: „Gedr. b. J. Rauh in Wien."

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek méretei 26.6: 33.3 cm.

Köre rajzolta: Zasche János 1852.

Ltha 4416.

39/94 N° 299.

Jurjaves:

A park főbejárata:

~~A főkapu mellett, mely a~~ Kocsi körbekedésre ~~való~~ szolgál s mellette, oldalt két kisebb rácskapú is van. Az egyiken egy hölgy megy befelé s a másikon egy festő, rajztömbbel hóna alatt s ernyővel a kezében, jön ki. Az úttól balra, bódé áll körülötte padokkal s székekkel, ~~hogy a látogatók üdítő vehessenek magukhoz s jobbra~~ mig balra (~~az~~ órház ~~van~~ látható. Az úttestén több úr és hölgy, három egymás mellett haladó horvát leány s egy kocsi köti le figyelmünket; a háttérben pedig, a fasorból, a Kioszk-dombra nyilik kilátás. Felirata a kép alatt:

„Haupteingang

des Parkes Jurjavés nächst Agram in Croatien";

alól a bal sarokban: Joh Zasche 1852"

és ~~alól~~ közepütt: „Gedr. b. J. Rauh in Wien.";

végre fölül a jobb sarkon: „№ 2".

Könyomat, alányomással, vonalkeretben, melynek meretei 25.4 : 33.2 c/m. Köre rajzolta: Zasche J. 1852.

Ltfra 4411

39/94 № 299.

ZASCHKO, Jacob, pozsonyi kőművesegéd

J. Éscharchko, Maurergesell, 10 éves fia meghalt. (1822, I. kötet, 1151)

Pressburger Zeitung
(Gauthier)

ZASCHKO, Mathias, pozsonyi pallér

M. Chaschko, Maurerpollier, 11 hetes lánya meghalt. (1800, 427 l)

—

M. Zaschko, Maurerpollier, 1 éves fia meghalt. (1800, 833 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Zaschkó Mátyás, kőmive

1800-ban lánya hal meg Pozsonyban.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között.

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf.
[illegible]sz. 26. old.

Zaschkowschi János

ötvös XVI. sz.

l.

Zlatkay Mária:

A magyar gyűrű.

Bp. 1938. 72. l.

Zasinger, Martin

ötvös és vérmetsző

XVI. sz.

Voss, Hermann: Der Ursprung des Donaustiles. Leipzig, 1907

111–114. l.

lásd

Genthon István:

A régi magyar festőművészet. Vác, 1932

111. l.

MS mester problémája

Zasinger, Martin

Ötvös, rézmi

XVI. sz.

l.

Arch. Ert. 1931.

144. l.

~~Báthory István levele VI. 147.~~

Zastěra Ferenc

acélmetsző

Hanios magyar tárgyu acélmet-
szete ismeretes.
szül, Becsben 1818. meghalt
Stockerauban 1880 ban.

Wurzbach, Biogr. Lex.
Wien 1890. 59. K. 195–196 l.

Győr:

A háttérben van a város, hol balra a dombon a püspöki lakot látjuk a székes egyházzal s a káptalannal; míg a város többi része felett a templomok tornyai uralkodnak, melyek körül a Jezsuitáké s a Ferenczieké válik különösen ki. A Rábán át vezető karfás hidon innen tutajosok haladnak lefelé s a középtért átszelő folyón egy csónakkal hárman kelnek át s kissé odább egy másik tutaj úszik farakománynyal. A parton két férfi horgászik. Felirata a kép alatt:

„Győr
Raab"

alól balra: „... photographirt J. M. 1858"
s jobbra: „Stahlst. v. F. Zastiera"

Acélmetszet, méretei a keretnek 8.7 : 12.5 cm.
Metszette: Zastiera F.
Ltsza T. 4326.

112/93 N° 24.

Zastiera F.

Győr. T. 4326.

A város utczáit, a melyhez balról hid vezet, járó-kelők élénkitik, az előtérben pedig a Dunán csolnak és tutaj ereszkedik lefelé, a melyek közelében ketten horgásznak. Felirata:

Győr.
RAAB.

alól balra: photographirt v. J. M. 1858
jobbra: Stahlst. v. F. Zastiera.

Am., mér. a vk. 8.7 : 12.6 cm.

112-93-24.

F. Zastiera: 11700.

Hg. Esterházy M. T.

Derékig, kissé jobbra fordulvan s díszes keretbe foglaltan van ábrázolva. Öltözete: tollas kalap s kivágott ruha. A háttér ben drapéria lóg. Felirata a koronával és lábtéppel ékesített keret alatt:

MARIE THERESE FÜRSTIN ESTERHÁZY.
geb. Prinzessin von Thurn und Taxis

ez után: Druck v. Kauffmann
alul balra: Daffinger gemalt
jobbra: Stahlstich v. F. Zastiera in Wien.
Acélmetszet, méretei 21:17·2 cm.
Ltn. 14200
Kabl. 128-914.
510-914-68

NK.

MDK

Zastiera Ferenc, a rajzoló (1818-1880)

A XIX közepén mutatja be Győr látképét acélmetszeten. 321. old

Gazdag László: Győr város térképei 295.o.

Arrabona, 7.1965. - Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965.
Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Zastrau Fr.

1868. épitette a Oberst-
egyetem kémiai labora-
torimmát a Murcm Kom-
ton az egyetemben tar-
tozó szabad Erdben.

Bpmüsz 142. l.

Zastrau Fr.

épitéz

Lásd

Edvi Bp.

142. l.

Zastrau Fr

bpesti épitész

terverte az egyetem
természettudományi intézetek épü-
letcsoportjával
a végytani intézetet
1868-ban (Muzeum
könnt)

Thirring Bpest

49. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Zastrau F.

tervei alapján épült fel 1868-ban a bp-i Muzeum krt. 4. sz. alatti kémiai laboratorium.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 463 l

66 l.

Zástyi apátság

Foltin János:
Zayli és Zásty.
Tört. és Rég. Értesítő
(Temesvár) 1884. 25
és kv. ll.

Karácsonyi János A
zástyi és biczerei apát-
sagok ügyében.
u. o. 128. és kv.
ll

<Zástyi apátság>

Rácz Károly. A < >

Tört. és Rég. Értesítő

(Temesvár) 1883. 3. füzet

Pestj Frigyes. Bizere

és Zásty. u. o. 164.

és kv. U.

Zathureczky Sándor

terve 1782-ből az egri Cifrakapuról. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII.

Budapest 1972.

224 l

Zathureczky S.

rajza az egri Széchenyi u. 53. sz. a. épületről.
Reprodukció.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII.
Budapest 1972.

561/

Szász Károly: A szabadfalvi pap leánya. (Verses regény.) Levendulaillatu, ódon fiókos szekrények mélyén találni régi selyembe, bársonyba kötött kapcsos könyveket. Benne elmult világból való naplójegyzetek, édes-bús történetek. Lovagokról, akik csak egyszer szeretnek, asszonyokról, akik még az egyetlen érzést sem árulják el soha, egy hosszú életen át. Érzésekről, amiken nem fog az idő, a hétköznapok. A könyv lapjai között itt-ott préselt virág, emléke néhány boldog órának, amikre sóhajtva emlékszik a szív. Ilyen levendulaillatu, édes-bús történet a Szász Károly könyve is. Egy asszonyélet. Amilyen milliónyi van, ha nem is szedik versbe, de mikor versbe szedik, mindenki meghatottan olvassa és lelkében meghajlik előtte. Még a mai nagyon sietö kicsit hiteveszett ember is. Talán éppen ezeknek kell az ilyen könyv, amely megmutatja: lehet egy életet csöndes munkában, lemondásban, másokért való önfeláldozásban is eltölteni, anélkül, hogy keserüség, hitetlenség üssön tanyát a lélekben! A költő, aki elénk tárja az ilyen élet sok szépségét, hálát érdemel. És ezt a történetet nem is lehetne prózában elmondani. Ehhez kell a vers zengése, szívekbe lopakodó, fájdalmakat elringató muzsikája.

Fáj az ősz

Tört szívekből hull a vér,
Vértől könnyes a levél
Fáj, hogy lombtalan a fa,
Fáj a tegnap, fáj a ma.

Fáj a ködös őszi rét,
Siratom a fák színét
Fájnak földek, tengerek,
Fájnak elmúlt emberek.

Fáj a temetők szaga
Varjak gyászoló hada.
Fáj, hogy ha azt zengem is,
Fáj, hogy ősz van bennem is.

Vécseyné Korchma Ilonka

Uj könyvek

Ifj. Hegedüs Sándor: Vörösbőrü Romantika.

A. Conan Doyle: A rettegés völgye. Regény.

Lovik Károly: Asszonyfej. Elbeszélések.

Orosz Iván: Boldogok szigete. Versek.

Dr. Halmay Elemér: Reviziós gondolat a világpolitikában.

Szakáts László: Márciusi idill. Regény.

Fráter Lóránd: Genere Kuli. Emlékezés.

Tiboldi József: Népdalok.

Pintér Jenő: Szinnyei József 1. tag emlékezete. (Magy. Tud Akadémia.)

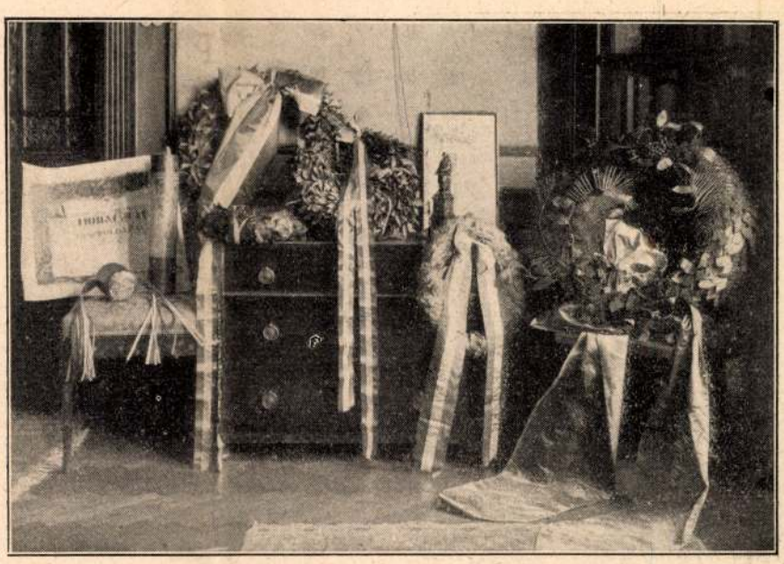

A hét krónikája. Hubay Jenő hangversenykörútjának emlékei. Hubayt díszpolgárrá választotta Debrecen

A szerkesztő üzenetei

Kéziratokról

T. LÁSZLÓ. Elrettentő például egész terjedelmében közöljük *Tavasz* című költeményét. Ime!

TAVASZ

Csirip... csirip... szólt a bokor alja. — Töf... töf... zugott vágtatva a gőz...
Az élet ráomlott a sétány halk lombú ölére.
A göröngyök lomha nyögéseket szivtak a fövényen — fájt az ébredés.
A nap közéjük lopódzott nevető sugaraival.
Klip... klop... s összesimult az élet rohanója a sétány padjával.

Nagyon szeretnők látni, hogyan omlik rá az élet a sétány halk lombú ölére? És szeretnők hallani: hogyan szivnak lomha nyögéseket a göröngyök a fövényen? Klip... Klop... Nem inkább: plem... plem? Ön ehhez a verséhez a következő kisérő levelet irta: „Bátor vagyok ezzel a kis irásommal kopogni és kérem közlését, ha mértéket üt". Ha csakugyan bátor: mutassa meg ezt a verset a magyar nyelv tanárának.

Sz. F. *A kávéházi ember* című verse, bár sok benne az „utánérzés", nem rossz.

K. RÓZSA. Ezt megírhatja, ha csakugyan megtörtént, a naplójában, vagy levélben. Szomorú eset, de elbeszélésnek nem elbeszélés, irodalomnak nem irodalom.

MINDEN EMBER JÖVŐBE LÁTÓ LENNE, HA . . . I. Fordítói készsége az átlagosnál semmi esetre sem különb. De a fordítás művészetében sokszorosan igaz, hogy: gyakorlat teszi a mestert. II. Ha valaki fordítói munkára való megbízást óhajt, teendői a következők: 1. Találnia kell egy olyan, magyar nyelven még meg nem jelent, érdekes cselekményü regényt, amely beleillik annak a kiadóvállalatnak a munkarendjébe és keretébe, amelytől a megbízást megkapni szeretné. 2. A regényt, ha teheti, eredetiben el kell juttatnia a kiadóhoz. Ha az eredeti könyv nem áll rendelkezésére, a kiadóhoz intézett levélben meg kell adnia az ajánlott regény szerzőjét, címét, kiadóját, terjedelmét és ha tudja, megjelenésének időpontját. 3. A kiadóhoz intézett levélhez mellékelnie kell a regény cselekményének rövid tartalmi kivonatát, 40—100 sorban és 8—10 könyvoldal magyar fordítását. A kiadók a regényt lektoraikkal elolvastatják. Ha kiadásra alkalmasnak találják, rendszerint megbízzák a regény lefordításával azt, aki a könyv magyar nyelvű kiadását javaslatba hozta. Ha az illetőtől, a mellékelt próbafordítás alapján, nem remélhetnek hasznavehető fordítást, mást bíznak meg a regény lefordításával, de az illetőt javaslatáért honorálják. III. A Tharaud-fivérek munkái közül megjelent magyar nyelven: Dingley (Modern Könyvtár) és I. Tharaudtól: A kereszt árnyéka.

GAZDÁSZ. Uram! Mi olvastuk Vajda János kézírását. Olvastuk Mikszáth kézírását. Olvastuk Eötvös Károly kézírását. De olyan rossz kézírást, mint az öné, még sohasem olvastunk. Épp ezért, nem is olvastuk el.

CLARISSE. Ön osztályzatot kíván. Ime! *Külcsin:* $^2/_3$. *Belbecs:* 5.

ADRIENNE NE CSÜGGEDJ. Ha Adrienne elolvasná ezt a verset, higyje el, elcsüggedne. Ha sikerrel akarja Adriennet bátorítani, buzdítani, fogadja meg tanácsunkat: élőszóval s prózában bátorítsa.

BIEN PUBLIC. A *Mese a vaskorszakból:* mesterkélt, erőltetett, zavaros. A *Krematórium:* izléstelen, lapos. *A nemes lovagból* íróember tudott volna novellát írni. Hajsinek alakja sikerült, a téma, a helyzet eléggé újszerü, érdekes. A megírás azonban hijjával van az elegánciának, sok szóval keveset mond, a művészi ökonomia ellen sokat vét, nem világos, nem egyszerü, épp ezért nem is hatásos. Mi nem közöljük.

T. ISTVÁN. (Anyámhoz.) A fordítás nem adja vissza az eredeti szépségeit, bár némely részletében eléggé sikerült.

T. S. (Anyámhoz.) Verselési készsége nem korszerű. Húsz év előtt elfogadható lett volna. Ma már nem szabad olyanokat írni, hogy — például — „Kértem adományként csak csekély szívkegyet".

HANGKÉPZÉS. Intelligens írás, de nem felel meg céljának. Az ilyen, alapjában véve bonyolult esztétikai témákat csak

Háztartásban, háztartáson kívül egyaránt kedvelt a Dreher-Maul csokoládé!

Egy korty bor. Zászlós István műve

igen-igen kiváló írásművészek tudják oly egyszerűen, fölösleges szavak nélkül előadni, mint például Lyka Károly, aki két *Kis könyv a művészetről* című könyvében eszményi módszerrel ismertet meg a művészetek esztétikájának alapvető fogalmaival. Mi teljesen egyetértünk azzal, amit ön mond. Bizonyos, hogy a hang „anyaga", fizikai értelemben a rezgésbe hozott levegő, de azért a hanganyag szót sem tartjuk rossznak. Jelenti a nyers, kiműveletlen, csiszolatlan hangot. Azt a matériát, amelyet az énekmester, illetve maga a művész alakíthat, formálhat. Mert „hang"-nak, énekhangnak, csak a már hajlékonnyá, egyenletessé csiszolt orgánumot szokás nevezni. Kétségtelen az is, hogy ahhoz, hogy valaki

A hét krónikája. Térey Gábor, a Szépművészeti Múzeum volt igazgatója, aki a mult héten Badenben meghalt

énekes, általában: bárminő művész lehessen, elsősorban a lelki diszpozíció a fontos. Ezt helyes hangsúlyozni. Aki lélekben művész, akkor is megállja a helyét, ha kevés a hangja. Van Dyck, Schmedes öregkorukban, valamint Ingo Simon, Herold, dán tenorista, Svärdström Valborg jóformán hang nélkül énekeltek, s el lehet mondani, hogy mindent kifejezően, teljes illuziót adóan énekeltek. Ezt az írását, amellyel, ismételjük, *egyetértünk*, methodikai okokból nem közöljük. Azért, mert, véleményünk szerint, nem elég művészien, elmésen, röviden, formásan adja elő a mondanivalóját. De érdekelne, ha alkalomadtán elküldené címünkre a következő kis cikkeket: „Mi a helyes hangképzés ismertetőjele?" „Kiből lehet énekes?" „A hang megfigyelése emberismeret céljából." Ön kitől tanult énekelni? Köszönjük, hogy gondolt ránk.

GYÖNGYVIRÁG. Második, javított kiadása sem vált be.

MIMÓZA. Ha a mi számunkra nem is értékes, amit ír, rosszul tenné, ha abbahagyná az írást, ami „az ön életének mélyebb tartalmat ad". Ha csakugyan mélyebb tartalmat ad életének, akkor csak folytassa. Akkor az nem céltalan.

TOLL. Ezek nem sikerültek. Az egyfelvonásos témája elcsépelt és nincs elegendő technikai készsége sem ahhoz, hogy ilyen, nagyobb lélekzetű munkát írjon.

C. Nem ridikül, hanem retikül. Ridikül magyarul azt jelenti, hogy nevetséges. Nem „ő uralta a világot", hanem: „a világ uralta őt". Akit uralunk: *az* úr fölöttünk. Végül a kothurnuszba nem szoktak burkolódzni. A kothurnusz, tisztelt író úr, nem ruhadarab, hanem vadászcsizma, csizmára erősített vastag fatalp. De vigasztalódjék! Ha mindezt — és még sok mást helyesen írt volna is, akkor is hasznavehetetlen lenne a *Bonvivant*.

EVELYNE. Ne szeresse, kedves Evelyne. Nem érdemli meg. És semmi esetre se szeresse versben. Nem érdemeljük meg.

BESZÉLJÜNK MÁSRÓL. A jeligéül választott indítványt örömmel tesszük a magunkévá. Beszéljünk másról!

ELŐFIZETŐ IV. Nem tartjuk sikerülteknek.

M. Ezt a témát legutóbb Karinthy Frigyes is, Vándor Iván is megírták. Összehasonlíthatatlanul művészibben. Az ön feldolgozása: realitásnak, életnek: élettelen, klisészerű. Mesének viszont nem eléggé költői.

T. Zs. (A szerkesztő szerelmei.) De miért ír olyan emberekről, akiknek az életét nem ismeri? Olyan miliőről, amelyet nyilvánvalóan sohasem látott? Ritkán olvastunk olyan bosszantóan dilettánsos írást, mint ez.

MAGYAR. (A tizenharmadik csata.) Ezerszer megírták. De az előadása friss, kedves, kellemes. Szívesen olvastuk el. Ha lenne témája, talán közölhető írás is telnék öntől.

K. ISTVÁN. (Aki csak most jött... stb.) Nem vagyunk jósok, de kizártnak tartjuk, hogy valaha is kaphatnánk öntől olyan kéziratot, amelyet az *Uj Idők*-ben le lehetne közölni.

MEA CULPA. Nincs semmi mondanivalója. S ha még ezt a *semmit* ötletesen, vagy költőien, színesen vagy fordulatosan tudná előadni...!

RÜGYFAKADÁS. A kislány nagyon szeretne szeretni. Lematurál. Elutazik. A vonaton meglát egy férfit. Álmai lovagját — testet öltve. Halálosan, végzetesen beleszeret tüstént, rögtön, azonnal és végérvényesen. De az álomlovag nős. Kedves fiatal felesége van és pici gyermeke. Súlyos komplikáció. Vajjon hogyan oldja meg az író? A kedves, fiatal feleséget belefullasztja a folyóba vagy tóba s az árvánmaradt kicsike, két évvel később, összehozza bús papáját, a megtestesült álomlovagot, a hősnővel, aki kimenti a vizbe pottyant kis árvát a Balatonból. Ön nagyon folyamatosan beszéli el ezt a történetet, de maga a történet olyan lapos és valószínütlen — mintha csakugyan megtörtént volna. Nem vált be. A papirosnak csak egyik oldalára írjon.

A hét krónikája. Harc a bolsevizmus ellen. Wrangel tábornok, a bolsevizmus ellen folytatott harcok legkiválóbb és legeredményesebb hadvezére, aki ismét akcióba lép s már el is utazott, Budapesten keresztül, a kinai hadiszíntérre

JUJJ! Minthogy *ön* mondja, elhisszük, hogy ez az írásmű „humoros felolvasás". Nem ajánljuk azonban semmiképpen sem, hogy — például — Texasban vagy Mexicoban olvassa fel, mert ott, úgy halljuk, a kritikának legcélravezetőbb módja divatos: fellőnek a pódiumra!

A nagyvilágból. A Budapesten tartózkodó maharadzsa testőre, aki indiai udvari etikett szerint övig érő szakállát zsinórra fűzve, álla alá köti

Uj Idők 1927. XXXIII. 19. 2.

Zászló István

Rátky 274. l.

Zászlós István: Ámor.

Zboray János, szfv. müszaki főtanácsos. Született Budapesten, 1872-ben. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte, gépészmérnöki oklevelét a budapesti József müegyetemen nyerte, majd a székesfőváros szolgálatában segédmérnöki minőségben kezdte meg müködését. Fokozatos előrehaladás után 1921-ben müszaki főtanácsossá választották és a XIII. sz. épitészeti ügyosztály gépészeti alosztályának vezetésével bizták meg. Utóbb a VI. kerületi előljáróságon nyert beosztást. Több izben külföldi tanulmányuton járt és nagyobb városok gépészeti berendezéseit tanulmányozta. A székesfőváros müszaki főtisztviselőinek legkiválóbbjai közé tartozik, Budapest több nagyfontosságu gépészeti berendezése készült tervei szerint. Egyidőben a főváros összes kórházainak gépészeti ügyeit vezette. A Mérnökegylet főtitkára, a Budai Társaskör és a Budai Lövölde alelnöke, valamint a Városi Mérnökök Országos Szövetségének egyik vezetője.

Zelenka Lajos *(kutnai és előrvistyei)* a budapesti kir. itélőtábla tanácselnöke, felsőházi tag. Miskolcon született, 1867-ben. Középiskoláit elvégezve, a kassai jogakadémia hallgatója lett, majd a budapesti tudományegyetem jogi fakultásán jogtudori képesitést nyert. 1889-ben mint joggyakornok kezdte meg pályáját a budapesti kir. itélőtáblánál, innen az igazságügyminisztériumba helyezték, ahol mint a pestvidéki kir. törvényszék aljegyzője Szilágyi Dezső igazságügyminiszter személyi titkárjaként teljesitett szolgálatot. Közben letette az ügyvédi vizsgát. 1894-ben mint aljárásbiró, Zsitvay Leó mellett nyert beosztást. 1901-ben Miskolcon volt törvényszéki biró, ahol egészen 1906-ig működött, amikor is a m. kir. Kuriához rendelték be tanácsjegyzőnek, 1912-ben a budapesti kir. Itélőtábla birája, 1918-ban pedig kuriai birói ranggal a nyiregyházai kir. törvényszék elnöke lett, mely poziciójában 9 évig működött. 1926-ban a budapesti kir. itélőtábla IX. büntető tanácsának elnökévé nevezték ki. Az evangélikus egyház rangban legidősebb egyházkerületi felügyelője, a tiszai ev. egyházkerület felügyelője és számos társadalmi egyesület tiszteletbeli és vezető tagja.

Zerkovitz Béla, zeneszerző, müépitész. Született 1881-ben, Szegeden. Középiskoláit Budapesten, egyetemi tanulmányait a budapesti müegyetemen végezte, ahol oklevelének elnyerése után Ziegler tanár mellett dolgozott és vezette az akkor kiépülő müegyetem vegytani pavillonjának munkálatait. Innen Hauszmann Alajos müépitész irodájába került és résztvett a királyi palota restaurációs munkálataiban. Ennek befejezése után a Magyar Államvasutak magasépitészeti osztályában dolgozott 1919-ig. Zenei hajlama már középiskolai tanuló korában megnyilatkozott és ebből az időből származnak első kisérletei. Mint müegyetemi hallgató, az „Integrál Böske" cimü kis szerzeményével a müegyetem rektori bankettjén keltett feltünést. Ekkor jegyezte el magát véglegesen a zene muzsájával. A „Kató szivem szép Katája" c. kupléja, melyet Baumann Károly viharos sikerrel adott elő, egyszerre a legnépszerübb zeneköltők sorába emelte. Dalaitól volt hangos az egész régi Nagymagyarország. Első szinpadi müve „Mübetyár" cimmel a Fővárosi Orfeumban került szinre. Ezt követte a régi Népoperában nagy sikert aratott „Aranyeső" c. operettje, melyben Szoyer Ilonka és a mai szinpadnak egyik nagy primadonnája, Honthy Hanna, aratta estéről-estére legszebb sikereit. Az operettsikerek mellett a kabaré-szinpadok tele voltak Zerkovitz-slágerekkel és jöttek sorra a diadalmas operettjei: „Katonadolog", „Finánczseni" (ez utóbbi Bécsben került szinre). Ez időben irta a ma is népszerü „Hulló falevél" cimü dalát. 1919-ben adta ki 200-ik kottáját a Rózsavölgyi zenemükiadó cég. A világháboru és a forradalom lezajlása után került szinre az „Aranymadár" c. operettje, mely egyhuzamban 350-szer került szinre és még ma is vonzó müsordarabja a szinpadoknak. Ezt követte az „Árvácska" c. operett, a Budai Szinkörben, nagy sikerrel, majd a „Postás Katica", „Csókos asszony", „Muzsikus Ferkó", „Legkisebb Horváth leány", „Eltörött a hegedüm" és „Meluzina". Ez utóbbiak hangos filmen is életre fognak kelni. Külföldön a milánói Teatro Fossati-ban nyolc év óta adják nagy sikerrel a „La bomballo della Prateria" cimü dalmüvét. József Ágost nevü fiának József királyi herceg vállalta a keresztapaságát. Tagja a Fészek Klubnak és a Magyar Mérnök és Épitész Egyesületnek, a Berlinben székelő Igazgatók Szövetségének és számos magyarországi dalárdának diszelnöke.

Zichy Gyula gróf dr. *(zichi és vásonkeöi)*, kalocsai-bácsi r. k. érsek, a felsőház tagja. Született Nagylángon, 1871 nov. 7-én. Középiskolai tanulmányait Kalksburgban és Szé-

márnémeti és Pancsova városok vizvezetéki és csatornázási terveit, Debrecen és Sopron városok vizmü-átalakitási, illetve bővitési terveit, amelyeknek megvalósitását azonban a világháboru és ennek következményei megakadályozták. Ugyancsak terveket készitett Torda és Ujbánya városok vizellátására, Szombathely és Igló városok vizmüveinek kibővitésére, Nagybánya, Rimaszombat és Vác városok vizmüvére és csatornázására, a debreceni Tisza István tudományegyetem önálló vizellátására, Pécs és Vác városok csatornaviz-tisztitó berendezésére. A megvaló itott tervek legnagyobb részénél az épitkezés müszaki vezetését, ellenőrzését és leszámolását is személyesen végezte. Társas viszonyban közremüködött még Pécs város vizmübővitésének, a füzfői állami lőporgyár és a Goldberger-féle textilgyár vizmüvének tervezési és épitésvezetési munkáiban.

Zászlós István, szobrász. Győrben született, 1895-ben. Már kora gyermekéveiben feltünt rajzaival, faragványaival és mintázott szobraival. A helyi lapok többször foglalkoztak a tehetséges gyermekkel. Később a Zászlónk cimü diáklap két izben is leközölte munkáinak fényképeit és két oldalon foglalkozott a már erőteljesen fejlődő fiuval. Készen állt számára Győr város ösztöndija is, hogy az érettségi után külföldön folytassa tanulmányait, azonban a háboru katonának szólitotta. A 31-ik honvédgyalogezredbe vonult be 1915 tavaszán. A fronton mint kadet, majd mint zászlós és később mint hadnagy teljesitett a tüzvonalban szolgálatot. A harctéren szerzett betegsége miatt csak 1920-ban került a fővárosba, a Képzőművészeti Főiskolára, hol Radnay Béla, majd liptóujvári Stróbl Alajos és Bory Jenő szobrászművészek mellett folytatta művészi tanulmányait. 1926-ban befejezte főiskolai tanulmányait és tanári diplomát szerzett. Jelenleg a budapesti Szent Benedek-rendi reálgimnázium rajztanára és a győri Képző- és Iparművészeti Társulat tagja. Jelentősebb művei: Szent István és Szent Imre ezüstből készült miniatür páros szobra (őszentsége XI. Pius pápa tulajdonában), a rábapordányi és kisbaráti hősök emléke, néhai Wennes Jenő győri polgármester és dr. Kucsera Ferenc szentendrei vértanu káplán siremléke, Győr város Gárdonyi-szobra, az esztergomi bencések Szent István és Szent Imre emléke, valamint kisebb zsánerszobrok, reliefek és portrék. Tagja több művészeti és társadalmi egyesületnek.

Zathureczky Béla dr. *(alsó- és felsőzatolcsai)*, orvos, belgyógyász. Született Budapesten 1904-ben. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait a fővárosban végezte. 1929-ben a Pázmány Péter tudományegyetemen avatták orvosdoktorrá. Jelenleg mint a Bethesda-kórház alorvosa müködik. A vérnyomás emelkedéséről szóló értekezései különböző orvosi szaklapokban jelentek meg. A MONE és más orvosegyesületek tagja.

Zavaros Béla dr., fogorvos. Született a tolnamegyei Kölesd községben, 1901-ben. Középiskoláit Bonyhádon és Kaposváron végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem orvosi karát látogatta, ahol 1927-ben orvosdoktorrá avatták. 1930-ig a Stomatológiai klinikán müködött, majd a fővárosi segitőalap rendelő-fogorvosa lett. Cikke a „Fogorvosi Szemle"-ben jelent meg. A Fogorvosok Országos Egyesülete, az Országos Orvosszövetség, a MONE és a Pannónia Evezős Club tagja.

Zaymus Gyula dr., plébános. Született Budapesten, 1893-ban. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Esztergomban végezte, majd 1932-ben a Pázmány Péter tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. Pappá szentelték 1918 julius 7-én. Előbb a Józsefvárosban mint hitoktató müködött és a Kat. Patronage leikésze volt, 1920-ban pedig a Budapest-külsőlipótvárosi II körz. egyházközség lelkésze lett és annak megszervezését vállalta. Ennek a munkának eredménye 1923-ban ért el első állomásához; az egyházközség Árpádházi boldog Margit néven önálló plébánia lett és ekkor az adminisztrátori teendők ellátását Z.-re ruházták. 1929-ben a székesfőváros törvényhatósága valóságos plébánossá választotta. Ezután mindent elkövetett, hogy hivei számára templomot épithessen. Fáradozását siker koronázta, amennyiben a székesfőváros, mint kegyur és az egyházközség támogatásával az épitkezési munkálatok megindultak és már közel van az az idő, amikor a templomot átadhatják hivatásának. A tervező épitésznek a zsámbéki Árpád-korabeli római templom szolgált mintaképül. Széleskörü irodalmi tevékenységet folytat; eddig tiz regénye, egy verskötete jelent meg. Munkái közül megemlitjük: „Capo di monte", „Camillo lesz még tavaszunk?", „Behavazott nyomokon", „Nászvirág", „Éjféli vendég", „Egetjáró királyleány", „Hull a hó", „Boldogvégü tévedés", stb. A Pázmány Irodalmi Egyesület tagja.

Nagyp.

Dr Szentiványi

Budapest

I. Lenke tér 7

BUDAPEST
933 APR 26 21
1 Ft
MAGYARORSZÁG

Zászlói István

festő

Műcs. kiáll. 1924 tél
Pipics 122. l.

Zástlós Ithván

Atletikai vándordíj
bronz

Repr.

Rát Str. 273. C.

„Európa" R.T.

Budapest

V. Rothermere u 12 III 2 szám

Zászlós István

Zászlós István:
A kisbaróti hősi emlék.

Rátkr. 272.1

Zászlós István: Egy korty bor.

Megállt és felnyújtotta arcát. Christopher nevetett és megcsókolta.

— Drágám, — mondta és újra, meg újra megcsókolta. Igazán csúf lett volna, ha elmegy és itt hagyja egyedül.

Betértek a szállóba és amíg az ennivalót becsomagolták nekik, kimentek az üveges verandán keresztül a májusi pompában virágzó kertbe. Csodaszép volt ez a kert, a sziklákon, a tenger fölött. Tele virágzó gyümölcsfával, meg tulipánnal.

— Ez sokkal szebb, mint a mi villánk — mondta Catherine.

— Hogy lehet valami szebb, mint a mi villánk? — felelte Christopher.

Catherine rámosolygott. A tekintete csupa szerelem volt. Megszorította az ura karját.

Odalent a kertben Mr. Jerrold, a *Saturday Judge* kitünő szerkesztője a Times-t olvasta. Mr. Jerrold. Sybill leányával jött le ide Londonból kétheti pihenésre. Most már egy hete pihent és kezdett rájönni, hogy a pihenést is megunja az ember. A leánya erre már régen rájött.

A szálló üres volt. Ám mikor Mr. Jerrold szobát rendelt, nagyon örült annak, hogy a szálló üres, de mostanában többször gondolt arra, hogy nem is volna olyan kellemetlen, ha más vendég is lenne rajtuk kivül. Ahogy felvetette szemét a Timesről és meglátta a két látogatót a veranda ablakában, ahol ő magányos estéit a Cinéria-cserepek közt eltölteni szokta, határozottan megörült.

Sybill is megörült. Ma már a reggeli óta háromszor volt lent a tengerparton és éppen azon gondolkozott, hogy mivel üsse agyon az időt, lunchig.

Mr. Jerrold mélységes érdeklődéssel nézte az ujonnan érkezetteket. Nagyon jól beleillettek a társaságba. Ha ugyan őt és leányát társaságnak lehetett nevezni. A fiatalember tipusa volt a símára beretvált, csinos, jól ápolt angol fiúnak, akin száz lépésről meglátszott, hogy egyetemet végzett. Kitünő társaság lehetne szegény Billynek. A hölgy pedig, aki úgy látszott, abban a kellemes korban van, amelyben a nők már nem szeretnek nagyokat járni, mint Billy, nagyon kellemes társaság volna az ő számára.

Meg fogja várni, amíg elhaladnak az ő fekvőszékeik mellett, megkérdezik őket, hogy olvasták-e már a mai Timest? Aztán bemutatkozik nekik.

De az újonnan jöttek nem mentek feléjük. Úgy látszik, ők még nem tudták, hogy ezen az elhagyott szigeten milyen nehéz társaságot találni. Nem értékelték kellően Mr. Jerroldot és leányát. Mr. Jerrold tehát felállt és utánuk ment.

— Szegény papa — gondolta a lánya, aki tudta, hogy apja milyen tartózkodó — nem is sejtettem, hogy ennyire unatkozik.

A kert végében utólérte őket.

— Ugy-e, gyönyörű? — kérdezte derülten Mr. Jerrold s újságjával a tenger felé intett.

— Csodaszép, — hagyta rá őszintén a fiatalember.

— Gyönyörű, — felelte az asszony is.

Pár perc alatt megbarátkoztak. Különösen a fiatalember, aki nagyon megtetszett Mr. Jerroldnak. — Egészen Billynek való — gondolta a szerkesztő úr.

Odahívta a leányát.

— Gvere Billy, hadd mutassalak be. A leányom, — fordult Catherinehez.

Azt remélte, hogy a rokonszenves új vendégek is megmondják nevüket.

Meg is mondták.

— Monckton a nevünk, — mondta a fiatalember nevetve és nagyon elpirult.

Hunyadi János. Zászlós István bronzszobra. Győr város tulajdona

— Miért pirult el és miért nevet? — gondolta Mr. Jerrold, aki nem tudta, hogy ez volt az első eset, amikor Christopher magát és Catherinet a közös Monckton néven mutatta be.

— A mi nevünk Jerrold — szólt Mr. Jerrold és biztosította Catherinet, hogy a szállót nagyon kellemesnek fogják találni.

Nagyon csalódottak voltak, amikor megtudták, hogy a kellemes idegenek nem maradnak a szállóban, hanem csak St. Lawrence-ból jöttek át, hogy valami ennivalót vegyenek.

Jerroldéknak leesett az álluk. Billy mosolygó arca elkomolyodott. Gyönyörű hófehér fogsora volt s a napbarnította arcban még fehérebben villogott a foga. A szeme is kékebbnek látszott s a haja úgy

Uj Idők 1926.

ragyogott a napfényben, mint a színarany. Egy hete nem volt a fején kalap. Erős, izmos leány volt, nem nagyon szép, de ahogy itt állt most födetlen fővel, s szép szőke haját a szél homlokába fújta, ahogy mindenkire rámosolygott, valahogyan tökéletes harmóniában állott ezzel a májusi reggellel.

Christopher tekintete kedvtelve siklott végig rajta, szőke hajától karcsú bokájáig.

— Milyen kár, — mondta a leány — kirándulhattunk volna, gyakran, együtt.

Olyan őszinte sajnálkozás csengett a hangjából, hogy mindnyájan nevettek rajta.

Az ennivalót közben becsomagolták és odahozták Christopheréknek. Jerroldék élénken beszélgetve kikisérték őket a kapuig, sőt az országúton is velük mentek. Egy hete nem beszéltek senkivel és nem tudtak tőlük elszakadni. Mr. Jerrold mindent elmondott a kellemes idegen hölgynek és mindent olyan részletesen, hogy ő maga is csodálkozott rajta. A leánya elől ment a fiatalemberrel. Kitünően illettek egymáshoz. Billy éppen olyan részletesen, mint az apja, elmondta társának, hogy milyen rettenetesen unta magát ezalatt a hét alatt és milyen nagyon örül, hogy végre talált valakit, aki korban illik hozzá.

— Nézze csak a fiatalokat — mondta Mr. Jerrold mosolyogva.

A két födetlen ifjú fej előttük minduntalan egymás felé fordult. Szüntelenül nevetett és beszélt mind a kettő.

Catherine nézte őket, de nem szólt semmit.

Mr. Jerrold azon gondolkozott, vajjon kije lehet ez az asszony Mr. Moncktonnak, hogy őt is Moncktonnak hívják. A kérdést azzal döntötte el, hogy vagy az apja második felesége, vagy pedig nagynénje. Bizonyára nincs köztük vérrokonság. Egy csöppet sem hasonlítanak egymáshoz.

— Mondja: van valami szebb a világon, — kérdezte Mr. Jerrold és szeretettel nézett az előttük haladó párra, — mint egy egészséges angol fiú, meg egy angol leány?

Az asszony mormogott valamit. Valami olyasfélét, hogyha ennyire sietnek, nemsokára elveszítik őket szemük elől.

— Az ám, — mondta Mr. Jerrold és utánuk kiáltott.

— Gyerekek, ne siessetek annyira. Nem győzünk lépést tartani veletek.

De a szél szembe fújt és másfelé vitte a hangját.

— Én nem bánom, ha el is mennek, — mondta Mr. Jerrold — hagyjuk őket. Mi ketten majd leülünk beszélgetni.

— De a csomag Christophernél van, — mondta az asszony.

— Úgy. Christophernek hivják? Szép név. Helyes fiú. Hát csak egye meg Christopher és adjon belőle Billynek is. Valahol, az első hét kilométer után. Nagyságos asszonyom pedig engedje meg, hogy meghivjam lunchre a szállóba.

— Nagyon kedves. De Christopher ...

— Látja, hogy se lát, se hall — mondta Mr. Jerrold. — Azt hiszem, észre sem vették, hogy nem megyünk utánuk. Ha két fiatalember összekerül ... Igazán nagyon boldog volnék, ha megengedné, hogy mulattassam. A kertben kényelmes fekvőszékekben megvárhatnók, amig visszajönnek.

Mr. Jerrold megállt. Kérően nézett Catherinera. Egy hete nem beszélt senkivel a leányán kívül és nagyon vágyott rá, hogy valakit mulattasson. Azok ketten már eltüntek a szemük elől. Mr. Jerrold, aki már néhány éve özvegy volt, nagyon romantikusnak találta a helyzetet. Az asszony bájos kis teremtés és úgylátszik, szüksége van valakire, aki gondját viselje. Mr. Jerrold borzasztóan szerette volna, ha elfogadja a meghivását.

— De ... — kezdte az asszony.

— Semmi de, — jelentette ki Mr. Jerrold — az öccse ... mert úgy-e, az öccse Christopher, nem fogja észrevenni ...

— Christopher a férjem, — mondta az asszony és lángbaborult az arca.

Ejha! Micsoda meglepetés. Mr. Jerrold igazán nagyon meg volt lepve. Nem mintha nem tudta volna elképzelni, hogy bárkinek kellemes felesége tud lenni ez az asszony, de a fiatalember túlságosan fiatalnak látszott ahhoz, hogy házas legyen. S ha már házas volt, akkor jobban illett hozzá egy fiatal leány. Például Billy.

Mr. Jerrold nem tudta, mit mondjon.

— Akkor hát ... — kezdte.

Sejtelme sem volt róla, hogy mit kellene mondania. Ott állt az út közepén és monokliján keresztül — mert monoklit viselt — tanácstalanul nézett le a kicsi asszonyra. És Catherine visszanézett rá, amig a pirulás lassanként eltünt arcából.

III.

Az *öccse*. Tehát elfogulatlan idegenek az öccsének nézték Christophert.

Catherine úgy érezte, hogy megállott a szíve verése.

És hogy csodálkozott! Milyen megalázó volt a meglepetése. Amikor ő azt mondta, hogy Christopher az ő ura. És ő milyen nagyon szégyelte magát.

Hát olyan nagyon meglátszott rajtuk a korkülönbség?

Londonban még nem volt ilyen feltünő. Londonban a házasságuk előtt sokszor megálltak karonfogva a tükör előtt és nevettek azon, hogy senki, de senki nem gondolná, hogy nem egykorúak. Hiszen a soffőrök és a villamoskalauzok kisasszonynak szólították. Egyszer meg éppen *kisasszonykának* szólította az egyik:

— Vigyázzon kisasszonyka, — mondta és megfogta a karját. — Ne ugorjon le, amíg meg nem áll a kocsi, mert kitöri a nyakát és akkor meggyülik a bajunk ezzel a fiatalemberrel.

Igaz, hogy az az ember egy kicsit be volt csípve.

Mostanában talán azért látszott öregebbnek, mert mindig fáradt volt. Ma is fáradt volt, tegnap is fáradt volt. Nagyon, nagyon fáradt.

Mereven nézett Mr. Jerroldra, míg a pirosság lassan elhalt arcából. Arra gondolt, hogy milyen rettenetes lesz, ha mindig, valahányszor fáradt, Christopher nénjének fogják nézni. Milyen megalázás. És előbb vagy utóbb Christopher is észre fogja venni. Vagy, ha ő maga nem is veszi észre, hallani fogja idegenektől. Mint ahogy most ő is ettől az idegentől hallota.

— Üljünk le, — indítványozta Mr. Jerrold. — Várjuk meg, amíg visszajönnek. **Folytatjuk**

Herczeg Ferenc Összes Műveinek első tíz kötetből álló sorozata már megjelent. Megrendelheti az „Uj Idők" könyvosztályában.

Zászlós István

szül. Győrött 1895 aug. 20

Rk. Reál. getts

1920/21. II. elsőévés minőszt

nőv. Radnai Béla.

Lelet, sümegi VI. 125.

Zászló István

U. 4031.

Ásatás, ~~kohárszentlőrinczi VI. 161~~

Zászlós István

fiatal szobrász Győrött.
Neverebb művei: Szent Imre,
Hunyadi.
Egy Horthy bor c. gipsz
szobra a Képrőművi-
szek Vidéki Szövetsége
1928. évi kárlatán.

Délszlav himzés X. 160

Zászlós István, szobrász, szül. Győr
1895 aug. 20. A bpesti képzőm. főiskolán
tanult, azután Olaszországban, Bécsben és Münchenben volt tanul-
mányuton.

Zászlós István

Mücsarnok szobrász Bjert
1924. tav. kiáll. 193
1926. angol-magy. kiáll. 482

Ercsii. lelet VI. 14.

Zászlós István

Geboren am 20. August 1895 zu Győr, absolvierte er den dreijährigen Bildhauer- und den vierjährigen Zeichenlehrer-Kurs an der Hochschule für Bildende Künste in Budapest. Seine Meister waren Ede Telcs, Lajos Berán, Alajos Strobl, Béla Radnai, Jenő Bory und Ferenc Sidló, hierauf war Z. kurze Zeit als Mittelschulprofessor tätig. Studienreisen führten ihn nach Italien, Wien und München. Z. ist Klein- und Monumentalplastiker und fühlt sich besonders zu letzterer hingezogen. Mit der Medailleurkunst befasste sich Z. nur ganz ~~ausnahm~~ ausnahmsweise.

2 nüvel fels.

Hu Prmagyérem 485 l.

T. 1931.

szegélyü kalapot és magas de-
a fejéket bodrozatból és szalag-
és sima szoknyát, harmadika pe-
kkal és magas derekú ruhát vi-
n fák látszanak. Felirata:

P.

Pest 1865.
árosilapokhoz 1865.
táv.

.

Zászló János

1920/21 II – 1926/27

Ferképzomfoisk vk

149. l.

1899. évi

1 – 361 ig

Zarlós István

szobrai

József kir. herceg
új, győri szobra a győ-
ri tüzoltóságudvaran

Tanti műve
repr.

Győri Szemle
1932. 261–261 l.
(s. e.: A győri
tüzoltó-ünnep,
képpel.)

Lots n° Number

Pays Country

Remarques Remarks

Limites en Francs Suisses excl. 10% Highest Price in Swiss Francs excl. 10%

Zászlós István

szobrász

U. 4031

Az Orsz. Magy. Kat. Főiskolai Diákszövetség ajándéka a pápának. Szent István és Szent Imre szobraival díszített magyar cimeres emléktábla

Fenti minsl.

Repr.

Magyarság képes mell. 1925. szept. 10

XVème Vente aux encheres 17—21 mars 1930

E. Luder-Edelmann & Co., Zurich (Suisse)

Télégramme: Philatelie Zurich
Téléphone: Selnau 80.81

Banque à Zurich:
Union de Banques Suisses

MM. E. LUDER-EDELMANN & CO. exécuteront les ordres qui leur seront adressés *sans aucune commission*, au mieux des intérêts de l'acheteur; celui-ci devra cependant indiquer la limite qu'il est disposé à payer.

En cas de non-exécution des ordres qui leur sont confiés et ce pour une raison quelconque MM. E. LUDER-EDELMANN & CO. déclinent toute responsabilité.

All orders carried out without special remuneration.
An addition of 10% will be charged.

Ordre d'achat • Blank for Bids

J'autorise MM. E. LUDER-EDELMANN & CO. à acheter pour mon compte les lots suivants

I authorise Messrs. E. LUDER-EDELMANN & CO. to buy for me and my account the undernamed lots on conditions known to me at the prices mentioned below. I annex the highest price I will pay for each lot, it being understood that they will buy for me as much below such limits as possible:

Signature et adresse complète: .....

Adress (Street) No.:

.....

Zászlós István

szobrász, festő, Bpest

KMTÁRS művcsoptok
1931. fob-márc. kiáll.

IV, 28.

1932/33. téli tárl. 572

Uj Idők

Szépirodalmi, művészeti, képes hetilap és kritikai szemle

Előfizetési ára
Negyedévre . . 12.— pengő
Egy hónapra . . 4.20 pengő
Egyes szám ára 1.— pengő

Szerkeszti Herczeg Ferenc

Az Uj Idők képeinek, valamint bármely szövegrészének még kivonatos utánnyomása is tilos

XLIX. évfolyam | 1943 október 23 | 43. szám

A titok

— Elbeszélés —

Írta: **Makkai Sándor**

Csodálatos, felejthetetlen nyári délután volt, mikor megtudtam a titkot, amit, azt hiszem, ma is csak kevesen ismernek.

Egész háznépünk felkerekedett, hogy meglátogassunk egy közeli falucskában lakó ismerős családot. Városunkkal, Nagyenyeddel szemben átkocsiztunk a Maros csombordi hídján s addig csavarogtunk a dombok között, amíg oda nem értünk a mély katlanban lapuló faluhoz. A vendéglátó szép tornácos kuria kerek dombról uralkodott felette, öreg diófák árnyékában, nagy gyümölcsös és szőlőskert közepén.

Ma már csak arra emlékszem, hogy sokan gyűltek benne össze, talán a házigazda névnapja, vagy ilyesmi lehetett. A felnőttek iddogáltak, beszélgettek, az ifjúság s a gyermekek játszottak, énekeltek, táncoltak.

Alkonyatkor a társaság egy része felsétált a szőlőhegyre. Én is velük tartottam. Aztán, fenn a tetőn szétszóródtak, kisebb csoportokban vagy párosával mendegéltek erre-arra. Hogyan kerültem én egy komoly, lassanlépkedő öregúr mellé, ki volt s miért elegyedett éppen velem szóba, nem tudom. Lehet, olyan öreg volt már, hogy senkije se élt s a társaság tagjai is elhúzódtak tőle, gyorsabb s vídámabb pajtást találva. Arca, alakja féligmeddig a mese ködébe vész, bizonyára azért, mert nem őmaga volt a fontos, hanem az, amit megmutatott nekem. A titok.

Megfogta a kezemet s magával húzott az egyik kopár dombtetőre. Látszatra semmivel sem volt ez különb, se magasabb, mint a köröskörül csoportosuló sok-sok emelkedés. Én bizonyára sohase tudtam volna kiválasztani többé a tömkelegből. De az öregúr biztos léptekkel, tétovázás nélkül haladt fel a tetőre, mint aki jól tudja, hová és miért igyekszik.

— Itt a közepe, fiacskám! — hunyorított reám felvillanó szemmel.

— Minek a közepe? — kérdeztem értetlenül.

— Erdélynek! — mondta komoly, zendülő szóval. — Kevesen tudják, de te tudd meg most: ez a tető itt, titokzatos, különleges helye miatt éppen az a pont, ahonnan az erdélyi világot minden irányban a legnagyobb messzeségig egyszerre át lehet pillantani.

Akárhonnan vette is, de máig úgy érzem: igaza volt. Mert később sok magas csúcsról, hágóról, gerincről letekintve merülhettem el Erdély tájainak szépségében, de mindenikről csak egy-egy részletet láthattam: a Meszesről Szilágyságot és a Kalotaszeget, a borgói hágóról a Nagyszamos völgyét, a Tolvajosról Gyergyó fensíkját, a Csomádtetőről a háromszéki Szépmezőt, a Retyezátról a hátszegi rónát, az Érchegyekről a Marosvölgy tájait.

Azt a valamit, ami egy, kerek és egész: magát Erdélyt, akkor, innen, erről a jelentéktelen dombtetőről láttam meg.

Több volt ez számomra, mint puszta fizikai látás. Élmény volt. A gyermekkor soha többé el nem feledhető s el nem halványuló látomása. Értelemmel még fel nem fogható átérzése egy földdarab teremtett egységének, részei titokzatos összetartozásának. Megsejtése a mélységes, örök és változhatatlan törvénynek, mely hegyeket, folyókat, erdőket, mezőket, felhőket és csillagokat arra kényszerít, hogy egymásra nézve, együttesen alkossanak külön világot, sajátságos emberi élet, lélek, örömök és fájdalmak otthonául.

Azelőtt még nagyon keveset láttam ebből a világból s még kevesebbet tudtam róla, hiszen úgy volt, hogy csak a közeledő ősszel kezdem meg iskolábajárásomat, a Bethlen-Kollégium gyakorló elemijében. Nem csoda hát, ha első pillantásra az egészet kicsinek és közelinek láttam. Kék hegyek ülték körül s felettük az alkonyodó nyári ég selyemsátora tündöklött, beborítva és lezárva az egész képet, mintha ezen a nagy búrán kívül nem is létezne semmi. Üres is volt még számomra: természet, történelem és lélek ismeretlenül egybeolvadva szunnyadt a csendben.

De az öregúr egyszercsak beszélni kezdett s mutogatni... Csoda történt... Mintha a hangja hozzá ütődött volna s az ujja megérintené: a nyugati látóhatárt záró hegyvonal végén felmagasodott egy busafejű szikla, a Székelykő. Aztán, ahogy nevükön szólította őket, sorra szökkentek az égnek a tompa háromszögalakú Pilis, a tarajoshátú, szörnyeteg Csáklya s messze lenn, az ég alján, mint feltartott óriási késhegy, villant meg a Kecskekő szikrázó éle.

Talán varázsszót ejtett az öreg, mert szemben velünk egyszerre elmélyüit s messzi távlatot kapott a kép. A kopasz szirtek alatt rengeteg erdők fekete-zöld hulláma csapott keresztül. Még mélyebben kiszínesedtek a megmunkált dombok tarka szalagjai, közöttük itt-ott fehéren villantak fel a falucskák tornyai s végre láttam Enyedet, az Őrhegy lábánál, a széles, aranysárga völgy szélén, időtől feketült tornya körül, ami innen csak pálcikának tetszett. Két domb nyílása közt, messze-messze valahol, csillogó kígyó villámlott tova: a Maros.

Ahogy a magyarázó szavakat hallottam, a kicsi és üres világ megnőtt s zsongani kezdett az élet ezerféle zajától, köröskörül.

Délkeleten, alig válva el az égtől s csak az öreg intésének engedelmeskedve, felütötték fejüket a szebeni havasok fehér taréjai, észak felől a besztercei, borgói

csúcsok ágaskodtak s északnyugaton inkább csak sejtelemben, a gyalui havas árnya lebbent el.

— Arra van Kolozsvár, — mutatta az öregúr. — Sokkal nagyobb város, mint Enyed, hatakkoránál is több. Erdély fővárosa. Onnan nyílik a Kisszamos völgye, Dés felé, ahol a Nagyszamossal egyesül. Az onnan jő, a besztercei havasok felől, aztán egyesülten folynak északnak, a Szilágyságon át, amíg sok-sok hegyen túl kiérnek az Alföldre, ahol a Tisza kanyarog.

— Fordulj csak erre, fiacskám!... Keletnek, ahonnan a Maros érkezik. Arra Vásárhely fekszik, a székely főváros. Ott is van Kollégium, ha kisebb is az enyedinél.

— Hogy messze van-e az a hegy ott fenn?... Biza sok-sok napon át mászhatnál, amíg alája érnél, dombra fel, dombról le, a Mezőségen át s nem találnál fát, vizet, csak egy-egy szűk hupában, amelynek fenekén holmi falucskák lapulnak...

— Hogy ott, délkeletnek, a dombok mögött, él-e ember?... De él ám! — Ha arra mennél, egyszercsak Székelyországban találnád magad... A székelyek?.. Isten ostorának, Attila királynak, meg az ő fiának, Csabának népe. Vitéz és okos nemzet, édes testvére a magyarnak s a legjobb magyar is.

— Hát a szászokról hallottál-e már? Persze, Enyeden is van néhány, régen több volt. Ott, a szebeni havasok iránt laknak, szép kővárosokban, tiszta falvakban... Na, de a románokat annál inkább ismered. Az enyedi piacon is láthattál eleget. Itt is, köröskörül, ők élnek többen...

— De mi magyarok vagyunk, — szóltam közbe. — Hát a mi vidékünk merre van?

— Mi magyarok vagyunk, igen! — bólintott s kezével nagy kört írt le. Úgy tetszett, széttárt ujjai végigsimogatják az összes csúcsokat, köröskörül. — Nekünk nincs egy külön vidékünk, érted?... Mi mindenütt itthon vagyunk Erdélyben... Mi, erdélyi magyarok, akárhol legyünk is, úgy vagyunk, mint mi ketten, most, itt, ezen a tetőn: mindig a közepén, ahonnan mindent látni lehet és figyelni és őrizni és kormányozni... Csak az, aki a közepén van és fenn, a tetőn, tud minden bajt messziről meglátni, minden dolgot elintézni, mindenkin segíteni, mindenki közt békét teremteni. Ez a mi dolgunk Erdélyben, fiacskám, ezer év óta ez s örökké ez marad... Soha el ne felejtsd!...

Leszálltunk a dombról, az este árnyai közt, melyek elfedték Erdélyt. De én magammal vittem a lelkemben, úgy, ahogy titokzatos öreg barátom feltárta előttem. Az egész Erdélyt, ebben az egyetlen gyermeki látomásban. És ez a látomás mindig velem maradt, sőt velem együtt növekedett. Előbb a képzelet színezte tovább, aztán a tanulás mélyítette el és gazdagította s végre a személyes megismerkedés tette véremmé és életemmé, életem értelmévé és igazságává.

Ha ma a térképre tekintek, tudom, mennyi változata, tája, titka van, ami miatt nagyon sokan sohase látják meg őt magát, sőt tagadják, hogy létezne, mint egész. De én nagyon jól tudom, hogy létezik. Minden földrajzi, történeti, természeti, népi és nyelvi változata, ellentéte, ellentmondása se tudja megakadályozni, hogy lelkének illatát meg ne érezzem a legkisebb falevelén vagy virágán, akármelyik sarkából fújta is hozzám a szél. S ha az emberi lélek szava nem is egyféle, olyan visszhangot kap az erdélyi hegyektől, ami összehangolja, amíg a lelkemig verődik. Azért tudom ezt, mert az a gyermeki látomás egybefoglalja lelkemben mindazt, amiből Erdélyt a Teremtő megalkotta. És ha azt a gyermeki dombtetőt, a látás tetőjét nem is tudnám többé megtalálni, ma már tudom, hogy föl lehet rá jutni lélekben is, akármikor. Jelkép ez a tető. Jelképe Erdély titkának. Fel lehet jutni a tetőre, a középre, lehet látni, figyelni, bajokat eligazítani, sebeket meggyógyítani, békességet, igazságot teremteni. Aki hittel vallja, hogy ez a dolga, azé a jövő.

Assisi Szent Ferenc. Zászlós István szobormüve

Assisi szent Ferenc naphimnusza

Fenséges, mindenható, jó Urunk;
Tiéd dícséret, dicsőség és tisztelő magunk,
Minden áldásunk
Téged illet csupán s
Méltók vagyunk-e arra emberek, hogy néven szólítunk?
Dícsértessék az Úr minden teremtményivel,
Mely Tőle létet kap,
De kiváltképpen, mert ránk ragyog: jó testvérünk: a Nap.
Ő az, gyujt világot ragyogva mindenen,
És jó Ő és süt ránk és áll fent nagy fényesen:
Belé, ó, jó Uram, Tőled szállt értelem.
Dícsérve légy Urunk, mert Te adtál Holdat s
Csillagot; kezed formálta égen szép, fényes ablakok.
Dícsértessél Uram a Szél-testvéremért,
Jó és rossz időért, az ég felhőiért,
Mert Te adsz erőt nekik s így mind dícsér jóságodért.
Dícsér Urunk az is, ki Víz-hugunkat issza,
Oly hasznos Ő nekünk, alázatos, jó,
Tiszta.
Dícsértessél Urunk, mert jó Bátyánk a Tűz:
Világot ád az éjszakán, sötétet távolűz,
Erőt, hatalmat s szépet bájával
Egybefűz.
Dícsérve légy Urunk, hogy adtad nékünk Föld-anyánkat is,
Ki eltart minket mindig s ránk gondot visel ma itt,
Nyujtja gyümölcsét, jó füvét s színes virágait.
Főképpen áldassál Uram azokban, kiknek jó szíve
Szerelmedért bocsánatot oly készen nyujt kapott
Sérelmekért. Nem nyitják ajkukat panaszra gond-bajért,
Boldogok, kiket a bajban véd béke-vért,
Nekik majd egy napon Te nyujtod át a bért!
Áldassál jó Uram hugunkban, a Testi-Halálban,
Kit nem kerülhet senki el: rendelve van...
Kik halálos bűnben halnak: jaj azoknak!
Boldogok, kik a Te szent akaratodban halnak:
A Második-halál kürtjei nékik nem harsannak.
Dicsőítsétek az Urat s adjatok Néki hálát,
Szolgáljátok Őt, nyujtván a szív alázatát...

TIMKO IMRE

Uj Idők 1943. 43-k

Zászlós István

Nobrány

lásd

Győri kiáll. 1919-1929

3, 6. l.

10. l. 24. l. 39. l.

Zászlós István

Nobrán

l.

Görikiáll. 1919–1929

47. l.

szélére Krausz Simon, én már ébren voltam és ismét hangot adott annak a töprenkedésének, vajjon helyénvaló-e A Pénzvilág példányait kibocsátani a közönség közé, hiszen azokból az derül ki, hogy egyáltalában lehetséges volt őt a kommunista rezsim támogatásával megvádolni, holott hát én tudom legjobban, hogy ennek a hitvány és nyomorult vádnak egyetlen porcikája sem igaz. Tény: nekem közvetlen tudomásom van erről, hiszen a kommün alatt Bécsben müködő ellenforradalmi társaság állandó összeköttetésben állott Krausz Simonnal, tőle kaptuk a legértékesebb információkat, ő adta fel a legfogósabb feladatokat, miként lehetne a magánosok és az állam vagyonértékeit kimenteni a kommunisták rabló karmaiból. De rajtam kivül is voltak még sokan, százan és ezren, akik tudták, hogy Krausz Simon személyéhez a gyanu árnyéka sem férhet, ellenkezőleg ő volt az, aki rengeteg érték megmentésével óriási szolgálatot tett hazájának és sok ember életének megmentésével nemes áldozatokat hozott az emberiség oltárán.

Zászlós István

győri szobrász

József kir herceg új, győri szobra a tűzőrség udvarán

Fenti műve

Győri Szemle

1932., 260. l. – 261. l.

(s. e.: A győri tűzoltó-ünnep, képpel.)

Leleplezter 1932-ben

kolostorában. [illegible]

[26] KURTH, BETTY: Fragmente aus einem gotischen Schriftmusterbuch in der Universitätsbibliothek zu Würzburg. Jahrbuch des Kunsthist. Inst. der K. K. Zentralkomission für Denkmalpflege Neue Folge IX. 1915. 176—179. l. 138—141. kép.

ferences munkák között mutatkozó hasonlóság a közös forrás, a francia iskoláztatás eredménye. De ugyanígy elképzelhető az is, hogy a XIV. században, a kolostorok művészetének e jellegzetes franciás díszítőmodorán belül az egyes szerzetesek kölcsönösen hatottak egymásra. Ez esetben könnyen megtörténhetett az, hogy a pozsonyi missalékat a XIV. század első felében nem ciszterciták, *hanem ferences szerzetesek díszítették, avagy talán a ciszterci-ta apácák székhelyét elfoglaló klarisszák.* (Augusztinusokra nem gondolhatunk; a XIV. század első felében Pozsonyban élő ágostonrendi szerzeteseknek sehol semmi nyomát nem találtuk.)

Bizonyos, hogy a XIV. századi magyar kolostori termékeknek még nem egy, egyszerűbb díszítésű példánya lappanghat hazai könyvtárakban. Ezek ismerete, amint a külföldi szerzetesrendek művészetének részletesebb feldolgozása visz majd közelebb az egyes hazai kolostorok miniatúrafestészetének kielégítő meg-

Zászlós István: „Assisi Szent Ferenc"
(A Műcsarnok téli tárlatáról.)

* * *

elhiszed)
ni?

zni?
egészséget . . .

* * *

alatt.
ddal.
hulló vakolattal.

ablakot, vakolatot!

* * *

nem vagy elég ravasz.
kos és előrelátó, ha mindannak az ellen-
nik.
e legnagyobb bajod most az, hogy már
nagy kaliberű emberek, mint amilyenek

led.
k.

Folkmann Ferenc.

Zászlós István

Nobrass

Irod

Pannonhalmi Szemle

1937. 384–385. l.

(A Szt. István-emlékkápolna oltárának felszentelése.)

A Pannonhalmán levő emlékkápolna hat oltárát fenti terverte, az fordits

Oltárok domborművei
a magyar vencések tör-
ténetének egyes jelene-
tei ábrázolják.
Erután következik a
domborművek leírása

Budapest, ...

agtársunk!

lletménykötettel kíván
hogy tervbevett saját,
grafika történetének el-
t fog igénybevenni, kény-
. Társaság szinvonalához
hogy Tagjaink jogos igé-
énk során választásunk

Zászlós István

— **A bencésrend szentévi emlékműve.** A pannonhalmi főmonostor régi védőművét, az ugynevezett Gyilok-folyosót, a jubileumi Szent István-év alkalmával a Szent Benedek-rend kápolnává alakitja át és abban hat oltárt állit. Az elmult héten elkészült mind a hat oltárnak márványtalapzata. Most már csupán az oltárok domborműves diszitése és felszerelése van hátra. Ezek a domborművek részben elkészültek, részben pedig most dolgozik rajtuk *Zászlós István* szobrászművész. Magát a kápolnát Szent Mór egykori pannonhalmi apát, majd pécsi püspök tiszteletére fogja felszentelni dr. *Serédi Jusztinián* hercegprimás, mihelyt a munkálatokat teljesen befejezték.

1937. julius 28., szerda.

Pesti Hirlap

Budapest 1937. szept. 30.

Nagyságos

Dr Szentiványi Gyula úrnak
az Országos Műemlék bizottság titkára

Budapest.

Van szerencsém felkérni, hogy az 1937.

…képről készült.

Az Orsz. Magy. Kat. Főiskolai Diákszövetség ajándéka a pápának. (Zászlós István műve.)

…mdai részvénytársulat mélynyomása

Magyarság képes melk. 1925 szept. 10.

Zászlós István

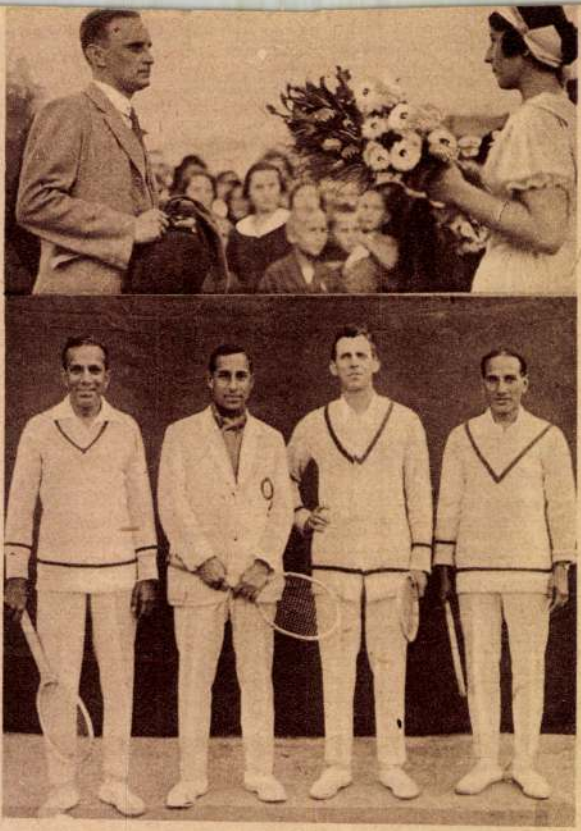

Az indiai Davis Cup csapat
Budapesten mérkőző tagjai

Az e

Uj Idők

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap

Előfizetési ára negyedévre 60.000 K | Szerkeszti Herczeg Ferenc | Egyes szám ára 5000 K

XXX. évfolyam | 1924 április 27 | 18. szám

Az ő fia

— Regény — 4. folytatás

Irta: **Surányi Miklós**

VII.

A báróné komornája lengyel asszony volt, Varsóból való. Katonatiszti árva, aki huszonötéves korában került a hatéves kis Lubinszky Berta mellé. Azóta kiszáradt, megfonnyadt és megkeseredett ő is, akárcsak a vén lengyel, aki nyugodtan bizta rá egyetlen kincsét és bálványát. Tulajdonképpen Lomov Zsófiának hivták; de mivel ez a név az öngyilkos Wosinszka Zsófiára emlékeztetett, Lubinszky Olgára keresztelte. Dajkája, nevelője és tanítónője volt eleinte Bertának, aki úgy ragaszkodott hozzá, mint az édesanyjához. A gyermekek, ha nincs, teremtenek maguknak anyát, vagy apát is, valóságos szülői szeretetre nevelik az idegeneket; Olga idővel a legjobb anya lett, gőgös és féltékeny anya, akiben a cseléd alázatossága a kölykét védő nőstény dühös önfeláldozásává alakult át. Ő is mértéktelenül szerette Olgát, a magáénak tartotta és jogokat követelt fölötte: az áldozatkészség és odaadás jogait, de még az apával szemben is. Az öreg Lubinszkyre féltékeny volt és ellenségének tekintette; vén zsarnoknak, önző és szivtelen apának, aki a saját temperamentuma, különc és ádáz szeretete szerint akarja boldogítani a gyermekét.

Az öreg lengyel örült ennek a nagy rajongásnak és mosolygott Olga féltékenységén.

Olga később komornája, társalkodónője, kísérője és gondviselője lett Bertának és nem mozdult mellőle akkor sem, amikor a báró feleségül vette. Ez megnyugtatta az apát, aki Olgán keresztül őrködött leánya boldogságán. Olga volt az összekötő kapocs, a drótnélkül való telefon, a titkos posta Budapest és Visó, a vén lengyel és a báróné között; Olga volt az apa kémje, nagykövete, meghatalmazott minisztere, másodnaponkint jelentéseket küldött védencéről az apának; ártatlan spionkodás volt ez Berta és a báró tudtán kivül; két öreg gyermeknek a gondviselés szerepét játszó szenvedélye. És mind a ketten gyülöltek mindenkit és az emberi szív minden határtalan szeretetét Bertára árasztották ki.

Olga szőke volt, hegyes orru, hegyes állu, kissé őszülő, fehérbőrü, kellemes arcu szláv asszony, félig német, félig orosz, nagy és koldusszegény család ivadéka, roppant nagyravágyó, finom és érzékeny álmodozó és költői. Eleinte szerelmes volt az öreg Lubinszkybe, akit szemében regényes hőssé emelt boldogtalan házasélete és anyagi bukása. Hamar belátta, hogy a lengyelben semmi sincs a romantikus hősből. A szerelme elpárolgott és helyébe nagy tisztelet és hódolat lépett.

— Ez aztán az ember! — szokta mondogatni, ahogy a visói gyárak, erdők, bányák körül való tevékenykedését, hatalmas munkaerejét, óriás energiáját és ragyogó szerencséjét nézte. És ő maga is gőgös lett és megvetette a szegénységet, a gyengeséget, az ügyefogyottságot; ő volt valamennyiök között a legnagyobb arisztokrata. Fiatal leánykorában sokat utazott egy orosz hercegnővel, akinek felolvasónője volt. Bertát is ő kísérgette leánykorában Svájcba a nevelőintézetbe, nyári és téli üdülőhelyekre, ahol mellette élt, mint egy rajongó és elszánt amazon. Ő kezelte Berta pénzét, fehérnemüit, ékszereit asszonykorában is. Még a nászútjára is elkísérte, s a Niluson a fehér jachton, Párisban, a hotelek halljában a cseléd és anya, a dajka és duenna éber szemeivel leste minden mozdulatát. A báró is nagyon szerette Olgát s örült, hogy utazásai alatt, amikor roppant üzleti tevékenysége el-elszólította felesége mellől, van, akire Berta gyermekes, kényes, gyakorlatiatlan kis személyét rábizhatja.

Most, hogy Berta özvegy lett, a lengyel asszony egész lelke felolvadt a gondviselés forró szenvedélyében. Nizzába vitte imádott kis védencét, az olajfák és szőlőlugasok, a rózsák és ibolyák paradicsomkertjébe. A tengerparton, a Quai Massenán bérelte ki egy pompás, kertes, márványos és ibolyás villa első emeletét. Fejedelmi fényüzés, az amerikai és angol milliomosok közelében, a Jardin publictól egy kőhajitásnyira — igazi nábobnak és kényeztetett asszonynak való hely, a sós tengerviz, a délinövények és rózsafák kábító párolgásában, csendes, finom aranyos kalitka, márvány és selyem, csipke és fényezett bútorok, szőnyegek és virágok ... autó, kocsi, benzinjacht ... az élet minden szépsége, bája, pompája, pazarlása ... mert valamit és valakit itt valakinek végképpen el kell felejteni ... Ez volt a titkos parancsa Lubinszky Taddeusnak és a parancsot Lomov Olga, a meghatalmazott miniszter a maga módja szerint a legtökéletesebben akarta teljesíteni.

Berta közönyösen és bágyadtan bámulta a tenger kék fodros reszkető selyemlepedőjét, a kertek virágait, a terraszok rózsabokrait, a milliomosok sivár és erőszakos fényüzéseit és a régi város szük utcáiban zsibongó élet egyszerü, ósdi báját. Apró, törékeny, vékonyka kis teste fáradt volt, nagy, szürke, csodálkozó szeme fénytelen és vörös karikás a sirástól és álmatlan éjszakáktól. Szőke haja, fehér bőre, átlátszó kis rózsaszínü fülei, tökéletes fehér apró fogainak vakító sora, keskeny, vértelen ajka tizennyolcéves leánykához tették hasonlatossá. A hangja is lágyan csengő, magas szoprán, a kezei kicsinyek és párnásak, csipője keskeny, a lábai vékonyak, akárcsak egy gyermeké. A Quai Massenán Olgát és a bárónőt észre sem vették. A villában a magyar hölgyet és társalkodónőjét valami egzotikus keleti vendégeknek nézték, roppant gazdagok, — ennyi volt, amit megjegyezni érdemesnek tartottak a török hercegnőről. Vendég nem járt a villába; de a posta minden nap hozott ujságot és leveleket. Berta is, Olga is külön levelezett Lubinszkyval.

Atlétikai vándordíj. Zászlós István szobormüve a Műcsarnokban

— Ez aztán az ember! — lelkendezett Olga, ahogy az erkélyen a vén lengyel leveleit végigolvasta. — Megcsinálja az Északkeleti Petroleum Trösztöt, felforgatja a Müller-ház egész konstrukcióját, milliókat hajszol föl az angol pénzpiacon, részvénytársaságokat alapít, kormányokkal és bankárokkal tárgyal, ad, vesz, cserél, épít, utazik és emellett ráér mindennap levelet írni a leányának és hetenkint kétszer a gazdaasszonyának. — Óriási munkaerő! Hetvenéves ember!

— Drága jó Apám!

— Csodálatos ember! Ni, ma azt irja: Olga ne kímélje a pénzt! A visói nábob özvegyének minden szabad, ami eszébe jut, amit a szeszélye, vagy az egészsége megkíván. Ő Magyarország leggazdagabb asszonya.

— Apa milyen tékozló lett! — mosolygott bágyadtan a báróné. — Mint egy parvenü.

— Bocsánat. Ő előbb volt gazdag, mint a Müllerek . . .

— Akkor is így szórta a pénzt?

— Ahogy én hallottam, igen.

— De ő maga igénytelen.

— De mindig volt egy drága szenvedélye . . .

— Micsoda?

— A leánya — nevetett Olga és megsimogatta a báróné fejét.

Olga lesütötte szemét és elpirult. Ő is kibontotta apja levelét és magában szorongó, ijedt szivvel olvasta az öreg úr sorait:

. . . kedves kis leányom, még három hét, huszhuszonegy nap és ott leszek nálad és meglátom, mennyi piros rózsa nyilt ki sápadt arcocskádon. Addig rendbe jövök az alapvető munkálatokkal. A kormány sok akadályt gördít a petroleumkutatások elé. A főispán halálos ellenségem. A pesti nagybankok irigylik a koncot. Most egyszerre mindenki részesedni akar. Jó, az állam jogát nem lehet elvitatni. Huszonöt százalék részesedés. Az angol csoport is ugyanennyit kap. A majoritás a tied. Tudod, mit jelent ez, Berta? Azt, hogy ráléptél az amerikai petroleumkirályok karrierjének ösvényére. Mert hogy a Visóvölgy méhében épp oly bőséges olajforrások vannak, mint a Kaukázusban, ez immár kétségtelen. Mérhetetlen vagyon, fantasztikus jövedelem, egész uj korszak, uj történelem itt a havasok között. És mindez a tied. És mindebből semmi sem lett volna, ha neked gyermeked születik, apátlan árva, tehetetlen kis zsákmánya a butaságnak és kapzsiságnak, a nehézkes bürokratizmusnak és a magyar élhetetlenségnek. Mi történt volna? A vagyont zár alá veszik. Nekem többé lábamat sem szabad betenni a Müller-ház gyáraiba, bányáiba és erdőterületeire. Engem mindenki gyűlöl. Árvaszékek, ügyvédek, hivatalnokok, gyárosok, gondnokok kezén elszáradt volna ez az egész virágzó, dús, pompás kultura. Huszonnégy év! Gondold el, huszonnégy év alatt hogy tönkrement volna itt minden, veled és a gyermekeddel együtt. Hát ezért szenvedtem, gyötrődtem, verekedtem és dühöngtem én annyit? Édes kis lányom, ne sirj az ő fia után . . .

Berta felugrott a székről és befutott a hálószobájába. Olga dermedten bámult utánna. Tudta, hogy most nem szabad Bertát követnie. De úgy érezte, hogy itt valami nagy, emésztő titok lappang apa és leánya körül és keserű, irigy, féltékeny harag szorította össze a szívét, hogy ebből a titokból őt kirekesztették.

VIII.

Berta nagyon megszerette Nizzát. De nem az új várost, a Casino Municipale környékét, a szinház és a Cercle international, a Massena tér és a Jardin public levegőjét, amelyet néhány évvel ezelőtt, amikor a báróval jártak itt, oly gyermeki áhitattal csodált és élvezett. Most nem is tévedt erre, még séta közben sem, hogy meg ne bámulják gyászoló szépségét és védtelen asszonyi árvaságát. Most a régi város szük és árnyas utcáin s a tengerparton húzódó öreg Boulevard du Midin kóborolt Olgával, aki csodálatos otthonossággal kalauzolta őt az olasz és francia szótól hangos sikátorok s a hal és hagyma, virág és kátrány szagától émelygős kikötő útvesztőin.

December eleje volt, de az idő a Kárpátok legszebb őszi napjaira emlékeztetett. Melegen sütött a nap, szél nem járta a Paillon torkolatát, az egész város künn élt az utcán és a tengerparton s Olga két hét alatt összebarátkozott a régi Nizza minden benszülöttjével. És a reggeli séták alatt nergő nyelvű kis olasz gyerekek özönlöttek a gazdag ladyk után s Olga névszerint mutogatta őket úrnőjének:

— Ez Paulette, a borbély kis huga . . . A nyáron skarlátban feküdt . . . Az ott Joseph, a virágkereskedő fia . . . Ott van a lelencház és a gyermekmenhely — mutatott egy nagy sárga épületre, amely a Place d'Armes rakodó fölött terülő széles terrasz gesztenyefái közül nézett le a Paillon szennyes habjaiba. — Sétáljunk a gyermekmenhely felé. Imádom a gyermekeket.

Berta megrázkódott.

Olga észrevette.

— Fázol?

Most, a természet e gyönyörű kis zugában, távol a visói nábob fejedelmi udvarától, megnitt kettesben, újra azzal a bizalmas tegeződéssel szlították egymást, mint egykor az öreg lengyel házában, a tanulóévek alatt.

— Melegem van, — felelt Berta és a szája széle reszketett.

— Lázad van?

— Semmi bajom nincs.

— Nem vagy kiváncsi a gyermekekre?

— Gyerünk. Nézzük meg őket.

Zászlós István

— **Elkészült a pannonhalmi Szent István emlék első oltára.** *Kelemen* Krizosztom pannonhalmi főapát, a közelgő Szent István év alkalmából elhatározta, hogy méltó emléket emel *Szent Mór bencés apátnak*, a későbbi pécsi püspöknek mult évi, valamint Szent István első magyar királynak jövő esztendei 900 éves jubileuma alkalmából. A főapát már korábban megbízást adott *Zászlós* István szobrászművésznek, a bencés rend budapesti reálgimnáziuma rajztanárának, hat oltárterv elkészítésére, amely oltárok reliefképei Szent István, Szent Imre és az árpádkori királyok, valamint a főapátság történetében szereplő szentek életéből való jeleneteket örökítik meg. Ezeket a reliefes oltárokat az úgynevezett Gyilokfolyosó 800 éves falaiba mélyítik. Zászlós szobrászművész eddig két oltár domborművét mintázta meg, ezek közül *az egyik kikerült az öntődéből s már meg is érkezett Győrbe.* Az első oltár-relief azt a jelenetet örökíti meg, amikor Szent Gellért Krisztus parancsaira oktatja Szent Imre herceget. A bronz reliefet csiszolt haraszti mészkőből faragott oltár fogja övezni s ebből az anyagból készül a többi öt oltár is. A hat oltárból álló emlékcsoport második reliefje, amely azt a jelenetet ábrázolja, amikor Szent Adalbert megáldja Pannonhalma alapkövét, rövidesen szintén elkészül, úgyhogy a két oltárt még ebben a hónapban felállíthatják. Őszre elkészül mind a hat oltár s október végén *Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprímás fogja felszentelni.

Az Est 1937. febr. 6.

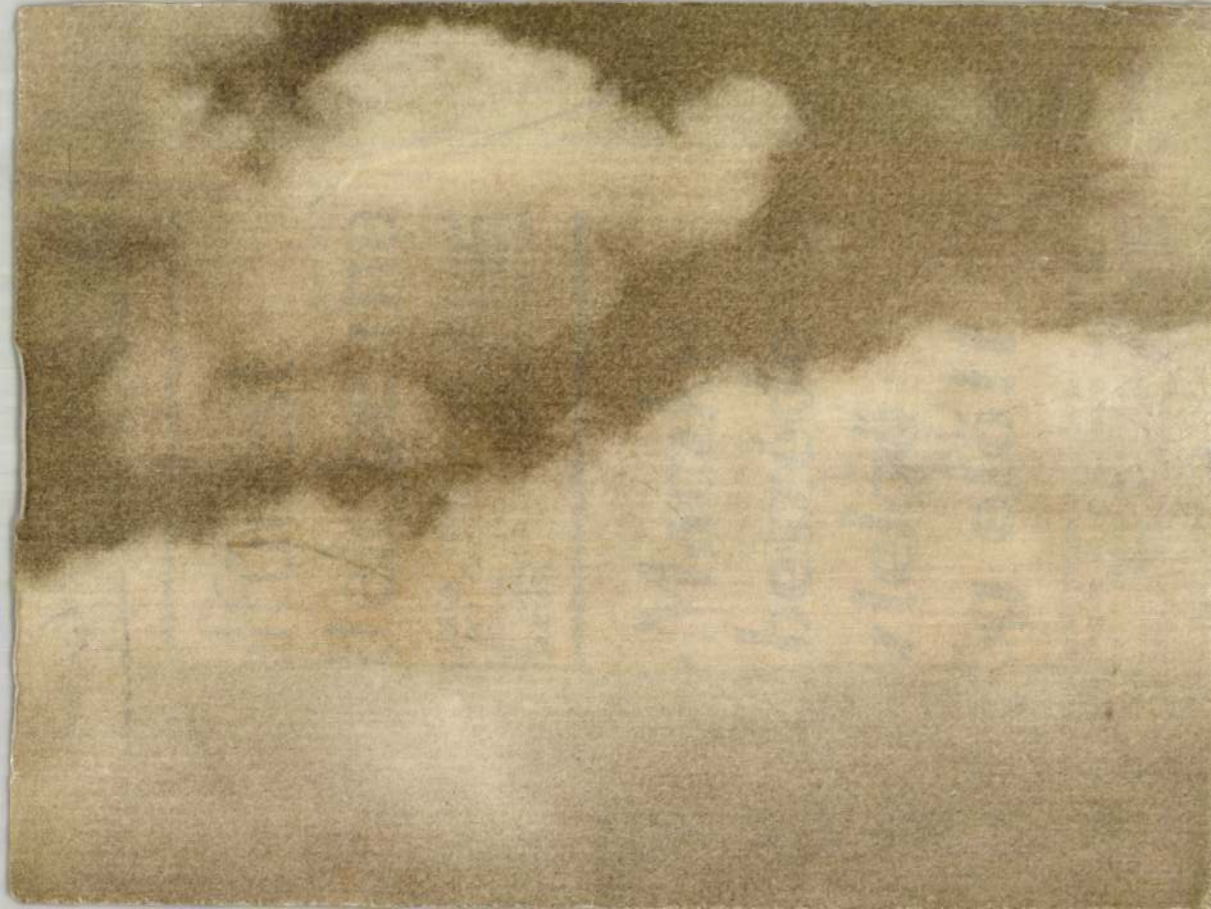

Zászlós István

Szent István és Szt Imre
relief az esztergomi bencés gim-
náziumban. Repr.
Új Idők 1931. 725. l.

Zászló István

nobrán -

Szefeltlex . 273. l.

274. l.

Böélchr. arch

n. o. 1141. l

Zászlós István

nobrán

lásd

E-G II 624 l

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) díszteremében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszteremében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**

címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Bujj ki a harisnyából

tőke, mert a mostani penészes elvonultságodban éppen olyan ostoba vagy, mint annak a koldúsasszonynak a tulajdonában, aki a vánkosa alatt szorongatott és közben rongyokba bugyolálva éhenhalt.

Bújj elő tőke, mert ha még ezentúl is ott bujkálsz a harisnyában — ott is maradhatsz.

Mert mire előkerülsz, vagy nagyon késő lesz, vagy: — muzeális tárgy leszel, mint a körtefa alatt elásott tallérok.

Hidd el tőke, nem jól van ez így.
Az a Vadúz sem megoldás.
Te tudod. Vagy érzed.
Neked tudnod kellene.
Tudnod kellene, mert te komfortos lakásodban, meleg könyvtárszobádban böngészheted az elásott kincsek sorsát.
Harakiri az a lex - Vadúz.
Nem hiszed? Nem?
Akkor miért van egyáltalában lex - Vadúz?
Akkor miért kell menekülni?
Egyáltalában: miért kell neked egyik szögletből a másikba futni?
És az a másik meddig jobb?
Kérlek szépen, kedves Tőke bátyám, súgok neked valamit:
nem tudsz te becsapni senkit. Csak gondolod.
Legkevésbbé tudod becsapni a te kérlelhetetlen ellenségedet:
a történelmet

* * *

Hidd ezt el Tőke.
(Ha nem hiszed, majd elhiszed)
Nem volna jobb előbujni?
Szobrot faragtatni?
Képeket festetni?
Színházba menni?
Könyvet venni?
Ujságokat olvasni?
Ruhákat varratni?
Uj butort csináltatni?
Régi házra emeletet húzni?
Oduba levegőt, ólakba egészséget . . .

* * *

Komfort . . .
Nekünk kináljátok.
Öles betűkkel a kapuk alatt.
Fürdőszobát rozoga káddal.
Svábbogaras konyhát, hulló vakolattal.
Komfort? . . .
Javítsátok a kádat, az ablakot, vakolatot!
Kibujni a harisnyából.

* * *

Mert:
hidd el Tőke, te azért nem vagy elég ravasz.

Akkor volnál ravasz, okos és előrelátó, ha mindannak az ellenkezője történnék, mint ami történik.

Azt hiszem, Tőke, a te legnagyobb bajod most az, hogy már korántsem kezelnek téged olyan nagy kaliberű emberek, mint amilyenek eddig kezeltek.

A régiek: operáltak veled.
A mostaniak: eldugnak.
Körtefa tövébe ásnak!
Igy pedig baj lesz!

Folkmann Ferenc.

Magyar iparművészet

Valójában a kilencvenes évek giccstömege elleni küzdelem indította meg azt a fejlődést, mely pár évtized leforgása alatt hatalmas és fokozatosan erősbödő iramban vezeti iparművészetünket a helyes út felé.

Amint a piktura is csak nehéz harcokon keresztül tudott a *vattafelhők, őszibarackok és mézeskalácsfigurák* poshadt tömegén átverekedni, hogy az egészséges életkeresés irányában mozoghasson, ugyanúgy — de sokkal nagyobb akadályokat ostromolva — kellett iparművészeinknek előretörniök.

A festők — festőkkel (akadémikusok) kritikusokkal, kevésszámú műgyűjtővel állottak szemben, akik lévén ugyan a hatalom birtokában, nehéz ellenfelek voltak, de szellemiekben kiszikkadt, végeredményben az elernyedt, talajvesztett kiöregedettség kopottlelkű lovagjai voltak; az iparművészeknek azonban százezrekkel, a legszélesebb tömegekkel kellett felvenniök a harcot. Az iparművészetnek, mint alkalmazott művészetnek, mely tömegigényeket elégít ki, nem kritikusokkal, gyűjtőkkel volt csak feladata megértetni magát, de a mindenkor legnehezebben felrázható, alig mozgatható laikus sokezerfejű hatalommal — a tömeggel.

Választottakkal pedig, még ha azok kényurak is, sokkal könnyebb megvívni, mint a hemzsegő sokasággal. Elvégre nem erődöket kellett bevenniök, de a tömeg minden egyes tagjának lakását, otthonát külön-külön.

Tény az, hogy eleivel külföldi példák, idegen hatások segítségére volt szükségük, de ebben is számolniok kellett az adottságokkal, mert a tömeg egyrészt hozzászokván az idegenben termelt cikkekhez, mást nem is fogadott el, másrészt iparunk teljes fejlettlensége mellett nem szolgálhatott megfelelő támaszul.

Ezek voltak okai annak, hogy iparművészeink a 900-as években a wienerwerkstätte irányában, szellemében voltak kényszerítve elindulni és nem állhattak az önként kínálkozó magyar népművészet életerős alapjára.

Életfeltételünk a tömegtermeléstől függött, mert szükségleti tárgyak díszítő — művelésével foglalkozva — a tömegizlést természetszerűen kiszolgálni akaró — idegeneredetű ipari és kereskedelmi érdekeknek kiszolgáltatva voltak.

Sok idő telt el, míg iparművészetünk az egyeseket luxustárgyakkal kielégítő úton odáig juthatott, hogy az ipar és kereskedelem frontját megközelíteni kezdhette.

A cél pedig ez volt, mert itt és ezeknél van a tömeghez való juthatás kulcsa.

Ipar és kereskedelem maga is nagy tömeg s jól tudjuk nemrégen még teljesen, sőt ma is sok vonatkozásban külföldi emlőkön táplálkozik s csak az ott bevált — legtöbbször már el is használt — *kipróbált* ideákat hajlandó elfogadni s a tömegnek továbbadni.

Nem áll meg tehát az a sokathangoztatott vád, hogy iparművészeinket azért nem foglalkoztatták gyáraink, mert csak kevesek számára alkalmas *luxustárgyakat* terveztek; ők idejében észrevették a tömegek kielégítését szolgáló célt, de egyszerűen nem volt a tömegek számára rendelésük.

Mint ahogyan az elmondottakban rejlik magyarázata annak, miért voltak kénytelenek első lépéseiket külföldi példára és ütemben tenni.

Iparművészeink pedig minden mellőzés ellenére is folytatták és vívják továbbra is nehéz harcukat.

Hogy ezen az úton maguk is — egymás között — eszmei és formakeresésükben nem állanak egységesen, az természetes. Itt is kialakult a hivatalosak nem annyira hivatást betöltő, mint inkább hivatalt uraló penészedési folyamata, mely ellen a haladást gátló, megmerevedéstől irtózó életerősek fegyverkeznek fiatalságuk eszmeiségében.

Erre az eszmei harcra pedig szükség van, mert csak úgy tudják a tömegeket meggyőzni, ha minden vonalon leszerelik a haladást megnehezítő, tehetségemésztő ballasztot.

Friss erők haladnak előre, erők — melyek bele mertek vágni a tömeglélek tanulmányozásába, melyek idejében felfigyeltek a magyar népművészetnek — mint ősforrásnak döntő voltára, melyek nagyon sok ponton belekapcsolódtak az ipar és kereskedelem érverésébe s melyek hivatva vannak iparművészeinket az őket megillető magaslatra juttatni.

Arra a magaslatra, ahonnan elhivatottan vezethetik milliós tömegek ízlését.

Hogy tudnak és akarnak, mutatja a kiállítások tömege, melyek már nem zártkörű bemutatók jegyében nyílnak és csukódnak, de a napi élet hatalmas — tömegek számára egyedül alkalmas — vásárkiállítások.

De minden ilynemű bemutatónál nagyobb jelentőségű lépés az, amikor iparművészeink az Árumintavásár legszélesebbkörű nyilvánossága elé tárják termelésük eredményét, amivel egyfelől meggyőzik gyárosainkat, kereskedőinket terveik és megoldásaik kiválóságáról, másfelől százezreket nevelnek választékos ízlésre.

Ennek okszerű következményeképen a közönség is követelni fogja, hogy amit az ipar, a kereskedelem útján áruban nyújt, kezdve a dísztárgytól a tízfilléres piaci bögréig, az formában, színben művészi és ízléses lesz.

Igy fogja iparművészetünk elérni célját, milliós tömegek szívébe írva a szépnek szeretetét.

Vajna Géza.

Zászlós István: „Assisi Szent Ferenc"
(A Műcsarnok téli tárlatáról.)

Művész-Élet 1933. II. 2 nam

Zászlós István

A Stúdió-tegja

A budapesti pedagógusok képző művészeti stúdiója 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
39.o.

Rozgonyi

Képes Pesti Hirlap 1932 LIV aug. 12. 2 o.

Zászlós István: Id. József főhg. szobra.

Fénykép.

Zászlós István

Hősi emlék Kisbarátfalun, gipsz

Miccarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

Zánlós István

Szerepelt a lúcsamok téli táladán.

PH. 1932. XI. 20.

MDK

Zászlós István szobrász
/sz.Győr, 1895. aug. 2o./

Zászlós István szobrász levele. Bp.193o.IX.17.

togását, az erdő csöndjét, a jázminok illatát: ezt a tündöklő anandalei tavaszt.

Még valami mulattatja: a kéményvédő rugóra járó, titokzatos szerkezete. Úgy látszik nagyapjától örökölte a különös, talányos holmik iránt való érdeklődést. Gyakran meg kell, hogy nyomjam mulattatására a gombot. Ilyenkor a faredőny felszalad s a fényes acéllápok alól feltárul a rejtek mélye. Most nem aranyat és bankót őrizünk benne, de — nagyapám kívánságára — whiskyt. A „száraz" Amerikában ez is kincs.

Csak karácsony este vesszük elő a whiskyt. Ilyenkor főtisztelendő Stoddard Pál a távollevőkre emeli poharát. Armstrong Oliviára, az *igazi* Oliviára, aki időközben férjhez ment, Batesre, aki helyettesem és akinek épp ezért ott kell maradnia középponti telepünkön, ha én néhány napra eltávozom és Larryra, aki Angliában képviseli vállalatunkat.

Nőül vette egy angol sörfőző fiának elvált, fiatal feleségét, akit leánynevén Pipnek hívtak. Apósa: az ír szabadság apostola amnesztiát eszközölt ki számára az angol belügyminiszternél s Larry azóta kibékült a világgrenddel. Utólérte őt a forradalmárok sorsa. Cégvezető lett. Vége

---

Ifjúság

— Comtesse Mathieu de Noailles —

S egy szép napon majd mégis elhagysz, ifjúságom,
S a szerelmet is elviszed, tudom.
Hiába majd a sírás, fájdalom,
Elmégy, s én többé nyomodat se látom.

Elborult szemmel, hangosan, zokogva
Hívlak majd, jajszavam tán rád talál.
S hogy elcsitítson: eljő a halál,
S megölt szivem hideg kezébe fogja.

Ó, szegény, szép, szomorú szerelem,
Mely mindenem volt, melyet úgy szerettem,
A nehéz utat, ahol annyit jártunk ketten,
Hogy bírom én, ha nem vagy már velem?

Tavasz lesz nélküled megint és verőfényes március-
[vasárnap,
Víg verkliszó, ujjongó nép az utcán,
S Izoldának, ha szerelmet vall Tristán,
Tudok-e még örülni a forró muzsikának?

Utazni nélküled az ismerős vidéken,
Hallgatni, hogy vonatok rohannak és megállnak,
De lehet-e örülni a dús, a messzi tájnak,
Mint ifjúságom boldog idejében?

Ott járni újra nélküled, hol annyit jártunk hajdan,
A parton, hol a tenger azurköveket áztat,
Hol egykoron talán Hero s Leander jártak
Szerelmesen, a szép görög tavaszban.

A régi bánat újra fáj majd, a mult életre kél,
Ha távol tőled rám borul a mámoros keleti éj.
[illegible] cédrusfák fölött a hold ragyog fehéren:
[illegible]e s Phédra kínját, bús szerelmüket érzem.

S ha szétárad heve a forró nyári földnek,
Még mindig távol tőled, lapozgatni a könyvet,
Hol a dicsőség fátylát a francia Kasszandra fogja
És Ronsardra borítja mosolyogva.

Ó, hogy mire az őszi szél elsodorja a lombot,
Hol Rousseau szerelmére a fák még emlékeznek,
Én öregen, mogorván ülök a kályha mellett
És egy-két ifjú lánynak tán rossz jövendőt mondok.

Ó, Ifjúság, hogy véled minden elszáll,
A szerelem, a könnyek és az álmok,
Milyen szomorú sors ez annak, látod,
Kinek a földön mindene te voltál!

Franciából fordította *Ruzitska Mária*

Szent István és szent Imre. Zászlós Imre szoborműve. Az ezüst-szoborművet a magyar kat. főiskolai hallgatók készítették XI. Pius pápa számára a római világkongresszusra

Uj Idők 1925. szept 27
39-41.

A bestia

— Regény — 13. folytatás

Irta: **Beczássy Judit**

TIZENHARMADIK FEJEZET

Mint mikor az ember rájön arra, hogy nem izlik már többé kedvenc étele, ráunt, úgy ébredt Olga is a tudatára, hogy elég volt már az urából. Hogy mikor és mi vette el tőle tulajdonképpen a kedvét, nem tudta maga sem. Egyszer csak ott tartott, hogy még a mozdulata is ingerelte, a hangja, szokásai, minden. Főleg a szokásai. Volt valami vérforraló abban az állandó, egyforma nyugalomban, ahogy belépett az ajtón és ahogy elhelyezte gyöngéd csókját felesége arcára, pontosan a megszokott helyre.

— Nem keresett senki? — kérdezte mindennap ugyanugy, ahogy még a rossz napokban megszokta, holott tudta, hogy biztosan többen jártak érte. És feleletet sem várva, ment is már a rendelőjébe, pontosan ugyanarra a szőnyegmintára lépve minden alkalommal és megnézte a följegyzési táblát. Kezébe vette a postát és áttette a kis asztalkára, a divány mellé, mert az olvasás ebédutáni foglalkozás volt. Ha Olga utána sem nézett, akkor is tudta, hogy már jön is vissza az ebédlőbe, leül az asztalhoz, gallérjába gyüri a szalvéta sarkát és kézben tartott kanállal várja a levest. Ebédközben a kórházról beszél, étvágyrontó operációk mesélésével szórakozik és ahogy lenyelte a falatot, már nyúl is a fogpiszkáló után és nyelvének kis elégedett csettintéseivel keresgéli össze az ételmaradékot fogai közül. Mikor ezzel is végzett, széles mozdulattal tolja el székét az asztaltól és szalvétáját tányérja mellé gyürve jelenti ki:

— Na, ez jól esett.

És jön a délutáni alvás, amihez le kell vetni a gallért és kézelőt és pontosan a megszokott helyre, az iróasztal sarkára tenni. És egy régi ujságot, aminek szintén meg van az állandó helye, a divány végére fektet, hogy el ne piszkolja cipőjével. Az olvasás csak annyi, hogy átfutja a leveleket, két sorig eljut az orvosi közlönyben — és horkol. Ez a horkolás talán a legrettenetesebb. Ütemre, húzva, felhorkanva. És beállít anya is a kötésével. Leül az ablakhoz és csattogtatja kötőtüit. Olga éppen olyan ellenségesen hallgatta ezt a zajt, mint a kihallatszó horkolást. Ez az ő életének kisérő zenéje.

Olga csak azért tudta elviselni ezt a gyilkos egyformaságot, mert már elvégezte magában, hogy menekül belőle. Néha, mikor Lajos valami megszokott mozdulatra készült, kis, gúnyos mosollyal megelőzte. Lajos udvariasságnak vette és megköszönte. Olgának erőt kellett vennie magán, hogy rá ne szóljon: hát vak vagy? nem látod, hogy forr bennem a türelmetlenség? nem látod, hogy kinevetlek? te gépember! — Csak úgy tudta visszafogni lázongását, ha magában beszélt hozzá. Néha sértő, türelmetlen szókat, máskor gúnyolva, csufondárosan: na, fogadjunk, hogy most a fogpiszkálóért fogsz nyulni, úgy, most felállni, mondd már: na, ez jól esett, úgy, most lépj a szőnyeg sarkára, most a kék kockára, le a gallérral, lehet horkolni.

Kissé hunyorított szemmel követte ilyenkor és olyan gyűlölködve tudta Olga ezeket végiggondolni, hogy összeszorított öklében a körme a husba mélyedt.

De Bánky mindebből semmit sem vett észre. Ő hazajött a kényelmes lakásba, itthon szép feleség várt rá, jó ebéd, le lehetett pihenni és aztán tovább a robot után. Meg volt elégedve. Ő már régóta beleélte magát abba a tudatba, hogy Olga az ő szépséges, drága kis felesége, szeszélyes és nem ütközött már meg apró kitörésein. Rossz napja van — konstatálta ilyenkor és még nagyobb nyugalommal türt. Ó, nem félt ő már semmitől. Akkor, amikor még sehogy sem ment és mindegyre kérni kellett a pénzt, csak hogy máról-holnapra vergődni tudjanak és kártyán kellett próbálkozni és egyszer Olga el is adta a prémjét, csak hogy fizetni tudjanak és adósság nyomta és mindennapi kenyérgond, akkor féltette Olgát. Félt, hogy belefárad a küzdésbe, hogy őt fogja okolni, amiért elvesztette a gondtalanságát. De mióta jól megy, nincs adósság és pénz, meg munka van bőven, azóta semmitől sem fél. A csillagokat is lehozná neki, ha megkivánná. De nincs is Olgának semmi vágya. Még a bundát sem emlegette soha, úgy vette meg neki meglepetésül. Se vásárolni, se költekezni nem akar, egy a szórakozás, ami kell neki, abban pedig nem gátolja. Olga is meg lehet vele elégedve.

Bánkyné is azt hitte, kiismerte már Olgát. Nem kell azt félteni. Játszik ugyan a tüzzel, de ki is neveti a férfiakat. Nem kell ennek senki. Dehogy csalná meg az urát! Ő csak tudná? Nem jöhet ide senki a házba az ő hire nélkül, ő meg ott ül köztük, hallgatja, figyeli, tud ő minden mozdulatáról. Ha meg elmegy? Őrzik a leskelődő szemek, egy ilyen kisvárosban egyet sem léphet tanu nélkül.

Mert nem mehet egy asszony olyan önfeledten az utcán, hogy magán ne érezze a zsaluk és lefüggönyözött ablakok mögül a kémlő pillantásokat. Vannak, akik annak élnek, hogy minden lépést ellenőriznek, hogy ki, hány órakor, milyen ruhában, kivel ment el előttük, ki köszöntötte, hogyan fogadta, mikor tért vissza? Ezekből a megfigyelésekből egész történeteket raknak össze és az erénycsőszök vezérkarának tagjai kölcsönösen kicserélik tapasztalataikat és csak természetes, hogy néha kénytelenek meg is toldani, hogy az általuk szállitott hirek se maradjanak érdekesség dolgában másokéi mögött. Igy aztán számontartódik, kinek hány ruhája, cipője, kalapja van, mikor, merre, kivel szokott járni. Sőt intimebb, az utcára ki nem vitt ügyeik sem maradnak elrejtve. Mert ezek az erénycsőszök demokratikus érzelmüek és hirszolgálataik pontosságáért a cselédséghez is lereszkednek. Meg-megállnak velük, ha piacról jönnek, megemelik kosaruk födelét és míg egy pillantást vetnek beléje, kerül szó a kérdezősködésre is. Meg mosónők is vannak a világon, kik egyik házból ki, a másikba bejárnak, csak tudni kell a nyelvükön és tőlük is lehet egyet-mást hallani. És a fűszeres, a hentes, a pék, a varrónő, mind szolgálhat adattal annak, aki érti a módját. Olgáról is igy szedegették össze a tudnivalókat, bár ő nem fukarkodott a beszédtárggyal.

Ha végigment az utcán, volt mit megtárgyalni, összeülhetett a vezérkar és munkába hozhatták szapulójukat. És mert Olga sohasem vette sokba az embereket és mindenki hordott már hiuságában egy-egy tövist, amit tőle kapott, nem igen kelt hang a védelmére. Még leginkább az öreg bácsik emeltek szót mellette, az öregek, akik már nem irigykedtek, de még emlékeztek annyira, hogy maradt bennük némi megértés is. Főleg az öreg tábornok védte, ki valamikor nagy szoknyahős volt és most tapasztalataira hivatkozva, szakértően birálta:

— Amelyik kutya ugat, az nem harap. Akinek titkolni valója van, az véka alá rejti. Nem akar az igazán jóllakni, aki ahelyett, hogy egy tál elé ülne le, csak itt is, ott is kóstolgat.

De az asszonyokat nem győzte meg ez az életbölcselet, azt mondták róla, ez is csak a falánkságát bizonyitja, meg hogy semmibe sem veszi a közvéleményt, akármit is gondolnak róla. És ha má[illegible]

A harkályok éve

Ne bántsd a fát!

Az európai természetvédelem éve megnyitására 1995. január 31-én került sor Strassbourgban, az Európa-palotában. Közben ünnepeltünk, szerveztük a szürke fogoly (Perdix perdix L.) évét és aggódtunk sok más természeti értékünkért. Az idén a harkályokon a sor: 1997 a harkályok éve! Dicséretes, hogy rájuk is sor került, ebben az évben figyelmünk fokozottan feléjük irányul: kövesse még őket az élőlények fajainak megannyi sokasága, földi útitársainkként... Jelenlétükkel adjanak hírt saját élőhelyük állapota felől és minősítsék az emberiség környezetét az idők végezetéig – a kölcsönös viszonosság és függőség jegyében. És tudatosuljon bennünk azon bibliai tanítás, miszerint: „Hodie mihi, cras tibi", azaz: ma nekem, holnap neked... Másképpen fogalmazva: minden csak sorrend kérdése, tehát a veszélyeztetettség eshetősége is! Ezért kopogtassanak csak a harkályok minél többen, szaporán, és ne csak az 1997. esztendőben...

Egy napsütéses tavaszi délután – 1991. március 18. – útban hazafelé, Sopronba, Vitnyédet elhagyva az út jobb oldalán fekvő erdő szélén, egy parkolóhelynél hívogató táblánál befordultam, hogy végtagjaimat megmozgassam.

Az „Erdei pihenő" névre hallgató parkoló végén leálltam, kiszálltam, amit láttam, megdöbbentett: szanaszét szemét, papír, műanyag és bádogvödrök minden mennyiségben. Már csaknem napirendre tértem a szép kis hazánkban nem egyedülálló jelenség fölött – „Hát ez van!" nemzeti felkiáltással –, de amikor a kocsihoz visszatértem, kiszól abból az egyik útitársam: „Nézd csak, nem tudom, jól látom-e, de mintha a hátad mögött fekvő papírok alól valami állati lábak lógnának ki, nézd meg, nem káprázik-e a szemem." Hát bizony ez alkalommal a valóságot látta: a papírok alól két összekötözött lábú, mintegy három hónapos kese malac teteme tárult elém.

Sajnos hosszú még az út, amíg a beidegződött közönyünktől, szemetelő, torz hajlamainktól (tisztelet a mégis túlnyomó kivételnek) megszabadulva, a házunk tája kerítésének résén „kikandikálva" rátalálunk az Európába (szorongva írom, netán Svájcba) visszavezető szemétmentes ösvényzatokkal való együttműködéssel, a környezetünket védő jogalkotások esetenkénti (szigorú) alkalmazásával, erdő-, mezőtisztogató akciók szervezésével, személyes példamutatással, embertársaink közérzetének tiszteletben tartásával, a mindenre fogékony ifjúság nevelésével, bekapcsolásával az ilyen jellegű megmozdulásokba, szóval: se szeri, se száma az ötleteknek, a lehetőségeknek, csak el kell kezdeni. Mégpedig azonnal és mindenütt, az ország egész területén, mielőtt még a szemét ellepne bennünket...

A hatalmas méretű bükkfa a dél-zalai ősbükkösből páratlan természeti érték.
Fotó: *Dr. R. Saalbach*

Ha már a környezetünket fenyegető világméretű veszélyforrásokat – egyelőre – nem tudjuk elreteszelni, legalább ennyit tegyünk meg: a jó példa is lehet ragadós... kicsiben és netán nagyban egyaránt.

Hat évvel később (1997. április) porolom le – elfektetett – kéziratomat. Azóta sok víz csordogált le az Ikván, még több a Dunán, hogy a civilizáció lassan világméreteket elborító szennyét a végállomásra, a tenger(ek) világába juttassa, annak minden ismert és sejtett vonzatával, következményeivel együtt. Lévén a tenger – a VÍZ – az élet bölcsője...

„A fák fohásza"

Vándor, ki elhaladsz mellettem,
ne emelj rám kezet!
Én vagyok tűzhelyed melege

Egy elfelejtett győri szobrászművész

Zászlós István Győrben született 1895. augusztus 20-án. Édesapja a bencés gimnázium pedellusa volt. Népes családban nőtt fel – heten voltak testvérek –, a családnak két kiváló tagja volt: Márta költő, zeneszerző és István szobrászművész. Pályája ígéretesen indult. Már negyedikes gimnazista korában elkészítette első szobrát, Zeuszt mintázta meg. A gimnázium igazgatója álmélkodva szemlélte a „műalkotást" és megsejtve Zászlósban a jövő szobrászművészét, minden szobrászati erőfeszítésében segítséget nyújtott. Időnként a Széchenyi téri Wolf-könyvkereskedés kirakatában szemlélhette meg a közönség Zászlós István gimnazista tanuló műveit: Jedlik Ányos kőből kifaragott mellszobrát; Enyedi Jankó Mihály figuráját; a Vén betyár című domborművét. 17 évesen alkotta meg édesanyja mellszobrát. A gipszen a ruha mintáját, csipkéjét aprólékos műgonddal véste ki. A haj redőnye, mint egy ezüstfolyam, úgy hullámzik, az arc finom vonala mély nyugalmat áraszt.

Pályájának kiteljesedését egy ideig a háború megakadályozta.

1920-ban beiratkozott a Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskolára. Szegénységi bizonyítvány alapján tanult. Győr szabad királyi város ösztöndíjasa volt. A svájci gyógykezelési költségnek nagy részét is a város fedezte. Munkáinak nagy része is Győrhöz és környékéhez kötődik. Győr városában található jelesebb művei: *Gárdonyi Géza portréja a Batthyány téren*; a városi köztemető díszsírhelyén *Weness Jenő és Szauter Ferenc polgármesterek* és a XVIII. parcellában *dr. Jankó Miksáné igényes síremléke*; a polgármester irodája számára készült

Zászlós István: Szauter Ferenc polgármester síremléke.

Hunyadi János kis bronzszobra; az önkéntes tűzoltók védnökének bronz mellszobra a tűzőrség udvarán – József király herceget ábrázoló művét, 45 után beolvasztották –; a Győri Atlétikai Club vándordíja; Márta húgának márvány domborműve a karmeliták templomában; számtalan rajz, gipszkompozíció, szobrainak eredeti mintája található a megyei múzeumban; jelentős Zászlós-gyűjteménnyel rendelkezik e sorok írója is.

A *pannonhalmi főmonostorban* Serédi Jusztinián bíboros prímás 1937. november 3-án a Szent Mór-kápolnában *hat bronzoltárt és egy színes üvegablakot* szentelt fel, Zászlós István művei voltak. 1938-ban került a pannonhalmi állomás falára a Koppány elleni harcba induló Szent István bronz domborműve; a község országzászlaja is Zászlós István tervei alapján készült.

A főmonostorban Szent Gellért és Szent Benedek szobrain kívül számos rajz található Zászlóstól. Az esztergomi bencés gimnázium falán lévő Szent István és Szent Imre fehérmárvány és Szentendrén dr. Kucsera Ferenc mártír vörösmárvány emlékműve is Zászlós István művészetét dicséri.

Hősi emlékművei közül nevezetesebbek a kisbaráti és a rábapordányi. A fővárosban és Sopronban is találhatók Zászlós-művek. Jeles megbízást kapott 1925-ben: XI. Pius pápának készített ezüstszobrot. Szent István- és Szent Imre-szoborkompozíció fekete ébenfa postamensen áll. Az ezüstalapú kísérőszöveg felett az angyalos magyar címer látható.

Sok testi és lelki szenvedés, vívódás, hadakozás közben – a városi tanáccsal, a megrendelőkkel – nem jutott fel a művészet legmagasabb fokára, de a remekművű épületek is egyszerű téglából állnak és Zászlós István fontos építőköve Győr város művészeti életének. Méltatlanul felejtették el. A II. világháború utáni kultúrpolitika nem nyújtott életteret azon művészeknek, akik szakrális szobrokat, hősi emlékműveket – magyar katonákról – vagy osztályidegen személyekről domborműveket készítettek.

1976. szeptember 26-án hunyt el Budapesten, október 23-án Győrben, a karmeliták altemplomában kapott végső nyughelyet szülei és Márta húga mellett.

Hiányt pótol a Xantus János Múzeum és a Győr-Szigetiek Baráti Köre, amikor *augusztus 12-én délután 5 órakor* a múzeum főépületében Zászlós István szobrászművész emlékkiállítását megnyitja.

Veszprémi György

...gy fehér főnök"

...t" és „nagy fehér főnökként" kezd-...mlegetni.
...ew York állam kormányzójaként si-...esen kezelte a már mutatkozó társa-...mi és gazdasági válság tüneteit, s ...ltalán nem meglepő, hogy 1932-...ényes győzelmet aratott az elnök-...táson. Reformjait, melyekkel si-... legyűrte a komplex válságot, ...nek, *új irránynak és elosztásnak* ...nevezni, de azt kevesen tudják, ... az elnevezés honnan ered. Élet-...írói szerint FDR ezt kedvenc köny-...ben, Mark Twain Egy jenki Artúr ...irály udvarában című műben találta, s et-...ől fogva előszeretettel használta is a ...ifejezést. Általánosan elterjedt az a ...ézet is, hogy gazdaságpolitikájában ek-...or Keynes angol közgazdász nézeteit kö-vette, ám minden valószínűség szerint FDR még csak nem is ismerte Keynes nevét.

Akár ismerte, akár nem, gazdaságpolitikája sikeres volt, s '36-ban „csont nélkül" újra elnökké választották. Érzékenyen ügyelt a közvéleményre, s általában el is találta a „vox populi" ízlését. Jellemző módon csak a rosszízű pletykák rendítették meg népszerűségét. Így például 1937-ben elterjedt a hír arról, hogy egy filatelista bevitte megmutatni az elnöknek féltve őrzött bélyegeit, s az elnök egy óvatlan pillanatban elcsent volna belőlük néhányat, s feleségének kellett utólag kifizetnie az eltűnt bélyegek árát. Néhányan már arra is célozgattak, hogy megroggyant volna FDR szellemi ereje.

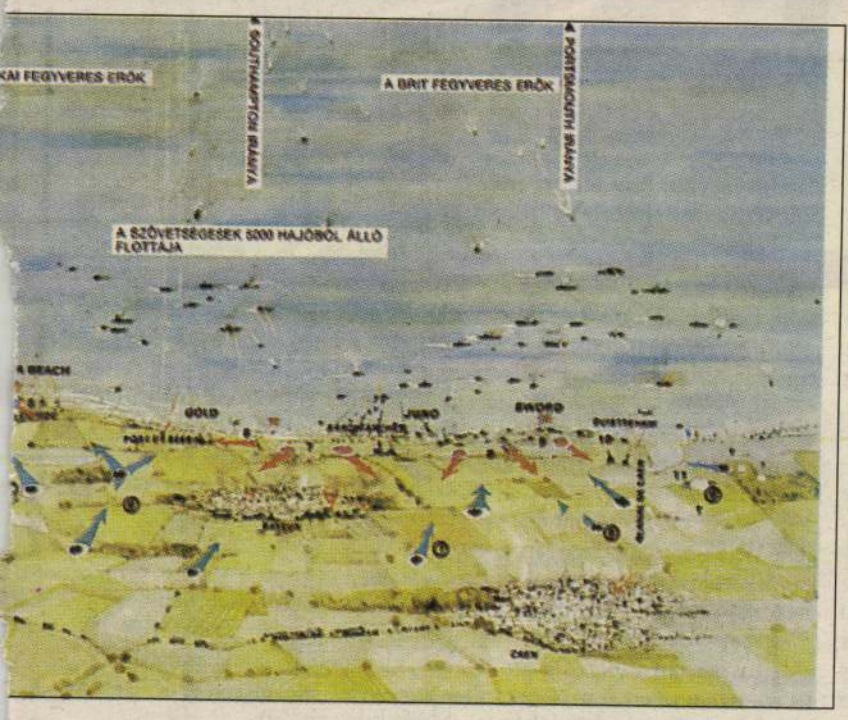

...l.

Mindenesetre harmadik elnöksége alatt – 1940 és '44 között – az Egyesült Államoknak egészen új kihívásokkal kellett szembenéznie. Heves viták dúltak az elnök és az izolacionista többségű kongresszus között arról, hogy az USA milyen szerepet vállaljon a II. világháború idején. Rooseveltnek óvatosan kellett eljárnia, hiszen az amerikai közvélemény kétharmada amellett volt, hogy az USA támogassa ugyan a németek ellen harcoló európai demokráciákat, de katonailag ne avatkozzék be a háborúba. Nagy viták árán azért évről évre megszavazták a hadi kiadások növelését, s *elfogadták előbb a „fizess és vidd" törvényt*, mely engedélyezte a fegyvereladásokat, majd FDR talált egy 1892-es eredetű rendeletet is, mely engedélyezte a hadügyminiszternek, hogy ha „az állam érdekei úgy kívánják", az Egyesült Államok fegyvereket adhat bérbe. A „*Lend-lease*" törvénytervezet az 1776-os sorszámot kapta, szimbolikusan ezzel is utalva az amerikai függetlenségi háború kezdetére. A kölcsönbérleti szerződés alapján előbb az angoloknak, majd 1942-től a szovjeteknek is tömegével szállították a hadianyagot.

Roosevelt megpróbált egyezkedni a japánokkal, sőt, találkozni készült Konoje miniszterelnökkel is, bár a távol-keletiek szándékait az amerikaiak nagyon jól ismerték, hiszen birtokukban volt a japánok titkos hadászati kódja. Egyes feltételezések szerint Roosevelték megvárták, amíg a japánok támadnak, hogy aztán majd hadat üzenhessenek, nem lévén más választásuk. Ennek ellentmond az a forrás, mely szerint FDR, amikor hírét vette a Pearl Harbor elleni támadás-

Churchill, Roosevelt és Sztálin Jaltában.

nak, csak annyit tudott mondani: „Lehetetlen."

Mindenesetre a hadüzenetek elröppentek, FDR pedig rátalált hűséges szövetségesére, aki maga is nagy tengerbolond volt, *Sir Winston Churchillre*, az angol admiralitás lordjára, őfelsége első miniszterére. Minden lépését egyeztette vele, bár éppen Sztálin politikájának és személyiségének megítélésében gyakori volt köztük a nézetkülönbség. Együtt hozták létre az *Atlanti Chartát*, s hozták tető alá a tengelyhatalmak elleni koalíciót is, 26 nemzet aláírásával „Egyesült Nemzetek" néven. Az elnevezést állítólag Roosevelt találta ki, s örömében tolókocsijával gyorsan becsörtetett Churchill fürdőszobájába, hogy a jóváhagyását kérje. A lord éppen a kádban ült kedvenc szivarjával a szájában, s a fürdőhabból kikandikálva bólintott rá az elnevezésre. Az igazi erőpróba persze a két nevezetes konferencia – *'43 novemberében Teherán és '45 februárjában Jalta* – volt, ahol a három „nagy", Sztálin, Roosevelt és Churchill szemtől szemben találkoztak egymással. A tét óriási volt, hiszen már a háború utáni világ új rendjét voltak hivatottak kidolgozni. Kicsit veszekedtek a második front megnyitásának helyéről, idejéről, a lengyel kérdésről, a franciák szövetségesi mivoltáról, a távol-keleti háború további mikéntjéről, de alapjában szépen udvariasan agyba-főbe dicsérték egymást. Egymás fejébe meg úgysem tudtak belelátni... Útban Teherán felé FDR életét leginkább saját hadiflottája fenyegette, pedig a perzsa főváros szinte nyüzsgött a német és orosz titkos ügynököktől. A tengeri út során ugyanis Roosevelt szokása szerint az Iowa sorhajóról gyönyörködött a tengerben, s élvezte a kísérőhajók bemutatóját. Váratlanul és véletlenül az egyik torpedóromboló rakétát indított az Iowa felé, ám annak kapitánya „kimanőverezte" a gránátot.

Teherán után éppen egy évvel, negyedszer is elnökké választották Franklin Delano Rooseveltet. A sors furcsa fintoraként akkor, amikor gyakorlatilag megnyerte már a háborút, az addigiakhoz képest a legkisebb különbséggel. Ki érti a választókat!

Roosevelt történelmi teljesítményét az elemzők egyöntetűen elismerik. Egyetlen ponton van köztük véleménykülönbség, mégpedig a jaltai megállapodások elfogadása tárgyában. Tény, hogy az amerikaiak szinte minden szovjet követelést elfogadtak, ám ezek a követelések csak elvszerűen fogalmazódtak meg a helyszínen. Franklin Delano nem tudhatta, hogyan kell lefordítani a tények nyelvére a bolsevik szóhasználatot. Bár az is igaz, hogy a tények nem tudása nem mentesít a felelősség alól...

FDR már nem érhette azt meg, hogy megtanuljon „bolsevik-arabusul", Warm Springs-i házában 1945. április 12-én, az európai háború befejezése előtt 4 héttel meghalt.

Halálhíre csak ellenfeleit, Hitlert és Goebbelst lelkesítette fel, akik buzgón gratuláltak egymásnak a nagyszerű hírhez, abban bízva, hogy így még megnyerhetik a háborút.

VIDA P. ISTVÁN

Illusztráció: R. E. Sherwood: Roosevelt és Hopkins I–II. (Magvető Kk., Bp. 1989), illetve Officina Nova.

...nt rendünk"

...József az ő rendjüket is feloszlatta. A barátok szétszóródtak, az épü-

Hegesztett, húzott és vastag falú, rozsdamentes csövek konszignációs raktárról.

(64522635)

MDK

Zászlós István,

Benkhard Ágost tanár növendéke.

Petöfi.

Az OMKK Föisk. Növ.Munk.kiáll. 1923 márc.18-25. Kat. 19.1.
Ernst Muz.

MDK

Zászlós István

Drapéria tanulmány, vf.

Képzőm. Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.
12. l.

Zászlós István, Bp.VIII. Baross-u. 62.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Zászlós István
Drapéria tanulmány, vizf.

O.M.Kir.Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 12 l.

MDK

Zászlós István, szobrász

Egy korty bor. Gipsz.

Nemz. Szal. 388.kiáll.
Képzőművészek vidéki Szövetségének I.kiáll.
1928.jan. Kat.

MDK

Zászlós István szobrászm.
Győr.

a fiatal szobrász generáció tehetséges tagja:
Szent Imre.
Hunyadi.

Nemz.Szal. 388.kiáll.
Képzőművészek vidéki Szöv. I.kiáll. Kat.
1928.jan. -

Zászlós István MDK

Hiszek Magyarország feltámadásában, bronz

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Zászlós István MDK

Egy korty bor

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

László Gyula

Kiállít

P. H. 932. XII. 20.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatói
Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö

MDK

Zászlós István

Valló I.dr.: Győr város a magyar kulturáért.
Szépmüvészet 1943. 146.l.

NDK

Zászlós István, bp.-i tanár
szobrászm.

a minap leleplezett szentendrei vértanu-emlékének
gipszmodelljét állitotta ki.

K. S. dr:

Győri Vigadó. - A Győri Képzőművészeti és Iparmü-
vészeti Társulat évi szobrok kiállitása. 1930. okt.
Képzőművészet. 1930. 35. sz. 26

Zatausek, August osztrák festő

Pesti Hirlap. 1881. aug. 12. 3.

A Miesenschbról

Zászlós István MIK

1923-ban ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Zászlós István MDK

Hunyadi János, bronz

Miccornok 1926 Angol-magyar kiállitás

Zászlós István MDK

Egy korty bor

Műcsarnok 1939.
Derü a művészetben kiáll.

Zászlós István

nőbrán

K

ZÁSZLÓS István szobrász

Főapát u.1. Bencés rend gimnáziuma, 1930

Szt.István és Szt.Imrét ábrázoló dombormü

PROKOPPNÉ Stengl Marianna: Esztergom-Belváros : Müemléki séta. Esztergom : Gran Tours, 1993

67.

Zaszni Mihály kovács

A mádi kovács-kerékgyártó céh 1818.jan.11.-i gyülésén a Szerencsen lakó Zaszni a céhbe való felvételét kérte.290.o.

Bogdál Ferenc: A mádi kovács-kerékgyártó céh. 281.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.VI.1966.Miskolc.
A Herman Ottó Múz.Kiadása.Miskolc

Zathureczky

mérnök rajzot képit 1787 körül az egri rác-
templom körül levő városfalról.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája
VIII. köt. Budapest, 1972.

5971

M.D.K.

Alexander Zathureczky, geometra

---

24. 1787.V.8. A rác templom mögötti kettős várfal és a falközi terület helyszinrajza. Kéziratos, szines. 47+17.5 cm. Egri All. Levéltár. 137.o.

Sugár István: Eger és város térképei /XVIII.sz.-1950/ 125.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Zathureczky Sándor, városi geometra

nyujtja be Esterházy püspöknek 1782-ben a lebontott városfalak helyén épülő (hivitel Povolni János) hatalmas vízszabályozási védőmű és kőgát műszaki rajzait.

Heves megye müemlékei I. irta VoitpPál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

244. old.

M.D.K.

Zathureczky Sándor, egri városi mérnök

neve 1779-ben szerepel a városi iratokban egy ingatlanul kapcsolatban. Több tervrajza maradt fenn. vedögátról, két lakóházról, valamint Rubin Lőrinc hőmüvespallér 1778-ban benyujtott remeréről sióló elitélő véleménye

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 421. old.

Zathmary Balázs
ötvös tegez
Nagyszeben 1575

Korrespondenzblatt
1913. 34. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Zakhuvenday Edit
MAGYAR MŰVÉSZET
1925 232

csatakiáltás nem szabad, hogy hiányozzék.

A mai nyomorúságos idők-

Magyarnak lenni
hogy kötelesség-

Ezért azzal a kéréssel fordulunk

tisztelt olvasóinkhoz, hogy a folyóirat

fennmaradása érdekében minél előbb

fáradjanak be az összegek, amelyek

a folyóirat kiadásával kapcsolatban

Budapest, 1933. június 15-én.

Szvas

cserkészünk sem szabad, hogy kimarad

A mai nyomorúságos időkben

Ezért azzal a kéréssel fordulunk Nagyméltósá Méltóságod- Nagyságod- tasson közelebb célunkhoz. Kérjük, ne lapot, hanem azt az összeget, amelye támogatására, méltóztassék a mellékelt

Szíves áldozatkészségét sok

Budapest, 1933, junius 15-én.

Zathureczky Ede

Magyar művészet
1925. 232.

Árpádok IV. 197. — története (Sebestyén)

V. 79.

MDK

Zátonyi Irén, [épílén ? ?]

A Clark Ádám-tér rendezésére

benyújtott diploma dolgozatát

jutalmazták.

Diplomatervek – Budapest-ről

Krajczár Imre: Nyaralótelep a Háros-szigeten 3

ESTI HIRLAP Bp, 1966 nov. 21.

Zászlós István MDK

Hiszek Magyarország feltámadásában, bronz

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Zászlós István MDK

Assisi Szent Ferenc, gipsz

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

MDK

Zászlós István
vás. 1932-ben

Győri Képző- és Iparművészeti Egyesület vásárlásai. /Levélbeli közlés, Győr, 1943.XI.15./

MDK

Zászlós István

Egy korty bor, gipsz

Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. N. Szal.
1928. jan. 12 l.

— **Elkészült a pannonhalmi Szent István emlék első oltára.** *Kelemen* Krizosztom pannonhalmi főapát, a közelgő Szent István év alkalmából elhatározta, hogy méltó emléket emel *Szent Mór bencés apátnak*, a későbbi pécsi püspöknek mult évi, valamint Szent István első magyar királynak jövő esztende 900 éves jubileuma alkalmából. A főapát már korábban megbízást adott *Zászlós* István szobrászművésznek, a bencés rend budapesti reálgimnáziuma rajztanárának, hat oltárterv elkészítésére, amely oltárok reliefképei Szent István, Szent Imre és az árpádkori királyok, valamint a főapátság történetében szereplő szentek életéből való jeleneteket örökítik meg. Ezeket a reliefes oltárokat az úgynevezett Gyilokfolyosó 800 éves falaiba mélyítik. Zászlós szobrászművész eddig két oltár domborművét mintázta meg, ezek közül *az egyik kikerült az öntődéből s már meg is érkezett Győrbe.* Az első oltár-relief azt a jelenetet örökíti meg, amikor Szent Gellért Krisztus parancsaira oktatja Szent Imre herceget. A bronz reliefet csiszolt haraszti mészkőből faragott oltár fogja övezni s ebből az anyagból készül a többi öt oltár is. A hat oltárból álló emlékcsoport második reliefje, amely azt a jelenetet ábrázolja, amikor Szent Adalbert megáldja Pannonhalma alapkövét, rövidesen szintén elkészül, úgyhogy a két oltárt még ebben a hónapban felállíthatják. Őszre elkészül mind a hat oltár s október végén *Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprímás fogja felszentelni.

Zászlós István

Est 937. II. 6

ZATHURECZKY Sándor egri városi mérnök. Egerben 1779-ben szerepel a városi iratokban Szeleczky Márton pincéje, illetve az irgalmasok pincéje melletti ingatlannal kpcsolatban /Brezmay: Eger a XVIII. században.2.köt. 41.l.8.jegyzet./. Zathureczky Sándor rajza fönnmaradt az 177o-81 között épitett un. „Pósuerunt" védőgátról 1782-ből. Egy másik igen szép tervrajza a rác templom körüli ket-

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

ZÁTONYI TIBOR

Mozgó Világ 1987.4.sz.

Kecskeméti Kálmán

A TÉNYFÉKEZŐ

Zátonyi Tibor képei elé

Sok félbemaradt mondat. Gesztusok. Lemondó legyintések–újrakezdések. A sivár helyszínek itt is, ott is.

A lipcsei pályaudvar előtti kavargásban egy nyurga fiatalember vár valakit, oldalán „tényfékezőgép". Egy elhagyott ház üres lépcsőháza. Omló vakolat, kopott falépcsők. A harmadik emeleten nyílik az ajtó. Ismerős helyszín. Honnan is? Malamud A lakók című könyvéből – talán. „Lesser tündérpalotája, szellemének méltó hajléka".

Az ajtó mögött szobák, üres, elhagyott szobák. Mindenütt eldobált fotók. Egy rajzasztalon hirtelen rend támad, a munka nyomai: kontakt kópiák, objektívek, fénymérő.

Új helyszín. A színpadon a Spions együttes. Sípol, begerjed a mikrofon. Egyáltalán, minden nagyon amatőr módon zajlik. A basszusgitáros leszerel, kikapcsolja az erősítőt és elmegy. (A többiek is elmennek.) Megy az utcán, oldalán az elmaradhatatlan gép. A tényfékező.

Ez a fiatalember – nincs rá jobb szó – illékony. Mire kimondja a gondolatait, elillan mögülük. És kíváncsian vár.

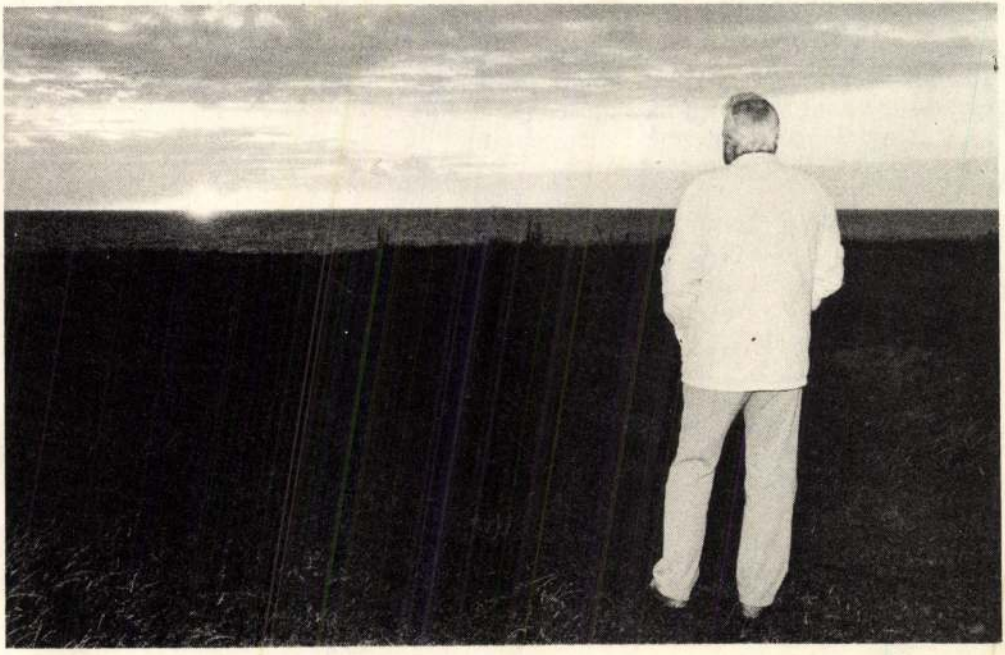

. . .

Faképnél (s itt a *kép* hangsúlyos) hagy városokat, otthont, barátokat. A gép ott lóg a vállán – hozzá tartozik, együtt érvényesek. A felületes szemlélő állhatatlanságot szimatol, azonban meg kell nyugtatnom, a fiatalember konok következetességgel végzi a dolgát. És hűséges. Látszólagos részvétlensége mögött ott a megrendülés. Ott vannak a képek.

Mi látható ezeken a képeken? Jóformán alig olyasmi, amire az ember azt gondolná: de kár, hogy nincs nálam a fényképezőgépem! Ezeken a képeken a valóság mindenki más számára érdektelennek tűnő részletei láthatók egy különös rendben.

Susan Sonntag írja A fényképezésről című kitűnő könyvében, hogy „a fényképezéssel óhatatlanul együtt jár a valóság bizonyos oltalmazása". Az imént említett különös rend, a kompozíció, a képkivágás, a kiemelés, az itt az oltalom.

Az oltalmazott valóság látható itt a maga evidenciájában. Nem több, de nem is kevesebb! Ne keressünk elrejtett szimbólumokat, nehezen megfejthető rejtvényt. Tekintsünk el a képek interpretációjától, hiszen minden ilyesmi erőszak és önkény. S bár sejtjük, hogy ezek a tájfotók valójában „belső tájak" – legyen ez a „tényfékező" magánügye.

Tandori Dezső, akitől a „tényfékezés" nagyszerű leleménye is származik, ezt írja:

Minden hogy kitágult, mióta
elmozdulhatok nézésem mögül.
Nem fedi el többé képeivel
azt, aminek már nevet sem adok,
amibe már csak hanyattbukhatok.
Áthullok eszméletemen.
Állandóan következem.

Itt a kulcs a képek megértéséhez: el kell mozdulni nézésünk mögül. Meg kell szabadulnunk a látvány zsarnokságától, és alkalmassá kell tennünk magunkat a befogadásra.

És akkor mit látunk?

Sivár építmények fölött az ég barokk felhőjátékát, a múlandó fölött az egyetemest, a végtelen űrt fürkésző embert, a szélnek feszülő akaratot, a napnyugtát sorsnak megélő árva embert, amint „kimered a földből", és itt-ott civilizációnk esendő nyomait világvégi napsütésben.

A „tényfékező" szemérmes feljegyzéseit.

d - Café

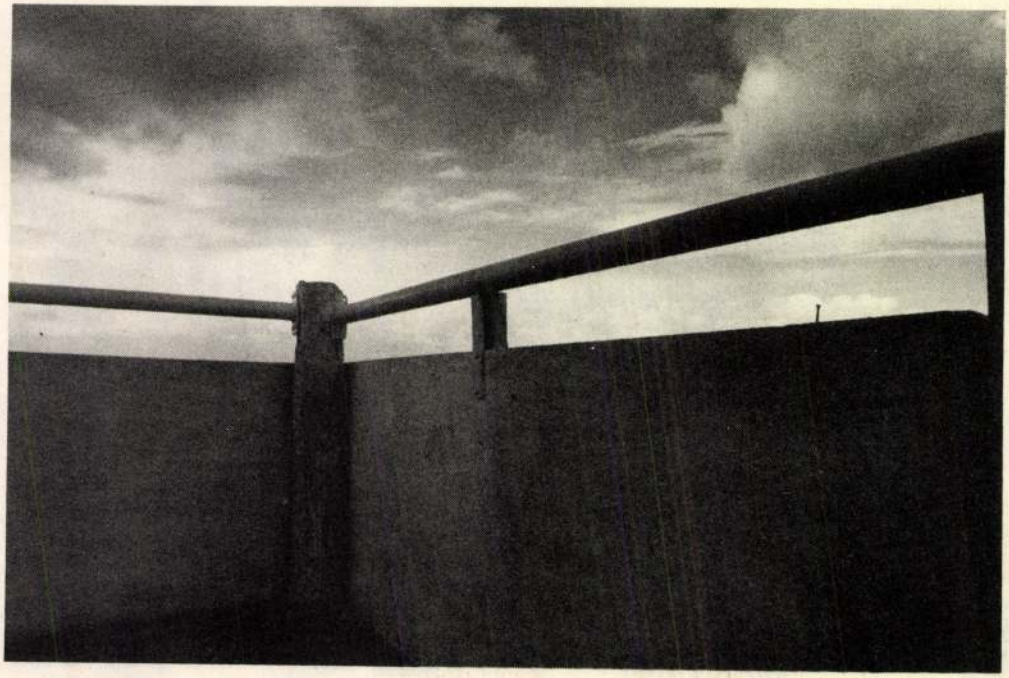

Kézjegy

Gulyás Gábor

Hagyaték

Ami maradt,
nem porladt el
elfelejtettek csontjai között;
bennem még ég a tüz,
– hajnalodik –
s felsorollak szeretteim között.

Kabán Sándor

Nárcisz az éjszakában

dadogjam el hogy mi a most mi a máris
hogy mért lettél számomra csorba s glaciális
hogy a nyúrga nyáridőben zsongva
mi űz el tőled sántán-darabokba'
és a sok öklelő éj után
ma mért vagyok szelíd orángután
s hogy a fortyogva rángó murciba'
hol rejtőzik csöndben Pannónia
s ha csosszanásnyi idő a semmivel tercel
miért nem tiéd az idő a másodpercek
mindezt elmondom néked felpeckelt szájjal
te csak sifrírozd mit tekintetem árnyal

*

keresztül az úton majd hosszában végig
mentében fák majdnem csak az égig
nem magyarázom mi hol és miért
ez itt megszámlált hosszban enyém és tiéd
megyünk mi végetlen zenélő-hossziglan
ne félj már ne félj már vasban és talpig-ban
most valami feldereng s betölti a mindent
én helyetlen bolyongok kinek bármi mindegy
után.végetlen hossziglan vakultan járkálok
szememben ürsötét bandukol világol

visszhangot ver a rakatlan fal
nem tudja hová nem tudja mit akar

megyek megyek egészen vagy félig vakon
keresem kéne már egy szent fogadalom

ZÁTONYI TIBOR

ZÁTONYI TIBOR fotóművész munkáiból látható kiállítás a Miró Fotógalériában (VI. kerület, Teréz körút 11–13.) augusztus 16-ig. A tárlat hétköznap délután kettőtől este hat óráig tekinthető meg.

NÉPSZABADSÁG, 2000. 06. 23. 29.o.

ZATONYI TIBOR

KEREKES Gábor: A NEGYEDIK belülről. = Fotóművészet, XXXXIII. évf. 3/4.sz. 1990 42 - 60.p. ill. E.

Fiatal Fotóművészek Studiója, IV. kiáll., 1990.aug.

Zátonyi Tibor torzói groteszk képet adnak az emberről. Lefejezett és derékban elvágott bábut fényképez mindenkiből. Olyannyira tökéletesen, hogy nem tudunk különbséget tenni az élő ember torzó-torzképe és a valódi bábu torzóképe között. Kommentárnak csak annyit, hogy kitűnő felvételek.

Zátonyi Tibor

fotóművén

Fotói Szentendrén a Vajda Lajos Stúdióban

Gera Mihály
címe

Kj Tibi,
1989 ang. 27.

ZATTL János uradalmi Zöllner

1781 Csákvár, Esterházy-Zattl

Sisa = MÉrt 1997/1-2. 24.25

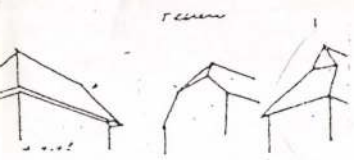

ontyolt *4.csonkakontyos* *5.oromzatos konty*

apos *9.kupola* *10.összetett*

isak

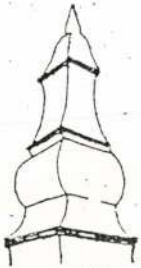

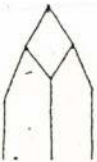

sisak *13.törtvonalú sisak* *14.csűrlcssisak*

MDK

Krakker és Zatsch bécsi piktorok

"A kereszténység diadala a pogányság fölött" a tárgya az aszódi Podmaniczky -kastély négyszögletes termem kupolaboltozatáXXXX festményének.

Emlékezzünk régiekről. -Az aszódi Podmaniczky-kastély.
Epitö Ipar. 20.sz. 1909. máj.16. 180.1.

ZÁTONYI TIBOR

BOLT Sóléma

Bp.

Leonardo Da Vinci 40.

1085

A MAGYAR
IPARMŰVÉSZETI
FŐISKOLA
TÖLGYFA GALÉRIÁJA
MEGHÍVJA ÖNT
ÉS BARÁTAIT

BENKŐ IMRE

A FŐVÁROSI KÖZGYŰLÉS KULTURÁLIS BIZOTTSÁGA, A NEMZETI KULTURÁLIS ALAP ÉS A MŰCSARNOK TÁMOGATÁSÁVAL

DÉRI MIKLÓS

GULYÁS MIKLÓS

ZÁTONYI TIBOR

FOTÓKIÁLLÍTÁSÁRA
MEGNYITJA

MILTÉNYI TIBOR FOTÓESZTÉTA

1996. MÁRCIUS 14-ÉN,
CSÜTÖRTÖKÖN, 18 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:
1027 BUDAPEST, II. KERÜLET,
HENGER UTCA 2.
NYITVA: MÁRCIUS 14–27-IG
NAPONTA 10–18 ÓRÁIG

TÖLGYFA galéria

ZÁTONYI TIBOR

A MIRÓ Fotógaléria

tisztelettel meghívja Önt és barátait

Zátonyi Tibor

fotókiállításának megnyitójára,
2000. június 14-én 18.30 órára.
A kiállítást megnyitja Németh István.
Megtekinthető 2000. augusztus 16-ig,
hétfőtől péntekig 14-18 óráig.

A kiállítás létrejöttét támogatták:
ÚJ MANDÁTUM Lap és Könyvkiadó,
Kokopelli Fotólabor,
VÉGÁLLOMÁS galéria

MIRÓ FOTÓGALÉRIA
1067 Budapest, Teréz krt. 11-13. Telefon: 322 4041

Támogatók: Nemzeti Kulturális Alapprogram, bnp grafikai stúdió

MDK

Zatykó Dániel

történelmi kompozició, repr.

Magyar Iparmüvészet, 1912. 216, 215. l. képek

Zatykó Dániel

festő

1909-1911.

Éimisk 1930

90. l.

A Műemlékek Országos Bizotts

Zatyko Dánich

alakrajzból I. díj

Eftimisk 1909/10

J. l.

Viselet.

Női ruha.

A kastélyhoz tartozó k
Judith, Mustapha, Cairo, Mazar
Caprice, Romeo és Josefine eln
lirata:

ÖSZI ÉS TÉLI

ALT
magy. kir. udvar
PES

legalól balra: Ny. Rohn és Gru

Szines kny., mér. 27.

112-93-

Zatykó Dániel

Nakoklevél jó eredm.
és képesítő oklevél.
Értimisk 1911/12

26 l.

Cserépedény töredék, őskori VIII. 173

Zatykó Dániel
a temesvári ipakamarától 200 k.
Értimisk 1910/11.
15. l.

Veszprémi püspöki kert VI. 201

Zatyko Dániel

Békésvármegye körsegi
birottságától 100 K.

Értimisk 1910/11.

16. l.

Patzill Szidónia III. 145.

Zatyko Dániel

a temesvári ipakamarától 200 k.

Értimisk 1911/12

24. l.

Római agyagrossó VI. 283

Zatykó Mihály

1913/14 I.

Ferkópzomfoisk vk

149. l.

III. kir. adóhivatal Eperjesen
ERK: 1905 MRZ 17
3215

II

Östöinkig Afr. 44. lapjain
elöiratott. —

Emf Hay

Érem vima

Zauer Paula

1927/28 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

149. l.

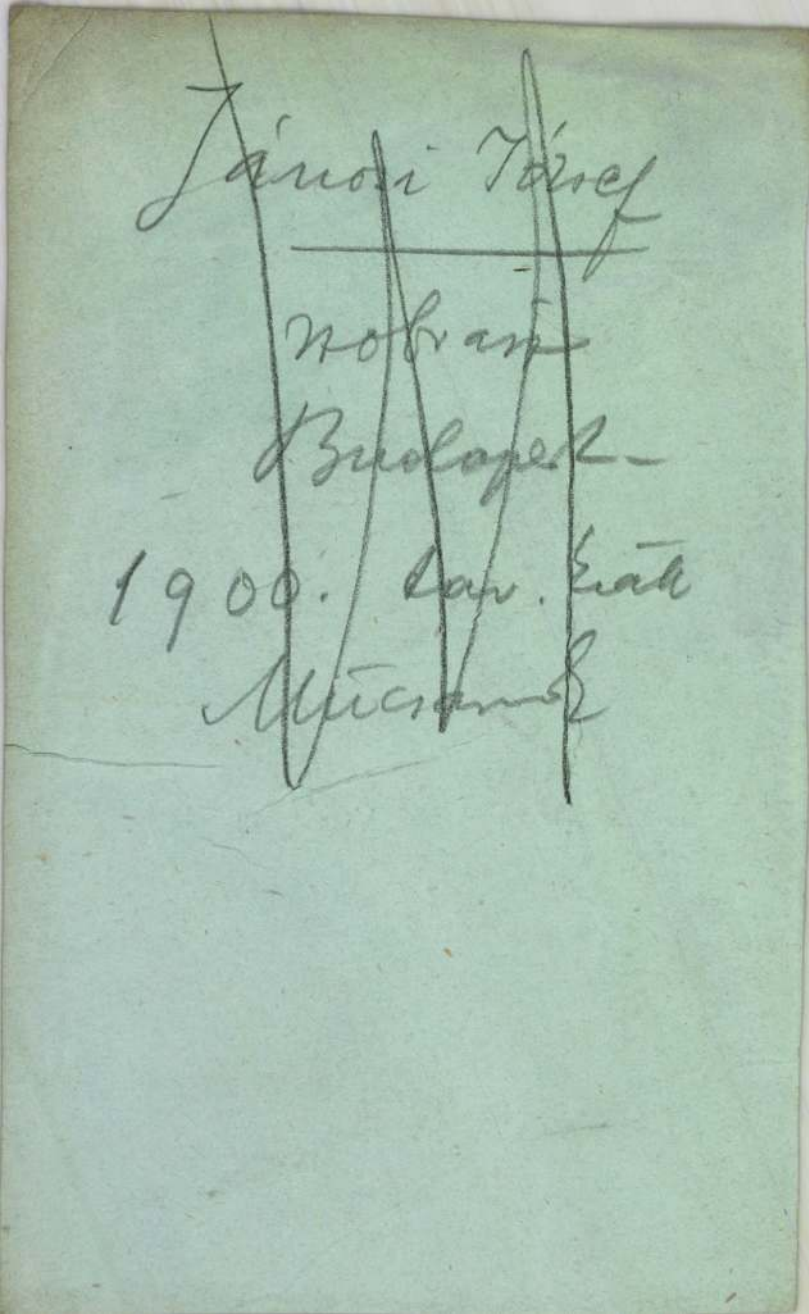

Jánosi József

Nobrán

Budapest

1900. Kap. Erdő

Mücsarnok

a' Mlgs Urat, légyen Barátom, legyen út mutatóm, melyek után maradok

A' Méltóságos Urnak, különös tiszteletű Barátomnak
Sibó, 26ik Martii, 1810. alázatos szolgája
Ifj. Wesselényi Miklós mpr.

[Eredetije a m. tud. Akadémia könyvtárában: M. Irod. Lev. 4-r. 29. sz.]

1693.

Sipos Pál — Kazinczynak.

S. Patak 26 Márc. 1810.

Tekintetes Ur!

Nagyon tapsolok annak a' Remarquenak, hogy a' magyar vers kivált a' Metrumba nem tsak megengedi *a' szóknak nem prósai elrakását,* hanem még ékesedik az által. Igaz, hogy a' nyelvnek valami tulajdon kényessége van, és nagyon kell reá vigyázni, hogy az meg ne sértődjék.

Erdélybe Sombory az, a' ki nagy szabadságot vett magának e részben, ugy hogy néhol én is meg ütköztem benne; de ő annyira hozzá szokott már, hogy tsak a' szokatlanságot veti okul, ha mások meg ütköznek. Bizonyságnak okáért 2 darab versét accludalom.[1]

Sombori Hátszeg vidékén lakik a' Sztrigy vize mellett Szent-Györgyön — a' Sztrigy vizének foljását igen poetice leirta. — Igen régi jó barátom, — néhai Bartsai Ábrahámot együtt tiszteltük, és szép napokat töltöttünk együtt Sóljmoson ő nála. Patakra lett érkezésem után csak hamar levelet irván a' néhai Obersterhez, azon levélben Somborinak is egy köszöntő ódát accludáltam, meljet a' többivel ide rekesztve közlök.[2]

Az Anti halottas verset megjobbitva tserélem fel az elsővel. — *Kacsint,* ez a' szó Erdélyben esméretlen, itt tanultam, de tsak hallásból — azért a' Metrumot se tudtam eddig. Még abban hallucinalok, valjon ezen particulákban *sem, se, ben, be, ban, ba,* szükség e a' grammaticai meghatározást szorossan követni a' vers irónak? Ugy látszik, hogy az usus nem igen figyelmez reá a' közönséges beszédben, és meg nem csattan a' fül reá, ha p. o. föld*be* terem, ház*ba*

[1] Nincsenek a levél mellett.
[2] Hiányzik.

lakik, ezt mondjuk, — a' grammatikus fület értem rajta — de jobb lett volna a' heljett a' Grammatikus finnyás orrát neveznem, meljen minden aprólékosság fenn szokott akadni. Õ ezt *abususnak* nevezi, és nem gondolja meg, hogy tsak a' moralitasba nem tsinál törvényt az abusus; de a' grammatikus világba praescribálhat, és usussá válik oljankor — *az élő nyelveket értvén alatta,* mert a' holt nyelvek grammatikája concludálva vagyon, és ott az abusus abususnak marad mindenkor.

A Götheből való excerptumhoz a' Fichtéjét adom hozzá. Nicht etwas ist schön, sondern der Geist, der dieses etwas schön findet, und durch jedes Schönfinden wird der Geist selbst verschönert. Ez az expressio az idealismusba méljjebben vág. Az egésséges, jó kedvnek heljreállítását tiszta szívből óhajtom, szokott tisztelettel vagyok a' Tekintetes Urnak S. Patak, 26a Mart. 1810. alázatos szolgája

Sipos Pál mpr.

[Eredetije a m. tud. Akadémia könyvtárában: M. Irod. Lev. 4-r. 177. sz.]

1694.

Kazinczy — Rumy Károly Györgynek.

Széphalom, den 28. März. 1810.

Theurester Freund!

Seit 14 Tagen liege ich im Bette. Ein böser Rothlauf, dessen Anfall ich jetzt das erstemal erfahre, und die ewige Qual meines Lebens seit meinem 21ten Jahr, die goldene Ader hält mich im Bette. So schreibe ich auch Ihnen. Daher mein kurzer Brief.

In 8 Tagen haben wir Markt zu Ujhely. Eisenhändler von Metzensaifen sollen einen Pack an Sie bey dem Prediger von Stosz ablegen. Er soll enthalten:

Das Geld für Sallust.
Kaestners Brief an Sipos (er und ich bitten Sie 10 exemplare von dem Bogen, an welchem dieser erscheinen wird, zu bestellen).
Sipos schönes Epigramm auf Napoleons Vermählung.
dtto von Kézy ein latein. Gedicht in Hexam.
Ihre Lit. Ztg. Hefte.

Ihren Brief nach Kázmér habe ich überschickt.

Herzlichen Dank für die Belehrung wegen Lengyel. Auch ich halte Sárvári für einen sehr humanen Mann, so wie B. und F. für stolz und verschlossen.

Wesselényis Nekrolog bin ich noch nicht im Stande Ihnen zu schicken.

Vor ein paar Tagen antwortete ich seiner grossen Witwe, die mich mit dem Befehl beehrte, eine Idee zu entwerfen, wie der griechische 8säulige Tempel, mit welchem der Hügel, dicht an das viereckige, mit fünf rothen Pavillons gezierte Schloss, wo Wesselényi und seine Ahnen ruhen, geziehrt werden soll, zu entwerfen. Auch sie selbst und ihr Sohn sind mit meinem Epigramm über Wesselényis Character (Cato, Brutus, Wesselényi) sehr zufrieden, so wie ich sagen muss, nichts von allem dem was ich schrieb, habe mir so viele complimente zugezogen, als dieses Epigramm. Ich erhielt Abends den Brief, und den andern Tag ging die Antwort ab. Stolz über diesen Auftrag, theile ich Ihnen meine Idee mit.

Auf die Cornische: VIRTVTI. VINDICI.

Unter der Kuppel: die Säule der Göttin: VIRTVS VINDEX, die den Character von Wesselényi haben soll: *Mild und schrecklich.* Also nicht so männlich stark wie eine Pallas oder Dea Roma, sondern zart wie eine Grazie; aber in der tunica und dem weiblichen langen Rock, der die Füsse bis auf [die] Zehen bedeckt. — *Schrecklich,* also mit einem Helm, und mit einem Panzerhemd, damit der schwillende zarte Busen sichtbar werde, und der *eine* sichtbare Fuss zertritt Schlangen. In der Linken Wesselényis Bildniss en profil von bronze. In der Rechten der Kranz, mit welchem die Göttin das Bild zu krönen im Begriff steht.

Auf das piedestal in rothem Marmor:

Neked
Szelid és rettenetes Istenné,
ki
a' Jóknak sérelmeiket
hatalommal bosszúlod
a'
kora felett nagy férjfiúnak*
bús özvegye 's fija.
MDCCCX.

* Über sein Zeitalter grossen Mannes.

Die Witwe ist nehmlich sehr betrübt zu sehen, dass viele seiner Freunde und Anhänger so sind wie Petrus und Joseph v. Arimathia, ja ihn offen verläugnen. Die Zeichnung zu der Statue soll Zauner in Wien zeichnen, ja die Statue hauen lassen. —

Ich weiss noch nicht ob die Baronin meine Idee goutiren wird, aber ich hoffe, sie wird es. — Leben Sie wohl!

Aus Irrthum ergriff ich ein beschriebenes Blatt.[1] Vergebung!!

[Eredetije a m. tud. Akadémia könyvtárában: M. Irod. Lev. 4-r. 177. sz.]

1695.

Kazinczy — Kis Jánosnak.

Széphalom, Mart. 28. 1810.

Érdemes barátom,

Betegen fekszem két hét olta, de még is úgy, hogy nem kell rettegnem a' haláltól. Elébb eggy folyosó, azután mingyárt az aranyér gyötrött-el. Ezen levelemet is hanyatt fekve írom, és ez az oka, hogy az a' ki hozzád mindég igen hosszú leveleket szokott ereszteni, most röviden ír.

Utolsó postával vettem parancsolatját az özvegy B. Wesselényinének, hogy férjének halálára a' mi versek készültek, minél pompásabban 's férjének képével felékesítve bocsássam-ki. A' verseket nem láttam, de Wesselényit rossz vagy középszerű vers nem magasztalhatja, 's a' rossz vers és szép nyomtatás csak nevetséget fogna szülni. Azt javaslottam tehát, hogy készítessünk jó Iróinkkal verseket, és csak azokat adjuk ki. Rajtad kivül Virágot, Berzsenyit, Horvátot, Vitkovicsot, Szemerét, Fáyt, Kölcseyt neveztem meg a' Bárónénak, 's deák versekre Pataki Prof. Sipos és Kézy Urakat. Kedves barátom! Te a' ki mindenben olly kész vagy teljesíteni tisztelő barátod' kéréseit, nem fogod megtagadni ezt is. Eggy dicső férjfit fogsz megtisztelni, ki tömjénedet azzal is érdemli, hogy a' M. Theatrumot ő mentette-meg az elsüllyedéstől, reá 1805ig *hét ezer* ftot költvén, 's két vagy három drámát maga is készített (Atilát és a' Palatinus Wesselényit) 's Regulust fordította. Ez a' Demosthenesi menydörgésű Diaetai Orátor nem keresvén semmit, mindég úgy

[1] A levél második lapján egy sor ide nem tartozó írás van. Erre teszi Kazinczy e czélzást.

Kazinczy Ferenc levelezése
VII. k. Budapest 1896.

Prof. Zauner. Szobrász. Bécs.

XVIII. száz.

Magy. Hirmondó. Bécs. IX. szak. III. 4. 294. l.

Bosznay István festő

1868 -

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
231 - 232.
"A Társulat uj vezetősége"

Zauner Franz

bécsi szobrászt

ajánlja Kazinczy ifj. báró

Wesselényi Miklósnak

atyja emlékművének elké-

szítésére.

A 335. lapon *Zauner* (a szövegben hibásan: *Launer*) *Ferencz* szobrászt említi Kazinczy. Zauner 1748-ban született Felpatanban (Tirol), 1796-tól kezdve az akadémián tanárkodott s 1806-ban direktora lett a festészeti és szobrászati tanfolyamoknak; meghalt 1822. márcz. 3-kán. Legnevezetesebb művei: II. József császár lovagszobra (a miért Ferencz császár és király nemességgel tűntette ki) és II. Lipót emlékköve a bécsi auguszt. templomban.

Kazinczy Ferenc levelezése.

VII. Bpest, 1896. 584. l.

335. l.

Zawner Ferenc

l.

Kazinczy Lev

525. l.

XIII. k.

32. l.

Zauner Franz

1746 – 1822

Lieb II 35, 75, 86

IV, 153

Buji Fekete halom VIII. 204.

A. Zauner bécsi szobrász

Elképzelhető, hogy ő készítette az V. Rajnprosla u. 15. sz. ház domborműveit.

Biztonyos, hogy ő készítette a fenti épülethez hasonló architektúrájú bécsi Trautsohngasse 2. sz. házat.

Régi házak Pest-Budán. Főszerkesztő: Pereházy Károly
Műszaki Kiadó Bp. 1976. 70-71. old

FRANZ ANTON ZAUNER, szobrász

Böhm József Dánielnek volt mestere a bécsi Akadémian. Az ő biztatására kezdett Böhm kőfaragással, éremművészettel foglalkozni. Böhm inkább művészi pályája kezdetén készített kőfaragványokat, mert ezek a 19. sz. huszas-harmincas éveiben készültek a keltezhető darabok erre az időre utalnak. 70.old

HUSZÁR LAJOS: Böhm József Dániel ismeretlen kőfaragványai 69.old

FOLIA HISTORICA, 2. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1973

K. D. K.

ZAUNER, Franz Anton Schauspieler

Zauner

Hobrait

l.

Kazimczy Lev

XX. 476.

lebejusi
evezete-
u(intus)
cus Kr.
isul; si-
olt Ju-

Cadorna.

ig ellene
tusa, C(aius) Marius, őt fel
Fia, *Qu(intus) C. M. Pius*, a
ma-pártiak és Sertorius ellen
io útján az ő fiává lett Ou(intus)
cipio, aki unokája volt egy
nelius Scipio Nasicának, aki
dionicusnak leányát, *Caecilia*
l vette. Leányát, Corneliát,
te feleségül, akinek ő 52-ben
volt. A pharsalosi csata után
eküt, a thapsusi után öngyil-

s. A 7 római halom egyike.
Város Normandiában. 54.000 l.
t cognomen l. *Julius Caesarok.*
a római császárok egyik címe.
zik a német Kaiser, az orosz cár,
szár.
ubiconem, Caesar a Rubicónál,
s ; azt jelenti, hogy fontos elha-
áll valaki.
frika É.-i partján, a mai Alge-
ől Ny.-ra a régi Jol helyén II.
tett város (ma Sersel).

Zaunev Alajos

építész Bpest.

1932-ben elhalálozás folytán törölhetett a Mérnöki Kamara tagjai sorából.

MMÉE Közl

1932. 292. l.

BUDAPEST, MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

a

Műemlékek Orsz. Bizottságának

Budapest

IX. Rákos-u.

Wenckheim

Fogjon össze tehát minden műszaki tényező, hogy a generális bajt, a nemzetgazdaság eltespedését okozó kórt, az adósságokat lefaragja, leépítse az embereket, az intézőket oda irányítsa, hogy itt és csakis itt, de a legsürgősebben igyekezzenek gyógyitani!

Mert ha akarnak segíteni, ezuton lehet és hamar lehet!

Epilógus a templomépitészet vitájához.

Lapunk legutóbbi számaiban vita indult meg a templomépítészetről abban a vonatkozásban, — vajjon legyen-e tornya a templomnak, vagy pedig ne legyen. Ezt a vitát, melyet az érdekelt felek még tovább folytatni kívántak, — bizonyos megfontolást érdemlő okoknál fogva, — a következő kijelentések kapcsán most bezárjuk:

Az Apostoli Szentszék könyvkiadásában Budapesten megjelent:

Római Katholikus Szertartástan (középiskolák számára) 1929-ben.

Irta:

Dr. Demkovits Ágoston szentszéki tanácsos.

Ebben a könyvben *„A templom külseje"* cím alatt a következőket olvashatjuk: *„A legtöbb templomon egy vagy több torony van, és égbenyuló magasságuk figyelmeztet minket égi hazánkra, ahová akkor jutunk, ha a templomot szeretjük."*

„A tornyon óra van, mely az idő mulandóságára figyelmeztet bennünket. A toronyban vannak a harangok. A harangozással a híveket vagy a közelgő istentiszteletre hivják, vagy a haldoklókért való imádkozásra (lélekharang) figyelmeztetik.

Az első hét században a templomokat torony nélkül építették. A harangok a VII. században jöttek használatba. A tornyokat a templomtól elkülönítve is építették".

Ezeket a kitételeket találtuk a toronyra vonatkozóan az említett *Szertartástan*-ban.

Amikor az itt most elmondottak arról győzhetnek meg bennünket, hogy a katholikus ifjuság számára irt tankönyv a templomtornyot ilyen magasztos cél szolgálatába állitja, — semmi értelme nincs, de helye sincs annak az uj álláspontnak, mely ellenzi a templomnak toronynyal való épitését.

Ezek a fentiek az első megjegyzésünk. Ami a másodikat illeti, vitán felül áll, hogy a *toronykérdés* szigoruan a templom épitőművészi megtervezésének munkakörébe tartozik, amely felfogást a vitatkozók mindegyike egyértelmüleg osztja. Teljesen ugyanilyenképpen nem lehet vitás az sem, hogy: A templomépitészet müvészet, vagyis az a mindennemü beleavatkozást kizáró teremtőképesség, mely a müvészi alkotást mint a müvész egyéni alkotását tárja elénk.

Ha tehát olyan toronyellenes irányzat akarna felülkerekedni, mint aminőről a vita során szó volt, ennek már eleve is a templomépitő művészet egyetemességének mozgalmából kellene és szabadna kiindulni. Ilyen irányváltozásról azonban épitőművészi körökben semmit sem tudnak, de ilyenről eddig ott még csak szó sem volt, sőt egészen biztosra vehető, hogy nem is lesz, mert nem is lehet, mert hiszen az ilyen jelentőségü épitőművészi irányváltozás nem volna egyéb, mint visszatérés arra a fent már említett első hétszázadbeli időkre, mikor t. i. torony nélkül épitettek templomokat.

Helyesebben mondva és a logika igazságára utalva, — ez az uj irányzat az épitőművészet terén csak visszaesést jelenthet, amely megállapításainknak a következő okfejtését adjuk: A templom volt az épitőművészetben mindenkor a megtestesitője, a láthatóvá tevője a müvészeti irányban való fejlődésnek olyannyira, hogy ami tudást, ízlést, stilust, müvészetet stb. a kultura a népekben kifejleszthetett, ezeknek eredménye az egyházművészetben tükröződött vissza, ugyhogy volt olyan korszak, mely nem is mutathatott fel ezen a téren máshol eredményt, mint az egyházépitészetben. És ha elgondoljuk, hogy a keresztény vallás elterjedésének legkezdetlegesebb időszakában katakombák, földalatti berendezések szolgáltak az istentiszteletek céljaira, később pedig, — 300 évig tartó üldözés után — mikor már a pogány római császárok hatalmi ereje gyengülni, illetve vallási felfogásuk változni kezdett, végül pedig Nagy-Konstantin császár megengedte a keresztény vallás követését, — akkor már a templomok is a földszinére kerülhettek, — természetes akkor még egészen primitiv épültekbe, — vajjon nem-e valóban fenségesen szép és csodálatosan nagyfoku az a müvészi haladás és fejlődés napjainkban, a templomépitő-művészet terén, amelyről az európai nagyvárosokban található klasszikus templomalkotások tesznek tanuságot, minők a Szent-Péter, a Szent-Márkus templomok, a kölni és milanói dom-ok, a Szent István templom, a londoni, párisi, római, berlini, velencei, budapesti stb. templomok. Ezekről most visszatérni toronymentes templomokra még amerikai értelemben vett felfogás és elgondolás szernt is, nem volna más, mint — ismételjük — visszaesés, amely pedig napjainkban annál meglepőbb, de érthetetlen is volna, mert hiszen a tapasztalatok sem mutatják, hogy templomtervezőink még csak idegenkednének is a toronyelgondolástól és amelyre nézve csak a legutóbb megvalósított és megvalósításra váró fővárosi templomainkat hozzuk fel példákként.

A szerkesztő.

KRÓNIKA

IN MEMORIAM.

Zauner Alajos, miniszteri tanácsos, okl. épitész, a kereskedelemügyi minisztérium magasépitési osztályának főnöke, a Ferenc József rend lovagkeresztjének tulajdonosa, életének 59. évében rövid szenvedés után elhunyt.

Balogh Kovács Sándor, Sopron város műszaki főtanácsosa, tartalékos tüzérszázados, 53 éves korában meghalt. Az elhunyt 27 év óta állott a város szolgálatában. Kiváló, páratlan szorgalmu s közbecsülésben álló tisztviselő volt. Nevéhez füződnek Sopronnak háboru utáni nagyarányu utcarendezési munkálatai, különféle városszépészeti munkák, valamint igen sok középitkezés. A katolikus egyházi életben jelentős szerepet töltött be. Elhunyta az egész városban nagy rész-

A helyzet kellő megvilágitása végett, számolnunk kell. Számbavenni adósságainkat, a nemzeti termelés feleslegének értékesithetését, az importot, a kamat- és tőke törlesztés szolgálatának mértékét és ezek egybevetéséből kutatnunk a kivezető utat.

Külföldi adósságunk kereken 4 milliárd, mely áll a háboru előtti valorizált 1 milliárd és a háboru utáni 3 milliárd külföldi kölcsönből. A belföldi adósságok összege ugyancsak cca 4 milliárd, amely keletkezett a betétek 1 milliárdnyi és a külföldi adósságok 3 milliárdnyi összegéből. A két helyütt emlitett 3 milliárd külföldi adósság egyenlő és egynemü kell, hogy legyen. Az is!

A valorizált háboru előtti és a betéteket tevő 1—1 milliárd pengő egyelőre számitáson kivül hagyandó, mert az első politikai, a másik pedig magyar és intaktként meghagyni kivánt betétekből áll. Figyelmünket a 3 milliárdnyi külföldi adósságra kell koncentrálnunk, vajjon ezt áll-e módunkban leesökkenteni anélkül, hogy kárt okoznánk és igy a bolsevizmus vádját vonnánk magunkra. Az adósságoktól megszabadulás elérésének céljánál, ezt a 3 milliárdot vehetjük csak számba, — egyelőre!

Köztudatban él az, hogy a magyar zálogleveleket, a magyar adóssági kötvényeket, a külföldi tőzsdén, a névértéknek 18—36, átlag 25%-án jegyzik, adják-veszik. Ez annyit jelent, hogy a 3 milliárd névértékü magyar adóssági kötvények belső értékét a külföld 750 millió pengőre értékeli, ide „devalorizálta", ide szállitotta le önként, a piaci forgalomban kifejlődött értékelés szerint. Nem is került neki ma többe, és nem is ér, még annyit sem.

Ha tehát volna a magyar államkincstárnak birtokában 750 millió P. pénze, m. p. külföldi fizetésre alkalmas valutában, akkor a 3000 mill. P. adósságot egynyiért megvehetné és „devalorizálhatná".

Ezt a 750 milliót kell előteremteni, ha van honnan! Már pedig ez megvan! Külföldi valutákban!

Köztudomásu az, hogy a mult évi bankzárlat után minden magyarnak be kellett jelentenie külföldi betétjét, u. n. „követelését". Minden kényszer nélkül bejelentésre talált 500 millió P. Más lapra tartozik, de beigazolható, hogy ennél jóval több és körülbelül ennek kétszeresét tevő összegnek kell még valahol a külföldön künn lennie. De ezt ne vegyük ebben a kimutatható mértékben számba, hanem csupán 250 mill. P.-ben, ekkor már az adósságok nostrifikálásához szükséges összeg együtt van. Künn a külföldön, idegen valutában, nem állami-, hanem magántulajdonban.

A külföldi adósságok 750 millió P. összege és a külföldön feltalálható és magyar emberek tulajdonában levő, minimum 750 mill. P. szintén egyenlő és egynemü. E kettőt kell kicserélni és igy honositani a külföldi adósságot belföldivé. De nem ugy, hogy elvegyük a magyar külföldi betétesektől, hanem ugy, hogy ezek helyébe, uj, magyar államadóssági kötvényeket adjunk, — jó, stabil *Pengőre* szólóakat.

Ezt a transakciót kell lebonyolitani, hogy megszabaduljunk a külföldi adósságtól, a hitelképtelenségtől, a kamat- és tőkéknek idegen pénznemben fizetésétől, attól a vádtól, hogy nem akarunk „becsületesen" eleget tenni fizető kötelezettségünknek.

Másként ez végre nem hajtható, mint csakis állami uton és a külföldi hitelezőkkel egyetértésben, tehát, talán a Népszövetség Pénzügyi Bizottsága utján, amelynek exponense itt ül Budapesten és ellenőriz bennünket, „becsületes" fizető készségünket. Mr. Tyler lehetne a megmondhatója, hogy lehet-e igy beszélni velünk.

Ennek a beszélgetésnek ki kell terjednie:

Arra: hogy bebizonyitsuk, hogy a külföldi autarchia miatt lehetetlen fizetnünk; hogy a záloglevélkötvények szelvényei ezért nem válthatók be külföldi valutában; kereskedelmi mérlegbeli activ saldó nélkül nincsen valutánk, a Pengőből pedig ki nem foszthatnak amugy sem; hogy ha tovább is a mai állapotok maradnak fenn, akkor a végén tönkremegy mindenki, aki ebben a csonka kis országocskában van, megáll az élet, a termelés, a fogyasztás, Csimborasszót ér a munkanélküliség és ebből sem lesz olyan valuta, aminőre külföldéknek szüksége lenne; arra, hogy a külföldi legutolsó tőzsdei árfolyamon le kellene rögziteni a magyar záloglevél értékeket, és ezen az áron, a külföldön levő magyar javakkal megválthatnók összes külföldi adósságainkat, a magyar pénzkimentőknek adandó uj magyar államadóssági levelekkel; arra, hogy ilymódon olyan olcsó pénzt kapnánk, amelyért most a külföldön 1%-os betétkamatot kapnak a pénzmentők, ha ugyan nem őrzésdijat fizetnek érte. Szóval, sok olyanra terjedhetne ki ez a megbeszélés, amely a mai állapotot gyökeresen megváltoztathatná.

Már pedig erre nagy szükség van!

Nem lehet a magyar állami költségvetést állandóan lefaragni, az életet állandóan leépiteni, amint azt Mr. Tyler gondolja jelentésében. Nekünk dolgoznunk kell, nekünk munka kell, nekünk kereset és a megélhetésre lehetőség kell és nem csupán életet lefaragó számzsonglőrködés, amit minden könyvelőcske el tudna végezni.

A magyar emberek élni akarnak! Akarnak! Értsük meg!

Az adósságok fojtogatják most ezt az életet? Ezeket kell a mondott módon lefaragni, leépiteni! Tehát itt álljon mellénk kormányzat és Népszövetség, meg népszövetségi biztos, hogy ezt teremthessük meg.

Mert ha ez megvan, akkor az egész magyar nemzetgazdaságot ma terhelő 300 millió P. évi kamatteher és a legkevesebb 150 millió P-t tevő törlesztési részlet leépülhetne a 450 millióról évi 45 millióra és a termelés és fogyasztás részére a mai állami költségvetési egész összegnek fele megtakaritható lenne, illetve ennyi lenne beállitható a termelés szolgálatába. Ma a külföldi magyar betétek, amelyekkel megváltható lenne az egész 3 milliárdnyi külföldi adósság, jó, ha 7 milliót jövedelmeznek akkor, amikor ezek a betétek részei a magyar adósságoknak és ezekért évi 300 milliót kell, csupán kamatban kifizetnünk évente. A veszteség tehát 293 millió pengő. Ezt nem pótolhatja semmiféle lángelme, ha a termelésnél mindent el is követ, hogy többet, jobbat, kelendőbbet produkáljon, amikor semmit sem akarnak nekünk nyereségként meghagyni.

Talán az elmondottak nem is illenének ide, ebbe a szaklapba, ha nem a mi elevenünkbe is vágnának. Soha nem látott lezüllés van az épitőipar területén! Ez nem csökkenhet, csak növekedhetik! Tehát magunknak is arra kell törekednünk, hogy az általános nemzetgazdasági bajokat gyógyitsuk, hogy a nemzetgazdaság függvénye, az épitőipar szanáltassék.

Az adósságoknak fele összegének elengedését, törölhetését eredményezheti az emlitett megoldásmód. Ugy, hogy senki se károsodnék mellette!

Nincsen ok a tétovázásra! Tenni, mielőbb! Nyakunkon a tél, munka, kereset még nem volt! Bajok lehetnek, nagyok!

Zaupner A.

Zaupner Alajos
epitesz
1907 VIII. Maria
u. 13

2. ***Csillag Benő***, d. v. főtisztviselő
3. ***Eiser Nándor***, nagykereskedö
4. ***Egan Ede***, mérnök, máv. felügyelő
5. ***Kasics Péter***, min. tanácsos
6. ***Dr. Keömley Nándor***, pénz. tanácsos
7. ***Kossuthányi Géza***, kir. táblabiró
8. ***Schumy Rezső***, épitőmester
9. ***Dr. Szebeny Antal***, országgy. képviselő
10. ***Wolf Márton***, kereskedő.

Póttagok:

1. ***Stolz István***, háztulajdonos
2. ***Szőllősy István***, gyógyszerész.

HEISLER J. BUDAPEST II. KER.

Kauser Alajos

építész.

Szül. Budapest 1873.
Oklevelet nyert 1895.

Műegyetem 22. é.

Nagy-Várad.

Az előtért a vár és város
pedig hegyek látszanak. Felira

WARADIN.

a kép fölött: die Stadt Waradin
és kissé jobbra: Fig: L.

Rm., mér. a vk. 14.6: 10.5 c

140-95

MDK

Zauner Alajos

Magyar V.: Jakab Dezső. Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1932. szept. 1. 66-67.1.

MDK

Zauner Jenő épitésa

A mü- és középitési szakoszt. ülése... Épitő Ipar, 1909, nov. 21. 47.sz. 438 l.

ajtásos pincével. Fellner Jakab müve,

~, 1855)

Zaïsig

l

LykaMagyműI800-50

427. l

HETI NAPTÁR

Zausig

Ltab IV, 50

Krafft

Krafft

MDK

Zausig József, festö

Kis nöi arckép. Olf.?
-/?/: Férfiarckép. " ?

Szent György Céh VIII.müvészeti aukciója.
1911.okt. Kat. 19.1.

(28 dd.

Zavadzky Éva

Tevanitus

Rályá jávol Rozgonyi Ádám ist
bemutatást.

Művészet
89/5

Rozgonyi Ádám

SZÍN–JÁTSZÓ–TÉR

Zavadzky Évától

1

Alig érzékelhető raszter, divatos színek, sehová nem tekintő, mégis sokat látó tekintetek. *Zavadzky Éva* keramikus különös úton jár. Finom rajzú, törékeny arcok, reliefszerű alig domborművek, néhány kúp forma – futurista űrállomás vagy letűnt idők tanúja piramis – dísztárgy. Színei: a fehér, a sárga, a piros, a kék, a fekete és újra csak a fehér.

Mi tesz egy tárgyat fontossá? A funkciója, a formája, az anyaga, a benne megtestesülő korszellem, alkotójának kéz- és szellemjegye, vagy az, hogy tág tere a szívesen kalandozó fantáziának? Esetleg az, hogy remek vegyülete a lemondó, múltba révedő dekadensnek és a vidáman hányaveti divatosnak? Ki tudja? Zavadzky tárgyai, munkái játszóterek. Olyan vidékek, amelyeken a fogódzót elfogadó képzelet szívesen jár.

A művészettörténész előszeretettel állítja áldozatáról, a művészről – akinek alkotásával épp foglalkozik –, hogy az illető fontos alkotó. Jelentős, mert hisz az a történész számára, aki ezt legkönnyebben úgy emelheti a személyes kíváncsiság feletti esztétikai minőségbe, ha azt bizonygatja, a művész alkotása önmagában fontos. Ekkor szokott működésbe lépni a műtörténet hosszú és sokszor hamis levezetéseinek egyike, nevezetesen annak bizonyítása, hogy a művész mennyire fontosnak tekintette saját alkotását. Hiszen ha sikerül bebizonyítani, hogy maga az alkotó is tisztában volt műve jelentőségével, a bírálónak már félig nyert meccse van: legalábbis már második azoknak a sorában, akik az adott tárgyat fontosnak tartják. Én fontosnak tartom Zavadzky tárgyait, és talán nem utolsósorban azért, mert a művekből az is sugárzik, hogy alkotójuk nem a szó hagyományos értelmében tartja fontosnak őket. Azt sugallják, hogy készítőjük is mintha ugyanabban lelte volna alkotás közben kedvét, mint a néző, amikor a kész művet szemléli: a játékban. A játék lényege pedig abban áll, hogy hogyan hoznak létre szinte alig összeférő elemek új minőséget. Ez a minőség Zavadzky tárgyainál nem magában van – igényli a néző részvételét. A művek nem önmagukban, hanem a valóságban létező színek, formák, testek áradatához képest jelentenek valamit. Csak akkor „használhatók", ha az ember (alkotó, néző, mindegy) kitalálja azt a rendszert, amely szerint e tárgyakat használni kívánja. Ebben pedig a néző gyermekké válik. A játszótereket tervező, létrehozó felnőtt sincs tisztában azzal, milyen rend, milyen fantázia lesz az, amely szerint a felhasználó, a gyerek, a játZAVADSZKY ÉVA M 1989/5.

szóteret „belakja". A felnőtt csak annyit tehet, hogy lehetőleg megpróbálja nem érvényesíteni a játszótéren a maga felnőtt gondolkodásmódját, viszonyát az élet kellékeihez. Egyszóval: igyekszik a hasznosról kialakított fogalmait levetkezni. Ezt teszi Zavadzky is: tárgyait nem a hasznosság, hanem a tágasság szabályai szerint készíti. Tág pedig az, amelyben közlekedni lehet, amelyben nem azok a szabályok, amelyek szerint élünk, hanem azok, amelyek arra biztatnak, kíséreljük meg újra kitalálni azt a szabályrendszert, amelyben ha élni nem is, de fantáziálni tudunk.

Aldous Huxley írja *El Gréco* művészetéről szóló tanulmányában (A. Huxley: *Variációk El Gréco témájára*, in. *Divatok a szerelemben;* Európa, 1984): „A festő vagy szobrász lehet egyszerre és egyidejűleg figuratív és nonfiguratív... Sőt előfordulhat, hogy egy figuratív műalkotásnak éppen azok a részei határozzák meg egész tónusát, fejezik ki belső jelentését, amelyek legjobban megközelítik az absztraktot." Zavadzky Éva tárgyai esetében is igaz Huxley megállapítása, apró kiigazítással. Ami a szobor vagy a festmény esetében figuratívnak – értsd narratívnak – tekintendő, az a kerámiák esetében köznapi funkció. A csésze csésze marad, alkalmas a folyadék tárolására, a megmintázott fej is, eszményiesített melankóliájával az, ami: kissé üres, vonzó női portré, amint a domborodó mellkas is hihető emberi testrész, a tárgyak pedig nippeket még mindig készítő korunk ismert tárgyai: dísztárgyak.

A művész azonban megelégszik azzal, hogy e tárgyak formailag köthetők legyenek mindennapi hasonmásaikhoz, igazi szándéka viszont más fontossági pontokat jelöl ki egymás mellé, és ezzel ragadja ki műveit azokból az összefüggésekből, amelyekben – mert túl mindennapiak – a fantázia nehezen szabadulhat el. Az idealizált női fej csak arra kell neki, hogy alapja legyen az

2

3

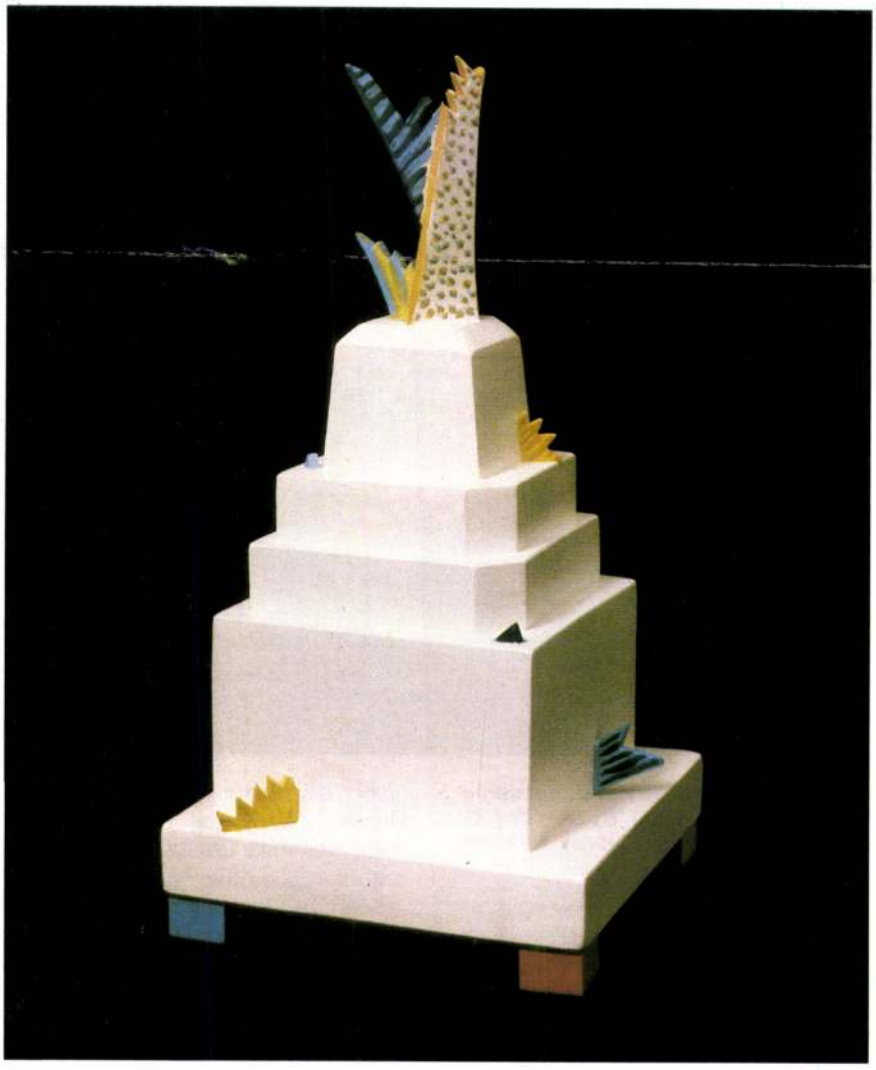

1 Zavadzky Éva: Fej/Head, porcelán (kézzel festve), 1200 °C, 34 × 20 × 10 cm, 1988
2 Zavadzky Éva: Torzó/Torso, porcelán, olajos raku, 1100 °C, 34 × 43 cm, 1987
3 Zavadzky Éva: Mauzóleum II/ Mausoleum II, porcelán (kézzel festve), 1200 °C, 22 × 11 × 11 cm

4

4 Zavadzky Éva: Fej/Head, porcelán (kézzel festve), 1200 °C, 34 × 21 × 21 cm, 1988 (fotók Sulyok Miklós)

igazi játéknak, a dekorációnak: egyszerűsíti az antropomorf formát a színek kétdimenziós örömére, durván széttöri a fejet, éket ver bele, persze nem azzal a szándékkal, mint mozivásznon a fejszés gyilkos, hanem azért, mert így újabb díszíthető felületek születnek. Eközben pedig a fej, Zavadzky „romboló" szándéka szerint, az emberi közegből az elvontba lép.

Mértani idomokból formált architektonikus kompozíciói tetszés szerint tarthatók ősi síremlék makettjének, felhőkarcolót modellező vagy jövőt álmodó térjátéknak. Az alkotót, úgy tetszik, mégsem ez foglalkoztatja.

Cakkozza, cifrázza, színezi, szinte kineveti önnön tárgyait, megfosztja őket tömegük adta fontosságuktól, megszünteti minden elképzelhető funkciójukat, hogy elegánsan a nézőre bízhassa, döntse el ő, mit akar látni.

Az utat, amelynek egyik állomása az emberi fej dezantropomorfizálása, a másik az architektúra komolyságának kijátszása, Zavadzky egy testrésznél, a mellkasnál kezdte. Tetszetős büsztöket formázott, domborműként háttér elé állította őket, majd kezdetben visszafogottan, később nekibátorodva nekilátott annak, hogy megfossza őket attól, ami mű és néző közös nevezője: az emberi jellegtől. Veszélyes út, mert amennyiben az alkotó nem képes újabb, más közös nevezőt találni, megszűnik a tárgy és az ember találkozásának lehetősége.

A veszélyes játékot Zavadzky megnyeri. Mert miközben félbevágja, megfordítja, elszínezi, fölismerhetetlenné teszi a mellkast, a mi nézői szemléletünket változtatja meg: nem kérjük számon az emberi formát, hanem elfogadjuk az ismeretlen tájat játszótérként. Olyan területként, amelyet az alkotó arra szánt, hogy képzeletünk bátran játszhasson vele és benne.

A szó klasszikus értelmében Zavadzky művei nem absztraktok. A klasszikus absztrakt a maga tökéletes rendszerében teljes, nem továbbgondolható. Mértani viszonyai a maguk lehetőségeinek teljességében leképezik a világot, annak egyfajta lényegét nyújtva. Zavadzky tudatosan nem erre a teljességre törekszik. Egymástól idegen elemeket – térbeliséget és síkdíszítést – kever egésszé, amelyek szervülését egy művön kívüli összetevő, a néző biztosítja. A néző dönti el saját ízlése szerint, hogyan „használja" a művet. Hajlandó-e például észrevenni a dombormű esetében a még ott lebegő testet, vagy csak annak hiányával kíván szembesülni. De rá van bízva az is, mit kezdjen a háromdimenziós tárgyat szinte kétdimenzióssá alakító díszítéssel. Mire figyeljen: a testre, a színek egymással feleselő tarkaságára, avagy válasszon harmadik utat? E harmadik út – véleményem szerint az igazi – nem más, mint a mű beemelése saját fantáziánkba, annak elfogadása, hogy a Zavadzky Éva alkotta mű saját belső világunk részévé válik.

kerámikus MKT

ZAVADZKY ÉVA

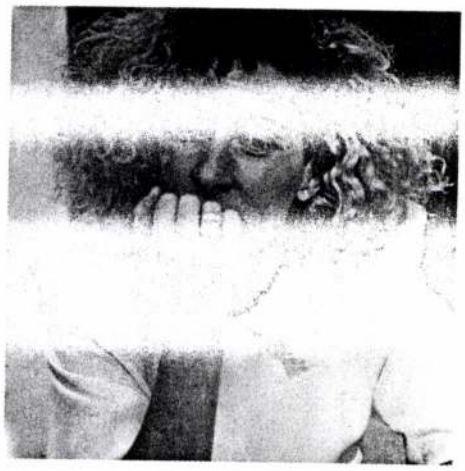

Székesfehérváron születtem.
1971-ben a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban érettségiztem kerámia szakon.
1978-ban diplomáztam az Iparművészeti Főiskola kerámia tagozatán, majd részt vettem a Főiskola Továbbképző Intézetének kétéves Mesterképző oktatásán.
1980 óta önálló kerámikusként dolgozom.
A Képző- és Iparművészeti Szövetség tagja vagyok.
1980 óta rendszeresen dolgozom a Nemzetközi Kecskeméti Kísérleti Kerámia Stúdióban, ahol a porcelán sajátos technológiáival kísérletezem.
Kedvenc területem az épületkerámia és a kisplasztika. Több nagyméretű munkám áll Budapest és Kecskemét közterein (kút, kerámiafal, plasztika).
Rendszeresen részt veszek hazai és nemzetközi kiállításokon.
1984-ben a Zágrábi I. Nemzetközi Minikerámia Triennálén diplomát kaptam.
1988-ban a X. Országos Kerámia Biennálén a Szövetség különdíját nyertem el.

1979 Vártárlat - Budapest
1980 Nemzetközi Kerámia Biennálé - Faenza
1983 Zwinger - Kőszeg
1984 Nemzetközi Minikerámia Triennálé - Zagreb
1985 Pincegaléria - Budapest
1986 Nemzetközi Kerámia Biennálé - Faenza
1986 Nemzetközi Kerámia Biennálé - Vallauris
1988 Magyar Művészek Kiállítása - Tokió
1988 Fészek Művészklub - Budapest
1989 Galéria M - Pörtschach
1991 Kunstverein - Bécs
1992 Galéria 626 - Frankfurt

I was born in Székesfehérvár.
I received my General Certificate of Education in the Secondary School for Fine and Applied Arts in Section Ceramics in 1971.
1978 I graduated from the Hungarian Academy of Crafts and Design in Section Ceramics, then, I took part in the two-year master training course of the Institute for Postgraduate Studies of the Academy.
Since 1980 I work as an independent ceramist.
I am member of the Fine and Applied Artist's Association.
Since 1980 I regularly work in the International Pilot Ceramic Studio in Kecskemét making experiments with specific technologies of china.
My favourite fields are building ceramics and small sculpture. Several large works of mine are to be seen in squares of Budapest and Kecskemét (fountains, ceramics, wall, plastics).
I regularly participate in Hungarian and international exhibitions. 1984 I was awarded the Diploma of the Ist International Mini-Ceramics Biennale in Zagreb.
1988 I was granted the Association's Prize at the 10th Hungarian Ceramics Biennale.

1979 Castle Exhibition - Budapest
1980 International Ceramics Biennale - Faenza
1983 Zwinger - Kőszeg
1984 International Mini Ceramics Triennale - Zagreb
1985 Cellar Gallery - Budapest
1986 International Ceramics Biennale - Faenza
1986 International Ceramics Biennale - Vallauris
1988 Hungarian Artist's Exhibition - Tokyo
1988 Artist's Club Fészek - Budapest
1989 Gallery M - Pörtschach
1991 Kunstverein - Vienna
1992 Gallery 626 - Frankfurt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TEXTIL ÉLET
1968 JUL 15

Zauer Paula

Zauer Paula kerámiaművész

Ez évben ünnepli a szentendrei művésztelep alapításának 40. évfordulóját; Bánovszky Miklós, Henéz Henrik, Jeges Ernő, Goebel Jenő, Onodi Béla, Pándi Lajos, Rozgonyi László, Sverák József lelkes fiatal festőművészek, Réti István főiskolai tanár növendékei voltak a „Szanatórium"-kerti művésztelep nagy álmokat szövő, ifjú titán alapítói. Az ő körükhöz vonzódott a szentendrei művészlelkű fiatalok kis csapata: köztük Zauer Paula is.

Negyven év sorsokat edző, hajlító és teremtőn formáló ereje az egykori festészetért rajongó lánykából az építész apát meg nem tagadva, anyagot formáló, színes mázokat égető keramikust alkotott. Művészete mázégetéses falikképekben csúcsosodott ki. Szinte egyedülállóak e művészeti ágban, az olyan finom tónusú, festői fogalmazású kerámiaképek, melyek Zauer Paula keze alól kerülnek ki. Kis figurái, állatszobrocskái mesét mondóan elevenednek meg, kedves ügyes használati edényei — ötletes remeklések. Az égetett agyagművesség valamiféle asszonyi ősi lábasformáló gondolattársítást kelt fel bennem. A föld, víz és tűz hármasságából született és magában foglaló művesség a játék, a munka, a célszerűség, szobrászat és festészet különös összessége.

Zauer Paula művészete nem széleskörűen ismert, kiállításokon ritkán találkozhattunk munkáival, de ez nem von le semmit az értékéből. A szentendrei kerámiaműhely megalapítói között ő is ott szorgoskodott és a nyugdíjobsitig szerény és szorgalmas évek bizonyították, hogy tehetségesen kezelte a mintázófát, készítette a formákat és különösen a mázégetésnek volt kiváló ismerője.

Ma csendes-árnyas kertjében szorgoskodik, epret kacsol, málnát szed és százféle virágjait neveli. Háza derűs tabernákulumos, komódos kerámiamúzeum.

Egy-egy vízfestménye a hajdan volt „vízimalmos szentendrei Dunát", az öreg parti fűzfákat idézi. Ha majd lesz egy kerámiamúzeum, héttornyú Szentendrének — és miért is ne lenne —, méltán számíthatnak Zauer Paula kerámiáira is.

Addig is sok-sok boldog, békegű, fecskecikázta nyarat és harkály kopácsos telet kíván

Szánthó Imre

tanúsítottak, becsü... kájukat, mellyel a gyár, a közösség javát szolgálták. A megbecsülés és a szeretet jelét mutatta a hétezer forinton felül kiosztott jutalom is. A vezetőség a szociális és családi körülmény, valamint a nyugdíjösszeg figyelembevételével osztotta ki a „gyorssegélyt".

— cs —

300 óra társadalmi munka

Minden KISZ-szervezet akcióprogramjában fontos helyet foglal el a társadalmi munka. Így van ez a Soproni Pamutipar III. KISZ-alapszervezeténél is. Akcióprogramukban a társadalmi munka 500 órával szerepel. Ebből 310 órát már teljesítettek. Vállalásuk nagy részét az üzemi uszodánál teljesítették: kitisztították a medencét, parkírozták a medence környékét, kitakarították az öltözőket. Ezenkívül a gyár környékét is csinosítgatták.

...inden szakemberre. Balán Mik... a galvanizálóműhelynek a Goli ...tosműhelyében.

Az igazsághoz tartozik, hogy nem mindenki veszi ki egyformán a részét ebből a munkából. Vannak, akik messze túlteljesítik az átlagot. Közülük ki kell emelnem Orbán Kálmánt, Götz Ottót, Horváth Lajost és Elek Esztert. Sajnos, szép számmal vannak olyanok is akik még el sem kezdték a társadalmi munkát. Pedig ha minden tag csak 5 órát teljesítene, már régen meg lenne a vállalás — mondta Beyer László, az alapszervezet titkára.

Jó lenne, ha az alapszervezet fiataljai elgondolkoznának ezen.

Zavadovics Tomás

egri fazekasmester a város elismert kézműves mestere.

Deresényi Dezső, Gólya József, Entz Géza: Magyar műemlékvédelem II (1959-1960) Budapest, 1964.

229 l.

Zavadovics Tomás

egri kályhás 1794-1796 között végzett munkálatokat az egri trinitárius konvent épületén.

Deresényi Dezső, Gólya József, Entz Géza: Budapest 1964. Magyar Műemlékvédelem II (1959-60) 230 l.

M.D.K.

Zavadovics Tamás, farezasmester

az egri adó összeírásokban 1774-1795. között mint négy segédes mester szerepel. Különböző hárbecslésekkel működik közre, más mestererkel együtt Egerben a megcharán 1791-93. között foglalkoztatják. Közre működik az egri extrinitárius tanyolom 1796-évi költségvetésénél, és a cisztercita kolostor átépítésénél, valamint a Foglár-épületen

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 421-422. old.

ZAVADOVICS /ZAVADOVITS/ Tamás egri fazekasmester. Az egri városi adóösszeirásokban 1771-95 között mint négysegédes fazekasmester szerepel. P 1778-ban Gyöngyösi Tanásházának becslésénél --+ Povolny János egri kőművesmesterrel együtt szerepel. Ugyancsak vele becsüli meg 1785-ben, majd 1787-ben a feloszlatott trinitárius kolostor kályháit. Utóbbi alkalommal a becslési munka 58 napig tart. A megyeházán Egerben 1791-92 között

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

P (Σ, áll. lt. Eger. v. adóösszeirás)

Zavadovics (Zavadovits) Tamás

egri fazekasmester. A XVIII. század végén az egyik legkeresettebb kályhásmester Egerben, aki 1771–95 között négy segéddel dolgozik.

Deresényi Dezső, Gólya József, Entz Géza: Magyar Műemlékvédelem, II (1959–60) Budapest 1964 238 l

Zavadovics (Zavadovits) Tomás

A megyeházán 1791-92-ben végez munkálatokat és 1796-ban részt vesz a Foglár épületek restaurálásával oltalmával adódó feladatok elvégzésére

Dercsényi Dezső, Gólya József, Entz Géza: Magyar műemlékvédelem I (1959-60) Budapest, 1964 238 l.

Zavadovics (Zavadovits) Tomás

Ugyanez évben a ciptercita kolostornál munkálkodik, majd az extrinitárius templom, illetve kolostor répleges költségvetésénel szerepel.

Dercsényi Dezső, Gölya József, Entz Géza: Magyar műemlékvédelem II (1959-60) Budapest, 1964. 238 l.

Zavadovics Tamás

fazekasmester az egri trinitáriusok templomában végzett munkálatokat. 1784 előtt.

Voit Pál stb.: Heveszmegye műemlékei II. kötet
Magyarország műemlékitopográfiája VIII. kötet.
Budapest, 1972.

2001

Zavadovics Tamás

fazekasmester 1791-92 között munkálatokat folytat az egri Kossuth L. u. 9. sz. a. megyeházán.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972

351 l

Zavadzky Éva

Keramika

Nemzetközi Kerámia Stúdió Kecskeméten.

Megyhárt László
ciszc

Műrénd
90/1

Zavadszky Éva kerámikus

Pozáry Gábor: Kerámia, mozaik

Művészet, 1983. február

Zavadzky Éva, kerámikus 3.) Folytatás.

Ezeket a formákat sokszorosítja és ezekből építkezik. Az érdekes kísérlet eredményei alighanem meghökkentő újdonságok lesznek.

„Zavadzky Éva kerámikus munka közben".
(repr.)

B.K.: „Utcák és terek művészete".
Dunántúli Napló, 1978. júl. 16.

Zavadzky Éva, kerámikus. 2.) Folytatás.

A hig gipsztejet luftballonba önti, a felfújt luftballont elköti és vár, amíg, megmeredik a gipsz. Ugyanez nylonzacskóval is véghezvihető. A nyers forma így készül. A kész gömböt mázanyagba mártott spárgával körbetekeri. A spárga kiég, a festékanyag érdes ~~anyaga~~ vonala ott marad.

B.K.: „Utcák és terek művészete".
Dimántúli Napló, 1978. júl. 16

Zavadzky Éva, kerámikus 1.) Folytatás

A Siklósi Kerámia Szimpozion műhelyei-ben, udvaraiban folyik a munka. A budapésti kerámikus munkahelye a Perényi-kert melletti erkélyszerű nyitott helyiségben van. Jókora gipszgömbök és öntőformák veszik körül. „Ideálkörnyezete" ugyancsak a Szigeti városrészbe esnek, a bölcsőde és az óvoda közötti területre, a városi könyvtári olvasókertbe és az általános iskola kozelébe.

B.K.: „Utcák és terek művészete".

Dunántúli Napló, 1978. jul. 16.

Zavadszky Éva, keramikusművész

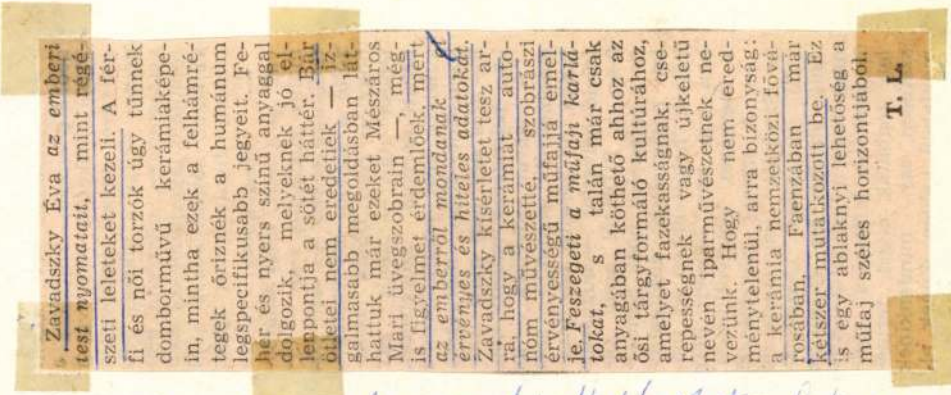

Zavadszky Éva *az emberi test nyomatait*, mint régészeti leleteket kezeli. A férfi és női torzók úgy tűnnek domborművű kerámiaképein, mintha ezek a felhámrétegek őriznék a humánum legspecifikusabb jegyeit. Fehér és nyers színű anyaggal dolgozik, melyeknek jó ellenpontja a sötét háttér. Bár ötletei nem eredetiek — izgalmasabb megoldásban láthattuk már ezeket Mészáros Mari üvegszobrain —, mégis figyelmet érdemlőek, mert *az emberről mondanak* [illegible] *érvényes és hiteles adatokat*. Zavadszky kísérletet tesz arra, hogy a kerámiát autonóm művészetté, szobrászi érvényességű műfajjá emelje. *Feszegeti a műfaji karlátokat*, s talán már csak anyagában köthető ahhoz az ősi tárgyformáló kultúrához, amelyet fazekasságnak, cserepességnek vagy újkeletű nevén iparművészetnek nevezünk. Hogy nem eredménytelenül, arra bizonyság: a kerámia nemzetközi fővárosában, Faenzában már kétszer mutatkozott be. Ez is egy ablaknyi lehetőség a műfaj széles horizontjából.

T. L.

A Gulácsy Lajos-teremben rendezett tárlaton három keramikusművész művei látbatók: Zavadszky Éva, Gerzler Mária és Szalai László művei.

T. L.: Ablakok a kerámiára.
Dél-Magyarország, 1983. aug. 10.

Zavadzky Éva

Fragile

P.Szücs Julia: A kellemetlenné vált kellemes.
Művészet, 1978. november/ 10.oldal.

FRAG
FRAG

Zavadzky Éva, kerámikusművész 1). Folytatás

A siklósi kerámia kiállítás megnyílt, melyen szerepelnek a művész munkái: luftballon-ihlette gömbjei lezárt kompozíciót alkotnak, már csak a víz hiányzik a nedvesség érzetét sugalló, íves felületekről. [említve] A falon levő makett egy kisebb elemekből álló, 10x3 mtr-es felületű kerámia relief makettje. Közepeihen szabadon mintázott részlet – gömb formával. [említve]

Bebesi Károly: Utcák és terek művészete.
Dunántúli Napló, 1978. aug. 20.

Kovalszky Éva kerámikus. 2.) Folytatás.

A művész a 10x3 méteres kerámia relief művét a pécsi magasház melletti, Gyetvai József tervezte étterem falára ajánlja. A csoportot a leendő városi könyvtár olvasótermébe tervezte, mint „idealkörnyezetbe". (kultúra)

Bebesi Károly: Utcák és terek művészete.
Dunántúli Napló, 1978. aug. 20.

Zaůsig J.

l.

Czanczik Jožef.

Zausig József

lásd

Czaucsik alatt

835. Olasz

A XVI. századb

Zarándok

Mellig, balra
Tarr, mely ~~[illegible]~~
elválaszt hosszú
bajusza s szakálla
putiumos.

Fa, me
Pyrker

77

Zausig Józef

Müvenet 1909. 268

Czauczig!

ZAUSIG *József*, l. *Czausig*.

HIRDETÉSEK

ARANYOZOTT ÁRÚK,
KÉP- ÉS TÜKÖRKERETEK RAKTÁRA

RÁCZ ARNOLD UTÓDA

KECSKEMÉTI LAJOS

BUDAPEST,

KÁROLY-KÖRÚT 9. SZ., AZ UDVARBAN.

Különlegességek aranyozott és faragott keretekben és tükrökben.
Aranyozott-fényezett baroque-lécz és keret-gyára
és raktára.

Mindennemű fantázia-keretek elkészítése. Költségvetések
készséggel szolgáltatnak. Művészeknek
30 százalék kedvezmény.

Zauss Vince

farehas

Sopron

1538. jan. 7.

polgáresků

Hází

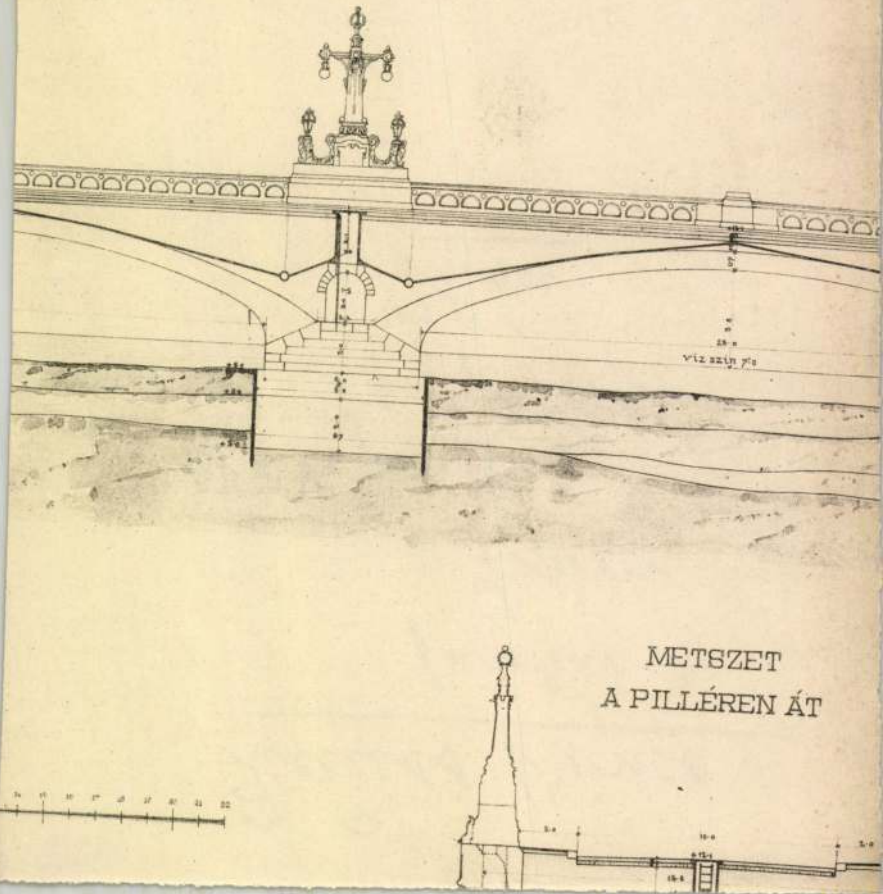

METSZET
A PILLÉREN ÁT

ZAUZIK Józef z. CZAUCZIK

Zavadkai gk. pléb

templom

szepes vm

Div Felsőm

383. l.

notholaena ~~[illegible]~~ marantae R Br.

[Cselling]

Zavadzky Éva, keramikus 3) Folytatás

Bebesi Károly: Utcák és terek művészete.
Dunántúli Napló, 1978. aug. 20.

A DUNA GALÉRIA

(Bp. XIII. Pannonia u. 95.)

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

1996. AUGUSZTUS 22-ÉN 17 ÓRÁRA

ZAVADZKY ÉVA

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

MEGNYITJA:

PÉTER VLADIMIR

MEGTEKINTHETŐ:

1996. SZEPTEMBER 8-IG

HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA

10-TŐL 18 ÓRÁIG

ZAVADZKY Éva

A KIÁLLÍTÁS LÉTREJÖTTÉT TÁMOGATTÁK:

MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZETI KÖZALAPÍTVÁNY

ZAVADZKY ÉVA „RÓZSASZÍN TÁL"
1996 PORCELÁN, 1240 °C 24x16 CM

ZAVADSZKY Éva

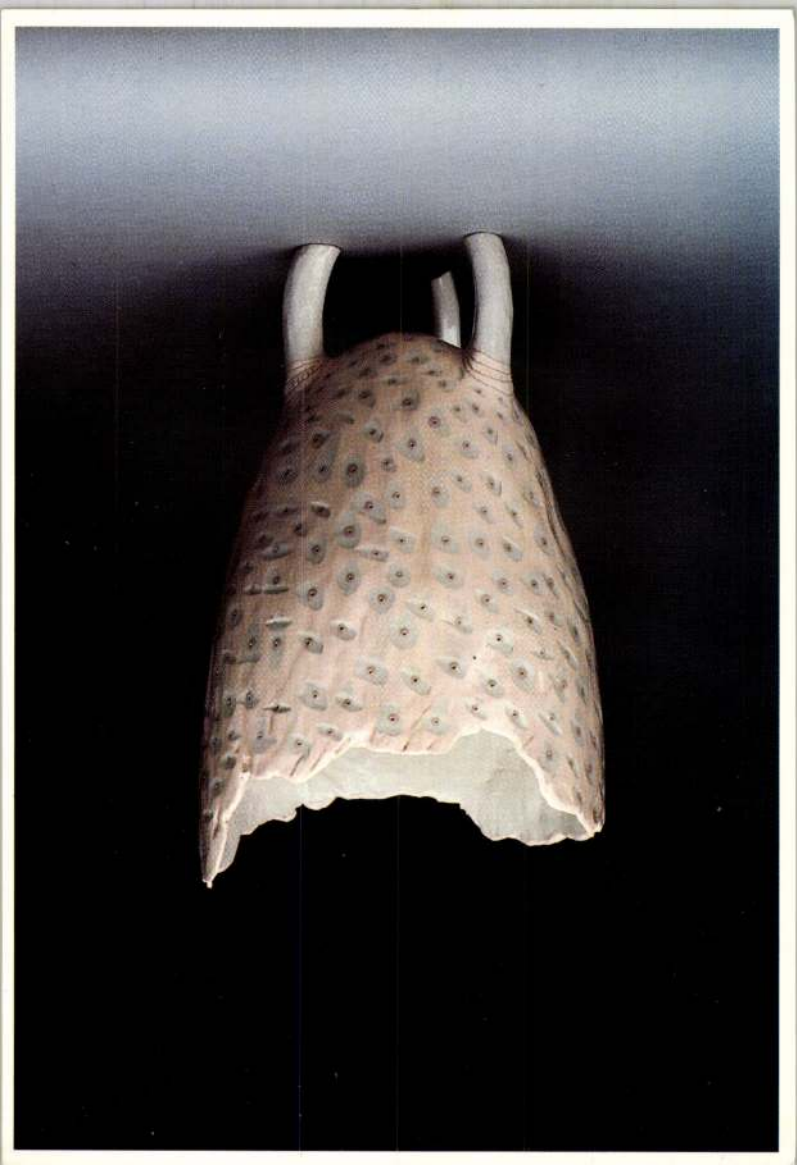

(29. old.)

Zavadzky Éva

Tevanni Kis

Repro.: Fei
porcelán Térzel festve
34 x 21 x 21 cm
1988

Rozgonyi Ádám
ciné

Művészet 89/5

Zavadszky Éva, keramikus

L: Szeremlei Terez

–: (bérykép – szöveg) ·2.

Esti Hirlap,

Bp. 1978 jül. 7

Zawadzky Éva, keramikus

L: Kun Éva

Vadas J: Semmi sem Tökéletes 12

Élet és Irodalom Bp. 1984 okt 12 XXVIII/41

Zavadszky Éva, keramikusművész

A Képcsarnok Váll. szegedi Gulácsy-termében közös kiállításon mutatkozik be a Szombathelyen ktelepedett Geszler Mária, a Budapesten élő Zavadszky Éva és a Szegedről elszármazott Szalay ~~Lajos~~ László.
Zavadszky Éva faliplasztikái láttán az emberi test torzóként is szépségét csodálkozhatnak rá a ma megnyílt tárlat nézői. /említve/.

IV-Híradó 2.

1983. VIII. 4. Televízió 2-műsor, 21.05 /Moldvay/.

Zavadszky Éva, keramikusművész

Három kísérletező keramikusnak nyílt közös kiállítása a szegedi Enlácsy teremben: Szalai László, Zavadszky Éva és Gerzler Mária művei aug. 13.-ig láthatók szegeden.

Láttuk, hallottuk.

1983. VIII. 4. Petőfi 10.45

Zavadzky Éva

Zavadzky Éva „fragile" felíratu-tömött zsákokat állított elő.

P. Szűcs Julianna: A kellemetlenné vált kellemes.
Művészet, 1978. november - 10. lap.

Zavadzky Éva

„Fragile", porcelán, 20 cm.
(repr.)

Müvészet, 1978. 11. 10. old.

Zavadszky Éva

A Marcibányi téri Úttörőház év végi bemutatóján a Gyermek Galéria munkája látható. – 1973 őszén az Úttörőház felkérésére Forgács Péter és Zavadszky Éva vezeti a szakkört.

Wagner István: A gyermek művészete.
Magyar Hírlap, 1976. jún. 10.

Zavadszky Éva

és Forgács Péter vezetésével alakult a Marcibányi téri Üttörőház Gyermek Galériájának.

Magyar Hirlap 1976/136/6

Wagner: A gyermek müvészete

Zavadszky Éva

ZAVADZKY ÉVA keramikusművész alkotásaiból nyílik ma kiállítás Hatvanban, az Ady Endre Városi Könyvtár fiókkönyvtárában. A tárlat, amelyet a Fiatal Művészek Stúdiója rendezett, október 25-ig tekinthető meg.

Magyar Hirlap 1980/9/ 30/9

Zawadzky Éva, besorminkus

L. Kern Éva

Rózsa Gyula: Technikásan

Nagy szabadság,

Bp. 1980 aug. 8.

7.

Zavadszky Éva keramikus művész

Részt vett a IX. siklósi nemzetközi keramiai szimpozionon.
cikk Lőrincz Gyózó keramikus művész címszó alatt

"Mj értékes alkotások" c. cikk Dunántuli Napló, 1978. X. 18. B. K. szignóval

Gyarmathy Éva

„Tragile", porcelán, 20 cm. /repr./

Művészet, 1978. 11. 10. old.

Závadzky Éva, keramikus-
művész

Závadzky Éva, Gerzsi Mária és
Gádai László keramikusművészek
alkotásaiból nyílt kiállítás a
Körösmentben Szegeden.

1. Závadzky Éva munkája

Nógrád, 1983. aug. 27.

Az ember.
porzelán, samott 1991

ZAVADZKY ÉVA

kerámia szobrok

kiállítása 1991. 10. 15–25-ig

Zavadzky Éva

megnyitó: 1991. 10. 15-én 17^{00}

zene: Deés László

KUNSTVEREIN WIEN

1010 Schönlaterngasse 9.

nyitva: hétfőtől–péntekig
$10–16^{00}$-ig

EUROSTILE KFT

„ÚJ MŰVÉSZET" SZERKESZTŐSÉG

SINKOVITS PÉTER
FŐSZERKESZTŐ

BUDAPEST 1054
BÁTHORI U. 10.

A kiállítás támogatói:

Magyar Köztársaság Nagykövetsége
Collegium Hungaricum
KERESKEDELMI BANK Rt.

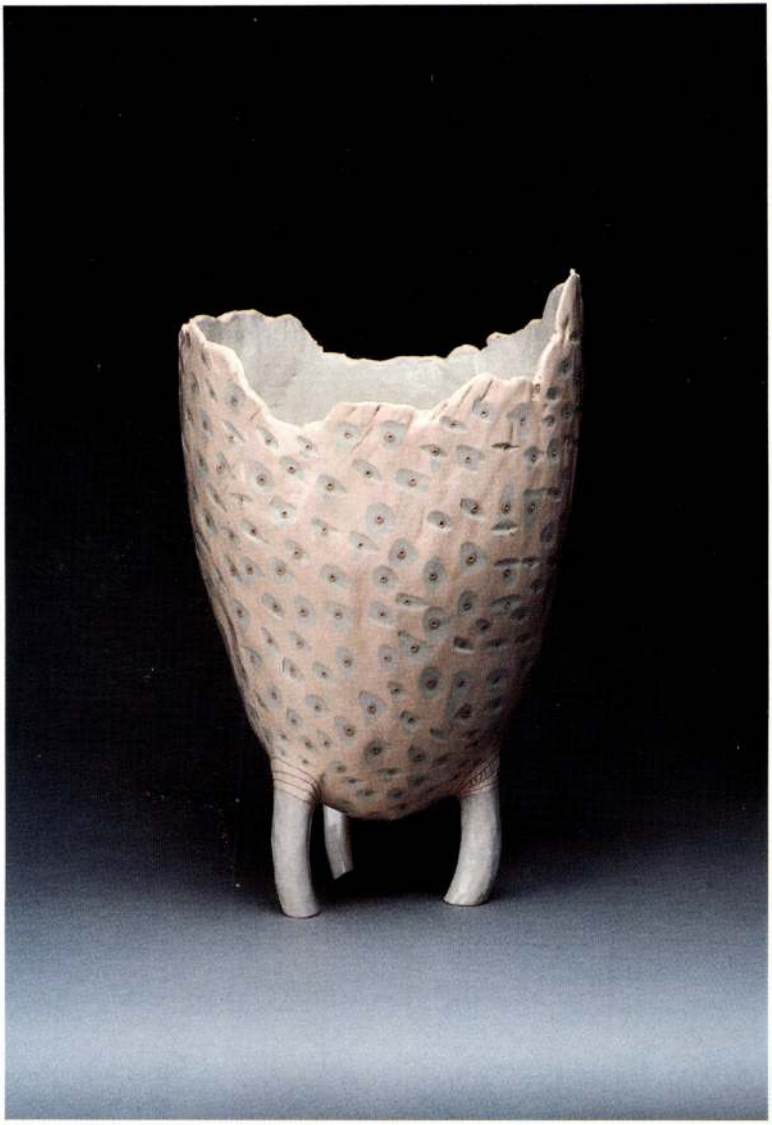

ZAVADZKY ÉVA „RÓZSASZÍN TÁL"
1996 PORCELÁN, 1240 °C 24x16 CM

Zavadzky Éva

When I was in my teens, priests of the art philosophy of the infamous and damned Socialist Realism gave long speeches about the *desired unity of content — message — and form in the arts.* This is a concept we should not discard along with all the trash called Socialist Realism. In Eva's new works, it seems to me as if instead of a unity of content or message and art form, the form has become the message and vice versa. Many times you simply cannot tell apart the material from the work put into it by the artist, moreover, material and work cannot be separated from the thought either which is represented in these object. (Altough I am not sure that we can call something an object that seems to have a human soul.) Anyway, these "objects" make food for the thought, and still, they are easily understandable and funny.

Miklós Vámos

Zavadszky Éva Keramikus

ZAVADZKY

ÉVA

KERAMIKUS

Tanulmányok
Képző és Iparművészeti Gimnázium
Iparművészeti Főiskola
Iparművészeti Főiskola Mesterképzője

Kiállítások
1979 Vártárlat - Budapest
1980 Nemzetközi Kerámia Biennálé - Faenza
1983 Zwinger - Kőszeg
1984 Nemzetközi Minikerámia Triennálé - Zagreb
1985 Pincegaléria - Budapest
1986 Nemzetközi Kerámia Biennálé - Faenza
1986 Nemzetközi Kerámia Biennálé - Vallauris
1988 Magyar Művészek Kiállítása - Tokió
1988 Fészek Galéria - Budapest
1989 Galéria M - Pörtschach
1991 Kunstverein - Bécs
1992 Galéria 626 - Frankfurt

Díjak
1984 Zagreb - I. Nemzetközi Minikerámia Triennálé - Diploma
1986 Faenza - Nemzetközi Kerámia Biennálé - Diploma
1988 X. Országos Kerámia Biennálé - Szövetség Különdíja

Tizenéves koromban a hírhedt és átkos szocreál művészetfilózófia sokat papolt *a tartalom és a forma kívánatos egységéről.* Ezt az egy koncepciót azért kár volna kidobni az ablakon a sok marhasággal együtt. Éva újabb munkáiban úgy tetszik, mintha a tartalom és a forma nemcsak egységben volna, hanem a szó szoros értelmében eggyé válna. Anyag és forma sem választható könnyen szét, s mindkettő összegabalyodik a játékos gondolattal, mely ezekben a tárgyakban (nem tudom, nevezhetőek-e így, tekintettel arra, hogy gyakran lelkük van) testet ölt. Könnyen megfejthetőek, szórakoztatóak, elgondolkoztatóak.

Vámos Miklós

úton, a várostól néhány kilométerre rendőrségi járművekkel telt meg az út. A budapesti székhelyű Központi Bűnüldözési Igazgatóság egyenruhás és civil nyomozói a környéket vizsgálták. A bal oldali erdős részt több tucat rendőr igyekezett négyzetméterről négyzetméterre átkutatni. Közben a különös esemény láttán megálló vagy csak lassító járműveket mondta, hogy a fővárosból, egészen magas szintről érkezett ukáz szerint nemcsak nyilatkoznia tilos az ügyről, hanem rendőri tevékenységet sem folytathat. Mind a megyei, mind pedig a bajai kapitányságot kizárták a titkos vizsgálatból. A rendkívüli rendőri jelenlét és a KBI eddigi tevékenysége alapján egyébként feltételezhető, hogy a szervezett bűnszállítójárművekkel érkezett a helyszínre. Trélerek is voltak az út szélén, tehát elképzelhető, hogy a déli határon gyakran előforduló, nagy értékű, lopott autók lerakatáról érkezett bejelentés. A rohamkocsik ugyanakkor azt is sejtetik, hogy akár fegyveres összetűzésre is számítanak, amennyiben a feltételezett raktár mellett biztosító személyzetet találnak.

Ismét ugrani akart a hídról

Alig két héttel ezelőtt a rendőrök, a mentősök, a tűzoltók és egy bajai orvos közösen rimánkodták le a Duna-híd korlátjáról K. Tibornét. Az asszony csütörtökön – azóta már másodszor – ismét ugrani akart a konzolról. Erről a mentősök értesítették a rendőrséget, és az URH-s szolgálat indult a helyszínre. Az elkeseredett nő a korláton állt. A rendőrök beemelték, majd beszállították a kórházba. A pszichiátriai osztályon meghatározatlan időre benn tartották a hölgyet. Három kiskorú gyermeke ideiglenes elhelyezéséről is a bajai kórház gondoskodott.

Váratlan telefonszámla

Egy érsekcsanádi férfinak eltűnt a személyi igazolványa. A napokban viszont címére érkezett több százezer forintról a Pannon GSM telefonszámlája. Az illetőnek nincs mobiltelefonja, de valaki a személyi igazolvány alapján az ő nevére vásárolt.

Duna-Maros-Tisza regionális együttműködés kezdődött

Öt éve tartó munka eredményeként az érintett országok képviselői pénteken Szegeden, a megyeházán ünnepélyes keretek között aláírták a Duna-Maros-Tisza (DMT) Eurorégiós Együttműködést, s megtartotta első ülését az új szervezet csúcsszerve, az Elnökök Fóruma. Magyar részről Bács-Kiskun, Békés, Csongrád és Jász-Nagykun-Szolnok megye, Romániából Arad, Hunyad, Krassó-Szörény és Temes megye, valamint a jugoszláviai Vajdaság Autonóm Tartomány vesz részt a munkában. Az együttműködés célja tovább bővíteni a három ország régiói között a gazdasági, tudományos, oktatási, kulturális és sportkapcsolatokat. A felek a jövőben összefogva pályáznak a közös feladatok megvalósításához szükséges anyagi forrásokra. A teendők közé sorolták az önkormányzatok a gazdasági, a kereskedelmi és az iparkamarák közötti állandó kommunikációs rendszer kidolgozását; tervezik vegyes tulajdonú társaságok létrehozását is.

Villámcsapás okozta tűzhöz vonultak ki csütörtökön az éjszakai órákban a tűzoltók Kiskunfélegyházán a Csanyi úti szociális otthonhoz. Kisebb rémület után a helyszínen derült ki, hogy csak parancsnoki ellenőrzésről van szó...

Lassabb lesz a büntetőeljárás?

A magyar bírói kar véleménye szerint a készülő büntetőeljárási törvény egyes tervezett rendelkezései még a jelenleginél is időigényesebbé tennék a büntetőeljárásokat – jelentette ki Szabó Győző, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese, a Magyar Jogász Egylet alelnöke az Óriás Nándor-jogásznapok alkalmával pénteken Egerben. Az eddigi egyfokú fellebbezési rendszerrel szemben például kétlépcsős jogorvoslatot tenne lehetővé.

Újabb vereség

A férfi röplabda Extraligában a kecskeméti csapat újabb vereséggel folytatta szereplését. A végeredmény: Vasas SC-Kecskeméti RC 3:1 (13, 12, –13, 12).

Református adomány

A Cseh Testvérek Evangéliumi Egyháza a napokban átvette a Magyarországi Református Egyház 2,4 millió forintos adományát, amelyet a nyári lengyelországi és csehországi árvíz idején gyűjtöttek össze. A pénzt a Cseh Testvérek Evangéliumi egyházának moderátora, Pavel Smetana lelkész vette át Bölcskei Gusztáv püspöktől, a Magyarországi Református Egyház zsinat ülésszakán.

Vitázó orvosok Kalocsán

Elégedetlenek a kalocsai kórház orvosai a városban dolgozó háziorvosok munkájával – derült ki a közelmúltban, amikor a magánpraxisokról kért véleményt az önkormányzat szakmai bizottsága. Az intézmény osztályairól érkezett vélemények szerint a háziorvosok nem a kellő módon kísérik figyelemmel betegeik sorsát. Kifogásolják a járó- és fekvőbeteg-ellátással fenntartott viszonyt, s hogy a szakmai, tudományos rendezvényeken nem lehet találkozni a háziorvosokkal.

– Szemenszedett hazugság, hogy a háziorvosok tudatosan máshová irányítják a betegeket – szögezte le dr. Szabó János vezető háziorvos. Véleménye szerint személyre szólóan kellene felsorolni a problémákat. Úgy látja, hogy a kórháziak nem értik meg a háziorvosok gondjait. Azt sem hiszi, hogy a vállalkozóvá lett kollégáikat irigyelnék az intézményi doktorok, ugyanis a tavasszal meghirdetett praxisra egyetlen kórházi pályázó sem jelentkezett. A szabad orvos- és kórházválasztás joga mindenkit megillet. Tudományos érdeklődésüket ért kritikákról szólva kifejtette, hogy nekik sok tanfolyamon kell részt venniük. Ezekre hétvégenként utaznak Szegedre, illetve Kecskemétre. A helyi összejövetelek időpontja pedig egybeesik rendelési idejükkel.

Dr. Rácz Jenő főigazgató nem titkolja, hogy a kórházak versenyeznek a betegekért. Azonban csak deformált piacról lehet beszélni, mert elsősorban a háziorvosoktól függ a beteg választása.

Magánkezdeményezésre állítottak szobrot. A barátkozás kezdete címet viseli Zavadszky Éva kerámia térplasztikája, melyet tegnap avattak fel a kecskeméti Futár utcai parkban. A Vacsiközben megrendezett ünnepségen Probstner János, a Nemzetközi Kerámiastúdió vezetője mondta el köszöntő szavait. A műalkotás felállításához több cég és magánszemély nyújtott segítséget

FOTÓ: BANCZIK ROBERT

Petőfi Népe
+ Duna Tv-re Kése napi lapja

1997. XI. 22.

Mi, Hol, Mikor?

● Ma 15 órakor: jubileumi iskolaünnepség a bajaszentistváni Dózsa-iskolában. ● Ma 16 órától ingyenes sahaja jóga a kecskeméti Hosszú utcai óvodában. ● A Lakiteleki Népfőiskolán november 29-én, 14 órakor nyitják meg Goór Imre festménykiállítását.

Folytatás a 3. oldalon.

délután 2 órakor a Kossuth Lajos Szakmunkásképző és Szakközépiskola tornacsarnokában. A rendezvényen Molnár Tamás, Zsankó László és Bereczki Sándor tart előadást, és fellép az Emberbarát Alapítvány együttese. Az úgynevezett drogbulin részt vesz tíz gyógyult vagy gyógyulófélben lévő fiatal is, akikkel kis csoportokban beszélgetni lehet.

Kommentárunk a 2. oldalon.

gárat, a népjóléti összefogás [illegible] rosi ÁNTSZ, a Kalifa (Katolikus Ifjúsági Iroda), a rendőrség és a polgárőrség között. Az említett szervezetek által létrehozott drogprevenciós munkacsoport összeállított egy cselekvési programot, melynek első feladataként kérdőíveket juttatnak el az oktatási intézményekbe, hogy felmérjék a veszélyeztetett gyerekek számát. Mivel korábban intézeti nevelt fiú azonban tiltották be 18. életévét.

tanyára bukkantak. Ezt tamaszija alá, hogy a rendőrség [illegible] koncertet is ad a kecskeméti Kodály Iskolában november 25-én, este 19 órakor. Műsorán Mozart, Kodály, Debussy, Brahms zeneművei szerepelnek. Mesterkurzusa zárásaként a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar közreműködésével játssza Csajkovszkij Hegedűversenyét november 30-án, este 19 órakor a Kodály Iskolában.

egyenruhások. A bajai rendőrkapitány kérdésünkre el- [illegible] Orff Konferenciának, amelyen hat ország képviselteti magát. A nagyszabású zenei rendezvény tegnap este sikeres hangversennyel kezdődött. Ma reggel 8.30-tól 11 óráig a 3–10 éves [illegible] nyitott [illegible] A Szegedi [illegible] láthatnak az érdeklődők. A zenei nevelési konferencia ma 13.30 órakor kezdődik. Ennek része a magyar népi hangszerek bemutatója, de lesz népdal- és népitánc-tanítás is. Valamennyi rendezvény színhelye az általános iskola.

Balesetek, Bűnügyek

Visszaélés fegyverrel

Lőfegyverrel és lőszerrel való visszaélés bűntettének alapos gyanúja miatt indult nyomozás egy 51 éves bugaci férfi ellen. Csütörtökön este Bugac-Felsőmonostoron igazoltatták a rendőrök a férfit, akinél egy TOZ-8M kispuskát találtak. A fegyverben lőszer is volt. A kispuskából a gyártási azonosító számokat kihegesztve, a férfi fegyvertartási engedéllyel nem rendelkezik.

Taxisgyilkosság

A rendőrség őrizetbe vett két 14 éves lányt, akik alaposan gyanúsíthatók azzal, hogy a főváros XVII. kerületében, Rákoskeresztúr erdős részén meggyilkoltak egy taxist, akinek holttestét pénteken hajnalban találták meg. A rendőrségtől kapott tájékoztatás szerint az esetre úgy derült fény, hogy a Pesti úton egy taxi reflektorral közlekedett, ezért a rendőrjárőr megállította a kocsit, amelyben két 14 éves lány utazott. A rendőrök észrevették, hogy a taxiban vérnyomok vannak, s ennek alapján vonták kérdőre a lányokat, akikkel együtt viszszamentek a rákoskeresztúri temető melletti erdős részre. Ott avarral letakarva találták meg G. J. 29 éves taxisofőr holttestét. Az előzetes megállapítások szerint a szerencsétlen taxist agyonverték.

Meglopott kínai

Jánoshalmán, a Jókai utcában ismeretlen tettes egy ház udvarán parkoló Volkswagen Transportert tört fel, amely egy kínai állampolgáré. A kocsiból a tolvaj ruhákat, cipőket lopott el 830 ezer forint értékben.

Ablakfeszítő

Baján, a Kocsis Pál utcában ablakkifeszítés módszerével tört be valaki egy lakásba. Aranyékszerek, video, CD-k és kazetták tűntek el 300 ezer forint értékben.

Álrendőrök

A főváros III. kerületében a Budapest Bank Laktanya utcai fiókja elől csütörtökön reggel két ismeretlen férfi – magukat rendőrnek kiadva – Szentendre külterületére vitte P. András 52 éves budapesti lakost. A férfit pisztollyal megfenyegették, lábait összekötözték, majd elrabolták 100 ezer forintját és személyautóját. Az anyagi kár kétmillió forint.

Belecsúszott

Baja és Vaskút között tegnap reggel az 5506. számú úton egy balestenél helyszínelő, kivilágított és villogót használó rendőrautóba csúszott bele egy holland állampolgár Toyotájával. Személyi sérülés nem történt, a kár 50 ezer forint.

Hamis kulccsal

Feltehetően hamis kulccsal ment be ismeretlen tettes Kecskeméten, a Rákóczi utcában egy lakásba. A tolvaj 250 ezer forintot, 2 ezer schillinget, arany ékszereket, Nokia rádiótelefont és egy Panasonic autós rádiós magnót vitt magával.

Belépési kedvezmény mindenkinek

November végéig Matáv-akció

Jelentős belépési kedvezményt, akciós belépési díjat biztosít mindazoknak a leendő előfizetőienk a Matáv, akik e hónap végéig benyújtják vonalmegrendelésüket a Matáv Rt. kecskeméti és kiskunfélegyházi ügyfélszolgálati irodáiban. A cégek, vállalkozók 50.000 Ft-ért, a magán-előfizetők 21.000 Ft-ért juthatnak vonalhoz. E jelentős mértékű, november 30-áig élő kedvezmény mindazok számára is érvényes, akiknek máig nem kapcsolták be – korábban beadott igényüket teljesítve – a telefonját. A külterületi, rádiós rendszerű telefonok leendő előfizetői ugyanezekkel a feltételekkel, azonos kedvezményekre számíthatnak.

A vonalmegrendelésüket november 30-áig bejelentők telefonját várhatóan néhány hónapon belül fel is szerelik, üzembe is helyezik. Igény esetén pluszvonalak bekötésére is van lehetőség.

A 76-os körzetben a tervezett nagy fejlesztések befejeződtek, a várakozók száma minimálisra csökkent. A szolgáltatók mindössze néhány hónapos igényekkel rendelkeznek.

Az ISDN szolgáltatás – jelenleg – ugyancsak nagy kedvezménnyel rendelhető meg. Részleteiről bővebb felvilágosítást az ügyfélszolgálati irodákban kérhetnek az érdeklődők.

Ügyfélszolgálati irodáink: 6100 Kiskunfélegyháza, Dr. Holló Lajos u. 5. Tel.: 466-084; 6000 Kecskemét, Kálvin tér 10–12. Tel.: 487-712 és 084. Nyitva tartás: hétfő: 8–18 óráig; kedd–csütörtök: 8–16-ig; péntek: 8–15 óráig.

MATÁV

DÉGÁZ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Szeretne Ön a 433.871. ügyfelünk lenni?

A DÉGÁZ '97 kereskedelmi akció kedvező feltételeiről kirendeltségeinken érdeklődhet.

44796

Volt kandósok (vagy korábban Vágó Béla-sok), az egyszerűség kedvéért: mindenki, aki a 623-asba járt,

FIGYELEM!

Szeretettel meghívunk Benneteket 1997. november 28-án, 19 órától az

ÖREGDIÁKOK BÁLJÁRA,

ahol találkozhattok volt tanáraitokkal, diáktársaitokkal és egyben szervezhettek osztálytalálkozókat is.

Az est jó hangulatáról SOMA nosztalgiadiszkója és BÜFÉ gondoskodik.

Érdeklődni és belépőjegyeket elővételben vásárolni az iskolában, Lugosi István és Simala István szervezőknél lehet.

Cím: Kandó Kálmán Műszaki Szakmunkásképző és Szakközépiskola (Kecskemét, Bethlen krt. 63.). **Telefon:** 76/481-622, 485-946 (45230)

Május 22. péntek	15.45	Duna TV.	**Gyöngyöspata temploma**	(23 p.)
Május 23. szombat	9.05	Bartók	**Halotti beszéd.** Hangmontázs Márai Sándor művei és az ómagyar szöveg alapján	(15 p.)
	12.20	Duna TV.	**Élő egyház.** Katolikus híradó	(25 p.)
	17.05	MTV2.	**A nagyszentmiklósi kincs II/2.**	(30 p.)
Május 24. vasárnap	6.30	TV2.	**Bibliai történetek.** Rajzfilm sorozat gyermekeknek	(15 p.)
	6.40	Duna TV.	**Élő egyház.** Katolikus híradó	(6 p.)
	7.05	Ko.köz.urh.	**A vasárnap üzenete** László atyától	(5 p.)
	7.25	MTV1.	**Így szól az Úr!** A Biblia üzenete	(55 p.)
	8.10	Bartók	**Pierre Cochereau improvizál** a párizsi Notre-Dame székesegyház nagyorgonáján	(30 p.)
	10.05	Ko.köz.urh.	**Ortodox istentisztelet közvetítése** a Budapest Petőfi téri templomból	(55 p.)
	11.30	TV2.	**Hűséges az Isten.** Vallási műsor	
	12.55	Bartók	**Jubilate Deo!** Évszázadok egyházi muzsikája (Vass M. Katalin)	

A VATIKÁNI RÁDIÓ MAGYAR MŰSORA: Mindennap este 19.15-kor kezdődik a 196 méteres (1530 kHz) középhullámon, a 49 méteres (6245 kHz) és a 75 méteres (3950 kHz) rövidhullámon. Az esti adást másnap reggel 5.45-kor ismétlik meg a 196 méteres középhullámon, valamint a Duna TV-ben hétfőtől szombatig reggel, 5,15-kor, vasárnap 6,15-kor.

DUNA-TEXT: Egyházi hírek a nap 24 órájában a Duna TV. teletextjének 340-349. oldalán.

Lázony Pavlá

... jelentkezés:
FARKASRÉTI MINDENSZENTEK PLÉBÁNIA
1124 Bp., Hegyalja út 139., ✆ 319-3105
szerda: 9⁰⁰ – 13⁰⁰, 16⁰⁰ – 18⁰⁰
vasárnap: 10⁰⁰ – 12⁰⁰

... Neuschwanstein, Hohenschwangau, Wicskirche, Ettel, Oberammergau
jún. 16—23.; júl. 10—15.; aug. 19—24.; szept. 17—22. .....69 980,— Ft
6 nap buszon alvás nélkül, reggelivel

Budapest Főváros XII. Kerületi Önkormányzata pályázatot hirdet a közhasznú foglalkoztatást megvalósító SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓ intézményvezetői állásának betöltésére

1. AZ INTÉZMÉNYVEZETŐ FELADATA
a kerület közmunkáinak szervezése, a feladatvégzés irányítása, összehangolása,
a foglalkoztatáspolitikai célok megvalósítása,
az induló intézmény szervezeti kialakítása,
a külső források szervezése, pályázatok készítése,
a folyamatos kapcsolattartás kialakítása, széleskörű együttműködés a kerület intézményeivel.

2. A PÁLYÁZÓVAL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK:
felsőfokú iskolai végzettség,
magas fokú szervezési és irányítási készség,
gazdálkodási, vállalkozási (közgazdasági) ismeretek,
kiváló kapcsolatteremtő készség
önálló munkavégzésre való alkalmasság, kreativitás,
felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek, jártasság a legelterjedtebb számítógépes alkalmazások területén.

3. AZ ELBÍRÁLÁS SORÁN ELŐNYT JELENT:
szociális területen szerzett tapasztalat,
tapasztalat a közmunkák szervezése terén,
helyismeret, nem dohányzó

4. A PÁLYÁZATHOZ CSATOLNI KELL:
kézzel írott önéletrajzot, részletes szakmai életrajzot,
végzettséget igazoló okiratok (diploma) másolatát,
3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt,
a pályázott munkakörre vonatkozó elképzelések, tervek leírását.

BEADÁSI HATÁRIDŐ: a Népjóléti közlönyben való megjelenéstől számított 30 nap.
CÍM: Budapest Főváros XII. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal, Népjóléti Iroda
1126 Budapest, Böszörményi út 23—25.
TELEFON: 155-0973; 221-5915
TÁJÉKOZTATÁST AD: Nyitrai Imre, Népjóléti Iroda vezető, vagy Balázs Piroska, szociális intézményi referens.

szent élet után

Úgy vágyódom szent életre
Szavadtól tisztult lélekre,
hogy fizetnék a rosszért jóval
halk érintésed érezve.

A szidalmat tűrném csendben,
bármilyen vád érne engem,
Békességed békítene meg,
Szelíd fegyver az kezedben.

Áldás szava lenne szavam,
szétosztanám minden javam,
felkelne Fényed veséimben
látnám mim van: Tőled kaptam.

Könyörület-gyöngy-liliom
virágozna bűn-ajkamon.
Szereteted szeretne bennem,
ez lenne minden vagyonom!

...ano volt.

Czibort szerették az emberek, neki senki nem tett szemrehányást az

szalagról hallhatnánk a hangját...

(-y -s)

...nemcsak

anyámat és a nővéremet. Ők azonban nők voltak, így alig számítot-

már megköszönni ezt a rám pazarolt szeretetet...

Batthyány-Strattmann László életművének képzőművészeti ábrázolásai

Körmenden imákban, tárgyakban, festményeken él a szent életű Batthyány-Strattmann László kultusza. Él és éltet. Tetteink felülvizsgálatára ösztönöz. A kastély belső udvarában áll *Lesenyei Márta* bronzszobra, amely visszafogott méltósággal ábrázolja a gyógyító Batthyány-Strattmann László és betege kettős alakját. Az emlékművön a szegények Európa-hírű szemorvosának ars poeticája olvasható: „Csak az lehet boldog, aki boldoggá tesz másokat".

A körmendi Szent Erzsébet-plébániatemplomban megállít *Závory László* festménye a szemet és lelket gyógyító orvosról. A képen a vakok tódulnak hozzá, s ő fáradhatatlanul fogadja őket fehér köpenyében, miközben angyal óvja minden lépését. Dokumentumok, számtalan fénykép, okmány, köszönő levél igazolja életszentségét, de a képek is erre utalnak. A templom falán portréját formázó emléktáblája látható a következő szöveggel: „A test és lélek orvosaként az egész embert akarta gyógyítani. Csak eszköznek tekintette magát. A gyógyulást mindig Istennek tulajdonította". A plébániatemplom oldalfolyosója ma már múzeum, ahol a tárgyakban és a képeken a szépség és erkölcs fonódik egybe. A kultuszt erősíti *Gyürki László* plébános kiadványa, a „hit nagy tanújáról" (1989). Fölemelő olvasmány. A füzet hátlapján a Batthyány-család címerét szemlélhetjük.

Losonci Miklós

Ily Ember 1998 V. 17

ZAVADZKY ÈVA

N+k. Kerámia St.

1977 - 2002

Bernecebaráti, r.k. t. (Mária mennyi

főoltár XVIII. 2.

n.: Assunta; M. monogr., angya

Szt. Péter, Pál (2 Szt. Jó

(felvid. mester

A DUNA GALÉRIA

(Bp. XIII. Pannonia u. 95.)

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

1996. AUGUSZTUS 22-ÉN 17 ÓRÁRA

ZAVADZKY ÉVA

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

MEGNYITJA:

PÉTER VLADIMIR

MEGTEKINTHETŐ:

1996. SZEPTEMBER 8-IG

HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA

10-TŐL 18 ÓRÁIG

A KIÁLLÍTÁS LÉTREJÖTTÉT TÁMOGATTÁK:

MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZETI KÖZALAPÍTVÁNY

When I was in my teens, priests of the art philosophy of the infamous and damned Socialist Realism gave long speeches about the *desired unity of content — message — and form in the arts.* This is a concept we should not discard along with all the trash called Socialist Realism. In Eva's new works, it seems to me as if instead of a unity of content or message and art form, the form has become the message and vice versa. Many times you simply cannot tell apart the material from the work put into it by the artist, moreover, material and work cannot be separated from the thought either which is represented in these object. (Altough I am not sure that we can call something an object that seems to have a human soul.) Anyway, these "objects" make food for the thought, and still, they are easily understandable and funny.

Miklós Vámos

Zavadzky Éva

ZAVADZKY ÉVA

KERAMIKUS

Tanulmányok
Képző és Iparművészeti Gimnázium
Iparművészeti Főiskola
Iparművészeti Főiskola Mesterképzője

Kiállítások
1979 Vártárlat - Budapest
1980 Nemzetközi Kerámia Biennálé - Faenza
1983 Zwinger - Kőszeg
1984 Nemzetközi Minikerámia Triennálé - Zagreb
1985 Pincegaléria - Budapest
1986 Nemzetközi Kerámia Biennálé - Faenza
1986 Nemzetközi Kerámia Biennálé - Vallauris
1988 Magyar Művészek Kiállítása - Tokió
1988 Fészek Galéria - Budapest
1989 Galéria M - Pörtschach
1991 Kunstverein - Bécs
1992 Galéria 626 - Frankfurt

Díjak
1984 Zagreb - I. Nemzetközi Minikerámia Triennálé - Diploma
1986 Faenza - Nemzetközi Kerámia Biennálé - Diploma
1988 X. Országos Kerámia Biennálé - Szövetség Különdíja

Tizenéves koromban a hírhedt és átkos szocreál művészetfilózófia sokat papolt *a tartalom és a forma kívánatos egységéről*. Ezt az egy koncepciót azért kár volna kidobni az ablakon a sok marhasággal együtt. Éva újabb munkáiban úgy tetszik, mintha a tartalom és a forma nemcsak egységben volna, hanem a szó szoros értelmében eggyé válna. Anyag és forma sem választható könnyen szét, s mindkettő összegabalyodik a játékos gondolattal, mely ezekben a tárgyakban (nem tudom, nevezhetőek-e így, tekintettel arra, hogy gyakran lelkük van) testet ölt. Könnyen megfejthetőek, szórakoztatóak, elgondolkoztatóak.

Vámos Miklós

Zavatzky Antal, építész; szül. 1818-ban Iglón, ahol atyja kőfaragó volt. 1840-ben a münchani képzőművészeti akadémia építő-művészeti osztályán tanult.

Somogyi Miklós: Magyarok a münchenei képző-művészeti akadémián. Művészet. 1912. 179. l.

I. 3138. Zavatzky Antal, 22 éves. szül. Iglón, Magyarországon, elhalt atyja közgyám volt, építőművészet, 1840 nov. 10.

Som 179 l.

Pesthen, atyja építőmester, kath. Zielbauer építőiskolája, 1859 okt. 25.

II. 1672 Hoffmann Antal, 27 éves, szül.

Závatzky

l.

LykaMagyműI300-50

260 l.

Vasárnap **2** Gy. sz. B.-A.		Protestáns: Karolin Görög: Triodium Izraelita: Sebath 9.
Hétfő **3** Balázs		Protestáns: Balázs Görög: Simeon Izraelita: Sebath 10.
Kedd **4** Korz. András		Protestáns: Ráhel Görög: Izidor Izraelita: Sebath 11.
Szerda **5**		Protestáns: Ágota Görög: Ágota

Zavatzky

Lab II 130

Bij h. n. IX. 79.

Zavatzky Antal

* 1818

Ltáb. IV. 153

Zavatsky Antal

Minvinet 1912. 179

Chardin, festo" VII. 201

helyettes országos főfelügyelőből, az országos felügyelőkből és három rendes állami tisztviselőből; az Orsz. Főfelügyelőségnek ezenkívül egy hivatalszolgája is van.

A kinevezett rendes állami tisztviselők:

a) az előadó,
b) a titkár,
c) a tollnok.

B) Alkalmazottak.

A Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségének alkalmazottai a következő három csoportba tartoznak:

1. Évidijas alkalmazottak:

a) a népkönyvtári szakmegbizott,
b) a régészeti szakmegbizott,
c) a természetrajzi szakmegbizott,
d) a pénztáros.

A szakmegbizottakra a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége Szabályzatának 19. §-a, a pénztárosra annak 17. és a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa Szabályzatának 15. §-a vonat-

247. Zavatka, g. k. fatemplom.

1691. az összeírás szerint régi fatemplom. (Lehoczky IIIb. p. 804.)

1737. „Ecclesiae vero structura est lignea, pro nunc status mediocris, scandulis quidem novis indiget, quas subministrare tenetur communitas." (O. L.; C. P. D. M. 1737. szept. 4. No. 1.)

1738. „Lignea, status mediocris in tecto scandulis indiget." (O. L.; C. P. D. M. 1738. máj. 14. No. 1.)

1747. „Ecclesia lignea in statu mediocri." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1839. „... cum Eccl. Lig. ad Descensionem Spiritus S." (Schem. Munk. p. 61.)

1859. már kőtemploma van. (Schem. Munk. p. 55.)

(Bereg m.)
Domfaép

Zavisits Marko (Márk), festő; szül. 1834 okt. 11-én Kevedobrán (Dobrička, Torontál vármegye), megh. 1855 máj. 27-én u. o. Atyja kereskedő volt előbb Dobricán, utóbb Nagybecskereken. Z. 1852-55-ig Dániel Konstantintól (l. o.) tanult festeni. Rövid pályafutása alatt csaknem kizárólag egyházi képeket festett.

Berkeszi István: Temesvári művészek. Temesvár, 1910. 41. l. — Nikolics L. — Nikolics V. dr.: Szerbski slikari. Zimony, 1895. 113. l.

ZAVISITS, *Marko (Márk)*, festő, * Kevedobra (Dobrica, Torontál vm.) 1834 okt. 11. † u. o. 1855 máj. 27. 1852—55. Daniel Konstantintól tanult festeni. Rövid pályafutása alatt főleg egyházi képeket festett.

R-3 II. 624

Weisz (Betlen) Gyula, sz., Páris, 9, rue de Sommerard. (90.)

Wellmann Róbert, f., Berlin, Tauenzienstrasse 8. (154—160, 205—207.)

Wolff Károly, f., Budapest, II, Tölgyfa-utca 4. (232, 251.)

Zeller Mihály, f., Budapest, VII., Rottenbiller-utca 27/III. (48.)

Zemplényi Tivadar, f., Budapest, I., Fehérvári-út 26. (6.)

Zsoldos Gyula, f., Budapest, Orient-szálló. (25.)

Zavisics Markó
+ 1855
Ltáb. III. 74.
IV. 153

Zavisits Markó

festo

Kód

Berkeszi. Temesvári mův.

41. l.

113 oldal

Zavisics Márk ifj.

Zavisics Márk ifj. született (Dobriczán) Kevedobrán Bánátban 1834 október 11-én

atyja Mihály kereskedő volt előbb (Dobriczán) Kevedobrán később pedig Nagy-Becskereken. Atyja igen jó módú és tekintélyes kereskedő volt de mintán Márk gyermekkorában iséskőzben lábán megsérült s egész életére nyomorék lett,

nem tiszteltette a vagyon gyönyöreit, minden élvezettől és társadalomtól visszavonulva élt szüleinek lakásán. Közben 1852. költöz ködött oda Grigorievics Konstantin Danil festő művész, atyja hozzá adta, hogy tőle a festészetet elsajátitsa sott 3 év alatt oly tökélyre vitte, hogy tanító mestere is meg ~~bamulta~~ csodálta.

Csak hogy gyengye szervezete nem birta sokaig 1855 május 27 én 21 éves korában elhunyt. Egyházi képeket festett. (Dobriczán Kevedobrán temették el szülei. —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Závodszky Ferenc,
ÉLET ÉS IRODALOM
1981 MÁR 21

1021

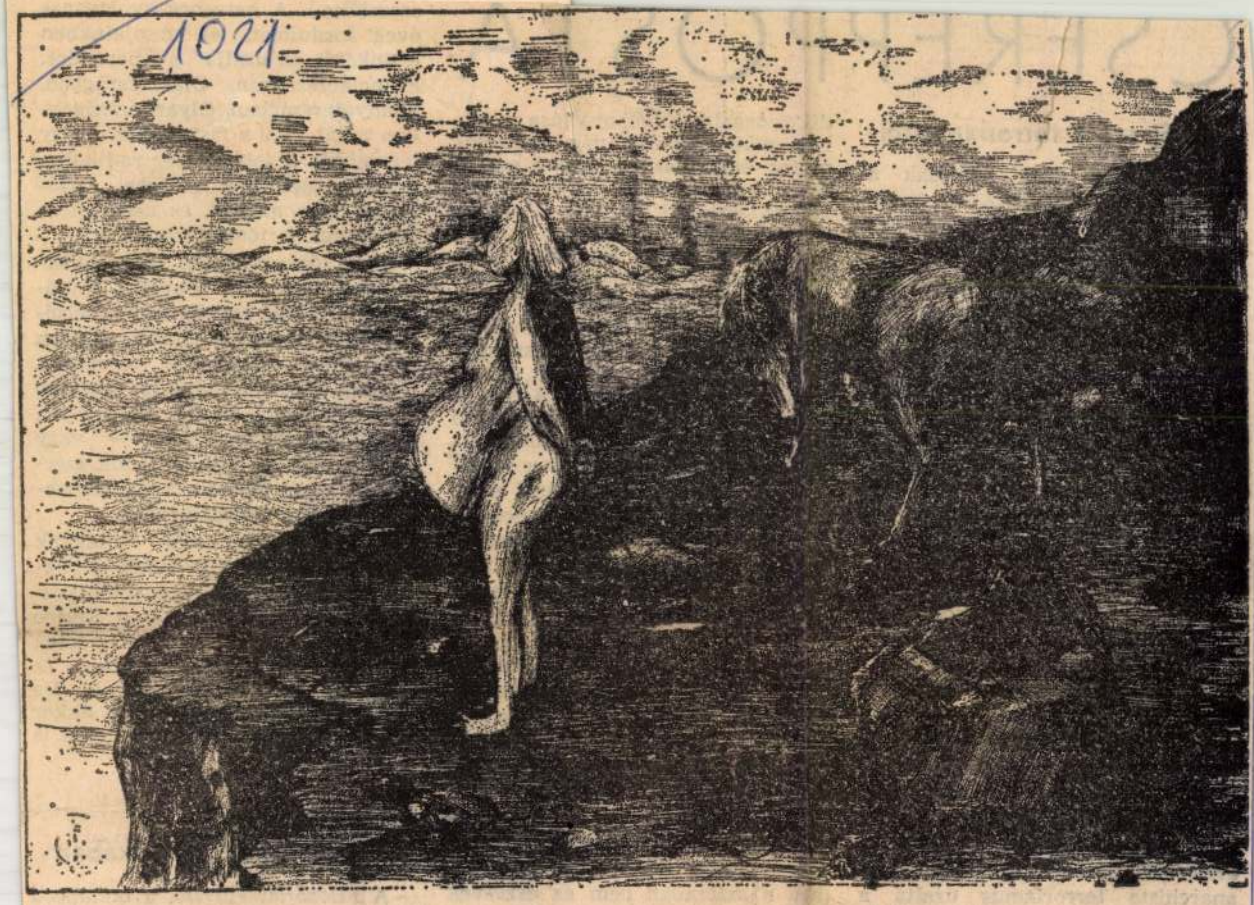

Závodszky Ferenc: Árkádiában születtem én is

CSEREPPOS

Egy-két szó a terrorizmusról

A hetvenes évek nemcsak a jobboldali konzervativizmus előretörésének évtizede volt, a föld feletti filozófiában és a földön járó politikai gyakorlatban. A hetvenes évek a nemzetközi terrorizmus évtizede is. Sőt, mint naponta-hetente tapasztaljuk, acsargó pofáját áttolta a nyolcvanas évek elejére is.

Sokadik hete olvasom az elmúlt évtized terror-cselekményeiről szóló könyveket, a vizsgálati fogságban vagy börtönben ülő terroristák vallomásait és nyilatkozatait. A felszínen a terrorista módszer és eszköztár egyformának látszik: merényletek lőfegyverrel, kézigránáttal, robbanóanyaggal, egyéni vagy csoportos emberrablás, repülőgépeltérítés. Mindez a megfélemlítés, a zsarolás, s leginkább a politikai jelenlét kinyilvánításának szándékával.

A lőtt és robbantott sebek, az élve vagy halva megkerült túszok képfelszíne azonban a terrorizmus eltérő világképeit takarja.

Időben legkorábban, a hetvenes évek első felében a szélsőbalos-anarchista terrorizmus uralta a színt. Többnyire fiatal értelmiségiek képviselték: akik a lázadó diákmozgalmak lehanyatlási május bukása után portos ellenállást, a terror eszközeivel világfigyelmet keltő tiltakozást választották. Belőlük állt össze a Baader—Meinhof-csoport, a japán úgynevezett *Vörös Hadsereg*, sok szélsőbalos közkatona tevékenykedik az olasz *Vörös Brigádok*ban is.

Nehezebben átlátható a nacionalista alapozású terrorista mozgalmak szövevénye. Részint, mert például az írországi IRA-ról, a baszk ETA-ról kevés megbízható tényanyag olvasható. Részint, mert az ő esetükben a *jogos* és a *jogtalan* alternatívája esetenkénti mérlegelésre szorul. Elnyomott nemzeti kisebbségeknek a történelmi múltba visszanyúló sérelmei torkollanak itt a nacionalista terrorizmus mai tevékenységébe. Gondoljunk a palesztin jelenségre. A terrorista hullám első taraján palesztin hullámlovasok lovagoltak, kétségtelenül. A *Palesztin Felszabadítási Szervezet* egységéből kivált csoportokról levált csoportocskák, amelyek tevékenységétől a *PFSZ* és személyesen Arafat, minden esetben, nyilvánosan elhatárolta magát. Nehéz a helyzete: ebben a szférában nem az észérvek logikája, hanem az irracionális gyűlölet irányított és döntött.

legalabbis a jobboldali radikalizmusnak mélyek a gyökerei, tartósak a hagyományai, és nem jelentéktelenek a tömegtartalékai.

Ez a legaggasztóbb, legveszedelmesebb terrorista irányzat. Különösen ott, ahol szélsőjobb és szélsőbal egymás kezére játszik, mint az olasz *Vörös Brigádok* esetében. Tegnap éjszakai rádióhír: Luciano Volpe, lefogott *Vörös Brigád*-tag, még mindig nem tudja — vagy nem akarja — bevallani, kik szervezték be és *honnan*, a szélsőjobbról-e vagy a szélsőbalról.

A terorrizmus mai világunk megoldatlan problémáinak ámokfutásos kísérő jelensége, nyilatkozta egy némrégi interjúban Enrico Berlinguer. Jogellenes cselekedeteit jogszerű eszközökkel tiltani és büntetni kell, ez nyilvánvaló. De elmúlni a terrorizmus csak akkor fog, ha keletkezésének alapokai is elmúltak már.

Egy különleges egyetemi tanár Amerikában

A *Filozófiai Figyelő*, a budapesti bölcsészkar negyedévenkénti közlönye a nyilvánosság kizárásával jele-

ZÁVÓCZKY János gyöngyösi fazekas, akit az 1827. évi általános országos összeirás Gyöngyös városában vesz számba.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

tős városfalról maradt fönn. /1771/ További terve is ismeretes 1793-ból, amelyet a Forintos József háza helyére épitendő házról készitett.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

foglalkoztatták. Az extramitárius templom 1796. évi átépitési költségvetésénél szintén találkozunk nevével /OL./ Ugyanebben az évben a cisztercita kolostor átépitésénél ~~+ Zwenger egri kőművesmesterrel együtt említik s ugyan ő vele működik együtt az un. foglár épületek, „a collegium foglariamum" átalakitásánál is /OL./.

—

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Závoczky János, gyöngyösi fazeras

Gyöngyösön az 1827 évi országos ösmeiras alkalmával herül námbavételre

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 422 .old.

Závoczky Gyula t

építész

Öngyilkos lett

és meghalt a Várna-utca 22. számú házban lévő lakásán gázzal, *Závoczky* Gyula 36 éves építész.

Magyar Nemzet

1947. dec. 16.

Delhaes I.

ábrázolva.

alvás közben és
knem arczélben, ~~[illegible]~~ tojásdad
~~[illegible]~~ lehajtott gallérú kabátja szürkésbarna.
álla ősz, bajusza leberetvált. Kék köté-

cm.
~~[illegible]~~(465-902)
~~[illegible]~~(340-902-14.).

1893 augusztus 21-én.

113 oldal

Zavisics Márk ifj.

Zavisics Márk ifj. született (Dobriczán) Kevedobrán Bánátban 1834 október 11-én

atyja Mihály kereskedő volt előbb (Dobriczán) Kevedobrán később pedig Nagy-Becskereken. Atyja igen jó módú és tekintélyes kereskedő volt de mintán Márk gyermekkorában iséskőzben lábán megsérült s egész életére nyomorék lett, nem élvezhette a vagyon gyönyöreit, minden élvezettől és társadalomtól visszavonulva élt szüleinek lakásán. Közben 1852. költöz ködött oda Grigorievics Konstantin Danil festő művész, atyja hozzá adta, hogy tőle a festészetet elsajátitsa s ott 3 év alatt oly tökélyre vitte, hogy tanító mestere is meg~~bamulta~~ csodálta.

Csak hogy gyengy szervezete nem birta sokaig 1855 május 27-én 21 éves korában elhunyt. Egyházi képeket festett. (Dobriczán Kevedobrán temették el szülei. –

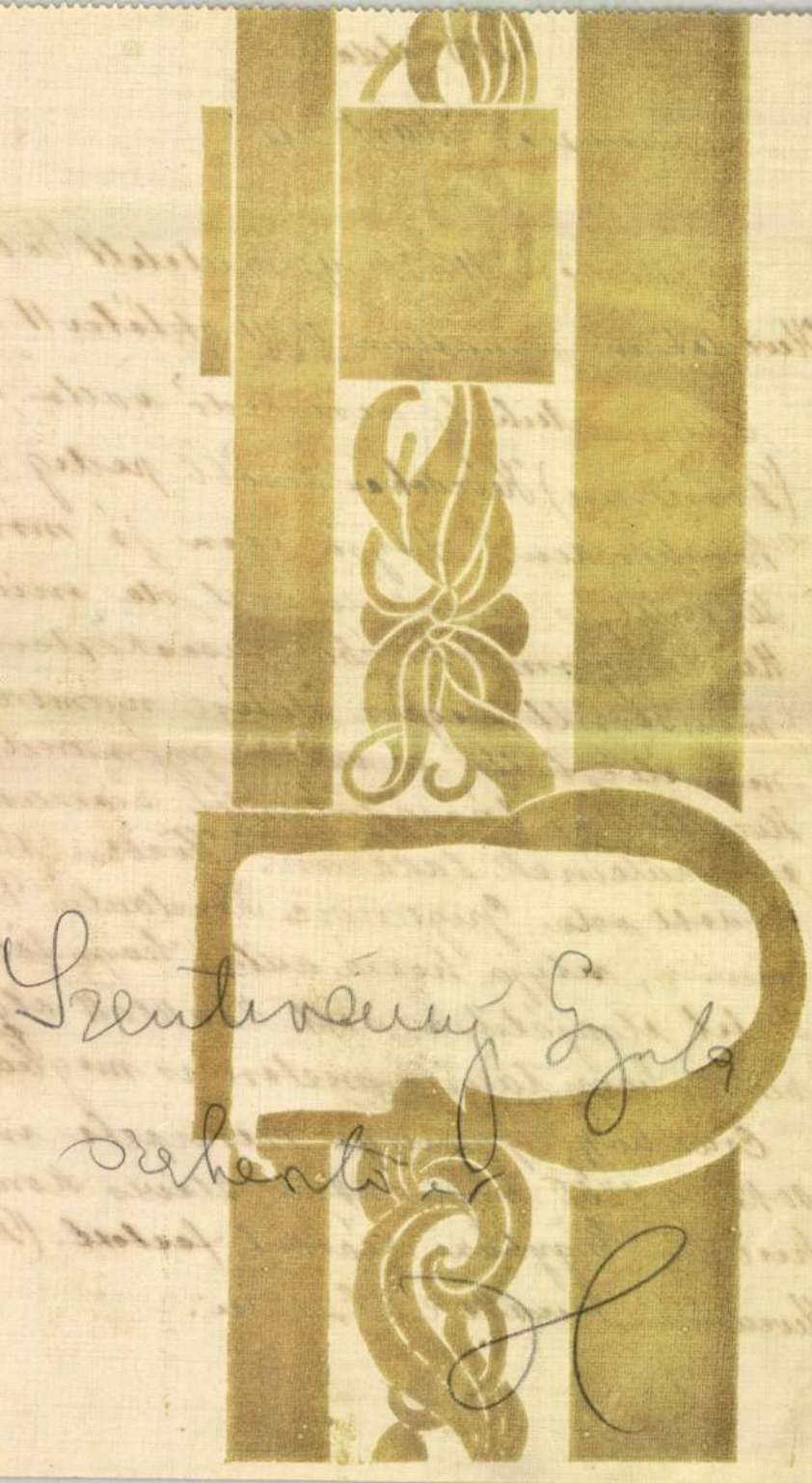

M.D.K.

Závodszky Zoltán

Kovács Kálmán: „Az operaénekes, a festő, szobrász, zeneszerző és fafaragó" cimmel ir a müvészről és bemutatja őt magát, valamint egyik festményének repr.-ját és Szalay Karola mellszobrát. Valamennyit Závodszky Zoltán operaénekes készitette.
Egyik fénykép bemutatja a müvészt kopjafa faragása közben.

Szinházi Élet. Bp. 1938. ápr. 16. XXVIII.évf. 17. sz. 46-47. lap

Závodszky Zoltán

/Bogdán Ada:
Kerner István mellszobrát hozza a lap. /
„A prózai bonviván mint festő, a tenorista mint szobrász" cimmel három müvészről ir, akik foglalkozásuk mellett képzőművészettel is foglalkoznak.
Závodszky Zoltán mellszobrot készitett Kerner István zeneigazgatóról. A Képzőművészeti Főiskolán, mint rajztanár-jelölt müködött, majd tanárnak nevezte ki a főváros. A Zeneakadémián Weiner Leó tanitványa volt, akinél zeneszerzést tanult. Anthes György is tanitotta és 1920-ban Kerner István leszerződtette az Operához, de a szobrászatot továbbra is folytatja. Repr.

Délibáb, Bp. 1935. jan. 19. IX. évf. 4. sz. 26-27. lap.

M.D.K.

Závodszky Zoltán

Negyvenéves jubileuma alkalmából szólaltatja meg a cikkiró. 1920-ban Kerner István szerződtette az Operaházhoz. Negyven év alatt háromszázhatvanötször énekelt Wagner-hőst. Megmintázta Kerner Istvánt s ezen a szobor-portrén kivül fest olaj és akvarell képeket is. Félévig a Képzőművészeti Főiskola növendéke volt, majd később beiratkozott a Zeneakadémiára. A továbbiak során elmondja az Operában töltött évek munkáját, szerepléseit. Bécsben az egyik legnagyobb konzervatoriumnak az énektanára. Két évig a bécsi Zeneakadémián tanitott.

Gách Marianne: Egy óra a jubiláló Závodszky Zoltánnal.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. julius 29. IV. évf. 31. sz. 8-9. l.

M.D.K.

Závodszky Zoltán

"Szobortanulmány" cimmel a lap bemutatja a művész alkotásának repr.-ját, amely január 11.-én kerül kiállitásra a Vigadóban.
"Szinész piktorok" cimmel rövid beszámoló közli s mutatja be a lapban a szinmüvészek alkotásainak repr.-it.

"Tájkép" c. festményének repr.-ját szintén közli a lap, amely ugyancsak bemutatásra kerül a kiállitáson.

Szinházi Élet. Bp. 1937. dec. 12-18. XXVII. évf. 51. sz. 20-21. lap.

M.D.K.

Závodszky Zoltán

Osváth Julia, Gara István, "Butz bácsi a főügyelő" neve szerepel több operaházi művésztag neve mellett az Operaház klubhelyiségében megrendezett képzőművészeti kiállitáson a kiállitó művészek között.

Koroda Miklós: Képzőművészeti kiállitás az Operában. c.
Szinház és Mozi. Bp. 1955. május 27. VIII. évf. 21. sz. 23. l.

Závodszky Zoltán

Nagy Károly: "A tenorista festő" cimmel irja, hogy a müvész 1911-ben beiratkozott a Képzőmüvészeti Főiskolára, majd utána átpártolt a zenéhez.
Szélmalmot ábrázoló festményét és arcképét bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1929. okt. 26. III. évf. 43. sz. 23. lap.

Závodszky Zoltán

1911/12 I.

Ferkèpzomfoisk vk

149. l.

MDK

Zavisits

Horváth Henrik: Árpádházi Szent Margit siremléke és egyéb tanulmányok. Bp. 1944. 184-199 l.

Zavisits Markó

festő

† 1855

Lásd

Berkeszi: Temesvári művészek.

41. l.

Zavicsics

l.

Lykanemzromantika

189.l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Zavisios

l.

LykaMagymúI300-50

330. l

Vasárnap **26** Polikárp		**Protestáns:** Vanda **Görög:** Xenophon **Izraelita:** Sebath 2.
Hétfő **27** Arsz. János		**Protestáns:** Lothár **Görög:** Krizoszt. **Izraelita:** Sebath 3.
Kedd **28** Nagy Károly		**Protestáns:** Károly **Görög:** Efrém **Izraelita:** Sebath 4.
Szerda **29**		**Protestáns:** Adél **Görög:** Ignác

248. Zavidfalva, g. k. fatemplom.

1747. „Ecclesia lignea in statu commodo." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1839. „Eccl. Lig. ad S. Michaëlem Archangelum." (Schem. Munk. p. 41.)

1862. szentelik fel az új kötemplomot. (Schem. Munk. p. 35.)

(Bereg m.)

Domfacs

Zavatzky A.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;
beiratkozás éve 1840.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1 149 1

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Závodszky Ferenc

ÉLET ÉS IRODALOM

Grafikusmúzeum

1981 JAN 10

1021

Závodszky Ferenc rajza

Zavodszky Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Grafikusművész

ÉLET ÉS IRODALOM
1980 NOV 29

1021

Zavodszky Ferenc: A grafikus

lekednek úgy, hogy személyiségükre, egzisztenciájukra egy titkolandó, át- és meg nem élhető szerelem nagyobb veszélyt jelent, mint egy hasonlóan titkos, de át- és meggondolható tartós szexuális viszony. Az is feltűnő, hogy e kapcsolatokban a partnerek már nem is követelik (kérik), remélik egymás hadállásainak, individuális értékeinek feladását. Feltéve, ha cserében maguk is megőrizhetik és szabadon érvényesíthetik saját érdekeiket.

Erre a szabadságra az értékek mesterségesen redukált cseréje ad lehetőséget.

Néhány évvel ezelőtt jelent meg egy vitát kavaró szociológiai tanulmány, amelyet szerzője, *Lőcsei Pál*, az értékegyensúly stabilizálódás teóriavázlatának nevezett. Szerinte a házastársi, élettársi (feltevésem szerint, szerelmi alapú) kapcsolatoknak az a lényege, hogy a partnerek a maguk biológiai, szexuális, érzelmi, intellektuális, gazdasági, társadalmi, kulturális és morális értékeit, ezek teljességét vagy legjavát felmutatják, felajánlják és átadják egymásnak. Minden emberi értéket mozgósítják a partner megnyerésére és megtartására. Ez a ter-

[illegible] „kivált
dok. Egyre több elfo
házas, karrier után j
csalódott, érzelmeit ve
ről irányított, ösztönei
meskedő, korlátait fel
galmát őrző férfi és n
törekszik olyan intim
amelyet nem a széles
tendő értékcsere, han
megegyezés, a kompr
az alku jellemez, ta
állítják, hogy egy ma
csolatot éppen úgy szegyenkezés nélkül fel lehet építeni a nemi örömszerzésre, ahogy régen is természetesek voltak a hosszú, csak plátói szerelmek.

S mert különneműek közeledéséről van szó, a szexuális megfelelés — mint alapkérdés vagy végkifejlet — természetesen nem képezheti alku tárgyát. Sőt, az előbbiek szerint szinte a kizárólagosságig felértékelődik. Egyezkedni, alkudozni csak a nemi kapcsolatot egykor még megelőző és indokló érzelmekről, áldozatokról, fontosságérzetről, presztízsről, egymás vállalásáról szoktak. Arról, hogy a természetes *mindennel* szemben ma mit nem adnak egymásnak, és mit nem várnak egymástól az érdekeltek. Egyre

Ha értékeivel mindenki szabadon gazdálkodna, nyilván kevesebb volna az érzelemszegény intim kapcsolat és kevesebben volnának a „furcsa párok", akiknek egymáshoz fűződő viszonyát és a viszony tartósságát első pillantásra nehéz megérteni. Pedig van rá magyarázat.

A szegényes értékcsere azonban csak elméletileg szavatolja a konfliktusmentes, tehát tartósnak ígérkező kapcsolatot. A megvalósulás gyakorlatából a nők monogámiára hajló attitűdjét és annak „udvarát" érdemes kiemelni. Meggyőződésem, hogy a már körülírt kapcsolatokban nem elítélendő, rosszéletű emberek keresnek biztonságot. Valamiféle biztonságot. A monogámiára hangolt nők haj-

ZÁVODSZKY GYÖRGY (orgonakészítő)

Várady J * Dunamellék ref templ 1

Gyoma

1993

187.o.

garn (K), M./Bp. 1987

Zavodszky Gyurka

The village of Vaskút, with its 4,000 inhabitants, lies beyond Baja, close to the southern frontier. There is nothing famous about this village. It is just like many hundreds of others in the country: diligent, industrious peasant folk get on with their daily work, while their children, the pupils at the local elementary school, bend attentively over their textbooks in preparation for their later lives.

For eight years now, 20—25 schoolchildren have been in the habit at Vas-
-út of not going straight home after
-hool hours, but attending the paint-
-nd drawing group organized by

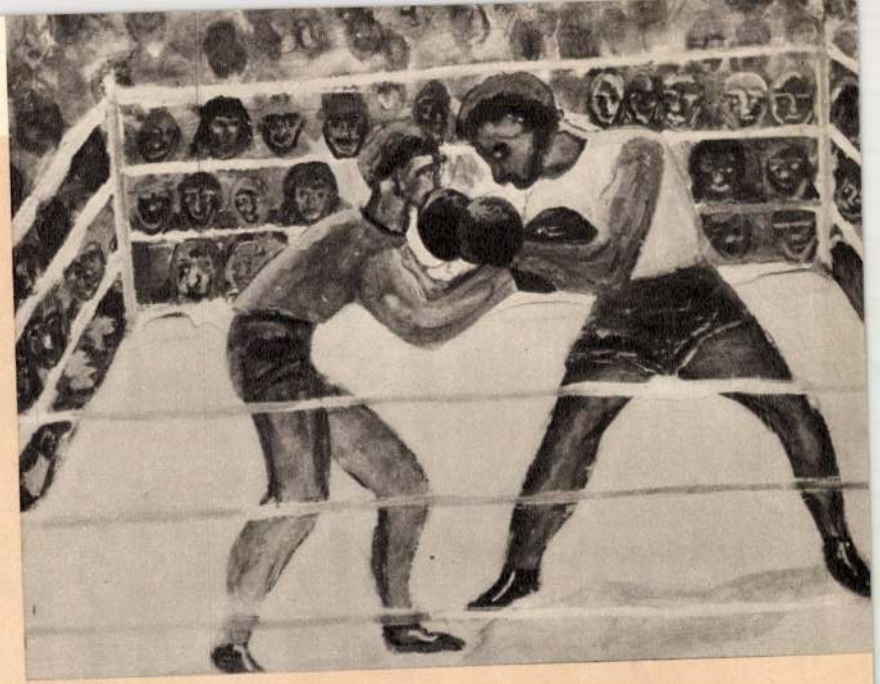

Gyurka Zavodszky, 13, excells in sports. His ambition is to be an Olympic champ

Hungarian Review 1962. VII.

A New Set of Rules

György Bálint, one of the most esteemed

have been an eyewitness to the "settlement"

Several of the onlookers at this spectacle did not agree with this "settlement," and some mentioned OTI, the social insurance organization, as the body which might perhaps find a solution that would be more satisfactory than a term in jail. These people probably forgot that the supreme head of OTI was the very same man who had "solved" the problem of the beggars by the method described. He was Ferenc Keresztes-Fischer, the Minister of Home Affairs.

The cases of the 118 men could be settled for a few days by locking them up, but those of the three million beggars could not—it would have been impossible to jail them all. The benefits of OTI and the other twenty-nine social insurance organizations then extended to two and a half million people, while Hungary was called the land of three million beggars. In order to achieve a real settlement, said György Bálint, "w
should have to have a completely new
of rules and to rebuild the whole pi

Závonyi Géza

festő

l.

Szépmüvészet

1943.94.l.

Zavorco Francesco.

Kartograph. geb in Sebenico in Dalmatien, Geburts und Todesjahr unbekannt. Er lebte in der zweiten Hälfte des 18 und im ersten Viertel des laufenden Jahrhunderts. Anfänglich stand er als Geniehauptmann in Diensten der Republik Venedig. Unter den darauf folgenden Regierungen Oesterreichs, Italiens und wieder des ersteren versah er die Stelle eines Directors der Land und Wasserbauten in Dalmatien. In dieser Stellung gab er eine in Gemeinschaft mit dem Ingenieur Melchiori gezeichnete Karte Dalmatiens unter dem Titel: Nuova carta topografica della Provincia di Dalmazia divisa ne' suoi territorij. (Venezia 1787, Furlanetto) heraus. Auch

Zavoreo Francesco 2

ist e. Verfasser der „Memoria statistica sulla Dalmazia" (Capitoli X. (Venezia 1821. Molinari, 8°.)

Irodelom

Wurzbach Biogr. Lex. Wien 1890. 59 K. 214. 2.

Valentinelli (Giuseppe) Bibliografia della Dalmazia e del Montenegro (Zagrabia, 1855. L. Gaj. 8°) 4. 4/2. Mr 193. 4. 55 Mr. 283.

Dandolo (Girolamo) La Caduta della Repubblica di Venezia ed i suoi ultimi cinquant'anni. Studj storici (Venezia 1857. Naratovich 8°) Appendice p. 328.

ZAVORNITZ, Vinzenz, pozsonyi festő

Herr
(V. Z., Maler, † 46 éves korában, Pozsony, 1832 augusztus 1.
(1832, 821.)

Preßburger Zeitung
(Zeitung)

M.D.Y

Záborszky Viola
Grafikus

Nem vett részt a kiállításon.

D. Fehér Csursa: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállításról
Művészet, 1965. november – 28 lap.

MDK.

Závorszky Viola

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov.lap 29

Tavaszki Viola

Miskolcon a Képcsarnok Váll. kiállítóhelyiségében látható festményei.

Képes Krónika, 1943. V. 12.

Thank You

— Elbeszélés —

Irta: **László Endre**

Háromszor találkoztak.

1.

Először a Nemzeti kormosbarna oszlopainak tövénél.

Dél volt. Fülledt meleg terpeszkedett a városon. A megállónál kókadtfejű, izzadt emberek lézengtek. Férfiak, elnyűtt, porhályogos cipőkben és nők, akikről hangoskodott a tarkavirágú olcsó bazárruha.

A kocsifelhajtó alacsony kőpárkányán, a likacsos lépcsőkön szerteteregetve száz és száz színes himzés szunyókált. A rézszőke hajú, virágderekú nő mosolyogva turkált bennök.

— What is the price of this table-cloth?

Bürgös Péterné (hites ura kubikos Mezőkövesden) kerekre tágult szemmel nézte.

— Tessen?

— I ask, what is its price? — próbálkozott újra.

De az asszony még csak nem is kapiskált hozzá.

— Mit akar, lelkem?

A fekete kendőbe kötött kemény matyókoponyáról értelmöket vesztve, hulltak le az idegen szavak.

A férfi, aki darab ideje figyelte már őket, most megszólalt.

— Azt kérdi a kisasszony, mennyiért adja ezt a terítőt?

— Húsz pengőért.

— Twenty pengő.

A nő ráemelte mandulaszemei tiszta nézését. Barnabőrű homlokán kígyóformába szökött a keskeny, festett szemöldök. Azután elmosolyodott, halványan és megbiccent a feje:

— Thank you.

2.

Másodszor a Dunán.

Három nappal később.

A lustán mozduló, lomha nagy vizet evezők ezrei barázdálták. Apró szigetek fűzei alatt fűben elnyúló bronztestek... tejcsárdák... sivalkodó gramofonok... sátrak... sercenve sülő szalonnák...

A híd felől veszett sustorgással száguldott egy motorcsónak. Orra gőgösen ágaskodott az égnek, hosszú hullámfarok tekergett mögötte.

Tomboló jókedvvel, szélcsapta hajjal kacagott a tűző napsugárba. Kemény kis kezei a kormányt markolták. Mellette még ketten kuporogtak, két ijedtpillantású, kékajkú gavallér.

Kőhajintásnyira öreg tehergőzös cammogott. Kátrányosfalú, nehézkes jószág. Hosszú acélkötélen nyolc iromba uszály követte.

— Hall boys! — ujjongott — let us make a joke on the old fellow!

Istenkísértő iramban a hajók után eredt. Elvágtatott közvetlen közelükben, majd, alig méterre a vontató orra előtt, éles szögben keresztbefordult.

A kapitány durván káromkodni kezdett, olajostestű, meztelen mellű rakodólegények a párkányra dőlve röhögtek.

Most szörnyű csattanással toronyba szökött az omló fehér hab. Karok, lábak kalimpáltak a semmiben, gyáva férfiordítás bugyborékolt.

Azután ijesztő csenddé dermedt minden élet.

A mótorcsónak, mint hasát mutogató hatalmas döglött hal, imbolyogva borult a tajtékos vízre.

Riadt futkározók dobogtak a hajó fedélzetén.

— A fene megette! Kötelet!

Valaki mentőövet hajított.

Evezősök igyekeztek.

— Emberek, hé! Amott balkézt!

Az egyik férfi volt. Kihúzták.

A másiknak zölddé színesedett, rémült arca most bukott fel. Nem tudott úszni.

Beemelték ezt is.

— Hol a lyány? — dobta egy matróz a kérdést.

Szerteszéjjel női holmik, pizsamakabát, retikül, napernyő úszkáltak.

Egy ember a víz alá merült.

Szoruló szívvel lesték.

Tíz... húsz... harminc másodpercig.

Köpködött, fújt, mikor újra felszínre került. Eszméletlen nőt emelt magával.

— Éljen! Éljen! — lelkesedtek a bajra összesereglettek.

Lassacskán visszatért az öntudata. Látni kezdett, ködösen, fátyolon át. Egy szélesvállú férfit, aki a haját törülgette.

Ráismert.

— You? — kérdezte nagyon halkan.

A másik bólintott.

Most parányi szünet telepedett közéjük. Azután nyujtotta a kezét.

— Thank you.

3.

Harmadszor a Szivárvány-moziban.

A férfi az acetonszagú gépház ablakán át figyelte a képet. Ösztönösen végezte a dolgát, embermasina a masinák között. Ütemes egyenletességgel búgott, berregett, zörgött körülötte minden, a hangszóró meg rekedtté torzítva bömbölte a hangot: „Ich bin unschuldig... ich bin unschuldig!“

A füle, a szeme a keze munkára állt.

De mindezzel most alig törődött. Mert lelke homályos zugában egyre testesebbé formálódott a gondolat, mandulavágású nagy szemek, omló, hullámos szőke haj, vékony, festett szemöldök...

Szerelmes vagyok... döbbent benne az öröm.

Csikorgott a vasajtó. A cukrosgyerek dugta be fejét.

— Főgépész úr, egy „csudaklassz“ lány keresi. meg egy öregúr. Szünetbe tessék legyönni.

Felfigyelt.

Egy lány? Csak nem...

Alig várta az előadás végét.

Szaladt le a szűk csigalépcsőn. Csak az irodaajtó kilincse előtt eszmélt rá, hogy maszatos a keze, foltos kék köpeny van rajta. Mindegy... igazán mindegy...

Belépett.

Két lelkes szem fogadta.

Szinte elsodorta a rázúduló nagy öröm.

Majd hallott valami hangot is. Őszhajú férfi beszélt.

— Pardon kedves úr — meleg, erős kéz szorította az övét — bocsánat kérem, rosszul beszélek már a magyart. Negyvenhárom év előtt mente ki óhazából...

Homályosan hullottak tudatába a szavak. Ki ez az ember?

— Maga megmenteni enyém Joan életét...

Most ügyelni kezdte. Joan-nak hívják.

— Én nyomozni hagytam. Tudok, hogy ön Mister Barkács lenni, machine-engineer... yes, köszönök,

a beteg ezt a vizsgálatot is megkapja, a Röntgen-intézetben díjmentesen, a klinikákon pedig a lemez néhány pengős árának megtérítése mellett.

A gyógyulás természetesen szanatóriumban a leggyorsabb, mert ott fellelhetők mindazok az eszközök és körülmények, amelyek elősegíthetik. Ma már sok kitünő tüdőszanatóriumunk van, csak az a baj, hogy majdnem állandóan tele van valamennyi. Egy kis türelemmel azonban be lehet jutni szegénységi bizonyítvánnyal való beutalás alapján esetleg díjmentesen. Az állami tüdőszanatóriumok vezetője: Genersich Andor igazgató-főorvos, a beutalásra vonatkozó kérvényeket az ő nevére címezve, a mátrai szanatóriumba kell küldeni Mátraházára.

Aki nem juthat be azonnal szanatóriumba, vagy körülményei nem engedik, hogy hosszabb időre bevonulhasson, annak az úgynevezett „dispensaire"-ek, a tüdőbeteggondozó intézetek vannak segítségére. Budapest Székesfőváros ezidő szerint tíz tüdőbeteggondozó intézetet tart fenn különböző kerületeiben. Ezekben részben ambulancián kezelik a betegeket és ellátják utasításokkal, részben otthonukban is felkeresik a gondozónővérek és amennyire lehet, igyekeznek a beteget kedvezőbb viszonyok közé helyezni, az egészséges családtagokat elkülöníteni stb. A gondozóintézetek központja VI., Dévai-utca 15/a, a többiek címe a telefonkönyvben Budapest Székesfőváros intézményei között található meg.

Vidéken Baján, Debrecenben, Esztergomban, Gödöllőn, Miskolcon, Mezőkövesden, Sátoraljaujhelyen, Nyiregyházán, Ujpesten, Veszprémben és még több, mint ötven városban vagy községben van dispensaire.

A szülők számára rendesen az a legnagyobb probléma, hogyan gyógyíttassák gyönge tüdejű gyermeküket oly módon, hogy ez a mindig hosszadalmas kezelés ne hátráltassa őket az iskolában. Erre a célra megfelelők az erdei elemi iskolák (Budapest, I., Diósárok-út 40, Sopron-Bánfalva, Szombathely, Farkasgyepű, Kisvelence) és az *iskolaszanatórium* Szentgotthárdon. Miután minden erdei iskola más intézményé: a felvételre vonatkozó feltételek dolgában legjobb az egyes iskolák igazgatóságaihoz fordulni felvilágosításért. A Szentgotthárdi Iskolaszanatórium a Magyar Iskolaszanatórium Egyesület fennhatósága alá tartozik. (Budapest, VIII., Sándor-utca 26.). Itt mindent megtalál a a gyengetüdejű, lábbadozó vagy vérszegény gyermek, ami gyógyulásához szükséges, de nem veszíti el az iskolaévet sem, mert az iskolaszanatóriumnak rendes elemi, polgári és középiskolája van úgy fiú-, mint leánytanulók számára. A növendékek vizsgájukat az iskolaév végén a rendes vizsgaidőben vagy szeptember havában az iskolaszanatóriumban is letehetik, a kultuszminisztérium e célra kiküldött bizottsága előtt és államérvényes bizonyítványt nyerhetnek. Más iskolába beírt növendék is átléphet szükség esetén az iskolaszanatóriumba. A felvételi kérvényeket a Magyar Iskolaszanatórium Egyesület Központi Irodájához (VIII., Főherceg Sándor-utca 26.) kell beadni. A napi ellátás és oktatás díja öt pengő, amelyből az egyesület méltánylást érdemlő esetekben megfelelő kedvezményt ad.

7.

Beszélnünk kell a legszomorúbb sorsú betegekről is, a gyógyíthatatlan betegekről, akiknek helyzetét csak az teheti még szomorúbbá, ha nem részesülnek kellő ápolásban. Előfordul, hogy a családjuk tagjai annyira el vannak foglalva a kenyérkereset mindennapi gondjával, hogy kénytelenek a szegény sinylődőt elhanyagolni. Ezeknek a szegényeknek számára emelték a San Marco irgalomházat (III., San Marco-utca 60.), ahol aránylag alacsony díjazásért vállalják el a gyógyíthatatlan betegek kezelését és tartását (kb. 120 pengő havi díjtól kezdve), de vannak alapitványi helyek is, amelyek ingyenesek. Felvételért az Irgalomház Főnökasszonyához kell folyamodni.

8.

Betegápolásban járatlan vidéki olvasóinknak figyelmükbe ajánljuk az egészségügyi védőnői intézményt. Ma már sok községben működik képzett egészségügyi védőnő a hatósági orvos mellett. A hozzáfordulóknak *díjtalanul* ad felvilágosítást, segít az ápolásban, tanácsot ad a háziápolásra vonatkozóan, segítségére van a családnak, hogy a beteg gyógyszerhez jusson vagy kórházba kerüljön. Erről a kérdésről az Országos Közegészségügyi Intézet Ápolónő és Védőnőképző Intézetének Főnökasszonya (Budapest, IX., Gyáli-út 4—6.) szívesen ad a hozzáfordulóknak bővebb felvilágosítást.

•

Még csak egyet akarunk megjegyezni a „ravaszok" számára, akik úgy akarnak kevés pénzből jól élni, hogy — *bár nem szegény sorsúak* — a nagy bőségben ingyenesen rendelkezésre álló közintézményeket veszik igénybe, ahelyett, hogy magánorvoshoz fordulnának. *Ezt az eljárást a törvény csalás büntettének minősíti, hivatalból üldözi és esetleg súlyos szabadságvesztéssel bünteti!*

Cikkünk csak azoknak szól, akik eddig tehetetlenül és tanácstalanul nézték betegeik szenvedését, mert szemérmesek ahhoz, hogy az orvosnak egyébként mindig készséges jóságát ingyen vegyék igénybe, viszont nem tudják, hogy hová fordulhatnának segítségért.

Mindnyájuknak reményt, kitartást, gyógyulást kívánunk!

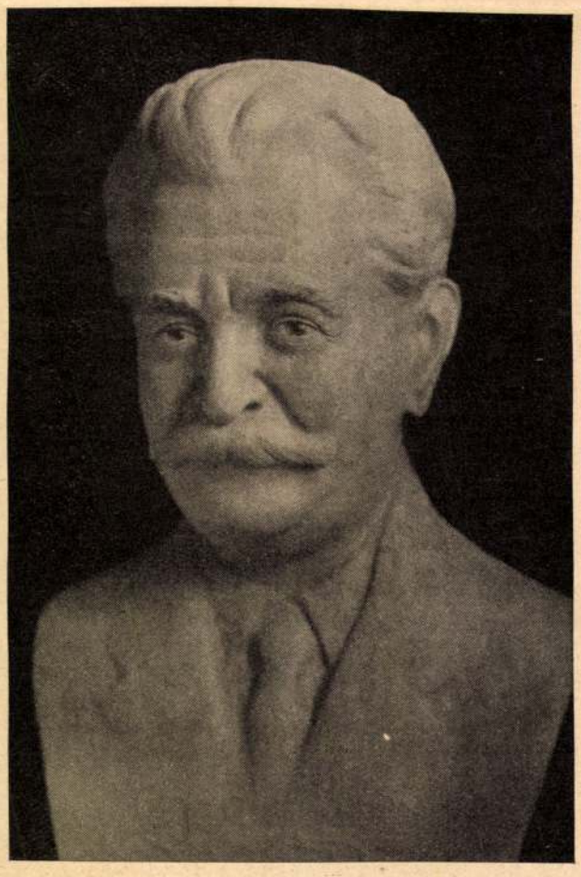

Kerner István. A nagy magyar karmesternek ezt a szoborképmását az Operaház kiváló Wagner-énekese: Závodszky Zoltán készítette, agyagból

Uj Idők 1933 jan. 11. 24-25.

ZBINYOVSZKY LÁSZLÓ

festőművész életmű kiállítása

Balatonszemes 1994 június 18-július 31.

A kiállítás támogatói:

Balatonszemesi Önkormányzat

Művelődési Ház

MAGYAR ASZFALT KFT

Kibédi Zoltán

ZBINYOVSZKY LÁSZLÓ

festőművész életmű kiállítása

Balatonszemes

1994. június 18 - július 31.

Megtekinthető naponta 10-12 és 16-20 óra között

a Művelődési Házban.

Hétfő szünnap

"Se oroszlán, se olajág,
se cifra mező -
címeremben Uram, Uram,
se pénz, se erő,
de én hálok a világgal,
nem énvelem ő."

(Szécsi Margit)

Zbinyovszky László: Életem

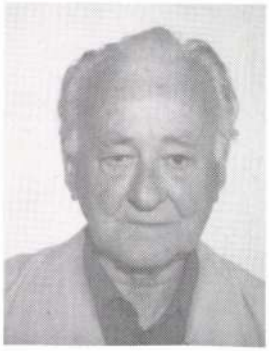

Karádon születtem 1907-ben, de márványtábla ugyan még nincs egyik házon sem. Ott is gyerekeskedtem. A diákéveket leszámítva mindíg ott töltöttem a vakációt, s legjobb barátaim karádi parasztgyerekek voltak. Elemi iskolai osztálytársaim közül különösen meghatódva emlékszem Botos Miskára, akivel az első elemit együtt kezdtük, én már a negyedik osztályba jártam, s ő még mindíg az első osztály padjait faragta. Művészien tudott faragni. Tanulásból nem - barátságból viszont jelesre vizsgázott.

Édesapám gazdász volt, 1910-ben Horvát-Szlavonországban kapott egy gazdatiszti állást és akkor oda költözött a család. Nyolcan voltunk testvérek, én a hatodik, még Karádon, de a többiek már délszláv területen születtek. Apám meghalt, mikor én 6 éves voltam, anyám nehezen boldogult a nyolc gyerekkel, a rokonság szerencsére besegített, vállaltak egy-egy gyereket. Jelenleg már csak ketten élünk a nyolcból.

Iskoláimra visszatérve; Pécsen jártam 6 elemit, - a későn érő fajtához tartoztam. A 3. polgári elvégzése után különbözeti vizsgát tettem, majd átmentem a kaposvári gimnáziumba, ahol, mivel eléggé renitens tanulónak számítottam, tanácsolták, hogy változtassak iskolát. Bennem valami fajta ellenállási szándék volt a nevelési módszerükkel szemben, nem passzoltam bele a "nagyon jó és minden tanári elvet követő" típusok közé. Nem tanácsoltak el az iskolából, de az állományjavítás érdekében jónak ítélték, ha én máshová megyek. A veszprémi piaristákhoz kerültem.

Kaposváron Sas János nevű latin tanárnál voltam kosztos diák. Nagy szeretettel emlékszem vissza Sas bácsira. Ő annyit belémvert a latin tudományból, hogy a sokkal szigorúbb piarista gimnáziumban is bliccelve megéltem ebből. Veszprémben dr. Puch Ödön igazgatóra, aki később Pogor Ödönre változtatta a nevét - valamint Barna Leanderre emlékezem szívesen, aki műgyűjtő volt. Ő más szemmel ítélte meg annak a diáknak tanulmányi eredményét, aki gyűjteményét valamilyen apró cseprő darabbal is bővítette.

Veszprémben érettségiztem 29-ben, utána rögtön bevonultam 1 éves önkéntes szolgálatra a kaposvári 7. honvéd gyalogezredhez. Ott elvégeztem az ún. tartalékos tiszti 1 éves iskolát és mint hadapród. Miután én a légierőkhöz jelentkeztem, a Szombathelyi Repülőgépvezető Főiskolára kerültem 1930-ban. Akkor még rejtett alakulat volt a légierő, nem volt szabad a trianoni szerződés értelmében légikiképzést folytatni. Tüzér egyenruhában jártunk, légvédelmi tüzér hadapródnak tartottak minket, később az egyenruhát is betiltották és civilben, szerelőruhában éltünk Szombathelyen 2 évig. Esetenként ún. Antant Ellenőrző Bizottság járta be az országot, s akkor minket teherautóra raktak, kitelepítettek a kőszegi erdőkbe sátorba, s addig ultiztunk. Nem volt szabad, hogy lássák, hogy itt katonai repülős kiképzés folyik. A kiképzés részleteire nem akarok kitérni, csak egy öreg háborús pilótát említenék meg, akinek 3 légigyőzelme volt 1916-ban a Piave-menti harcokban, ő volt a vitéz Hadverő János, aki engem nagyon szeretett és 110 felszállás után le is jelentett egyedül repülőnek. Az első egyedül repülés nagy élmény volt, amelyhez a következő szavakkal küldött; Fenn még nem maradt senki!

A zászlóssá avatás után jött a kérdés, ki akar bennmaradni a tisztikarban?

Hát én leszereltem, mert, mint említettem eléggé renitens voltam, s a katonaságnál ennek hamar retorziója lett volna, így inkább a leszerelést választottam. Köteles voltam azonban minden hívásra bevonulni és katonai kötelességemet teljesíteni. 1936-ban tovább szolgáltam, 1 éves főtiszti tanfolyamon vettem részt, ami Budapesten a Honvéd Sporttiszti Főiskolán történt, a gyakorlati kiképzés Budaörsön folyt. Így főhadnaggyá és 1944-ben századossá léptettek elő. A háborúban a 1944 kora tavaszáig számtalan bevetésben vettem részt, rengeteg bajtársam otthagyta a fogát, olyan nehéz légi harcok voltak. A háború utolsó hónapjaiban a mi alakulatunkat, a bombázó alakulatot áttelepítették Németországba és a nyugati fronton folytattuk tovább a háborút. Három bevetésben vettem részt, angol, amerikai gépek ellen, de akkora légi fölényük volt, hogy nagy volt a veszteségünk. Ezt is megúsztam valahogy. Hat hónap fogság után 1946-ban hazakerültem. Itthon tudtam meg, hogy mi az a fogság, mert az

amerikai légierőknél voltam fogságban, de nem éreztem, hogy az fogság, csupán a szabadságunkban voltunk némileg korlátozva. Itt aztán az elvtársak megmutatták, hogy milyen az igazi fogság. Engem mint századost nyugdíjaztak, de mivel nem töltöttem be akkor még a 46. életévemet felfüggesztették a nyugdíj folyósítását, nem is kaptam soha egy fillér nyugdíjat sem. Katonai esküt az új rendszerre nem tettem, de féltek is volna alám gépet adni. Ez volt mondjuk a katonai pályafutás.

Semmiféle pártnak nem voltam, de nem is lettem tagja. Volt ellenem népbírósági tárgyalás, a párt igyekezett engem teljesen lehetetlenné tenni, még a levegőt is elvonni. A zsidó kitelepítéssel kapcsolatban különféle vádakat koholtak, amihez semmi közöm nem volt. Gyerekkori barátaim között voltak zsidók is, s amikor már elrendelték a sárga csillag viselését egyszer találkoztam velük a siófoki állomáson, - én már akkor főhadnagy voltam - ők hordták a sárga csillagot és mi sem természetesebb, mi föl-alá járkálva a peronon barátságosan beszélgettünk. Alezredesem észrevette, félrehívott és figyelmeztetett, többre nem futott ideje, mert indult a vonata. Az ő szempontjából igaza volt, az enyémből meg nekem volt igazam.

1937-ben nősültem meg, Karádon éltünk. Én akkor Pápán szolgáltam, csak ritkán, havonta tudtam hazamenni Karádra, ahol a feleségem tanítónő volt. A fogság után is Karádra mentem, próbáltam elhelyezkedni - a püspöki erdészet karádi erdőgondnokságánál, mint gyakorló számvevő kaptam állást. 1952-ben az elvtársak úgy látták, hogy osztályidegen vagyok és nem lehet ilyen beosztásom, ezért kidobtak. Nem helyezkedtem el, vettem lovat, kordélyt. 2 lovam volt, építkezéseknél voltam kordélyos-gazda. Egy-egy ilyen munkahelyen 60 kordélyos-gazda is dolgozott. 2 évig csináltam, majd az államosítás után az Állami Kordélyos Vállalathoz kerültem először adminisztrátor voltam, majd ellenőr, később főellenőr. Aztán mikor már ott is kitellett a becsülete a volt katonatisztnek, onnan is kiebrudaltak. Nagyon nehéz volt elhelyezkedni, mert ha megkapaszkodtál valahogy egy íróasztal mellett, egy kis idő múlva már ellenségnek néztek. A párt utánam nyúlt és mindenhonnan igyekeztek eltávolítani.

56-ban Karádon én voltam a legmagasabb rendfokozattal rendelkező volt katonatiszt. Egyszer csak rengeteg nép hullámzott az ablakom előtt és éljen, éljen, én vagyok a forradalmi bizottsági elnök, és most gyerünk, karóra, kapára, irtsuk ki az összes kommunistát. Ez 56 október 24-én reggel volt. Nem szabad figyelmen kívül hagyni Karád etnikai összetételét, eléggé szláv, délszláv behatású, a vérmérséklet ennek megfelelő, forró a vér a karádiakban, és akkor, amikor a bor is forr, akkor különösen veszedelmes, - a bicska hamar előkerül a csizmaszárból. Ezt a népet féken kellett tartanom. Ők ugyanis fel akarták gyújtani a kommunisták házait, ki akarták irtani a

kommunistákat, persze, hogyha én ezt megengedem és a megszervezett nemzetőrséggel nem állok ellent, akkor biztos nem élek már. Az "Ellenforradalom Somogyban" c. könyvben vannak leírva a somogyi 56-os események, közte a karádiak. Ami említésre méltó az ebben benne van. "Karádon a délelőtti órákban küldöttséget választottak, mely a megyei népfrontbizottságnál nyújtotta be követelését a községi vezetők leváltására, eltávolítására. A gépállomás teherautója szállította be Kaposvárra és vissza, ahol nagy tömeg előtt számoltak be útjuk eredményéről. Egy felbőszült csoport ezután Erzse István TSz elnök lakása elé vonult, ahol Fejes Imre fejszével verte be a lakás ajtaját és tettlegesen akarta bántalmazni a TSz elnököt. Beverték még a községi tanácselnök, a párttitkár és más elvtársak ablakait is, majd a tanácsház elé vonult kb. 30-35 ember (300-350 jav. Zbinyovszky László), ezek megválasztották a forradalmi bizottságot, s vezetőjét Zbinyovszky László horthysta századost."

Az egész közhangulatot el kellett terelni a bosszúról. A budapesti forradalom támogatására 5 tonnás kocsira élelmiszerszállítmányt kezdtünk gyűjteni. Karád nagyon sokat adott. Öt esetben fordultak ezek a gépkocsik, lisztet, húst, zsírt, burgonyát szállítottunk föl Pestre. Ebben aztán kicsit kimerült a tevékenységi láz. Az én első ténykedésem az volt, hogy a házaikból kitelepített kulákoknak visszaadtuk házaikat, lakásaikat. Nemzetőrséget állítottam a kommunista vezetők lakásai elé és állandóan járőröztünk, így sikerült fenntartani a rendet, úgyhogy semmi komolyabb attrocitás nem történt, bár ezt elég nehezen sikerült megvalósítani.. Ezen túlmenően egy szakasz fiatalt képeztünk ki helységharcra, akik önként jelentkeztek, abban a reményben, hogy majd felmennek Pestre, ami viszont már nem következett be. Az ugaji laktanyából hoztunk fegyvereket, sajnos golyós fegyver nem sok volt, 10 géppisztoly és 7 hadipuska, aztán volt vagy 20 db sörétes puska, ezekkel voltak felfegyverkezve a nemzetőrök. Parancsnokuk egy volt csendőrtiszthelyettes volt, elég keményen bánt velük.

November 6.-án lakásom előtt két rendőregyenruhás állt meg egy teherautóval, velük négy pufajkás géppisztolyos atyafi-elvtárs, akik letartóztattak és bilincsbe verve elvittek Tabra, a járási Rendőrkapitányság fogdájába. A karádiak tiltakoztak. A velem szimpatizáló forradalmi érzelmű lakosok tiltakozásul Karád és Nagytoldi között kivágták a telegráfpóznákat, melyeket a vasúti sínekre döntöttek. A további rombolástól tartva a rendőrség látványos módon rendőrségi motorkerékpáron hazaszállított és pedig vasárnap, amikor a nagymiséről kitóduló emberekkel tele volt az utca, hogy a karádiak lássák, hogy szabad vagyok. Akkor még tartott a rendőrség a tömegmegmozdulásoktól és szabotázsakcióktól.

A halászmester lakása Szemesen No 9

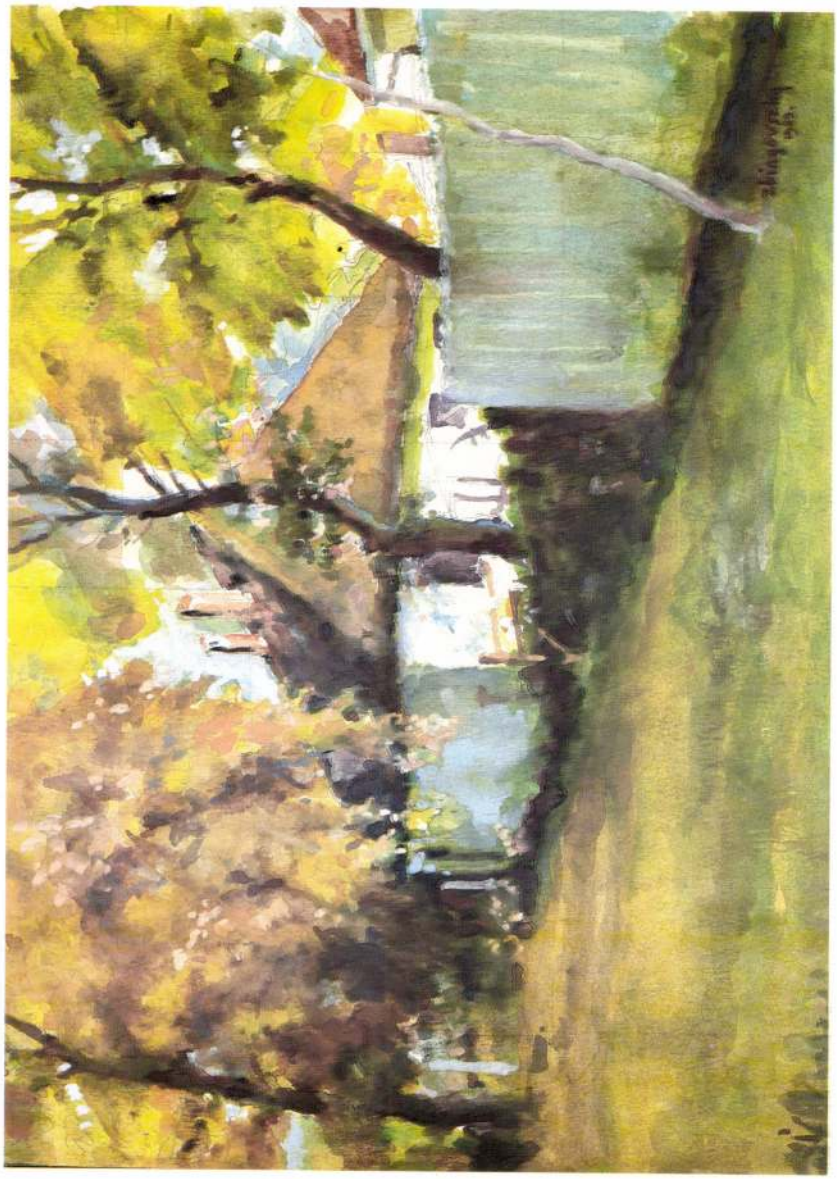

Aztán jöttek a további letartóztatások, letartóztattak 57-ben, 58-ban, s hónapokig előzetes letartóztatásban voltam a kaposvári ÁVO börtönben, de bántalmazásban nem volt részem, csupán a letartóztatott, megalázó őrizetesnek kijáró disznóságokat kellett eltűrni. A jegyzőkönyvet mindig elolvastattam, s ha az elferdítette az igazságot, nem írtam alá.

Balatonszemesre 1957-ben költöztünk. 55-ben kezdtem el építeni a szemesi házat, 56-ban egy ideig én is részt vettem a kivitelezésben, un. zuláger voltam. Akkoriban Karádon egy építőipari KTSZ-nél voltam műszaki rajzoló, a bérelszámolást, a bankügyleteket is én végeztem, az ottani melósok nagyon megszerettek és önként felajánlottak egy-egy napot, s kalákamunkában segítettek a házépítésnél. A telket 1940-ben vettem meg, akkor még katona voltam, úgy emlékszem 1200 pengő volt az ára a 210 négyszögöles teleknek.Szemesre úgy jutottak, hogy apósom korábban a Hunyady grófok pincemestere volt, Somodi Károlynak hívták, itt is van eltemetve. Feleségem édesanyjának itt Szemesen volt 2 hold szőlője pincével az Öreghegyen, anyósom volt tehát, aki nagyon vágyakozott ide, ő is választotta ki ezt a telket, amire a vétel után egy kis faházat állítottam, amit elneveztem László-tanyának, s ez még ma is megvan a kert oldalában, melléképületként használom. Feleségem annakidején szintén Veszprémbe járt az angolkisasszonyokhoz, majd 1936-ban Karádra nevezték ki tanítónőnek. Tehát 57-ben Szemesre költöztünk, azonban a feleségemet, mint volt megbízhatatlan egyén feleségét Karádról áthelyezték Toldipusztára, ami Karádtól 10 km-re van, ott kapott egy kis szükséglakást, s hétvégeken jött fel Szemesre, akkor talán már 1 szoba, konyha lakható volt. 56-ban én már elhagytam Karádot (az esetleges bekövetkező attrocitásoktól tartva), Pestre mentem, mint volt maszek kordélyos, ahol megalapítottuk a Kordélyos és Szekérfuvarozó Országos Szövetkezetet. Itt műszaki vezető lettem, sikerült felvirágoztatni a Szövetkezetet, rengeteg tagunk volt. Ott a hivatalban tartóztatott le két "atyafi", bevittek a Vadász utcai kapitányságra, ott voltam vagy tíz napot, onnan pedig lehoztak Kaposvárra, ahol előzetes letartóztatásba helyeztek az ávós börtönbe (a volt Horthy-parkban van ez az épület). Szabadlábra helyezésem után újra Pestre kerültem, ahonnan 58-ban megint Kaposvárra vittek, újra ültem vagy 4 hetet, megint szabadlábra helyeztek, de rendőri felügyelet alatt voltam. Ez azt jelentette, hogy este 10-től reggel 6-ig nem hagyhattam el a lakást. Ez már itt Szemesen volt. Pestről gyakran meglátogattak a Szövetkezet dolgozói, akik magukkal hoztak minden földi jót, s ilyenkor egy kis bor is került az asztalra. Előfordult, hogy a rendőrjárőr pont ekkor toppant be, s elfogadva tőlünk egy kis kóstolót, mindent rendben találva távozott. Siófoki és szemesi rendőrök egyaránt részt vettek a járőrözésben. Amikor aztán "végleg", azaz a leghosszabb időre elvittek, az éjjel 11 óra körül történt.

Bibliás Örzse néni (karádi szomszédaim) No 47

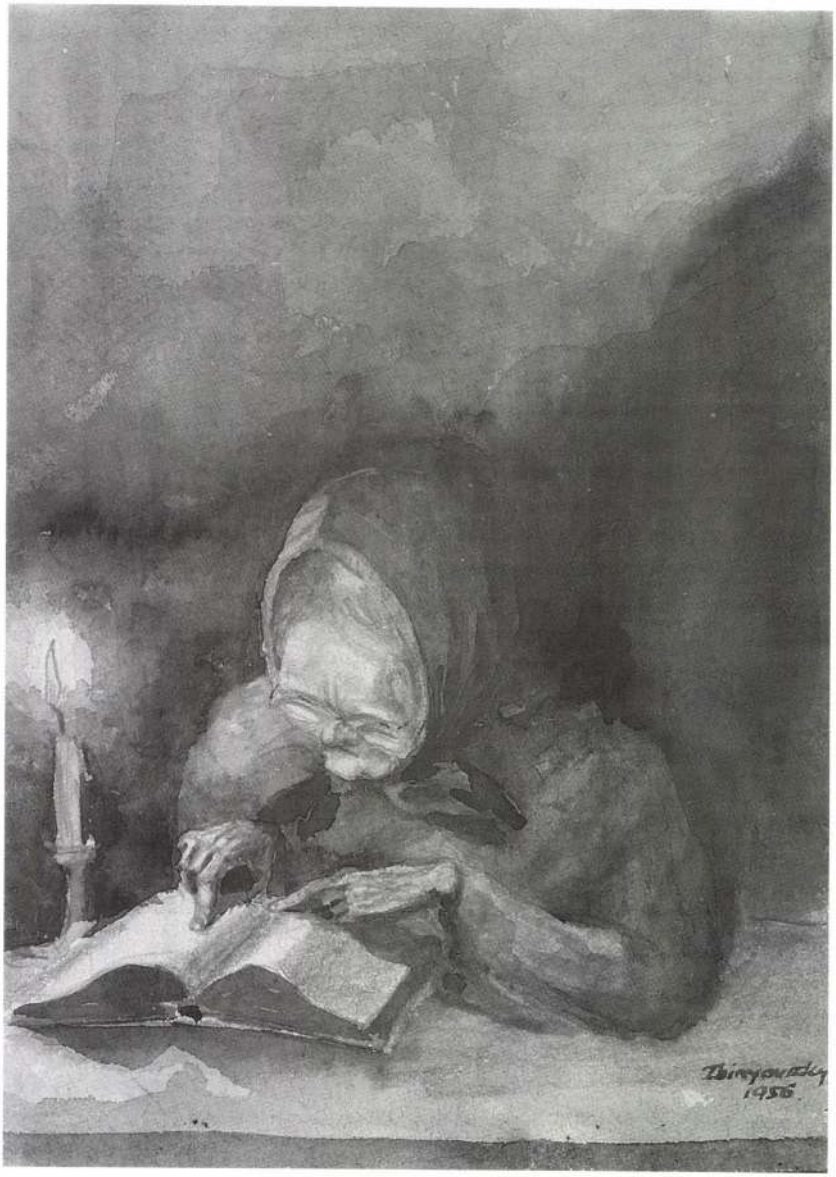

Egy Sarlós nevű sok dioptriás szemüveges ügyész, ahogy kinyitottam az ajtót, a géppisztolyt nekivágta a mellemnek, a bejárati ajtótól a másik ajtóig "repültem", még hónapok múltán is éreztem nyomát. Ez 1958. ápr. 26-án volt. Aztán felforgatták az egész lakást, a padlásról elvitték ruháimat, a spejzban összetörték a befőtteket, stb. Akkor egy elegáns Pobjedában Kaposvárra vittek tehát ápr. 26.-án, és december 6.-án kerültem haza. Június elején kocsira raktak minket Kaposváron, és leponyvázott teherautón erős fegyveres kísérettel elvittek Tökölre, ahol 6 hónapot húztam le az internálótáborban. Imre Győzővel együtt voltuk, de ő hűtlenül otthagyott, 4 hónappal hamarabb került haza.

Ezt követően akárhová akartam elhelyezkedni, szóba sem álltak velem. Akkoriban készült Szemesen az iskola melletti út korrekciója és az Aszfaltútépítő Vállalat tőlünk bérelt egy szobát és az építésvezető alkalmazott engem szerszámkiadó segédmunkás minőségben. Mikor befejeződött a munka, Pestre magukkal akartak vinni, de a rendőrség nem engedélyezte. Majd később, mikor Földvár és Siófok között készült egy újabb szakasz, akkor már engedélyezték, hogy ott dolgozzam, mert az már járáson belül volt. Pár hónap múlva kineveztek anyagkönyvelő és raktárvezetőnek, később pedig irodavezetői méltóságnak örvendhettem. A párt utánam nyúlt, azt akarták, hogy engem elbocsássanak, de nagyon jó erős pártszervezete volt a vállalatnak, s azt mondták, hogy jó volna, ha több ilyen munkaerőjük lenne, mint én, mert igen meg vannak elégedve. Az Aszfaltútépítő Vállalattól mentem nyugdíjba 1972-ben. Voltam a földvári, polgárdi-i, majd a balatonfenyvesi, kiliti-i, győri építésvezetőségen irodavezetői beosztásban. Mint nyugdíjas 9 évig dolgoztam Balatonföldváron az Aszfaltútépítő Vállalat Üdülőjében, mint üdülővezető. Ma is tartom a kapcsolatot a régi "haverokkal".

Hivatásomról, "főállásaimról" tehát beszámoltam. Talán mindez értelmetlen volna, ha mindezeket nem szövik át, az eseményeket nem kötik össze a rajzok, a festmények.

Az iskolában rajztanáraim, mikor látták rajzaimat, rögtön pártfogón rámtették a kezüket. A polgáriban Szini Zoltán rajztanárom - aki festőművész volt - vitt magával, együtt festettünk Balatonfüred környékén, aztán később Veszprémben a gimnáziumban a Petkó Zsiga nevű rajztanárom karolt fel, ő is mindíg magával hurcolt és tanított, oltotta belém a rajz szeretetét, ami már bennem volt óvodás koromban is. Vonzott a papír, a színek. Szabadidőmben mindig csináltam valamit. A katonaságnál pl. karikatúrákat, a bajtársak portréit rajzoltam, máskor festettem a környezetemet.

Reich Karcsi nagyon jó barátom volt, ha Szemesre jött mindíg meglátogatott. A régi karádi közös emlékek is összekötöttek. Karádon lakott az édesanyjának a testvére, és ott beajánlották az akkori Hangyához tanoncnak. A benne rejlő művészi érzék iniciatívát adott neki, hogy hozzám jöjjön, megkeressen, mert akkor én már rajzolgattam és Karcsival is sokszor együtt rajzolgattunk. Aztán később ő kitört, a rajzművészi képessége hatalmas volt, országos, illetve világhírű művész lett.

Még gyerekkoromban Kunfy Lajos, a somogytúri világhírű művész, a cigányok festője vitt magával gyakran a festőkirándulásokra, akitől nagyon sokat tanultam. Három-négy vakációt töltöttem nagybátyámnál Zbinyovszky Lajosnál Tardpusztán, aki uradalmi erdőmester volt a Zichy uradalomban. Somogytúr, Tardpuszta közel vannak egymáshoz, és Kunfy Lajos sokat járt nagybátyámhoz.

Annakidején szó volt arról, hogy én a Képzőművészetire megyek, de akkoriban olyan szegények voltak a képzőművészek; festők járták az országot lyukas cipőben, vagy lyukas fenekű nadrágban, hónuk alatt az állvánnyal, - nem volt ajánlott pálya és eleve lemondtam, hogy ezt a pályát válasszam főfoglalkozásnak. Bár talán jobb lett volna továbbképeznem magam. Lehet hogy akkor nevesebb festő lehettem volna.

Mint diák rettentően szerettem a rajzot, minden szabadidőmben a tanulás rovására is festegettem, sokat segítettek a rajztanárok. Volt idő, amikor kidobtak az egyik állásból, és amig kerestem egy másikat - addig festettem.

Képet soha el nem adtam, mindenféle közszerepléstől visszahúzódtam, így érthető, hogy kiállításom sem volt. Tudom, hogy nem vagyok egy olyan igazi művész.

A magam gyönyörűségére festettem. Nagyon sok képet elajándékoztam jó barátoknak. Vannak képeim Amerikában, Németországban, Jugoszláviában (ma Horvátország).

Nagyon ragaszkodom azokhoz a képekhez, amelyek az ún. "nehéz" időkben készültek. Talán benne is van az a hátás a képekben, ami alatt akkor álltam. Akkor, amikor nem lehetett dolgozni, nem adtak állást, megélhetési lehetőséget, talán ennek az ellenlábas érzése, hogy beleálmodjam a képekbe azt, amit nem ad meg az élet. Azokban a bizonyos "nehéz időkben" iszonyú nagy könnyítést jelentett ez a képességem, mely elviselhetővé tette a külső támadásokat és bántalmakat. Azért is van nagyon sok szemesi tárgyú képem, mert nagyon sokszor éltem át itt olyan időszakot, hogy időm volt, de nem engedtek dolgozni.

Halászbárkák a szemesi kikötőben No 5

Szemesen, illetve a Balaton-vidéken kívül festettem még Németországban és Jugoszláviában. Az isztriai partok közelében megfogott a táj szépsége. Rengeteg festői részletet fedeztem fel, bár sok időm ott nem volt. Sokat festettem Karádon, ahol hosszabb ideig éltem. - Emlékül tartogatom őket.

A legtöbb alkotásom szemesi vonatkozású. Megszerettem Szemest, a balatoni tájat, az embereket, a kikötőkben némán hallgató halászhajókat, a messzi múltat idéző patinás uradalmi, lebontásra ítélt épületeket, öreg kovácsműhelyt, a még ma is álló magtárat, amelyek festményeimen sokszor visszatérnek és lakásom falairól beszédesen visszanéznek rám.

Majdnem negyven éve élek Szemesen, de mégsem ismerem a falu nagy részét, a szemesieket. Ha dolgoztam, akkor vidéken dolgoztam, és szombatonként jártam haza. Mindig csak szűk baráti körben éltem, a zajló élettől távoltartottam magam.

Most viszont hallottam, hogy Őszödön művésztelep létesül, ebben én is szívesen közreműködnék, s talán még majd festek is, mert a vágy megmaradt bennem a természet szépségének megörökítésére.

Butak András: Zbinyovszky László művészete

Zbinyovszky László munkásságának 95 %-a akvarell. Az akvarell a hiedelemmel ellentétben egy igen nehéz technika. A pályakezdésnél az iskolások is akvarellel kezdenek, ez azért van, mert nagyon könnyű hozzáférni.

Kár, hogy Laci bácsi életútja nem úgy alakult, hogy ezt a műfajt rendszeresen tudta volna művelni. Az akvarell technikáját nagyon tisztán műveli. Figyelemmel közelíti meg a témát, igyekszik hű maradni hozzá, ezért talán sokszor hiányzik is egy-egy kirobbanás, egy-egy lendület, ami az akvarell-technikának a jellemzője. Pillanatok alatt kell, hogy megszülessen az, ami más technikánál hónapokig tarthat. Munkásságára természetesen rányomja bélyegét az, hogy itt lakott a Balaton közelében. Festészetére jellemző az ingadozás, ami ebben az esetben - a pályaváltás miatt - természetes. Az 50-es években festett képeit érettebbeknek tartom, mint az utóbbi években készülteket.

Kiemelném például a halászbárkát, vagy az utcarészletet ábrázoló képeit, ahol látszik, hogy az első ecsetvonás volt a meghatározó és ez valóban

nagyon jó. Elmondok egy történetet: egyszer az egyik kínai császár megbízta festőjét, hogy fesse meg neki a világ legszebb rákfestményét. Teltek az évek a festmény nem készült el. Öt év múlva a császár közölte festőjével, hogy lefejezteti, ha nem hozza 5 perc alatt a képet. A festő lement a műhelyébe, és 5 perc alatt elkészítette s a legjobb rákfestménnyel tért vissza.

Én felfedeztem Laci bácsi festészetében ezeket a "rákokat", amikor a tehetsége kiütött egy-egy ilyen munkában. Sajnos ott van az élet fintora, hogy nem tette lehetővé, hogy ilyen sok ilyen pillanat legyen. Például a Margaréták c. festményének ecsetvonásai és az egész kép felépítése nagyon magabiztos kézre utal.

Olyan motívumot pedig, ami csak Laci bácsi festészetére jellemző, nem fedeztem fel. Lehet, hogy a helyhez való kötődés arra késztette, hogy ne is akarjon a művészetnek olyan kísérleti útjára lépni, ami kétes kimenetelű lehet. Itt arra gondolok, hogy nem mert kilépni ebből a figuratív világból egy intellektusabb, absztraktabb világ felé. Köztudott, hogy Kandinszkij 1910-ben festette az első absztrakt képét, ez egy akvarell volt. - és nem véletlenül volt akvarell, mert a vízzel való festés igényli ezt a spontaneitást. Az alkotónak nagyon őszintének kell lennie, a festésnek nagyon mélyről kell kiindulnia. Egy olajfestmény hosszú ideig készül, javítják, átfestik, stb. Az akvarellnél ezt nem lehet, az akvarell vagy sikerül, vagy nem.

Ha valamilyen fajta sajátosságot kutatnék Laci bácsi festészetében talán azt említeném meg, hogy a szobabelsőit ábrázoló képeinél felfedezhető, hogy Laci bácsi nagyon ragaszkodik a hagyományokhoz, a régi tárgyakhoz, személyes holmijaihoz, órájához, öngyújtójához, az ágyhoz, a párnához. Hogy Laci bácsi nem a képek hátuljára, hanem elejére írta nevét, ez azt bizonyítja, hogy neki elsősorban a találkozás volt a fontos, a találkozás azzal a tájjal, csendélettel.

Egy művésznek, legyen az író, költő, színész, vagy festő, adva van az a lehetősége, hogy magában hordjon két világot. Így aztán előáll az a helyzet, hogy a művész lelkiállapota nem mindig, sőt egyáltalán nem látszik meg az alkotásban. Laci bácsi, mint művész, tehát elmenekül ebbe a világba, a festészetébe, s ez kiegyensúlyozza, ettől boldog. Feltételezhető, hogy sokkal nehezebben tudta volna elviselni a valóságot, vagy sokkal mélyebb nyomokat hagyott volna, ha neki nem lett volna meg ez az adottsága, hogy így tudjon festeni. Érdekes lenne őt magát megkérdezni, hogyan képzelte el a nélkülözésekkel - , a rosszal szemben ő a szépet, a nyugalmat.

Zbinyovszky László: MI MARAD FENN?

Mint percek régi faliórán
Éveink száma úgy pereg
S helyünkbe jönnek mindíg újak,
Mohó, törtető emberek.

Elérnek mindent, mit kívánnak,
Vagyont, hatalmat, kincseket,
S ezért elismerésre várnak
Vágyaik másra nincsenek.

Élete végén mit se várhat,
Mit gyűjtött, mindent otthagyott,
Mert mindörökre az marad fenn,
Mit elme, szellem alkotott.

Balatonszemes, 1994. május 21.

Mezei István írja Zbinyovszky Lászlóról : Szemes - ecsettel (Somogyország, 1991. okt. 6.) c. cikkében:

"A jégbefagyott csónakok merev fegyelme, a roskadozó kovácsműhelyek, pincék utolsó ítélet előtti nyugalma, a part menti nádasok hol sárgás, hol rozsdás hajlongása, az egymásba kapaszkodó, egymás felé és egymástól elhajló fűzfák tekergő fájdalma szépséggé érett. Szépséggé és fegyelemmé, melyet Zbinyovszky László már kezdetektől lelkében hordott és most félezer akvarelljén ragyog."

Szemesi szabadstrand No 16

A kiállításra kerülő képek jegyzéke (tervez et)

No	NÉV	év	technika	méret	ÁR
					(keret nélkül)
1	Vontatóhajó téli pihenőn a szemesi kikötőben	1980	akvarell	43 x 33	10.000
2	Erdei út a karádi erdőn	1953	akvarell	31 x 23	17.500
3	Uradalmi kovácsműhely Szemesen	1978	akvarell	35 x 25	17.500
4	Szántódi skanzenrészlet	1972	akvarell	27 x 22	7.000
5	Halászbárkák a szemesi kikötőben	1976	akvarell	35 x 25	13.000
6	Balatonszemes faluvég	1959	akvarell	37 x 28	14.500
7	Szemesi halásztelep	1976	akvarell	35 x 24	17.500
8	Fábián pince az Öreghegyen	1991	akvarell	30 x 22	7.000
9	Halászgazda lakás Szemesen	1989	akvarell	35 x 27	6.000
10	Korcsolyázók a mai Sport utcai réten	1958	akvarell	17 x 14	privát
11	Szemesi őspart	1990	akvarell	25 x 19	4.500
12	Szemesi templom	1972	akvarell	29 x 20	6.000
13	Szélcsend a Balatonon	1979	akvarell	33 x 27	7.000
14	Telelésre kész vitorlás a keszthelyi öbölben	1984	akvarell	23 x 17	7.000
15	A régi Zrínyi ház	1972	akvarell	39 x 30	8.500
16	Szemesi szabadstrand	1990	akvarell	28 x 22	6.000
17	Uradalmi magtár	1983	akvarell	37 x 27	7.000
18	Szemesi őspartrészlet	1979	akvarell	38 x 29	17.500
19	Halásztelepi jégverem 1959-ben	1972	akvarell	21 x 17	6.000
20	A Landler Jenő utca egykor	1972	akvarell	35 x 26	6.000
21	Margaréták	1972	akvarell	43 x 24	26.000
22	Karádi kupavári öregerdő	1968	akvarell	48 x 34	11.500
23	Napbanézők (fonyódi kikötői szobor)	1984	akvarell	34 x 25	4.500
24	Vihar közeleg a szemesi partra	1979	akvarell	35 x 26	4.500
25	Téli kilátás Tihanyra a szántódi révből	1980	akvarell	31 x 23	8.500
26	Gyümölcs csendélet	1971	akvarell	46 x 34	10.000
27	Szemesi partrészlet a Vigadónál	1970	akvarell	23 x 15	4.500
28	Partrészlet Gyenesdiásnál	1977	akvarell	23 x 17	6.000
29	Parasztreggeli	1972	akvarell	46 x 33	26.000
30	Szobasarok	1960	akvarell	22 x 18	privát
31	Virágcsendélet	1958	olaj	48 x 37	36.000
32	Kilátás Tihanyra a szemesi partról	1978	akvarell	21 x 15	3.000
33	Alkonyi kilátás a Vigadó elől	1978	akvarell	15 x 21	3.000
34	Kertalja utca (Sikátor)	1982	akvarell	20 x 14	4.500
35	Téli villanyfény a Landler utcában	1977	akvarell	31 x 24	8.500
36	Lakószobánk I.	1972	akvarell	39 x 30	privát
37	Lakószobánk II.	1969	akvarell	28 x 20	privát
38	Gyermek-ozsonnához terítés	1940	olaj	40 x 30	10.000
39	Szemesi halásztelep-részlet	1973	akvarell	21 x 15	3.000

40	Kedves vásárfia	1989	akvarell	21 x 13	7.000	
40/a	Tavaszi szántás	1981	akvarell	17 x 14	3.000	
41	Régi szobánk Karádon	1940	olaj	70 x 54	privát	
42	Illusztráció Petőfi: Puszta télen c. verséhez	1951	akvarell	40 x 29	16.000	
43	Magányos nyárfa	1970	akvarell	24 x 21	6.000	
44	Eszményi csendben ladikon	1975	akvarell	26 x 21	8.500	
45	Csendes Balaton	1974	akvarell	21 x 15	3.000	
46	Bóbiskoló paraszt (karádi szomszédaim)	1955	akvarell	20 x 15	6.000	
47	Bibliás Örzse néni (karádi szomszédaim)	1955	akvarell	20 x 15	6.000	
48	A hármas fűzfa a kikötőnél	1976	akvarell	25 x 18	4.500	
49	Kilátás Tihanyra	1961	akvarell	21 x 14	3.000	
50	Karád-kupavári öregerdő	1958	akvarell	20 x 13	4.500	
51	Szeles Balaton Tihannyal	1971	akvarell	19 x 14	6.000	
52	Szemesi őspart II.	1957	akvarell	38 x 30	8.500	
53	Őszi csendélet dióval	1981	pasztell	30 x 20	7.000	
54	Cigányasszony	1951	akvarell	24 x 17	6.000	
55	Fonott kalács	1981	akvarell	26 x 19	4.500	
56	Ingázás	1965	akvarell	34 x 26	6.000	
58	Őszödi halastó	1980	akvarell	35 x 26	8.500	
59	Bárkák	1974	akvarell	26 x 21	16.000	
60	Virágoskert	1968	akvarell	25 x 20	6.000	
61	Dáliás virágcsendélet		akvarell		26.000	
63	Karolám	1981	vegyes t.	25 x 19	privát	
64	Szemesi halásztelep 1987-ben	1987	akvarell	34 x 27	3.000	
65	Téli móló Szemesen	1973	akvarell	32 x 24	7.000	
66	Bagolyvár 1976-ban	1976	akvarell	30 x 23	3.000	
67	Hogy múlik az idő!	1978	akvarell	23 x 15	6.000	
69	Kilátás Balatongyörökről	1974	akvarell	36 x 25	3.500	
70	A régi uradalmi magtár	1975	akvarell	22 x 17	3.000	
71	Vasúti kerítés a Bagolyvárral	1974	akvarell	29 x 25	8.500	
72	Szemesi őspart 1970-ben	1970	akvarell	37 x 27	6.000	
73	Balatonföldvár, lefolyócsatorna	1977	akvarell	30 x 24	7.000	
74	Kertalja utca	1984	akvarell	35 x 27	8.500	
75	Téli móló Szemesen 1970-ben	1970	akvarell	43 x 33	7.000	
76	Szemesi őspart III.	1978	akvarell	42 x 30	8.500	
77	A behavazott Sport utca	1977	akvarell	42 x 30	10.000	
78	Somogy táj (Somogytúr)	1970	akvarell	37 x 30	4.500	
79	Türelmes munkatársak	1956	vegyes t.	33 x 25	13.000	
80	Alkonyi hangulat a szemesi mólón	1990	akvarell	43 x 33	4.500	
81	A szemesi régi iskola és templom	1970	akvarell	31 x 25	7.000	
82	Téli fasor	1979	akvarell	37 x 26	18.500	
83	Kóbor macska látogatása	1975	akvarell	17 x 13	1.500	
84	A Csombó nyaraló a Landler utcában	1979	akvarell	24 x 21	8.500	

86	Virágcsendélet: Katalinrózsák	1966	akvarell	39 x 30	17.500
87	Virágcsendélet: Amarilliszek	1963	akvarell	34 x 27	7.000
88	Siófoki kikötő	1974	akvarell	31 x 24	13.000
89	Megdőlt nádas a szemesi ősparton	1978	akvarell	30 x 21	7.000
93	Virágcsendélet	1962	akvarell	41 x 29	4.500
94	Itt a vihar!	1970	akvarell	27 x 23	3.000
95	Kilátás a szántódi révből	1970	akvarell	35 x 24	4.500
96	A hármas fűzfa III.	1978	akvarell	35 x 26	8.500
98	Virágcsendélet: Dália és feketetulipán	1973	akvarell	46 x 35	11.500
99	Éjszakai horgászok a szemesi mólón	1965	akvarell	31 x 23	4.500
100	Szobarészlet virággal	1968	akvarell	24 x 18	3.000
101	Lászlótanya. Első kalyibám Szemesen	1957	akvarell	34 x 26	privát
102	Karádi otthonom látképe	1956	akvarell	29 x 23	privát
103	Szemesi kertem virágai	1980	akvarell	32 x 24	4.500
104	Vaddisznó egy nagyvadász barátomnak	1980	akvarell	31 x 24	6.000
105	A komp Tihanyhoz közeledik	1960	akvarell	35 x 27	4.500
106	A balatonföldvári Galambsziget	1982	akvarell	31 x 24	6.000
107	A Rézi csárda	1976	akvarell	30 x 24	2.500
108	Kilátás a balatonföldvári tetőről Szemes felé	1986	akvarell	40 x 30	6.000
109	Karádi vaskóhegyi szőlőhegyi présház	1952	akvarell	25 x 18	8.500
110	A Sport utca	1993	rajz	25 x 20	1.500
113	Juhhodály I.	1994	ceruzarajz	42 x 39	3.000
114	Juhhodály II.	1994	ceruzarajz	29 x 21	3.000
116	Közelgő vihar (partrészlet ladikkal)	1985	akvarell		privát
117	Kék fák	1975	akvarell	37 x 28	privát
118	Somogyi lankák	1974	akvarell		privát
119	Alfz tanyája	1967	akvarell		privát
120	Öreg nyárfasor	1973	akvarell		privát
121	Károlyi bácsi lova	1961	olaj	50 x 33	privát
122	Munkács villa	1966	akvarell	21 x 15	privát
123	Szántódi révcsárda	1976	akvarell	35 x 26	privát
124	Szemesi halásztelep	1976	akvarell	41 x 29	privát
125	Napraforgók	1972	akvarell		privát
126	Verőfény a tihanyi csúcshegyről	1980	akvarell		privát
127	Marianne szobája	1966	akvarell		privát
128	Vihar a Balatonon	1982	akvarell	35 x 25	privát
129	Virágcsendélet: Floxok	1972	akvarell	39 x 29	privát
130	Szt. György hegy és Tátika	1981	akvarell		privát
131	Németország Harz-hegység	1971	akvarell		8.500
132	Németország harz-hegységi bükkös	1971	akvarell		11.500
133	Keszthelyi öböl	1977	akvarell		2.500
134	Kilátás a keszthelyi öbölből a somogyi partra	1982	akvarell		6.000
135	Téli őspartrészlet (Szemes)	1987	akvarell		11.500

136	Őszi őspartrészlet (Szemes)	1970	akvarell		14.500	
137	Vadvirágok	1972	akvarell		14.500	
140	Szántódi skanzen	1975	akvarell		8.500	
141	Kilátás Györökről Badacsonyra	1974	akvarell		6.000	
142	Szemesi Sport utca régen	1989	akvarell		4.500	
147	Cinke	1977	akvarell		3.000	
149	Bogár	1958	akvarell	15 x 10	2.500	
151	Balatonfenyvesi építésvezetőség (Aszfaltútépítő)		akvarell		4.500	
156	Téli fantázia		akvarell		4.500	
157	Földvári mólórészlet		akvarell		6.000	
158	Fázó nyárfa	1984	akvarell		privát	
159	Kotróhajók a Keszthelyi öbölben	1981	akvarell		privát	
160	Magányos fa a Szedresben	1984	akvarell		privát	
161	Talilók (bújj-bújj zöld ág)	1941	olaj	70 x 50	privát	
162	Kilátás a keszthelyi Aszfaltútépítő üdülőből	1982	akvarell	45 x 34	privát	
164	Uradalmi magnemesítő	1973	akvarell	34 x 24	10.000	
165	Tihany	1960	akvarell	30 x 22	privát	
166	Keszthelyi öböl	1970	akvarell	35 x 27	4.500	
167	Szemesi plébánia	1975	akvarell	31 x 26	7.000	
168	Hármas fűzfa a kikötőnél	1978	akvarell	34 x 26	8.500	
169	Tóth szomszéd udvara	1960	akvarell	30 x 23	10.000	
170	Halásztelep részlet	1989	akvarell	21 x 18	6.000	
171	Somogytúri nyírfák	1961	akvarell	43 x 30	7.000	
172	Rádi úti középület	1976	akvarell	28 x 24	7.000	
173	Őszödi halászház	1977	akvarell	31 x 23	7.000	
174	Karádi öreg ház templommal	1951	akvarell	26 x 21	11.500	
175	Somogyi táj	1959	akvarell	35 x 28	4.500	
176	Szemesi házam	1966	akvarell	35 x 26	privát	
177	Szemesi móló	1991	akvarell	24 x 17	3.000	
178	Rege presszó zongorája	1975	akvarell	33 x 25	privát	
179	Skanzen részlet	1965	akvarell	30 x 25	privát	
180	Bagolyvár	1985	akvarell	24 x 19	8.500	
181	Mátyásfalvy Erick villája	1958	akvarell	36 x 24	privát	
182	Krizantémok	1986	akvarell	37 x 29	privát	
183	Tihany	1961	akvarell	33 x 23	privát	
184	Kilátás a Sport utcából a templomra	1972	akvarell	37 x 30	privát	
186	Így látlak benneteket	1972	akvarell	25 x 18	privát	
188	Keller nyaraló	1968	akvarell	29 x 20	privát	
190	Téli barátaim: Cinkék	1971	akvarell	29 x 21	3.000	
191	Téli barátaim: Gerlék	1971	akvarell	25 x 18	3.000	
192	Téli barátaim: Cinke és rigó	1971	akvarell	23 x 24	1.800	
193	Kártyacsta után	1967	vegyes t.	16 x 12	4.500	
194	Krizantémok	1965	pasztell	62 x 47	privát	

195	Kilátás Zánkáról	1966	akvarell	41 x 29	privát
196	Vadvirág csendélet	1966	akvarell	40 x 30	privát
197	Virágcsendélet	1964	akvarell	31 x 23	privát
198	Marianne ablaka	1973	akvarell	35 x 24	privát
199	Erdőszél	1971	akvarell	26 x 19	privát
200	... csikós ...!	1973	akvarell	31 x 21	privát
201	Kávécsendélet	1969	akvarell	31 x 21	privát
202	Rétalja utca	1969	akvarell	37 x 29	privát
203	Tihany	1972	akvarell	33 x 23	privát
204	Óracsendélet	1970	akvarell	22 x 18	3,000
205	Mátrai táj	1951	akvarell	30 x 24	4,500
206	Makrai pince Karád	1953	akvarell	20 x 16	3,000
207	Szemesi hajókikötő	1960	akvarell	18 x 15	3,000
208	Karádi Lap utca	1951	akvarell	33 x 25	4,500
209	Földvári mólórészlet	1978	akvarell	40 x 30	4,500
210	Keszthelyi öböl	1980	akvarell	48 x 36	7,000
211	Keszthelyi Balatonpart	1982	akvarell	48 x 36	6,000
212	Kertem	1977	akvarell	50 x 35	11,500
213	Landler utca	1958	akvarell	48 x 36	11,500
214	Földvári kikötő	1981	akvarell	43 x 30	6,000
215	Pilisi öreg bükkös	1970	akvarell	39 x 31	6,000
216	Havas táj	1976	akvarell	24 x 17	3,000
217	Tabáni részlet	1937	akvarell	22 x 15	4,500
218	Előszobánk	1959	akvarell	30 x 21	7,000
219	Halászbárkák	1960	akvarell	34 x 28	10,000
220	Karádi plébánia	1952	akvarell	25 x 20	4,500
221	Nagymise után Karádon	1952	akvarell	23 x 17	4,500
222	Földvári tető	1969	akvarell	36 x 24	4,500
223	Balatonparti fasor	1976	akvarell	29 x 25	privát
227	Munkácsi várbelső	1959	akvarell	25 x 17	privát
230	Bodega	1968	akvarell	28 x 21	privát
231	Őspart	1974	akvarell	27 x 21	privát
232	Tihanyi félsziget a déli partról	1973	akvarell	34 x 24	privát
233	Halászbárkák	1978	akvarell	37 x 28	privát
234	Hármas fűzfa télen	1978	akvarell	37 x 27	29,000
235	Landler utca	1958	akvarell	33 x 22	
236	Sport utca	1992	akvarell	17 x 10	
237	Karád kupavári erdő	1956	akvarell	16 x 13	
238	Kővári Miska nyaralója	1981	akvarell	21 x 15	
239	Keszthelyi Aszfaltútépítő üdülő ablakából	1979	színes rajz	23 x 18	
240	500 méternél alacsonyabban nem repültem	1938	tusrajz	27 x 15	

A KÉPVÁSÁRLÁS MÓDJAI:

1. A kiállítás helyszínén csekkek vannak. A befizetési bizonylat helyszíni bemutatásakor (aki előbb hozza, annak javára) a képekre rákerül az "Eladva" cédula. A csekk hátoldalán fel kell tüntetni a megvásárolt kép(ek) listaszámát. (A kiállítás támogatói elővásárlási jogot szereztek.)

2. Előzetes időpontegyeztetés esetén készpénzes vásárlásra is lehetőség van.

3. A kiállítás rendezőjének (LOGOD Bt. 1012 Budapest, Logodi utca 49. Fax: 17-51-490) címére küldött, vagy a helyszínen leadott hivatalos megrendelés esetén a képeket rezerváljuk, számlát küldünk, melyet nyolc napon belül kell kiegyenlíteni.

A tévedések elkerülése érdekében a vásárlás csak konkrét listaszám szerint történhet. A keretet a képek átvételekor kell kifizetni.

A megvásárolt képek a kiállítás után, augusztus 5-én, 6-án, és 7-én vehetők át a helyszínen a befizetési bizonylat bemutatása mellett.

Kiadja a LOGOD Bt

Felelős kiadó: Buday Miklós

Készült 500 példányban

M.D.K.

Zbisko Béla (?)

1943-ban készült „ocsmány festménye" látható a bükkszéki r.k. templom szentélyének mennyezetén. Ugyanekkor festette át a főoltárképet is.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 575. old.

+ 588. á.

M.D.K.

Zbiskó Béla (?)

1936-ban durván átfes-
tette a bodonyi r.k. templom
főoltárának credetileg ja ami
vonalu barokk képét. Ugyszintén
a mellékoltár Keresztelő Szt. János
ábrázoló képét

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 565. old.

MDK

Zboray Aladár

Zboray A.: Az uj Nemzeti Szalon. Magyarország 1907. 59. sz.

Zboray Erzsébet

textil

1919-21-

Eimisk 1930

90-l.

etü Bizottság !

sém a budai főegyház környékéről 1875.
Schulek Frigyes müegyetemi tanár aláírá-
etrajzot a Müemlékek Országos Bizottsága
ldeni.
ot egyik tanitványomtól kaptam, kinek
most hozzám juttatta.

Mély tisztelettel

bizottsági tag

Zborai Kápolna

1636-ban.

l.

Uj Magyar Sion

1879. 67. l.

Thallóczy Lajos

cikke

os polgármestere

s Bizottsága

ének

Budapest.

Képzőművészeti Múzeum
VI. Aréna út

. mintája — 6054 .

Zboray János

Pesti Hirlap

1940. január 26.

A Schüller és Társa r. t. igazgatósága, tisztviselői kara és összes személyzete nevében mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett igazgatónk,

zborói Zboray János ur

okl. gépészmérnök, ny. székesfővárosi műszaki főtanácsos

f. hó 24-én váratlanul, örökre eltávozott körünkből.

Egy igaz nemes barátot, páratlan bajtársat vesztettünk el benne, kit életében mindnyájan nagyrabecsültünk és tiszteltünk.

Budapest, 1940 január 25.

Előzulte magát a könnyeivel. A kacagó szájpuszta a szerep eltakarta az igazi arcot. De a könnyeivel nem hazudnak az egy drászugörbüli szár tökrőt tartja női kiskelé. Ebben a tükörben nézték idát és ugy tűnt az szerre, [illegible] az öt hónapot. Lepszuk az akták porát, kiszellőztetjük a cigarettafüstöt és [illegible] beáradni az [illegible].

A legmarnokibb és legönzőbb szerezni az ellenállhatatlan tájuság bűbája tört be hozzánk [illegible] szemeivel.

Ne szégyelje soha később se, hogy ilyen [illegible], mint az edesanyja előtt, nyilatkozott meg előttünk, [illegible] férfiak előtt.

Ezzel a horsával rajzolta meg, akarattanul [illegible] [illegible].

Zboray János †

Pesti Hirlap

1940. jan. 25

Zboray János ny. székesfővárosi műszaki főtanácsos, a Baross Szövetség mérnöki és építészcsoportjának elnöke váratlanul meghalt. Nyugdijazása óta tevékeny részt vett a Baross Szövetség munkájában.

ZÄNDTER, Michael Franz Spaliermacher

1740-ben dolgait Erdoey grafut

Ars 1997 251.

harangtorony,

hajós kőépület.

mzéssel.

l 1776-ból.

necht feliratos

ma Hegedüs

Imre herczeget

ó, Szent Imre

pinx. tyrnavias

Zbigniew Tol, lengyel festő
első ízben tavaly találkoztak meg a hortobágyi művésztelepet. Külföldi művészek is festették a tájat.

M. F.: Festők a Hortobágyon.
Hajdú-Bihari Napló, 1946. szept. 30.

Zayzon Ágnes (Gödöllő)

A Gödöllőn rendezett Országos Főiskolai képzőművészeti kiállításon szerepelnek művei.

Lasonci Miklós: Harom nemzedek alkotásai.

Pest Megyei Hírlap, 1975. ápr. 9.

Zayzon Ágnes

A Petőfi Művelődési Házban megnyílt Gödöllő város és a járás képzőművészeinek hagyományos tavaszi tárlata. E tárlaton szerepelnek művei.

Pestmegyei Hírlap, 1974. ápr. 28.

Zayzon Ágnes

a Tavaszi Tárlaton, mely máj. 14.-ig látható Gödöllőn, szerepelnek művei, portréi. (említve)

Losonci Miklós: Tavaszi tárlatok új hajtásai.

Pestmegyei Hírlap, 1975. máj. 6.

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Zayzon Ágnes festő-
művész

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1976 JÚN 18

1021

● **KIÁLLÍTÁS.** Zayzon Ágnes festőművész kiállítását rendezi meg a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum. A tárlatot június 19-én, szombaton délután 5 órakor nyitja meg a Medgyessy teremben D. Fehér Zsuzsa dr. művészettörténész.

ZAYZON ÀGNES

41. Vàsàrhelyi ÖT

```
9995= 0022
kenn= hg
redk= Nováky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
zevo= 40
9900= 20020717
9990= xxx0
revi= created 3 Jul 2000/B
knde= kndthb
```

ZAYZON ÁGNES

43. Vásárhelyi ÖT

ZAYZON ÁGNES

40. Vásárhelyi Ö. T.

mia terrasza,
a Capitoliumról,
táj, Orvieto I.,
manum, Tengerpart
templomban, Olasz
terraszáról, Ca
Gianicoloról, vi
törő p.rasztlány
M.tájak kiáll.:
nántul/, of. -
cát tartó lány,
Terefere II., of
Sziklás táj, of.
kikötő II., Port
Borghese II., Ol

Kayzon Agnes festő

a gödöllői tavaszi tárlaton szereplő művei. Ez évben a Gödöllői Városi Tanács egyik emlékplakettjét ügyelte el.
„Önarckép" (említve)

Lasanci Miklós: Tavaszi tárlatok.
Pesti Napi Hírlap, 1944. máj. 9.

Zayzon Ágnes

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JAN 13

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1021

ZAYZON ÁGNES: TANU

Fen

ULMÁNY

...tám látni. Ez-
... hogy mindig

...erült a csók-
füst. kiúszott
...ezett szigorú
...tán. akik a
...áraiként lép-
...ncoló. felhe
eperfákk

...vösség bor-
...k elszánás-
...enő-pirosló
... egy pillanat. ami-
...ordult a lány. röpkén a le-

Zayzon Ágnes — művész

Rész vesz műveivel a XXV. Vásárhelyi Őszi Tárlaton

cikk: „Ágotha Margit grafikus művész" címszó alatt

Losonci Miklós cikke: „Megnyílt az Őszi Tárlat" címmel

Pest Megyei Hírlap 1978.X.10

Zaz (Szász) Antal

1593 ápr. 19. Kvás szkve: „Zabo István viszen Désre kwmiesehet, kik az Ramora házat csinálják fl. 2." – „Eodem die ugyam Vida Miklós is viszen Désre 4 lovon kwmiesehet fl. 2." – Zaz Antal volt fü az kwmiesehet között. Adatott Biro uram nekik költséget fl. 1." (VIXXI. 103.)

./.

374. old

Ba logh Jolán: Késő renaissance kőfaragómihelyek

II.közlemény - A kolozsvári műhelyek

Ars Hungarica 1974/2

MDK

Loza Mária

* harmadik éve festő nörendék.

Szerepelt a Kismotor és Gépgyár III. egy régeben rendezett „Szabadidő kiállítás"-on

Földes Anna: Szép szenvedélyek

Nők Lapja: 1963 nov 2.

Repr: Egy tényhép róla és egy rajza.

<Zázty-i apátság>

Foltényi János:

A < >. Szaradok

1882. 511. l. — Szaradok 1883. 385. l.

MAGYAR KIR. OPERAHÁZ

963. szám.
1941.

A Műemlékek Országos Bizottsága

tekintetes Elnökségének

B u d a p e s t

IX. Hőgyes Endre utca 10.

Szürreális kalandozások

■ Balázs Sándor

A modern művészet alapmagatartásának legfontosabb ismertetőjegyét, középponti törekvését lelhetjük fel abban, hogy többnyire nem – a mára külsődlegesnek, kevésbé korszerűnek bizonyuló – természetelvű alkotói módszert tekinti irányadónak, hanem a belső valóság feltárását, átírását. Századunk művészei izmusok, kísérletek hosszú sorát hívták életre, keresve azokat a formai, koncepcionális lehetőségeket, amelyek adekvát kifejezői lehetnek korunk emberének. Persze a létrejött szabály, a norma éppen annyiféle, ahány a jelentős, életművében hitellel megjelenő igazi művész. Az alkotó ember művében keresi önmagát, önszemléletének forrását. *Ef Zámbó István* – neve kinek-kinek megannyi művészeti ágazat kapcsán juthat eszébe – nemcsak igényt tart e korunk kínálta művészeti magatartásra, a felfokozott alkotói szabadságra, de magáénak is tudja. Konvencióktól mentes, a belső szabadság választásain alapuló művészeti tevékenysége azt jelzi, hogy a tapasztalat külső és belső élményei egyaránt képbe, zenébe, filmbe transzformálhatók.

Ikon piros egérrel — **Ef Zámbó István festménye**

Képzőművészeti alkotásai részint a tudattalan egyedi tartalmait segítik a tudat szintjére, másrészt a fogyasztói kultúra által a tudatba egyre erősebben bevésődő álságok alól szabadítanak fel. Mindkét eljárás, merítés esetében egy szubkulturális, az álművészettel leszámoló, azzal oppozícióba helyezkedő, a provokációt is felvállaló alkotói magatartás végeredményeként születik meg a műalkotás. E gyakran égtájak és irányjelzések nélküli képi valóság „letapogatásának" egyedüli útjaként az tűnik helytállónak, ha a magunk érzékenységére, mindennapi tapasztalatainkra, esetleg különös, tudatalatti élményeink előhívására hagyatkozunk. Aligha lehet véletlen, hogy – rendhagyó ars poeticája szerint – a művészet számára nem egyéb, mint „Automatikus és Ösztönös Terapikus Tevékenység". Ámde mert e belső tartalmak kifejezése, képekben történő jelzése igen körülményes – ráadásul időben szétfolyó tartamok összefonódásáról, összevonásáról van szó –, sajátos képi közvetítőkhöz fordul. Olyan képi metaforákat állít a kifejezés tartományába, amelyek néhol ősi szimbólumokra tekintenek viszsza (szív, háromszög, holdsarló, létra, hattyú), másutt az ironikus szemlélet hordozói (hullámvonal, piros-fehér csík, olcsó gicscsek, fazekak), vagy éppen a gyermekkori, játékos teljességigény felidézői (pöttyös labda, gyermekrajzok); itt a mindennapok közhelyes világából emeli ki álesztétikus tárgyait, máskor új érvénnyel, hiteles tartalommal telíti őket.

Kísérletezőkedve csaknem parttalan. Sokoldalú művészi személyiségének rendhagyó, több művészeti ágban történő megnyilatkozása pontosan jelzi a tárlatlátogatóval szemben támasztott igényt is: „Nem a látvány a lényeg, hanem amit beleképzelünk"; „minden jelenthet mindent".

Ef Zámbó István képpötletei kiválók. Hogy mi a súlyuk? Miként jutnak el, s eljutnak-e művészete leleményei a nem fogyasztói értelemben vett funkcionális felé... Ez mindig attól függ, hogy a tárlatlátogató-képértelmező menynyiben él a felkínált „labdák leütésével", e rejtjelezett művészet személyes megfejtésével. Ef Zámbó István újabb kiállítása a Várban, a Szent Mihály-kápolnában látható.

EF ZÁMBÓ ISTVÁN
MAI MAGYAR ORSZÁG, 2000. VII. 11.

telre készült, megbénítva az országot.

Virtuális az a világ, amelyben fasisztákkal, neonácikkal és hasonlókkal vagyunk körülvéve. A tv2 ifjú műsorvezetőjével együtt borzasztóan rettegünk a szélsőjobbtól, miközben kommunisták nincsenek is. Legfeljebb a múzeumban, vagy kitömve, mint *Lenin* elvtárs.

Melyik világ az igazi? Az, amelyikben a korona micisapka, a nemzeti érzés magyarkodás, ahol gyereket csak „vállalni" lehet, mert az nyűg, a nő inkább a karrierjét építi, házamosabb ideig nem lehetünk ennyire maradiak, ha be akarunk illeszkedni a világba.

Vagy elvonulunk egy rezervátumba, rácsok mögé, ahol esetleg évszázadok (évtizedek?) múltán mutogatnak, mint az indiánokat: íme, itt élnek azok, akik nem követték nyomon Esmeralda történetét, akik nem mostak Ariellel, akik konzervatív pártra szavaztak, akik házasságban éltek és utódokat nemzettek, és nem jártak annyit emeletes hamburgerért a McDrive-os McDonald's-ba.

Kérdés, hogy a rács melyik oldalán lesz érdemesebb élni.

egy hibával

munkáspárti ismét kirekesztette magát az intelligens emberek köréből.

Orbán Viktor miniszterelnöknek nincs ki a négy kereke: nemcsak süket, hanem vak is. Nem veszi észre, hogy haldoklik az egészségügy, gyerekek éheznek, és terjed az újfasizmus. E mondatokkal a felszólalók közül Vajnai Attila, a Munkáspárt alelnöke pályázott meg egy szakorvosi beutalót.

A tökéletes szerepzavar bizonyítására azt is elmondta még, hogy most majd a Munkáspártnak kell a miniszterelnök helyett megmondania a legfontosabb tennivalókat. Thürmer Gyula elnök az elhangzottakhoz hozzátette: pártja kész a közös gondolkodásra. Ehhez képest a demonstrációt ez utóbbi tevékenység teljes mellőzése jellemezte.

Azt, hogy miről volt még szó ott a téren e kora tavaszi napon, kár lenne idézni, egészséges lelkivilágú emberek nem érdemlik ezt a büntetést. A lényeg: kiosztottak még néhány pofont az imperializmusnak, mint máskor is, demagóg kijelentéseket tettek, mint máskor is, aztán hazaballagtak. A szónoklatok elemzése és a felszólalók kezelése már szakemberek feladata lenne, különös tekintettel Vajnai „Kerekes" Attilára, akinek egyébként a jelek

sítnat?

Szeretnénk tudni, mi a helyzet, annál inkább is, mert sokakkal (több százezernyi emberrel) együtt emlékezem még a közel egy évtizeddel ezelőtti törvényellenes taxisblokádra. Nem lenne célszerű megengedni ugyanazon erőknek még csak a gondolatát sem, hogy megpróbálkozzanak – a mi „engedékenységünk" folytán – az akkori vagy ahhoz hasonló törvénytelen cselekedetek megismétlésével.

Farkas Zsolt
Budapest

Időközi intelmek

Lapjuk 2000. március 2-i számában, a levelezési rovatban olvastam *Marsay Erzsébet* budapesti lakos írását Jobbközép erők és pártszövetségek címmel.

Teljes mértékben egyetértek a levél tartalmával, és aggódom, hogy a jobbközép erők nem tanultak a múltból, nem vonják le a választások eredményeinek konzekvenciáit. Civakodnak, vitáznak egymással, s mindezt nem zárt körben, hanem a sajtón, a rádión, a tévén keresztül. Az emberekben meg – valljuk be, jogosan – nő a közömbösség a választások iránt. Ha nem találnak egységet a jobbközépen, a baloldal politikájával meg nem értenek egyet, *nem mennek el szavazni*. S mindez kinek a malmára hajtja a vizet? A baloldaléra. Ezt akarják a jobbközép pártok? Mert a választópolgárok jelenlegi többsége nem. De meg kellene tartani őket, sőt gyarapítani kell táborukat. A szalámipolitika a legkevésbé megfelelő erre a célra.

Végre tudomásul kellene venni, hogy több jobbközép párt egyelőre nem érhet el jó eredményt Magyarországon. Ha külön-külön indulnak, akkor biztos befutó az MSZP. Igenis félre kell tenni a hiúságot, az önteltséget, a hatalomvágyat. A pártgyűlések hangulata nem az ország lakosságának a hangulata, azt kellene meghallgatni köztük járva. Azok a tömegek, akik a jelenlegi koalíciós kormánypártokat megválasztották, a jobbközép pártoktól példamutató békességre, összefogásra, egységre, egyetértésre, a józan ész használatára vágynak. Ha ezt tapasztalják, akkor van remény a következő választások megnyerésére.

K. Linzmájer Katalin

Zayugróci vár

Thallzay

157 és kv. U.

képekkel.

Zayugróci kastély

és templom.

Repr. m.o

164. l.

zansz.

vészet első történetirója Itáliában
k tartja a Giottóval megindúló pom-
rbár művészetnek nevezi Nagy Konstan-
óig eltelt évezredet. A mult század
ött Burkchardt- az antik művészetnek
pére mutatnak rá és mihamar feledés-
/ rinascita/, mely a művészet ujjá-
en az emberi szellemnek ezt a fényes

Zayugrócz vár

Trencsén vm

l.

Hadtört, Kötl

1914. 591. l.

9-én.

rtján szemlélhető, a hol három szekér
ól, egy pedig jobbról áll. Mindegyik
r ökröt fogtak. Körülöttük egy leány
Közülök a leány, ki lehajoltan szedegeti
réklit és kék szoknyát, mig a két
ényt, kék nadrágot és magas szárú csiz-
önnyen felhőzött. Jelzése alól balra:

5
5 cm.-- Lelt.sz.4609.-- Vétetett az
eirat szerint 1000 K-án (1122-913).--
-án (1250-913).-- Elszámoltatott

.406-913
2-913-1
elt.10783.

Zaymgróci vár

l. Könyöki

310, 311. l 374, 375. l -
456, 457. l. 510, 511. l.

1395

Meidlingben
H (Sz. ~~Bécsben~~ 1824. február 2-

4. J.

~~1395~~ ~~6~~

A pólai amphitheatrum

A középtérben látható a
sugarai aranyozzák meg és ~~A~~
ben, a bolthajtásos kapu elő
ket. A háttérben, a tenger
és a égbolton felhős. ~~Jobbra~~ jobb
föl. Alól a jobb sarokban

Vászon, m
Az Esterhá

As képt. 347
Ny. 227.
V: 4.

V: 253

Zayugróc vára

(Hrad Uhrovec)

Trencsén vm.

képekkel

Janota III.

230 — 235. l.

Mathias, dont l'inauguration eut lieu en
statue de Wesselényi à Zilah, celle du Com
décorant le palais royal de Bude. A l'e
du roi Mathias, qu'il y avait présentée,
de quarante ans.

[1]) Pozsony (Presbourg, aujourd'hui nommée B
de Hongrie et qui fut pendant longtemps le siège d
transférée en vertu du Traité de paix de Trianon, à

Imprimer

Zay Ugrócz

Trencsén on

Könyöki 1887.

1) avár alaprajza 2 cm = 10 m mellette fő épület I emeli és
" II emeli alaprajza

2) keleti csinyegati oldal

3) északi oldal.

4) Részletek: ajtó 2, 1 kettős ablak, kandalló és
felírás os timer - 1589 ből - 1:20.

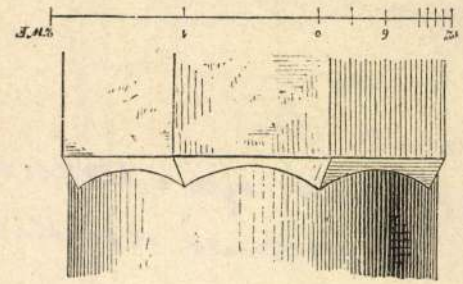

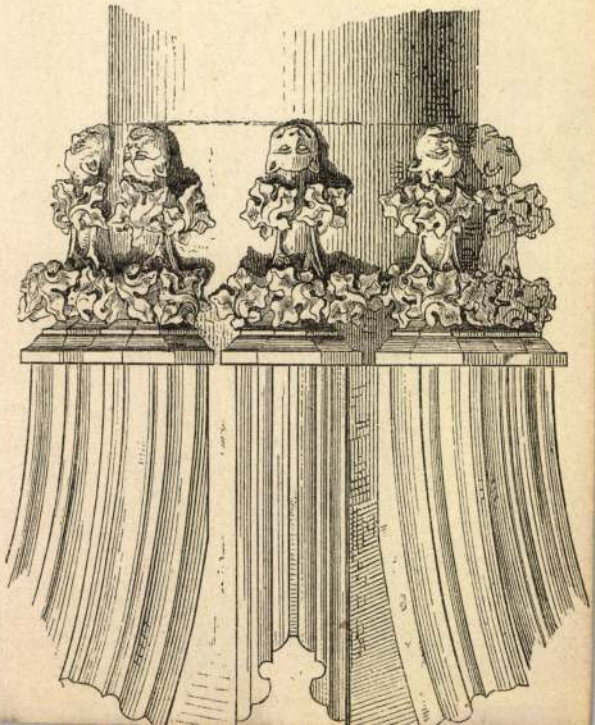

MDK

Závorzik Nándor

Hornyik János mellszobra

é-: Megkezdik a művészsétány kialakítását.
Uj szobrokkal gazdagodik Kecskemét..

Petőfi Népe 1964. márc. 1.

MDA.

Závory Zoltán

Kiállitási kritika

Komárommegyei dolgozók lapja 1965 máj.1.lap -

M.D.K.

Závory Zoltán

Lakatos Emilia "Bábszinház" c. könyvét il-
lusztrálta a művész.

"Könyvpremierek" c. rovat.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. aug. 1-7.
IV. évf. 31. sz.

Závory Zoltán MDK

szerepelt a Tatabányán rendezett kiállitáson.

Pedagógusok Lapja 1963. jun. 20.

Juhász Antal: A Komárom megyei rajztanárok kiállitása.

Závory Zoltán

oroszlányi tanár karikatúrája nyerte az első díjat a világtakarékossági nap alkalmából, pénteken délelőtt megnyitott takarékossági karikatúra-kiállításon. (BM. Népköztársaság uti bemutató terem, az OTP és a Tükör szerkesztőségének közös rendezésében. 800 mű közül 300-at állítottak ki.)

Megnyilt a takarékossági karikatúra-kiállítás

Magyar Hirlap, 1968 november 2. 8. l

MDK

Závory Zoltán, festö
Pápa.

Szeresd a szombatot.	Aquarell.
Répaszedök.	"
Vaszari ut.	"
Vegyészmérnök exlibrisze.	"

Turul-szálló. Kaposvár.-Berzsenyi Irodalmi és Müvészeti Társaság dunántuli téli tárlata. 1933. dec. Kat.

MDK

Závory Zoltán

Jászai Mari a ravatalon. Ceruzarajz

Höllr. Nemz. Szinh. kiáll. 67.1.

Závory Zoltán

Pepsi tárlat 1943. Tápo és Vidéke. 1943.szept.12.

M.D.K.

Závory Zoltán rajztanár, iparmüvész

1928 óta kiállitó müvész

Szül. 1906.

A Pápán létesitendő Képzőmüvészeti Szabadiskolanak a pápai rajztanárok munkaközössége megbizásából tanára.

Freskói, oláártervei több dunántuli templomban, az ipari leányközépiskola igazgatója,

Képzőmüvészeti élet a felszabadulás után, 304.1.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II. Bp. 1965.

MDK

Závory Zoltán

Képzőműv. kiáll. Pápai Néplap. 1948. IX.12. 2.l.

Závory Zoltán

kiállitása. Oroszlány, Városi Tanács. – Ism. Komárom Megyei Dolgozók Lapja, 1966. dec. 18.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalommbibliográfiája /Müvtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284.1./

~~XXX~~ 27o. 1.

Závory Zoltán

életrajzát lásd

Istenes Iscserekov

András

festő

csomagjában

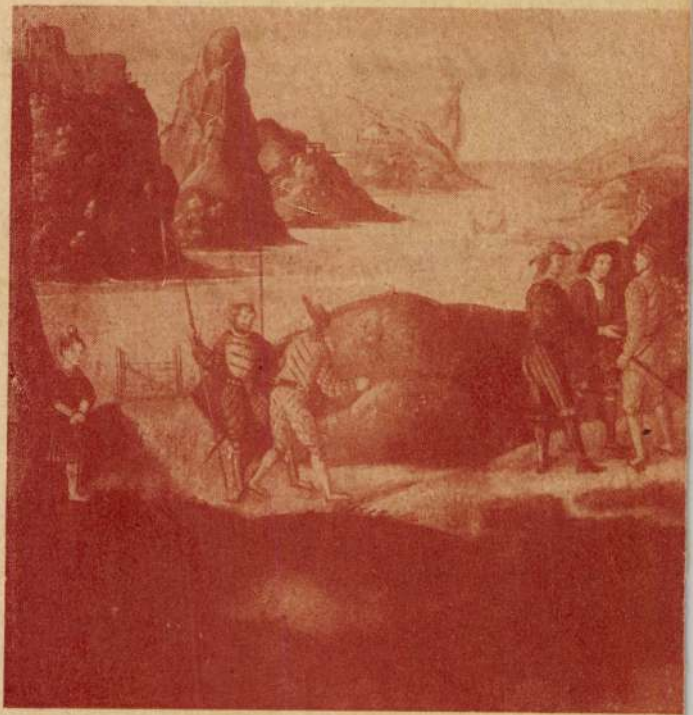

Závory Zoltán
festő Pápa

Berzsenyi 1933. dec
kidt

Szeresd a szombatot,
Répaszedők, Vaszari
út, Vegyészmérnök
exlibrisze, vízfest-
mények

ATHENAEUM

Závory Zoltán

illusztrálta

Pappné T. Jolán

A legnehezebb út

Pápa [1947.]

36 szám.

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Dr. Schneller Vilmos,
M. O. B. titkári részére
3 millió korona tiszteletdíj
kézhezvételét a „Budapest
műemlékei" c. kiadvány
körüli fáradozásaiért,
Dr. Lechner Jenőnek
6 millió korona kézhez-
vételét ugyanazon mű
szerkesztéséért.

A bea

Mellék

Egyútt

Előirat

Utóirat

Másolt

Exp. 1

Závory Zoltán

részben illusztrálta
az alábbi prospek-
tust

Pápai Ünnepi Hét
1948. aug. 28 - szept. 9.
Pápa, 1948

KIRÁLYI MAGYAR EGYETE

KÖNYVESBO

BUDAPEST IV, KOSSUTH LA

POSTAFIÓK: 242. TELEFON: 89-5-40. A
POSTATAK.-PÉNZT. CSEKKSZÁMLÁ

29992/ SZÁM

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Müem

SZÁMLA

MENNYISÉG	AZ ESETLEGES FELSZÓLALÁSOK 14 NAPON BELÜL ÉS SZÁMLA BEKÜLDÉSE MELLETT VÉTETNEK FIGYE
1.) 1	Koloman Juhász: Das Tschanad

Závory Zoltán

a pápai ferences
templom falképei
fentitől

Pápai Ünnepi Hét

1948. aug. 28. —
szept 9.

Pápai 1948. 2. 3. l.
kegyel

mber 24 *kelt* 30083 *számú*

a budapesti Müemlékek Országá-

- - - - - - - - - - - - - - *tól*

ber *hó* 24 *n.*

KIR. MAGYAR EGYETEMI NYOMDA
BUDAPEST, VIII. MÚZEUM-KÖRÚT 6

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
KIFIZETENDŐ.

elnök

s

azaz: Huszonégy - - - -

- - - *pengő* - - *fillérről,*

Závory Zoltán

a pápai városi
iparisk. tanára

Címlap és pápai
városrenletet ábrá-
zoló rajza
repr.

Horváth Pápa

kapcsolódott bele: mint a M. Breuer, Moholy—Nagy, Kay & Green irodákéba. Részletesen kidolgozta egy szabadon álló, tengermelletti ház tervezetét 1 : 50 arányban.

Dr. Országh László (1907, Szombathely, róm. kat.), a budapesti II. ker. Érseki Katolikus Gimnázium rendes tanára, négy és félhónapot töltött Angliában, az év második felében, ahol dr. Szenczi Miklós tanártársával együtt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium kettős megbizatásának igyekezett eleget tenni. Az egyik megbizatás szerint Londonban folytatott tanulmányokat a létesítendő magyar előadói állás megszervezésének előkészítésére. Tanulmányozta az egyetem szervezetét, illetve az egyetem két autonóm fakultását, a School of Oriental Studies és a School of Slavonic and East European Studies intézményeit, melyek közül az utóbbi mutatkozott alkalmasabbnak magyar előadó számára. A m. kir. kormány az előadói állást („lectureship") meg is szervezte. Másik megbizatása az angol szépirodalmi, történelmi, földrajzi és természettudományi irodalomból megfelelő anyag összegyüjtése volt, a magyarországi gimnáziumok használatára készülő angol olvasókönyv számára. Ennek keresztülvitelére meglátogatott hét, a Board of Education által ajánlott nagy

Závory
Jestö
Papa
l.
Szabad Művészet
1948. 305. l.
bonitek

Balkáni munka, XVIII. század.
Zománcos réz, mag. 5 cm.

KULCSTARTÓ,
két darab.
Osztrák munka, XVIII. század.
Aranyozott réz, mag. 14 és 9 cm.

RUHADÍSZ, gyémántos csüngő madáralakkal.
XVIII. század.
Mag. 9 cm.

MÉRLEG,
XVIII. század.
Aranyozott ezüst, mag. 19·7 cm.

KÉS ÉS VILLA,
két pár.
Meisseni munka, XVIII. század.
Aranyozott ezüst, porcellánnyéllel.

FLAKON
illatszer számára, két jelenettel.
Német munka, XVIII. század.
Réz.

GOMBOLYÍTÓ,
hullámos díszű. Német munka, XVIII. század.
Aranyozott réz, szélessége 15 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

Závory Zoltán

A pápai ferences templomnak az orgona karzat alatti, jobboldali részen álló falat beborító tölgyfa burkolatot és az előtte álló ima-zsámolyt neobarok stilben fenti tervezte

Horváth Pápa

108. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kossuth Lajos VI. 148.

— — Kéziratai VI. 148.

Závory Zoltán

1924/25 – 1928/29

Ferképzomfoisk vk

149.1.

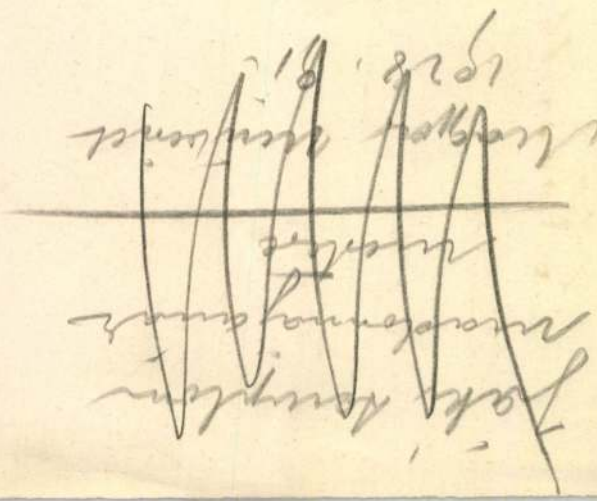

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Závory Zoltán
pápai festő
l.
Győri kiáll. 1942

ZAWR György aranyműves

Késmárk. 1485-ben szerepel

Művért. 1959. 1. sz.
Divéky Adorján: Magyarországi ötvösök Lengyelországban a XIV-XVIII. században 55.l.

2001. CSILLÁR, faragott és aranyozott fa, üveg füzérekkel és csüngőkkel. 1840 k. — Luster, geschnitzt, vergoldet, mit Glasgirlanden. Um 1840.

2002. CSILLÁR, aranyozott bronz, közepén kosár hajlott karokkal. XIX. sz. — Luster, Bronze vergoldet. XIX. Jahrhundert.

2003. KÉT ETAGÉRE, mahagonifa, négy polccal. Bécs, 1850 k. — Zwei Etagéren, Mahagoni. Wien, um 1850.

2004. ÉJJELI SZEKRÉNY, diófa, lefelé keskenyedő alak, kellheimi lappal. XIX. sz. — Nachtschrank, Nussholz, mit Kellheimerplatte. XIX. Jh.

2005. TOILETTETÜKÖR, hasonló 2006. számhoz. — Toilettespiegel, ähnlich zu Nr. 2006.

2006. TOILETTETÜKÖR, diófa, forgatható tükörlappal. XIX. sz. — Toilettespiegel, Nussholz. XIX. Jahrhundert.

2007. NYOLC FALIKAR, kétágu, faragott és aranyozott fa, rozettával. XIX. sz. k. — Acht Wandarme. M. XIX. Jahrhundert.

2008. TIZENKÉT SZÉK, keményfa, hajlott lábakkal, ábrás szövetkárpitozással. Barokk-stilus. — Zwölf Stühle, mit Stoffüberzug. Barockstil.

2009. ELLENZŐ, mahagonifa, szövetlappal és bronzveretekkel. XIX. sz. — Paravent, Mahagoni, mit Stoffüberspannung. XIX. Jh.

2010. ALACSONY PILLÉRSZEKRÉNY, diófa, egyajtós, empire bronzverettel. Bécs, XIX. sz. e.

— Niedriger Pfeilerschrank, Nussholz, mit Bronzebeschläge. Wien, A. XIX. Jh.

2011. KIS SZEKRÉNY, ébenfa és pâlissandre, bronzverettel. XIX. sz. — Kleiner Schrank, Ebenholz und Palisander, bronzebeschlagen. XIX. Jh.

2012. KEREK ASZTALKA, oszlopos cseresznyefa lábon, kerek majolikalappal, rajta jelenet3 alakkal. Olasz, XIX. sz. — Rundes Tischchen, auf Säulenfüsse. Italienisch. XIX. Jahrhundert.

2013. SZEKRÉNYÓRA, diófaházzal, vésett és domboru diszü rézszámlappal. Jelezve: Josep Zawall in Vaiz. Magyar, XVIII. sz. m. f. — Kastenuhr, Nussholzgehäuse, das Zifferblatt reliefiert und graviert. Ungarisch, zw. H. XVIII. Jh.

2014. SZEKRÉNYKE, gyermekjáték, cseresznyefa, három fiókkal. XIX. sz. e. — Kästchen, Kinderspielzeug, Kirschenholz. A. XIX. Jh.

2015. LÁDIKA, fa, hengeres alak, vasverettel, födelén Mária. 1830 k. — Kästchen, Holz, mit Eisenbeschläge. Um 1830.

2016. KÉPKERET, fa, aranyozott, neorokokó diszitéssel. XIX. sz. — Bilderrahmen. XIX. Jh.

2017. KONZOLASZTAL, hársfa, gazdag faragott és aranyozott, Louis XIV. diszitéssel. Francia. — Konsoltisch, Lindenholz, reich geschnitzt, vergoldet. Französisch.

2018. VIRÁGTARTÓ-ASZTAL, feketére pácolt fa, bronzveretekkel, négy hajlott lábbal. Louis-Philippe. — Blumentisch, schwarz gebeizt, mit Beschläge. Louis Philippe.

2019. SZERVIROZÓ-ASZTAL TÁLCÁVAL, mahagonifa. XIX. sz. — Servirtisch mit Platte, Mahagoni. XIX. Jahrhundert.

2020. KONZOLASZTAL, mahagonifa, faragott balluszteres lábakkal, szürke márványlappal. Angol, 1860 k. — Konsoltisch, Mahagoni, geschnitzt. Englisch, um 1860.

XXVIII.

Ernst Muzeum aukcioi

2021. ETAGÈRE, rózsa- és palissandrefa, bronzveretekkel, három polccal. Neobarokk. — Etagère, Rosen und Palisanderholz, mit Beschläge. Neobarock.

2022. KONZOLASZTAL, mahagonifa, faragott diszü hajlott lábakkal, eres fekete márványlappal. Angol, 1860 k. — Konsoltisch, Mahagoni, geschnitzt, Englisch, um 1860.

2023. KONZOLASZTAL, mahagonifa, gerezdes, balluszter idomu lábakkal. Angol, 1860 k. — Konsoltisch, Mahagoni, mit Balusterfüsse. Englisch, um 1860.

2024. KIS ASZTAL, cseresznyefa, berakott diszü lappal. Magyar, Louis XVI. — Kleiner Tisch, Kirschenholz, die Platte intarsiert. Ungarisch, Louis XVI.

2025. ETAGÈRE, cseresznyefa, négy konzolos polccal. Bidermeier. — Etagère, Kirschenholz. Biedermeier.

2026. VÁZAÁLLVÁNY, fekete fa, faragott diszitéssel, karélyos márványlappal. Kina. — Gestell, schwarzes Holz, geschnitzt, China.

2027. SAROKÉTAGÉRE, mahagonifa, három oszloppal. Biedermeier. — Ecketagère, Mahagoni. Biedermeier.

2028. ÉTAGÉRE, cseresznyefa, alsórésze kétajtós. Biedermeier. — Etagère, Kirschenholz. Biedermeier.

2029. KIS ASZTAL, diófa, faragott rokokojellegü diszitéssel, piros posztóval bevont lappal. XIX. sz. — Kleiner Tisch, Nussholz, geschnitzt, die Platte mit Tuch überzogen. XIX. Jh.

2030. ÉJJELI-SZEKRÉNY, diófa, faragott rokokodiszitéssel. Magyar. — Nachtschrank, Nussholz, geschnitzt. Ungarisch.

2031. KONZOLASZTAL, mahagonifa, márványlappal. Angol, XIX. sz. — Konsoltisch, Mahagoni, mit Marmorplatte. Englisch, XIX. Jh.

2032. KONZOLASZTAL, mahagonifa, faragott diszitéssel, márványlappal. Angol, XIX. sz. — Konsoltisch, Mahagoni, geschnitzt. Englisch, XIX. Jh.

2033. KONZOLASZTAL, mahagonifa, gerezdes, balluszteres lábakkal, fehéreres márványlappal. Angol, 1860 k. — Konsoltisch, Mahagoni, mit Marmorplatte. Englisch, um 1860.

2034. FATARTÓLÁDA, mahagonifa, XIX. sz. — Holztruhe, Mahagoni XIX. Jh.

2035. KONZOLASZTAL, hasonló, de kisebb, mint a 2022. szám. — Konsoltisch, wie Nr. 2022.

2036. NŐI IRÓASZTAL, mahagonifa, négy hajlott lábbal. XIX. sz. közepe. — Damen-Schreibtisch, Mahagoni. M. XIX. Jh.

2037. JÁTÉKASZTAL, fekete lakkalapon aranylakkjelenettel és épülettel. XIX. sz. e. f. — Spieltisch, auf Lackfond Scenen in Goldlack. E. H. XIX. Jh.

2038. OLVASÓ-ÁLLVÁNY, faragott és aranyozott fa. Olasz, barokkstilus. — Lesepult, geschnitzt, vergoldet. Italienisch. Barockstil.

2039. HÁROMRÉTŰ ELLENZŐ, mahagonifa, virágos szövettel. XIX. sz. — Dreiteiliger Paravent, Mahagoni, mit Blumenstoff. XIX. Jh.

2040. LAKKLÁDA, vésett diszü bronzveretekkel, fekete felületén aranylakkdisszel és Tokugava-cimerrel. Fekete faállványon. Japán, XIX. sz. — Lackkassette mit Bronzbeschläge und Goldlackdekor. Japan, XIX. Jh.

2041. KESKENY SZEKRÉNY, diófa, kockás berakással, egy fiókkal és ajtóval. Osztrák, 1800 k. — Schmaler Schrank, Nussholz intarsiert. Österreich, um 1800.

2042. TOILETTEASZTAL, diófa, kockás berakással, hullámos homloklapjában kilenc fiók. Osztrák, XVIII. sz. m. f. — Toilettetisch, Nussholz, intarsiert, Österreich, zw. H. d. XVIII. Jh.

Zawojski Wladyslaw

lengyel festő

l.

Szépmüvèszet

1944. 65. l.

LEJÁRAT ~~év, hó nap~~ | Kamat ~~nap~~ | ~~Kamatszám~~ | ~~ÖSSZEG~~ Pengő f.

~~% kamat~~

tona Gyulával Gyór,

KELET		Hivatkozás	TÉTEL
év, hó	nap		
1933. jan.	8.		K.p. ért. 60 db (950 kg) sertést @ 1.10
jan.	10.		2. havi hitelre 40 db sertést @ 1.16

Zaiwojski Władysław

Lengyel Jestő Magyarországon

lásd

Lengyel menekültek kiáll-

Alkotás Művészház

1943.

80 – 85. 7.

laufer der Renaissance und stellen es nebe
des Donatello, der Colleoni des Verrocchio,
Pferdes neben den Trivulzio des Leonardo d
Künste. Es wurden infolge der einmal vorko
gelegentlich Zweifel ~~darüber geäussert~~
Diese Frage scheint indessen völlig geklär
beiden Städte in Betracht ziehen, wo sie Ge
bilder der ungarischen Heiligen-auf ungari
muss auch -was wesentlicher erscheint- auf
stufen hingewiesen werden. Ihre Kunst kann n
schen oder der siebenbürgen-sächsischen Pla
der alten ungarischen Goldschmiedearbeit ur
rungen auf. Dass in kleinen Proportionen geh
ziselierten Einzelheiten, die enge Verwandsc
~~dem~~, heute in Győr /Raab/ aufbewahrten, m
Ladislaus des Heiligen kann dafon überzeuge
ne. im Masstabe mächtig gesteigerte Goldsch

ZÁVORI Zoltán ferb

Pápa, ferences templom, 1935
Csehi, templom, 1982

Pádvai Szent Antal emlékezete.
Szemeg, 1995 79, 85, 91 ill
92

Bev. Heitler László. Keszthely, 1986 4 p., ill.

1767. G. Heller Zsuzsa

kiáll. Bp., Duna Galéria, 1986 **ism.** TORMA Tamás: G Heller Zsuzsa kerámiái. = Új Tükör, 1986. november 16. 3. ill.

1768. Hellmann-Strauss, Irene

kiáll. Bp., Dorottya utcai Kiállítóterem, 1986 **ism.** WAGNER István: Magyar képek és bajor szobrok. = Magyar Hírlap, 1986. április 17. 4.

1769. Hepp Edit

WEHNER Tibor: Tudatalatti tömbök. Hepp Edit festészetéről. = Művészet, 27, 1986, 3. 22-25. ill.

1770. Herczeg Klára

HERCZEG Klára szobrászművész kiállítása, Bp., Derkovits Terem, 1986. április 10-18. Bev. Barabás Tibor. Bp., 1986 6 p., ill.

1771. Herman Lipót

LOSONCI Miklós: Herman Lipót gyűjteménye, gyöngyös. = Új Tükör, 1986. március 23. 4.

1772. Hernádi Paula

Hernádi Paula grafikusművész kiállítása, Salgótarján, Képcsarnok Bemutatóterem, 1986. szeptember 11-20. Bev. Ecsery Elemér. Salgótarján, 1986 4 p., 3 t. ill.

1773. Herpay Zoltán

HERPAY Zoltán festőművész kiállítása, Bp., Iskola Galéria, 1986. december 1-31. Bev. Cseresnyés-Bayer Ilona. Bp., 1986 6 p., ill.

Herrer Caesar > Finta József

1774. Hévizi Piroska

kiáll. Bp., Pesterzsébeti Csili Galéria **ism.** (kardos): Hévizi Piroska "arcai" = Új Élet, 1986. február 15. 5.

1775. Hézső Ferenc

KRISTÓ NAGY István: Hézső Ferenc. Bp., Képzőművészeti, 1986 55 p., XVI t. ill. (Mai magyar művészet

ZÁVORY Zoltán festő

1974-ben a templom uj oratoriumába a plébános által meghatározott program szerint falképeket festett

ld. Ivicsics Péter: Adatok a vasasszonyfai templom építéstürténetéhez. = Műemlékvédelmi Szemle, 1991. 2. 38,39 p.

A Nemzeti Szalon

A kiállítás elég heterogén képet nyújtott, de m
mai festőművészetben komoly megnyilvánulás vag
mas és hozzáértő munkát végzett rendezők (*Kárpát*
Ernő), akik különben is állandó, lelkes propagálói
azt akarták kifejezni, hogy az e kiállításon szerep
nagy generációra következő új törekvésekben eddi
s így jogosan tekinthetők a mai „beérkezett" mode
nek. Ezt a szempontot sem tehetjük teljesen magun
ezen a kitűnően rendezett kiállításon vonultak fel
ígéretei a modern magyar művészetnek, hanem gy

A meghívott résztvevők relatív nagy száma ner
művekből egységes festői kultúra és azonos szelle
beötlő egynéhányuknál a régibb stílustendenciákh

Závory Zoltán

Valószínűleg látjuk az évben alkotásait.

Dalgozók Lapja, 1973. febr. 4.

MDK

Závory Zoltán festő

Pápai tárlat. Pápa és Vidéke, 1942, szept. 13.
1 l.

MDK

Závory Zoltán festőművész.

Beszámoló a Pápai tárlat-ról. Pápai Hirlap, 1943. szept. 11. 1 l.

öldszintes, 3+1+3 tengellyel, két-
zel, 184o körül.

Závori Zoltán.

Az 1961. évi nyári oroszlányi művésztelep képzőművésze.

Említve.

Népművelés, 1965. 6. sz. 22. old.

MDK.

Závori Zoltán

Riport a müvészről

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1965

Juli.1.

VDK.

Závorí Zoltán

Riport a nüvészetről

Kossuthmegyei Dolgozók Lapja 1965

Juli.1.

MDK

Závory Zoltán

Istenes András: Pápa képzőművészeti élete. Pápai Hirlap, 1943. márc. 20.

MTA

Závory Zoltán

Képzőműv. Kiáll. Pápa. 1943. szept.

Závory Zoltán

Képeslev. kiáll. Pápa, 1942. szept.

Lávory Zoltán
festő

M.D.K.

Bemutatta munkáit a kiállításon.

Szekely Zoltán: A Komárom megyei képzőművészek
Művészet, 1961, augusztus. — 39 l.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3. Symmetrische numerische Integration.

Fig. 4. Flächenraum zwischen Kurvenbogen und Abszissenachse
Abszissenwert 1,3 m, Maßzahlen — 372.

MDK

Závory Zoltán

fiuközépiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1927-28. 22 l.

Eger [Heves]

Frank Tivadar-utca 5. Ház, föl
Ives kapu, XVIII. század.

/Genthon, 1950/

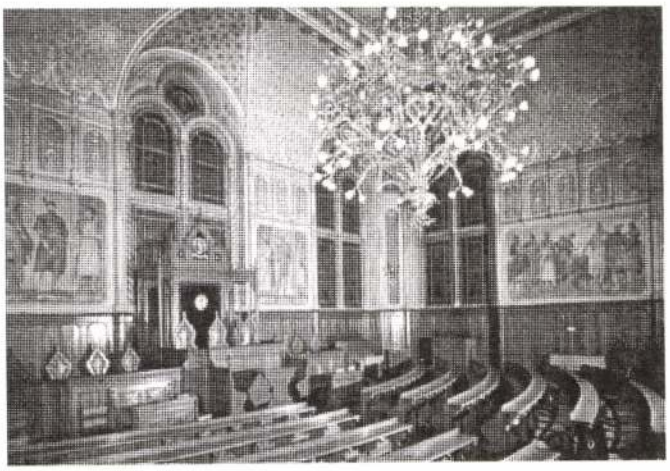

Városháza díszterme

Sajnos, az utódok nem mindig bizonyultak méltónak erre! A Tanácsköztársaság idején ugyanis a koronázási jelenetet papírlapokkal fedték be, a képbe szúrt rajzszögekkel rögzítve az íveket. A népi demokrácia éveiben még mostohább volt a képek sorsa, erről már személyes élményem alapján számolhatok be. Az ötvenes években gyakran kerestem fel szüleimet Kecskeméten. Apám ugyanis ezidőben a Szőlészeti Kutatóintézet agronómusaként dolgozott. Kecskemétről autóbusz vitt ki Miklóstelepre. Ez azonban ritkán járt, ezért a várakozást a város megismerésére használtam fel. Tudtam róla, hogy a városháza dísztermében Székely Bertalan faliképei láthatók és ezek megfestéséhez a művésznek Kecskemét környéki parasztemberek szolgáltak modellül.

Akkoriban nem létezett idegenforgalom, ezért a városháza portása nagyot nézett, amikor a kapun belépve a tanácsterem megtekintése iránti szándékomat közöltem. Tanácsolta, menjek fel az első emeletre és a tanácselnök titkárságán próbálkozzam. A tágas előszobába belépve egyetlen hölgyet találtam, aki a gépírónő lehetett. Kérésemet előadva fúriaként támadt rám:

– Maga azokat a reakciós képeket akarja megnézni?

Nem folytathatta, mert nyílt az ajtó és egy szomszédos szobából belépett maga a tanácselnök.

– Hát te mit keresel itt Kecskeméten? – kérdezte barátságosan, de előbb régi ismerősként üdvözölt. Kiderült, hogy valamikor hivatali kollégák voltunk.

– Én azokat a reakciós freskókat szeretném megnézni – válaszoltam.

A morcos hölgy szeretett volna köddé válni, amikor az elnök karonfogott és hivatali szobáján át vezetett a tanácsterem felé. Közben mentegetőzött: bizony szomorú állapotot találok, mert a falképeket letakarták. A terembe lépve földbe gyökerezett a lábam. A terem falait vörös drapéria borította. A vörös textilanyagot arasznyi kampós szögekkel rögzítették a falra, nem törődve azzal, hogy a szögek a freskót megrongálhatták. A tanácselnök megnyugtatott, hogy már intézkedett. A Műemlékfelügyelőség közvetítésével megrendelték a falképek teljes restaurálását.

Azóta újra jártam a kecskeméti díszteremben. Népes külföldi túristacsoportot fogadott éppen a polgármester képviselője. A faliképek teljes szépségükben pompáztak! A múlt tapasztalatain okulva remélhetjük, hogy a jövőben sem szögek, sem vörös drapéria nem csúfítja el nagy mesterünk immár évszázados remekművét.

Okányi Kiss Ferenc

Imádkozzunk!

Miatyánk ki vagy, ha vagy,
Miért imádkozzunk HOZZÁD?
Hallgattál, hallgatsz,
Béna volt az értelem,
Mely belénk véste, oltotta
Képzelt létezésed!?

Hányszor harsogtuk, zúgtuk,
Szabadíts meg a gonosztól,
Félelmetes jajunk kínjában
Nem jutott eszünkbe –
Messze vagy tőlünk,
Birodalmad nem láthatjuk
Fény-pompáidban angyalokkal,
Azt érezzük, izgatsz az
Értelemben, daráltkőlisztként
Melengeted érzelmeinket.

Imát rebegtünk, halk- és hangos
Ordításokkal, kérve SZABADÍTS
A veszélyektől.
Késlekedtél. Tudtad, félve
Magadtól, vallottad...
Birodalmad ellen lázad
A reménytelen ember-sereg!

Imáinkat hallva, hallgattál
ISTEN! Ti is hallgattatok
Reménytvesztett emberek,
Együttesen gyakorta kérdeztük,
Kihez imádkozzunk a félelem
Szőtte, korbácsok suhogásától
Hangos edzett világunkban?
Összekulcsolt kezeinkkel
Újra és újra imádkoztunk,
Kértük a láthatatlan-istent,
Mutassa meg, merre van a
MENTSMEG!?

URAM! Ne vigy minket a kísértésbe,
Világosítsd meg elménk új hitekkel,
Isten! Ne engedd, hogy földi-
Helytartóid új törvényekkel,
Téged eszközként használva,
Feledve, ellenünk cselekedjenek,
Akik Téged varázslatos szavakkal
Ismételten megaláznak,
Ne-hagyd, a kétség-tudatlanság
Kőlisztporával ámítsanak.

EMBEREK! Álljatok fel,
Kulcsoljuk össze edzett kezeinket,
Munkától reszkető térdeinket
Meghajtva fogjuk isten-szellem
Erőtátadó kezeit. SIESSÜNK!
Napmint-nap imádkozzunk a
Szellemkézzel, ésszel ácsolta
IMAZSÁMOLYUNK FELETT!

Budapest, 1983

Elhangzott a költő március 29-i szerzői estjén a Várlak Egyesület klubjában Kürthy Papp László előadásában.

Kálmán Gyula

In memoriam Závory Zoltán

Húszévesen, a Képzőművészeti Főiskola hallgatójaként (1926 októberében) azon három alkotó egyike volt, aki lerajzolhatta a ravatalon fekvő nagy színésznőt, Jászai Marit. Modellje volt (1938-ban) tragikus sorsú miniszterelnökünk, gróf Teleki Pál. Az ő irányításával kezdte bontogatni szárnyait Pápán évszázadunk magyar szobrászatának egyik meghatározó mestere, Somogyi József. 1943 véres telén, a doni pokolból visszavonuló katonák között – mint póttartalékos tiszt – menetelt, s azzal tartotta a lelket éhező, elgyötört, a szörnyű hidegtől vacogó fogú bajtársaiban, hogy vicceket (!) mesélt nekik. Évtizedeken át dolgozott (a rajz mellett tucatnyi szakmai tantárgyat tanító pedagógusként, majd igazgatóként) a hazai iparoktatásban (Pápa, Miskolc, Oroszlány). Restaurátorként, festőként, egyházművészként csaknem 300 (!) hazai és külföldi templom őrzi kezének és művészi alkotóvilágának produktumait. Az 1991-ben Magyarországra látogató II. János Pál pápa érkezésének örömhírét az általa tervezett plakát ("Életünk, Krisztus") sok-sok kiragasztott példánya (is) hirdette. E kiragadott példákat csupán ízelítőként említettem a történelmi időket és eseményeket átélt, Závory Zoltán festőművész és tanár pályájából, aki életének 94. évében, január 26-án (a csornai kórházban) távozott az örökkévalóságba. A rábaközi kis faluban, Szilsárkányban helyezték örök nyugalomba, ahol utolsó negyedszázadát töltötte.

Pápán született 1906. január 20-án, szegény sorsú család gyermekeként. "Én nagyon mélyről jöttem – mondta 1991 januárjában adott interjújában –, de nem üres tarisznyával! Apám ácsmesterként postai alkalmazott volt, de vasárnapjait azzal töltötte, hogy akvarelleket festett. Apai nagyapám uradalmi bognár és kocsikészítő volt Cseszneken, s házában gyakran vendégeskedhettem. Segítettem neki: falapátokat, gereblyéket és favillákat faragtunk a vonyószéken. Így korán megismerhettem a tárgyak térbeliségét, szinte az ujjaim hegyében éreztem. Anyám Réde faluból, puritán református családból származott és estenként a Károli-bibliából olvasott föl történeteket."[1]

Závory Zoltán rajztehetségére a Pápai Református Kollégiumban Losonczi Jenő[2] művésztanár figyelt föl, akinek szakmai irányításával a gimnazista kisdiák egy országos rajzpályázatot nyert. 1924-ben érettségizett és soron kívül fölvették a fővárosi képzőművészeti főiskolára. Bosznay István festőosztályában kezdte tanulmányait, majd átkerült a neves nagybányai mesterhez, Réti Istvánhoz. Akvarellfestést Edvi Illés Aladárnál és Baransky Emil Lászlónál, szobrászatot Bory Jenőnél és Szentgyörgyi Istvánnál tanult. Művészettörténetet – saját szavait idézve – "a csodálatos lelkületű" Lyka Károlynál[3] hallgatott. Restaurálásra Balló Ede, falfestésre Dudits Andor, egyházművészetre Megyer-Meyer Antal oktatta.

1928-ban kapta meg festőművészi és rajztanári oklevelét, s két esztendeig a főiskola rajzpedagógiai és akvarell tanszékén volt tanársegéd. Édesanyja betegsége miatt 1930-ban hazatért Pápára, ahol az ipari iskola ("tanonciskola") tanárává nevezték ki. (Egy sereg szakma technológiáját tanította, s nyaranta tanfolyamokon sajátította el e mesterségek – kőműves, betonozó, asztalos, szobafestő, lakatos stb. – gyakorlati tudnivalóit, amelyekből szakvizsgát is tett!)

Művészeti szabadiskolát vezetett (amelyek szorgalmas látogatója volt a gimnazista Somogyi József is). Műveivel rendszeresen szerepelt a pápai képzőművészeti egyesület kiállításain. "Závory forradalmat jelentett Pápán minden feladatra vállalkozó és azt meg is oldó készségével. Oklevéltervezeteinek, plakátjainak figuráit, motívumait fogkefével spriccelve, trükkös áttűnéseket érezztetve, montázsokkal operálva vitte papírra. Ez az akkori modernség igencsak hatásos volt" – emlékezik (az akkor még diák) Cziráki Lajos Munkácsy-díjas festőművész.[4]

Szülővárosában kezdődött egyházművészeti munkássága is. A helybeli Ferences szerzetesek rendfőnöke, Markó Marcell megbízta templomuk falfestményeinek helyreállításával, s ugyanott festette meg első nagyszabású mennyezetfreskóját is.

A háború – melyben első felesége a bombázások áldozatául esett, s otthona is csaknem teljesen megsemmisült – után Závory Zoltán lett Pápa első rendőrkapitánya. Később az iparoktatási teendők Miskolcra (majd Oroszlányba) szólították. A tanügyi megbízások annyira lefoglalták, hogy hosszú ideig inkább csak alkalmazott grafikai munkákat (plakátok, oklevelek és jelvények) tervezett. Az 1956-os magyar forradalom és népfelkelés után – koncepciós eljárással – őt is meghurcolták, s leváltották az orosz-

Závory Zoltán 1995 októberében szilsárkányi otthonában "Termékenység" című falképe előtt. (Fotó: Kálmán Gyula)

Závory Zoltán freskója (Fotó: Székely Emília)

lányi vájáriskola éléről. (A bányászváros gimnáziumának és általános iskolájának rajztanáraként ment nyugdíjba 1968-ban. Ettől kezdődően élhetett igazán a művészetnek!)

Závory Zoltán a Sorstól (Jóteremtőjétől) kitűnő egészséget, hosszú életet és töretlen munkakedvet kapott ajándékba. Fölülkerekedett mellőzöttségén ("klerikális" festőnek bélyegezték, sokáig nem rendezhetett kiállítást, nem vették föl Művészeti Alaptagnak), családi tragédiákon (második feleségét is elveszítette...) – és tette amit kellett, teljesítette művészi küldetését. Nyugállományba vonulásától haláláig az egyházművészetnek szentelte életét. Nagyméretű freskók és seccók, színes üvegablaktervek, stációk, oltárok, fém- és faplasztikák, táblaképek és egyéb egyházi tárgyak (cibórium, monstrancia, zászló stb.), s fölsorolhatatlanul nagy számú templomi falképek restaurálásai őrzik keze munkáját. Főleg a Dunántúlon dolgozott, de fölkérték távolabbra eső megbízásokra is. Két esztendőn át az ő irányításával folyt a kalocsai székesegyház belső terének fölújítása; Sülysápon két mennyezetfreskót festett; egyik legmonumentálisabb munkája a soproni Szent Domonkos templom három mennyezetképe (Teremtés, Megváltás, Megszentelés); Budapesten, a Ferences templomban (Ferenciek tere) vasrácsok, bronzveretek és szobrok őrzik keze nyomát.

Nagyobb restaurálást végzett a sárvári, az egervári, a káldi, a hőgyészi, a tósokberendi, az isztiméri, a balinkai és a mohácsi templomban. Művei eljutottak Amerikába; dolgozott Ausztriában és Szlovákiában is. Túl kilencvenedik (!) életévén is fölment a szédítő magasságban (néha több mint 20 méterre!) levő mennyezethez, ahová munkái szólították. Kora tavasztól késő őszig távol volt szilsárkányi otthonától, s csupán a hétvégeken jött haza megpihenni és erőt gyűjteni.

Kevéske szabad idejében tekintélyes számú világi témájú művet is alkotott (rajzok, olaj- és vízfestmények), melyeket – témájuktól függően – a realizmus, konstruktivizmus, szürrealizmus és neoromantika formanyelvén fogalmazott. Hosszú kényszerű hallgatás után, az 1980-as évek derekán szülővárosában és Csornán rendezett kiállításain bemutathatta gazdag művészi termését; Oroszlány (1994-ben) életműtárlattal tisztelgett mesterünknek. Bogyoszlón, Farádon, ismét Csornán, Szil községben és Sarródon feleségével (Székely Emília festőmű-

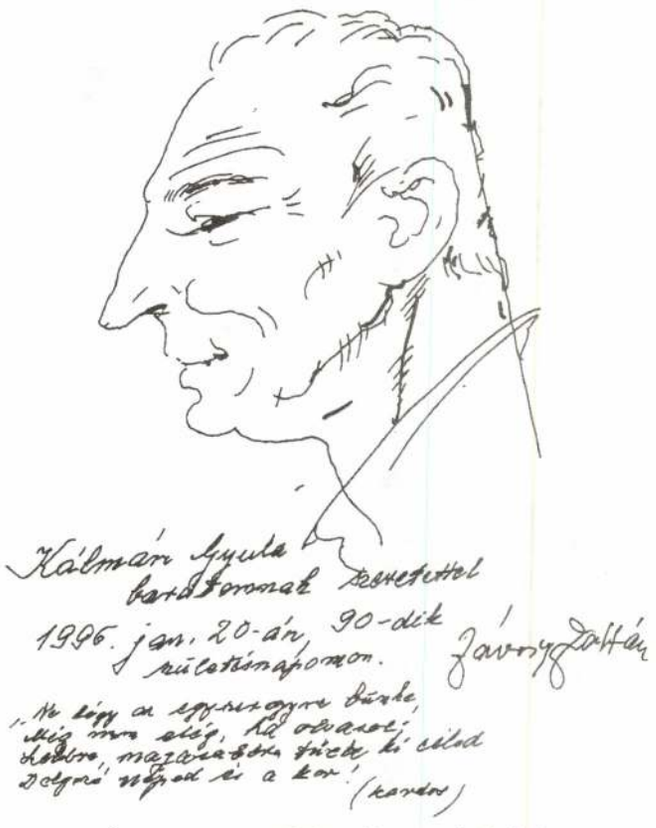

Önkarikatúra 90. születésnapján – szerzőnek ajánlva

vész, tanár) közös kiállításon szerepeltek idős kori munkái.

"Závory Zoltán élete munkával telt; nem szerette, nem kereste a nyilvánosságot, az ünneplést"[5] – írja özvegye. Azt már e sorok írója teszi hozzá, hogy végtelen szeretettel és tisztelettel fogadta tanítványait, barátait (sorsom ajándékaként én is közéjük tartozhattam) szilsárkányi otthonában, amely zaklatott korunkban a békesség, a derű szigete volt. Megmerítkezhettünk szeretetében, hallgattuk bölcs eszmefuttatásait művészetről, történelemről, kultúránkról; föloldódhattunk kitűnő humorának találó poénjaiban; példát meríthettünk rendíthetetlen optimizmusából és a művészetbe vetett hitéből. Napjaink egyik legtisztább személyisége volt: igazi jó ember!

Művészi-emberi elveiből jottányit sem engedett. Így is rangos kitüntetéseket kapott: Szent József-emlékérem (Rómából!), a stuttgarti püspök emlékérme, a Magyar Köztársaság elnökének aranyérme (90. születésnapjára), Sarród község díszpolgára (1997). A Képzőművészeti Főiskolán 1998-ban rubindiplomát kapott.

Halála előtti hetekben már készült idei feladataira. Rövid gyengélkedés után távozott közülünk képzőművészeti életünk egyik doyenje, évszázadunk egyik legtermékenyebb, legnagyobb egyházművésze. Munkásságával beírta nevét a magyar művészettörténet halhatatlanjai közé. Fájó szívvel, de azzal a vigasztaló érzéssel búcsúzunk Závory Zoltán mestertől, hogy megtette, amit tennie kellett, s művei velünk maradnak: nemzedékről nemzedékre hirdetik tehetségét.

Závory Zoltán rajza

Jegyzetek

[1] Beszélgetés 1991. január 11-én, 9 nappal 85. születésnapja előtt szilsárkányi otthonában. Gépirat archívumomban.

[2] Losonczi Jenő pápai rajztanár és festőművész Székely Bertalan (!) tanítványa. Závory Zoltán nagy tisztelettel emlegette. Losonczi tanár úr érdeklődött a fővárosba, a főiskolára került Závory Zoltán iránt, meg is látogatta őt. Festőként érzékeny portrékat, csendéleteket készített. (Lásd Heitler László: A KÖR. Emlékek és képek a Pápai Képzőművészeti Szabadiskola első 50 évéből. Pápa, 2000. 10. oldal.)

[3] id. Závory-interjú

[4] Heitler L. i.m.-nek 10. oldalán olvasható Cziráki L. visszaemlékezése.

[5] Székely Emília: Závory Zoltán élete. Vázlat. A most készült kézirat a szerző birtokában.

Mosdósi Emlékkönyv

Pallavichini Ede őrgróf mosdósi birtokán a kastélyegyüttest 1892-ben építtette. A skót lovagvárakat utánzó kastélyt csak vadászat idején használta. Miután asztmás betegségben szenvedett, úgy érezte, hogy a környék klímája segíti gyógyulását, ezért oda költözött és itt lakott 1932-ben bekövetkezett haláláig.

Az egészségügy szolgálatában a kaposvári kórház kihelyezett osztályaként 1949-ben szanatóriumként, **1963 óta önálló intézményként mint Somogy Megyei Tüdő- és Szívkórház működik.** Az 50. évforduló kínálta az alkalmat egy emlékkönyv összeállítására. Prof. dr. Gyurkovits Kálmán igazgató-főorvos vállalkozott arra, hogy kötetbe gyűjtse azokat a dokumentumokat, melyek magyarázatát adják, hogy a hajdani, még intézménynek is alig nevezhető gyermek tbc-osztály hogyan válhatott szakkórházzá? Miért éppen itt alakult meg a Magyarok Világszövetségének Egészségügyi Tagozata? Miért Mosdóson szerkesztik (immár egy évtizede) a Gyermekgyógyászati szakfolyóiratot és itt székel a Magyar Gyermekorvos Társaság is.

Az esemény-csokorból kiderül, hogy a betegek, a közösség, a környezet érdekeit tiszteletben tartó vezetői munka; a célokkal azonosuló, áldozatot is vállaló munkahelyi kollektíva összetartó ereje óriási eredményekre képes.

A mosdósi kastélyban 1919-ben **Rippl-Rónai József** szervezte az első alkotótábort. A Művészetbarátok Egyesülete kezdeményezésnek és Gyurkovits Kálmán professzor úr megértő támogatásának révén idén hetedszer randevúznak itt festők, grafikusok a Kárpát-medencéből.

1999. szeptemberében – újságírói kérdésre így nyilatkoztam **"Mosdós külön világ.** Ez a nyugalom egyik táborhelyünkön sem tapasztalható. **Itt ismerősként fogadják az embert, s ismeretlenül is köszönnek."**

Az emlékkönyvben méltó helyet kaptak a táborozás dokumentumai is, melyekből kitűnik: az egészséges testhez sértetlen lélek tartozik. A kettőt együtt szükséges gyógyítani. Ehhez művészetbarát kórház kell. A mosdósi ilyen és szeretnénk ha varázsát őrizné.

Geröly Tibor

Závory Zoltán KISALFÖLD 1996. június 17.

Z. Székely Emília és Závory Zoltán munkái

Ismerős tájak, emberek

Pénteken délután, közvetlenül a Rábaközi Napok „rajtja" után, szintén a Csornai Városi Művelődési Központ előcsarnokában került sor *Z. Székely Emília és Závory Zoltán* festőművészek közös kiállításának megnyitójára (azért ott, mert a nagyszámú érdeklődő egyszerűen nem fért be az emeleti kiállítóterembe).

Kálmán Gyula tanár megnyitóbeszédének elején aggódva szólt a kultúra, a művészet jelenlegi helyzetéről. Említést tett azokról a jelenségekről, amelyek károsan hatnak az ifjúságra, akiknek jelentős része alig találkozik igazi művészetekkel.

A továbbiakban meleg szavakkal méltatta a kitűnő művészházaspár munkásságát. Kiemelte, hogy Z. Székely Emília egyaránt biztos kézzel kezeli a víz- és olajfestő ecsetet, a pasztellkrétát. Szívesen festi a rábaközi tájat, de a falusi motívumok, csendéletek is fő témaköreihez tartoznak. Amellett kitűnő portréfestő.

Závory Zoltán januárban töltötte be 90. életévét és ma is

Z. Székely Emília Napraforgók című képe.

rendületlenül dolgozik, fest. Hosszú évtizedekig rajztanárként tevékenykedett és 1968-ban ment nyugdíjba. Azóta minden idejét a művészetnek szentelheti. Az utóbbi negyedszázadban mintegy 250 templomban végzett nagyszabású freskórestaurálási munkát, készített új fal- és üvegfestményeket, templomi kegytárgyakat. Závory Zoltánt életművéért Göncz Árpád köztársasági elnök elnöki aranyéremmel tüntette ki.

Závory Zoltán egyik kiállított munkája.

A kellemes hangulatú megnyitót követően a szerencsésebbek előbb, mások valamivel később jutottak be a kiállítóterembe és gyönyörködhettek a két művészember alkotásaiban. A kiállítás július 7-ig tekinthető meg, naponta 10–12 és 14–18 óráig.

Závorszky Viola

A szobrski Aba Novák Terembe a Képcsarnok Vall. bemutatót rendezett „Tél a művészetben" címmel, melyen művei szerepeltek.

Sz. j.: Tél a tavaszban.
Szolnok Megyei Néplap, 1973. ápr. 7.

MDK

Závory Láazló, rajztanár

kiállitó, rendező.

Képzőmüvészeti kiállitás.
Pápa. Ref.kollegium rajzterme. 1942.szept.6-13.

Závory Zoltán
rajza

Érzelmes pápai utazás

Magyar Hirlap 1971/176 I old.